JOSEP TORRAS I BAGES
OBRES COMPLETES

Volum IV

Publicacions de l'Abadia de Montserrat

El doctor Josep Torras i Bages (1846-1916), bisbe de Vic, ha estat, en certa manera, el patriarca espiritual de la Catalunya moderna i contemporània i les seves obres han constituït durant molts anys una mena de llibre de capçalera dels cristians catalans. Aquesta nova edició permet de posar-les altre cop a l'abast dels interessats, per ordre temàtic i sense fer cap distinció de les llengües emprades, sinó d'acord amb la cronologia.
Aquest quart volum conté el final de la secció d'«assaigs», amb tota una colla d'articles ben representatius; inclou íntegrament la secció d'«Obres piadoses» (amb els populars mesos del Cor de Jesús i de sant Josep, les oracions a sant Tomàs d'Aquino, etc.), i comença el gran bloc de les «Pastorals», que feren famós el bisbe de Vic més enllà dels límits de la seva diòcesi.

Obres completes de Torras i Bages

Biblioteca Abat Oliba, 56

JOSEP TORRAS I BAGES

OBRES COMPLETES

Volum IV

Publicacions de l'Abadia de Montserrat
1987

Il·lustració de la sobrecoberta: Santa Maria i l'Infant, de Rafael Solanic i Bàlius.

Primera edició, octubre de 1987
© Hereus de Josep Torras i Bages, 1987
ISBN 84-7202-893-3
Dip. leg. B. 35.231-1987
Impremta de Montserrat

JOSEP TORRAS I BAGES, BISBE DE VIC

I. ASSAIGS

(continuació)

ARTICLES, PRÒLEGS I DEDICÀTORIES

L'ÀNGEL DE LES ESCOLES *

Fecit utraque unum.

I

La meravellosa unificació que el Fill de Déu féu, formant de l'antic poble fidel i del poble infidel un sol i nou i excellentíssim poble, essent-ne Ell el fermíssim fonament, era mostra d'una unificació completa, en quant possible és, de tot el que es refereix a la naturalesa racional, ja que les criatures que a ella pertanyen tenen un mateix principi i idèntic fi. Mes el treball del Cristianisme tardà, en l'ordre natural, a produir son resultat complet.

La unió en les intelligències era necessària per haver-n'hi en tot lo demés; el pensar devia ésser u perquè u fos l'obrar; l'aliança de les voluntats pressuposava la de les intelligències. Els pensadors antics havien rebut de l'Altíssim una força d'enteniment que manifestava amb claredat ésser la resplendor d'aquella Primera Intelligència, que illumina a tothom que ve

* Primer article del Doctor Torras. És motivat per l'encíclica *Aeterni Patris*, restauradora dels estudis tomístics, i l'adhesió dels savis catòlics a les orientacions pontifícies. «La Veu del Montserrat», 6 de març del 1880 (any III, núm. 10).

a aquest món; mes, *diminutae sunt veritates a filiis hominum*, i això de manera més particular es pot dir dels sapientíssims filosops de l'antiguitat, perquè ells eren verament *filii hominum*, en quant no fruïen de l'adopció de Crist, que ens fa *filii Dei*. Potser entre tots digueren totes les veritats, mes barrejades amb faules i grossers errors, fins al punt de semblar a un geni prodigiós que seria un ban de bon govern el desterrar a tots els filosops de la República.

L'aparició del Verb encarnat dissipà moltes tenebres i illuminà l'horitzó de la filosofia, i els savis de la nova Llei s'aprofitaven i treballaven l'antigua sabiduria, convençuts de que Crist no vingué *solvere, sed adimplere*; el nou imperi de la fe no esclavitzà a la raó, no la mirà de reüll ni amb menyspreu, sinó que la féu seure en lloc de distinció, compartint amb ella el govern de la humanitat, assentant com a base de son sistema, que així com dos són els ulls de l'home, dos deuen també ésser els astres que illuminen el món moral: la fe i la raó.

Un home aparegué en el segle XIII, en l'hermosa Itàlia, que Déu destinava al món per fer en ell l'arreplec de veritats sortides de boca dels filosops, concordar ses diferències, acrisolar llurs sistemes a fi que, deixada tota l'escòria de l'error, brillés la sabiduria humana amb una resplendor semblant a la de la Sabiduria divina. Mes en l'escola de Crist sortiren també pensadors illustres que sospesaren totes les qüestions, contemplaren les més elevades doctrines i, embarcant-se en el mar de la filosofia, sondejaren els abismes i misteris que enclou lo mateix el món dels esperits que el món de la matèria. Els pares catòlics i els filosops clàssics havien portat a la pila comú de la sabiduria riquíssims i esplèndids materials, i juntament llavors de mort, produïdes pels més ufanosos arbres dels jardins de les civilitzacions grega i romana. Els errors dels antics savis havien causat illustres víctimes entre els cristians, sobretot d'Orient, i la terra semblava que clamés la vinguda del savi que havia de destriar la veritat de l'error, així com també conciliar i agermanar les veritats dels filosops entre si, la filosofia d'abans de Crist, amb la nascuda de Crist ençà, posant la pau

entre els savis, l'ordre en la ciència; i aprofitant-se de tots els elements, com d'elements riquíssims, pastés el pa de vida que nodreix la intelligència, ço és, la ciència cristiana. Mai ningú com l'Angèlic Mestre ha sabut aprofitar-se de tots els sistemes, fins dels més oposats, mai ningú ha agermanat millor les veritats filosòfiques; puix en la seva *Summa* principalment, sentat en el setial propi del Doctor catòlic, com qui donés sentència en les eternes qüestions dels homes, en la investigació dels misteris naturals (*pessimam occupationem*) dóna a cada u el que li correspon; fa que rendeixin armes a la Veritat els que lluitaven en camps enemics i oposats, formant de tots una armada potentíssima sota la bandera cristiana. No sols es val dels mestres que de la Judea eixiren per convertir al món, i de sos documents de celestial sabiduria, per ensenyar als homes qui és Déu, lo que és l'ànima, el món i la seva duració, si el lliure arbitri de l'home és independent de tot, i fins de la causa primera, o bé està amb ella encadenat amb misteriosa cadena; en què consisteix l'última i suprema felicitat i totes les demés qüestions naturals; sinó que fent parlar a Aristòtil, per exemple, ell serà mestre dels cristians com ho fou dels grecs; no perquè l'home, a qui Déu ensenya per la revelació, no en tingui prou de tan alta ensenyança; sinó perquè a Déu li ha plagut ensenyar a les seves criatures racionals *multifariam multisque modis*, o perquè, com deia Climent Alexandrí, *ajuntant-s'hi la filosofia, no fa més poderosa la veritat, sinó que debilita la sofística argumentació*; o bé perquè així com Crist juntà la naturalesa divina i la naturalesa humana en una sola altíssima Persona, així volgué també, per ministeri d'aquest gran Doctor, unir la sabiduria de Grècia i Roma amb la Sabiduria del Calvari, formant una ciència sublimíssima, fent *utraque unum.*

II

Mes l'Angèlic Mestre no acabà son ministeri al purificar la filosofia clàssica de sos grossers errors, deixant-la agermanada

amb la Veritat cristiana; ni li bastava l'haver sigut el *Sol* d'una civilització interessantíssima, sinó que tenia el càrrec d'un etern magisteri sobre la terra, salvant la raó humana i traient-la de les espesses tenebres en què sa pròpia supèrbia contínuament l'enfonsa. Els homes s'han enamorat de les ciències d'observació; fa anys que són les delícies del llinatge humà, i traient a la filosofa de son antic i venerable tron, en qual construcció i ornat treballaren els filosops clàssics i els doctors catòlics, empunyen el ceptre de tota la literatura, tenint la pretensió de donar lleis al món; essent així que elles han nascut no per legislar, sinó per ésser legislades. Per lo qual la confusió i el desordre, l'obscuritat i la petitesa de mires, els freqüents enganys relatius a lo que sia la base sòlida de les ciències, són els més comuns espectacles de nostre temps; de manera que la ciència serveix molt, és cert, per a la vida pràctica, per satisfer les necessitats físiques dels homes; mes no pas per ésser l'objecte de contemplació de la criatura racional, veient correntment que, en lloc d'elevar-la i engrandir-la, la denigren i la rebaixen, destruint la idea que de sa dignitat tenien els homes.

Mes aquest gran cúmul d'observacions i experiments, aquesta ciència de fets verament esplèndida, ha d'entrar també a formar part del patrimoni temporal de la humanitat; i el catòlic ha de veure ja qui serà el cabdill que un dia o altre ha de conduir a la casa pairal de la humanitat, o sia a la santa Iglésia catòlica, aquestes ciències que avui li fan tan forta guerra, per les quals l'odi a la Iglésia és esperó que les excita al treball, quan en últim resultat no treballen més que per la seva glòria, puix d'ella plenament es pot dir que *omnia cooperantur in bonum.* Tomàs d'Aquino, amb sos principis sobre el món material, serà altra volta el director dels obrers de la intelligència (com ara diuen) i esporgada l'esplèndida ciència moderna de sos errors i faules, i buidada en el gresol filosòfic de l'Angèlic Mestre, ¿qui sap si Déu té destinat d'unir la ciència moderna amb l'antiga sabiduria, eixint d'aquests dos ingredients un resultat admirable? Lo cert és que qui en la terra

és Vicari de la Veritat primera assenyala als homes aquest camí, i les seves disposicions, a la curta o a la llarga, es compliran si el món no ha de finar. Els savis de tota la terra a qui il·lumina la intel·ligència la resplendor de la fe catòlica han escoltat atentament la inspirada decretal del sapientíssim Lleó XIII, i avui dia li ofereixen en manifestacions expressives, tant privats doctors com públiques acadèmies, seguir el camí per ell assenyalat; per lo qual podem confiar que en el món modern altra volta es veurà com, per l'influx de l'Angèlic Mestre, s'uniran l'element diví i l'element humà, purgant, il·luminant i ennoblint el primer al segon, complint la Providència lo que es proposà amb l'Encarnació del Verb, fent *utraque unum*.

III

Separar en tot l'element diví de l'element humà fou l'objecte predilecte del liberalisme i dels seus progenitors, i com, potser de Crist ençà, no hi ha hagut cap error tan estès com ell, ni de major influx, tant en la vida especulativa com en la pràctica, el divorci fou universal, i fins en la mare de les ciències, en la sagrada Teologia, s'hi notà. Els teòlegs moderns —o, més ben dit, els seus tractats de Teologia— proporcionen proves evidents d'aquesta separació; són obres que han fet a la Iglésia i a la Religió serveis considerables, són moltes voltes manifestació eloqüent de treballs extraordinaris i de talent sublim, mes disten infinit d'ésser el que són els llibres de l'Angèlic Mestre i dels seus deixebles. Són grans magatzems proveïts d'arguments de tota mena per tapar la boca a la impietat; amb perfectíssim ordre està en ells distribuït tot lo que pot servir a la defensa de la Religió, són com un còdex d'ella, mes desapareguda aquella unió formal entre l'element diví i l'element humà, tretes en molta part les raons filosòfiques en què, com sobre preciós pedestal, descansa la Revelació divina, l'influx de la sagrada Teologia quedava molt disminuït en el món seglar;

el llegir i estudiar els tals llibres era tan sols negoci dels clergues, puix la ciència, estudiada d'aquella manera, convencia, sí, a l'enteniment, per la força invencible dels seus arguments de fe, mes no alegrava a l'home amb aquella suavíssima satisfacció que s'experimenta quan pot la intel·ligència contemplar evidentment lo que és son objecte formal: la veritat. La *Summa* de l'Angèlic Mestre no és ni un còdex descarnat ni un llibre de controvèrsia que sols pot servir per les *especialitats*; en ella les grans veritats filosòfiques i teològiques, els altíssims problemes sobrenaturals, a tothom interessen: aprofiten al teòleg per la controvèrsia, encenen l'enteniment i el cor del propagandista, i en sa contemplació s'il·lumina el portentós geni de l'Alighieri per idear son meravellós poema.

La descarnada teologia moderna no podia ésser principi de la vida especulativa de la societat, ni els lletrats seglars a ella acudien, com feren els més il·lustres d'entre els passats; per lo qual la vida especulativa, no apoiant-se en la teologia, separada de l'element diví que abans l'havia informada, s'anava debilitant i amenaçava apagar-se en detriment i dany de les justíssimes exigències de la naturalesa racional; mes Lleó XIII, adreçant sa veu a tots els savis de les quatre parts del món, els manifesta el llibre fecundíssim en què ha d'estudiar-se la sagrada Teologia i la verdadera filosofia, el Mestre que ha sabut millor agermanar l'element diví i l'element humà, que sabia posar per puntals de qüestions de Trinitat i de Gràcia al mateix Aristòtil, en una paraula, que féu admirablement *utraque unum*. La *Summa* tornarà a ésser, si a Déu plau, el llibre dels lletrats catòlics; teòlegs i filosops a ella acudiran, i en ella s'apoiaran com en fermíssim fonament, puix com ens ensenya el sapientíssim Lleó XIII, *la raó pujada a la cima humana en les ales de Tomàs, no pot quasi més amunt enlairar-se*; la doctrina de l'Angèlic informarà altra volta a la ciència i a la literatura; i si les idees són les que donen caràcter a la civilització, podem esperar veure altra vegada com a clau de volta de l'edifici social aquesta altíssima doctrina, al doctor d'Aquino proclamat, no tan sols Príncep de les quatre teologies i de la filosofia, sinó

que, Mestre reconegut de la humanitat ell que sempre fou martell dels heretges, destruirà l'error més pestilencial dels segles, lo que pretenia, i tenia en gran part alcançat, el separar, el divorciar els dos elements diví i humà, per unir els quals i fer d'ells una sola cosa no desdenyà el Verb etern el ventre d'una Verge; podem esperar veure una civilització teològica, com deu ser-ho la cristiana, pastada amb sang del Redemptor, amb el poder i l'ornament que li daran els avenços materials de l'època.

L'aplec de gent lletrada que demà, dia en què la Iglésia celebra el triomf de Sant Tomàs, es reuneix a Roma per declarar sa adhesió a l'encíclica *Aeterni Patris,* sembla ésser l'aurora d'aquell venturós dia, per lo qual nosaltres, humilíssims, mes fervorosos, deixebles de l'Angèlic, volent pendre una petita part en la manifestació catòlica, havem escrit aquestes ratlles en honor de l'admirable geni del segle XIII, en la llengua que parlava son caríssim amic i confrare, el qui el determinà a escriure una de ses més portentoses obres, l'illustre català Sant Ramon de Panyafort.

UN MAL NOM *

Parlant l'apòstol Sant Pau d'aquella famosa i grave societat de l'antiga Roma, diu que l'entregà Déu als més baixos apetits i a la ignomínia de ses pròpies passions, perquè havent-lo conegut no el glorificaren del modo que li pertoca, per lo qual es desvanesqué son enteniment, i s'entenebrí el seu cor fins al punt de que, dient-se a si mateixos savis, no eren en realitat

* Article d'oportunitat en els seus dies. Tracta del mot *liberal,* i és firmat amb la inicial T. «La Veu del Montserrat», 24 de juliol del 1880.

més que ximples. La supèrbia de la carn, ço és, l'agulló de les passions desenfrenades, per lo mateix que entela el claríssim mirall de la intel·ligència, s'enganya a si mateix, i posant-se la divisa de les felicitats que ambiciona, es creu que ja les té, i es regala en elles, com una criatura disfressada que, per alguns moments, es creu ésser allò que designa el vestit que porta, mentre fa somriure a aquells que la contemplen.

Diu que Sèneca conta que en els baixos temps de Roma s'arribà a tal abús entre els que s'anomenaven filosops i es dedicaven al conreu, o potser més ben dit, a l'extirpació d'aquesta mare de les ciències i de la civilització, que el nom de filosop vingué a ésser signe de despreci, un motiu abominable, i el dir-ho a algú es prenia com a un insult de la pitjor mena; era aquest moteig *nomen insolentissimum*. Mes sense pujarnos tan amunt, en la centúria passada i una gran part d'aquesta, en els que potser són també els baixos temps d'aquesta Europa tan il·lustre i afavorida per Déu en l'ordre de la naturalesa i de la gràcia, com a conseqüència dels desvaris i abominacions intel·lectuals dels moderns filosops, els designaven així, i aquest nom, *nomen insolentissimum*, vingué a ser per a tots els que conservaven el respecte a la Fe cristiana; mes aquest ídol de la filosofia, fals simulacre de la veritat, caigué i s'esmicolà de tal manera, que avui dia està esmortuïda i quasi negada en el camp de la moderna sabiduria no cristiana, per lo qual el nom de filosop, perduda ja sa anterior malícia, torna a ser honrat entre tothom.

Un altre nom de gran honor, puix expressa un atribut de Déu, ha vingut ara, en nostres dies sobretot, a ésser *nomen insolentissimum*; essent així que significa una qualitat noble i fins un atribut diví. Amb ell s'han revestit els enemics de la Iglésia, i aquell enemic de l'humà llinatge, homicida des del principi, valent-se d'ell ha lograt dominar en el món, fent que tots els poderosos de la terra prenguessin part en l'obra de destrucció, que fa molts anys ha començat contra la institució admirable que en la terra fundà el Fill de Déu, ja perseguint de mort als seus més fidels ministres i perfets seguidors, ja

apoderant-se de tots els medis d'influència social, reproduint-se baix el nom de llibertat l'antiga tirania que tantes vegades ha desolat la Iglésia.

L'enemic, emperò, és sempre el mateix. Els liberals han sortit dels filosops, com les erugues surten de la papallona; mes com és necessari enganyar al món; com, usant el llenguatge de les Escriptures, Satanàs se transformà en àngel de llum per a enganyar als pobres descendents d'Adam, quan un nom ha caigut ja en descrèdit se fa convenient pendre'n un de nou, i quan una forma de persecució queda descoberta, adoptar-ne una altra.

És cert i reconegut per tothom que té un xic de reflexió, que la paraula llibertat, amb què fins ara s'ha fet guerra a la Iglésia, designa la tirania, com si amb el mot de castedat, per una perversió moral dels homes, se designés la luxúria a fi de contaminar més fàcilment al món amb aquesta pesta. Per espai de molts anys les idees sobre aquesta matèria corrien falsificades, i la gent, sobretot la lletrada, per una d'aquelles grans humiliacions que Déu moltes vegades permet a la humanitat, tot parlant de llibertat i de la nova era, com si haguessin sortit d'una tirania cruelíssima, s'anaven fabricant a si mateixos les cadenes d'una esclavitud afrontosa.

Romperen el jou de l'obediència i modèstia cristiana; tot parlant del principi d'autoritat separaren aquesta de la Religió, creient possible destruir el principat de Déu i establir el principat de l'home com una magnífica apoteosi d'aquest Rei de la creació. Mes el xasco de la confusió sobrevé sempre a tota obra no començada en nom de Déu; l'home sap desarreglar, mes no arreglar; la vella societat formada de tants elements sota les ales de la Iglésia, que amb son maternal calor la fomentava, queda ja quasi del tot desfeta. Cada dia es van rompent nous vincles socials; l'objecte formal de les sectes i del liberalisme és treure a la Iglésia la presidència de la civilització i aleshores podrà dir-se amb una tristíssima evidència: *Tolle unum, turba est*; ja que tan sols la fe divina,

lligant entre si els homes, dóna verdadera i sòlida unitat al cos social, fent que visqui una vida harmònica i tranquilla: *Adde unum, populus est.* El liberalisme està arrapat a l'Europa com un cranc que se li va menjant tota la carn viva i deixant-la desfigurada, essent-ne avui dolorós exemple la veïna nació francesa, que de reina de la civilització, quan era nació cristianíssima, ha vingut a parar al punt d'ésser objecte de mofa o quan menys de llàstima de part dels altres pobles que la contemplen, emperò sentint en si mateixos el rosec del propi mal que a ella la va devorant. Mes la misericòrdia divina envià a la Iglésia el gran Pontífex Pius IX, que, a força d'anatemes, féu obrir els ulls als homes enganyats pel fals brill dels nous principis socials, que, malgrat el brogit contrari de la sabiduria mundana, digué sempre bé al bé i mal al mal, i deixà en el *Syllabus* com el pla format i perfet de la societat cristiana. Les sectes quedaren talment llampades amb el llamp de les condemnacions pontifícies; des d'aleshores el nom de liberal no sols els catòlics valents el detesten, sinó que fins aquells que ho són, vergonyants, ne fugen, adornant-se únicament amb ell els sectaris decidits. Tot home de seny el va despreciant, i havem de creure que dintre pocs anys dir a un home liberal serà dir-li, fins als ulls del món, un insult.

Allà en els principis de la història de les lletres, hi hagué una partida d'homes, dels que es dedicaven a son conreu, que s'anomenaven a si mateixos savis, essent així que no eren més que falsificadors de la veritat; per lo qual els que amb sinceritat la cercaven s'anomenaven amics de la veritat; el nom de sofistes, és a dir, savis, ha vingut a ser un nom d'ignomínia; el nom de filosop, ço és, d'amic de la sabiduria, se té en honor; així també el nom de liberal comença ja a aplicar-se solament a aquella escòria d'homes que, tot baladrejant, no esperen altra cosa que dominar i tiranitzar a la gent de bé, viure a ses espatlles i rompre el suavíssim jou de la llei cristiana.

EL NOU PATRÓ *

El cap d'any de la publicació de l'encíclica *Aeterni Patris*, en què el sapientíssim Lleó XIII excitava als catòlics a l'estudi i restauració de la filosofia cristiana, seguint les doctrines i magisteri de l'Angèlic Mestre, ha sigut admirablement celebrat pel mateix Pontífex amb el *Motu proprio* que ha causat una alegria i donat un consol suavíssim als amadors de la vera Filosofia, veient ensalçat al Príncep d'ella en la terra i celestial Patró de les Universitats, Facultats i escoles catòliques. Amb lo qual l'ensenyança pontifícia queda completa i del tot clar i evident fins a quin punt és voluntat del Vicari de Crist que els lletrats catòlics segueixin la lluminosa via de la ciència que porta fins a la contemplació de Déu i fa brillar les divines resplendors en totes i cada una de les parts dels coneixements humans, constituint-se l'home deixeble de Déu, únic i verdader mestre, sense perdre la raó sa noblesa ni sos drets, i logrant-se la independència, la llibertat de la ciència, que és l'exempció de l'error, que és un dels mals que nasqueren del pecat que s'alimenta i creix amb la substància de la supèrbia. L'encadenament que lliga totes les parts de l'Univers, la dependència jeràrquica d'uns sers als altres, el principi catòlic de que Déu governa les coses inferiors per les superiors quedava destruït; i així com en l'ordre polític el liberalisme ha fet de cada home un rei, ell mateix amb els seus progenitors en l'ordre especulatiu produïren la descomposició de la ciència, que deu ésser una, com l'adorable Ser de què deriva. És indubtable que la fe és llavor de ciència, que els genis Déu els envia per a illuminar als altres homes, per lo qual devem seguir-los, i que la llum de la sabiduria aclareix l'enteniment de l'home perquè més sàpiga governar la seva voluntat. És a dir: és cert i indubtable l'ecadenament i la dependència; i com succeeix en totes les

* Article inspirat en un nou gest tomístic de Lleó XIII. És signat T. «La Veu del Montserrat», 28 d'agost del 1880 (any III, núm. 35).

grans veritats, aquesta es troba en el fons de la consciència humana, i totes les èpoques l'han reconeguda encara que quasi sempre l'han desfigurada.

No és propi i particular dels catòlics el buscar en Déu l'origen de la sabiduria, puix les escoles de l'antiguitat profana ens en donen abundants exemples; com tampoc en ells comença el tenir un cap d'escola i exercitar-se pràcticament en la sabiduria dels costums. No, no és original, no és nou el que acaba de fer el gran Lleó, l'assenyalar un cap i director, un Patró als homes que conreuen la sabiduria; i perquè no és nou ni original, és més admirable i digne d'alabança el gran Pontífex. Ha seguit ell pràcticament el principi catòlic; més ben dit, ha continuat l'obra de Crist, que no vingué a destruir, sinó a completar i a elevar amb la infusió de la virtut divina, la naturalesa humana.

Totes les escoles profanes tenien el seu mestre del qual per a estudiar-ne la doctrina i escoltar les explicacions, de llunyanes terres els homes acudien; les dites del mestre eren sentències, es cuidava d'imitar sos costums, essent, per dir-ho així, la causa exemplar dels deixebles, complint-se el *Primus est causa coeterorum*; com es creia que la filosofia de res no servia si no servia per a fer millor a qui la professava, les doctrines devien traduir-se en pràctiques, per lo qual, essent aquelles, com a òrfenes de la llum de Fe, molt sovint extravagants i ridícules, aquestes devien ésser pernicioses per al particular i la societat, i xocants amb el sentit comú. I si malgrat això no deixaren de fer qualque bé a aquells antics pobles, espargint alguna llum, si bé amb fum barrejada, fins a poder dir un dels primitius filosops cristians que la filosofia fou per aquelles nacions un auxili semblant al que per ministeri de Moisès donà Déu als descendents d'Abraham amb la Llei escrita, ¿què serà del món modern si, obeint al Sant Pare, rep el magisteri i el patronat, és a dir, l'auxili natural i el sobrenatural d'aquell que és tingut per *Sol* de les intelligències, que illumina, escalfa i fa créixer a qui vol aprofitar-se de sos purissims raigs?

La filosofia a pesar d'ésser una ciència especulativa, en certa manera és essencialment pràctica, com tota ciència deu ésser-ho; ja que el seu fi és millorar l'home; ni és una joguina de la intel·ligència, ni un plaer de l'enteniment, ni una mostra de la nostra potència racional; és potser tot això, mes no tan sols això, puix s'ha de proposar la nostra perfecció; per lo qual no deu dividir-se l'home en especulatiu i pràctic, ans bé qui més evidentment coneix la veritat més de prop deu seguir-la; i al començar l'estudi deu tenir-se el fi ètic o moral d'obrar, segons el llenguatge fondíssim de l'Escriptura, la veritat. És cert que aquesta tendència o aspiració està sempre almenys latent en les entranyes de tota la filosofia, mes també ho és que pel regular va miserablement errada i que potser mai com avui dia s'havia fet un gran divorci entre la teoria i la pràctica, buscant els homes per medi de la ciència el gaudir dels béns materials de la vida, i no la noblesa i dignitat de la consciència, l'elevament del caràcter que neix de la sinceritat i humilitat verdadera. Aquell venerable filosop, honra de la sàvia Grècia, Sòcrates, es distingí per una verdadera humilitat, essent aquesta el fonament que posava a la filosofia, per lo qual la seva fou la més encertada entre totes les nascudes abans de Crist; una certa desconfiança en les pròpies forces dominava en ell, lo qual és com un pressentiment de cristianisme, puix mentre ensenya a l'home la grandesa de son destí i l'excel·lència de son principi, li descobreix l'abisme del no res que té de si mateix al separar-se de Déu. I encara que la filosofia no és un estudi d'autoritat, menys encara ho és de rebel·lia; i si bé ella consisteix en buscar per si mateixa la veritat, no amb la condició d'apagar la llum de la Fe que il·lumina al món i que ens ha de servir per trobar-la amb més facilitat i seguretat; i encara que tampoc sia la investigació de la veritat una oració, la suposa i l'exigeix si ha d'ésser encertada, fecunda i lluminosa; puix si la veritat és una llum espiritual, tan sols pot davallar a l'home des d'aquell Pare de les llums del qual el nostre enteniment, segons la doctrina de l'Angèlic, és una participació i semblança.

El patronat de Sant Tomàs és el complement de son magisteri, i Lleó XIII, al declarar el primer, ha posat una digna corona en el puríssim front de l'Angèlic i ha terminat l'obra tan noblement començada el 4 d'agost de l'any passat: la constitució formal de l'Escola catòlica; que si els catòlics tan sols d'una manera accidental poden formar partit, essencialment són i han de formar una escola, ja que la Sabiduria divina, a l'encarnar-se, prengué el caràcter i fou en veritat Mestre. Devem, doncs, donar moltes gràcies a Déu de que per mèdi de son Representant en la terra ens hagi designat la font cristal·lina de la veritat, el Mestre doctor que amb ses ensenyances sublimíssimes aixeca l'enteniment humà a la dignitat i la grandesa, i amb ses virtuts heroiques escalfa el cor del Savi en l'amor pràctic d'aquella sabiduria que consisteix en l'harmonia sobirana de la virtut. El Mestre i Patró que ens assenyala Lleó XIII brilla amb les resplendors més pures del cel i de la terra; ¿qui, doncs, des d'ara buscarà son Patró i guia entre les boires del dubte i de la incredulitat?

LA TEBAIDA CATALANA *

I

La Iglésia de Crist hermosa, florida i fecunda en tota mena de fruits de bones obres, com arbre frondós plantat junt al corrent de les aigües, té, com tot arbre, la virtut en son interior; i el cor, que està amagat sota l'escorça, i en què no pensen més que els intel·ligents, és verament la subs-

* Salutació als religiosos trapencs que, expulsats de França i procedents darrerament de San Pedro Pedro de Cardeña (Burgos), s'establiren a Catalunya. El Doctor Torras hi estava relacionat per raó de la seva actuació a Valldonzella. «La Veu del Montserrat», 26 de novembre del 1881 (any IV, núm. 47).

tància d'aquesta meravellosa institució. La vida ascètica i contemplativa és l'ànima del cristianisme; sense ella la nostra Religió no tindria consistència, les tempestats de les passions la rendirien; per lo qual, així que aquestes s'apoderen més de la societat, minvant en ella la vida espiritual i multiplicant-se la carnal, surten en la Iglésia de Crist aquests instituts que s'entreguen als misteris de la contemplació de nit i dia, elevant l'esperit per sobre de les coses materials que roben el cor de la multitud, i castiguen la carn i la crucifiquen per assegurar sobre d'ella el senyoriu de l'ànima. La Iglésia mai no perd; quan el gel de la indiferència mata l'esperit dels mundans, va posant arrels per sota terra aquesta vida ascètica que després, quan vingui la bonança, inundarà de saba vigorosa l'arbre, fent-lo florir amb l'abundància de les virtuts socials. Lo que són els Sants Pares en l'ordre especulatiu i de la doctrina, són aquells gegants i herois de la vida monacal de principis del cristianisme i de la nova Europa respecte de l'ordre pràctic. Els primers formaren la ciència cristiana i la formen encara; com els manantials de les muntanyes alimenten els rius, d'ells davalla el saber dels moderns apologistes, ells proporcionen armes i municions als que guerregen contra l'error; com dels admirables ascetes del primitiu cristianisme deriven les virtuts que la Iglésia catòlica mai no deixa de practicar en el conreu de la flaca humanitat. Tot sovint preocupa al pobre enteniment dels mundans la idea de l'antagonisme entre els principis evangèlics i els avenços de la civilització; i res té d'estrany tal dificultat en qui ha perdut la fe, puix que, en realitat, Crist i el món formen una verdadera *antinòmia*; per lo qual la misericòrdia divina, que mai no ens abandona en aquestes situacions crítiques de la vida religiosa, fa resplendir i reproduir els portents de virtut que illuminaren l'horitzó de la humanitat allà en els temps heroics del cristianisme. Convé que els homes vegem per nostres propis ulls les grans virtuts cristianes perquè mai les puguem considerar com arcaisme, que es renovin els grans exemples perquè les voluntats raquíti-

ques s'enforteixin i que vinguin d'homes que han caminat pels cims de la glòria humana, per a prevenir tota objecció.

A la societat contemporània Déu ha fet tal benefici. L'institut dels monjos i solitaris és cert que havia caigut en pobresa espiritual; favor feia, emperò, a la societat; fins els lletrats l'amaven com un centre d'illustració; mes aquella àliga de la poesia cristiana, l'Alighieri, pogué, sense mentir, posar en boca del Patriarca de Monte-Cassino aquelles paraules:

e la regola mia
Rimasa è giù danno delle carte.

(Paradiso, XXII.)

Els monestirs pararen en ser gimnasis literaris, i encara que essent sempre corporacions d'influència moralitzadora, no eren gimnasis on amb l'exercici de l'ascetisme més heroic s'ensenyés al món la pràctica del sacrifici de si mateix, tan necessari a l'home desequilibrat pel pecat original per a lograr el domini de les diferents forces que constitueixen la nostra naturalesa. Les antigues escoles d'ascetisme havien quedat desfigurades, i quan aparegué en la Iglésia aquella Ordre que Déu destinava a sostenir la seva causa en l'Edat Moderna, els seus escriptors ascètics tenien d'acudir a cròniques, ja de temps escrites, per a posar a la vista dels cristians l'heroisme quotidià, usual i de tota la vida, que, essent manifestació de la gràcia divina, és al mateix temps eloqüent panegíric de la voluntat humana. La Trapa, qual nom tots coneixem, no és més que la restauració d'un d'aquests antics gimnasis de virtut heroica; el Císter, o Cistell, que edificà a l'Europa en l'Edat Mitjana, devia ressuscitar en la Moderna i oferir als ulls del món un espectacle de contrast molt més viu, no per augment de contemplació i penitència en l'institut religiós, sinó per la indiferència i màxim sibaritisme de la nostra societat; i en la cort sensual dels últims temps de la monarquia francesa, que no als deserts, i go-

sant de totes les delícies mundanes, se criava el nou Joan Baptista que havia de sembrar l'Europa d'asceteris on s'exercitessin les grans virtuts pròpies de l'estat monacal. L'abat Rancé, després d'haver militat baix les lleis de la carn, després d'haver escrit comentaris sobre el poeta de les delícies paganes, aquell Anacreó que, al so de l'arpa i coronat de roses, delectava als homes cantant el vi i els sensuals plaers, devia emprendre el restablir l'espiritualisme pràctic dels antics solitaris i, vestint-se la blanca cogulla de Sant Bernat i agafant aquella regla de Sant Benet, que, com diu el nostre poeta, poblà de sants el cel, aixecar un exèrcit de nous monjos que caminessin pel camí de la penitència a la conquista del regne de Crist. En Rancé s'hi troben relíquies de les idees que dominaven fins en el clero d'aquella cort en què passà la seva joventut; mes és fora de dubte que féu un gran servei a la Iglésia de Déu; per lo qual els actuals trapenses, o, més ben dit, cistercienses, tot declarant que no conserven llei ni reglament de cap mena de l'antic cortesà de Lluís XIV, sinó que guarden la norma de viure de Císter i Claravall, rendeixen un tribut d'agraïment al qui restaurà en la Iglésia la santa vida cenobítica que tants sants ha aconduït a la glòria. El restaurat institut ha donat proves d'una fecunditat pasmosa, ateses les circumstàncies de la vida i educació moderna; el pa d'ordi i patates i el llegum cuit amb aigua i sal solament han sigut menjats en aquestes modernes abadies per boques avesades a les més refinades delícies d'aquella sensual indústria que els moderns anomenen art culinari; mans fines i que anaven enguantades han manejat el forcat i l'aixada, ja que el mateix prelat del monestir, deixant mitra i crossa, tragina, quan convé, l'adob per a conrear els camps. La penitència cristiana és enginyosa i troba el medi d'afavorir el progrés material amb sos exercicis de mortificació; aquests admirables solitaris avencen l'agricultura tot cuidant només que del conreu de son esperit; i la moderna França, justament joiosa de l'estat en què té l'art de la terra, reconeix que les abadies de trapenses van al davant de tots. El monestir

de Melleray ha arribat a ser un centre agrícola notabilíssim, on s'hi troben tota mena de llavors, les més excellents; el de Staoueli és a l'Africa principi de cristianisme i civilització, qual noble empresa manifestava ja son abat en aquella divisa de son escut: *Cruce et aratro*; i allà en la campinya romana que el ridícul heroi de la revolució italiana, l'infeliç Garibaldi, volia purificar de les malignes febres, han lograt aquests infatigables monjos canviar no sols la condició del clima, en la rodalia de l'explotació agrícola que dirigeixen, sinó, demés, trobar remei per la terrible malura. Mes no penseu que aquests treballs serveixen per a enriquir la casa: ells fan professió de perfecta pobresa; del treball sols se'n queden la part onerosa, i la part lucrativa la destinen a aliviar la misèria dels pobrets de Crist. Melleray distribueix a ses portes cada any almoina que es valua en milers de duros; Staoueli remet considerables sumes per iglésies pobres i cases de beneficència de la mare pàtria; i quan la ingrata revolució els llença com a facinerosos del territori de la República, es troben quasi sense recursos per a fer el viatge del desterro. D'ells bé es pot dir lo que, referint-se als primitius cistercienses, escrivia l'antic historiador cardenal Vitriaco, amb aquests expressius termes: «Els tals monjos fan com els bous: baten el blat per als altres, i ells s'acontenten de menjar la palla; els pobles del voltant de les abadies són saciats dels fruits de les seves terres, i els religiosos que les treballen viuen en contínua abstinència i dejuni.»

Aquesta Ordre, doncs, de tan simpàtics records per als catalans, que l'insigne Piferrer anomenava *tan activa*, i, en efecte, ho fou realçant el conreu de la terra en les comarques, abans desertes, de Poblet i Santes Creus, que l'erudit Milà assenyala com introductora d'avenços en l'art arquitectònic en nostre país, que tan amorosa amiga fou d'aquells illustres Reis, tan populars i qual memòria de benedicció encara dura; aquells monjos amb qual cogulla volgué morir el Rei gegantesc que conquerí València i Mallorca, tornen a la nostra amada terra, com vingueren en aquells antics temps, per

a santificar-la amb sa llarguíssima oració i fecundar-la amb llurs treballs i suors, amb l'aixada al coll i el breviari a la mà, i amb l'amor al cor envers Déu i sa Santíssima Mare.

II

Allà en l'alta Catalunya, a sis o set hores de Solsona, en una derivació del Pirineu, formant el planell d'un altíssim turó, enrotllat d'aspres i feréstegues muntanyes, s'alça un santuari dedicat a Nostra Senyora de l'Hort, nom preciós que convé al lloc, a la Senyora, que ja de molts segles ne té la possessió, i a l'heroic institut que va a servir-la. Com en els grans arenals s'hi troben oasis, així, entre aquelles pelades serres, està situat un pla de terra de conreu i un hort que recrea la vista del pelegrí que s'ha decidit a pujar a l'espadada Mola, nom amb què es designa el reial seti de la celestial Princesa. Destruïts els edificis en les tristes guerres civils, que han deixat assolades a la Pàtria i a la Iglésia, un piadosíssim mercader de Barcelona, el Sr. D. Esteve Monegal, emprengué la reconstrucció del santuari i tragué de mans de la desamortització el petit patrimoni de Maria, a qui amava el difunt amb afecte verament filial; i son hereu, donant mostres de posseir també les virtuts paternes, ha cridat, per a poblar aquest lloc sagrat, als monjos blancs tan devots de Maria com amics de les grans soledats. Allí, sota el mantell de la Verge, s'estableix l'especial colònia; aquella Ordre que professa un silenci absolut per a vacar del tot a la conversa celestial; que ama barrejar els himnes sagrats amb l'alegre cantúria de les aus del cel; que, més que en els llibres, estudia en els grans espectacles de la naturalesa les infinites perfeccions divines; que es mortifica treballant per a menjar i donar menjar al poble; ens sembla que ha d'arrelar a Catalunya. La professió monacal, pròpia per a caràcters enèrgics i reflexius, sens dubte consona amb nostre caràcter nacional, que, si bé degenerat, conserva encara aquests distintius; i els antics solitaris de la Brufaganya,

del Montseny i del bosc de Poblet van a reaparèixer, a últims del segle XIX, en les altures de Nostra Senyora de l'Hort. El pagès català, piadós i actiu, va a tenir dintre de casa l'exemple d'aquestes qualitats portades fins a l'heroisme. La pietat frívola de la gent moderna veurà aquesta virtut, més sòlida que el Pirineu, en els nous religiosos; i la veurà sense que ells l'ensenyin, puix aquests servents del Senyor, que són verdader emblema de la vida contemplativa, cerquen amagar-se *in foraminibus petrae*, i, enemics de tota celebritat, ni ostentació fan sisquera de la santedat. Allà en l'antic, un decret de l'Ordre manà que no es promoguessin més causes de canonització de monjos, renunciant a tota glòria humana, fins a la nobilíssima de la santedat; i aquell fet originalíssim d'un abat que manà als ossos de Sant Bernat que no fessin més miracles, perquè la multitud dels devots que n'hi demanaven distreia als monjos d'aquella abstracció tan pròpia de son estat, prova clarament l'amor a la soledat i el despreniment absolut de tota humana complaença. La carn ha de morir a l'entrar a aquests monestirs; molt treballar i molt dejunar li espera; l'ociositat és desconeguda; el claustre, silenciós a l'hora de pregar, se converteix en lloc de moviment a l'hora d'anar al treball; allí s'hi veuen tota mena d'arreus, fins els últims inventats; tots els oficis se troben dins el monestir; i si la gran pobresa de la comunitat de l'Hort impedeix als monjos el procurar-se els nous invents, no podrà impedir-los el treball intelligent i seguit que en altres llocs ha convertit en jardins els erms. Però el jardí que nosaltres desitgem és el jardí de les virtuts; més que els avenços de l'agricultura, que amem, no obstant, de tot cor, esperem l'augment de l'espiritualisme en nostra societat carnal; l'abnegació cristiana, que és l'antítesi de l'egoisme avui dia dominant pertot; el despreniment de les riqueses, que són l'ídol de la gent moderna, amb son amor a la pobresa més extremada, i aquella penitència tan gran com la que practicaven, allà en els primers segles del cristianisme, els ermitans de l'Egipte i Palestina.

Aquesta vida sembla pesada per qui no arriba a entendre lo que són les dolçures de la vida de l'esperit i de les celestials influències de la gràcia; mes els fills de Sant Bernat viuen felicíssims en ella; per a conservar-la canvien de nacions quan la revolució els persegueix, travessen els mars com qui va cercant una fortuna, i, en veritat, la cerquen, perquè cerquen assegurar una santa mort, o sia aquella sentència definitiva i sense apel·lació que fa terrible l'acabament de la vida; acabament feliç, molt sovint del tot alegre, per aquests monjos que moren amb la rialleta en els llavis, per lo que entre ells és com un proverbi la dita de que, «si en la Trapa la vida és dura, en canvi, la mort és molt dolça».

NOTA BIBLIOGRÀFICA *

Ensayo sobre el Matrimonio cristiano y el Matrimonio civil, s'anomena un llibre que acaba de publicar el Dr. D. Josep Vallet, Pvre., catedràtic de Teologia dogmàtica en el Seminari Conciliar de Barcelona. Portat l'autor de son amor a l'ordre ideal, vola per les altes regions de la Teologia, de la Filosofia i de la Poesia, lo qual dóna a la seva obra un caràcter d'apologia, amb l'expressió animada que resulta sempre d'una intel·ligència enardida per l'entusiasme. L'erudició que manifesta l'il·lustrat professor suposa una lectura extensa, i el caràcter històric que en varis llocs pren l'obra la pot fer interessant fins per aquelles persones a qui no sien fàcil les abstruses investigacions de les ciències teològiques i filosòfiques; en ocasions s'enlaira per les regions de la bellesa atret per congruències i relacions altíssimes, lo qual si bé fa perdre la severitat d'obra didàctica, en canvi li dóna un caràcter agrada-

* Porta per firma la inicial T. «La Veu del Montserrat», 2 de desembre del 1882.

ble. L'autor promet una segona part que vindrà a completar la present.

DOCTRINA SOBRE LA DIRECCIÓN AL IDEAL DE LA CIENCIA *

INTRODUCCIÓN A LA FILOSOFÍA, O SEA DOCTRINA SOBRE LA DIRECCIÓN AL IDEAL DE LA CIENCIA, POR ANTONIO COMELLAS Y CLUET, PBRO.

Contados son en nuestros días los que, como el autor de la obra cuyo título encabeza este arículo, profesan la filosofía como una disciplina que abarca al hombre en su totalidad, haciendo de ella no sólo el pan nuestro de cada día, sino también el objeto de todos sus conatos y aspiraciones. El amor de la verdad, distintivo de la criatura racional, debilítase a medida que este último nobilísimo atributo se va apagando con el influjo de una crasa atmósfera de materialismo, embótase la aspiración a un mejoramiento del espíritu y el hombre se contenta con los placeres propios de nuestra parte animal, buscándolos con el ansia de quien no siente la necesidad de la gloriosa tranfiguración que nuestro filósofo ha llamado la consecución del ideal. Por esto en el apogeo de la actividad mercantil e industrial propia del siglo, recíbese con una especial simpatía la aparición de esta obra del ilustradísimo sacerdote de Berga, «resultado de un insignificante esfuerzo (dice él modestamente) entre los innumerables que hace el espíritu humano para ir acercándose al ideal de la ciencia». El esfuerzo,

* Comentari crític, escrit principalment per tal de fer més conegut el savi sacerdot català que, reclòs en el seu estudi de Berga, mereix que s'aixequi al seu entorn un major esperit de consideració. És publicat en la revista «La Ciencia Católica», Barcelona, 30 de maig del 1883 (vol. III, núm. 5).

empero, es muy robusto e indica un temple intelectual adquirido en el trato continuado y profundo con la familia de los filósofos, el hábito de pensar llevado a lo sumo, una abstracción completa de las mundanales atenciones, y una aptitud especial para remontar el vuelo hacia las altas cumbres de la ciencia. Y porque anda enamorado de la belleza de ésta y quiere contemplarla en sí misma, no contentándose de conocerla por retratos; y porque quiere gozar de su vista, como él dice con filosófica espontaneidad, no sólo se sirve principalmente de la investigación propia, sino que al ir a interrogar a los grandes pensadores que ha tenido el humano linaje, habla con ellos en su propia lengua, siéntase en el *Convite* de Platón como un amigo de análogas inclinaciones a las de este divino filósofo, discute con el Padre de la lógica y tritura el escepticismo de los académicos, oyéndolos en la misma lengua con que estos antiguos pensadores instruían a sus discípulos; y al tratar de los filósofos modernos, examinando las doctrinas de los más caracterizados que en Inglaterra y Alemania principalmente han pretendido variar el curso de la tradición filosófica, abrir nuevos senderos para la adquisición de la verdad, acude también a las fuentes originales, es juez que por sí mismo examina los testigos, denotando un estudio y una aplicación al trabajo de la mente, de que tal vez sería difícil ahora en nuestro país encontrar otro igual. Anacoreta de la ciencia, monje que vive encerrado en el claustro de la filosofía, alimentado por largos años con las doctrinas de los más insignes pensadores, vivificada durante toda su vida su robusta naturaleza por el radiante sol de la verdad revelada, ha podido producir una obra substanciosa y sencilla, una admirable síntesis de la doctrina filosófica, fundamento y origen de todas las demás, acerca del camino de llegar a la posesión de la verdad, donde, a semejanza de lo que pasa en la inmortal *Summa* del Angélico Maestro, pueden estudiarse a la vez y relativamente en pocas páginas las dos corrientes de verdades y de errores, que vienen desde el principio de los siglos atravesando el campo de la inteligencia humana y disputándose

su dominio, como la luz y las sombras se disputan la posesión del horizonte. Es, pues, un preámbulo de la filosofía, un camino abierto en este mundo del espíritu, objeto sempiterno de las disputas de los hombres; tenebroso y enigmático para la soberbia de quien todo lo fía de sí propio; difícil, pero clarísimo para el que sin renunciar al legítimo uso de su razón, al revés, considerándolo como su principal prerrogativa, sigue el sublime magisterio de Aquel que *docet hominem scientiam*,[1] ya directamente hablando por sí mismo a los mortales, ya por medio de los sabios que ha enviado al mundo para su ilustración y enseñanza. «Con esto se deja entender que el presente escrito pertenece a la serie de los que en estos últimos tiempos se han publicado para la restauración de la filosofía en sentido escolástico: restauración felizmente emprendida y continuada con gloria por filósofos insignes, y en nuestros días alentada y dirigida por el papa León XIII en su encíclica *Aeterni Patris*».[2] Y la acreditada *Revue Catholique de Louvain*, al dar cuenta de esta obra en su *Bulletin de Philosophie* del número de marzo próximo pasado, la recomienda como *obra eminentemente útil, que contribuirá poderosamente a la restauración de los estudios filosóficos, recomendada con tanta diligencia por el papa León XIII*. El órgano de aquella célebre Universidad católica empieza así su artículo bibliográfico: «España nos envía un libro digno de las grandes tradiciones científicas de aquel noble país»; y cuando la prensa científica extranjera alaba una obra que no tiene más recomendaciones que su propio mérito, bien puede el hombre estudioso ir recorriendo sus páginas nutridas de doctrina sólida y precisa con la confianza de hallar abundante pasto para las más altas facultades de su espíritu.

1. Salmo XCIII.
2. Prólogo.

I

No coloca al hombre nuestro escritor en un estado supositivo, como hizo Descartes, al emprender esta intelectual peregrinación en busca de la verdad; no le da, como el filósofo francés, un punto de partida antinatural, sino que le hace partir de donde en realidad se halla; lo real, es decir, el estado de imperfección en que se encuentra, al aparecer a la mente del pensador un luminoso ideal de ciencia, hácese insoportable, y nuestras facultades fuertemente estimuladas por el ideal, excitan al hombre a buscar la consecución de aquél. Y he aquí la división de la obra y el plan de la misma. La ley triádica tan repetida en el universo, donde resplandece como vestigio de las divinas manos que lo formaron, encuéntrase aquí marcando el principio, el medio y el fin, o sea los tres estados que el autor llama lo real, el ideal atrayente, la síntesis incoada de lo real con lo ideal.

En el primer capítulo del primer libro describe al hombre en estado de realidad, apunta el ser que tiene, la excelencia de que goza en sus ricas facultades, y la aspiración a un bien mayor en cuyo seno desea reposar. Mas contrastando con el ser que tiene, conoce el ser que no tiene, ve su espantosa limitación, conócese no más que como un átomo en las inmensidades del tiempo y del espacio, sabe que ha habido tiempos anteriores y que vendrán posteriores al en que él vive, que sin el espacio que ocupa los hay dilatadísimos, que estos tiempos y estos espacios no son vacíos de existencia, y, sin embargo, tiene de ellos una completa ignorancia. Hasta de sus facultades conoce la cortedad; su intuición de las cosas es limitada; el conocimiento abstractivo de las mismas, por lo mismo que es abstractivo, no abarca todo cuanto ha conocido en el acto de la percepción.

Además de esta limitación, siente el hombre la profundidad de su dependencia: otros le han dado el ser; su vida para conservarse necesita de la acción benéfica de agentes exterio-

res, y puede fácilmente perderla por la influencia de causas físicas y espirituales.

Así, pues, el hombre, en el estado de realidad que examinamos, tiene *ser y fuerzas —limitación y dependencia insuperables—, limitación superable* mediante la *capacidad* de su ser y de sus fuerzas respecto a bienes altísimos que aún no posee en *acto*.[1]

Mas, aunque en lo real vemos este contraste de ser y no ser, entre bien y falta de bien, no es por esto el hombre una quimera, ni la realidad es un absurdo; y aplicándole el principio de contradicción, resulta ileso un cierto ser y un cierto bien, ya que la falta de uno y otro que afirmamos no es precisamente del que tiene, sino del que podría tener.

Eduardo de Hartmann, en su *Filosofía de lo Inconsciente*, finge un estado de realidad que es un verdadero absurdo. El mundo, según él, en su movimiento de transformación arguye en lo inconsciente un acto de voluntad al que debe la existencia, y este acto de voluntad origina el de inteligencia. Aquel primer acto de voluntad es un querer *vacío*, es un esfuerzo para llegar a querer, una resolución de querer unida a la impotencia de conseguirlo por sí solo; por lo cual el entendimiento, estimulado por lo absurdo del querer, pasa a negar este absurdo, de modo que el acto de entender se pone como medio para la abolición del querer, ya que siendo la voluntad infinita y la idea o representación intelectual, cuyo contenido debe abrazar, finita, resulta que ha de quedar siempre para satisfacer una parte de la voluntad, lo cual es causa de tormento y de infelicidad, y por lo mismo debe aspirar a la abolición de la voluntad, origen de su malestar.

Los tres estados, pues, de Hartmann, son enteramente distintos de los de nuestro autor; en el principio la nada, en un estado intermedio el querer que es un absurdo, y en el fin o término otra vez la nada: su querer *vacío* sería un ser *realísi-*

1. Pág. 5.

mo en el sentido en que el señor Comellas usa de esta palabra en su obra. La contradicción de Hartmann al suponer una voluntad que actúa sin existir aún realmente, que quiere sin tener objeto que querer, descúbrela clarísimamente nuestro autor; y aun parécenos a nosotros que el mayor de los absurdos que contiene el sistema del filósofo berlinés consiste en esta anterioridad del acto de voluntad y aun de la misma voluntad sobre la inteligencia, cosa que implica contradicción en los términos, absurdo palpable cual es el de hacer consecuencia al que es en realidad principio.

Pero si el ser, según las pretensiones de Hartmann, es un absurdo, y, por tanto, por su propia naturaleza, su aspiración suprema ha de ser la aniquilación, y su felicidad el bienestar de la nada, para el filósofo que estamos examinando las aspiraciones humanas van excitándose y sus tendencias avivándose, no sólo al contacto del admirable mundo material en que vive y de la sociedad de que forma parte, sino aun también por la aparición del ideal de la ciencia que, ya sea de un modo abstracto, o ya de un modo concreto, viene a iluminar el espíritu. Estos dos distintos modos de aparecerse el ideal de la ciencia los describieron ya soberanamente Platón y Aristóteles en los admirables textos citados por el autor. «Ningún dios, dice el primero, en su *Convite*, desea ni busca la sabiduría, porque ya la tiene... *La sabiduría es cosa bellísima*; y como el amor recae sobre lo bello, síguese necesariamente que el *amor desea la sabiduría.*» Fijos los ojos del filósofo en lo divino, es en él frecuentemente la admiración, que *no es otro sino éste el principio de la filosofía,* y parece no haber explicacado mal su origen quien llamó a Iris hija de Taumante, esto es, de la admiración. Aristóteles, de una manera más conforme a su carácter filosófico, describe la aparición del ideal científico que pone en movimiento al hombre para su adquisición con el conocimiento particular de las cosas más fáciles dudosas, pasando paulatinamente a las más difíciles dudosas también, lo cual, excitando su admiración, le mueve al estudio para librarse de la ignorancia. «Así, pues, si los hombres se dieron a la

filosofía para librarse de la ignorancia, es manifiesto que iban en busca del saber para adquirir conocimientos, y no por utilidad alguna.» El Angel de las Escuelas sintió y expresó, como no podía menos, esta sublime aspiración: «Porque los que principalmente ven la verdad posible, dice Aristóteles, son los que la aman y la buscan con más ardor», por lo cual el santo Doctor escribió en su comentario al Maestro de las Sentencias: *Homo se debet erigere ad divina quantumcumque potest.*

Estos textos que el autor cita en el capítulo III del primer libro, dedicado a estudiar la *transición del primer estado al segundo*, o sea de lo real al ideal, prueban a maravilla cómo los mayores ingenios han sentido la necesidad para el progreso científico, no de empezar con la destrucción de todo elemento exterior y el aislamiento del espíritu, sino de fijar la contemplación en *algo* que encendiese los más nobles deseos que existen en el hombre. Por lo mismo que éste es limitado dentro de sí, en su propia substancia, no encuentra lo que necesita para construir el edificio científico; al revés, como les pasa a los seudocontemplativos de la India, los novísimos pensadores alemanes acaban por profesar la doctrina de la destrucción y aniquilamiento como el máximo de los bienes, porque no han querido levantar los ojos hacia aquel ideal que siempre desde el principio se ha cernido en el horizonte de la humana inteligencia y ha formado parte de su patrimonio científico. Este amor o esta perfección sobrexcelente perfecciona la voluntad, es como lo que ama, nos enseña la psicología de la Escuela; nuestros positivistas nos manifiestan con su ejemplo como la inteligencia queda reducida al ejercicio de sus operaciones menos nobles suprimido el ideal, la ciencia decae de su elevado rango, por lo cual léense con profunda convicción las siguientes líneas del Angélico (*Contra Gentiles*, lib. I): *Oportuit mentem evocari in aliquid altius quam ratio nostra in praesenti possit pertingere, ut sic disceret aliquid desiderare, et studio tendere in aliquid quod totum statum praesentis vitae excedit... Cum enim Simonides cuidam homini praetermittendam divinam cognitionem persuaderet, et humanis rebus ingenium*

applicandum opportere, inquiens humana sapere hominem et mortalia mortalem; contra eum Philosophus dicit, quod homo debet se ad immortalia, et divina trahere quantum potest. Unde dicit, quod quamvis parum sit quod de substantiis superioris percipimus, tamen id modicum est magis amatum et desideratum omni cognitione quam de substantiis inferioribus habemus... Ex quibus omnibus apparet quod de rebus nobilissimis quantum cumque imperfecta cognitio maximam perfectionem animae confert.

Tal vez no se encuentre otro escritor que con tan noble y científica elocuencia manifieste la necesidad del ideal para levantar la ciencia a verdadera importancia y los purísimos estímulos que excitan al humano entendimiento a la investigación de las más altas verdades; sea lo difícil que se quiera esta investigación, encuéntrese el hombre rodeado de los más seductores incentivos materiales para que se dé exclusivamente al estudio de la materia, que le sirve para su vida animal, dígale el moderno positivista, como el antiguo que cita Santo Tomás: *Humana sapere hominem, et mortalia mortalem,* siempre a la razón humana será más deleitoso el conocimiento de lo que no se ve ni palpa, siquiera le cueste ingente trabajo intelectual, que el conocer con suma facilidad el mundo de la materia; siempre habrá, iluminando el horizonte de las humanas inteligencias, este ideal atrayente que el señor Comellas estudia en el segundo libro de su obra como el elemento preponderante en la generación de la filosofía.

II

La aparición del ideal, por lo mismo que es un bien excelente, excita una aspiración para conseguirlo, lo cual da lugar a nuestro autor a que estudie en el segundo libro la dirección al ideal, el empleo de ciertos principios prácticos y de un determinado método para alcanzarlo.

La aspiración es un acto de la facultad apetitiva, y como el ideal es un bien, aquel acto ha de ser un acto bueno. El ejercicio de las facultades intelectuales, cuando se dirige y subordina a tal objeto, es principio de engrandecimiento moral del individuo y aun de la misma sociedad; la filosofía ha sido en todos los pueblos, mientras se han conservado sanos, objeto de la más respetuosa admiración, considerada como una religión natural, así como los mismos apologistas católicos consideran la Religión como una sobrenatural filosofía. Aun esta aspiración es principio, para quien rectamente la sigue, de un bienestar verdadero, y si bien es preciso vencer dificultades, avivar penosamente la actitud del espíritu, es indudable, empero, que al vencimiento de aquéllas sigue una tranquilidad y contento que no sólo compensan el trabajo empleado, sino que inundan el espíritu del noble sentimiento de la dignidad personal; y si sus esfuerzos han sido de escaso resultado, si en alguna parte aquella aspiración ha resultado frustrada, la Religión revelada y aun la misma natural, le enseña que no ha sido vano su trabajo, ni dejará de obtener su voluntad esforzada, no sólo el premio del Supremo Remunerador, sino aun el aprecio y estima de sus semejantes.

Como colateral a esta doctrina coloca el autor la del filósofo pesimista Arturo Schopenhauer, que enseña que el mundo en que moramos es el peor de los mundos posibles, que nuestra voluntad oscila entre la aspiración y el fastidio, que al cesar aquélla sobreviene necesariamente éste, al paso que la aspiración es también un tormento a causa de la suma maldad del mundo que ha de ser su objeto. Por esto lo mejor es que deje de querer, es decir, la aniquilación de sí propio.

Mas el hombre puede, en virtud de la naturaleza constitutiva de su ser, ir aproximándose al ideal a que aspira; no tiene una mera receptividad, sino verdadera capacidad activa, y siente en su corazón dos grandes afectos: el amor a la verdad y el amor al progreso, a los cuales corresponden los principios prácticos que hemos de seguir en nuestra dirección hacia el ideal.

Es el primero que hemos de abrazar la verdad y desechar el error dondequiera que se encuentren; o, lo que es lo mismo, que ni el amor a la escuela, ni a la patria, ni a determinados doctores, nos han de desviar en nuestra carrera; que el amor de la verdad ha de ser el afecto soberano de nuestro corazón, o lo que es lo mismo, si aplicamos a la disciplina filosófica el tecnicismo de la teología ascética, ha el filósofo de tener *pureza de intención*, es decir, que nada le haga torcer su camino. La excelencia de la verdad, la preferencia de que es digna, la enseñaron los escolásticos en preciosos pasajes que cita el autor. Y no podía dejar de ser así en sabios que de veras seguían una religión que tributa a la verdad un verdadero culto y que la confunde y tiene por el verdadero y único Dios. El sabio católico es el más imparcial; sólo contra el error tiene prevención; abraza la verdad lo mismo si la profiere un étnico, como Aristóteles, un mahometano, como Averroes, o un judío, como Maimónides; y de este sentimiento constante de la Iglesia hase hecho eco el papa León XIII en su encíclica *Aeterni Patris*, con las siguientes expresivas palabras, muy a propósito citadas por el autor: *Edicimus libenti gratoque animo excipiendum esse quidquid sapienter dictum, quidquid utiliter fuerit a quopiam inventum atque excogitatum.*

Dos corolarios señala a esta doctrina el señor Comellas: la aceptación de la fe católica y la de la tradición filosófica. El primero lo formula con las siguientes lacónicas palabras: «El filósofo ha de adherirse a la fe católica.» Porque si el filósofo ha de abrazar la verdad dondequiera que se encuentre y desechar en los mismos términos el error, siendo el catolicismo la verdad, halo de admitir en toda su integridad, e igualmente rechazar todo lo que él rechace, ya que no puede haber verdades opuestas. La doctrina revelada ha de ser para el pensador guía en sus investigaciones, a la luz de la cual es imposible equivocarse, y aun además es piedra de toque después de la investigación para conocer los quilates de la verdad que aquélla ha alcanzado. El autor hace en este punto una justísima y profunda observación. Para alcanzar el ideal, viene a decir, es

necesario que sigamos las leyes intelectuales que Dios nos ha impuesto; es indudable que la ley de la fe la tiene nuestra mente divinamente impuesta; luego si la desechamos, si no la atendemos, es tan imposible que lleguemos a obtener el ideal de la ciencia, como si quisiéramos prescindir de la experiencia o de la abstracción.

A continuación de esta doctrina pone el libro de que vamos dando cuenta, una exposición y refutación del semirracionalismo, o sea de la ciencia que pretende en sus investigaciones prescindir de la revelación. Lord Bacon y Cousin son los dos escritores que escoge como representantes más caracterizados de esta tendencia que tiene dos matices: el que prescinde de la fe por el bajo concepto que forma de la razón, y el que lo hace por la importancia excesiva que da a ésta. Al afirmar el primero que del uso de la teología ha de nacer una filosofía fantástica, supone indebidamente que lo inferior no se encuentra en lo superior, cuando precisamente lo contrario es general y encuéntrase de continuo en la naturaleza; y la historia de la filosofía nos demuestra a qué elevación filosófica llegaron los sabios que tomaron por guía la revelación cristiana, siendo el mismo principio de Bacon el mayor contrario de su teoría, ya que reconociendo la inferioridad de la filosofía y la superioridad de la teología, que él llama *inspirata*, debía ver una garantía de acierto y de seguridad en la mutua alianza de entrambas. Cousin pretende que la filosofía ha de valerse de la razón con absoluta libertad, aunque es superior a toda autoridad, ya que si admite a ésta es en virtud de un acto propio, después de haberla sujetado a su juicio, tomándose el pensamiento a sí mismo por medida. El autor pone fin a su concluyente refutación del filósofo francés con esta evidentísima prueba de analogía: «El Estado dicta una ley a la cual ha de someterse cada individuo de la nación, pero éste no se sometería a la misma si no la conociera. Aunque el individuo haya de poner esta condición indispensable, no por esto es superior al Estado, ni puede emitir un juicio que destruya aquella ley.»

El segundo corolario al principio práctico de que hemos de buscar la verdad en cualquier parte que la veamos, es, según el señor Comellas, la aceptación de la tradición filosófica. La insignificancia del hombre aislado, la limitación de sus facultades, la fecundidad del trabajo dividido entre muchos y la diversidad de aptitudes distribuidas entre distintas personas, fueran suficientes argumentos para determinarnos a admitir el caudal científico que nuestros antepasados allegaron, si no tuviéramos además el hecho práctico de la admisión por parte de los hombres de verdades descubiertas o estudiadas por los sabios antiguos. En efecto, las cavilaciones de muchos filósofos, la soberbia de varios pensadores, si ha podido turbar la tranquilidad de este mar de ciencia que pone en comunicación entre sí las distintas edades filosóficas, no ha podido impedir la formación del fondo común de ciencia, que con tanta propiedad ha sido llamado *philosophia perennis*; prescindir de la cual, no sólo es achaque de orgullo, sino además prenda segura de desacierto. Y no obstante, desde Bacon hasta nosotros, y principalmente desde Descartes, la tradición filosófica perdió el dominio de las escuelas, presentándose pujante el *individualismo,* que el autor estudia en los dos filósofos citados y en Proudhon. La corrupción de un sistema, por bueno que sea lo mismo en el orden filosófico que en el político, da motivo a los espíritus impacientes y rebeldes para forjarse otros nuevos, pretendiendo que los antiguos son esencialmente malos, y la multitud ligera les sigue entusiasmada, no acertando a conocer la excelencia de lo que abandona oculto entre escoria; así Leibniz afirmaba que había oro escondido *sub stercore illo scholastico barbarico,* y a la antigua escuela se subrogaron una infinidad de escuelas. La oposición más radical a la tradición filosófica encuéntrase indudablemente en el célebre Proudhon, cuya doctrina precisamente es su contradicción palmaria. La verdad y el bien, dice, consisten en el progreso, en el movimiento de las ideas; lo verdadero es lo que cambia, o es, por lo menos, susceptible de progreso; al paso que lo falso es todo lo que se presenta fijo, entero, completo, inalte-

rable, indefectible. De esto naturalmente deduce el célebre revolucionario aquella sentencia horrenda de que *el Dios verdadero es el mal,* ya que siendo el bien el progreso y cuanto mayor movimiento mejor bien, y un mal la estabilidad, aquella inmutable divina Substancia ha de ser el mayor mal imaginable. Con pocas pero finísimas observaciones destruye el señor Comellas todo el aparato del gran blasfemo francés; mas séanos a nosotros lícito en este punto, recordando el *contrariorum eadem est ratio,* consignar la especial relación que media entre este monstruoso concepto y la nobilísima idea del *acto purísimo* con que Santo Tomás, siguiendo a Aristóteles, caracteriza la noción de la causa primera. La cual siendo en sí la misma perfección debe ser inmóvil, porque todo movimiento tiene por objeto alcanzar algo, y ella en sí lo tiene todo; mas es al propio tiempo origen y principio de todo movimiento bueno, primer motor de todas las cosas, por lo que todo progreso verdadero, es decir, todo movimiento que haya de alcanzar algo es en realidad un efecto de aquella adorable y perfectísima existencia. El precipicio en que se despeñó Proudhon al tratar de la más alta de las verdades filosóficas, prueba cómo éstas están rodeadas por el abismo, peligrando de continuo los que en su consecución caminan cuando quieren prescindir del auxilio de la revelación y de la tradición filosófica.

Pasa el autor a estudiar lo que en sí mismo es destructivo de entrambas, o sea la duda universal, que al propio tiempo contradice también palmariamente la construcción filosófica que forma no sólo la armazón del libro, sino que viene a ser además el plan geométrico para alcanzar la conquista de la verdad. En la duda universal desaparece el ideal, queda por lo mismo desvanecida la aspiración al mismo, la dirección hacia él hácese imposible y su posesión, siquiera incoada, es una verdadera quimera. La tradición filosófica pierde todo valor, es inconciliable con ella, al revés, supone una estima mayor de sí mismo que de todos los demás; y hasta la fe católica, por más salvedades que se hagan, no sólo queda comprometida, sino que pierde su principal mérito y hermosura, es decir,

deja de ser racional. Nos adherimos a la fe en virtud de un acto racional; mas con la duda acerca del valor de nuestras facultades, debe la fe ser una imposición violenta y pierde el carácter de racional obsequio a la verdad primera. De aquí puede deducir el lector, como en el capítulo titulado *Descartes y la duda,* destinado al análisis de este célebre filósofo y de su pernicioso sistema, salvándole empero sus católicas creencias, el señor Comellas deja plenamente probado cómo la doctrina de Descartes, conduciendo inexorablemente a la duda universal, no puede ser camino que lleve a la consecución del ideal, como después probará la falta de valor que tiene en la doctrina cartesiana la posesión misma de la verdad. Más razonable Aristóteles, admite la duda con tales limitaciones y con tan sana dirección que no puede menos de aceptarse; la limita a lo controvertible, y si bien dice en otro lugar que todos los que investiguen han de dudar, refiérese tan sólo a la duda como recurso didáctico, enseñando el procedimiento seguido después por el Doctor Angélico de ir paralelamente estudiando la verdad o demostración de ella y las distintas opiniones que se le han opuesto. Mas, sobre todo, es digno de alabanza el Estagirita por colocar fuera de la jurisdicción de la duda las cosas religiosas; y si bien afirma que la filosofía es superior a la Religión, los notables textos que aduce el autor y sus atinadas observaciones prueban que el gran filósofo hablaba de los mitos helénicos y en ninguna manera de la religión natural, única que podía conocer, y a la cual levanta sobre el pavés considerando a la teología natural como a señora y madre de las otras ciencias, lo mismo precisamente que más tarde debía enseñar nuestro Angélico Maestro refiriéndose a la sagrada y católica teología.

Al tratar del segundo principio práctico esmérase el autor en presentarnos preciosos textos de los doctores y filósofos escolásticos en que encarecen la necesidad y la importancia del verdadero progreso científico, áurea cadena de pensadores tan eminentes como San Anselmo, Alberto Magno, Santo Tomás de Aquino, Guillermo de Auvernia, y Roger Bacon, que, enla-

zados y como presididos por León XIII, prueban completamente el espíritu de sano progreso que el catolicismo incluye, como no puede menos, siendo una celestial disciplina cuyo objeto es precisamente la indefinida perfección de la humanidad, que ha cada día de allegarse más a aquel infinito Ser que ha querido dársele por modelo. Pero aun tal vez con mayor elocuencia y con autoridad insuperable encuéntrase, a nuestro entender, expresa y como preceptuada la obligación del progreso científico para los católicos en las siguientes líneas, que quisiéramos ver entre los textos citados por el señor Comellas, de la Constitución *De Fide*, capítulo IV del Concilio Vaticano, que reproducimos para que los lectores de *La Ciencia Católica* vean la insigne mala fe de los que pintan a la Iglesia como repulsiva a todo progreso y adelanto: *Crescat igitur et multum vehementerque proficiat, tam singulorum, quam omnium, tam unius hominis, quam totius Ecclesiae, aetatum ac saeculorum gradibus, intelligentia, scientia, sapientia: sed in suo dumtaxat genere, in eodem scilicet dogmate, eodem sensu, eademque sententia.*

A Cousin precisamente, y con razón plenísima, pone el autor como a filósofo que con su sistema destruye el progreso científico y da ya por terminado el período ascendente de la filosofía. El eclecticismo supone ya realizado el ideal en los filósofos, y reduciendo la filosofía al estudio y combinación de los sistemas anteriores, la filosofía pierde los benéficos resultados que proporciona al que por sí mismo se dedica a la investigación de la realidad objetiva; más bien estudia los filósofos que la filosofía, suponiendo ya evacuada completamente la potencia intelectiva de los hombres para adelantar en el camino que guía a la consecución del ideal de la ciencia.

El autor, por el contrario, en dos capítulos reivindica la investigación propia, sin despreciar en lo más mínimo la tradición científica, antes valiéndose de ella, para llegar a la consecución del ideal. El método racional es sin duda el propio en las investigaciones filosóficas, forma su nota característica, por lo cual Santo Tomás dijo, exponiendo las diferencias entre la

teología y la filosofía: *Philosophus argumentum assumit ex propriis rerum causis; fidelis autem ex causa prima; utpote quia sic divinitus est traditum.* El método racional aviva el progreso científico dando evidencia al conocimiento, poniendo inmediatamente en contacto el entendimiento con su objeto; y a fuerza de depuración, si es lícito usar de este término, trabajando las facultades abstractivas, no ya sólo las de uno, sino las de todos, viendo éste lo que no descubriera aquél, lógrase la reducción a menos principios, la elevación a mayor unidad, que es sin duda uno de los más apreciables beneficios de esta ciencia filosófica. Además, las facultades intelectuales, como sucede con toda potencia, a medida que se ejercitan aumentan en perfección, estimúlanse fuertemente con el conocimiento racional, y ya no sólo hay progreso en el orden objetivo, sino en el subjetivo, pues el individuo al trabajar racionalmente, al acaudalar por sí mismo conocimientos, haciéndose autor y en cierta manera causa de su engrandecimiento, tiene que domeñar los bajos apetitos de su ser, practicar una especie de penitencia científica que a nosotros nos recordó al leer estos capítulos del señor Comellas aquella sentencia de un ilustre santo, que decía que el estudio era una lima sorda. No es, pues, para el autor el *ipse dixit* principio a propósito para conseguir el ideal de la ciencia, como no lo fue para San Agustín, ni para Santo Tomás, ni San Buenaventura, los cuales teórica y prácticamente son ilustres modelos de proceder filosófico en la investigación de la verdad.

De su otra obra *Demostración de la armonía entre la religión católica y la ciencia,* reproduce el señor Comellas la exposición del método que debe seguirse para alcanzar el ideal de la ciencia, método que comprende tres momentos: empírico el primero, abstractivo el segundo, y deductivo el tercero; esto es, la admirable economía del entendimiento humano, cómo llega éste a poder abrazar por medio de la evidencia el objeto de su amor, la doctrina que los antiguos llamaban del entendimiento agente y del entendimiento posible, la crítica y refutación de los sistemas positivista y krausista, hoy tan

en boga el primero en todas partes y el segundo en España, o a lo menos en Madrid, como negaciones que son, el positivismo de los momentos abstractivo y deductivo, y el krausismo del momento empírico en cuanto toma por único punto de partida el *Yo*, y del abstractivo en cuanto por la contemplación del Ser pretende conocer la realidad y propiedades del universo, siguiendo, por lo tanto, un método opuesto *per diametrum*, ya que no va de lo particular a lo general, ya que el conocimiento no es propiamente una ascensión, sino más bien un descenso. Estudia luego el señor Comellas detenidamente los tres momentos del conocimiento, detalla sus condiciones, explica, al tratar del empirismo, las clases de observación, los medios o instrumentos para realizarlas, y defendiendo a los escolásticos, en esta materia tan mal tratados, da su importancia a los cuatro métodos que Stuart Mill designa con los nombres de *Método de concordia, Método de diferencia, Método de resta* y *Método de variaciones concomitantes*; sin haber olvidado antes, al estudiar los sentidos, la eficacia impulsiva hacia la investigación que sobre el hombre ejerce el delicado sentimiento estético; y en cuanto a la abstracción, determinados sus puntos de partida (objetos materiales, fenómenos espirituales y nuestro *Yo*), explicada esta especie de locución mental, que en parte refleja el objeto de la percepción, trata extensamente de la contemplación del objeto abstracto, exigiéndole que sea potente, amplia, comparada, y dándole por preferente atención el contemplar el ser y sus categorías; estudia la deducción también en general, en sus formas, en sus clases, en sus elementos y en sus objetos; estudia con perfecto análisis el doble orden de principios que en la deducción intervienen, principios ontológicos y principios lógicos, que corresponden precisamente a la naturaleza íntima que reviste este nobilísimo comercio del alma con lo que no es ella que llamamos conocimiento, en la forma más elevada que pueda tenerlo en su condición presente la criatura racional; y al estudiar las formas de la deducción, detiénese el autor en una de ellas, de inmensa importancia para ciertas ciencias, en la

inducción, a la cual, dando un apoyo metafísico, se le tributa solidez, como lo hicieron entre los escolásticos Duns Escoto, de quien cita un notable párrafo, como cita también otro de Federico Ueberwerg, sostenedor ilustre en nuestros tiempos de la misma verdad en contra de la teoría de Stuart Mill, el cual sostiene una doctrina enteramente contraria a la de la escuela expuesta por el autor, ya que, según el filósofo británico, todas las ciencias son inductivas. Refútale larga y concluyentemente el señor Comellas, probando la existencia y valor absoluto de los principios, no sólo en el orden de cosas real, sino en todos los órdenes de cosas, tanto reales como posibles, al paso que las verdades generales, en cuanto son conocidas por la inducción, tienen un valor relativo, se verifican en el orden actual de cosas, pero no se verificarían en otros órdenes posibles. Stuart Mill pretende que podemos asentir firmemente a los axiomas por la sola experiencia, mas entonces el conocimiento humano perdería su distintivo de racionalidad: jamás un conocimiento pasará del carácter relativo al absoluto; por la sola experiencia, un hecho general observado nunca llegará, por ejemplo, a la categoría de causa, sino en virtud de un principio *a priori.*

III

Una vez establecida la verdadera vía que al ideal conduce, consiste el tercer estado en lo que el autor llama síntesis incoada de lo real con lo ideal, es decir, en el conocimiento, objeto de disputas sempiternas, luz verdadera en cuyos análisis todas las escuelas han diferido; hecho que no puede dejar de admitir la criatura racional y que, no obstante, es indudable que cuando en él se quiere profundizar, muy espesas tinieblas nos acongojan. Pero hay un fenómeno, por desgracia muy frecuente en el ejercicio de las facultades intelectuales, opuesto al conocimiento, y que llamamos error. «Aunque en cada uno de los tres momentos de la ciencia, dice el señor Comellas,

alcancemos la verdad, podemos, sin embargo, caer en error, y de hecho a veces caemos en él.» Y al discurrir sobre esta materia, vese allí brillantemente al filósofo católico: proviénele al hombre la posibilidad de errar, de su limitación y de su libertad. Una inteligencia infinita abarcaría la totalidad del objeto y no podría equivocarse; una voluntad movida fatalmente al conocimiento por un agente exterior, ya sea el Ser supremo, ya las mismas cosas exteriores, tampoco podría errar: a la limitación, pues, y a la libertad es debido que, no presentándose los objetos con evidencia, la voluntad pueda determinar al entendimiento. La limitación y la libertad en el hombre que busca la verdad, suponen ineludiblemente la fe y la virtud en él mismo, si quiere conseguir el alto fin que se propone; y a la falta de aquellas dos nobilísimas cualidades, parécenos a nosotros que pueden reducirse las seis fuentes de errores que, empezando por el semirracionalismo, que en el terreno de la ciencia no tiene en cuenta la fe católica, señala el autor con notable precisión y método.

Pero ¿dónde encontraremos el medio para distinguir el error de la verdad? ¿Cuál ha de ser el justificativo de la segura posesión de esta última? O, en otros términos, ¿cuál es el criterio de la verdad y principio de la certeza? «Siendo la certeza un hecho real, y no pudiendo existir nada sin razón suficiente, también lo ha de haber para el hecho de la certeza», dice el señor Comellas; y asigna de ello por razón suficiente, como lo han hecho casi todos los doctores de la escuela, la evidencia objetiva, unas veces del objeto en cuanto es percibido o visto, y otras de la verdad del objeto en cuanto ha sido visto. Mas no parece andar tan acorde con la doctrina escolástica al afirmar que «en el hombre la certeza y la verdad son separables a causa de la posibilidad que tiene de caer en error»; pues si la evidencia (dice el distinguido filósofo Dupont al dar honorífica cuenta de esta obra), criterio de la verdad y último motivo de la certeza, puede acompañar al error, aunque no sea más que una sola vez, quédase la certeza sin apoyo sólido; y parécenos a nosotros que es concluyente razón de

que certeza y verdad son inseparables, la idea de que ésta es razón formal de aquélla, por lo cual, desapareciendo la segunda, queda aniquilada la primera. Ésta creemos que es la genuina mente de los escolásticos. Aquel estado psicológico parecido a la certeza que el ánimo adquiere al influjo de ciertas apariencias de verdad, no es certeza; aquel reposo del entendimiento es distinto del que subsigue a la consecución de la verdad; ni es sincero reposo, como no es satisfacción verdadera en nuestras operaciones vegetativas el acallamiento del estímulo del hambre cuando el estómago queda repleto de una substancia que no sea en manera alguna alimenticia.

Mas de todas maneras muéstrase el señor Comellas en estos capítulos de la certeza y de la evidencia aventajado pensador. Describe hasta con amorosa minuciosidad el hecho del conocimiento, abrazo estrechísimo que el entendimiento da a los objetos, tan estrecho que llega en un cierto sentido a identificárselos; pondera la conformidad de la ley que rige nuestra operación con el sistema de leyes que gobiernan el universo; explica lo que nuestro malogrado maestro, el filósofo Llorens, tan elocuentemente exponía al hablar, en el hecho del conocer, de la antítesis en la existencia y de la síntesis en el conocimiento, formulando el autor la ley triádica de transfusión o comunicación, adquisición y unión que le determina su criterio objetivo-subjetivo. Aquí el autor hace la crítica y refuta aquel principio que asienta Balmes en su *Filosofía fundamental*: el principio de la evidencia no es evidente, que se funda en una confusión del orden subjetivo con el objetivo y que queda desvanecido con la observación de que lo evidente es lo que se ve, o, lo que es lo mismo, lo que existe y es visto, o sea la existencia evidente. Relaciona con estas doctrinas la de la apariencia sensitiva, imaginativa e intelectual, y al estudiar la primera, aduce un admirable texto del citado Duns Escoto, en que se consigna la posibilidad de que seamos engañados por los sentidos, y las condiciones que debemos exigirles para darles crédito, y la conveniencia de acudir a los principios metafísicos en determinados casos para llegar a un conocimiento cierto de

los objetos exteriores; punto en el cual parece estar acorde con el Doctor Sutil, el insigne Federico Ueberwerg en su *Sistema de Lógica.*

En un capítulo titulado *Corolarios* consigna el señor Comellas varios que se derivan de la doctrina expuesta acerca del criterio de la verdad y del principio de evidencia; la realidad del *Yo* con su permanencia e identidad en medio de la sucesión y variedad de actos que en el mismo se verifican; el mundo exterior con su extensión y sucesión, que son argumentos contra la teoría de Kant acerca de las nociones de espacio y tiempo, y, por último, la autoridad del testimonio humano y sobrexcelentemente del divino en aquellos casos en que, sin tener evidencia del objeto, la tenemos de la verdad del mismo por las condiciones del que lo atestigua.

El criterio de la evidencia objetiva encuéntralo también el señor Comellas en los textos aristotélicos; es cierto que el gran filósofo griego no trató expresamente la cuestión, mas en sus variadas obras encuéntranse lugares en que indudablemente manifiesta su pensamiento en favor de la evidencia objetiva, a pesar de la opinión de Hamilton, que lo quisiera partidario del principio de la escuela escocesa, o sea del criterio del instinto. Nuestro autor discute las palabras dudosas del texto griego, compara diferentes lugares entre sí, y aduciendo el favorable testimonio de los grandes discípulos y comentadores del Estagirita, Teofrasto y Alejandro de Afrodisias, concluye consignando como cosa indudable que era para el maestro de Alejandro Magno criterio de verdad la evidencia objetiva; así también interpretaba su mente el famoso Sexto Empírico. Las dos grandes lumbreras de la filosofía cristiana, San Agustín y Santo Tomás, profesan la misma doctrina. Dice el primero: *Itaque cum ille mentis aspectus, quem rationem vocamus, coniectus in rem aliquam, videt illam, scientia nominatur.* Y para corroborar la interpretación de este texto, suficientemente claro, aduce el señor Comellas otros varios que no dejan la menor duda de que el grande obispo de Hipona tuvo la evidencia objetiva por principio de la certeza; y al ocuparse

en Santo Tomás, príncipe de los escolásticos, para probar que su pensamiento no favorece en nada la doctrina escocesa sobre esta materia, sino que, al revés, el criterio de la evidencia objetiva formaba la base de su sistema filosófico acerca del conocimiento, aduce textos tan claros, entre otros, como el siguiente: *Termini principiorum naturaliter notorum sunt comprehensibiles nostro intellectui: ideo cognitio quae consurgit de illis principiis est visio*; terminando la exposición de esta importantísima doctrina con las siguientes líneas: «Aristóteles, San Agustín y Santo Tomás, los tres grandes genios de la antigüedad griega, de la época de los Santos Padres, y de la escolástica, enseñan que el principio de la certeza consiste en la evidencia objetiva. En las escuelas cristianas son innumerables y distinguidos los filósofos y teólogos que han seguido sus pisadas. ¡Cuánto peso de autoridad a favor del criterio de la evidencia objetiva, además de su propia claridad, que ya por sí sola induce a aceptarlo!»

Acabada la exposición de su sistema subjetivo-objetivo acerca del criterio de la verdad, que él califica de intrínseco, corroborada su doctrina por las autoridades antes mencionadas, pasa el autor a examinar con fina crítica los demás criterios excogitados por diversos filósofos, y que él clasifica, dividiéndolos en dos clases: subjetivos unos, y otros objetivoextrínsecos. A la primera clase pertenecen los criterios expuestos por Descartes, Reid y Jacobi; a la segunda, los que sostienen Huet, Bautain y Lamennais.

El autor del *Discurso sobre el Método,* profesando una arbitraria desconfianza acerca del valor de sus conocimientos, encuéntrase en situación difícil para determinar cuál sea la piedra angular del edificio de nuestras operaciones racionales y cognoscitivas. Como por imprescindible necesidad tenía que admitir algún dato primitivo de conocimiento, admitió el dato de su propio pensamiento, formulando el célebre *Yo pienso, luego existo*; mas rechazando el valor que el testimonio de los sentidos en sí mismo encierra, al determinar un criterio de certeza que fuese común a entrambos modos de conocer, formuló

el siguiente principio general: *lo que concebimos muy clara y distintamente es verdadero.* Y he aquí que con este subjetivismo, rechazando la evidencia objetiva, quedándose con uno solo de los dos elementos que encierra el hecho de conocer, destruye la mayor garantía de veracidad que éste tiene, y abre un camino fatal que conduce al escepticismo y al idealismo; divorciada la inteligencia de su objeto, quédase aquélla estéril; aun Descartes se verá obligado a admitir la posibilidad de que el mundo material sea una pura ilusión, debiendo acudir a Dios para certificarnos de la realidad de aquella existencia; el fundamento de las ciencias queda vacilante, las pruebas más eficaces de la existencia del Ser perfectísimo pierden su fuerza, y prepárase con este sistema una época de desolación para la verdadera y sana filosofía. Por esto Reid al ver el escepticismo, muerte de la filosofía, que se presentaba amenazador, desconfiando de la razón desacreditada teórica y prácticamente por los filósofos, acogióse al sentido común. Reid, pues, obedeció a una tendencia noble y regeneradora; pretendió, si bien tomando un falso camino, volver a la sana filosofía, lo cual explica que su escuela alcanzase distinguidos discípulos no sólo en nuestra Universidad, sino aun en la de Lovaina, sujeta del todo a la jurisdición de la Iglesia.

En algunos pasajes de sus obras parece que Reid atribuye a la evidencia el carácter de principio de la certeza, como cuando dice: «La evidencia es la base del juicio; y cuando vemos que hay evidencia, es imposible que no juzguemos.» Pero, a pesar de esto, es indudable que el filósofo escocés al hablar de la inclinación irresistible, del instinto que nos conduce a la admisión de la verdad, incurre en un verdadero fideísmo, y aun, como dice el autor, en un escepticismo reflejo, ya que la razón al discurrir acerca del propio conocimiento no encuentra la eficaz garantía de la existencia objetiva inseparablemente unida a la inteligencia. Con la doctrina de la escuela escocesa relaciona el señor Comellas la del célebre Luis Vives, y aun eruditamente manifiesta su parentesco con ciertas doctrinas de Cicerón; y al hablar del ilustre Balmes, sobre cuya

doctrina discurre largamente, hace notar como en su teoría el filósofo de Vich a las claras descubre la influencia de la escuela de Edimburgo. Todos estos distinguidos pensadores creyeron salvar la dignidad de la razón humana defendiendo el impulso natural irresistible como criterio de certeza y de verdad, y, no obstante, es indudable que este instinto, principio de conocimiento en nuestra naturaleza racional, sería un acto desprovisto del carácter de racionalidad.

Aunque parte de un principio enteramente contrario al criterio subjetivo que acabamos de exponer, el criterio objetivo-extrínseco da las mismas consecuencias que aquél, y conduce también al escepticismo y a la destrucción de la filosofía. Negar que el hombre individual, aun en fuerza de sus facultades cognoscitivas, pueda llegar a la certeza, es lo mismo que despreciar el pensamiento humano, y es hasta hacer imposible toda especulación intelectual. El recurrir a la revelación divina y presentarla como único fundamento de certeza en todos los órdenes, no salva a esta doctrina de sus inconvenientes, al revés, buscando apoyo en la revelación, la compromete, ya que en primer lugar ni de esta misma podríamos cerciorarnos, y aun conocida su existencia en general, cuando tratásemos de incluir en ella casos o principios particulares, no poseyendo medio de certeza en nosotros mismos, sería necesario que Dios nos revelase la verdad de cada hecho o principio particular. El autor examina este criterio en Lamennais tan sólo, y aun con poca extensión, ya que realmente es una teoría vacua de valor filosófico, de poquísima importancia en la historia del pensamiento humano, que indudablemente está extinguiéndose, no sólo por defecto intrínseco, sino, además, porque sostenida principalmente por filósofos católicos, ha quedado mortalmente vulnerada por el capítulo II y los cánones al mismo correspondientes de la Constitución dogmática *De Fide Catholica* del Concilio Vaticano, que al tratar de la revelación divina, fijó también el valor de la razón humana para la adquisición de altísimas verdades.

Y bien necesitaban este subsidio de orden sobrenatural la pobre filosofía, y este auxilio divino la quebrantada razón humana. Ésta, después de infinitos desvaríos, como ha sucedido siempre después de un período de filosofía delirante, acaba por el suicidio de sí misma, es decir, por la proclamación del escepticismo. Las grandes inteligencias, como que se avergonzasen de su impotencia, y antes que recurrir a la alianza con la fe, prefieren declararse incompetentes para alcanzar la verdad. El individualismo filosófico, es decir, el prescindir de la revelación y de la tradición filosófica, conduce naturalmente al escepticismo, y éste trae por consecuencia la proclamación de aniquilamiento en el orden metafísico, o cuando menos, ya que necesariamente la humanidad haya de subsistir, abrázase con el positivismo y hace de éste el *non plus ultra* de las investigaciones más nobles de la criatura racional. Esta excepcional importancia del escepticismo explica el porqué el autor ha dedicado una parte notable de su libro al examen y estudio de aquella tendencia que en nuestros días ha arrebatado en su vertiginosa carrera a los pensadores de más fuerza que han querido prescindir del magisterio de la Iglesia, investigando la verdad a su cuenta y riesgo. Empieza dando la noción del escepticismo y explicando sus varias clases, y luego, con una crítica reposada y penetrante, de la misma naturaleza de este error, de la contradicción en que está con la vida práctica y aun con la propia vida intelectual, después de haber pasado como revista a los principales sostenedores de esta doctrina, desde el antiguo Sexto Empírico hasta el italiano Augusto Franchi en nuestros días, deduce la limitación real que, a despecho de todo, ha de tener el escepticismo. Limitación en el terreno de la espontaneidad y en el de la reflexión. Si el escepticismo fuese una pura negación sería la nada, y, por lo tanto, ni a sí mismo podría sostenerse, por lo cual vemos que en el terreno de la espontaneidad encuéntrase constreñido a admitir el fenómeno, y en el de la reflexión su propio sistema, por lo cual creemos que prescindiendo de la consideración que a la sinceridad de los filósofos siempre guardó nuestro autor, puede

plenamente asentirse al juicio suyo de que «reflexionando sobre el conjunto de sus afirmaciones (de los escépticos), vemos un deseo de duda universal y un esfuerzo para salvar la consecuencia incluyendo en aquella duda su doctrina misma»; vemos, en una palabra, que el instinto de la naturaleza, sobreponiéndose a los delirios de la razón, hace olvidar muchas veces a los que la profesan la doctrina de la duda universal.

Como la inconsecuencia del escepticismo en general, es tan obvia la del escepticismo que admite el fenómeno y niega el nóumeno o las cosas en sí, ya que el fenómeno supone nóumeno de este fenómeno, consignando el autor cuatro hechos que evidentemente arruinan el escepticismo de Kant, y aun todos los sistemas que participan del mismo.

Persigue tenazmente a este fatal sistema el señor Comellas hasta sus últimas trincheras, en todos los terrenos, en su posibilidad o imposibilidad y en el mismo hecho, en el objeto en que se duda, en el sujeto que duda y en la relación entre uno y otro, y victorioso pulveriza todas las razones que los más famosos escritores han alegado, ya sea la falta de permanencia de los objetos materiales, la resistencia que en sí poseen para ser conocidos, el obstáculo que ofrece la misma mezcla o confusión de los objetos; y pasando a considerar el sistema con relación al sujeto, afirma y establece y plenamente comprueba que la existencia del criterio es un hecho, que los sentidos y las facultades cognoscitivas son en realidad medio de conocimiento, distinguiendo oportunísimamente entre conocimiento incompleto y conocimiento incierto; que el sinnúmero de errores que la historia del pensamiento humano descubre en la sucesión de los tiempos, o sea que el hecho de que lo que antes parecía verdadero después sea reconocido falso, no debe racionalmente producir la duda escéptica, porque, según la sentencia de Cicerón: *Opinionum commenta delet dies, naturae iudicia confirmat*; y, por último, que la diversidad de opiniones entre los filósofos no debe hacernos afirmar, como a Montaigne, la no existencia de la evidencia, sino la limitación del entendimiento humano y la maligna influencia que sobre el

mismo ejercen las pasiones; ni excitarnos a preguntar, como Lamennais, qué juez dirimirá la controversia, ya que todas las controversias siempre las han dirimido los hombres por la evidencia mediata o inmediata.

Interesantes son los capítulos que el autor destina a rebatir el escepticismo en lo que hace relación a la unión entre el sujeto y el objeto, examinando la doctrina de filósofos de tanta nombradía como Kant, Hamilton, Comte y Spencer. La teoría del primero sobre la *materia* y la *forma* del fenómeno, pretendiendo que la primera tan sólo nos es dada *a posteriori*, mas que la segunda la poseemos ya de antemano, o sea que la tenemos *a priori*; o lo que es lo mismo, que las formas de espacio, tiempo, unidad, causalidad, etc., bajo las cuales conocemos los objetos, son formas subjetivas y *a priori*, pero no formas reales de los objetos, derivadas de la experiencia, fundándose en que de lo contingente no puede surgir lo universal y necesario, la destruye totalmente el autor arguyendo contra Kant el proceder contrario del entendimiento, que no de un concepto preconcebido baja a los objetos individuales, sino que, al revés de la observación de éstos, forma los conceptos generales y necesarios (de necesidad hipotética), siendo la afirmación de lo contrario una palmaria conculcación de la inducción incompleta. El conocimiento relativo que enseñaba el antiguo Sexto Empírico, se ha también sostenido por los modernos filósofos Hamilton, Comte y Spencer: que el ser no es cognoscible en sí mismo sino únicamente en sus modos especiales, que estos modos sólo pueden ser conocidos en cuanto están en cierta relación con nuestras facultades, siendo tan sólo conocidos por el alma bajo ciertas modificaciones determinadas por las mismas facultades. Tales son las principales doctrinas que sobre esta materia profesa Hamilton, con el cual viene a coincidir Spencer, siendo más radical en su escepticismo Comte: no niegan los dos primeros, al revés, confiesan la necesidad de admitir la existencia de lo absoluto o de la substancia, pero afirman que su naturaleza queda desconocida; si el entendimiento la admite, no es porque la vea, es de-

cir, porque se le presente evidente, sino en virtud de una tendencia, de un sentido, de una necesidad que le impulsa, por lo cual puede afirmarse que no es en virtud de un acto racional, que el conocimiento no está determinado por su objeto, no encontrando por lo tanto el hombre garantía alguna de su certeza al reflexionar sobre sí mismo; como en los postulados de la razón práctica ideados por Kant la suposición no disminuye la obscuridad; aquellas altas verdades especulativas las suponemos en vista de la Ley moral, mas no pasando del fenómeno nuestro conocimiento, sólo tendremos apariencia del conocimiento de la Ley, y por lo tanto duda de su realidad, quedando en consecuencia en pleno escepticismo, del cual no logran nunca sacar todos los esfuerzos de los filósofos que no fijen el criterio de la certeza en lo que plugo colocarlo el autor de la naturaleza natural, esto es, en la evidencia objetiva.

No, no tiene el mundo real el carácter sombrío que el escepticismo le atribuye, diremos con el autor en las mismas elocuentes páginas de su libro; no es el universo un abismo obscuro donde no puede penetrar la luz, falto de armonía entre sus partes, receloso de manifestarse a los inteligentes ojos de la noble criatura que lo preside; necesita ésta para el grado superior de su vida íntimas relaciones con los seres de todas clases que le rodean, como las bestias y las plantas necesitan apropiarse elementos que les cercan; abierta, pues, la profunda valla que el escepticismo establece entre el entendimiento humano y su objeto, el hombre debería repetir con profunda amargura aquellas palabras de Fray Luis de León:

Y el gusanillo de la gente hollado
un rey era, conmigo comparado.

La síntesis de lo real con el ideal puede ser sólo incoada por el hombre en su condición presente; la filosofía nos enseña que el ideal de la ciencia ha de consistir en la amplitud

mayor del objeto cognoscible, y en la excelsitud de las facultades cognoscitivas; y la teología cristiana, complementando la filosofía, nos muestra la visión beatífica como la última perfección y felicidad de la criatura racional.

La obra del señor Comellas, de que con toda fidelidad hemos procurado dar cuenta a los lectores de *La Ciencia Católica*, es indudablemente una nobilísima respuesta al llamamiento del egregio León XIII para la restauración de la filosofía cristiana; quizás en su corteza se descubran ligeras huellas de un trato necesario con los modernos pensadores, inclinados a un subjetivismo desmedido; tal vez la palabra *Yo*, por ejemplo, en muchos lugares es traicionera a la doctrina tomística, o la palabra *real* y *realísimo*, en el sentido en que la usa, y que tanto le sirve para su armónica y luminosa construcción filosófica, a pesar de todas las explicaciones, es novedad que contradice a las venerables tradiciones de la escuela, que, alumbrada por el sol de la revelación divina, consideraba lo mundano sombra de una excelsa realidad; es posible que sus generosísimas esperanzas de que la ciencia moderna, auxiliada por tan poderosos medios, enriquecida con tantos estudios, excitada por vivísimas curiosidades, vaya acercándose al ideal de la ciencia, sean esperanzas frustradas; porque el aguijón que mueve a los modernos investigadores no creemos en general que sea el estímulo de la verdad: no vemos la ciencia con el ojo *fijo en lo divino*, según la frase de Platón; multiplícanse sí los conocimientos empíricos, mas los metafísicos yacen olvidados, y una síntesis científica sólo puede esperarse de la virtud fecundativa de la reina de las ciencias. De todos modos, el nutridísimo libro del antiguo profesor del Seminario de Solsona debe ser recomendado, como dice el ilustre filósofo de Lovaina A. Dupont, a todos los que toman interés por las cuestiones filosóficas; pocos libros modernos de filosofía pueden leerse con mayor provecho, y en una verdadera gloria de esta nación, antiguamente tan devota de la metafísica, de la cual hoy, salvo contadas excepciones, vive olvidada.

VISITES REIALS A POBLET *

En un *Llibre de diferentes notes, any 1807*, que fou del monestir de Poblet, s'hi troben les següents relacions de les visites que feren a dit venerable convent les Majestats dels Reis Catòlics i del rei Don Felip II. El collector del llibre assegura que trasllada *aquestes memòries de verbo ad verbum, d'un manuscrit antic, en el qual, entre altres, se llegeixen les sobredites.* L'estil que guarda en relatar les coses, el caràcter de lletres, el llenguatge que usa i fins la mateixa enquadernació del llibre, clarament denoten que el títol i fetxa damunt escrits foren afegits al llibre ja d'antic existent; i és cosa curiosíssima llegir (en aquests temps de bombo) contades amb tanta senzillesa les visites dels monarques més poderosos i grans que ha tingut l'Espanya, a un dels més forts monestirs que ha tingut la cristiandat i el temps en què encara estava al cim de sa gloriosíssima carrera.

Diu així el manuscrit:

«VINGUDA DELS REYS CATÓLICHS D. FERNANDO Y D.ª ISABEL Á ESTA REAL CASA

»Dissapte á 9 de Novembre any 1493, á hora de mitg jorn, arribá en Poblet la Prinsesa D.ª Isabel, filla del Rey Católich y de la Reyna D.ª Isabel, viuda de pochs dias per la mort del Príncep de Portugal son marit. La qual tota cuberta sens mostrarse en alguna manera, aná á la Iglesia, y de aquí a la Torre de les Armes que ere son aposento, ahont la major part del temps estigué retreta. Sis dies abans y eren arribats D. Joan y D. Fernando fills del Rey moro de Granada, los quals eran ja

* La relació del Doctor Torras amb la comunitat de Valldonzella dóna ocasió a aquesta transcripció literal d'un vell manuscrit de Poblet custodiat a la casa cistercenca de Barcelona. «La Veu del Montserrat», 10 i 26 de gener del 1884 (any VII, núms. 3 i 4).

christians. Lo dit dissapte passat mitjorn á les tres hores, y arribaren los dits Rey y Reyna. Revestís lo Abat Cuello de Pontifical ab sos soscis y diaca y sosdiaca portant Creu ab dos ciris y un altro Aygua beneyte; é isque á recibir ab tot lo Convent qui eren 94 monjos, vuit novicis, e trenta sinc frares. Com los Reys acabaren de descavalcar davant la Capella de Sant Jordi, lo Abat obrí la porta daurada[1] e dins y avia dos bels setials, ahont se agenollaren y adoraren les Reliquies que lo Abat portave. Apres entraren daval un Palí de Brocat que allí era aparellat, lo qual prengueren los majors Senyors de la Cort, y cantant lo *Te Deum laudamus*, vingueren fins á la porta de la Galilea precehint los frares pus jovens. Anaven derrera los Reys, tres Infants, ses filles Joana, Maria y Catherina y entrant ells per la sglesia, lorgue comensá á sonar, e continuá fins que foren agenollats devall lo grau del Presbiteri hon eren aparellats dos setials, y acabant lorgue lo Abat digué versos y oracions pera tal propósit ordenats y apres dona la benedicció. Y los Reys llevantse dels setials pujaren al Presbiteri, y besaren les tombes del Pare y Mare. De aquí exint de la Sglesia passaren davant Capítol y Refetor y exits per lo Parlador muntaren a la cambra del Abat, hon tenian son aposento. Ses tres Infantes foren aposentades á la cambra de St. Joan Batista, lo Cardenal de Spanya á les cambres reals y de Sta. Anna. Altre Senyor á la cambra de St. Agustí. Altre á la cambra de St. Hieronym. Altre á la cambra de St. Bernat. Altre á la cambra de St. Gabriel. Altre á la Torre de St. Esteve. Havia y mes de LX Dames, 500 Dones de servir de Palacio. Era y lo Duc de Villaformosa nebot del Rey.

»Lo mateix dia, hora ja tarda, arribá lo Príncep D. Joan fill de dits Reys, lo cual era vingut cassant y fonch rebut ab tota la cerimonia y forma que sos pares, y portat á la Sglesia. Aposentarenlo en la cambra dels Conills prop sos pares.

1. En aquesta porta, que donava entrada al cos principal d'edificis, s'hi solien rebre les persones reials, i deia's daurada perquè en l'any 1564 fou revestida de fortes fulles de bronze ricament treballades i daurades. (*Poblet...*, per Andreu de Bofarull.)

»Tenia lo Abat tant gran provisió feta de totes coses, que aquell dia no fonch menester sino que demanassen. E vent lo Rey que lo Monastir seria gravat per la molta gen cortessana y altra que ocorria, maná al Abat no fes donar cosa alguna del Monastir adengú perque S. Magestat rebia de allo enuig: y responent lo Abat digué que ell no sabria fer tal manament als officials del Monastir, que no donassen tot lo que demanen, perque no lo tenim de costum. Pero si V. Magestat ho vol mane a sos officials fassen de part de V. Altesa tal manament. E lo Rey trames dos Algotzis y manaren que no donassen res, é feren tancar les portes á les officines. Fonch lo Rey molt edificat de la resposta del Abat, de manera que no prengueren pus res de la casa. Pero lo Abat trames lendemá gran present als Reys, e a alguns grans senyors. Les Dames de la Reyna foren aposentades en la gran sala dels Archs, molt adornada de lits, é passá esser un dormidor de religió, cascun lit al costat del altre, encortinats de cortinatges de seda. E era cosa de gran exemple veurer tant silenci entre tantes dones, hon ni avia mes de 300. Mes la Marquesa de Moya ab altres dames y fembres posá en la cambra de St. Ambros. E la moltitut de la gent axís homes com dones era tanta, que no cabia en lo Monastir, car la porta era sens porter a tot lo mon uberta, é vengueren dones de Barcelona y altres moltes parts que nos poden numerar. E durá mentres los Reys y foren que la casa ja may se buidava de dia ni de nit. Lo sendemá que era diumenge, lo Abat digué la missa de Pontifical, é lo Rey mes se en la Capelleta del Presbiteri ab son fill, é la Reyna en la altra ab les Infantes. Sols lo Cardenal tenia setial al cor, y no los altres.

»Apres dinar ab poca gent triada, baxaren á veure los cossos Reals á la Sglesia; y allí vingué la Prinsessa viuda amagadament que no fos vista. E volgue la Reyna molt veurer y mirar á la Infanta D.ª Catherina sa tia, perque havia fama de esser estada molt bella dona, e pres dels cabells que encara eren molt rossos, e mostrals al Rey, e ell mana quels tornassen en tota manera.

»Lo dilluns seguent celebraren Missa general per tots los cossos reals que jauen en la esglesia, e cada religiós digué una missa.

»Lo dimars volent partir, oyren missa en ses cambres, y dinaren matí. E abans de partir, stan lo Convent al cor, á soplicació del Abat se assegueren sobre los graus del Presbiteri, ahont tots los besaren en la má, y sen tornaren al cor.[1] Lo Abat isqué ab los Reys fins fora la Galilea, restant tots los Religiosos en la Sglesia; y aquis despedí dels besantlos les mans, y tornassen dins la Sglesia y ni el ni Monjo algu no isque del Monastir fins quels Reys foren fora de tot.

»E la Reyna quant hagué cavalcat, com veu la Portal real ab los Sants y epigrama, no trobant aprop qui li digues lo que conté, maná restas un Doctor qui ho llegis, y loy portas, lo qual diu així.

»*Hoc opus incepit tempore Petri Regis Aragon, qui regnare cepit anno 1337.*

»També maná á sos Cantors pendrer la nota del Credo que avia oyt cantar al Cor de Poblet.

»Sabent lo Abat la venguda dels Reys, feu netejar tota la casa, y portar grans provisions de tota cosa; y comprá perçones de fora lo Monastir qui distribuyssen ditas provisions, perque ningun Monjo faltas al Cor. Y los frares estiguessen en ses officines. Maná posar molta lenya en un loch, de hont ne pugues pendrer tothom. Foren stablits per casa Cent y divuyt lits de bona roba, sens tocar en los dels Religiosos; y sens lo que molts Senyors ne portaven. E en tal manera provehí lo Abat la administració de la casa, que era casi una altre religió la composició y orde que en aço se servave. Y el se aposentá en la vestiaria. Fonch molt loat per tothom lo dit recibiment en totes coses, de gran religió y prudencia. Del 118 damunt men-

1. Els monjos d'aquell temps i els reis d'aquells monjos creien que l'obsequi a la Majestat divina devia preferir-se al de la Majestat humana, per lo que ni per despedir als monarques alteren l'ordre establert de cantar les hores canòniques.

sionats per les officines que son defora de la Porta real, ni avia 36 apres a les Cambres abacials ço es de la Cambra del Caragol fins a la torre de les Armes, y la cambra damunt la texidoria ni avia 14. A les dos torres reals 8. Y la sala damunt la porta Real molt ornada. En la cambra del Metje un lit. A la cambra de St. Joan Batista davant lort abbacial 4. A la cambra de St. Pere 2. En la de St. Pau 2. En la de St. Andreu 2. En la de St. Cosme y St. Damiá que servex al enfermer 2 lits. En la de St. Bassili 2. En la de St. Egmundo 1. En les dues cambres damunt de St. Fabiá y St. Sebastiá 2. En les cambres de la torre de St. Gregori 2. En la cambra de St. Ambros 2. De St. Agustí 2. De St. Guillem 2. En les cambres reals y en la cambra rexada de Sta. Anna 6. En la enfermería 20 en sinc cambres. En la torre de St. Esteve 4. En la torreta de St. Malachia 4. En la Çabatería 2 y en la Speciaría 3.»

«VINGUDA DEL REY D. FELIP II, Á ESTA REAL CASA

»Any 1564 á 28 de Mars Dimecres de la Semmana Santa quasi á les 4 hores de la vesprada arribá en Poblet D. Phelip Rey de Espanya qui venia de Barcelona ahont avia donat conclusió á les Corts qui eren comensades á tenir en Monçó. Com D. Abat [1] sabé que era ja prop, vestís de Pontifical ab soscis y ministres, y los Cantós ab Capes y Bordons, é isqué ab tot lo Convent fins á la Porta daurada, y detingues alí en la entrada fins que lo Rey vingué, la qual entrada estava molt ben empaliada; y de alí envia dotse Monjos dels mes principals á la porta forana pera que allí rebessen lo Rey, los quals o feren així; y dos dells li aportaven lo quartago de dextre,[2] y los altres 10 li venian al costat fins al descavalcador pro St. Jordi. Y tantost ques fonch apeat, la porta daurada fonch oberta, y

1. El *Domnus Abbas* antic.
2. En el marge està escrit: *El Cavallo del Diestro.*

entrant lo Rey se agenollá en un setial de Brocat que y avia, y adorá la Vera Creu que lo Abat portave. De aquí entrá en mitg del Abat, y soscis daval un Cobra Cell de Brocat, que tenien frares yl prengueren Monjos, y axí vingueren fins a la porta de la Galilea [1] cantant lo *Te Deum laudamus*. Al entrant un monjo se apoderá del sobre cel, dient als creats del Rey (qui pretenien esser seu) que lo Abat lo estrenaria. Y axí ho feu. Essent dins la Iglesia lorgue comensá á sonar, y á versos acabaren lo cantic. Lo Rey feu oració dalt en lo Presbiteri hont tenia un sential de Brocat, y lo Abat digué algunes oracions segons lo temps y doná la benedicció, y tantost dexá la mitra, y agenollat en terra, y soplicá al Rey fos servit que lo Convent li besás la má, lo qual lo escoltá llevat lo sombrero del cap, y se assentá junt a les tombes devant la Capelleta real ahont está lo faristoll del diaca, y alí anaren los monjos y novicis á besarli la má, encara que ell no la volgué donar á ningu, sino que dessobre della *besarem* la roba. Acabats tots estos negocis sen aná á les Cambres reals á hon tenian son aposento, y en la matexa hora y també altres voltes baixa al hort de Prior per un galant pont que de nou li feren rompent la muralla, ahont prengué molta recreació per esser loc apart y de sa condició, y folgave molt ab la conversació del frare hortolá que era frare Jaume Martorell home molt ben parlat, y practic en la lengua castellana. Lo Abat havia fet levar les cortines del Retaule, y fer adornar molt ricament lo altar, y feu traurer totes les Reliquies, y empaliar les tombes, tot assó per la entrada del Rey, pero el agraynt la bona voluntat envia tantost á manar que ho levassen tot, y que cobrissen lo Retaule segons lo temps o requerie, y axis feu. Al vespre vingué á oyr Matines y Laudes, y posas en la Capelleta real que es al costat del armari dels calsers y feu donar un Ciri mitjanser á cada Religiós, dels que el portave pera que vessen á dir offici. La

1. La *Galilea* s'anomena a Poblet l'atri del temple on hi havia, i se'n veuen restes encara, magnífiques sepultures.

dita Capela ere molt ben empaliada de Brocat per tot. Lo sendemá torná allí mateix á oyr Missa: apres de la qual acompanyá lo St. Sagrament portant lo hu dels Bordons del sobre cell fins á la capella de St. Benet, ahont avien fet un solemne y ric Moniment. Y acabades Vespres (que digueren tantost) aná al Refetor ab tot lo Convent, y los ministres revestits y ab la Creu, y allí Cantá lo Diaca lo Evangeli *Ante diem festum Pasquae*, e quant fonc en aquell pas qui diu *possuit vestimenta sua*, lo Rey dexá lo Barret y la Capa y espasa, y senyida una tovalola rentá los peus a tretse pobres yls doná molt realment dinar servintlos el matex; y á cada hu dells doná onse reals, y Drap morat pera Capa y Sayo y Drap pera dos camises. Al vespre torná á oyr Matines, y feu donar ciris com lo dia abans, y posas pera oyrles a St. Sebastiá per causa del Moniment. Lo Divendres Sant feu traurer una Creu que ell se portave ab un bel tros de *Lignum Crucis* molt ricament guarnit pera que ladorassen com se sol fer en lo Presbiteri quiscun any semblant dia, y ell no la volgue adorar fins que tots los Religiosos y altres Eclesiástics que y eren agueren adorat. Apres torná acompanyar lo St. Sagrament quant tornave de St. Benet al altar major. Al vespre torná á Matines en la Capelleta, y feu donar ciris com debans. Lo dissapte dematí confessá y combregá en la Esglesia de Sant Esteve, y apres vingué á tot lo offici del *Exultet* y Missa y Vespres, feu també beneyr un Ciri gran que portave pera daixo. Y tornansen á son aposento veu que donaven Ordes á Capítol, y entrá á veure un poc. De aquí sen aná á dinar, y molt prest torná á les Ordes que lo Bisbe se detenia perque avia dit que y tornaria molt prest, perque o desitjave veurer; y essent estat allí una estona, aná á la Iglesia y breument demana qui eren los Reys que allí son sepultats. Y tantost partí del Monastir, acompanyantlo tot lo Convent fins á la Galilea; y allí lo Abat li besá la má y li encomaná esta Sta. Casa com á Patró. Y lo Convent sen torna en la Iglesia. Volgué aquells dias passejar per casa, y veurer moltes officines, y parie estarne content. Y se te per molt cert que si fora detingut fins al Diluns de Pasqua, si per

los negocis quel forsaven a tornar prest a Castella. Lo dia que partí de Poblet aná á dormir á Cartoxa ahont estigué fins al di luns seguent, y de aquí tirá á Tortosa y á Valencia. Anaven ab ell de Tortosa enlla dos nebots seus fills de sa germana major y de Maximiliano Rey de Boemia jovenets de poca edat, los quals pochs dies avans eren desembarcats a Barcelona essent ell present, y feyels anar per lo Camp de Tarragona per no portar tant impediment. Esta vinguda de S. Magestat succeiessent Abat lò M. Il-ltre. Sr. Fr. D. Pere Boques lo qual als 26 de Octubre de est matex any 1564 morí de mal de pedra en la Granja mitjana.»

El monjo Finestres, historiador de Poblet, fa menció de manuscrits als que es refereix, i verdaderament dóna en substància *con toda legalidad* (com diu ell) el contingut en el llibre que tenim a la vista. Les memòries en què es descriu l'anada dels Reis Catòlics les suposa contemporànies al succés, o, almenys, formades en vista d'aquelles, puix té per indubtable que l'illustre abat D. Joan Payo Coello les féu escriure com una glòria de Poblet baix son abadiat; mes l'ordre que segueix per a explicar la visita dels primers reis de l'Espanya unida, donen a entendre que copia la relació de nostre llibre, si bé addicionant-lo en vista d'altres manuscrits, encara que en molt poca cosa si s'exceptua el dato curiosíssim del regal fet a la Sagristia d'un tern molt ric i tres albes, obra tot de les mans de la reina Isabel, que ho brodà, part durant el siti de Granada, i part després de presa la ciutat.

La relació de la visita de Felip II feta pel P. Finestres, és també, indubtablement, treta del mateix llibre; ell diu que fou formada per un monjo anònim, que escriví la sèrie d'abats de Poblet fins a D. Francesc d'Oliver, i no passa de la seva elecció, en l'any 1583, per lo qual és de presumir que era testimoni ocular el cronista i el nostre llibre, puix al dir que el rei no es deixà besar la mà, afegeix *que dessobre della besarem la roba.*

La nota que havem posat sobre l'origen del nom de *Daurada* que es donava a la porta reial de Poblet, treta de l'opuscle tan interessant de D. Andreu de Bofarull, suposa aquest nom posterior a les dues visites reials dels Reis Catòlics i fins de Felip II; mes el docte Finestres, lo mateix que nostre manuscrit, amb aquest nom la designen. De totes maneres, la lectura d'aquestes ingènues memòries ens acosta en esperit i ens fa presents a l'espectacle d'aquella antiga Sobirania, que, postrant-se ella mateixa humilment davant de Déu, feia brillar més el *quid divinum* que s'enclou en el Poder Sobirà.

SALVE REGINA *

El poble cristià aclama constantment a la Verge Maria per Regina; mes, variant la forma social i fins els sentiments i opinions humanes amb la successió dels temps, dóna en cada època a la Sobirana Reina celestial un reialme distint, aquell que més estima i en què més reïx la respectiva generació. Un cop l'anomena Reina de les batalles; altre, Tron de la sabiduria; després, Reina de l'amor; i el poble català en aquests dies, recordant-se de que l'element predominant en l'actual civilització és una gran multiplicació i perfecció de les humanes indústries, en lo qual Catalunya s'avença a la major part dels pobles de la terra, proclama a la Verge Santíssima, a la humil obrera de Natzaret, Reina del treball humà, de tots els oficis i indústries que mantenen la civilització sobre la terra i fan la vida de l'home menys fastigosa mentre camina en aquest món de pas per l'altre, de l'etern descans.

* Elogi de la Verge de la Mercè en ésser coronada canònicament pel bisbe de Barcelona Jaume Català. «La Veu del Montserrat», 20 d'octubre del 1888 (any XI, núm. 42).

És la coronació de la sagrada Imatge de Nostra Senyora de la Mercè un símbol riquíssim, d'altíssima significació, que el poble català realitza mogut per l'instint sobrenatural que atrau l'humà esperit, fent-li donar deguda finalitat a les obres de son enginy, i ordenant els elements humans segons llur proporció i noblesa. La resplendor de la matèria no ha enlluernat als catalans, gent de seny i que sap pesar i amidar les coses; i donant en l'Exposició barcelonina un palau a la matèria, criatura de Déu com l'esperit, però de més inferior condició, ha reservat la corona de reina per aquella admirable dona escollida entre totes per a portar en son ventre al Salvador de totes les nacions. És ocasió d'admirar la sublimitat d'harmonia de la religió de Crist, que, com l'ensenyada pel Criador de tota criatura, tant a la material com a l'espiritual, com a la que és composta d'ambdues substàncies, a totes respecta i estima, i al veure la mostra universal que a Barcelona es fa, de tot lo que el treball humà produeix, i de fins on arriba el poder dels homes, sembla que repeteix aquelles paraules de la Bíblia, al contemplar el Criador la màquina del món, obra de ses mans: *Vidit cuncta quae fecerat et erant valde bona...*

Certs esperits neguitosos abominen de la matèria perquè la veuen un ser de gran limitació i insuficient per l'home, i perquè d'ella l'home fàcilment abusa. L'avorriment de la matèria és una heretgia contra la fe catòlica, és la continuació de l'error dualista que, començat en l'Iran, d'on procedeixen les races més intel·ligents de l'humà llinatge, continua encara exercint sa influència en molts cors d'altes aspiracions, mes de flaca fe en l'assistència de la gràcia divina. Honrem, doncs, a la matèria, criatura de Déu i part substancial de nostre propi ser humà.

Molts de nostres contemporanis s'exalten amb l'excel·lència de la matèria; ocupats en sa contemplació i admirats de quant capaç és de satisfer les necessitats humanes més apremiants i sensibles, s'agenollen davant d'ella, i l'adoren i la prenen per llur deessa. És el panteisme còsmic de tantes races

asiàtiques d'escassa potència racional, de voluntat poc viva, mes de gran habilitat i traça, que s'ha encomanat a la nostra generació, desequilibrada pel gran pes de la matèria, admirablement multiplicada pels esforços de l'enginy humà. És això també heretgia contra la veritat catòlica; i, tot honrant la matèria, recordem-nos de que li falta la llum d'intel·ligència i de que sa principal finalitat, com ensenya Sant Pau, és dar-nos coneixement d'un grau superior i excel·lentíssim de la jerarquia del Ser, del qual lo visible i material és sols dèbil criatura i ombra.

Unicuique suum. La justícia l'ha de guardar l'home en tot, i més en lo que es refereix a l'estima que de les coses ha de fer; matèria, esperit i Déu, són tres naturaleses d'infinita distància l'una de l'altra; a totes ha d'amar l'home: totes se juntaren en la Persona de Crist, quedant, de consegüent, dignificades; mes amb tot i tal ennobliment de la matèria i de l'home, aquest no ha d'oblidar mai aquell precepte imprescriptible: *Soli Deo servies.* El reconeixement de la sobirania de Déu és un deure evident i rudimentari; mes l'home, desvanescut, quan puja al cim de la glòria, fàcilment l'oblida: així l'obliden també les nacions. La França, en sa pròxima Exposició, o, més en dit, la secta que té amarrada aquella gloriosa nació, vol celebrar la declaració dels drets de l'home, és a dir, sa independència de Déu; Catalunya va a tancar l'hermosa mostra universal, de lo que val i de lo que pot, proclamant el dret de Déu, sa universal sobirania.

L'Exposició barcelonina, dignament coronada per la sagrada Imatge de la Verge de la Mercè, ha obtingut les simpaties de les nacions més il·lustres de la terra; l'Exposició pròxima de París, coronada per la repugnant figura de l'hipòcrita i corromput patriarca de Ferney, comença per obtenir el menyspreu de gairebé totes les nacions que són caps de civilització. El símbol de la Mercè significa la universalitat de l'amor cristià que s'estén a tota humana criatura, fins al sacrifici; el simulacre de l'Home dels parisencs representa l'egoisme de la irracional concupiscència; l'Exposició de Barcelona és

noble tradició, magnificada amb els molts recursos de l'avenç modern, d'aquelles grans fires que celebraven els nostres avis, en què els pobles s'agermanaven i proveïen de lo necessari per la vida, aplegant-se sempre aquelles munions de gent al calor d'alguna solemnitat religiosa; l'Exposició de París, traient del treball humà l'ordenació divina, és com la promulgació de la sobirania de la concupiscència sense llei, quals apetits no agermanen, sinó que són principi i origen de renyines, lo mateix entre bèsties que entre persones. El poble català, d'esperit independent i de caràcter resolt, proclama la dolça sobirania de l'amor que sense violència ordena, rectifica i harmonitza, i lo mateix en aquesta que en les passades generacions, en els dies esplèndids que en els melancòlics, alça els ulls envers la matinal Estrella, i tot treballant canta: *Salve, Regina!*

EL ROSARIO DEL POBRE *

Es el Rosario la oración universal de la cristiandad, de todos los siglos, de todos los pueblos, de todas las gentes, de todas las clases, y, hasta podríamos decir, es la oración no sólo de los hombres, sino también de los ángeles; no sólo de la tierra, sino aun del cielo. Rézase y cántase en todas las lenguas, por la voz balbuciente del niño, por la fuerte del varón robusto y por la débil y apagada del trémulo anciano; es la voz poderosa de los espíritus creyentes, como el incesante mugido de las olas del mar es la voz de la inmensidad de las aguas. Fuera del santo sacrificio de la Misa, no hay práctica alguna en el culto católico con que pueda honrar a Dios el fiel seglar de una manera más cumplida. El mismo santo sacrificio de nuestros altares cesará en el día de la eternidad, cuan-

* *Almanaque de las Conferencias de San Vicente de Paúl*, Barcelona, 1891.

do, disipadas las sombras y figuras, caerán los velos que ahora nos ocultan el resplandor de la Divinidad; cuando el Cordero que fue inmolado por nuestros pecados habrá consumado su triunfo y será proclamado vencedor, quedando abatidos y aniquilados todos sus enemigos. Pero, en cuanto al santo Rosario, nos atrevemos a decir que no cesará, ni aun después de nuestra inmolación, cuando veremos cara a cara a Dios, a su Unigénito Hijo Jesucristo y a la bienaventurada Virgen María, disfrutando de su familiar sociedad y trato. Por toda la eternidad los coros de los ángeles y las jerarquías de los bienaventurados, con espiritual y dulcísima armonía cantarán alabanzas al Padre celestial y santificarán su nombre; con alegre acento cantarán amorosos himnos a María y no podrán decirle otra cosa más agradable a su oído que aquellas palabras que inventó el arcángel San Gabriel: «Llena eres de gracia, el Señor es contigo»; y, postrándose ante el trono de la Trinidad beatísima, no podrán manifestar más perfectamente el culto que profesan a la Divina Substancia que con aquellas palabras que oyó pronunciar el antiguo profeta: «Gloria al Padre, gloria al Hijo, gloria al Espíritu Santo, por una eternidad de eternidades.»

Después del Rosario que cantan los ángeles y los santos en el cielo, no hay Rosario más sublime, más agradable a Dios, más eficaz, que el Rosario del pobre. Viven los ángeles y santos de la oración y de la alabanza divina: viven en Dios y se alimentan de Dios. Viven los ricos de la tierra, en su mayor parte, de las delicias terrenas y sensuales, de la vanidad mundana, de los placeres de los sentidos o de la satisfacción del amor propio; vive el pobrecito cristiano principalmente de la oración: en él se cumple perfectamente aquella máxima de Jesucristo, de que el hombre no vive de sólo pan, sino también de toda palabra que procede de la boca de Dios. De su divina boca salieron las plegarias que conocemos con el nombre de Rosario. Santo Domingo fue el fiel ministro que plantó el Rosario en el jardín fecundo de la piedad cristiana, en la tierra; pero su origen es más alto: plantó el Santo Patriarca

en la tierra un tallo del Rosal divino que vive lozano y despidiendo perfumes soberanos en la patria de los cielos. El pobre, devoto del Rosario, semejante a los ángeles, no tiene impedimento en su oración; carece de los placeres temporales que enturbian y embargan al alma, es superior a la vanidad mundana que ilusiona y desvanece, y la resplandeciente verdad está más patente a sus ojos, la humillación de su estado le libra de los espesos vapores de la soberbia y el suave viento de la humildad le levanta, según la promesa divina, hasta las alturas celestiales, adonde fueron transportados el profeta Elías y San Pablo. «Bienaventurados los pobres», dijo Nuestro Señor Jesucristo; y la felicidad del pobre tiene su fórmula en el Rosario; la felicidad de la fe, que ilumina más que la sabiduría del mundo, la cual es necedad y locura en comparación de ella; la felicidad de la esperanza, que vigoriza la voluntad y la impulsa por el camino de la virtud, al paso que la posesión presente del placer temporal debilita y entorpece la actividad humana; la felicidad de la caridad, que nos adelanta, siquiera no sea más que una chispa, de la plenitud de la bienaventuranza que se encuentra en el seno de Dios, y aun en la tierra nos hace celestiales.

Reza, pues, pobrecito de Cristo, el santo Rosario, que tú más que nadie estás en disposición de explorar sus espirituales y fecundísimos provechos; ya que la tierra no ha sido contigo pródiga cava para encontrar los tesoros del espíritu; y tú, rico, hazte pobre de espíritu al rezar el Rosario, si quierés, por medio de él, librarte de las inmensas miserias de la riqueza, y asegurarte una participación en aquella eterna bienaventuranza que el Hijo de Dios tiene permitida a los pequeñuelos.

A P...*

Estimat P..., em demanes que et parli de Catalanisme i això sempre ve bé. Ens delectem de saber les coses d'altres terres, la història, les lleis, els costums, les arts, etc., dels països estranys, ¿quant més ens havem de gosar i de fet ens gosem del coneixement i tracte de les coses nostrades? Abans de tot dec dir-te que m'alegro de que tu i els teus joves companys l'hagueu donada pel catalanisme. El jovent necessita enamorar-se, i l'enamorament de cada un designa la seva vàlua personal.

Uns, els més nombrosos dels joves, s'enamoren d'un tros de carn de conformació més o menys correcta, d'un pamet esculturat amb més o menys perfecció; vosaltres, els catalanistes, vos haveu enamorat d'una idea; per ella treballeu, en ella somnieu, ella és la senyora del vostre cor. Jo vos en do l'enhorabona.

Aquest enamorament és un signe d'intel·ligència, d'imaginació desperta, de cor noble i recte, d'afeccions encertades. ¿El vostre instint vos duu bé? És indubtable. El regionalisme és pel jovent una font de goigs i d'utilitats, goigs i utilitats en un feix, no separats els uns dels altres. El goig per si sol, estimat P..., és digne de menyspreu, satisfà la facultat més baixa i perillosa de la nostra naturalesa, i essent en el jovent aquella molt viva, convé enllaçar el goig amb el profit, a fi que el goig no malmeti el nostre noble ser.

L'afició al regionalisme captiva totes les teves facultats i serà principi natural i fecund d'un progressiu desenrotllament de tot ton ser. La ciència diu que el coneixement, per a tenir

* La inicial *P* que encapçala aquest article es pot referir al senyor Pere Bolet, que és el qui acostuma a sollicitar la col·laboració del Doctor Torras per a «Les Quatre Barres», o bé al senyor Pere Sacases, un altre dels elements prestigiosos del Centre Català. L'article és firmat *Fèlix*, nom del sant patró de Vilafranca, «Les Quatre Barres», 20 de novembre del 1891 (any I, núm. 14).

base sòlida, ha de començar pel coneixement de si mateix; qui no es coneix a si mateix, ¿què en treu de conèixer les altres coses? L'experiència popular afirma que l'amor ben ordenat ha de començar per si mateix; qui no s'estima a si mateix enfonsa el fonament de l'edifici; si el subjecte de les afeccions és indigne, ¿per ventura aquestes podran ésser dignes? Doncs el ver regionalisme, el catalanisme *català*, es posa en aquest terreny; tot son programa pot reduir-se a aquest principi: el coneixement i l'amor pràctic de Catalunya. ¿Què en treus de saber la batalla d'Austerlitz, si ignores la batalla del Bruc? ¿Quin profit dóna que sàpigues explicar les belleses de les basíliques romanes, si no coneixes les iglésies de la teva afrau? ¿No faria riure que expliquessis al menut el conreu de la canya de sucre i fossis ignorant del de la vinya?

Potser això et semblin exageracions, coses que no han passat mai i que és impossible que passin. Mes l'experiència t'ensenyarà que sovint se troben tals contradiccions de la naturalesa. Així com desgraciadament es veuen homes molt amics de passar l'estona en la casa dels altres, i a casa seva no fan més que reganyar, gent que es fastiguegen de l'ofici o professió pròpia i envegen la que els altres exerceixen, trobaràs sovint, a cada pas, conciutadans nostres que s'enamoren del vestit, dels costums, del llenguatge, fins dels menjars, de la gent forana; i el catalanisme no és altra cosa que la reacció contra tal aberració, que constitueix un pecat contra la naturalesa.

Mantén-te ferm en el bon camí, cerca els elements de vida moral i material allí on has de viure, fes del catalanisme, no una Dulcinea fantàstica, sinó una afició pràctica enllaçada amb les necessitats de la vida, dirigida no sols a ton bé personal, sinó també al de ton país, que és el pròxim més *pròxim* que tens. Si goses entre els teus companys de l'influx que naturalment dóna la dolça simpatia, has de treballar en aquest sentit.

Catalunya és un gran casal amb moltes estades o habitacions; els catalanistes del Penedès heu de tenir ben aconduït el pis de la gran Casa en què vos ha tocat viure; conèixer les

coses i les persones, fer-vos dignes de l'apreci dels vostres conciutadans amb l'exemple d'una vida fructuosa; feu que no es pugui dir de vosaltres, que voleu arreglar Catalunya, lo que ja de vell es diu d'aquells que volen arreglar l'Espanya. Exerciu el proselitisme entre la gent útil i pràctica, entre els elements vius i joves de la comarca; no vos preocupeu del número, sinó de la qualitat; no es necessiten *dilettanti* per a lluir en una vetllada de festa, sinó un jovent disciplinat, treballador, exemplar en les creences i en els costums.

Hauríeu de tenir un destacament en cada vila o poble important del Penedès i reunir-vos alguns cops cada any tots els de la comarca, estrenyent d'aquesta manera els vincles del patriòtic afecte entre vosaltres.

No és ara, en aquestes quatre ratlles, ocasió d'endinsar-se molt en aquesta matèria de catalanisme; a la vista en parlarem tan llargament com vulguis; estàs tu ben convençut de sa excellència; jo sols dec afegir-te que aquesta, com les demés causes, se guanyen o perden segons els defensors que les sostenen. No la prengueu com un pretext per a lluir-vos; el català és senzill i clar; no siguis, per tant, pompàtic, usant un vell mot catalanesc; la difusió en el parlar, els artificis retòrics, el vanitós estil declamatori no és propi de la nostra raça reflexiva.

I ara perdona d'aquest sermó; tu en tens la culpa, puix m'has tocat el bolet, i els vells arreconats són amics de sermonejar. Dóna memòries als joves companys de la colla; digue'ls la fonda simpatia que els tinc; i tu menja't les castanyes amb salut i alegria en companyia de tos bons pares.

Vilalta de la Serra, 31 d'octubre de 1891.

NOVA ERA *

Fer i desfer ha sigut sempre la constant ocupació dels homes en el curs de les centúries. La Sabiduria eterna formulà aquest principi en les divinals Escriptures dient que res no hi ha nou sota el sol; i la filosofia popular sentencià que no hi h atemps que no torni. L'home és sempre home, ses flaqueses i virtuts són les mateixes, i la societat, formada d'homes, té situacions diverses, mes que es reprodueixen com les estacions de l'any. Cerquem sempre lo nou, ens cansem de lo que posseïm i és una gran flaca de l'humà llinatge el preferir sovint la novetat a l'excellència de les coses. Per això els pobles de llarga existència, els pobles vells, pequen en sos gustos, consuetuds, idees i institucions de refinament; cansats de les coses, sentint la pruïja eterna de la renovació, que ens revela la insuficiència de lo present, fugen de lo natural, s'enamoren de lo artificial i es delecten en lo que els perjudica.

Els darrers segles han vist el sacrifici de l'organisme natural de la societat; i les creences, les consuetuds, la llibertat civil, l'autonomia popular, han quedat arraconades, com desllluïdes per la pompa, buida de tota benèfica substància, d'un ídol polític que a l'hora present té ja pocs adoradors de bona fe. Retenir la vida en tots els membres del cos social, procurar l'equilibri de les parts, sostenir l'harmonia entre tots els elements, és un secret imprenetrable per la gent moderna que d'altra banda, contempla la societat amb símptomes de descomposició mortal i veu espaordida la foscor d'un avenir fatal a la civilització i a l'ordre públic.

Així com a un home que ha anat a terres estranyes i ha viscut en climes diferents del seu lloc natural, si ha arreplegat una malaltia que compromet la seva existència, minant-li fatalment son organisme, els metges li aconsellen que se'n torni

* L'article és signat *X*, que és, diu l'autor, la lletra de tothom. «Les Quatre Barres», 3 de gener del 1892 (any II, núm. 19).

a son país, que vagi a respirar els aires natals; la nostra modesta escola regionalista, veient la societat malalta i xorca, per a fer bé als homes, coneixedora d'un modo d'ésser social que ha tingut el nostre país, quals elements encara persisteixen i formen com la base de sa existència, acut a la forma regional; i al centralisme, a la capitalització de la vida social, oposa una espècie de proteccionisme que, permetent la vida de tots els membres, protegint a la regió, equilibra la vida i fa participants d'ella a les parts més significants del cos. A tots els homes de bona voluntat, a tota persona de rectes sentiments ha d'ésser simpàtica la tendència regionalista. No és una utopia o novetat perillosa, perquè és una forma molt vella en la història dels pobles; no és la introducció d'elements estrangers; no és l'oposició a cap legítim interès avui existent: és sols la defensa de la pròpia existència; és, usant un terme que han fet de moda els moderns positivistes, la lluita per l'existència. Mes diferentment d'aquesta secta de filosops, en la nostra escola la lluita per l'existència pròpia no és en dany de l'existència d'altri; al revés, proclama el dret de tothom a viure, i la conveniència de que tot país conservi la manera d'ésser de que gosa i que ha rebut d'Aquell que crià no solament el món, habitació dels homes, sinó també la societat que aqueixos formen.

Restituir la societat a ses lleis naturals, estendre els vers avenços que puguin sobrevenir i fomentar una vida noble i fecunda en la regió, és a dir, restaurar la vida catalana: veus aquí l'objecte que ens hem de proposar. Havem de combatre la desnaturalització de la societat, fer-nos superiors a la tirania de la moda, gairebé sempre insubstancial i ridícula; renunciar als avantatges materials, generalment poc justos, que es logren en els partits polítics, i imposar-nos com una espècie d'apostolat en favor de la restauració social. Perquè cal tenir clara idea de la importància del regionalisme, que no és solament un culte del sentiment natural de pàtria, de l'amor al propi país; aquest sentiment desperta l'afició, fa saborós el treball que s'esmerça en defensa de la *terra,* engendra i inicia

l'escola; mes aquesta se proposa com nobilíssima tasca la restauració i foment dels òrgans naturals de la societat, de sos membres essencials. La regió suposa la família, sense aquesta la regió s'esvaeix; la família i regió són dos termes correlatius, per lo qual el catalanisme, si vol reeixir, ha de fomentar l'esperit, de família, que es transforma després en amor a la regió, i posar aquestes dues institucions fonamentals baix l'ombra benefactora de l'arbre de la Santa Creu, del qual fou com un rebrot la lliure i ordenada societat catalana a qual restauració consagrem nostres treballs.

EL ROSER DE TOT EL MÓN *

Les famílies catalanes, força i sosteniment de la nostra societat, exhalaven totes el suau perfum de la pietat cristiana, amb la qual ungides presentaven una consistència especial contra la corrupció que fàcilment s'engendra en la decaiguda raça humana. El Rosari era una institució tan catalana com catòlica; començà a resar-se en aquestes terres de la llengua d'oc i vingué a ésser la reina de les devocions a Catalunya; per això creiem prestar un homenatge a la tendència regionalista que representem, publicant la següent encíclica del Vell august que presideix la societat cristiana.

PEL DIA DELS MORTS **

Totes les coses humanes i mundanes tenen dues cares, o, més ben dit, poden ser mirades de dues maneres. La riquesa

* Nota que encapçala la versió catalana de l'encíclica de Lleó XIII sobre el Rosari. «Les Quatre Barres», 25 de setembre del 1892 (any II, núm. 57).

** No porta firma, «Les Quatre Barres», 30 d'octubre del 1892 (any II, núm. 62).

té misèries, i molt grans; la glòria, humiliacions, i la fortalesa, flaqueses. La mort a uns fa paor, a altres enveja, a alguns els té indiferents, i als electes els excita noble desig.

El gust estètic de molts moderns, pervertit, extraviat per falses idees, pinta la mort mirant solament sa part animal; és, de conseqüent, per ells l'acte final de nostra existència mundana un acte fastigós i repugnant: la corrupció de la matèria, la terra que es torna terra, els cucs apoderant-se de son menjar exquisit. La poesia dels tals, si els tals són capaços de poesia, res troba en l'escena última del drama de la vida; cau el teló i sos ulls carnals, d'una torpesa irracional, res veuen més enllà. I, no obstant, el sentiment universal de la humanitat, la naturalesa humana, quan no li manquen son discórrer i sentir propis, quan la supèrbia no l'encega i animalitza, revesteix la mort de gran solemnitat i l'alça fins a la sublimitat. Un bell morir tota una vida honora, s'és escrit; i, en efecte, els homes més exigents perdonen a son proïsme tota una vida criminal, quan aquesta acaba amb un acte de generós heroisme. Un acte bo, heroic, en el terme de la vida, redimeix tota una vida dolenta.

¿Qual serà doncs, aquest misteri de la mort? Perquè comparant matemàticament, filosòficament, aquest acte darrer de l'home amb els que el precediren emanats de la virtut, no s'hi troba cap excel·lència superior, ni distinció alguna entre ells, baix el punt de vista de la moralitat. Però l'instint humà, l'enteniment racional, endevinen aquest misteri i creuen que la mort, darrer acte de la vida mundana, és el primer d'una vida extramundana, i que el qui en sa última hora pren un bon camí, arribarà a bon terme.

L'home mundà sempre s'ha sentit agullonat pel desig de posar-se en comunicació amb els homes d'*ultratumba*. Les escriptures de terra cuita que deixaren els assiris i caldaics, és a dir, els primers pobles després del Diluvi universal, ja ens donen coneixement dels espiritistes prehistòrics, que, com els d'avui, volien posar en comunicació els homes vivents, amb les ànimes dels morts; la Bíblia refereix i condemna com certs

mèdiums del poble hebraic evocaven els esperits dels passats; i molts dels que de boca diuen que no creuen en l'altre món, se'ls menjaria la por si havien de passar una nit sols en el cementiri.

Nosaltres creiem en els esperits i ens posem en comunicació amb ells. La Religió natural ha tingut sempre el culte dels morts; els sacrificis, les ofertes pels difunts, els trobem en els pobles més antics abans de contaminar-se amb la idolatria; fins quan caigueren en aquesta misèria conservaren aital ritu; i el Fill de Déu, al venir al món per ensenyar una Llei de salvació universal i perpètua, consagrà i autoritzà aquesta tradició universal dels homes que ensenya a respectar els cossos dels morts, a honrar-los amb una espècie de culte i a pregar per les seves ànimes. Comunicació espiritual amb els difunts, dolça, saludable i profitosa, que estableix una continuació de tracte entre els que encara viuen i aquells que ja han passat els llindars d'aquest món corruptible i transitori; per això pel catòlic el cementiri és una iglésia, és la iglésia dels morts.

ABSTINENCIAS Y AYUNOS *

La dieta es uno de los medios más eficaces que usa la medicina para la curación de ciertas enfermedades; la templanza y sobriedad son virtudes que la higiene aconseja para obtener una vida sana y gozar de salud robusta.

Las pasiones humanas, nacidas del comercio entre alma y cuerpo, exigen igualmente una medicina y una higiene que por disposición divina la Iglesia está encargada de administrar. Por esto, ya antes de Nuestro Señor Jesucristo, la Sinagoga tenía sus reglamentos de sanidad espiritual, que el Divino Maestro sancionó con su ejemplo y con su doctrina, y que

* *Almanaque de las Conferencias de San Vicente de Paúl,* Barcelona, 1892.

después la Iglesia ha preceptuado bajo la forma de abstinencias y ayunos en ciertas épocas y en determinados días del año. Bástale al hombre de fe saber que la Iglesia ordena tales prácticas para creer en su excelencia y en la obligación que le incumbe de observarlas; pero a la curiosidad humana le gusta saber las causas y razones de los preceptos eclesiásticos, y a nuestra Madre la Iglesia no le duelen prendas para explicar el porqué de sus disposiciones. Durante toda la Cuaresma el sacerdote, al cantar el prefacio de la Misa, recuerda a los fieles reunidos en el santo templo los altos y provechosos fines que Dios se propone alcanzar con la observancia del ayuno, y que reduce a tres:

I. Reprime los vicios. El cuerpo bien cebado, la carne regalada, se insolentan contra el espíritu, y teniendo una ley opuesta la carne y el espíritu, la que debe ser esclava quiere hacerse señora, y si lo logra no se ha visto despotismo parecido al despotismo de la carne. Al espíritu que el Criador constituyó Señor lo envilece lo bestializa y lo mata. El hombre desaparece y aparece la bestia humana. Cuando reina la carne reina la suciedad y el crimen, desaparecen los nobles sentimientos, y una vez la carne ha degradado y muerto al espíritu, se mata a sí misma con sus excesos. La abstinencia y el ayuno son dos fuertes auxiliares del espíritu en su lucha contra la carne; y cuando el espíritu logra sostener su imperio, a semejanza de Dios, de quien es imagen, no usa de él despóticamente; no mata a la carne, sino que, quitándola sus instintos de bestia, se la asocia a sí; hácela partícipe de sus racionales empresas y de sus méritos en Cristo, la dignifica y le asegura una eternidad gloriosa.

II. Eleva la mente. La gula entorpece el entendimiento, la digestión y el raciocinio se rechazan mutuamente, y la operación mental es la más alta de las humanas operaciones. Los santos, gente de vida espiritual, a veces se engolosinan demasiado con el ayuno. El austero San Jerónimo reprendía a la ilustre viuda Santa Paula, su hija espiritual, porque, para gozar de las dulzuras de la contemplación, extremaba sus ayu-

nos, enflaquecía su cuerpo y quebrantaba su salud. La oración es un ejercicio necesario al cristiano, y es ejercicio de la mente y del corazón; el vientre bien repleto no levanta al Señor el incienso puro de la oración del espíritu; por esto la Iglesia manda el ayuno en las vigilias de aquellos días que de un modo más especial consagra a los ejercicios del espíritu y a las prácticas de la devoción; y hasta hace poco, antes de la invasión de sensualidad que nos domina, los cristianos fervorosos tenían por práctica oír en ayunas el santo sacrificio de la Misa. El viejo y popular *Fra Anselm* ya decía:

E vulles ohir en dejú
la Sancta Missa.

III. Alcanza virtudes y premios. Las abstinencias y ayunos son un verdadero sacrificio que ofrecemos a Dios, al que el generoso Señor corresponde con raudales de gracias. Las historias de los Santos manifiestan claramente cómo estos héroes de la virtud se robustecieron mortificando su carne; y la Religión nos enseña que al banquete eterno de las almas cuyo manjar es la misma substancia divina, no serán admitidos aquellos que de su vientre hicieron un dios.

Tal vez, lector, admitirás sin dificultad alguna estas excelencias del ayuno, pero encontrarás excesivamente duro que un hombre pueda condenarse eternamente por comer, verbigracia, unas chuletas en día prohibido; pero acuérdate que por una manzana que comieron del árbol vedado por Dios Adán y Eva, con toda su descendencia, han sufrido males sin cuento, y a no haber hecho penitencia de su pecado los primeros padres de nuestro linaje, por toda la eternidad hubiesen quedado excluidos de la gloria y sido contados en el número de los réprobos rebeldes a Dios.

LES FESTES I LA FAMÍLIA *

La nostra propaganda regionalista, més encara que fi polític, té un fi social; com totes les tendències modernes de la gent pensadora i dels cors ben intencionats, conegut ja que la forma política és accidental, es dirigeixen a reconstruir la mateixa societat que, segons opinió unànime dels homes de seny, està en visible decadència. L'entitat família ha quedat gairebé dissipada; i les condicions inevitables de la vida moderna, la multiplicitat dels negocis, els costums imperants, que porten a l'home a viure quasi sempre fora de sa llar, les formes polítiques amb què es regeixen les actuals nacions, la facilitat de comunicacions, l'amor a la publicitat, tot això fa que la nobilíssima institució natural de la família hagi d'ésser considerada amb preferència per qui vol treballar en la premsa periòdica en favor de son país i de la societat en què viu.

Seguint instintivament aquest impuls tots els pobles de la terra, amb la celebració de les festes amb què han honrat a Déu han juntat el foment de l'esperit de família, lligant amb un amorosíssim i tendre llaç l'amor sobrenatural i la natural, el temple i la casa, Déu i les persones unides amb els vincles de la sang. La religió i la família, filles d'un mateix autor, no poden separar-se; per això l'experiència demostra que els enemics de l'una ho són també de l'altra, que segueixen sempre una mateixa sort, veient que es posen a un mateix nivell en les alternatives socials. Quan puja l'amor de la religió i la pràctica de la pietat, puja també l'amor de la família i creix la vida domèstica; al revés, aquesta queda dissipada, quan la religió és debilitada en el cor dels pobles. La religió tendeix a fer de tota la humanitat com una gran família, i, per tant, quan la pietat se relaxa, la petita societat domèstica, pedra fonamental de la gran societat, perd aquella virtualitat que posseeix per a fer bons ciutadans i homes afectats a la pròpia terra.

* No porta firma. «Les Quatre Barres», 25 d'octubre del 1893 (any III, núm. 115).

Les principals festivitats religioses de l'any proven aquesta solidaritat entre la religió i la família; a la solemnitat del temple corespon una solemnitat domèstica; al culte públic que el poble cristià tributa a Déu correspon, dins de sa casa, el culte afectuós i dolcíssim dels sentiments que naturalment engendra la consanguinitat, i el llenguatge comú i la sabiduria popular formulen, en màximes i sentències que el *folklore* modern recull, el consum d'aplegar-se la gent en ses cases respectives en les grosses festes: «Per Pasqua i per Nadal cada ovella en son corral.» I per més que avui dia vegem en gran manera relaxats els vincles de la família, en certs dies de l'any com obeint a un misteriós intern ressort, com complint una llei gravada dins del cor, la gent cerca la calor de la llar i es delecta més en l'amorosa i moderna reunió de família, que no pas en els fastuosos i elegants círcols de caràcter públic. I ¡admirable força del sentiment de família!, lo que en si no té cap importància n'agafa; lo comú, vulgar i pueril, com tocat per una vara de fada, es converteix en interessant, preciós i delectable en virtut de la influència espiritual que dignifica i ennobleix tot lo que toca.

Els més suculents pastells, els més esplèndids requisits que produeix l'enginyosa confiteria o el vergonyós art culinari modern, no tenen la virtut d'alegrar i comunicar l'expansiu i franc goig que a una taulada de gent porta l'aparició de les castanyes de Tots Sants; aquell fruit modestíssim, senzill, que està a la mà de rics i de pobres, d'ús tan primitiu, que de segur que ja el menjaven els homes prehistòrics. I és que aleshores no menja solament el cos de l'home, s'alimenta son esperit, es delecta son cor, i, aplegant-se els sentiments de família, de religió i de la tradició dels passats, fan d'aquell fruit una espècie d'institució sagrada, un acte del culte domèstic de la família.

Les societats que desitgen perdre aquestes solemnitats familoars, tingueu-les per societats perdudes; les cases que obliden aquests actes de son culte intern, són ja desfetes; qui es fastigueja d'aquestes consuetuds velles i eternes (puix tots els

pobles de la terra que han posseït la família dignament organitzada en una forma o altra les han posseïdes), és un esperit mort, un cor ert a qui ja no escalfen els més vius i més tendres sentiments i, de conseqüent, incapaç d'exercitar les altes virtuts cíviques i domèstiques. Desgraciadament la França i la nostra Espanya, que servilment segueix a aquella lleugeríssima nació, sembla que obliden el culte de la llar domèstica; les nacions anglosaxones, que prevalen en el món civilitzat i demostren una superior virtut social, serven, com el *sancta sanctorum* de les institucions socials, l'existència de la *casa* en tota sa dignitat; i nosaltres, els catalans, qual organització familiar ha excitat l'admiració dels més famosos sociòlegs moderns, havem de treballar perquè subsisteixi l'esperit de família que vivifica la casa, mort el qual mor també la casa, essent una de ses més belles manifestacions les pròximes festes de Tots Sants i dels Morts, que uneixen els membres tots de cada família al voltant de la taula i de l'altar.

PER NADAL CADA OVELLA A SON CORRAL*

Les Quatre barres, amb motiu de les pròximes festes, es dirigeixen als seus habituals lectors amb la veu de l'afecte que naturalment s'engendra amb el tracte entre els qui tenen unes mateixes idees i aspiracions sobre lo que ha d'ésser la societat dels homes sobre la terra. I puix que sovint havem escrit que el nostre sistema social més que cap d'altre fomenta els sentiments naturals dels homes, ennobleix les relacions de classe a classe i té la summa aspiració de que la família sigui com l'exemplar, el germen, o, com diuen els positivistes, la cèl·lula primitiva de tot el cos social; no podem passar el dia en què

* Article firmat *X*. «Les Quatre Barres», desembre del 1894.

tot el món civilitzat recorda el naixement de Jesucrist, sens fer memòria de l'analogia feliç entre la forma de vida humana, en l'ordre públic que nosaltres defensem, i la que vingu a anunciar Aquell qui volgué que el seu Naixement fos publicat al crit de Glòria a Déu en les altures i pau en la terra a homes de bona voluntat.

Les famílies en tal diada fortifiquen els vincles afectuosc que uneixen entre si als individus que les componen. Al cor d l'hivern en la llar domèstica s'hi sent una calor dolcíssima qu reacciona fins als homes qui estan freds en el sentiment de f mília, per estar tots donats a la vida mundana, com diuen e francesos moderns, servant un mot de l'antic llenguatge cri tià; i la vida dels sentiments, la vida de família, verdadera ci tadella defensora de la integritat social, en tal dia té un au ment considerable, rebent reforç necessari per a continuar seva missió salvadora, majorment avui que estem en un de baratament universal.

El sentit pràctic de la nostra gent, ja d'antic ha conegu aquesta especial virtut del dia de Nadal i l'ha sintetitzada e un principi de filosofia popular, qual fórmula fa de capçale a aquestes curtes ratlles. Crida a cada u a casa seva, atrau l'home on hi ha d'haver el focus de les seves afeccions, el s para tal vegada, sisquera sovint no sigui més que tempora ment, d'una vida vertiginosa que li fa perdre el seny, la pa i l'ordre dels costums, i, en canvi, li fortifica aquells sent ments que endolceixen i purifiquen la vida i fan honestes le famílies i immortals les nacions.

La *regió* que en el nostre sistema rep un culte amorós ve a ésser com una entitat predilecta després de la família, seva idea mare que fins li dóna el nom que porta; la regió, di deu ésser molt agraïda a la festa de Nadal, que és gran ben factora seva. En tal diada la gent del gran món, els qui viue en els grans centres de la població, donats potser als refin ments del plaer, fugen a refugiar-se al seu racó; encara que s gui en les muntanyes més atrassades, més desproveïdes d tota comoditat, per a respirar els aires nadius, per a menja

les viandes tradicionals i per a parlar la llengua que aprengueren en la infantesa i en la qual començaren a alabar a Déu.

Els nostres lectors que participen de les nostres aspiracions no s'estranyaran d'aquest ordre d'idees, qual triomf en la pràctica de la vida pública contribuiria més a l'equilibri social, a la pau entre les classes, a la bona administració dels pobles i a la sanitat dels costums, que no pas totes les lucubracions sociològiques modernes, que tot fent molt soroll són xorques pel bé dels homes.

LES TRES CREUS *

En el Calvari, el dia del Divendres Sant, hagué solució la gran tragèdia humana; i aquell desenllaç terrible que féu plorar als àngels, badar-se les roques i espaordir als homes qui guaitaven un espectacle previst pels vidents d'Israel, i incomprensible per a la massa humana fins que l'Esperit de Déu illuminà als fills d'Adam, aquell desenllaç, dic, és el desenllaç de totes les humanes dificultats, de totes les qüestions socials, que no són noves, sinó revelles, com vell és el llinatge humà, a qual naturalesa són inherents.

En aquell puig, pròxim a Jerusalem, *umbilicus* del món espiritual, escenari als ulls de tots els pobles, s'hi contemplen tres creus que resumeixen els tres estats típics, en l'ordre moral, de la humanitat viadora, les tres situacions en què s'ha de trobar el nostre esperit, les tres categories a què han de pertànyer els homes: el pecat, el penediment i la innocència.

* Article de Setmana Santa publicat en «La Veu de Catalunya», 7 d'abril del 1895 (any V, núm. 14).

I

El mal lladre en el Calvari, blasfemant i llengotejant a Jesucrist, demanant-li ésser deslliurat de la pena sense penedir-se de la culpa, és l'home malvat i responsablement inconscient, qui, havent perdut el camí de tornar al bé, se rebat contra les dificultats que troba en son propi esperit, com bombolles malignes eixides a l'influx dels virus de sa pròpia malícia. El misteri del pecat, com una ombra funesta, obscureix la llum de la raó, engreixa els apetits irracionals i fa rebel a la voluntat, qui guita contra la Llei i voldria derrocar-la. El mal lladre i sa desesperació, ses blasfèmies i llengoteries, ses malignes *oracions* eixides de la cega concupiscència exigint l'apartament del càstig mentre encara ama la iniquitat, i amb sa supèrbia es resisteix a reconèixer l'excel·lència de la innocència i la justícia, és una gran figura humana, és la personificació d'aquells qui tancant els ulls a la llum de la veritat, rebutjant nodrir-se amb aquell Pa que baixà del cel, cerquen en la mentida claror i nodriment, volen apagar sa set en un verí que encara els encén més; representa exactament a aquells a qui els teòlegs anomenen *rèprobes*, els quals se valen de sa lliure voluntat, i treballen frenèticament per a tirar-se a l'avenc de la perdició. L'home és el que a si mateix es prepara el suplici: el terme del viatge correspon al camí que voluntàriament cada u ha agafat, i sots la Providència del qui governa totes les coses, el *rèprobe*, com si ho fes per a un enemic, se prepara la *creu* on ha de consumar son sacrifici.

La creu del malvat és la més dolorosa de totes; una amor mal entesa, frenètica, desesperada, l'impel·leix a la vanitat i a la mentida, s'enllepoleix amb elles, se li desperta la immensitat de son apetit i al mateix temps s'ofega en la vacuïtat, com un monstre marí fora de l'aigua. L'anarquisme és la terminació lògica i natural de la maldat humana, és l'home entregat a si mateix i desenganyat de si mateix; ha començat per adorar a l'home, per colre l'ídol humà, li ha consagrat totes les seves afeccions; però després descobreix la vanitat, la inuti-

litat de l'ídol i aleshores trenca el simulacre que adorava, i tot cobejant inútilment el plaer, no creient en el plaer i al mateix temps desenfrenat perseguint-lo, mor en la creu de la cobejança i de la desesperació.

II

La creu del bon Lladre és digna d'ésser envejada de tothom. L'expiació deguda i acceptada, la purificació del càstig ennoblit per l'intern penediment del qui el sofreix, la humilitat del qui es subjecta a la providencial purificació del sofriment, és una visió lluminosa i consoladora que s'infon al cor de l'home, i com un bàlsam immortalitzador el vigoritza fent-li créixer l'esperit. Tots tenim una interna certesa de que així com les pedres precioses, les fustes i fins els fruits que serveixen de base a l'alimentació, han d'ésser perfeccionats per a arribar a produir sos efectes convenients, així també els homes necessitem una purificació, un perfeccionament, el qual, per admirable decret de la Providència, sols s'obté per medis mortificants i dolorosos. Encara que nosaltres personalment no fóssim pecadors, la nostra naturalesa és pecadora; encara que la voluntat sigui recta i resolta a fer prevaler el bé en el regne, en el món petit que és cada home, es troba amb forces rebels qui la resisteixen, i té necessitat del rigor i del càstig per a dominar-les i governar-les. Sant Pau deia que s'havia de crucificar a si mateix, i en altre lloc assegura que cada u, si bé la Redempció de Jesucrist és suficient, l'ha de completar en sa persona. Som, en aquesta manera i en un ordre secundari, i dependent, redemptors de nosaltres mateixos. Per això la Providència qui ens governa fa de nostra vida una cadena en la qual alternen els mals i els béns, fa de nostre trànsit per la terra com una escola de perfeccionament, puix que és la preparació per a arribar a un estat quasi diví; amb el sofriment humilia i purifica, amb el goig alena; en l'un cas havem de reconèixer la justícia de Déu, en l'altre ses inefables

misericòrdies, lo qual, juntat amb l'íntim coneixement de nostra pròpia misèria, produeix en l'home un perfet equilibri moral, és a dir, l'estat del bon Lladre penjat a la creu al costat del diví Redemptor: el coneixement de la pròpia maldat i l'acceptació del cauteri amb què la vol purificar la Providència; i per això els bons cristians, com Dimes, en la tribulació exclamen: «Justament patim aquesta creu»; mes, enfortits per l'esperança, giren els ulls envers el dolcíssim Jesús, el qual, com el bon Lladre, amb internes consolacions suavíssimes els diu dins de l'esperit: «Prompte regnareu amb mi en el Paradís.»

III

La Creu de la Innocència és una creu més divina que no pas humana; és la creu de la generositat; és la Caritat més que no pas la Justícia; és pagar pels qui deuen; és restituir, com digué un Profeta, lo que no s'ha robat; és la sublimació de la virtut; és també l'embelliment de lo pur, com vingué a dir l'abat Sant Bernat, amb una figura d'altíssima bellesa; és la Rosa blanca que es matisa de roig; és espargir la sang divina per sobre tota la humanitat a fi de vestir-la de porpra, atribuint-li una dignitat reial. Perquè, encara que la creu de la innocència és tota pròpia de Jesucrist, encara que Ell és l'únic innocent en el llinatge humà, d'una manera també secundària i dependent hi ha altres homes innocents qui són crucificats per caritat, qui paguen lo que no deuen i restitueixen lo que altres han robat. La sang que degotava de l'Innocentíssim Anyell sacrificat en el Calvari fertilitzà la terra, i féu germinar en ella, com llavor divina, rebrots de puríssima innocència, altres Cristos qui havien de perpetuar en el món una acció satisfactòria i salvadora.

El sacrifici voluntari i en benefici del pròxim que vingué a practicar i a ensenyar Jesús Fill de Déu, neix d'una influència celestial; la terra no té prou virtut per a produir-lo; divinitza a aquells qui el practiquen, i com una llum meravellosa fa el

miracle d'obrir els ulls fins dels cecs d'enteniment. Les ensenyances dels savis, les victòries que obtenen els doctors en ses qüestions, la seva habilitat en desfer els arguments contra la Veritat, preparen el camí, aplanen les dificultats, però no produeixen la Llum; aquesta és portada del mateix si de Déu pels missatgers que té a la terra, pels Sants que són en si mateixos, per l'influx d'Aquell qui és cap de tots ells, llum verdadera qui lluu enmig de les tenebres del món. I quan aquests homes divins són perseguits i crucificats i alçats a la vista de tothom com pendó d'ignomínia, aleshores es converteixen en bandera de victòria, perquè, un cop alçats en la creu, adquireixen la virtut d'atraure als homes, fins als mateixos que els crucificaren. En el Calvari, el Centurió que vigilava l'execució de Jesucrist, el saió qui li obrí el pit d'una llançada, confessaren de seguida la divinitat del Crucificat; després de les persecucions, vénen les esplèndides i divines victòries, perquè tota persecució té víctimes, i tota víctima té la propietat de satisfer la justícia i d'atraure la misericòrdia i la gràcia; té el poder de serenar l'horitzó humà i fer lluir en ell el Sol de la veritat.

La innocència crucificada té un valor infinit i s'oblida de si per a pregar pels altres; la set del Salvador en la creu, segons alguns sants, fou com un símbol d'un desig immens de sofrir pel bé dels homes; aquest instint sobrehumà de cercar el sofriment en profit del pròxim continua en la més selecta descendència de Jesucrist, i així com Aquest es sacrificà voluntàriament i pregava pels mateixos qui el turmentaven, així avui veiem també ànimes pures qui consagren la vida al servei dels homes i es sacrifiquen pels seus semblants, els quals els paguen amb la persecució i la calúmnia.

Però la innocència, lo mateix que Déu, de qui és com una participació, és invulnerable i immortal, les passions humanes no l'enverinen; crucificada, prega pels qui l'han clavada en la Creu, i, girant els ulls envers el Pare de les misericòrdies, diu aquella oració de Jesucrist: «Perdoneu-los, perquè no saben lo que es fan.»

L'oració i el sacrifici de l'Innocent seran perpètuament els qui salvaran al món, perdut pels pecats dels homes.

L'AVORRIMENT DEL PECAT*

El pecat més abominable és la traïció a Jesucrist, Veritat, Bondat i Justícia infinita. Per això Judes, amic de Jesucrist i traïdor, és el pecador típic.

Així expressen l'amable Redemptor i sa Iglésia sos sentiments en aquests dies de Passió:

«Mon amic m'ha traït, donant per senyal un petó: Aquell a qui jo besaré, digué, és Ell, agafeu-lo. Tal és el mal senyal que donà aquell qui amb un bes cometé l'homicidi. L'infeliç llençà el preu de la sang i a la fi ell mateix es penjà.»

«Més li hauria valgut a tal home que mai hagués nat.»

«L'infeliç llençà el preu de la sang i a la fi ell mateix es penjà.»

Avorrint aquest fet de Judes, qui convertí el petó, signe d'amor, en signe de traïció, la Iglésia en les solemnitats de la Passió i Mort de Nostre Senyor Jesucrist suprimeix els saludos. Els ministres sagrats no es donen l'abraçada en els oficis divins, els cristians fan sa via en silenci quan visiten els Monuments i encara que es coneguin no se saluden, ni besen la mà del seu Prelat, com una protesta universal i eterna dels homes fidels a Jesucrist contra del petó de Judes, que és la infàmia major que s'ha comès des que el món és món.

* De la «Gazeta Vigatana», Setmana Santa, 30 de març del 1904.

LA PIEDAD DOMINICANA*

I

PIETAT MULTIFORME EN LA HUMANITAT SANTA

Una es la piedad católica, foco de luz y de valor vivificante. Ella es fuente caudalosa de vida cristiana y con sus olas cristalinas fecunda el Jardín de la Iglesia. Consiste en una difusión de la Sabiduría divina; sabiduría práctica, una realidad, como dicen los modernos intelectuales, que no es forma vaporosa o una nebulosa que se condensa con los fermentos de la imaginación; sino que es una superior armonía de todas las potencias y actos humanos, un equilibrio superior, la realización de una pauta divina que el adorable Redentor Jesús vino a enseñar al mundo y con indefectible maestría propone a todos sus hijos la santa Madre Iglesia, modelando en ella la vida humana mediante las dulces y eficaces influencias de la gracia. Pero la piedad no es uniforme; reflejo de la vida divina, irradiando luz de inteligencia y suavísimo calor de caridad, es trasunto incompleto de una perfección inmensa. Toda la humanidad no es suficiente a reflejar la perfección divina; y, por esto, los santos, los hijos de Dios, los hombres revestidos de la gracia sobrenatural, presentan inmensas variedades de belleza espiritual; y si bien todos juntos nunca llegarán a reproducir toda la divina Belleza, no obstante, los variados resplandores, la multiplicidad de los destellos, el contraste de los matices, la diversidad de las formas de la Humanidad santa, aumentan su interés y constituyen una excelsa armonía, una residencia augusta del Ser Eterno, el viviente palacio del Rey de la gloria que la Iglesia nos describe, sublime edifica-

* Article publicat en «El Santísimo Rosario», Bergara (any XIX, núm. 224, agost del 1904). Extraordinari en homenatge a Sant Domènec, redactat per terciaris dominics catalans.

ción espiritual formada con los preciosos sillares, que son la almas de los elegidos.

Los grandes santos forman constelaciones, y la luz de ello resplandece aún en sus discípulos que reflejan las virtude la piedad del Maestro. La piedad es la grande gloria de lo santos y constituye su herencia eterna; la sangre ilustre de lo discípulos, los progresos que éstos hayan hecho en la cienci humana, las maravillas de arte que hayan producido se ach can, obscurecen y desaparecen a la radiante luz de la pieda cristiana; eco legítimo, huella perfecta, puro resplandor de l Belleza divina. Su misma gloria en el reino de los cielos tien su germen en la piedad que practicaron y difundieron. Gra des son los méritos científicos, literarios, artísticos y sociale de los hijos de nuestros Padres Santo Domingo de Guzmán San Francisco de Asís, sus historias son espléndidos capítulo en la historia universal de la civilización humana; pero a como lo criado es nada al lado de lo increado y eterno, a como la criatura es miseria en contraste con el Criador, a también todos los méritos que derivan de aquellos ilustre fundadores quedan eclipsados, en la consideración cristian ante las magnificencias de la piedad *específica* que a ellos y sus hijos distingue en medio de aquella gran turba, que nadi puede contar, constituida por los redimidos por Jesucristo elegidos de Dios.

Por esto, invitados a escribir algunas líneas en honor de glorioso Padre Santo Domingo de Guzmán, en su próxima fie ta, sintiendo nuestra insignificancia para explorar los tesoro de filosofía, de teología y de arte que constituyen la herenci dominicana, mirándola nosotros con los simples ojos de la de voción, en piadosa y suave contemplación, vamos a apunta sencillísimas ideas acerca del carácter distintivo, del matiz pe culiar que distingue a la piedad que sembró en la tierra y qu en espíritu continúa cultivando en la santa Iglesia católica e esforzado Atleta de la fe: *Strenue defensor fidei, ora pr nobis.*

II

L'ORDE DOMINICÀ I EL CULTE DE LA FE

El grande amigo de la verdad, del Verbo de Dios, legó a sus descendientes el amor de la verdad; que por esto un Pontífice Sumo de la Iglesia llamó a su Orden *Ordo Veritatis*, que por esto el gran pintor cristiano, el sublime y simplicísimo artista dominicano revistió la imagen de Santo Domingo de estrellas de luz, como si fuese un pedazo de cielo, y esta intuición del artista es una especie de reproducción de la visión que tuvieron la Madre y la comadre del niño cuando en sueños le vieron maravillosamente adornado de estrellas; y el gran poeta de la teología católica, recogiendo y sintetizando los rasgos salientes de la espiritual fisonomía de San Francisco y de Santo Domingo, dejó escrito el retrato de uno y de otro en su inmortal poema con aquellos tan sabidos versos:

> L'un fu tutto serafico in ardore,
> l'altro per sapienza in terra fue
> di cherubica luce uno splendore.[1]

La luz querúbica, los resplandores sobrenaturales, la simplicidad de una prodigiosa iluminación del alma, caracterizan la piedad dominicana. El culto de las grandes verdades dogmáticas, maravillosamente enlazadas por divina preordinación con los más profundos sentimientos humanos, son el alimento que sirve a los hambrientos de la verdad la devoción dominicana. La fe en ella se ejercita continuamente mediante el culto del dogma: la ley de la oración y la ley de la creencia quedan en ella identificadas en una sola y única ley. Es claro que en el fondo, que en la esencia y substancia, lo mismo pasa en toda la inmensa variedad que ofrece la vida espiritual católica; pero en las devociones clásicas de la piedad dominicana

1. Par., c. 11, v. 37 i segs.

el fondo y la forma se compenetran tan felizmente, que la fo: ma es una evidencia de la substancia de la misma; el envolt rio de la verdad dogmática a que entonces rendimos culto e tan sutil y transparente, que, por su medio, recibimos lc rayos de la luz infinita adecuados a la visualidad actual d nuestro espíritu, logrando, pequeños y grandes, literatos y l gos, la sublime luz de la verdad primera, por medio de aquell forma universal de conocimiento, propia de todas las edade: de todas las condiciones, de todos los temperamentos, de t das las civilizaciones: en una palabra, de la universal hum nidad cristiana, la santa fe católica.

Las devociones clásicas de la piedad dominicana suspende nuestro espíritu con una elevación inmediata y directa a lc grandes principios dogmáticos que constituyen el aliment del alma viadora: el culto de intercesión a la Virgen Santís ma y el culto de adoración al Santísimo Sacramento del alta:

Es muy propio de la Orden de Santo Domingo el continu y usual ejercicio de la virtud sobrenatural de la fe. El autc del sublime *Poema de la teología* católica, Dante Alighieri, vi al patriarca de Guzmán desposándose con la fe, así como co templó al patriarca de Asís desposándose con la caridad; y l piedad católica, de acuerdo con el gran poeta, ha caracteriz do a Domingo con el epíteto de querúbico y a Francisco co el de seráfico. La vida dominicana consiste en un acendrad culto a la fe; la contemplación, el estudio, la propagación la defensa del dogma es su perenne oficio y constituye el ol jeto de los ardores amorosos de su corazón; y, unificados f y amor, son el embeleso de aquella vida.

La pravedad de los herejes y las preocupaciones de los p líticos modernos han intentado hacer pasar por obra de c razón duro y efecto de odio una de las más admirables inst tuciones dominicanas: la Inquisición, que es hija del amo En los primeros años de nuestro sacerdocio, en un viaje qu hicimos a Roma, pasamos largos ratos en el ilustre convent de la Minerva, entre cuyos religiosos teníamos un respetabl y muy querido amigo. En meditación y silencio paseábamc

por aquellos claustros, usurpados hoy por la revolución, y contemplábamos pintadas en los muros las efigies de célebres inquisidores dominicanos, bajo las cuales había escritos los nombres de los personajes que representaban y la muerte de que murieron: *Gladio occisus, decollatus, igne consumptus, etc... ab haereticis.* Y nos decíamos entonces a nosotros mismos: La seudohistoria escrita por los revolucionarios, la literatura desenfrenada, pinta a los santos inquisidores como sedientos de la sangre de los herejes; y a los que deseaban derramar la suya y de hecho la derramaban para atraer al camino del bien a sus semejantes extraviados, y amantes heroicos de la verdad, en obsequio de ella sacrificaban su vida, a las víctimas voluntarias y generosas, las presenta como crueles verdugos.

El culto de la verdad hasta la muerte, la alta, la profunda, la vehemente contemplación del dogma católico es el sostén de la vida dominicana, constituye su alimento, y es el matiz predominante y característico de su piedad peculiar, de sus devociones predilectas.

III

El Rosari, devoció dominicana

Plugo al Espíritu Santo que, con sobrenatural calor, fecunda a la Iglesia de la tierra, hacer germinar, en el seno de las distintas Órdenes religiosas del Catolicismo, flores de devoción todas vistosas y aromáticas, pero entre sí diferentes, frutos substanciosos, nutritivos todos para la vida del espíritu, pero cuyo sabor difiere y hasta a veces contrasta, juzgado en nuestro criterio, que será siempre rudimentario hasta que lleguemos a la luz perfecta del Verbo en la eternidad. Porque siendo la vida del espíritu una y varia, porque siendo los temperamentos humanos de distinto temple y siendo la perfección divina de amplitud inmensa y gobernando Dios a los hombres

libremente dentro de los inmensos horizontes de la verdad del bien, aunque señala el punto de partida y el término d nuestra espiritual ascensión, deja que cada uno escoja la innumerables vías que, abiertas por los santos y aprobada por la Iglesia, facilitan y ayudan para seguir el real camin de la santa Cruz, constituido por la vida cristiana.

Sólo nos fijaremos en dos de las devociones que creciero lozanas y recibieron su forma universal y canónica en la O den del gran patriarca Santo Domingo de Guzmán, extendiéi dose por toda la Iglesia católica, la cual las hizo suyas y la recomendó a todos los fieles con singular eficacia, habiéndola distinguido todos los santos con un cariño afectuosísimo, com fuentes de espiritual consuelo y de solidísimo provecho pai crecer en las virtudes cristianas.

El santo Rosario es por excelencia y por esencia una dev ción dominicana; no concebimos ni podemos imaginar a u hijo del patriarca de Guzmán sin el rosario en la mano; la oraciones que lo componen son como el respirar de su vid y han de ser como su último suspiro al romperse el nudo qu mantiene unidos cuerpo y alma, y el primer saludo que el e píritu desprendido de la carne dirigirá al llegar a la gloria la celestial Intercesora: *Ave, María.*

El dogma de la intercesión de la Madre del Salvador Jesú es toda la razón de ser del santo Rosario; sus misteriosas suavísimas repeticiones no son más que aclamaciones entusia tas y serenas a la poderosa intercesión de María. Constituy una cadena de oro que enlaza la criatura con su Dios, una gui nalda de místicas rosas cuyo aroma recrea, fortifica y cura las almas, introduciéndolas, aun en este valle de lágrimas, e la sociedad sobrenatural de la Trinidad beatísima, de Jesı cristo Señor nuestro y de nuestra Inmaculada Madre la Virge María. El Rosario es una sublime creación de la fe católica su forma y su materia, su pensamiento *capital* y el desarroll del mismo, todos los episodios del vasto poema y la idea c *pital* del mismo, constituyen el poema popular del pueblo cat lico, es decir, de la universal humanidad. Todo pueblo sue

tener su poema nacional, expresivo de su vida propia, de sus sentimientos, de sus creencias, de sus costumbres, de su historia, contenido en germen y substancia en los principios, en los orígenes y en la tradición nacional. Así es que el pueblo se siente identificado con su poema, y éste, por arcaico que sea, es siempre de actualidad, y todas las generaciones le tienen por propio porque contiene la substancia propia y característica que le individualiza.

Así el Rosario es el poema nacional eterno de este pueblo extendido por toda la tierra, del pueblo de Dios, de la humanidad sobrenaturalizada por Jesucristo; es el poema popular de la fe católica. Compendio del Evangelio fue llamado por los antiguos; y a la propagación y mantenimiento de la fe de Jesucristo contribuye tanto como los más fervorosos predicadores evangélicos; mantiene el espíritu en las regiones de la fe, le familiariza con sus grandes misterios poniéndole en íntima y amorosa conversación con Jesús y María; y así, de una manera suavísima, transforma en vida sobrenatural, de activo ejercicio, la vida del hombre más sencillo e iliterato, lo mismo que la del filósofo que vive en la abstracción metafísica o la del hombre que ocupa la más eminente posición social. Tiene la virtud niveladora de la fe católica, que no consiste en achicar, sino en engrandecer a todos, elevándolos a la luz del Verbo eterno que ilumina a todos los hombres que vienen a este mundo.

IV

El culte eucarístic en els fills de Sant Domènec

El culto público y solemne, la adoración litúrgica al Santísimo Sacramento del altar, dispuesta por los sagrados cánones, tuvo, es cierto, por profetisa una sencilla y santa mujer. Casi siempre las confidencias divinas las obtienen los pequeños y los humildes. Pero la visión maravillosa de la piadosísi-

ma Santa Juliana, germen y principio de las grandes solemr dades del Santísimo Sacramento, tuvo su apoyo, alcanzó s maravilloso desarrollo litúrgico y logró un perpetuo culto e la Iglesia de Dios por medio de los hijos del patriarca de Gu mán. Un estrecho lazo había de unir el culto del que es, pe excelencia, el misterio de la fe con la Orden, que es la Orde de la verdad. Allá en el Norte de Europa, donde comenzó fiesta del Santísimo Sacramento, un Provincial de la Orde que después debía ser Cardenal y Legado del Papa, es el esp ritual consejero de la piadosa Vidente y el protector de la n ciente institución; más tarde el mayor filósofo cristiano, Doctor de Aquino, el sol de la Iglesia, encendido de amor Sacramento, conviértese de repente en sumo poeta, en cant excelso, de admirables rimas, que durarán tanto como los sa mos de David, en honor de la divina Eucaristía; y, en San María de la Minerva, adquiere categoría jurídica, personalida canónica, la turba piadosa de los adoradores de la Hostia sa ta, que han de rendirle culto en casi todas las iglesias parr quiales de la cristiandad por medio de las cofradías del Sa tísimo Sacramento.

Por esto un vehemente amor al Sacramento ha sido el di tintivo de los santos de la Orden dominicana; amor en tod los matices que puede revestir el sobrenatural sentimiento d la caridad. El amor sublime del sabio humilde en Santo T más de Aquino, que, con cantos querúbicos llenos de luz d Verbo, canta la Eucaristía, y, en profundos tratados, con gra filosofía la explica y defiende; el amor ardiente del misioner el amor de sacrificio del inquisidor, en el apóstol polaco Sa Jacinto, que salva la Hostia santa del furor de los herejes h yendo con el divino tesoro; el castísimo amor nupcial en Sant Catalina de Sena y en toda la luminosa constelación de la vírgenes dominicanas; y el amor idílico, infantil y ternísim de niña en la Beata Imelda.

Y estos resplandores maravillosos del cielo dominican y estos potentes focos de calor divino irradiando en el comú de las almas que se alimentan en la piedad, siguiendo las hu

llas, oyendo las enseñanzas y pidiendo los auxilios e intercesiones de los santos hijos de Domingo de Guzmán, las convierten en almas eucarísticas que viven del culto del Sacramento y sostienen sus fuerzas con la Substancia divina, alimento de los hombres bajo el velo del misterio, y vida de los ángeles que participan de un modo maravilloso de la eterna Esencia, sin interposición de velo y deshecho todo enigma.

V

Maria i Jesús Sagramentat, substància de la pietat dominicana

La devoción, pues, a María Santísima y al Santísimo Sacramento, al dogma de la intercesión poderosa de la Madre del Redentor, y al dogma del Cuerpo y de la Sangre de Jesucristo, real y presente en nuestros sagrarios, son la base principal de la piedad dominicana, vivísimo estímulo de sus místicos amores y fuente abundantísima de vida sobrenatural; y cuando, en los tiempos modernos, teórica y prácticamente, en el orden de la ciencia profana y en el orden de la vida mundana, la vida sobrenatural sufre tan maléficas y eficaces influencias adversas, la oportunidad de esta piedad dogmática se presenta con mayor evidencia. La superficialidad domina en toda la esfera de la vida moderna, que se enamora más de la fantasmagoría, de las aparatosas formas, que de las simplicísimas realidades que son la base y el fundamento de la vida humana; y este vicio general, y este gusto de lo nuevo, chillón y aparatoso, trasciende indudablemente también a las prácticas piadosas. Es necesario un *Sursum corda* que eleve el espíritu cristiano a la simplicísima y radiante esfera de la fe, al culto del dogma, a la adoración de los grandes misterios cristianos que engrandecen nuestro entendimiento y dilatan nuestro corazón. El culto y la sagrada liturgia son el texto práctico de la ciencia sobrenatural para el uso y enseñanza del pueblo

cristiano; según son los textos es también el provecho y la enseñanza de los discípulos. Las venerables Órdenes religiosas al calor maternal de la santa Iglesia e iluminadas por la contemplación sobrenatural del dogma, escribieron admirables capítulos en ese texto de enseñanza universal y difusión práctica de la fe que llamamos devoción o piedad católica; y entre estos capítulos celestiales, consuelo, fortaleza y salvación de las almas, los escribió insuperables, sublimes, sencillos y prácticos, la Orden de nuestro Padre Santo Domingo de Guzmán ínclita y devota de la Madre y del Cuerpo y Sangre de nuestro Redentor Jesús.

Vich, fiesta del Corpus Christi de 1904.

DESAGRAVI SOLEMNE *

Els afronts i injúries fets a Nostre Senyor Jesucrist són la part més amarga de la seva sacratíssima Passió i Mort, i el delicte major que ha comès la humanitat. Les ànimes piadoses ploren en la contemplació del Redemptor coronat d'espines, amb el drap vermell a les espatlles i amb la canya a la mà amb què la malícia judaica escarní la majestat de l'Home-Déu. Aquest escarni li durà fins a la creu, perquè tothom sap que l'*Inri* significa: Jesús Natzarè, Rei dels Jueus; i entre mofes i injúries l'amable Redemptor entregà l'ànima al Pare celestial i etern.

¿Què és possible que satisfaci l'honor de Déu tan ignominiosament injuriat?

Totes les generacions cristianes, comprenent la immensitat del deute, en els dies del Dijous i del Divendres Sant amb recolliment i silenci, amb modèstia de sentits i contrició de cor,

* De la «Gazeta Vigatana», Setmana Santa, 19 d'abril del 1905.

amb el cap baix, sentint la vergonya i la responsabilitat de les pròpies infidelitats envers Déu, van passant pels temples on Jesucrist és visitat en el monument i li ofereixen els més tendres homenatges del seu cor.

L'honor de Jesucrist també avui és injuriat; i contra la seva sagrada Persona, contra la Iglésia per Ell fundada, contra els ministres per Ell instituïts, amb la llengua i amb l'estampa, alguns fills desnaturalitzats llencen, fins enmig d'aquesta ciutat sempre tinguda per piadosa, mofes, escarnis i calúmnies. A les antigues mofes i calúmnies dels jueus s'hi afegeixen les dels qui reberen el Baptisme de Jesucrist, però que ara el profanen rebellant-se contra l'etern Rei de tots els homes de bona voluntat.

¡Fills fidels de l'amable Redemptor Jesús! Acudiu a visitar-lo en sos temples, en aquests dies que per excel·lència tot el poble cristià anomena Sants, i amb la vostra reverència, amb la vostra oració i amb la vostra humilitat, desagravieu-lo de les ofenses dels seus enemics antics i moderns, dels qui treballen per a esborrar la fe del cor del poble, i digueu-li aquelles mateixes paraules que Ell pronuncià agonitzant: «Pare, perdoneu-los, que no saben lo que es fan.»

VIA CRUCIS*

D'entre totes les contemplacions que el poble cristià dedica a la Passió i Mort de Nostre Senyor Jesucrist, el *Via crucis*, el camí de la Creu, s'emporta especialment els devots afectes del cor que estima, Jesús crucificat pel nostre amor.

Els Sants s'omplien d'unció dolcíssima quan el practicaven. Els primers, els iniciadors d'aquesta sublim i humil devo-

* De la «Gazeta Montanyesa», Setmana Santa, 11 d'abril del 1906.

ció, foren la Verge Maria, l'Apòstol predilecte Sant Joan, l piadosa Magdalena i les altres Santes Dones. Ells anaven se guint al Redemptor en tots els passos que féu fins a la sepul tura i participaven de les injúries que li dirigien els jueus i el soldats; les ferides que rebia el cos innocentíssim de Jesú nafraven el cor d'aquells devots seus; i la pietat cristiana h perpetuat la fidelitat que aquells Sants tingueren al Mestr diví, representant-los sempre al voltant de la Creu.

És impossible no enternir-se fent el *Via crucis*; i al prac ticar aquesta devoció participem de la dignitat reial de Jesu crist, del Rei del Cel, tan diferent dels reis de la terra.

Els grans amics del *Via crucis* són els pobres d'esperit i el humils de cor, perquè aquests són els qui més s'acosten a l dignitat reial del nostre Mestre diví.

El *Via crucis*, el camí de la Creu, és una Via triomfal. Je sús va al davant coronat d'espines, amb la soga al coll, aml la creu a l'espatlla, escopit i bufetejat. I així triomfa del mó amb ses concupiscències i vanitats. Conten els antics escrip tors que quan els cristians rescataren del poder dels perses l Vera-Creu de Nostre Senyor, a l'ésser restituïda a Jerusalem l'Emperador, vestit amb gran luxe i adornat de pedres pre cioses, volgué portar-la al coll pel camí del Calvari. Per amb gran admiració, tant de l'Emperador com de la multitu del poble present, no podia moure's del pas, fins que el bisb li digué: «Si voleu fer el camí del Calvari, si voleu portar l Creu de Jesucrist, us haveu de despullar d'aquesta magnifi cència.»

Així nosaltres, cristians, per fer el camí de la Creu ens ha vem de despullar de tota vanitat i supèrbia, de tota ostenta ció i orgull, de les mundanes concupiscències, i practicar le sentències del diví Redemptor: «Qui vulgui seguir-me, que e negui a si mateix i que prengui la creu.» Aleshores el camí d la vida cristiana, de la vida profundament piadosa, és el qu el venerable Kempis anomena el real camí de la Santa Creu Aleshores és la via triomfal, la via de la victòria.

Aquestes victòries en la lluita humana, al món li semblen un contrasentit. Vèncer amb la paciència, conquistar a cop de rebre injúries, fer-se senyor tolerant mofes i escarnis, és una cosa que el món no pot comprendre. I, no obstant, Jesús ens ho ensenya en aquests dies de la seva sacratíssima Passió; i quan serà crucificat i quan morirà, escarnit i despullat i afrontat d'injúries, aleshores serà fet senyor de tot el món i totes les generacions humanes, lo més selecte de la Humanitat, doblegarà sos genolls davant del Crucificat i s'abraçaran amb la seva creu i participaran dels seus dolors i afronts; aquests seran els qui ja en aquest món disfrutaran les delícies de la pau del cor i després rebran la corona victoriosa de la immortalitat.

Els mundans no entenen aquest llenguatge, ni comprenen aquesta filosofia; per comprendre-la s'ha d'amar de veres a Jesús. És la filosofia de l'amor més sublim, de què no són capaços els esperits grossers: la filosofia de l'amor diví que deïfica a l'home.

AL P. JACINTO CORMIER *

El místico Rosal de María fue plantado en tierra francesa por un generoso y atlético español; en Francia brotó el tallo más culminante hoy día del arbusto glorioso de María. Viejo ya el tallo, aún sus rosas embalsaman el Jardín de la Iglesia. Que la celestial Jardinera le conserve y por muchos años podamos disfrutar de su deliciosa sombra.

* «El Santísimo Rosario», maig del 1906. Número dedicat a les Noces d'Or sacerdotals del Mestre General dels Frares Predicadors.

CAMÍ D'AMOR *

Tot en la Passió i Mort de Jesús Senyor nostre és igı ment venerable, però la divina Bellesa on més resplendeix en el camí que Jesús, carregat amb la creu, féu cap al Calv Sant Domingo en el seu Rosari el concebé com un imm roser de roses vermelles d'exquisida olor. És la situació Jesús que ha enamorat més ànimes. El camí de la Creu, el *crucis*, ha despertat a la vida de l'esperit a moltes ànimes neroses, però que dormien: la Veònica, les dones de Jeru lem que el planyen i Ell consola, el bon Lladre, el Centu Josep i Nicodemus, són flors de santedat que s'obren en camí del Calvari, són roses vermelles del gran Roser de la I sió de Jesús.

Maria Santíssima, Mare del Redemptor, la piadosa Mag lena i les altres Maries i Sant Joan, el deixeble amorós i fi líssim, són la més sublim expressió de l'amor, de l'amor inv cible. Segueixen a Jesús carregat amb la creu, escarnit i t mentat; però els escarnis i els turments fan més resplend la bellesa de Jesús. A major bellesa, major amor. Aquesta la llei. I la plenitud de la seva bellesa Jesús la manifesta el Calvari. Per això el Calvari és el gran estimulant de l'an entre els cristians: clavat a la Creu, és on Jesús ha rebut d homes les abraçades més afectuoses.

Avui Jesús també en el món és escarnit i maltractat. Ta bé és acusat i condemnat com impostor, com home que s'a bueix l'ésser Déu per a fanatitzar al poble.

Tots els qui sou creients en el diví Redemptor, exciteu mor dels vostres cors en aquests dies de Passió. La Bell divina, vista per entremig de la malícia humana, se'ns p senta encara més adorable i triomfadora. A major belle major amor. En definitiva l'amor ha de triomfar i de domin

* De la «Gazeta Montanyesa», Setmana Santa, 27 de març del 1

puix la glòria és el triomf de l'amor. Siguem, doncs, deixebles verdaders de l'amor, que és el sermó darrer que Jesús féu als homes; i per a aprendre d'amar, assentem-nos a meditar sota la creu del Calvari, que és la gran càtedra de l'amor, i contemplant al Mestre crucificat per l'amor, escoltem les seves ensenyances i imitem la seva vida i demanem-li la seva gràcia.

Per a trobar aquesta gràcia de Jesús, la gent piadosa, les ànimes devotes, segueixen l'amable Redemptor, perquè senten l'atracció del seu amor, i el segueixen fent també el camí de la Creu, el *Via crucis*. Li segueixen els passos, s'aturen a cada estació, s'agenollen i besen la terra, recorden les seves caigudes, es piquen el pit per significar la contrició de la seva ànima, i per imitar a aquells ciutadans de Jerusalem qui al tornar a la ciutat, a la tarda del Divendres Sant, recordant el terrible suplici, estaven tristos i es picaven el pit.

A tots els qui llegiu aquestes ratlles us recomanem la devoció del *Via crucis*, perquè és un gran estimulant de l'amor a Jesucrist, del qual deriva la gràcia i la salvació eterna.

LA EDIFICACIÓN SOCIAL *

Tempus destruendi et tempus aedificandi.

(ECLESIASTÉS, III, 3)

Todo tiempo es tiempo de edificación social, porque fuera de lo eterno todo está sujeto a una continua mutación. Pero en nuestros días la acción edificadora es de una necesidad más evidente.

* Article sollicitat per «Revista Social» i inserit en aquesta publicació, òrgan d'Acció Social Popular, de Barcelona, en el número 82 (any VII, gener del 1908).

Durante una larga época ha reinado el espíritu destruct
La destrucción, la aniquilación, el espíritu negativo, llegó
ser la moda dominante; un furor verdadero. Parecía un títu
de distinción, una nueva victoria, el alcanzar una nueva ruin
El siglo XIX vio desaparecer una sociedad orgánica, quedan
después reducida casi a turba, a lo menos en las clases m
numerosas de la sociedad. Hasta se citaba a nuestro divi
Redentor Jesús como cumpliendo una misión revolucionar
echándose al olvido aquellas palabras suyas: «No he veni
a disolver, sino a completar.» Por esto nos encontramos c
una sociedad en ruinas, que casi ya no forma unidad orgáni
y, de consiguiente, con la vida colectiva deficiente, morbosa
con síntomas de mortales peligros para su existencia armóni
y fecunda.

Y como sucede siempre en el orden providencial de la
cesión de los tiempos, el peligro llama al remedio, el vi
estimula la virtud, y hasta la debilidad despierta el deseo
la fortaleza y energía. Los anarquistas serán, son ya en el p
sente momento, los que suscitan los edificadores sociales.

Aquella doctrina del egoísmo económico que proclama
el principio de prosperidad pública y de armonía social,
hegemonía de los poderosos, la ley de los más fuertes, la co
petencia despiadada, la absorción de los pequeños por l
grandes, anatematizada por el Sumo Pontífice León XIII,
contra la cual siempre han trabajado los Santos de la Igles
de uno de los cuales, un obispo de las montañas catalanas, S
Odón de Urgel, dice el himno litúrgico:

Pauperes Christi procerum rapinis
eximis...

«Libras de la rapacidad de los poderosos a los pobres de Cr
to»; aquel principio de egoísmo económico, decimos, faut
de crueldades sociales, nueva forma de tiranía pública, n
veces más repugnante que la tiranía política, que prefería l
cosas a los hombres, la materia al espíritu; que se preocu

ba más de la pompa externa de la sociedad que de que ésta tuviese entrañas de amor; aquel principio va pasando de moda, y el humanismo proclamado por León XIII, el humanismo esencial del Cristianismo, va siendo la idea-madre de la ciencia social, como siempre ha sido base y fundamento de la Iglesia Católica.

San Pablo ya saluda la aparición del Cristianismo en el mundo como la solemne manifestación de la filantropía de Dios. Con esta misma palabra expresa su idea en el texto griego de su carta *ad Titum.*

Entre los cristianos, el humanismo ha de ser la máxima directora de la edificación social, porque es el principio y substancia de la doctrina de Jesucristo, quien fue piedra, según el simbolismo bíblico, desechada por los hombres, pero constituida piedra angular y fundamental del edificio humano que Dios quiso levantar aquí en la tierra. Jesucristo es el perfecto tipo del filántropo, que por esto dijo San Pablo, su más ilustre heraldo: «El que ama al prójimo cumple la ley.»

La ciencia es solamente un auxiliar en la edificación social. Aun en la material edificación de las calles, plazas y edificios públicos de nuestras ciudades, la ciencia es solamente un auxiliar: para la edificación de una ciudad bella e interesante, se requiere una especie de inspiración; de lo contrario, la ciudad resulta fastidiosa y fatigante. No satisface las exigencias naturales del hombre espiritual. De aquí que toda edificación haya de ir guiada por un espíritu, y por esto escribió San Pablo que la ciencia hincha y la caridad edifica.

La ciencia social padece estas hinchazones de que se quejaba San Pablo; y por esto, con frecuencia, los que ya somos viejos, la hemos visto sufrir humillaciones tremendas. Cuando la ciencia se cansa de ser instrumento, cuando siente ínfulas de creadora, el hombre está perdido y va a parar en víctima suya.

La ciencia es una abstracción, y una abstracción no engendra ni edifica. Mirad las épocas pasadas, registrad la historia, y veréis que los verdaderos edificadores de pueblos no fueron

los científicos. Dios no ha querido darles esta gloria. La so
dad humana viene a ser una especie de organismo, y un o
nismo no se produce con fórmulas ni se crea en virtud
inducciones y deducciones; es algo vivo, que viene al mu
engendrado en las entrañas del amor. Un plan de reforma
cial, un sistema económico, una filosofía que pretende ar
nizar las relaciones entre los hombres convivientes, la co
nidad humana, nunca serán viables si no son fruto del an
La caridad edifica: el amor a los hombres, el humanismo,
de ser el principio inspirador. ¿A quién puede repugnar
lema de edificación social?

En todos los órdenes de la existencia la fecundidad
viene del amor. El grande error de los socialistas secta
consiste precisamente en que ellos, en todos sus propós
sociales, prescinden de aglutinantes, prescinden del amo
quieren llevar a cabo la edificación social echando el lir
humano en un molde por ellos imaginado, como si la mat
viva pudiese sujetarse a moldes. No llegan a comprender
el amor es el principio generador de la sociedad humana.
claro que conviene estudiar, observar, reflexionar y traba
con actividad suma, porque el amor es ciego, y la razón d
alumbrarlo, y en cuanto la razón es más luminosa, tamb
el amor resulta más fecundo; es claro que la acción social
favor de las clases populares, que la organización, que la
monía y el equilibrio entre las clases diversas, que son n
sarios ingredientes de una sociedad viva, requiere un co
cimiento profundo de todas las cuestiones económicas,
los diversos ramos de la industria y del comercio, en una
labra, del trabajo y de sus leyes; pero también es cierto
el mayor cúmulo de conocimientos generales y técnicos
constituye una potencia creadora, y que la edificación so
no pasará de las regiones de la fantasía al terreno de la re
dad sino al impulso del amor. La sociedad orgánica cons
en una circulación de vida, y nuestras Sagradas Escritu
dicen muy explícitamente que quien no ama está muerto.

Y ¿quién no dice lo mismo que nuestras Sagradas Escrituras? ¿Quién no comprende que la vida colectiva exige irremisiblemente la circulación del amor, como la vida de un árbol supone la circulación de la savia, y la vida de un hombre la circulación de la sangre? Los miembros forman cuerpo en virtud de la unidad de vida; y una turba, una multitud, sólo puede apellidarse sociedad cuando sus órganos y partes componentes se mueven armónicamente al impulso de un principio vital suavísimo y fuerte, al impulso del amor.

Es claro que no en vano existen los estímulos humanos, que no en vano mueven al hombre los instintos que radican en su propia naturaleza; que el instinto de la posesión de la riqueza, el deseo de los goces honestos, la aspiración al honor humano tienen una finalidad y una utilidad, no sólo individual, sino también social; pero es indudable que todos los estímulos e instintos que mueven al hombre tienen carácter subordinado y que todos deben ser regidos por el motor más poderoso, por el motor primario, por la fuerza del amor, que es el móvil de la creación universal. Por el amor existen todos los seres; por el amor viven y se mueven, y el amor es el fin y el remate de todos ellos; y la situación definitiva de los seres intelectuales ha de ser un amor infinito y eterno. Ésta es la doctrina de la Revelación cristiana.

Nada puede apartarse de la armonía sostenida por el ritmo de la vida; y esta armonía y este ritmo han de regir en la sociedad humana, so pena de caer ésta en una situación anormal, en el estado bárbaro o salvaje, en un régimen de fuerza.

Por esto, invitados a escribir algunas líneas en la *Revista Social*, nuestro espíritu y nuestro oficio nos han movido a recordar un principio general y fundamental, y es que el móvil de la acción universal debe ser también el móvil de la acción social: el amor debe ser proclamado rey de todos los afectos, instintos y movimientos que integran la vida humana, y entonces la colectividad tendrá vida, y existirá una sociedad armónica, y no habrá clases privilegiadas y clases desheredadas, y la necesaria diferencia de los miembros no implicará

privación de vida, sino que imperará la Ley del Criador cuanto es posible en este imperfectísimo mundo, y los gı des servirán a los pequeños, y todos serán como uno, por los que viven unidos por el amor viven en Dios, porque I es caridad. Ésta fue la aspiración de nuestro Redentor Je: expresada con gran solemnidad para que tuviese un eco e no, y ésta debe ser también la aspiración de todos los cris nos que quieran contribuir a la edificación social. El amoı de ser el arquitecto.

EL CONVIT DIVÍ*

Les coses tenen més relleu i color segons el lloc on posades. La santa comunió del Cos i de la Sang de No Senyor Jesucrist és en si mateixa un signe sublim de l'a: que Jesús ens té, perquè és una transfusió de la seva vid: la nostra vida, i ve a ésser com la substància de tota la rel cristiana, que té per objecte unir l'home amb Déu.

Però la institució del Santíssim Sagrament, de la Comı sagrada, per l'hora i ocasió en què Jesús la va establir, pe: circumstàncies i incidents que hi concorren, desperta uı terès i un efecte que convé que el cristià renovi en aqu dies de Setmana Santa.

És l'últim acte que celebrà amb els seus deixebles, é despedida, és un monument etern que Ell deixà als seus cendents espirituals, qui som tots els cristians, perquè a tablir-lo manifesta que el Sagrament que institueix ha d'é una perpètua memòria seva; i és perpètua perquè és viva. lo que no és viu es passa, i el Santíssim Sagrament, la Sa da Comunió no es passa, perquè és la presència real i viv

* De la «Gazeta Montanyesa», Setmana Santa, 15 d'abril del

Nostre Senyor Jesucrist. I no solament la Sagrada Comunió és una cosa viva, sinó que fa viure; d'ella han viscut i viuen molts milions de cristians, des dels qui combregaven en els soterranis de les catacumbes fins els qui avui combreguen en els magnífics temples de les grans ciutats modernes. Tots nosaltres vivim de la Comunió, i sense ella moriríem. És la nutrició de la nostra ànima, el consol de la nostra vida, la força de la nostra voluntat i el llaç íntim que ens uneix amb Déu.

Qui vol viure una vida divina, una vida superior; qui aspira a una vida immortal, la vida de la puresa i de l'amor, ha de combregar. Per això Jesús, voltat dels seus deixebles, esperant l'hora d'ésser entregat als jueus, entre colloquis d'amor, agafa el pa de la taula, el consagra i ens diu: «Preneu i mengeu, que això és el meu Cos.»

LA ACCIÓN SOCIAL POPULAR Y EL AMOR UNIVERSAL *

I

L'AMOR ALS PARTICULARS

Entre las pasiones humanas, la fundamental, la que constituye el foco de la vida y el motor de toda nuestra actividad, es el amor. Por esto también el amor es la substancia del Cristianismo, es toda la Ley.

Amar a nuestros semejantes, a los hombres que nos son individualmente conocidos, es una inclinación que todos na-

* Article publicat en «Revista Social» (any VII, setembre del 1908, Barcelona). Acció Social Popular féu d'aquest estudi diferents tirades en forma de fullet.

turalmente tenemos. No cuesta hacer bien a los particul
a las personas con quienes tratamos, a los que son de nu
clase, condición, temperamento o que profesan nuestros
cipios, pues esto es casi una función natural de los hom
Pero el amor universal, el amar a una generalidad, perte
a una categoría eminente que pocos alcanzan; y aquellos
lo poseen, por el solo hecho de poseerlo, demuestran que
alcanzado las cumbres de la perfección humana. Quien
al prójimo cumple toda la Ley.

Es indudable que el amar a los particulares, el hacer
a personas concretas y determinadas, reviste una cierta
sía, tiene un embeleso, sabe a una satisfacción íntima, pe
tible a todos los paladares. Casi podríamos llamarle un p
instintivo. No sería hombre, sino monstruo, quien no sin
satisfacción al hacer bien al prójimo en sus necesidades.
escena benéfica, el cumplimiento de alguna de las obra
misericordia, hasta es un tema adecuado al desarrollo a
co y a la consiguiente producción del sentimiento estétic

Sin duda el Criador del linaje humano puso en nuestr
turaleza este aliciente, de cuya fruición son capaces hast
hombres rudimentarios, como un estímulo y excitante
obras benéficas que principalmente se ejercitan en fav
nuestros semejantes, tomados en particular, en las relac
personales que integran la casi totalidad de nuestra vid
bien que mutuamente los hombres nos hacemos, el roce
vísimo de benéficas relaciones personales, el contacto a
so, produce un íntimo deleite. Por esto tantos confund
deber de hacer bien al prójimo con el goce que produ
ejercitarlo en favor de personas particulares.

L'AMOR A TOT L'HUMÀ LLINATGE

Jesús, Señor nuestro, ensanchó los horizontes de la
puso a cada hombre en contacto con todos los demás
bres, y, existiendo una verdadera jerarquía del amor,
hizo universal y quiso que se extendiese por todo el l

Las consecuencias de la doctrina enseñada por el Verbo son infinitas, van desenvolviéndose al compás del desarrollo de la sociedad, y aunque la frase *Catolicismo social* a nosotros no nos suena agradablemente, no obstante, como nuestra santa religión es simplicísima (como Dios, su autor), es indudable que ella se filtra en todas direcciones, que ha de ungir a todo el mundo humano como el bálsamo divino del Evangelio, y que, siendo la industria, la agricultura, el comercio, la política, un conjunto de relaciones humanas, la influencia sobrenatural de Jesucristo ha de contribuir poderosamente a la armonía, al ritmo vital de la sociedad.

El amor cristiano, la caridad, se universaliza con la multiplicación popular, con el desarrollo social. La simiente de mostaza, insignificante y pequeñísima, se transforma en árbol frondoso, según el símbolo evangélico; el amor benéfico que se ejerce dentro del círculo limitado de las relaciones personales, conviértese en una fuerza bienhechora de potencia extraordinaria cuando toma una dirección social y se dirige a favorecer clases, instituciones u organismos que forman parte integrante del organismo viviente que llamamos sociedad humana.

Una elevación simultánea de los múltiples elementos que integran la sociedad, de los organismos parciales que forman la trabazón de la misma, es obra de caridad cristiana, hoy absolutamente necesaria y superior a la excelentísima y divina virtud que trabaja para hacer bien a los individuos, a las personas particulares que necesitan el auxilio de sus prójimos.

Constituye el fin último y total que persiguió Nuestro Señor Jesucristo: la universalización del amor.

Es cierto que el fin propio e inmediato que se propuso el divino Redentor fue la salvación eterna, abrir un camino que facilitase a los hombres llegar al fin por el cual han sido criados. Pero para llegar a esa felicidad individual, a la perfección personal, a una unión indisoluble y eterna con Dios, Ser perfectísimo por esencia, en la que el amor será el premio, puso por medio el amor universal, el amor a todos los hombres.

Porque aun cuando el amor en su manifestación primitiv en los afectos íntimos y personales, en la satisfacción del se timiento de familia y amistad, es más sabroso, más atracti y hasta más poético, a lo menos dotado de una poesía m asequible; cuando el amor se extiende, cuando se generaliz cuando se filtra en todas direcciones, cuando aromatiza y e balsama la totalidad de la vida, y penetra por todos los mie bros de la sociedad, y unge con sus suavidades las coyunt ras, ligamentos y tendones del cuerpo social, y, cual mot bien equilibrado, distribuye convenientemente los humor y la fuerza vivificante por las distintas partes de la colecti dad humana, y se produce la armonía de vida en el conjun entonces el amor alcanza su grado sumo y se realiza el gr deseo del Redentor, el amor universal, aquel deseo de que s una la humanidad, como es una la Divinidad, que Él pe con fervoroso acento al Padre celestial.

Y cuando el amor se manifiesta en este sentido, irradian como el sol en todas direcciones; cuando es el motor de to el movimiento humano; cuando es el foco de luz y calor la vida social, esta generalización del amor se convierte en p sía de la vida y es principio de felicidad individual y colecti más que el utilitarismo o cualquiera de los otros sistemas q han imaginado los doctos mundanos como base u origen sus filosofías sociales.

DÉU, AUTOR DE L'AMOR UNIVERSAL

Esta generalización del amor, esta difusión del amor p todos los ámbitos sociales, esta unción dulcísima que se tiende por todo el organismo de la sociedad humana, la Ig sia lo ha imbuido en los espíritus. Dios es su inventor; no hombre, que por propio impulso es egoísta.

Y para sostenerse este principio del amor en la vida blica, no en las declamaciones parlamentarias, o en las disq siciones académicas, o en las publicaciones periodísticas, si

de una manera práctica, para el ejercicio vivo de amor universal, para que el amor sea reconocido y acatado como principio de acción social, como motor de la vida de relación entre los hombres, no bastan teorías humanas, especulaciones filosóficas ni fruiciones estéticas: la corriente motriz de la acción social ha de descender de las cumbres, ha de provenir de lo alto, de la región de la eternidad, de la fuente de la vida.

Y si la corriente motriz del amor, como fuerza social, desciende de lo más alto, entonces llega también a lo más hondo, penetra en las entrañas y se convierte en vida, y la sociedad vive de amor; el amor es entonces el ritmo y la pauta de las palpitaciones del cuerpo social.

Cristo no sólo trajo al mundo esta idea generosa del amor universal, humano, ritmo de la vida social, sino que trajo también el germen fecundo de esta vida. No es un filósofo que compone un sistema teórico, sino que es el Verbo de Dios que injerta en la humanidad este principio divino del amor; y la vida cristiana siempre ha sido una vida de amor, y en ella los más perfectos son los que más aman; y los que no aman llevan encima el anatema de Cristo y es imposible que se salven.

II

L'Acció Social Popular inspirada en l'esperit de Crist

Ahora bien; la *Acción Social Popular*, una alianza de amor para trabajar por el bien común, especialmente en favor del pueblo; una mancomunidad de esfuerzos con dirección popular, independiente de toda influencia política, abarcando todos los elementos sanos que encierra en su seno la humanidad, juntando amorosamente a todos los hombres que creen en Jesucristo y de Él esperan la salvación, sin preguntarles cómo se llaman, ni de dónde vienen, sin imponerles otro yugo que el suavísimo del Evangelio; esta alianza de amor, esta

unión popular, no es otra cosa que la perenne manifestaci del espíritu de Jesucristo en todas las edades, y que en la nu tra toma la forma propia de estos tiempos, y de este momei histórico, que consiste en la noble preocupación por el b: del pueblo, sacrificado por las tendencias individualistas, c no son otra cosa en su esencia que la brutalidad del egoísr

La *acción social popular* no es cosa nueva: fue ya pre cada por San Pablo; no es un engendro de un ingenio mod no tratadista de economía social, sino el *ingenium charita bonum*, de que habla el grande Apóstol, que se revela de c tintas maneras, según las épocas; el cual, en tiempos en c peligró la civilización cristiana ante la invasión de razas derosas y bárbaras, se manifestó en las órdenes de caballe que peleaban por el orden cristiano en la sociedad; que cu do vino la multiplicación popular y se asentó el orden públi desapareciendo las perturbaciones y conmociones continu se reveló en la multiplicación de instituciones benéficas y enseñanza; y en nuestros tiempos vemos que no hay mise humana que no tenga una asociación correlativa para cura o mitigarla. Es la gracia multiforme del Cristianismo.

Objectiu de l'Acció Social Popular

Y de esta gracia multiforme del Cristianismo, es una ir diación o un trasunto la *Acción Social Popular*, que aspir extenderse por todos los miembros, órganos, tejidos, célu y tendones del cuerpo social, ya en el orden de las ideas, pro gando las doctrinas sanas y extendiendo la cultura, porque siempre ha sido conveniente que el ciudadano, que el cris no, fuese un espíritu cultivado, que su inteligencia se triera con el plan de la verdad, que da robustez al car ter, energía a la voluntad y fecundidad a la acción, r cho más en épocas de agitación de espíritus, como es la nu tra, a fin de no ser arrastrado por el torbellino del error c se mezcla en las corrientes tormentosas de las pasiones, c

tanta fuerza ejercen en el hombre; ya en el orden práctico, favoreciendo la germinación y el crecimiento de instituciones que sean protección y defensa para el obrero, poniéndole en disposición de poder sostener sus derechos sociales; ya fijándose en aquellas clases de personas (que siempre existirán en el mundo) que necesitan el apoyo del prójimo, como son mujeres y niños, cuya condición moral y física queda dolorosamente sacrificada ante las salvajes exigencias del trabajo moderno; ya estudiando los problemas económicos para que su resolución sea más ventajosa para la clase popular, la cual, por ser la más numerosa, representa el elemento humano más digno de consideración y, según la doctrina de Cristo, más merecedor de amor; en una palabra, dirigiéndose la *Acción Social Popular* a hacer el bien en todas las aplicaciones que necesita la colectividad. Es como la sistematización del amor en su acepción más alta y más extensa, más profunda y más íntima, acercándose a la sublimidad de la unidad, que fue el deseo más efusivo de Jesús, Señor nuestro, y es en la hora presente la aspiración ciega del linaje humano, la cual, el día en que quede iluminada por la luz del Verbo, que se hizo carne y habitó entre nosotros, el día en que quede convertida en amor, la humanidad habrá llegado a su plenitud, y se habrá realizado el deseo de una manera tan sencilla y sublime manifestado por Nuestro Señor Jesucristo poco antes de su doloroso sacrificio.

Por esto creemos ejercer nuestro oficio de pastor de almas, practicar nuestro ministerio de maestro de amor, cumplir con los deberes de predicador del Evangelio, estimulando con nuestra débil palabra a los cristianos a que se sumen con la muchedumbre que, bajo el impulso divino, sin vanidosas individualizaciones, como las grandes fuerzas de la naturaleza física, se propone la práctica del amor al prójimo juntando gentes de toda procedencia, sin distinción de clases, ni de opiniones, ni de edad, ni de instrucción; sin conocerse previamente y llevados todos de aquel sentimiento humano que grabó el Criador en el corazón de toda criatura racional, y al cual

Cristo dio relieve sobrenatural, preparando así, con suav
suma, la restauración del pueblo cristiano, esto es, prepar
una sociedad que se mueva y viva al ritmo del amor, regul
de consiguiente, por las leyes de la armonía y de la graci

Utopies dels socialistes

Si el generoso sueño de los socialistas algún día ha d
ner una realización aproximada, será cumpliéndose aquel
aequalitas del apóstol San Pablo, imperando en el mund
influencia de la gracia, la idea de que todos somos herm
y hemos de ayudarnos los unos a los otros, de que la hum
dad es la familia de Dios.

El edificio de los socialistas no llegará a constituirse,
que pretenden levantarlo fuera de la ley del equilibrio hu
no; es el suyo una reproducción quimérica de la torr
Babel; pero ellos quizá con sus ingentes esfuerzos, con
exorbitantes pretensiones, preparan materiales para la e
cación de la ciudad del porvenir, la ciudad de Dios en pere
edificación, cuya sublime y eterna unidad no excluye, ante
revés, supone transformaciones impensadas que los hom
ejecutan bajo un plan por ellos desconocido.

L'amor universal en el Cristianisme

Si esta *Acción* se mueve a impulsos del amor, será una
ción divina y el cumplimiento del precepto máximo de la
gión cristiana, que es la unidad humana, la formación de
pueblo único, de un cuerpo con el cual quiso identificars
Verbo; de tal manera que quien se separa del cuerpo so
no puede estar unido con Jesucristo, que es su cabeza. El p
cipio social es la esencia del Cristianismo, hasta el punto
que el cristianismo que quisiera aislarse, separarse de la
ciedad, del cuerpo místico de Jesucristo, no tendría vida

piritual, se sacaría como una rama separada del tronco. La solidaridad humana es tan esencial en el Cristianismo, que quien abjurase de esta solidaridad dejaría de ser cristiano.

Este gran principio, el máximo, según Nuestro Señor Jesucristo, hoy, por desgracia, está muy olvidado; el individualismo ha invadido también la esfera religiosa y espiritual. El protestantismo ha sido el gran corruptor de la cristiandad, introduciendo la división en la sublime unidad humana, haciendo de cada cristiano una entidad independiente, de cada hombre una iglesia; al contrario del gran principio predicado por el Verbo cuando enseña que todos los hombres han de formar una sola Iglesia, un solo pueblo, un cuerpo orgánico cuya cabeza invisible es Él mismo.

Por esto las almas cristianas, los corazones poseídos del amor universal, las inteligencias que piensan a la luz del Verbo, han de ver con simpatía la formación de la *Acción Social Popular,* que significa un esfuerzo para la reconstrucción del pueblo cristiano, de la solidaridad humana, la fusión de todos los elementos sociales, de todos los elementos humanos, en un crisol que arde al fuego del amor a nuestro propio linaje, como se echan los hierros viejos y rotos, los pedazos inservibles, en el horno, al objeto de fundir en el mismo el majestuoso tinglado que ha de guarecer a todo el pueblo de las inclemencias y tempestades inevitables en este mundo.

La unió popular, fruit de la doctrina de Crist. Les teories individuals, filles de l'egoisme

Aun prescindiendo de las consecuencias favorables, de la utilidad que produzca una unión popular, en sí misma ya es la realización de un gran principio cristiano, de la aspiración que con más vehemencia expresó el Verbo en los días que, revestido de carne mortal, pasó por el mundo. Él vino y se constituyó en dulcísimo aglutinante de todo el linaje humano, y todo lo que sea unir y armonizar, suavizar asperezas, des-

truir repugnancias, calmar odios sociales y traer el reinac de la paz, es cooperar a la obra de Jesucristo, Príncipe de paz, según le llamó ya Isaías en su visión profética.

De otra parte, esta *unión*, por lo mismo que es meramen personal; que no se opone a la existencia de entidades soci les; que no pretende absorberlas, sino ayudarlas, sean de clase que fueren, respetando su autonomía; que no aspira m que a la reconstrucción del pueblo en su multiplicidad nec saria; que sólo pretende la unidad esencial; esta unión h hecho ya su experiencia en Alemania,[1] en donde, como es s bido, ha alcanzado un admirable vigor de vida y una magníf fecundidad. Las teorías individualistas, es decir, el egoísm que han tenido sus efectos aceptables (como todo lo que exi te por voluntad o permisión divina), favorecen a los poder sos, a los fuertes, a los protegidos de la fortuna, a los felic del siglo; pero si no se las sujeta y domina, si no se las enca za, llevan por resultado el régimen de castas, la antítesis d clases, la opresión de los débiles y la tiranía de los poderoso Por esto el cristiano debe saludar con amor la aparición de *Acción Social Popular* en España, la cual significa una te dencia restauradora, una aspiración al equilibrio, un esfuerz a destruir el germen que produce clases desheredadas, y procurar el disfrute de la vida común, de las ventajas de vida social, a todos los individuos del pueblo, que, según doctrina revelada, son carne de nuestra carne y huesos d nuestros huesos.

Germania docet, según la augusta palabra de León XIII y dirigiendo nuestras miradas a aquel pueblo, uno de los m

1. Se refiere al *Volksverein* (Unión Popular). Esta famosa asociaci de los católicos alemanes, fundada por Windhorst en 1890, cuenta actu mente con 610.800 socios, repartidos por todo el Imperio, y con 25.0 propagandistas. Desde su fundación ha publicado 109.883.376 impres La misma Unión Popular, o *Volksverein*, hecha la debida adaptación las necesidades de cada país, se ha fundado e imitado en el Luxemburg en Austria, en Bélgica, en Holanda, en Suiza y en la América del Nort (Nota de «Revista Social».)

ilustres de la tierra en nuestros tiempos, aprendamos del mismo el fecundo germen de vida social que se llama Unión Popular. ¡Ojalá que, respetando todas las asociaciones existentes, y la libertad de funcionamiento a todos los miembros y la espontánea germinación a cuantos elementos vengan de nuevo a la vida, supieran los españoles con espíritu unánime organizar esta libérrima asociación de la *Acción Social Popular*, la cual tiene por objeto alcanzar el equilibrio y armonía de la vida social, no al influjo del principio utilitario, o por un criterio teórico de noble idealización, sino al influjo suavísimo del amor, que es, al mismo tiempo que suave, el motor de más fuerza, según la Sagrada Biblia, tan fuerte como la muerte, a la cual no hay cosa que resista!

LA POTÈNCIA DE LA CREU *

Les exterioritats enganyen. Tot lo mundà ama el revestirse de formes pompátiques, s'estima més semblar que no pas ésser; la major part dels homes no fan cas més que de les exterioritats. La ciència de Déu, la gràcia, obra d'una manera oposada, no es revela en magnificències, no ama l'ostentació, ni es manifesta per grans terrabastalls; és callada, no té aparences, però és subtil i penetrant i d'una força irresistible i d'una fecunditat admirable. No escriu llibres de filantropia, ni dóna espectacles per arreplegar auxilis pels necessitats; però cuida els malalts, empara els vells i desvalguts i cerca menjar i vestit pels necessitats que no en tenen. No escarneix a ningú per ignorant, però ha instruït a més ignorants que no pas tots plegats els qui es titulen amics de les llums. No crida ¡visca la llibertat!, però l'ha introduïda a les nacions,

* De la «Gazeta Montanyesa», Setmana Santa, 7 d'abril del 1909.

que amb sos excessos sovint no saben guardar-la, i la defen declarant que és pecat la tirania i que es deu respecte a naturalesa humana. No somou els fonaments de la societ predicant la nivellació de les fortunes, però sempre ha treb llat a la quieta procurant l'elevació de les classes popular induint els rics a humiliar-se i a suplir amb sos béns les nec sitats dels pobres.

És ben cert que Déu permet les heretgies, les revolucio i les persecucions per al major bé de la Humanitat sobrenat ralitzada, o sia de la Iglésia; però sempre en definitiva principis cristians, la sabiduria evangèlica, és la qui separa gra de la palla, la qui dóna el to convenient al ritme de la vi social aprofitant tots els elements, vinguin d'allà on vulgui que sien profitosos a la Humanitat.

En les nostres cases de pagès, per a guardar la palla q es necessita per l'any, guarneixen els pallers, posen al volta d'una perxa tota la palla convenient i l'ordenen, i aleshor no s'escampa, es conserva i resisteix les ventades més forte dura tot el temps que es necessita; la Humanitat és palla, d l'antiquíssim i eloqüentíssim Job (XIII, 25), lleugera, mo dissa, inconsistent, tot vent l'escampa; i el diví Redempt plantà enmig del món la seva sacratíssima Creu perquè serv de perxa a la Humanitat, que, degudament ordenada al s voltant, resisteix els inevitables temporals, es manté fixa, s'escampa; l'un home ajuda a l'altre home, l'un poble a l'alt poble, i tots plegats formen la universal humanitat, l'herènc del Fill de Déu.

LES VISITES ALS MONUMENTS *

En els dies del Dijous i Divendres Sants els cristians senten obligats per un gran deute. En aquells dies Jesús, F

* De la «Gazeta Montanyesa», Setmana Santa, 23 de març del 19

de Déu, oferí al Jutge etern la paga que pels nostres pecats els homes li devíem. Restituí Jesús, diu el Profeta, lo que Ell no havia defraudat, la glòria divina ofuscada pels delictes dels fills d'Adam. Els escarnis i befes, els assots i la corona d'espines, en una paraula, tota la Passió i Mort afrontosa de Jesucrist, són la satisfacció que Ell oferí pels pecats dels seus germans, tots els demés homes.

Jesús és l'hereu del llinatge humà i com a tal hereu pagà els deutes de la seva nissaga, donant una satisfacció copiosíssima. Per això diu l'apòstol Sant Pau que Jesús a l'ésser crucificat esquinçà el pagaré del nostre deute, pagà per nosaltres, ens reconcilià amb Déu, i ens féu amb Ell cohereus de la glòria.

Per això Dijous i Divendres Sants són dies d'agraïment per part dels cristians; i al commemorar la Passió sacratíssima de Jesús, al recordar les befes, escarnis, turments i sofriments de què va ésser víctima per part de la malícia humana, els cristians li dediquen monuments de pietat, d'amor i d'oració en les seves iglésies, i amb recolliment i silenci, amb reflexió i esperit d'humilitat segueixen els temples, i postrats adoren en el Monument al Fill de Déu fet home present en l'Hòstia consagrada baix el vel del Sagrament.

Seguiu, doncs, estimats cristians, els Monuments amb devota reverència i adoreu a la Divina Víctima en ells reservada, i postrats en la presència de Jesús, blanc de les injúries i contradiccions humanes, no sols en els dies de la seva sagnant Passió, sinó que fins en el dia d'avui, al donar-li satisfacció, renoveu-li la protesta de fidelitat, que quant majors són les injúries major deu ésser l'amor, a fi que l'olor de l'encens de la vostra humil i fervent oració dissipi el baf de blasfèmia i de pecat que despedeix aquest món de misèria i de malícia.

LA INTIMIDAD DEL ROSARIO*

La intimidad es el carácter distintivo de la oración cri na. En tanto es más excelente en cuanto sale de lo más hc del alma; por esto la oración más elevada enajena al hom habla con Dios y se olvida de todo lo demás. Es una esp de embriaguez, de manera que las Sagradas Escrituras refieren que, cuando la madre de Samuel oraba con tant tensidad y suplicaba al Señor con tanto afecto, se creyó estaba tomada del vino.

La grandilocuencia de la lengua no es señal de profı oración. Aun el mismo Salvador, el Maestro divino de nue oración, nos lo dijo al enseñar a sus discípulos que su ora debía distinguirse de la de los gentiles, que pensaban qı éxito y resultado de la misma, que el ser oídos, dependí la elocuencia con que se expresaban. Y como Jesús quisc nuestro Maestro de vida espiritual, no sólo con su explica sino que aún más, con su ejemplo, en la adorable oración Huerto, prólogo de su sacrificio del Calvario, dirigió su ción y súplica con gran reverencia a su eterno Padre, repi do las mismas palabras. La Sabiduría divina no necesit largas explicaciones para entender al orante; y, además, l labra del hombre, cuando le sale del corazón, siempı breve y compendiosa, parecida a la palabra del ángel, sin pronunciar discursos, irradia la luz, porque todo él es así también la oración cristiana es un estado luminosc espíritu, aun en las mayores sequedades, que le dispone unión con Dios, que es la Luz verdadera.

Los espíritus superficiales encuentran fastidiosa la ora del Santísimo Rosario, porque en ella se repiten siempr mismas palabras. Es porque ignoran los grandes movimie del alma, las intensas iluminaciones del entendimiento

* De la revista «El Santísimo Rosario», de Bergara.

misterios del sentimiento; no llegan a alcanzar la unidad sublime, la unión amorosa, el reposo que se obtiene cuando todas nuestras potencias y sentidos descansan en su objeto propio, en lo que es nuestro fin, aun cuando, mientras peregrinamos por este hondo y obscuro valle del mundo, nuestra contemplación no traspase las escenas divinas que se produjeron en la tierra en formas humanas, con la venida a la misma del Verbo hecho carne.

Aun esto aumenta la intimidad del Santísimo Rosario; y usando el lenguaje corriente hoy día, que al mismo tiempo es bíblico, esto hace más humana la oración del Santísimo Rosario. Porque aun cuando las oraciones de que se compone sean de autor divino o angélico y las escenas que contempla celestiales, estaban destinadas a los hombres, y nuestro Padre Santo Domingo, movido por divino impulso, forjó la áurea cadena que debía unir con Dios a tantas generaciones humanas, inventando una manera humanísima de orar. El Santo Rosario se corresponde perfectamente con el ritmo de nuestra naturaleza; por esto la alianza de los hombres creyentes, con el sistema de orar inventado por Santo Domingo, será perpetua y universal.

Es una quieta y total actividad de nuestro ser, de nuestras potencias y sentidos; es la oración del alma y del cuerpo. Como David, en el Rosario hasta la carne ora y se eleva a Dios; como un día nuestra carne, glorificada, merecerá entrar en el reino de los cielos y participar de la felicidad divina.

Por esto hablamos de la intimidad del Rosario y la proclamamos la más íntima de las oraciones humanas, porque decimos íntimo a lo que se identifica con nuestra naturaleza y satisface nuestras necesidades. Por esto cuando en nuestras expediciones pastorales hablamos a los pueblos de la excelencia y utilidad del Santísimo Rosario, en el orden de nuestra nutrición espiritual lo comparamos al pan en el orden de nuestro sustento corporal, que se encuentra en todas las mesas, lo mismo en la del millonario que en la del obrero. Es el manjar de todos.

La oración mental es santa y excelentísima. Es una inf cia intensísima que fecunda el seno de la Iglesia, es un vital que se difunde por todos los miembros del cuerpo tico de Jesucristo; mas ella sola no es suficiente. Pero el to Rosario, usando otra vez una locución de la actual literaria, es una oración integral que abarca a todo el ho y a todos los hombres, a todo el linaje humano, uniéndolc Dios por medio de Jesús y de María. Es el procedimiento fácil para llegar a la sublime unidad, tan deseada por nu divino Redentor.

El venerable Granada en alguna de sus obras usa un presión sumamente propia para significar la necesidad tiene el cristiano de la oración mental y de la oración para elevarse hasta Dios. Dice que para volar a Él se sitan estas dos alas, y, realmente, el hombre necesita de a para volar. No en vano la oración pública y ordinaria Iglesia se expresa por medio de palabras, y las leyes de sólo preceptúan la oración vocal, aunque suponiendo aqu cogimiento espiritual, aquella contemplación silencios las cosas divinas, mediante la cual el alma se encien deseos de la gracia y el Espíritu Santo mueve el coraz solicitarla con inefables gemidos.

El Santo Rosario es la conjunción y compenetració ambas oraciones. Tiene alma y cuerpo; de la íntima com ción de estos dos elementos resulta una oración viva y pleta. Dios nos ha dado esta naturaleza compleja, y lo qu unió nadie podrá desunirlo; en la tierra y en el cielo, tiempo y en la eternidad, carne y espíritu han de ir ju su separación sólo será transitoria, y allá en el reino et en la humanidad renovada, purificada y glorificada, cu y alma adorarán a Dios y alabarán a Jesús y a María el n Adán y la nueva Eva de nuestro linaje, cuya dulce conv ción comenzada aquí, en este valle del destierro, con el del Santo Rosario, constituirá la eterna delicia de la fa cristiana y llegando entonces al sumo grado de intimid Rosario mariano, sublimada esta oración divina, hecha, de

poral, eterna, el adorador por excelencia, el Pontífice eterno la entonará y ofrecerá a Dios como un momento que durará por los siglos de los siglos, adorando al Padre celestial en unión de todo el linaje humano que en el mundo fue fiel al Verbo de vida y vivió conforme a su Ley.

Vich, 3 de julio, festividad de la Preciosísima Sangre de Nuestro Señor Jesucristo, de 1910.

DULCÍSIMA CONVERSACIÓN *

La revista *El Santísimo Rosario* va a cumplir los veinticinco años de su publicación. Que Dios, Señor nuestro, haga fecunda la piadosa e interesante revista y por muchos años sea poderoso medio de diseminación de la devoción excelsa que sintetiza el espíritu de oración del pueblo cristiano. De hecho, puede decirse, que si el pueblo no ora no es cristiano; y sin el Rosario el pueblo no sabe hablar con Dios. ¿Qué es el Rosario sino una dulcísima conversación con el Padre celestial, con su Hijo unigénito y con María, nuestra inmaculada Madre?

Y con la continuidad de esta conversación, los que en la tierra estamos luchando, trabajando y peligrando, nos hacemos familiares del Padre nuestro, que está en los cielos, y de Jesús y de María, y la vida angustiosa de este mundo se suaviza con el celestial rocío de la gracia, que sobre nosotros envía la que es llena de gracia, al oír nuestras repetidas súplicas.

Así la Virgen del Rosario bendiga la excelente revista de los Padres de Santo Domingo, y que por muchísimos años pueda continuar con fruto su meritoria labor de propagar y popu-

* «El Santísimo Rosario», revista dominicana, Bergara, gener del 1911.

larizar la devoción más agradable a María Santísima, que n une con el cielo y es segura escalera para subir a la glor eterna.

Vich, 18 de noviembre de 1910.

EL PADRE COLL: SU GENEALOGÍA Y DESCENDENCIA *

El profético cachorro que, saliendo de la noble Castilla c el hacha encendida en su boca, debía propagar por la Igle universal la llama del celo por la santa fe católica, y el su vísimo amor a la celestial Reina de nuestras almas, la puri ma y virginal María, Madre de nuestro adorable Redentor sús, halló combustible a propósito en nuestros Pirineos, donde la lucha de la herejía contra la fe tuvo terribles co bates. Los hijos de nuestro Padre Santo Domingo fueron atletas que sostuvieron la Cruz enarbolada en las luchas c tra la herejía albigense, y frailes predicadores catalanes fuer los que, regando nuestras montañas con su sangre genero contuvieron con su poderosa y espiritual palabra la invasi de la herejía destructora de la fe de Cristo y disipadora necesario orden social. Edificaron sus conventos como ciu delas encargadas de defender el Reino de Dios en la línea nuestros Pirineos; y al influjo de aquellos frailes la creen cristiana se mantuvo firme, y formó la base de nuestro car ter, y dio fecundidad y solidez a las industrias y faenas nuestro pueblo; y floreció en el adusto Pirineo, suavizánd admirablemente, el rosal divino de María Santísima. Aún a

* «El Santísimo Rosario», revista dominicana, Bergara, 12 de m del 1912. El P. Coll és fill de Gombrèn, del bisbat de Vic.

ra, las fiestas del *Roser* recrean nuestras montañas con espiritual deleite, cuando la fuerza del sol ha disuelto la túnica de nieve, blanca como la de Santo Domingo, con que la Providencia las viste durante el invierno, para que después, a su influjo, queden vestidas de hierba y de flores.

Desaparecieron aquellas santas y venerables casas, fueron dispersados sus piadosos moradores; pero el espíritu de Santo Domingo no pereció, y fuerte en el corazón de uno de sus hijos, tuvo una transformación maravíllosa. El P. Coll, fundador de nuestra Congregación de Terciarias Dominicas de la Anunciata, hijo del Pirineo, supo acumular y distribuir el inmortal espíritu de Santo Domingo de Guzmán, como en nuestras montañas se acumula y distribuye el fluido eléctrico que desarrollan sus saltos de agua, y escogió como medio de transmisión a las piadosas vírgenes, que Dios llama a su santo servicio, para extender la cristiana educación de las niñas y la práctica de la caritativa beneficencia en favor de toda clase de necesidades.

El palomar de la Virgen, usando la frase de Santa Teresa de Jesús, que el Padre Coll edificó en esta ciudad de Vich, no es otra cosa que un nuevo foco de guzmanismo, una reproducción del espíritu dominicano, una moderna faz del celo por la fe católica y por la tierna devoción a María Santísima, al objeto de formar el entendimiento y el corazón del devoto sexo femenino en las nuevas generaciones, conformándolo con la eterna Verdad y la eterna Belleza, que han de subsistir como norma humana hasta el fin de los siglos, a pesar de las inevitables mudanzas de este variable mundo.

Y las blancas palomas dominicanas del palomar de la Virgen, edificado aquí por el Padre Coll, han alzado el vuelo y se han desparramado por España, y han atravesado el Atlántico, para propagar por todas partes la sencilla Verdad y el Amor puro, que forman la substancia de nuestra Religión divina, cultivando planteles de tiernas niñas que un día han de ser mujeres, y colaborar, con su influencia afectiva y doméstica, a dar carácter y sentido cristiano a la sociedad civil, contribu-

yendo, por lo tanto, a que el pueblo se rija y los hombres v
de conformidad con el espíritu sobrenatural que Jesús e
al mundo.

Por esto nosotros, en este centenario del nacimiento
Padre Coll, nos unimos al júbilo de sus hijas, las Herma
Terciarias Dominicas de la Anunciata, las felicitamos por
bendiciones con que Dios ha enriquecido su Instituto, las
hortamos a que perseveren en la sencillez evangélica, e
práctica de la piedad y en el sobrenatural y puro amor al
jimo, en la confianza filial a su celestial Madre, la Inmacu
Reina del Santísimo Rosario; y pedimos a Jesús, Señor n
tro, continúe atrayendo, con el místico aroma de su amo
muchas vírgenes que se consagren a su servicio con apo
lico ánimo, para que el Instituto del Padre Coll sea un s
llero de Hermanas Terciarias de la Sagrada Orden de Pred
dores, que por siglos y siglos colaboren al mantenimient
el mundo del Reino de Dios, a la fecundidad de la divina
que Jesús, Señor nuestro, plantó y regó con su preciosís
Sangre, a la hermosura del Rosal divino, que con sus fl
embellece y aromatiza a la Iglesia de Dios en la tierra y e
cielo.

EL SANT DIUMENGE DE PASQUA*

La Pasqua és la festa de les festes, la festa més solen
és el principi de tota festa, i és una festa eterna, que mai
d'acabar. Perquè la Pasqua és la commemoració solemn
la Resurrecció de Nostre Senyor Jesús; i Jesucrist és el

* De la revista litúrgica «Vida Cristiana» (any I, número de F
i Pasqua de 1915). Extraordinari, amb la col·laboració de tots els p
de la província eclesiàstica tarraconense, per haver estat beneïda
vista pel Papa.

cipi i la fi, i en Ell es comprèn tota la humanitat i tota la creació mundana; i tota la vida de Jesús, la seva missió divina, la seva dignitat infinita, es resum en la seva Resurrecció. És aquesta com un segell que acredita i dóna fe de que el Fill de la Immaculada Verge Maria és l'etern Fill de Déu, i consubstancial al Pare.

Tot lo vivent viu en el Verb; així és que en Jesús nosaltres hi veiem totes les coses. La creació la trobem resumida en la Resurrecció del nostre amabilíssim Redemptor. La Pasqua comença al principi del món. La creació de la llum, en el sagrat llibre del Gènesi, és com el preàmbul, l'exordi de la creació de totes les coses. I la llum creada ve a ésser com una manifestació, com una imatge del Verb. Per això deia Jesús: *Jo só la llum del món.* És la llum eterna que il·lumina el cel i la terra: sense Ell tot quedaria a les fosques perquè tota llum ve del Verb. En el dia del Dissabte Sant quan la Iglésia promulga solemnement la Resurrecció del Senyor, el diaca que la participa al poble porta una llum a la mà dividida en tres llums i recorre el temple cantant: *La llum de Crist*; i el poble li respon: *A Déu gràcies.* I puja a la trona i canta un himne magnífic a la llum. Al principi del món Déu envià a la terra la llum material, sense la qual el món dels cossos seria una confusió; després envià pels profetes la llum celestial, que il·lumina el món dels esperits, i aquesta llum es mostra en tota la seva plenitud en la Resurrecció del Senyor.

Era la mateixa llum, materialitzada, que il·luminà als israelites per a sortir i deslliurar-los de la captivitat d'Egipte, i els portà per l'ariditat del desert fins a la terra de promissió; perquè sense llum no pot haver-hi llibertat. Quan a l'home racional li falta la llum de la raó, les lleis i els costums humans, per grans desgràcies que cometi, el declaren irresponsable: com que li falta la llum de la intel·ligència no ha obrat amb llibertat. Llum i llibertat coincideixen. Així que hi ha més llum hi ha també més llibertat; i la plena llibertat l'obtindrem quan viurem dins de la Llum infinita. Per això la Iglésia, al

proclamar a Jesús ressuscitat Llum del món, el proclama ta: bé Llibertador dels homes.

L'art cristià, procedint amb la summa ingenuïtat, que és seu més fort encís, sol representar a Jesús, sortint ressuscit del sepulcre, portant a la mà la bandera de la triomfal llib tat. La mort és la summa esclavitud, perquè l'esclavitud una disminució de vida; vida i llibertat són una mateixa co: S'eixampla la llibertat així que la vida s'augmenta, i com m alta és la vida més sublim és la llibertat. Per això l'Evang ens ensenya a desfer-nos d'impediments, a deslligar-nos l'embaràs de la matèria, a treballar per a adquirir el lliu moviment del nostre esperit, impedit i lligat, mentre som aquest món, per la multitud dels nostres apetits i passions.

El mateix Jesús, Verb de Déu encarnat, adquirí la lliber completa amb la seva Resurrecció; fins a la sepultura el d xaren lligat en la mortalla; però al sortir del sepulcre vic riós es manifestà resplendent de llibertat. La captivitat d'Eg te i de Babilònia són el símbol de la nostra vida mundana, p què mentre estem en ella som captius: qui més sap desfer del món és més lliure; però la perfecta llibertat no és d'aqu món. El món és massa xic per a la nostra ànima, és una pre necessita un àmbit major per a moure's en les seves infini aspiracions, no vol estar reclosa; per això sols quan viurà Déu, i participarà de la seva vida, es trobarà lliure sense mits, dins de l'Infinit. La glòria eterna és la pàtria; aqu món el desterro.

La Resurrecció de Nostre Senyor Jesucrist és la Pasqua licíssima, d'immortal alegria per a tots els cristians; és el de la llibertat i de la glòria; és la victòria final i la corc eterna. Tot es refereix a ella; és el compliment total dels signis de Déu sobre del llinatge humà: tota la història hu na, tota la creació mundana té per fi i corona la Resurrec del Senyor; tot l'any eclesiàstic, la disposició litúrgica culte de Déu, la vida espiritual pública del poble cristià, la blim constel·lació de les solemnitats dogmàtiques de l'any, gran part depèn de la Pasqua, que és com el centre de to

culte; tot es pot dir que s'adapta a la Pasqua, com tots els segles de des la creació s'adapten a la Resurrecció del Senyor, i tota la vida del llinatge humà a ella s'encamina, i en ella trobarà la plenitud. Perquè la Resurrecció de Jesús és la resurrecció universal, en Ell tots vàrem ressuscitar; i sols per la seva gloriosa Resurrecció és possible a l'home arribar a la plenitud de la vida.

Els diumenges de durant l'any són una espècie d'eco o ressò de la Pasqua, són un raig lluminós de les resplendors de Jesús ressuscitat; per això, fora del temps de penitència, en els diumenges d'entre any mai falta el càntic alegríssim d'alleluia. El diumenge és, per excellència, el dia del Senyor: la Resurrecció de Jesucrist Senyor nostre canvià i fixà per sempre més el dia de la festa; del dissabte passà al diumenge, i aquest és el dia de la glòria divina, perquè amb la Resurrecció del Senyor el món donà un tomb definitiu, quedà situat en la seva verdadera orientació, en la destinació primitiva rebuda del Criador, que vol per a si totes les criatures racionals, per a ferles participants de la seva infinita felicitat. De manera que la Pasqua, que el diumenge, que és com un eco del de la Pasqua, té un caràcter d'eternitat. La Pasqua definitiva, la victòria completa, la llibertat infinita, la felicitat absoluta, és a la glòria eterna. Per això en ella mai para el càntic d'alleluia, i en ella Sant Joan, l'Evangelista, en els transports sobrenaturals del seu Apocalipsi, oí aquells concerts dels benaventurats que cantaven eterns alleluies a l'Anyell que fou sacrificat; i tots els qui fórem redimits per la seva Sang preciosíssima, esperem aquella Pasqua eterna i fem camí envers ella, i tot lo altre no ens interessa sinó en quant ens ajuda a arribar-hi, i esperem participar del convit inefable d'aquella Pasqua que no tindrà fi, pels mèrits de la Passió i Mort de Nostre Senyor Jesucrist, que viu i regna amb Déu Pare en unió del Sant Esperit, Déu, per tots els segles dels segles. Amén.

EFICÀCIA PACIFICADORA DE LA CREU*

No hi ha res que humiliï tant a l'home com és la vi interior de les pròpies misèries i pecats, i aquesta humilia íntima disposa a l'amor de Jesús crucificat per les nost culpes. La supèrbia irrita a la Majestat divina, la humili l'aplaca. L'Europa ensuperbida es creia ésser més que Déu no l'adorava; estava plena d'immundícia, i s'encarava a Déu, negant-li l'obediència, i el càstig ha vingut sobre d'e Implorem la misericòrdia divina amb la contrició dels nost pecats, i amb l'adoració a Jesús crucificat, qui vingué al m per a restaurar la imatge de Déu a la terra, que és l'hor La guerra és la destrucció d'aquesta imatge.

La satisfacció que més aplaca a la Justícia eterna és el crifici de Jesús... i la pietat dels fills de la Creu usa la pr tica de seguir a Jesús devotament en tots els passos que d de des la casa de Pilat, on fou condemnat a mort, fins a muntanya del Calvari, on fou crucificat i sepultat. Practiqu doncs, amb esperit de devoció i de penitència, i amb se ments d'humilitat, el *Via crucis*, i unim-nos amb Jesucrist, tima divina, qui s'oferí al Pare celestial, en satisfacció de r tres culpes i pecats, i des de la Creu reconcilià a Déu amb món, i juntà en amorós llaç de fraternitat a tots els homes la terra, segellant amb la seva sang una eterna i feliç aliar una pau universal entre els homes de bona voluntat. La Igl cada dia per boca dels seus ministres, dirigint-se a Jesús gramentat sobre de l'altar, a l'hora del sacrifici, implora aq ta pau, dient-li: Anyell de Déu, qui treus els pecats del m dóna'ns la pau.

Avui, caríssims, la pau és la gran necessitat de la Iglés de tot el món, perquè avui una guerra mai vista amb una racitat insaciable va devorant a una gran part del llina

* De l'«Ausetania», Setmana Santa del 1915.

humà; i de conseqüent, els cristians havem d'implorar la misericòrdia divina i demanar al Senyor humilment el benefici de la pau. La fraternitat humana Jesús l'obtingué amb la seva Passió sacratíssima, ella ha agermanat a tots els pobles, a totes les races d'homes de tot el món, extingí els antics antagonismes en el gresol d'un amor infinit i universal, i fongué en ell a totes les nacions de la terra, formant de totes elles un sol poble. La Creu no ha perdut ni perdrà mai la seva eficàcia pacificadora, i per això ens havem d'acollir a la seva ombra protectora per a obtenir la pau.

† JOSEP, BISBE DE VIC

HEROIS CRISTIANS *

El famós explorador Enric Stanley ha publicat un volum intitulat *Africa tenebrosa*, en què refereix ses investigacions i fatigues en les regions de l'Africa central. Trobant-se en aquella heroica i meravelloso expedició en una situació esgarrifosa i desesperada, sense poder esperar auxili dels exèrcits i esquadres dels poderosos d'Europa, obligat a reconèixer que sense l'auxili de Déu estava perdut, *féu vot en la soledat de les selves africanes de confessar a Déu davant dels homes*. En tot el llibre resplendeix aquesta confiança en el Senyor que el conduïa. — Don Jaume féu vot abant d'entrar a València, insert en l'Aguirre, i el Senyor el guiava. — Gordon, l'insigne explorador, viu, treballa i mor en la confiança en Crist; amb lo qual es demostra que lo mateix en l'Edat Mitjana que en la Moderna els herois civilitzadors són cristians; els pertorbadors i corruptors dels pobles són de la fusta corcada de la incredulitat

* Nota manuscrita.

i del materialisme. (V. «Semana Popular Ilustrada», númer 21 d'agost del 1890.)

I

CENSURA APROVATÒRIA DE *LUTER*, DE JOAQUIM RUBIÓ I ORS*

M. I. S.

De orden de V.S. he leído el libro titulado *Luter*, que nuestra materna lengua catalana ha escrito el señor don . quín Rubió y Ors y que desea dar a la imprenta.

Tiene este libro especial importancia porque si bien es c to que el inmortal Bossuet, con su mirada de águila, pen hasta en las más íntimas fibras del carácter y personalidad funesto hereje alemán, y con su elevada elocuencia supo re tarle con exactitud admirable quedando la supuesta Refor en el terreno de la ciencia y de la historia, aniquilada, y principal autor despojado de la aureola de que le rodearon fanáticos discípulos, no obstante el espíritu luterano persev informando de una manera más o menos marcada no sólo países que definitivamente se separaron de la Unidad cris na, sino que desgraciadamente invadiendo las naciones c licas minoró en ellas el fervor religioso y las virtudes que len acompañarlo. En las altas esferas de la ciencia ya Lut no tiene devotos y queda reducido a su verdadera catego

* Aquest document, traduït al català versemblantment pel ma Rubió i Ors, figura com a pròleg de «*Luter*, quadros històric-drami en prosa i en vers», publicat a Barcelona l'any 1888. La versió origina llengua castellana es mantingué inèdita i, transcrita d'un document a graf del Dr. Torras, es publicà per primera vegada al volum d'*O Completes* del 1948.

mas refugiándose el espíritu apologético y proselitista del fraile apóstata en el terreno del Arte y de la amena Literatura, que por su naturaleza es más difícil de ser expugnado por la verdad, siendo de otra parte allí su maligna influencia de mayor eficacia, ha visto la Europa la personalidad de Lutero convertida en tipo poético y la imaginación popular tal vez le ha concebido como un héroe legendario, que destruyó la esclavitud espiritual de una época ominosa abriendo una era de esplendorosa civilización. El autor del presente libro, a la vez historiador y poeta, ha escogido precisamente este mismo terreno para tratar la persona del famoso hereje, y con verdadera intuición se vale de la forma dramática, muy a propósito en este caso particular. En efecto no fue Lutero un contemplativo visionario que en la soledad de su claustro tormentándole la imaginación se enamorase de un ideal religioso producido por sí mismo y que prefiriese a la obra de Dios; no se le apareció la duda descendiendo de las celestiales alturas en la soledad del templo al tiempo de cantar en la obscura iglesia los devotísimos nocturnos, no puede, pues, considerársele como el caballero de la Duda, como NN. PP. Santo Domingo y San Francisco con profunda verdad histórica, en la poesía cristiana, son los desposados de la Fe y de la evangélica Pobreza; no, no tiene derecho Lutero a ocupar un lugar en el ciclo humano del Arte, y consagrar el entusiasmo lírico a celebrar un tal personaje es en mengua de la verdad histórica y de la ciencia cristiana. Muchos poetas modernos han seguido en parte considerable este mal camino, y la duda, décima musa de la nueva tendencia, es la materia favorita de tales ingenios que la consideran como un estado eminente del ánimo, cuando en realidad es el caimiento del mismo arte el obstáculo material de la contradicción de las múltiples concupiscencias que hemos de arrollar para proseguir el camino de nuestro perfeccionamiento racional. Con profundísima verdad el poeta Zorrilla escribió aquel verso:

que dudar es tener miedo
de creer una verdad.

Lutero no fue el héroe de la duda, primero porque la dud no transforma al hombre en héroe, la duda es estéril por na turaleza; sólo las grandes afirmaciones o negaciones, nos en seña la razón y la historia humana que produjeron actos he roicos, y por esto el poeta alemán Werner, que después, ver cido de la gracia, vivió y murió santamente en el gremio d la Iglesia, al poetizar a Lutero no le presenta en el desfa llecimiento de la duda, sino poseso de una idea y de un pro yecto, y aun iluminado y predestinado por Dios, desde tod la eternidad para llevar a cabo una obra sublime; ni pud además ser el héroe de la duda porque sabido es que ésta en Lutero vino detrás de la rebeldía de su soberbia ultrajada que vino paulatinamente, hasta el punto de haberle costad mucho el desechar como regla de Fe la autoridad de la Igle sia, y aun como el mismo Lutero afirma *había sido traíd por fuerza al público, y compelido a aquellas turbulencias mas por acaso que por intento, ni de propósito deliberado* y como con profunda elocuencia enseña Bossuet los movi mientos, impulsos y juicios tan diversos como se leen en las obras de Lutero prueban las interiores luchas de este des graciado, a quien su diabólica soberbia de una parte y los re siduos de la Fe por otro lado no cesaban de despedazar den tro de sí mismo, de manera, añade el célebre obispo de Meaux, que parece que la gracia tenía dificultad en abando nar a aquel hombre infeliz. Nunca fue incrédulo en el senti do que hoy damos a esta palabra, antes al revés, fue un fa nático rebelde que una vez abandonada la regla infalible del magisterio de la Iglesia anduvo errante por los espacios del mundo sobrenatural a merced de su fantasía, gobernada por diversos móviles. En este estado psicológico, M. I. S., presen ta el señor Rubió el carácter de Lutero, siendo en su ruina es piritual una víctima de sí mismo, presentando su herejía como una obra de la carne, según la doctrina del apóstol San Pablo. En sus principios no aparece odioso, tiene cierta ti midez y encogimiento, mas después que las pasiones crecie ron en su interior, aquel hombre quedó transformado, cuan-

do se hubo separado de la Iglesia *cayó en una especie de desesperación,* más luego, dice el mismo, era imposible comprender de qué *flaqueza o debilidad le había Dios elevado a tanto valor, ni como de tal temblor había pasado a tanta fuerza.* La influencia diabólica en Lutero fue extraordinaria; él mismo afirmaba que más noches dormía con el diablo que con Catalina, por lo cual este singular hereje presenta los dos rasgos que suelen distinguir a los que siguen los impulsos del primer hereje y apóstata, Satanás: la crueldad y la lujuria. El antiguo fraile tímido y devoto coge un aire de violenta autoridad que hace temblar a sus secuaces; y cuando la guerra de los campesinos, curiosamente expuesta por el señor Rubió en este cuadro dramático, que el mismo Lutero había exacerbado, pasándose al partido de los príncipes, enseñaba ser obra de Dios el exterminio de aquellos infelices fanatizados por sus predicaciones y las de los *profetas* que le precedieron. Una vez Lutero tuvo asegurada su obra convirtióse en cortesano adulador del despotismo de los Príncipes. No menos profundo fue el cambio que experimentó en sus costumbres. El honesto religioso que vivió castamente en su estado hasta aquella edad en que suelen enfriarse las pasiones, casóse después con una joven religiosa de la cual parecía padre y si bien al principio tan sacrílega unión excitó las murmuraciones, hasta de parte de muchos de los partidarios del heresiarca, mas luego con tan escandaloso ejemplo rotos los frenos a la natural honestidad viose a frailes y monjas huir de sus conventos para casarse; los mismos herejes y sus concubinas trabajaban para corromper a la juventud, y Lutero, ya casi viejo, en sus escritos descubre el desenfreno de un sátiro brutal.

Tal es el hombre a quien la culta Alemania ha solemnizado no ha mucho con fiestas centenarias como fundador y padre de su civilización, siendo así que si aquella nación posee elementos valiosos en el terreno de la ciencia es en cuanto no sigue los principios de aquel famoso hereje que enseñaba ser pecado el estudio de las ciencias especulativas, que

si posee honestidad en las costumbres es porque olvida l doctrina del desalmado teólogo que enseñaba que el peca era a mayor gloria de Dios y honra de Cristo, y que si goz de alguna prosperidad en las artes es contra de la tendenci de Lutero aborrecedor de los monumentos que nos legó l civilización pagana, hasta el punto de lanzar horribles mald ciones contra los papas porque los conservaban con amo

Lutero es en la literatura actual más que un personaj histórico un símbolo que a su manera han procurado ideal zar, y que es aprovechado por la tendencia hostil al Catol cismo, por esto ha hecho el señor Rubió y Ors una obra mer toria presentándole en su verdadero valor histórico, y si viéndose de la forma poética que siempre engolosina más a lector hace revivir el turbulento fraile tal cual fue en la rea lidad: un hombre pernicioso y execrable.

Por esto, M. I. S., no conteniendo a mi juicio la obra cos alguna contra la Fe y la Moral, creo que su publicación h de ser oportuna para la defensa de la verdad y el prestigi de nuestra santa Madre la Iglesia, tan calumniada en est asunto de la herejía luterana.

Barcelona, 15 de febrero de 1888.

EN LA «CORONA POÈTICA» QUE L'ASSOCIACIÓ DE FILLES DE MARIA DE CATALUNYA DEDICA A LA VERGE IMMACULADA EN LES FESTES CINQUANTENÀRIES DE LA SEVA PROCLAMACIÓ DOGMÀTICA*

El profeta Elies veié des del cim del Carmel un petit i bell núvol en la immensitat del cel: aquest núvol era com un símbol de la Concepció Immaculada de Maria en el si infinit del Criador Omnipotent, que després havia d'ésser engendrada per la gloriosa Santa Anna. El núvol que veié Elies s'engrandí, tapà tot l'horitzó i envià a la terra seca una pluja benèfica que la cobrí d'esplèndida verdor: així també la Immaculada Concepció de Maria, escampant per tot el món cristià i per totes les generacions la pluja saludable de la gràcia, ha fet produir a la terra, enverinada pel pecat, l'immens jardí de la virginitat cristiana, que és aroma vivificant de la Humanitat, mentre va fent sa via en el món, i ornament elegantíssim del palau de la glòria, on regna per tota l'eternitat la més pura, la més santa, la més humil, la més poderosa de totes les criatures angèliques i humanes, la Immaculada Verge Maria.

† JOSEP, BISBE DE VIC

Vic, 5 d'octubre de 1903.

* *Corona poètica dedicada a la Immaculada Concepció de Maria Santíssima en lo Quinquagèsim Aniversari de la proclamació del Dogma.* Imp. Subirana, Barcelona, 1914.

PRÒLEG AL LLIBRE «LLEÓ XIII» POESIES. TRADUCCIÓ CATALANA *

Amb molt de gust escric aquestes quatre ratlles al davant de la traducció feta en vers català, per distingits poetes de la nostra renaixent literatura, de les poesies llatines del papa Lleó XIII, de gloriosa memòria. És en primer lloc aquest llibre un tribut pagat a l'insigne Cap de la Cristiandat qui amb son amor fins a la mort a la forma clàssica d'expressar el pensament, manifestava l'elevació de la seva intelligència. L'elevació de l'enteniment coincideix sempre amb la distinció de la forma en tot home illustrat; i les formes de l'art literari que caracteritzen el segle d'or de la literatura llatina i amb les quals el papa Lleó XIII tan perfectament escrivia sos pensaments, sempre han sigut considerables formes artístiques d'insuperable equilibri. Així Lleó XIII fou també governant de gran equilibri intellectual.

A més una fonda i doble relació lliga la literatura catalana amb la poesia llatina del gran Papa: la relació íntima i espiritual de la fe i de la filiació de la llengua. En l'ordre sobrenatural i en l'ordre natural Catalunya viu dins un horitzó romà. L'esperit tradicional i actual del nostre poble davalla, com de sa font, de la tomba de Sant Pere; si aquest corrent s'estroncava, el nostre esperit quedaria dissipat; i la nostra llengua, branca de la llengua d'oc, és hereva primogènita de la llengua llatina, por lo qual, per dins i per fora, per l'esperit i per la forma, aquest aplec de poesies dictades per un august poeta i posades en nostra llengua materna, encaixen perfectament amb la nostra literatura, i seran dins d'ella una manifestació adequada d'exquisida cultura en aquests principis del segle XX.

* En el traspàs de Lleó XIII, l'editorial «Illustració Catalana», de Barcelona, publicà en un volum les poesies del gran Papa, traduïdes al català per un estol selecte dels nostres poetes.

I ja que Déu no m'ha concedit l'excels do de la poesia per a contribuir a la formació d'aquest llibre, corresponc amb plaer a la instància d'escriure la present *Nota*, agermanantme amb els poetes, tots ells amics molt estimats, qui han obtingut airosament lo que patriòticament es proposaren: fer parlar al poeta Lleó XIII en la nostra llengua catalana.

† JOSEP, BISBE DE VIC

Vic, diada de Nostra Senyora de la Mercè de 1903.

PETIT PRÒLEG A LA BIOGRAFIA DEL DR. ANDREU DURAN, CANONGE ARDIACA DE VIC*

Aplaudeixo el pensament de publicar una biografia de l'illustre ardiaca d'aquesta Seu de Vic, el Dr. Andreu Duran. La seva vida és de summa exemplaritat: instruït, fervorós, home d'estudi i d'oració, amant de complir les obligacions dels importants càrrecs que havia tingut en el ministeri eclesiàstic, ha deixat una memòria de benedicció, i durant la seva llarga vida sempre ha escampat el *bonus odor Christi*.

Aquests homes exemplars fins difunts encara parlen; per això esperem que la biografia de l'ardiaca Duran contribuirà a mantenir en el clero de la Diòcesi l'esperit sacerdotal, que és esperit de pietat, de sabiduria i caritat, que tan dignament en ell resplendia.

† JOSEP, BISBE DE VIC

Vic, 31 de gener de 1910.

* El record biogràfic del canonge Duran, antic catedràtic del Doctor Torras, és publicat per la seva família en l'aniversari del seu traspàs.

PRÒLEG AL LLIBRE «HIMNARI LITÚRGIC» *

Tots els pobles primitius han atribuït a la poesia un origc diví, de manera que el poeta té, en concepte d'ells, una repr sentació summa. És un instrument de Déu, Qui parla per boca del poeta. I aquest concepte primitiu ens transmet les generacions literàries i erudites, puix el mot *inspiraci* d'ús permanent en el llenguatge humà, significa que l'espei del poeta ha rebut una iluminació que ell mateix no sap exp car-se i que li ha commogut totes ses potències. Per això poesia més típica, la poesia més substancial, sempre se: la poesia religiosa, la poesia de les iluminacions divines; i e versos més sublims són aquells que no són fruit d'un exerci literari, sinó d'un acte de devota adoració als divins misteri que a la sàvia Providència del Senyor ha plagut fer arribar a ulls de la flaca creatura humana. D'aquí que la nostra sagrac litúrgia, espècie de derivació de la infallible revelació cristi na, sigui una mina excellentíssima, una font inestroncable (poesia, d'on brolla una inspiració sempre alta i fecunda, qu satisfà l'instint racional de tots els homes en qualsevol situ ció social que visquin. Per desgràcia el tresor de la poes litúrgica és poc conegut, per lo qual no podem menys d'apla dir al jove traductor dels escollits himnes i càntics que fc men la present collecció, qui amb son treball s'ha fet benem rit de la materna literatura i de la pietat cristiana. Diu qu l'impuls de son treball el rebé del qui firma aquestes ratlle lo qual Nos és molt satisfactori, puix la literatura piadosa no és solament una delectació estètica, sinó que exerceix e l'ànima una influència que l'eleva i l'acosta a Déu son Creado per medi de Jesús, nostre Redemptor amabilíssim; és a di constitueix una espècie d'adoració. El posseir, doncs, en no

* La traducció catalana dels himnes sagrats és del poeta Josep Sa i Bonfill, el qual rep aquest pròleg del Doctor Torras acompanyat d'u carta del 12 de juliol del 1910.

tra materna llengua catalana els principals himnes litúrgics afavoreix la pietat i és un ornament de la nostra literatura, puix tots els pobles cristians han desitjat tenir en la pròpia llengua aquells càntics que el cosmopolitisme catòlic, estès per tot el món, canta en unió d'esperit en llatí, i que responen a les principals creences i esperances de la nostra vida sobrenatural. Déu faci que el generós esforç del nostre jove escriptor contribueixi a desvetllar i a serenar a tantes ànimes qui, assedegades de poesia, cerquen consol en un art fonamentalment materialista, que els deixa l'ànima ensopida o desenfrenada, en lloc de dar-los aquell repòs i lluminosa i viva serenitat que emana de les eternes harmonies.

† JOSEP, BISBE DE VIC

PRÒLEG AL LLIBRE «EL SANT EVANGELI DE NOSTRE SENYOR JESUCRIST I ELS FETS DELS APÒSTOLS» *

EXHORTACIÓ AL PIADÓS LECTOR

Un sacerdot de la nostra jurisdicció ha posat en la nostra llengua, traduint-los de la Vulgata, els Evangelis de Nostre Senyor Jesucrist.

L'objecte d'aquesta traducció és purament espiritual; no és apologètic, no és un exercici literari, ni un treball exegètic: l'objecte és acostar l'esperit de l'home a son Déu i Senyor, prenent per Mediador al Qui únicament ho és entre Déu i els

* Aquesta versió catalana dels llibres sagrats és feta amb piadosa unció pel sacerdot vigatà doctor Marian Serra i Esturí.

homes,[1] el nostre dolcíssim Jesús de Natzaret. L'objecte és (tenir una manera de vida, és obtenir lo que expressa una fra ara de moda entre moderns i modernistes: que l'Evangeli : viscut; és lo que abans que els nostres contemporanis ensen ja Sant Pau [2] que ell havia fet, i ens diu que nosaltres tam ho fem: viure en Jesús, prescindir de la nostra vida imperf ta, identificar-nos amb Ell, vivint la vida de Jesús, perquè ı cristià deuria ésser un altre Crist.

Per a obtenir aquesta sobrenatural informació de la vi humana és que Déu ha parlat al món de diverses maneres a l'últim envià a la terra son Verb etern,[3] i per això existeix les Sagrades Escriptures, que els Pares de la Iglésia com ren a unes lletres escrites per Déu als homes, i són la parau divina que dóna la pauta humana, junt amb la tradició o: que porta en son si la santa Mare Iglésia Catòlica, Apostòli i Romana.

La paraula substancial de Déu no és com la paraula hun na, té una sublim subtilitat, i per això és entesa de tots · homes; no té exclusivismes, s'estén per tota la creatura rac nal, il·lumina totes les intel·ligències i toca tots els cors, perq Déu parla amb gran intimitat, i a cada u parla segons la mai ra com ell és. Tenint un sentit, que és el que interpreta la sa ta Mare Iglésia, posseeix tal amplitud, que és la mar de creatures racionals, dins de la qual, com en la mar, hi viu un món. A cada poble Déu li parla la seva llengua, a cada hoı li parla l'idioma de la seva ànima; cada cosa, diu Sant Pa té la seva llengua, i Déu, per son Verb etern, les parla tote a cada u li enraona amb la que li és més pròpia. Les majc intimitats l'home les té amb son Déu, i Déu encarnat, Jesús Natzaret, digué als seus deixebles,[5] és a dir, als cristians, q

1. I Timoteu, II, 5.
2. Gàlates, II, 20.
3. Hebreus, I, 1 i 2.
4. I Corintis, XIV, 10.
5. Joan, XV, 15.

els comunicaria els seus grans secrets; i els secrets es diuen a l'orella, a l'ànima, confidencialment, i per això el secret de la divina illuminació interna s'obté principalment per medi de l'oració, que és una comunicació íntima entre Déu i l'home.

Com una oració, cristià lector, has de llegir i meditar els Sants Evangelis, perquè quan els llegeixes estàs en comunicació immediata amb Déu, puix les Sagrades Escriptures, encara que escrites per homes com nosaltres, però eren instruments de Déu, i lo contingut en la Bíblia és la paraula de Déu per al sosteniment de l'esperit, qui ha de regir la carn. Això t'ensenya la reverència amb què has d'agafar els llibres sagrats, i la humilitat i devoció amb què els has de llegir. L'Evangeli és etern,[1] perquè és la paraula de l'Etern, i moltes vegades el seu sentit és més entès per l'humil cristià [2] qui no cerca altra cosa en sa lectura que la llum de l'enteniment i la força de la voluntat, que no pas pel savi presumit qui amb aire magistral vol judicar les ensenyances de Jesús. L'home transeünt, qui viu un dia, no pot judicar l'Evangeli, que és etern i la llei de totes les generacions.

Per a aprendre s'ha d'ésser humil; qui es pensa saber més que el mestre no aprendrà; son esperit no està disposat per a aprendre la lliçó, puix la Veritat no penetra en l'esperit superb, perquè és dur. El dubte esterilitza la terra de la nostra ànima i li lleva tota la fecunditat.

Moltes vegades hi ha una confusió entre la ciència de Déu i la ciència dels homes, i en la manera d'adquirir l'una i l'altra. La ciència de Déu és una vida, es viu. Així com el Déu dels cristians és un Déu viu, la seva ciència és una vida. El déu dels panteistes, tan abundants en nostres temps, és un déu mort, qui sols viu de fantasia, per això la ciència dels seus deixebles és també morta, no pot donar la ciència de la vida; i els qui parlen tant de viure la ciència, en parlen perquè senten que

1. Apocalipsi, XIV, 6.
2. Mateu, XI, 25.

els falta la vida, puix tothom sol parlar més de lo que li falta que de lo que té; i ells poden tenir una ciència aparent, però no tenen vida. La vida no consisteix en una especulació mental, sinó en un exercici de tot el nostre ésser.

La publicació, doncs, dels Sants Evangelis de Nostre Senyor Jesucrist en la nostra llengua catalana té un objecte purament pràctic: que tothom es pugui més fàcilment aprofitar de la vida i de la doctrina del Salvador dels homes. La predestinació dels cristians consisteix en conformar-se amb la imatge de Jesús,[1] i la imatge vivent d'Ell cap pintor l'ha treta més exacta i atraient que l'Evangeli. La doctrina i la vida de Jesús s'ha de contemplar conjuntament, perquè Jesús no és com els filosops, dels quals basta saber-ne la doctrina. D'Ell se n'ha de saber la doctrina i conèixer i estimar l'Home; i la llum cristiana deriva de l'Home i de la doctrina. La doctrina separada de l'Home no salvaria, perquè qui salva és el Salvador Jesús. Jesús i la seva doctrina no poden separar-se, perquè són una mateixa cosa; la seva doctrina és la Sabiduria del Pare, i Jesús no és altra cosa que la Sabiduria del Pare que s'ha revelat als homes, és el Verb de Déu encarnat, és una Sabiduria viva, substancial, subsistent, i per això brolla d'Ell una font de vida que vivifica als homes; és encara més que això: és la mateixa Vida.[2]

L'última evolució herètica, que per desgràcia domina en molts esperits, consisteix en acceptar la doctrina, però volent ignorar a l'Home, o sia, a l'Home-Déu. I sense l'Home-Déu, Jesús, la doctrina queda fosca, com suprimit el sol la claror s'acabaria, puix la claror, la llum, no subsisteix per si mateixa; així sense Jesús, Déu i Home, el Cristianisme necessàriament s'acabaria també. La sobrenatural penetració d'esperit del Poeta Sagrat ja li féu comprendre aquesta veritat quan escriví;[3] *Feu resplendir sobre vostre servent la llum de vostra*

1. Romans, VIII, 29.
2. Joan, XIV, 6.
3. Salm CXVIII, 135.

faç divinal; i ensenyeu-me vostres justíssims decrets. Per a posseir la verdadera Llum es necessita una comunicació immediata amb Déu; per això Jesús, qui és la comunicació de Déu amb els homes, en les Sagrades Lletres [1] i en la sagrada litúrgia de la Iglésia [2] és anomenat Llum, i per a gaudir d'ella devem familiaritzar-nos amb Jesús. Una llum esmortuïda, separada de Jesús, encara que d'Ell provingui, no vivifica; és necessari la doctrina oir-la de la seva pròpia boca i assegut als seus peus, com deixeble als peus del Mestre celestial.

Un cristià és una nova creatura,[3] un home nou, i aquesta nova vida la rep directament, com un esperit vivificant que ix de la boca de l'Altíssim, i s'infon a l'home; per això la doctrina divina convé oir-la del ministre sagrat de la Iglésia quan l'explica al poble, o llegir-la en l'Evangeli tal qual sortí de la boca del diví Salvador i l'entén la santa Mare Iglésia.

Certs heretges contemporanis volen que el Cristianisme, que la Religió, sia una cosa que l'home fabrica de la pròpia substància, com l'aranya solitària la seva tela, que el Cristianisme ressurti de la *subconsciència*, diuen, de cada u, que sia un desenrotllament natural de l'home, rebutgen que sia una comunicació divina, que ens ve de fora, qual Pontífex summe i etern és Jesús de Natzaret; per això impugnen els Sagrats Evangelis i la mateixa sagrada Persona del Salvador. No volen que sien coses divines i vingudes del cel, sinó produïdes per la naturalesa. Jesús i l'Evangeli estan tan identificats, que qui és enemic de l'un ho ha d'ésser també de l'altre. L'Evangeli no és un llibre mort; perquè son Autor principal és viu. Els llibres que són obra d'un home, quan aquest mor el seu llibre també es va morint; per això les biblioteques són com un magnífic panteó que conté restes humanes, molt respectables, molt pròpies per a estudiar la humanitat, però li falta la vida. En elles hi ha grans obres contingudes en molts volums, com-

1. Joan, I, 9.
2. Pr. B. M. V.
3. Gàlates, VI, 15.

pendi de la sabiduria dels segles; l'Evangeli és un llibre petit i senzill, com un gra de mostassa, però és viu i vivificant, perquè Jesús és viu i la seva vida és immortal; per això també és immortal l'Evangeli, puix conté la Sabiduria de l'eternitat. Té moltíssims enemics, però cap d'ells és capaç de llevar-li la vida, i no està subjecte a modes, ni a sistemes literaris ni filosòfics. Per això convé divulgar aquesta Font de vida i cridar als homes perquè vinguin a apagar en ella la seva set i dir-los amb les paraules de l'apòstol i evangelista Sant Joan: «Hem vist, i us testifiquem i anunciem la vida eterna que estava en el Pare i ens ha aparegut a nosaltres».[1]

Llegeix, doncs, i medita amb reverència, cristià lector, la Vida i la Doctrina de Jesús de Natzaret, nostre dolcíssim Mestre, Senyor i Redemptor, perquè Jesús i l'Evangeli són una mateixa cosa, llegeix i medita amb fe i humilitat, com qui escolta al mateix Déu qui et parla; Jesús és la faç divinal qui es revelà al món per a la nostra salvació, és lo invisible que s'ha fet visible,[2] i aquesta faç sublim quedà estampada en els Evangelis amb gran simplicitat per mà d'uns homes populars, d'una manera que no han sabut tan sols imitar ni els filosops ni els poetes, ni cap savi mundà; per això si vols illuminar el teu esperit i salvar la teva ànima, si vols encertar el camí de la vida, llegeix i medita els Evangelis de Jesús, que són pau i salut per a tots els homes humils, i si vols penetrar el seu sentit sublim i disfrutar de la seva llum, has de llegir-los postrat als peus de Jesús de Natzaret, qui és el Mestre diví de tot el llinatge humà, i recordant-te que d'ells és autor el mateix Déu, amb devota oració digues-li com Samuel: «Parleu, Senyor, que vostre servent escolta.»[3]

† JOSEP, BISBE DE VIC

Vic, festa de Sant Joan, apòstol i evangelista, de l'any 1911.

1. Joan, I.
2. Praef. Nat. Domini.
3. I Reis, III, 9.

A SOR MARIA EULÀRIA ANZIZU, MENORETA DEL MONESTIR DE PEDRALBES *

Molt apreciada en Crist Sor Eulària:

Déu ha volgut que Vostra Reverència fos encarregada d'escriure la vida de l'Eminentíssim Senyor Cardenal de la Iglésia Romana i Bisbe de Barcelona, Dr. Salvador Casañas, i jo m'alegro d'aquesta voluntat de l'Altíssim. A ningú pertocava més l'escriure aquesta vida que a una religiosa, i encara més a una menoreta, filla de la piíssima Santa Clara, perquè lo difunt Cardenal era certament un teòleg insigne, de clara intel·ligència, qui penetrava fàcilment en les misterioses qüestions dogmàtiques, fou Prelat zelosíssim de la glòria de Déu i de la salvació de les ànimes, que lo mateix en les serres pirinenques, quan era bisbe d'Urgell, lluitant amb glaces i pluges, pujant i baixant horribles muntanyes, que a Barcelona, enmig de les passions, que naturalment es desencadenen en los grans centres de població, més temibles encara que no pas el torb del Pirineu, servà sempre l'ànima serena i suau, semblant a aquell altre Cardenal, fill, com V. R., del gran Pare Sant Francesc, lo gloriós Sant Bonaventura, del qual es deia que no havia pecat en Adam, com també podria dir-se de la inalterable igualtat d'ànim del Cardenal Casañas. Ell, seguint l'ensenyança que el gloriós príncep dels apòstols Sant Pere dóna als bisbes, dominà al clero i als fidels no amb violència, sinó amb la dolça norma de la seva vida, plena de la unció del Sant Esperit; però encara més, que no pas per totes aquestes raons, és providencial que sia una monja la que hagi d'escriure la

* Responent a indicacions superiors, Sor Eulàlia Anzizu es disposava a escriure la biografia de l'Emm. Cardenal Casañas, bisbe de Barcelona, i abans demanà al Doctor Torras unes ratlles on poder recolzar el seu escrit. Això motiva aquesta bellíssima semblança del tan piadós com docte purpurat, la qual, igual que el llibre de la ilustrada religiosa, romangué inèdita.

Vida del Cardenal Casañas, perquè en aquest Príncep de Iglésia entre totes les seves virtuts, entre totes les seves obr de zel, entre totes les aficions del seu cor apostòlic, la que pı dominava era l'amor, lo zel de formar ànimes santes, qui cc sagressin tota la seva vida al sant servei del Senyor. Imita a Sant Francisco de Sales, de qui era molt devot, lo Carden Casañas es complaïa en treballar en la formació d'ànimes ele tes, en ajudar-les a pujar amunt en lo camí de la perfecci perquè amb la llum d'intel·ligència rebuda del Senyor, coı prenia que la santedat forma l'objecte de la vinguda al mı del Fill de Déu, puix que en un grau més o menys elevat, tc els cristians estem obligats a participar d'ella, i així és que ı les cartes dels Apòstols, als cristians, de qualsevol estat o cc dició que sien, se'ls anomena Sants. Lo mateix Sant Jeroni, dc tor màxim com se'l sol anomenar, escriptor qui intervenia ı les grans qüestions de la Fe i en els assumptes generals de Iglésia, no obstant dedicà una bona part de l'activitat de sı enèrgic esperit a la formació de santes esposes de Jesús, nostre dolcíssim Senyor.

Vostra Reverència mateixa havia tingut ocasió d'experime tar aquesta predilecció del Cardenal Casañas per a la form ció d'ànimes consagrades totalment a l'amor diví. Lo món a tual no comprèn la transcendència d'aquest misteri. No sı entendre la sabiduria evangèlica que consisteix en vendre t lo que es té, en desposseir-se de totes les coses, per a, amb sı preu, comprar la perla preciosa de la santedat. I no obstaı així s'ha format lo Cristianisme, i aquest serà sempre lo foı ment del regne de Déu a la terra. Los ulls grossers i carnals, sabiduria terrera, no sap veure aquest misteri que Déu reve als petits i despreciables segons lo món, i amaga a les mirad interessades dels superbs.

Aquesta afició a les ànimes santes suposa la santedat ı qui la posseeix; un esperit mundà no gusta de les coses cele tials, però com l'esperit de nostre estimadíssim senyor Carc nal estava després de les mundanes aficions, amb Sant Pı podia dir: La nostra conversa és de coses del cel. Així aficiorı

va les ànimes al pur amor a Déu Senyor nostre; i de la seva sagrada persona s'exhalava aquella bona olor de Crist que edificava a tots los qui el tractaven, encara que fossin gent profana, i els portava al dolç seguici del nostre amantíssim Jesús. I ¿quina és la missió apostòlica sinó fer als homes amics del nostre Redemptor, amb l'atracció de la seva suavíssima gràcia?

És cert que les exterioritats en nosaltres los homes, compostos d'ànima i de cos, tenen molta eficàcia, que l'acció externa és necessària en la Iglésia de Déu, i és lo primer grau en lo procés de la santedat, perquè la fe entra per l'orella; però és indubtable que l'edificació espiritual del Cristianisme és obra de l'Esperit Sant, essent la santedat la substància de la Iglésia, de manera que així com en l'home l'ànima és la que promou l'activitat de la vida, fins la corporal, en la Iglésia de Déu totes les operacions, tots los pensaments, tots los afectes, tots los actes de virtut, tota l'abnegació, tots los sacrificis, tots los carismes, totes les illuminacions sobrenaturals, tota la seva vida, en una paraula, prové de l'esperit de santedat, que per això los teòlegs ensenyen que la santedat és una de les notes de la verdadera Iglésia.

I si la santedat és la substància de la Iglésia, és evident que els bisbes han de conrear les ànimes a qui Déu crida a la perfecció de vida. Aquestes mai són en gros nombre, són lo *pusillus grex* de què parla l'Evangeli, però constitueixen lo nucli de la Iglésia, i la força d'aquesta, fins en les manifestacions i actes exteriors de la seva vida, depèn enterament de la santedat interior que es conté en ella. Per això en la visió profètica de la Iglésia que tingueren los sants de l'Antic Testament ja resultava que la seva bellesa era interior. La bellesa arquitectònica dels temples, la majestuosa litúrgia, l'harmonia de la música sagrada, la poesia dels càntics i oracions, l'hermosura de les estàtues i pintures que representen los misteris i els sants, no són altra cosa que una dèbil expressió de la bellesa interior de la Iglésia, que és la santedat, de què ella és una font que mai s'estronca, perquè ix del costat sacratíssim del

nostre Redemptor Jesús, segons ensenyen los sants Pares Doctors.

Així és que el Prelat que ha treballat en la santificació d les ànimes, en la formació del petit ramat dels escollits, qui h contribuït a la perfecció, qui ha purificat los esperits i els h acostat i unit a Déu amb vincles d'amor, ha fet més per l Iglésia, pel llinatge humà que vol perfeccionar-se identificant se amb Jesús, amb Qui han de conformar-se tots los qui e volen salvar, que no pas aquell qui ha edificat temples admira bles, ha protegit les arts religioses, o ha fet esplèndides funda cions piadoses. Davant dels homes és clar que l'ofici de per feccionar les ànimes no apareix amb magnificència; haurà d desaparèixer lo present, lo mundà, les tenebres de la nostra ignorància, i resplendir la llum de l'eterna Veritat, perquè e faci evident la bellesa sobrenatural de la gràcia interior. L'ex cel·lència de l'amor diví, a l'home qui no és espiritual, li costa de comprendre, perquè no es veu amb els ulls de la carn, n es palpa amb les mans. És un foc intern qui mou tota la mà quina de la Iglésia i totes les seves operacions, però és invi sible; i no obstant, aquest foc és l'essència de la nostra santa Religió, de manera que deia lo nostre diví Redemptor que El per això havia vingut al món per a portar-hi aquest foc i en cendre'l. I abundant en aquest pensament de que l'amor div és l'essència de la santedat, i ha d'ésser lo principi directiu de totes les accions del cristià, l'apòstol Sant Pau deia que la pietat era útil per a tot.

Per això lo nostre venerable i estimat Cardenal Casañas més encara que no pas per la seva ciència teològica, més encara que no pas per lo seu encert en manejar i resoldre los assumptes eclesiàstics, serví a la Iglésia de Déu fomentant la pietat quan amb son dolcíssim influx personal, amb sos coneixements de la ciència dels sants, treballava ànimes electes, preparant-les per a l'exercici de l'amor. Així cooperava lo fidelíssim ministre de la Iglésia a la missió de son diví Fundador, l'amantíssim Jesús, d'encendre la terra amb lo foc de l'amor, i així la Providència que governa lo món ha portat les coses de

manera que ha volgut fos una monja menoreta, una filla del seràfic Pare Sant Francesc, l'home de l'amor, l'encarregada d'escriure la vida d'un Cardenal, qui entre tots els dons de naturalesa i de gràcia amb què Déu volgué enriquir-lo, sobreeixia una eminentíssima i suavíssima pietat. Era impossible estar prop d'ell i no sentir l'encís que exercia fins quan tractava matèries que no eren pròpiament piadoses; i era perquè la pietat formava lo fonament i base de la seva vida; i desaparegut ell d'aquesta vall de llàgrimes, convenient és que la seva aroma de pietat continuï edificant als fidels cristians, i que la seva acció pastoral, la influència del seu esperit s'allargui tot lo que sia possible dins de la contingència i varietat d'aquest món. Avui la santedat viu arraconada i fins perseguida, les magnificències materials del món tenen enlluernats a molts cristians, i la preciosa perla de la santedat queda oblidada, quan l'Evangeli ensenya a l'home a vendre tot lo que té per a comprar-la i posseir-la. Que Vostra Reverència, doncs, qui tants colloquis espirituals havia tingut amb lo difunt Cardenal, publiqui la seva pietat i la seva virtut per a edificació dels fidels cristians, i sobretot perquè serveixi d'estímul als qui estem consagrats a Déu, encenent-nos amb l'amor celestial, que purifica els cors i eleva les ànimes fins a unir-les amb l'Altíssim, on es troba la plenitud de la Veritat i de la Vida. I que el bon Déu comuniqui a Vostra Reverència i a totes les menoretes d'eix religiós Monestir de Pedralbes, l'esperit seràfic de la seva mareta Santa Clara, com li demana, encomanant-se a les seves oracions i enviant-li la més afectuosa salutació

† JOSEP, BISBE DE VIC

Vic, 23 de setembre de 1913, festa dels Gloriosos Dolors de Nostra Senyora.

AL SENYOR DON JAUME RAVENTÓS*

Amic caríssim: He sabut que van a publicar-se els escrit de vostè, lo qual m'ha causat una verdadera satisfacció. Vost és home pràctic, home de professió dedicada als elements m terials de la vida humana, però potser per això mateix posseei l'aptitud de proporcionar l'esperit als homes del segle, i s bretot als homes de la nostra terra. La doctrina evangèlica é el pa de l'universal llinatge humà; però per lo mateix que é una doctrina divina predicada pel Fill de Déu, és per a tots el pobles de la terra i per a tots els segles. És la gràcia multifo me de què parlen les Sagrades Escriptures, és aquella para la que cadascú entén en la seva llengua; i així és que jo en el escrits de vostè, de caràcter moral, social i religiós, hi trob el gust de pa de casa. I en temps de fam de les ànimes, com é el nostre, aquest pa fa molt profit. Per això convé que s'e tengui. Tinc la seguretat de que els seus escrits fins han d'é ser útils al clero parroquial, puix la veritat que nodreix le ànimes està presentada a l'estil de la terra i del temps, d què vostè s'ha revestit per la seva convivència amb el pobl i els sacerdots poden aprendre en ells la manera d'aquesta c municació que exigeix una aptitud difícil.

Com vostè i jo hem respirat l'aire de la mateixa comarc i hem estat criats en cases molt similars, em vénen a la imag nació fórmules de les cases de pagès: vostè fins ara ha sem brat les bones idees a eixams, ara la bona llavor serà sembr da a socs. Jo espero que la llavor ha de fructificar en molte ànimes: puix continguda la doctrina en un volum, el lector e rep en forma més reflexiva, i la reflexió és la que fecunditz les idees. De totes maneres jo li envio per endavant l'enhor

* En aplegar en volums titulats *Proses de bon seny* l'abundosa c llita dels seus escrits, el senyor Jaume Raventós rebé del Bisbe de Vi aquesta carta, escrita a petició del doctor Eudald Serra, editor del llibr com un obsequi a l'autor i com el pròleg més autoritzat.

bona, i, pregant a Déu li doni la seva santa benedicció, el saluda amb molt afecte el seu amic i conterrani

† EL BISBE DE VIC

Vic, 16 de març de 1914.

DEDICATÒRIES DIVERSES

Al primer full de *La Tradició Catalana.*

«Al Canonge de Vic, en Jaume Collell, poeta, predicador i agitador príncep en lo moviment regional, S. S. i a. — *L'Autor.*»

*

Al peu del discurs llegit a la Reial Acadèmia de Bones Lletres.

«Sr. Dr. Emili Pascual: Diem la veritat, ensenyant a tots. — *L'Autor.*»

*

En l'opuscle *Consideracions sociològiques sobre el Regionalisme.*

«A son estimat cosí N'Emili Pascual, del Bruc. — Siguem tots bons catalans, com a bons fills de nostra mare. ¡Ai del que d'ella renega, que va contra l'esperit i voluntat de Déu!»

*

En la pastoral *La Ciutat de Déu i l'Evangeli de la pau.*

«Al senyor Emili Pascual. — Ja sabem que la mitra pesa; mes també a Déu li pesava la santa Creu en el camí del Calva-

ri, i era Déu. Faci's, doncs, sa santa voluntat i no la nostra. Per Ell vivim, i per Ell morirem.»

*

En l'opuscle *De l'Infinit i del límit en l'art.*

«Al senyor Emili Pascual. — Vós també sou pintor i ànima artista. Sentiu per Déu.»

*

En la pastoral *La pagesia cristiana.*

«Al senyor Emili Pascual. — Mentre a la pairal llar catalana s'hi resi el Sant Rosari no caurà. Tu ets pagès, i conserva aquesta santa tradició i costum dels passats. Bé deien ells que a la casa on no s'hi resa, *les parets ploren,* preveient sa total ruïna. Resem, doncs, per la nostra salut moral i temporal.»

*

En la pastoral *La Victòria del Bruc.*

«A l'Emili Pascual, mon cosí i amic. — Seguiu essent tan patriota com sempre, que sense Déu no hi ha Pàtria, ni Pàtria sense Déu. Vós porteu la sang de vostres avis ben portada. Ells us en senten grat, i us beneeix — † *Lo Bisbe de Vic.*»

*

En la *Carta als mestres cristians.*

«Cosí. — Fes tot lo que puguis per ensenyar bé i cristianament els teus fills. ¡Què fórem, què seríem nosaltres, si els nostres pares no ho haguessin fet! Això esgarrifa... Després de Déu i els pares, lo més interessant són bons mestres.»

*

En la pastoral *La educación maternal.*

«A l'Emili Pascual. — Fem bones mares, que és lo que més falta fa en el món. ¡Oh, si ell tingués bones mares! Digueu a la Toneta, ma cosina benvolguda, que la llegeixi, que ja sé que és bona vostra muller; mes li farà consol i ajuda.»

*

En la primera plana d'un Missal.

«Aquest Missal, present del Collegi del Bon Consell, de Les Corts, quals religioses el pintaren i illuminaren, a l'Illustríssim Doctor Antoni Estalella a l'ésser consagrat Bisbe de Terol; per disposició dels preveres qui subscriuen, sos hereus de confiança, torna a la mateixa Comunitat, enriquit amb l'estimada memòria del curt i gloriós pontificat del qui fou sempre protector i amic de la Casa de Nostra Senyora del Bon Consell.»

FLOR DE MISSA NOVA*

Baix de diverses espècies
que són signes i apariències
hi ha una essència sublim.

* Autògraf estampat en els Recordatoris de la Primera Missa de mossèn Eudald Serra (22 de juny del 1906). És traducció d'una estrofa del *Lauda, Sion,* de sant Tomàs d'Aquino.

EN L'ÀLBUM DE L'ERMITA MARIANA DEL F/ PENJADA EN UN CIMAL INACCESSIBLE DEL CABRERÈS

Far de la llum eterna, estrella de la mar, oïu les pregà del Pastor i empareu a tots els fidels cristians de la diò Ausetana. — † *Josep, Bisbe de Vic.*

EN L'ÀLBUM DEL SANT CRIST D'IGUALAD

Després de portar amb espiritual consol la veneranda Ir ge del Sant Crist d'Igualada en la processó solemne de la f comemorativa del Bruc, el dia 20 de maig del 1907, segon de Pasqua de Pentecostès, a honra i glòria del diví Redem i de sa miraculosa Imatge, començo i firmo el present llibr † *Josep, Bisbe de Vic.*

II. PIADOSES

MES DEL SAGRAT COR DE JESÚS *

A L'EXCM. I IL·LM. SR. DR. D. BENET VILAMITJANA, ARQUEBISBE DE TARRAGONA

EXCEL·LENTÍSSIM I IL·LUSTRÍSSIM SENYOR:

Aquest petit llibre necessita una protecció i defensa, puix la moda que en tot se fica, fins en les coses d'Església, ha desterrat en gran part i en detriment de la pietat verdadera i sòlida, l'ús de la llengua catalana de les funcions i pràctiques religioses; per lo qual aquest *Mes*, tenint que navegar contracorrent, cerca en V. E. I. un Patró de tanta autoritat com V. E. I. disfruta entre els Prelats de la Iglésia, i qual modo de pensar en la matèria és ben notori.

Altra raó m'ha mogut a dirigir-me a V. E. I., i és l'ésser digne successor d'aquells illustres Metropolitans de Catalunya,

* Llibret piadós, escrit a Vilafranca l'estiuada de l'any 1879 per tal de cooperar a la sollicitud del papa Lleó XIII, que posa la devoció al Cor de Jesús com a principal mitjà de salvació i demana la seva difusió per tota la terra. La primera impressió és a Barcelona (Vídua i Fills de J. Subirana, 1880); va dedicada al Dr. Benet Vilamitjana, arquebisbe de Tarragona, el qual accepta la dedicatòria, i conté, a part del «Mes», les Lletanies, l'exercici per a oir missa en honor del Sagrat Cor, unes cobles de mossèn Verdaguer i altres del segle XVIII. Ha estat reimprès moltes vegades en català i en castellà.

presidents dels venerables Concilis Tarraconenses, qui ja el segle passat manaren fomentar i estendre entre els fid cristians la devoció excellentíssima del Sagrat Cor de Jesús com el present llibre no és altra cosa que el compliment d quella exhortació conciliar, per sos mateixos passos ve a a llir-se sota l'ombra benefactora de V. E. I.

Vulgui el bon Jesús, qui disposà que son Evangeli es p diqués en totes les llengües, donar-hi la seva santa benedicc preparar el cor dels catalans per a entendre els dolcíssims m teris del seu Cor, i conservar a V. E. I. per molts anys en l'a tiga Seu de Santa Tecla.

JOSEP TORRAS I BAGES, *Prev.*

CARTA DE L'EXCM. DR. VILAMITJANA

Tarragona, 30 de desembre del 1879.

El món mor d'*atonia* religiosa, i el Cor de Jesús *sol* p curar-lo, restaurant amb el calor de sos incendis divins la vi en els cors dels homes. I la llengua materna és la llengua cor i dels pios afectes. Balmes a Madrid resava el Rosari català.

El nostre poble o no entén el castellà o l'entén mal, i totes maneres no el mou com la llengua que ha après d llavis de la mare. És molt cert lo que deia un a uns predi dors: *Vosaltres prediqueu en castellà i la gent es condem en català.*

Aplaudesc, per tant, el pensament de publicar el *Mes Sagrat Cor de Jesús,* i de publicar-lo en català; i bene l'autor i el llibre.

† BENET, *Arquebisbe de Tarragona*

Cristià lector: aquí et presento aquest petit llibre del *Mes del Sagrat Cor de Jesús* en nostra materna llengua, puix encara que n'hi ha d'altres molt excellents, no pas en català que jo sàpiga. I és tan certa aquella sentència de la Divinal Escriptura que diu que els fills del segle ensenyaran la prudència als fills de la llum, que a mi m'ha mogut a estampar aquestes planes l'exemple que tenim cada dia de veure que els qui volen escampar les seves idees polítiques, i a voltes impies, i anar-les infiltrant en el poble, o els qui volen fer-se populars en la literatura profana, del llenguatge català es valen; i ¿qui té més dret a ésser popular que el Cor d'Aquell qui vingué al món per a evangelitzar als pobres?

D'altra part, tothom prega amb més devoció en la llengua que ha mamat en la infància que en qualsevol d'altra (si exceptues la llatina en els Oficis públics de la Iglésia), i això ho has de tenir molt més en compte amb la devoció del Sagrat Cor, puix en ella el cristià es dirigeix al bon Jesús com a un pare, a un amic o a l'espòs de la seva ànima, i a tals persones se'ls parla en llenguatge de la intimitat, que ix del cor, i no pas amb la llengua oficial com qui tira un memorial al Rei. La Sagrada Escriptura ens ensenya que la nostra oració no ha de distingir-se per l'elegància de les paraules, sinó pel fervor dels afectes i la senzillesa de l'ànima; i això no dubtis que ho aconseguiràs més fàcilment usant la llengua en què aprengueres a enraonar amb Déu, quan arribares a l'ús de la raó. I els catalans tenen més dret a tenir un *Mes del Sagrat Cor* en sa materna llengua, en quant els primers i potser els únics concilis espanyols qui han manat propagar aquesta santa devoció foren els Tarraconenses, els quals aconseguiren en part el seu propòsit, puix a últims de la centúria passada en molts pobles s'hi celebraven festes, i fins es feren fundacions, com succeeix en la vila on escrivim. En la qual no solament des de la centúria passada se celebra ofici solemne el divendres després de l'Octava del Corpus, sinó que els nostres avis es recordaven d'un temps més piadós, en què posat al públic, en un carrer o plaça, un quadre del Sagrat

Cor de Jesús, el poble piadosament s'alegrava encenent focs en honor d'aquell foc de caritat, que en l'interior de nostre dolcíssim Redemptor cremava, solemnitzant així la vigília de la festa amb les mostres de popular alegria amb què soler celebrar-se en la nostra terra les vigílies de les grans festivitats. Tant de bo que vinguessin altra volta dies com aquells en què Crist fos tan conegut i estimat de pobres i de rics, de savis i d'ignorants. És cert que la malícia del temps ho dificulta, mes jo també t'asseguro que les devocions castellanes no ajuden de cap manera ni contribueixen a produir aquella pietat expansiva, alegre, senzilla i popular que, tot asserenant els esperits, interessava en favor dels homes el Cor d'Aquel qui es complau entre els pobres i les criatures, i que ha dit que és precís que ens tornem infants si volem entrar en el regne del cel. En fi, el nostre propòsit és contribuir a fer-lo conèixer més i més; a qual objecte trobaràs en aquest quadern, a més dels exercicis del *Mes*, algunes altres pràctiques i devocions en honra seva, així com també unes *Coples del Cor de Jesús*, compostes per l'illustre poeta Mossèn Jacint Verdaguer, i altres que havem copiat d'un petit Devocionari imprès a Tarragona en l'any 1745.

Pren-ne, cristià lector, de tot la bona voluntat, que jo t'asseguro que la força de la divina gràcia suplirà la flaquesa del llibret.

Vilafranca del Penedès, 27 d'agost, festa de la Transverberació del Cor de Santa Teresa, de l'any de 1879.

MES DEL SAGRAT COR DE JESÚS

«Vulneratum est Cor Christi ut per vulnus visibile, vulnus amoris invisibile videamus.»

(S. BERNARDI, *Serm. 3 de Pass. Dom.*)

DIA I

Sia de tothom conegut, estimat i venerat el dolcíssim Cor de nostre amabilíssim Redemptor Jesús. Amén

Per la senyal de la santa Creu, etc.

ACTE DE CONTRICIÓ

Senyor meu Jesucrist, Déu i home verdader, en qui crec, en qui espero i a qui amo més que totes les coses, em pesa de tot mon cor d'haver-vos ofès tan sols per ser Vós qui sou, bondat infinita; i per l'immens amor que m'haveu manifestat baixant del cel i morint en una Creu per amor nostre, em postro als vostres peus i amb els ulls posats en vostre Cor dolcíssim, encès d'amor pels pecadors, us demano humilment perdó de tots els meus pecats i l'assistència de vostra gràcia per a mai més tornar a caure en desgràcia vostra. Amén.

ORACIÓ PREPARATÒRIA

Jo em postro, Déu meu, en vostra sobirana presència, creient que per virtut de vostra immensitat, estant aquí present penetreu fins els meus pensaments més ocults. Jo us adoro en unió del vostre santíssim Fill i desitjo unir el meu cor al seu per a oferir-vos una oració pura i acceptable a vostres

divins ulls. Illumineu, Senyor, el meu enteniment, encene meva voluntat, envieu-me santes inspiracions i infoneu-m vostra gràcia per a poder penetrar en el Cor de vostre am síssim Fill Jesucrist, contemplar les riqueses del seu am adquirir les virtuts de què està adornat. I Vós, Maria Sa sima, Angel de la meva guarda i Sants tots de la meva devo intercediu per mi a fi que, apartant del meu enteniment saments de distracció, pugui meditar les excellències de l'a de Crist. Amén.

Consideració

Què és el Sagrat Cor de Jesús

I. Alça, oh cristià, ton cor i eleva ton enteniment p considerar la més gloriosa, santa, perfecta i dolça de tote coses. Encara que tinguessis ales com de colom i volessis als últims confins de la terra, baixessis als abismes o pene sis en el lloc més elevat del cel, no trobaries res que de l sisquera es pugui comparar al Sagrat Cor de Jesús. El teix Déu, a pesar de la Seva Omnipotència, no podria criar cosa més perfecta.

De l'home, lo més perfet és el cor, de tal manera qu millor elogi que es pot fer d'una persona, és dir d'ella qu un bon cor; i, per tant, considera quina ha d'ésser l'exce cia del Cor de Crist, qui és l'home més perfet, l'home pe tíssim, el més hermós entre els fills dels homes, el més s senzill, el més generós i humil, tan bondadós i amable, per veure'l eixia la gent pels carrers, i per a sentir-lo aba naven els seus pobles i se n'anaven al desert, oblidant-se de l'aliment amb què havem de sostenir el cos. «Tot el el segueix», deien els seus enemics, esfereïts, perquè era in sible veure'l i no estimar-lo; puix la bondat de son Co manifestava per tot l'exterior de la seva sagrada Persona. sos llavis, diu un profeta, hi habitava la mateixa gràcia; s

rada era tan dolça i piadosa que, girant sos ulls envers Sant Pere, després de sa negació, el sant Apòstol es convertí en un mar de llàgrimes.» Ditxosos els ulls que pogueren veure al bon Jesús en sa vida mortal; però encara mil vegades més ditxosos aquells qui, amb els ulls de la fe, procuren contemplar l'excel·lència del seu Cor santíssim, puix arribaran en aquest món a adquirir aquell amor seu que preserva de la corrupció, i en l'altre la seva possessió eterna.

II. Però ja sabem fins on arriba l'home, tal vegada diràs; és una criatura molt limitada, no hi cap en ella més que una perfecció insignificant; serà un Cor com el dels altres amb alguna major perfecció; mes segueix un moment, oh cristià, aquesta reflexió.

El cor de l'home és verdaderament una poca cosa, perquè poca cosa és l'home; però figura't a Jesucrist, qui encara que té la naturalesa humana, essent, per tant, verdader home, per sa unió amb la segona Persona de la Santíssima Trinitat, és una Persona divina i son Cor és verdaderament el Cor de Déu; de manera que en aquell petit espai, en aquell insignificant membre de la carn sagrada de Crist, hi pots considerar les prerrogatives del mateix Déu; la misericòrdia sens límits amb què es compadeix dels pecadors i els crida a la gràcia, la paciència infinita amb què suporta els insults de miserables criatures, a qui en un moment podria llençar a l'abisme de l'infern, la suavitat amb què governa i condueix als qui caminen pel bon camí, i la generositat immensa amb què premia el més petit servei que es fa en obsequi seu, fins al punt, com diu la Sagrada Escriptura, de premiar amb glòria eterna l'acte de donar un vas d'aigua fresca al pobre assedegat.

Quan Déu, mogut de son infinit amor envers l'home, es féu home, volgué sentir com l'home, i, per tant, prenent un Cor de carn semblant al nostre, el féu palpitar a l'influx d'un amor infinit, constituint-lo òrgan de les seves misericòrdies, essent un Cor d'home que sent amb un amor de Déu.

¡Oh! ¡Quant gran és aquell dolcíssim Cor! Penetra, oh c: tià, en Ell per la ferida que li obrí la llança del soldat, i veu: clarament com estar i habitar en el Cor de Jesús és habi en el cel, puix és verdaderament el Cor de Déu tan magn i sagrat com la mateixa glòria.

III. El Cor de Jesús és el llaç que uneix els homes a Déu, puix, essent Cor d'home i de Déu, es compadeix de misèria humana i la sent com si fos pròpia misèria; es con de les calamitats dels homes i, havent sigut nombrat hereu · món pel seu etern Pare, considera les misèries de tots seus habitants com a pròpies, i es mira obligat a remeiar- amb remeis del cel. ¡Oh bon Jesús! Vostre dolcíssim Cor fon de tristesa al veure les calamitats dels cristians, i sobre es trenca de tendresa al veure els seus cors durs, apartats d vostres consols i cercant desaforats les delícies vanes i mal nes d'aquest món pecaminós.

El Cor de Jesús és al propi temps el conducte que con nica als homes les gràcies que davallen de Déu Senyor nost Ell és pròpiament l'únic verdader mediador entre Déu i homes, de manera que totes les gràcies que tenim és perc Ell ens les ha merescudes, puix advocat nostre davant del tr de l'etern Pare, intercedeix contínuament per les nostres : cessitats, corresponent a les seves súpliques una abundàn de gràcies tal, que, dipositades en el seu Cor, formen un riqu sim dipòsit, on havem d'acudir nosaltres per a assaborir divines dolçures, com l'abella acut a la flor per a xuclar d'e el licor amb què produeix la mel. Aplica, doncs, oh cristià, teu esperit a aquell Cor dolcíssim i quedaràs enriquit de g cies espirituals i de consols del cel.

Mediti's sobre lo dit i de seguida es resarà la següent sa tació i lo que després ve; mes els qui vulguin gastar mer temps, feta la meditació, poden resar els tres Parenostre l'Acte de consagració, deixant tot lo demés.

SALUTACIÓ AL SAGRAT COR

¡Oh Cor dolcíssim de nostre Redemptor Jesús! ¡Refugi segur, arca de salvació per l'ànima qui navega pel tempestuós mar de la vida, cella deliciosa de les ànimes castes en la qual qui penetra és feliç, i dintre de la qual tothom està segur de no ser víctima del llop infernal! El vostre Cor, amorosíssim Jesús, és un verdader cel de consol, pau, goig i alegria indestructible, en el qual, qui una vegada hi entra, no en vol sortir mai més. ¡Oh, quant deliciós és l'habitar-hi! En Ell desitjo reposar tots els dies de ma vida i fins per tota l'eternitat.

Tingues confiança, ¡oh ànima!, i pensa que enlloc pots reposar millor que en aquell Cor obert per tothom; recorda't que el mateix Jesús t'hi crida, dient: «Si estàs assedegat, vine a Mi i beu, i mai més tindràs set de coses mundanes; si estàs cansat, vine, que jo et daré forces, i si s'ha apoderat de tu la lepra del pecat, quedaràs més pur que la mateixa neu.» Jo voldria adorar-vos, Cor sacratíssim, amb l'amor amb què us adoren els serafins; voldria abraçar-vos amb la puresa amb què us abracen les santes verges i donar-vos les proves d'afecte que us donaren els màrtirs a l'oferir per Vós la sang. ¡Oh bon Jesús! ¡oh Rei de l'amor! Feu-nos despendre enterament de l'amor del món i de les seves vanitats a fi que el nostre cor, semblança del vostre, no senti altre amor que l'amor sant i noble a Déu Senyor nostre; que l'amor pels demés homes, que l'amor a totes les criatures sia una derivació d'aquest amor a Déu, de manera que sapiguem complir aquell precepte fonamental d'estimar a Déu amb tot el nostre cor, amb tota la nostra ànima, amb totes les nostres forces, sobre totes les coses.

I com Vós, oh Cor sacratíssim del bon Jesús, sou l'exemplar i l'escola de l'amor, com en les vostres amoroses flames s'ha d'encendre qui vulgui estimar a Déu com se deu, a Vós acudim i des de lo més íntim de la nostra ànima adorem aquelles tres glorioses insígnies de què apareixéreu adornat, saludant-les amb les següents deprecacions i Parenostres:

Oh Ferida preciosa, oberta en el Sagrat Cor per a do pas a les flames del seu immens amor: feu que l'incendi la caritat purifiqui els nostres cors de la immundícia del cat. — *Pater i Ave.*

Oh Corona d'espines, que turmenteu al sacratíssim amb les cruels puntes dels nostres pecats: feu que sentim sant i verdader remordiment de nostres culpes. — *Pater i A*

Oh Creu plantada en el Cor de Crist, arbre frondós alin tat per la sang divina, signe de l'encès desig que sentíeu d ser crucificat: concediu-nos una resignació completa als de nis de la Providència. — *Pater i Ave.*

Acte de consagració

Só vostre, oh bon Jesús, perquè sou mon Criador, per de tota l'eternitat m'haveu portat dins de vostra intelligèr com una criatura és portada per la mare; só vostre per m'haveu rescatat del poder del dimoni i m'haveu comprat preu de vostra preciosíssima sang; só vostre com el fill és pare, com el sarment és del cep, com el fruit és de l'arbre, p fruits de la vostra Creu som tots els cristians: i encara mil vegades m'he rebellat contra de Vós, el vostre Cor dol sim mai ha deixat d'estimar-me; haveu llençat per mi dol ses llàgrimes en els dies de ma prevaricació, i, mogut per tre Cor amantíssim, no haveu parat fins a fer-me tornar gràcia. ¡Oh Cor que tant m'haveu estimat! ¡oh Cor a qui tes vegades he entristit i omplert d'amargura! A Vós em sagro i protesto mil vegades de no donar-vos d'aquí endav cap motiu d'aflicció; sinó que, al revés, recordant-me de ocasions passades en què us he omplert d'amargura, prop d'aquí endavant estimar-vos pels qui no us estimen, hon vos pels qui us desprecien, propagar la vostra glòria pe satisfer les amargures que al vostre Cor causen aquells estant obligats a propagar la vostra glòria, us miren amb major indiferència. Proposo emplear tot el meu cor en e

mar-vos i voldria tenir mil cors per estimar-vos més encara; vull que des d'ara la meva ànima sia un sagrari vostre tancat a tota vana passió humana, un lloc de repòs per Vós, una viva imatge del vostre Cor, de manera que, dedicant-se durant tota la vida a amar-vos, l'últim pensament que faci a l'hora de la mort sia un acte d'amor a Vós, oh Jesús dolcíssim, qui voleu glorificar la meva ànima per tota l'eternitat. Amén.

Tots els dies es faran els exercicis com en aquest, exceptuada la meditació, que es farà per les consideracions que vénen designades a cada dia del Mes.

DIA II

Consideració

EXCEL·LÈNCIA DEL SAGRAT COR DE JESÚS

I. — Déu és el qui únicament té tota la perfecció, o més ben dit, és la mateixa perfecció; de manera que totes les coses perfectes o excellents ho són perquè Déu els ha donat aquesta excellència. Alaba, oh criatura, a la Bondat divina, qui, moguda únicament de l'amor, ha volgut fer participants a les criatures de la terra de la seva altíssima hermosura, deixant com un meravellós rastre de si mateix en l'univers que nosaltres habitem; de tal manera que, contemplant les grandeses de la naturalesa, hi veiem un vestigi de la sabiduria del nostre Criador, com amb la fesomia d'una criatura es coneix moltes vegades de qui és filla.

Mes, a proporció que la criatura es va acostant al seu Criador, l'excellència és més notable. L'arbre és més excellent que la terra en què està plantat; l'animal ho és més que la planta de què s'alimenta, l'home ho és més que l'animal, l'àngel més que l'home, i Jesucrist, Rei dels segles, immortal i visible, és més excellent que les plantes, els animals, homes i àngels, perquè és hereu de tot lo criat, i totes les coses han sigut

criades per Ell, constituint l'univers, el patrimoni que li h consignat el Pare Etern.

Considera, doncs, ara, oh cristià, què tal deu ser la gran desa de Cor d'aquest Senyor de tot lo criat, d'aquest Rei d tot l'univers, el despreniment amb què el posseeix, puix, pesar d'ésser Rei de la terra, visqué en ella com una de le seves més pobres criatures; reflexiona com no cerca en aques regne del món la pròpia glòria, sinó la del seu Pare celestial de la mateixa manera que tu no t'has de gloriar de les teve riqueses, talents o hermosura, ni t'has d'aferrar a aqueste coses, sinó posseir-les senzillament, referir-les totes a Déu usar-les únicament per la seva santa glòria i la salut de pròxim.

Un cor petit es satisfà d'una cosa petita. ¿No veiem mi miserables mundans viure satisfets perquè tenen una fortun de tants o quants mils duros, o una fama de literats o ho mes de ciència? ¿No en veiem encara d'altres contents d poder disfrutar de la satisfacció dels sentits, com les bèstie de poder menjar i beure? Ells mateixos ens ensenyen quan petit és son cor, perquè el cor de cada u és a proporció d lo que estima.

Quant diferent és el vostre dolcíssim Cor, ¡oh bon Jesús! Ple d'amorosíssimes flames està, no perquè degui ser purificat sinó per a ensenyar-nos a nosaltres que amb aquest foc san tíssim devem encendre nostre cor, a fi de quedar purificat de totes ses flaqueses i males inclinacions, preparant aix una digna habitació en nostres interiors a Aquell qui es com plau en habitar en l'esperit de l'home.

II. El cor de l'home és el temple de Déu, temple mol més excellent que no pas els temples de pedra o marbre que com a palaus de la Divinitat han edificat els pobles cristians; però no havent-hi cap cor d'home digna habitació del Déu de cels i terra, aquest poderosíssim Senyor se'n volgué fabrica un ple de totes les excellències, adornat de totes les virtuts enriquit de tots els mèrits, i és el Cor sagrat de Jesucris

Senyor nostre, que Déu se crià expressament per a regnar en Ell i descansar-hi, com un monarca poderós es fabrica un reial siti on alegrar-se i reposar dels negocis i maldecaps del govern. ¡Oh, quant deliciós ha d'ésser aquest dolcíssim Cor! Puix, a pesar d'ésser Déu felicíssim en si mateix, i no necessitar sortir de si per a trobar un goig infinit, no obstant es complau en habitar, s'alegra i disfruta en gran manera reposant en el Cor de Jesús.

I si Déu, essent en si mateix felicíssim, troba les seves complaences en reposar en el Sagrat Cor de Jesús, ¿com no hi trobarà la plenitud de la felicitat l'home que no té en si mateix més que misèria, dolor i tristesa?

III. Considera, per últim, per a comprendre l'excel·lència d'aquest sacratíssim Cor, com tots els sants i santes qui s'han distingit per una devoció més encesa envers Ell, són els sants més admirables, almenys per lo que toca a l'amor de Déu, que ha tingut la Iglésia de Crist. Sant Joan Evangelista, el deixeble més tendrament amat del Redemptor, qui l'acompanyà fins a la Creu, mereixent que al morir l'encomanés a sa Mare la gloriosa Verge Maria, tributà a aquell Cor santíssim el culte més amorós que se li pot tributar, puix en la nit abans de començar la Passió tingué llarga estona son cap reposant sobre d'aquell Cor qui panteixava d'amor envers els homes. Santa Gertrudis, qui és una de les ànimes més estimades de Déu que hi ha hagut en la Iglésia, fins al punt de dir el mateix Senyor que sempre el trobarien en el cor d'aquesta gloriosa verge, no solament es distingí per un gran amor a aquesta devoció, sinó que podem dir que ella és una verdadera mestra i doctora dels qui vulguin ser veritables deixebles del Cor de Crist; i, per últim, qualsevol que vulgui observar-ho, veurà clarament com entre els cristians els més fervorosos, els qui més de veres treballen en fer-se sants són els devots del Sagrat Cor; al pas que els cristians de nom, els cristians grossers i carnals ni entenen ni volen entendre lo que sia aquesta devoció tan delicada i agradable a la majestat divina. Apli-

quem-nos, doncs, nosaltres a aquesta santa devoció a fi d'h rar dignament aquell Cor sobirà, tan excellent i digne d'és estimat per tothom, i trobarem augments de fervor en nos vida espiritual.

DIA III

Consideració

El Sagrat Cor de Jesús en la infantesa

I. Déu és immutable i el mateix sempre; mai és més ni més jove, puix és etern; però quan li va plaure fer-se ho per amor dels homes, vestint-se de la nostra flaca i misera carn, volgué anar creixent com les demés persones; per qual nosaltres podem contemplar al bon Jesús, ja tendı delicat infant, ja minyó ple d'hermosura i de gràcia, ja hc en la plenitud de l'edat, exemplar de bondat i sabiduria; el podem, però, considerar vell, perquè la fortalesa de l'ar no el deixà envellir.

Considerem avui la santa infància de Crist contemplan que era aquell dolcíssim Cor seu durant els primers anys la seva vida, puix si sempre és digne de la nostra venera aquell Cor, per ésser el Cor d'un Déu, potser mai ens apa més digne del nostre amor com durant la santa Infància.

En efecte: l'excellència d'una cosa sembla que augme quan, sense perdre res de la seva virtut, se concentra i dueix, com la gota d'essència de rosa, a pesar d'ésser la teixa que existia en diferents flors, ens causa una impre molt més forta i agradable reduïda a aquella insignific quantitat; i per lo mateix, aquell Cor tendríssim de Jesús, rant la infància, podem considerar-lo com una gota de sència divina que, contenint tota la virtut de Déu, la Trin Santíssima va derramar sobre la terra per a ofegar en el baf pestilencial del pecat.

Contempla, oh ànima, per un moment aquell Cor preciosíssim de l'Infant Jesús, puix si tingué virtut per a apartar del món la indignació divina, molt més en tindrà per a purificar el teu cor de tota espiritual immundícia.

II. Considera, en segon lloc, la tendresa de Cor de l'Infant Jesús, puix si essent gran llençava llàgrimes al veure les calamitats dels homes, també havia de sofrir en la seva infància, tenint com tenia, ja des de l'instant de la seva concepció, tot el coneixement. El seu Cor patí ja des que tenia pocs dies d'edat al veure la degollació dels sants Innocents, companys seus per l'edat i la pàtria, qui donaven la sang per causa d'Ell. Sofrí també el Cor del diví Infant per les tribulacions que per Ell passaven Maria Santíssima i Sant Josep amb motiu de les persecucions d'Herodes; de manera que veié, ja des de la infància, que tots aquells qui el voltaven i qui el voltarien fins als últims dies del món, sofririen per causa seva.

Com Jesucrist, conformant-se humilment a la regla de la naturalesa humana, no volgué parlar durant el primer temps de la seva vida, no sabem cap expressió d'Ell que ens faci conèixer l'estat del seu Cor; però reflexionant sobre el coneixement que tenia i les tribulacions que abundaren en la seva infància, veurem clarament com devia derramar llàgrimes amargues i de sang; per lo qual, cap cristià deu queixar-se si es veu visitat per la tribulació, puix el bon Jesús tingué son Cor inundat d'amargura des dels primers dies de la seva infància.

III. Altres circumstàncies molt meravelloses havem de considerar en el Cor dolcíssim de l'Infant Jesús, perquè com que Ell sempre tingué la plenitud del coneixement, i fou illuminat per la Divinitat a qui estava unit, tenia una rectitud d'afectes envers Déu i les coses, que no es troba en les criatures. L'infant, diu Sant Agustí, abans sap mossegar el pit de què mama, que no pas agrair a sa mare la llet amb què l'alimenta; abans practica la ira que la paciència; avorreix abans

de saber estimar. De manera que els començaments de l'hc
són sempre molt infeliços, els seus primers actes molt desa
dables i no és virtuós sinó després d'haver estat dominat
vici.

¡Quant diferentment passà amb l'Infant Jesús!

Considera'l, cristià, en aquells primers dies de la seva v
considera'l en el pobre jaç de Betlem, i el veuràs allí
tranquil com en el si de l'Etern Pare, on viu per tota l'e
nitat, tan content com en el ventre de la Verge Maria. Els
viments d'ira i de gola, tots els signes dels mals apetits
totes les criatures demostren, en Ell no es manifestaven
la raó de no tenir la inclinació al mal, la perversió de passi
que s'originen del pecat de nostres primers pares Adam i E
ja que el pecat no solament no dominà mai al Fill de Ma
sinó que, al revés, venia Ell per a destruir-lo del cor dels
més homes. ¡Oh cristià! Si la teva infància fou una edat
misèries, proposa almenys recuperar el temps de la teva
inútilment perdut, treballant ara sèriament en adquirir
virtut.

DIA IV

Consideració

El Sagrat Cor de Jesús en la joventut

I. Així com el sol, encara que sia sempre el mateix, a l
ribar al migdia demostra més la grandesa i eficàcia de la ll
i dels seus raigs, que no pas a la matinada, nostre Redemp
Jesús, també, encara que des de son principi fou ple de t
les virtuts i excellències, a l'arribar a la plenitud de l'e
d'home perfet manifestà més clarament al món les excel
tíssimes prerrogatives de son Cor adorable. Les Divines
criptures ens donen a comprendre aquests avenços del
Jesús, dient-nos que creixia en sabiduria, edat i gràcia dav

de Déu i dels homes; i en la pobra però santa casa del fuster de Natzaret, desconeguda dels poderosos i dels savis de la terra, s'anava formant aquell Home qui havia de donar al món una nova llei d'amor i de virtut. Avançava, de consegüent, el bon Jesús davant dels homes, per a donar-nos exemple a nosaltres de que devem avançar contínuament en la virtut. I si no, ¿per què Déu ens hauria donat la vida? ¿Tal vegada per a menjar, beure, disfrutar dels plaers i fer-nos rics? ¡Ah, no! Doncs el temps de la present vida l'havem de gastar en adquirir cada dia noves virtuts, en desarrelar del nostre cor els vicis i en servir i adorar al nostre Pare celestial. Qui no ho fa així malgasta els seus dies miserablement, i haurà de donar compte a la Justícia divina de no haver-se aprofitat del temps.

¡Oh Déu meu! No vull usar més d'excuses per a deixar d'enriquir de virtuts el meu cor miserable; passem la infantesa i els pocs anys ens excusen de treballar en la pròpia santificació, arribem a la joventut i les seves distraccions ens sembla que són prou causa per a no cuidar-nos de la nostra perfecció espiritual, i a l'entrar a la vellesa les seves flaqueses i mals ens impedeixen d'aprofitar el temps; amb lo qual resulta que en lloc d'avançar en edat i en perfecció com el dolcíssim Jesús, avancem, sí, en anys, mes oblidats de Déu i de la nostra ànima, carregant cada dia més la nostra consciència de pecats i vicis... Proposo, oh Senyor, d'aquí endavant cada dia augmentar en vostre amor, i enriquir-me de virtut, a imitació de vostre santíssim Cor.

II. Contempla el Cor noble i generós de Jesús durant la seva joventut. El jove de si té un cor noble i es guia generalment per sentiments generosos, de manera que l'egoisme no sol dominar en la joventut, que és l'edat més hermosa de la vida. Considera, per tant, aquella divina Persona, el Cor excellentíssim de la qual estava sempre disposat a sacrificar-se per la glòria de Déu, que únicament per ella vivia, no cercant en sa conducta altra cosa que l'augment d'aquesta mateixa glòria divina. I per a comprendre més clarament que no el

guià altre principi que aquest durant tota la seva vida, r
xiona que, ja mogut per aquest desig, se féu home i morí
prés en l'arbre sant de la Creu.

És cert que el cor de la joventut és noble i generós;
¡ai! quant diferent del Cor de Jesús; el foc de les passion
qui el mou, l'amor sensible l'ocupa, les coses exteriors l'e
tenen i no es recorda d'estimar a Aquell qui amorosame
convida al més dolç i sant dels amors, i que des de la Creu
espera amb els braços estesos per a donar-nos l'abraçada a
rosa d'una amistat santa i immortal.

Cristià, si ets jove no deixis passar aquesta hermosa
sense consagrar-te a l'amor del Cor de Jesús, oferint-li aq
hermosíssims sentiments que són la glòria de la jovent
que després prestament es desvaneixen, com les flors pe
l'olor així que es tornen mústigues; i si ha passat ja pe
aquella edat i l'has dissipada vanament, sense consagrar-
l'amor de Jesucrist, aprofita encara les teves darreries, i s
li has sabut donar un cor jove i ric d'amor, ofereix-li alm
lo que et queda, això és, una voluntat recta i un cor humi
contrit i reconegut a ses amorosíssimes fineses.

III. Mes si Jesús tingué en la seva joventut un Cor
ric d'amor envers son Pare celestial, si consagrà els seus
hermosos sentiments a Déu, no s'oblidava dels homes a
havia pres per germans, sinó que tenia per ells una vivíss
simpatia, interessant-se son Cor santíssim per tot lo que
homes pertanyia. Ell fou verdaderament la flor de la jo
tut, l'exemplar de l'home en aquesta preciosa edat de la
vida; puix posseint totes les virtuts i qualitats pròpies d'
no tenia cap dels defectes que són comuns en la mateixa i
quals ningú se'n deslliura. Els antics patriarques i prof
veient-lo ja en esperit, parlaven d'Ell amb termes graci
sims. Serà, deien, blanc i ros; els seus ulls, més hermosos
el vi; les seves dents, més blanques que la llet; son Co
sems serà fort i brau com el lleó i mans com l'anyell; i e
de les tribulacions que passaven aquells sants personatge

idea del Crist promès els consolava i fortificava per a resistir, alenant-los sempre l'esperança d'aquella estrella que havia d'il·luminar a tots els pobles, que és Jesús ensenyant a tot el món.

I si la sola esperança de Jesús bastava per a consolar i confortar a l'antic poble, figureu-vos què seria la realitat. Va passar pel món escampant gràcies, i la gent exclamava al veure'l: «Tot ho fa bé; benaventurats els pits qui li han donat mamar i les entranyes qui l'han portat.»

En les Sagrades Escriptures, referint-se al bon Jesús, ja estava escrit que les donzelles, enamorades d'Ell, el seguirien ferides pel seu amor; amb lo qual es denotava que les ànimes pures (significades per les donzelles) ho deixarien tot per a consagrar-se a l'amor de Crist. Cristià, puix que tu també coneixes a Jesús, ja que de mil maneres t'ha donat a entendre l'hermosura, l'amor i totes les demés excel·lències de son Cor santíssim; ja que la llum de la fe t'ensenya que aqueix Cor fou partit per una llança per a donar per tu fins la darrera gota de la seva sang, deixa des d'ara l'amor del món i de les seves vanitats i consagra't completament a l'amor de Jesús.

DIA V

Consideració

Amor a Déu del Sagrat Cor de Jesús

I. Encara que tinguessis una fe capaç de trasbalsar muntanyes, o distribuïssis als pobres tot el teu patrimoni, o estessis enriquit d'extraordinàries virtuts i fins posseïssis el do de fer miracles, tot això, diu la Sagrada Escriptura, de res et serviria si no tinguessis al mateix temps l'amor de Déu, perquè l'amor de Déu és el principi del nostre mèrit i lo que dóna valor a les nostres virtuts, fent-les acceptables als ulls del Senyor.

Per això tots els sants han procurat adquirir-lo, de ma
que no cercaven altra cosa en totes les seves obres, i aq
era el fi que es proposaven en les seves llargues oracions
els seus treballs apostòlics i en ses penitències extraord
ries. Sant Agustí exclamava: «Estima a Déu i fes lo que
guis...» «El cel, la terra i totes les coses m'estan dient
Senyor, que us estimo», i l'abat Rancé, aquell portent de
nitència qui renovà en els temps moderns les austeritats
antics solitaris de la Tebaida, com sentint en son cor aque
paraules de Sant Agustí al mirar les frondoses muntanyes
flors o les fonts, deia: «Totes aquestes coses em recorden,
meu, l'obligació que tinc d'estimar-vos.» Santa Teresa i m
altres sants i santes tenien verdaders desmais d'amor, i
ells haurien donat la seva sang, i sofert tota mena de
ments per a adquirir un grau més d'aquest amor, del
estaven tan assedegats i desitjosos, que el gloriós profeta
vid comparava aquest desig seu d'estimar a Déu al que t
la font d'aigües fresques el cérvol que va ferit i cansat fu
dels caçadors.

És, doncs, l'amor de Déu el principal desig dels sants,
tu no el tens, procura almenys ara acostar-te al Sagrat Co
Jesús, perquè te'n comuniqui una part de la seva abundàr

II. L'únic cor que ha estimat a Déu d'un modo cond
és el de Jesús.

Els sants l'estimaven més que tot lo del món, més que
seus pares, més que la seva vida, però distaven molt d'
mar-lo com Ell mereix ser estimat. Els àngels qui el ve
cara a casa, qui l'assisteixen servint-li de criats i patges,
dent a cada instant contemplar sa grandesa i hermosura
nita, perquè el coneixen més que els homes, l'estimen m
Maria Santíssima, tan unida amb Déu fins al punt d'ésser M
i Esposa seva, tenint un Cor puríssim i excellentíssim
mava a Déu amb un amor superior al de totes les criatu
però ni els àngels, ni la seva Reina la Immaculada Verge,
timaven del modo que Ell es mereix; i si s'afegís a l'a

d'aquesta celestial Senyora l'amor de totes les criatures, encara Déu se'n mereixeria molt més. Fou, doncs, necessari que es criés el Cor de Jesús a fi d'haver-hi en el món qui estimés a Déu tant com Ell se mereix.

Si reflexiones un moment, ànima meva, comprendràs amb facilitat aquestes raons. Una cosa en tant és estimada en quant se'n comprèn l'excellència, i qui més en comprèn el mèrit, més l'estima. L'home senzill i sense coneixements, tant apreciarà un tros de cristall, que no té cap valor, com un diamant, que pot valer milions. L'home, doncs, perquè és racional i la fe l'il·lumina, coneix Déu i l'adora i estima; l'àngel, tenint un enteniment més elevat que l'home, coneix encara més a son Criador i l'estima més; la Verge Santíssima, la més excellent i illustre de totes les criatures, amb son enteniment quasi diví, veu més que tothom la grandesa de Déu i més que tothom l'estima; mes com a Déu únicament el comprèn Déu, perquè tan sols el seu enteniment és capaç d'abarcar la Substància Infinita, resulta que solament el Cor de Jesús estimarà a Déu del modo que es mereix per ésser verdaderament un Cor de Déu. ¡Oh Cor ple de flames d'amor! ¡oh foc immens de caritat, al costat del qual no hi ha cap amor que es pugui dir amor, com al costat del sol quan està alt no hi ha cap llum que il·lumini! Jo vos adoro des del fons de la meva ànima, i em postro al considerar la grandesa del vostre amor, que ens haveu volgut donar a conèixer per a enfervoritzar els nostres cors, qui no saben estimar més que les coses grosseres i sensibles. D'aquí endavant el meu principal amor serà per aquell Cor que il·lumina amb amoroses flames el mateix tron de la Trinitat Beatíssima i deixa de la seva abundància als serafins i altres esperits angèlics l'amor amb què estimen a son Déu i Senyor.

III. Jesucrist Senyor nostre, com a hereu de la gran família dels homes, és qui principalment ve obligat a pagar al Pare celestial els tributs d'amor i agraïment que per molts conceptes se li deuen; i com, per desgràcia, entre els fills dels

homes la major part som durs de cor i no coneixem al amor que el de nosaltres mateixos i de les nostres comodit i gustos, queda sempre sobre de la terra un gran deute d'an envers Déu Senyor nostre, que s'ha de satisfer, i que úni ment pot satisfer un Cor ple de puresa i de tresors d'am com és el Cor de Jesús.

Aquest deute el prengué sobre si el diví Redemptor, i c no hi ha ningú més desitjós de complir amb les seves obli cions que aquell Senyor, ja pots comprendre amb facilitat sospirs i vives ànsies amb què desitjava morir i consumi d'amor a fi d'oferir a l'Etern Pare una satisfacció que exce encara als deutes d'amor que els homes li tenien i que si mateixos mai més haurien pogut satisfer.

Alegreu-vos, oh Pare celestial, d'aquesta amorosa ofer els homes no us han estimat com devien, Vós entregàre l'home el món amb totes ses grandeses, i per tornes a ell n demanàreu altra cosa que el seu cor. «Fill, li diguéreu, dóna el teu cor»; els homes ingrats no han escoltat aquesta a rosa súplica, i Vós no posseíeu aquests cors que havíeu c perquè us estimessin; mes veus aquí que el bon Jesús es p senta davant el vostre tron i us ofereix el seu Cor dolcíss ple de puríssim amor. Des d'aleshores els homes, reconeix que el seu cor era indigne d'ésser presentat a Vós, us oferei aquest Cor sacratíssim de Jesús, que és de tothom, puix t els cristians, essent membres de Crist, són part de la s Persona, formant verdaderament el seu cos; i és, per tant Cor de Crist cor de tots els homes, com els seus mèrits i seva glòria són també de tots aquells qui estan en gràcia. Cor dolcíssim! Jo us dono infinites gràcies de l'amor que riu a Déu i que deuria oferir-li el meu cor insensat i inse ble. ¡Oh Pare celestial! Accepteu aquest amor a compte que jo us dec.

DIA VI

Consideració

Amor del Sagrat Cor als homes

I. No ha acabat l'amor son ofici després d'estimar a Déu, puix falta encara exercitar-se en l'amor del pròxim; de tal manera que és impossible estimar de veres a Déu sens estimar al pròxim, i si això falta, l'amor de Déu és tan sols una aparença, és un foc que no escalfa, una ombra i no una realitat. Per això Jesucrist posava l'amor del pròxim com una prova i distintiu dels deixebles, dient-los que el món els havia de distingir de tots els demés homes per l'amor que els uns als altres es tindrien.

La cristiandat no forma més que una família, de manera que entre els cristians no hi ha estrangers, no hi deu haver enemics, s'han d'auxiliar els uns als altres fins al punt que en algunes ocasions el cristià està obligat a donar la seva vida per la salvació de l'ànima del pròxim; que el deixeble deu imitar al Mestre, ¿i no sap tothom que Jesucrist morí per la salvació eterna dels homes? Al predicar Nostre Senyor son Evangeli, per a fer comprendre als seus oients amb poques paraules tota la doctrina evangèlica, els deia que tota la nova Llei en això es comprenia: en estimar a Déu i al pròxim; de manera que tots els demés manaments s'enclouen en aquest; i la pràctica de tots els altres de res serviria si no anés acompanya de l'amor a Déu i al pròxim.

L'home és una imatge vivent del seu Criador, per lo qual l'ofensa feta al més insignificant dels homes és una verdadera injúria envers Déu, de qui l'home és criatura i imatge; al pas que un petit obsequi o servei que se li faci serà també premiat pel Senyor com si a Ell mateix se li hagués fet. En cap lloc l'Evangeli és tan fort com quan tracta d'aquesta matèria, i la Llei cristiana mai és més rigorosa que al parlar dels qui falten a les seves obligacions danyant al pròxim; i quan el bon

Jesús cridava als homes al celestial convit de l'Eucaristia posava com una condició necessària abans de prendre el grat aliment, el reconciliar-se amb el pròxim, per lo qual Iglésia ha establert en les misses solemnes la cerimònia de pau, perquè els fidels es penetrin de l'obligació que tots ter de viure agermanats i amb verdadera concòrdia. El Cor Jesús, tan dolç i pacífic, s'omple d'indignació i d'odi con els qui ofenen al pròxim, de manera que un antic prof comparava son furor al de la lleona quan li han robat els se cadells.

Penetra't, oh cristià, de la importància de l'amor envers pròxim, i no deixis passar aquest mes sense fer al Sagrat C de Jesús l'obsequi d'oblidar les diferències que puguis te amb els teus germans.

II. L'amor de Jesucrist envers els homes arribà fins l'extrem de fer coses que el món no les comprenia i qualificava de bogeries; ni la nostra raó natural se'n sab donar compte si la fe no ens ensenyés quant extraordinari l'amor del Criador envers les criatures, obra de les se mans, i la història del nostre Redemptor no ens el presen amb una espècie de desfici per a sofrir pel pròxim. El zel p la salvació dels homes el consumia, com el flam va consum un ciri, tota la seva vida fou consagrada al bé dels seus g mans segons la carn, els majors turments li semblaven lícies en quant servien per la nostra salvació, i els sants, c han sabut millor endevinar els misteris del seu amabilíss Cor, ens diuen que la creu fou per Ell un llit de delícies i q la conservarà en la glòria per tota l'eternitat, com una jo d'un preu inestimable.

Estima el bon Jesús a l'home, i no l'estima perquè ting cap mèrit, puix és una criatura plena de misèries i d'ing tituds. Mentre visqué sobre la terra l'hauríeu vist voltat pobres i ignorants, de vells i de criatures, i amb aquest hur llevat formà la seva Santa Iglésia, qui havia de dominar fi als monarques més poderosos. Tocar-li a un dels seus dei

bles era tocar-li la nina dels seus ulls; els ajudà amb santíssims consells, els consolà al veure'ls afligits, i quan, a l'hora de pujar-se'n al cel, els veié tristos, els digué: «Alegreu-vos, perquè no us desempararé fins a la consumació dels segles.»

És tan encès d'amor als homes aquell sacratíssim Cor, que diuen els sants que tornaria de bon grat a morir per cada pecador per a obtenir la seva salvació eterna; sobre de lo qual, cristià, has de fer dues reflexions: primera, correspondre a aquell gran amor proposant de morir mil vegades abans d'ofendre'l, i segona, no deixar mai de fer cap sacrifici per a obtenir la salvació espiritual del pròxim.

III. Tenia tant d'afecte el Fill de Déu a l'home, que volgué fer-se de la seva família, vestir-se de la seva naturalesa, essent engendrat per una dona i emparentant-se, de conseqüent, amb tota la humanitat. Als seus deixebles els anomenava germans, menjava i vivia en companyia dels homes, com si fos un de nosaltres, i arribà fins al punt d'estimar-se més la terra (que per Ell sempre fou plena d'espines) que no pas el cel, dient que les seves delícies les trobava en tractar amb els fills dels homes; i proves donà d'això quan, després d'haver-nos redimit pel preu infinit de sa preciosa sang, volgué encara quedar-se en companyia nostra en el Santíssim Sagrament de l'altar, on habita amb especial complaença, a pesar de les injúries que allí rep i del despreci i oblit en què se'l té. Bé sabia el bon Jesús que hi hauria una multitud de sagraris on no seria visitat, que en molts llocs no tindria altra companyia que la de la llàntia que crema davant de l'altar; però aquell Cor amabilíssim es conforma amb tot mentre els homes puguin trobar-lo sempre que vulguin per a consolar-se de les seves penes, fortificar-se pels combats de la vida i multiplicar son amor amb la companyia d'aquell Cor inflamat que voldria encendre tot el món amb el suavíssim foc de la caritat.

No s'acontentà el bon Jesús en redimir-nos, en morir per nosaltres, sinó que, demés, volgué servir-nos d'aliment a fi que la nostra vida espiritual no tan sols depengués d'Ell, sinó que

arribéssim els homes, usant aquest diví menjar, a criar naturalesa en certa manera divina. Considera, doncs, cr que Jesucrist no podia donar a l'home més proves d'am les que li ha donat, i que son enteniment, a pesar d'éss tot un Déu, no podia discórrer altre medi més exprés identificar-se amb les seves criatures i manifestar son a aquells mateixos qui tantes vegades l'han injuriat. Jo poso, ¡oh bon Jesús!, correspondre d'aquí endavant a les tres fineses cercant únicament en Vós el meu consol, i c derar la Sagrada Eucaristia com l'objecte del meu amo

DIA VII

Consideració

Dolçura del Sagrat Cor de Jesús

I. Els homes, frenètics per a trobar la felicitat i la remouen tota la terra cercant un consol pel seu cor; treba discorren, qüestionen, cometen fins els crims més horrib i aquest goig, que cerquen amb més deler que un assec la font, continua amagat i no saben on trobar-lo. El savi, tot i la seva ciència, l'ignora, el ric no el pot comprar a d'or, ni el monarca poderós pot conquistar-lo amb ses g armades, perquè el goig únicament existeix en el Cor de J el qual no es troba per medi de les ciències, sinó de la militat, ni es compra amb or o plata, sinó amb el desp ment de las coses terrenes, i es conquista, no amb la f sinó amb l'amor.

Per això el goig espiritual no el tenen els rics, savis derosos del món, sinó que generalment és patrimoni humils, piadosos i senzills de cor; de manera que més s habita en la cabanya del pagès o en la pobra habitaci l'obrer, que en el daurat palau del milionari. El goig per a l'esperit, no al cos, i, de conseqüent, espiritualment s'a

segueix; és un do de Déu i, per tant, d'Ell l'havem de rebre, demanant-lo amb confiança com qui demana una almoina a qui sap que té voluntat de socórrer-lo. Els sants són verdaderament feliços, perquè havent-ho deixat tot per Crist, aquest amorosíssim Senyor els fa la mercè d'alimentar-los de la dolçura del seu Cor, com les abelles s'alimenten de la mel de les flors.

Deixa, doncs, cristià, de cercar la felicitat en les coses terrenes, purifica ton cor de les aficions mundanes, fes del Cor de Jesús l'objecte de les teves delícies, meditant les seves grandeses i imitant les seves virtuts, i Ell serà per tu una font de puríssim goig, com ho és per als gloriosos estadants del cel.

II. Quan el cristià arriba a penetrar en el Cor de Jesús i fer-hi estada; quan una sola vegada ha tastat les delícies de son castíssim amor i l'Espòs divinal li ha mostrat la seva hermosura infinita, mai més torna a delectar-se en les coses de la terra i se li fan amargues totes, així com no troba bo cap menjar aquell qui encara té la boca dolça de mel. Perquè, en efecte, si el sol nom de Jesús, com diu Sant Bernat, és més dolç que la mel, ¡què serà el seu Cor! Conta un sant que quan Jesús era infant els demés nois li deien la mateixa suavitat: *Eamus ad suavitatem.* Sant Francesc en el Cor de Jesús hi trobava totes les coses, i per això sovint exclamava: «¡Oh Déu meu i totes les coses!» Sant Felip Neri, fins als darrers anys de sa llarga vellesa era tan feliç solament amb aquest amor de Jesús, que a Roma, on vivia, se'l considerava com el vell feliç per excel·lència, i d'un altre sant es conta que dins de la seva cel·la fins ballava d'alegria.

Però encara comprendràs més la virtut infinita del Cor de Jesús per alegrar als seus amics, si consideres que tots aquests sants que havem citat i molts d'altres qui podrien citar-se, disfrutaven d'aquesta alegria, no en una vida còmoda i regalada, no voltats de simpaties i bons afectes, sinó enmig de mortificacions i penitències extraordinàries, de calúmnies i persecucions, tenint, per dir-ho així, tot el món enemic; amb lo qual

es veu clarament que qui té a Jesús amic, poc li pot l'enemistat de tothom. Moguts d'aquesta dolçura del Sa Cor de Jesús, moltes de persones han despreciat trons, fo nes opulentíssimes i estats de gran honor, perquè han vis que totes aquestes coses poden donar únicament una apar de felicitat, però que el verdader goig de l'esperit se t únicament en Crist.

III. Qualsevol cosa en què posis el cor, cristià, hi h ocasions que t'avorrirà i que et cansarà; en totes trob defectes, veuràs que totes varien i que cap d'elles ni to món plegat pot satisfer la teva ànima, perquè la teva àn és major que el món; sols Déu és major que ella, i, per t únicament el Sagrat Cor és una habitació digna de la grandesa, on trobarà goig, alegria perdurable i seguretat ribar al cel sense ser víctima de l'enemic infernal.

Considera, per últim, com del Sagrat Cor de Jesús naix un riu de dolçura que s'estén pels cors dels seus devots quals tenen el do de comunicar-la a aquells qui amb ells t ten. Sant Francesc de Sales tenia un geni violentíssim, gràcies a l'influx d'aquest Cor diví, fou un dels homes amables que hi hagi hagut; atreia a tothom amb la seva çura, i encara avui dia els seus llibres causen les delícies les ànimes devotes. ¿No repares, cristià, la paciència i a amb què una Germana de la Caritat cuida als malalts, sofreix les seves impertinències i reganys? I ¿d'on penses treu la dolçura amb què els tracta? Del Sagrat Cor de Je

Si no tens tu aquesta dolçura envers el pròxim, pensa és perquè no ets verdader devot del Sagrat Cor, perquè t'acostes a Ell i no l'hi demanes, perquè els vents del regnen en ton interior i allí es promouen tempestats; des d'ara determina sentar plaça sota de la bandera de C i Ell t'alimentarà amb ses celestials delícies, et farà sentir seves inspiracions dolcíssimes que illuminen l'entenime suavitzen el cor, essent un verdader bàlsam de vida ete

¡Oh bon Jesús! Comuniqueu-me aquesta dolçura vostra, que jo des d'ara us prometo deixar per sempre les maleïdes felicitats del pecat.

DIA VIII

Consideració

Paciència del Sagrat Cor de Jesús

I. En l'Evangeli s'hi troba una sentència que diu: «Benaventurats els pacífics»; i verdaderament no hi ha ditxa que es pugui comparar a la seva, o per més ben dir, no hi ha ditxa més que pels pacífics, puix, com diu un sant, aquell qui vulgui tenir pau o felicitat que no l'esperi de no tenir contradiccions, que això és impossible mentre vivim en aquest món, sinó que la fundi en una gran paciència. De manera que aquestat virtut és interessantíssima, i, com diu l'apòstol Sant Jaume, és la que perfecciona l'obra. La supèrbia és la que pretén dominar; mes, en veritat, la paciència és la que únicament domina: ella conquista els cors de les persones, es fa estimar de tothom, ningú l'avorreix, i posa pau i concòrdia entre aquells en qui habita, de manera que contribueix a la felicitat d'una casa més que les riqueses, al bon ordre d'una família més que no pas la mateixa sabiduria, i a l'amor i bona voluntat entre els homes més que la caritat, per la raó de què no hi ha verdadera caritat sense paciència per a suportar els defectes, contradiccions i diferències de geni del pròxim.

Fins per cada u en particular és molt interessant la paciència, puix havem de tenir paciència amb nosaltres mateixos. Els crims més cruels, les baralles, les morts i ferides, els suïcidis i altres actes desesperats, tots tenen son principi en la falta de paciència, sense la qual l'home es converteix en una espècie de fera en quant a bàrbar i en una verdadera bèstia en quant a falta de raó i d'intel·ligència.

L'home sense paciència a cada instant està exposa grans desgràcies i mals, per lo qual importa en gran n cristià, que t'examinis d'aquesta matèria, i si, per des trobes que et falta aquesta virtut, proposa no parar tenir-la, posant els ulls en el pacífic Cor del bon Jesús, (gué ser anomenat *anyell* per a donar a entendre que Cor sense fel ni amargura.

II. El Cor de Jesús era incomparablement pacífi templa'l acompanyat d'apòstols i deixebles ignorants sers, i ni les seves impertinències ni les seves contrad veuràs mai que li facin perdre la paciència. No ente doctrina que els proposava, mes Ell l'explica per medi d parances i d'exemples; una colla de criatures del carr volen tirar a sobre per a estimar-lo, i els deixebles v apartar-les perquè no l'amoïnin; mes Ell, ple de pacièn crida i els fa festes. Patí fam, set, cansaments, insults precis, mes mai ningú li va sentir badar boca per a q se; i havent arribat els dies de la seva passió, alesho contradiccions, turments i amargures negaren aquell C císsim, però totes les tribulacions i turments plegats pogueren vèncer i fer-li perdre la paciència, de mane arribà al suplici sens exhalar una sola queixa, perquè ja escrit per un antic profeta que seria a la maner anyell, qui és portat a l'escorxador sens exhalar un s d'amargura. ¡Oh admirable paciència del Fill de Déu! ¡ verdaderament suau, tranquil i pacífic! Nosaltres no suportar una contradicció sens encendre'ns de furor, frir un petit mal de cap sense posar-nos de mal humo bon Jesús sofrí com un riu d'afliccions i penes, i no s per res aquell sacratíssim Cor seu.

I no pensis, cristià, que al Cor de Jesús se li hagin els motius de paciència per estar gloriós en el cel, pe examines l'estat dels cristians, i potser el teu mateix, clarament com encara ha de tenir una gran paciènc anomena i té per amics als cristians qui es troben en e

gràcia; mes els homes estan molt lluny d'ésser per Crist verdaders amics. No es recorden de fer-li els obsequis que se li deuen, i si els hi fan és tan sols per costum; saben murmurar i blasfemar de Crist amb la major indiferència, i no tenen una paraula per a reprovar aquestes injúries que rep; i aquell diví Senyor suporta aquestes faltes d'afecte dels seus amics amb una verdadera paciència, que els mateixos homes no comprendrien si no sabessin que aquesta paciència és immensa, perquè és de Déu. I ¿com podràs pagar al bon Jesús la paciència que ha tingut per tu? Suportant els defectes i contradiccions del pròxim per amor de son sacratíssim Cor.

III. Per a conèixer la paciència de Cor del dolcíssim Jesús, para't a considerar lo que passa en el món. Primerament, pensa que Jesucrist amb un sol acte de la seva voluntat podria tirar tots els seus enemics al fons de l'infern, o bé esclafar aquesta immensa bola que li diem l'univers i reduir-la al nores, com si mai hagués existit; i després vés discorrent per les grans injúries que a cada instant rep de part dels homes, la multitud qui blasfema i insulta el seu nom, el gran nombre de savis malvats qui estudien i escriuen per a fer-li guerra i perdre la seva fe en el cor del poble, i veuràs clarament com avui dia no hi ha home, per criminal que sia, per persones que hagi mort, per furts que hagi comès, que sia tan odiat i insultat com ho és el bon Jesús; i aquest dolcíssim Senyor ou aquestes injúries, contempla aquest odi que se li té i no perd la paciència; al revés, com diu la Sagrada Escriptura, fa eixir el sol pels seus amics lo mateix que pels seus enemics, fa ploure sobre els camps dels uns i dels altres, i conserva la vida d'aquells que l'insulten lo mateix que la d'aquells que el beneeixen.

Alguns qui no comprenen la delicadesa d'aquest Cor dolcíssim s'estranyen de veure aquestes coses; amb lo qual donen a entendre que no coneixen a Déu del modo que deurien. Jesucrist és un verdader Pare dels homes, estima amb un gran amor als fills que se li porten bé; i respecte d'aquells qui

s'aparten del bon camí i del seu amor, té una paciènc
daderament divina, els envia mil ocasions de conve
illumina a voltes el seu enteniment, enterneix el seu co
si ells s'endureixen en el pecat vindrà un dia que s'a
aquesta paciència, i aleshores aquest Anyell diví es co
rà, com diu l'Escriptura, en lleó qui amb son furor destr
als infeliços qui abans han destrossat son Cor de Pare
tíssim amb els seus pecats.

Sant Agustí deia que Déu és pacient perquè és eter
què té temps sobrer per a castigar, i no ha de fer com
qui té tan sols quatre dies de vida en els quals ha d'ex
les seves venjances. ¡Oh cristià! Reconeix la teva mald
bondat i paciència divines, i contemplant aquell Cor
tíssim del bon Jesús, digues-li des del fons de la teva
No, no vull aprofitar-me més del temps per a injuriar-vo
sé que Vós teniu una eternitat per a castigar-me; de
proposo no turmentar més el vostre Cor pacientíssim,
nent exemple d'Ell, sofriré les injúries del pròxim pe
tisfer la vostra justícia; proposo aprendre de Vós a
santa virtut de la paciència, a fi que pugui oir de vostr
en el dia del judici: Benaventurats els pacífics, perq
posseiran la terra de la glòria.

DIA IX

Consideració

Resignació del Sagrat Cor de Jesús

I. La terra és un lloc de guerra contínua on se reb
dia ferides, és a dir, amargures que turmenten la nos
ma, malalties i molèsties de tota classe que martiritzen
tre cos; i com a l'home no l'ha fet Déu per a patir, s
a disfrutar, aquestes afliccions i turments se li fan ta

bles, que moltes vegades la vida es torna pesada i quasi arribaríem a exclamar com l'antic Job: «Maleït sia el dia en què vaig nàixer.» Perquè les afliccions i mals no els posà Déu sobre la terra, puix Ell féu a l'home feliç; sinó que són una conseqüència del pecat, el qual portà la corrupció, que és la llavor i principi de tots els mals corporals i espirituals. La Sabiduria divina, que il·lumina a l'home, vol, no obstant, que de tot s'aprofiti, i fins dels mals que Déu li envia o permet ha de servir-se per a la seva perfecció espiritual, a fi que, suportant-los dignament, honri d'aquesta manera a son Criador. La resignació, veus aquí el gran consol, el gran remei i el gran sacrifici dels cristians.

No està en mà de l'home apartar completament de si els mals temporals que l'afligeixen, i resistir-se a patir-los; l'envalentonar-se contra la mà poderosa que els envia, és augmentar el sofriment, és desesperar més l'ànima, per aquella raó tan vulgar i sàvia de nostre llenguatge, de que qui mal té i mal se dóna, té dos mals. Mes ¡ai! ¡quant difícil li és a la nostra naturalesa delicada, corrompuda i tan amiga de les delícies no resistir-se al dolor! És necessari per això una victòria sobre nosaltres mateixos, vèncer el nostre natural, dominar totes les nostres passions, tenir rendida la imaginació: en una paraula, que l'home faci a Déu el major sacrifici que se li pot fer, que és el sacrifici de l'esperit. Perquè la resignació no és altra cosa que la subjecció nostra a les disposicions de la Providència divina, és conformar la nostra voluntat amb la voluntat de Déu: en una paraula, és creure que tot lo que per nosaltres passa és ordenat pel nostre Criador a l'objecte de purificar-nos i fer-nos justos, i, per tant, és acceptar-ho tot com a vingut de les mans de Déu, que és nostre Pare celestial.

Si aquesta virtut dominés entre els homes, no solament Déu seria més honrat, sinó que els seus cors estarien tranquils fins enmig de les afliccions, i en la societat regnaria una verdadera pau. Alça, oh cristià, els ulls i posa'ls en aquell Cor sacratíssim en el qual sempre habità la resignació més completa, i demana-li que et comuniqui aquesta santa virtut.

II. No hi ha hagut cap Cor més resignat a la volun
Déu que el Cor de Jesús; perquè la resignació és seg
unió amb Déu amb qui estava unit aquell Cor glorios
fins al punt d'ésser un instrument seu. Per això fou c
Cor del bon Jesús, perquè no havent-hi en el món un
ment qui fos dòcil a la voluntat divina, qui executés amb
les seves disposicions i acceptés els seus designis, el
l'home estava, per dir-ho així, divorciat de Déu fins que
al món aquest Senyor amorosíssim, qui tingué sempre
atent a la voluntat divina i resolt a complir les dispos
de sa Providència santíssima per dures, amargues i c
ries que fossin a la naturalesa humana.

L'acte en virtut del qual el Fill de Déu s'encarnà,
un acte de resignació o conformitat al decret de la vo
divina disposant que l'home fos redimit, i el primer pens
de Crist al ser concebut en les puríssimes entranyes de
Santíssima fou dir a l'Etern Pare: «Aquí estic, Senyor,
complir la vostra voluntat.»

Mai se resistí el bon Jesús a les circumstàncies disp
per la Providència, per adverses i dificultoses que li
A l'hora en què li tocava nàixer, un monarca orgullós
que es fes un cens, en virtut de lo qual la Sagrada F
degué anar a Betlem i allí cercar acolliment en un esta
a pesar de que Crist, com a Déu que era, podia, des
entranyes de sa Mare, impedir aquesta ordre de l'empe
s'hi conforma i naix enmig de les més grans incomod
misèria. Al cap de pocs dies, Herodes el cercà per a de
lo; el bon Jesús podia, amb un sol acte de la seva vo
llevar-li la vida, mes el seu Cor pacientíssim es resignà
frir aquella cruel persecució i es desterrà, junt amb el
pares, pobres i sense recursos, a aquella terra d'Egipt
infidel i de tristos records pel poble i nació a què per
Crist.

¡Oh ànima cristiana! Recorda't dels anys de la teva
cia i joventut, i contempla la diferència entre la d
i resignació a la Providència del Cor de Jesús i la sup

rebellia amb què ton cor s'ha resistit sempre a lo que no era conforme als teus apetits i gustos; humilia't amb l'exemple que et dóna el Fill de Déu, i proposa des d'aquest instant acceptar gustós totes les disposicions de l'Etern, pensant que són per a perfeccionar-te en aquesta vida a fi de glorificar-te en l'altra.

III. Dóna una mirada a la història de la Passió de Crist, i veuràs amb més claredat que el mateix sol el Cor sacratíssim resplendent sempre per la seva gran resignació. No es disculpa quan l'acusen, no es queixa quan el turmenten, tranquillament calla quan l'insulten, enmig dels turments més dolorosos i cruels no fa altra cosa que oferir-los a l'Etern Pare, i son Cor dolcíssim encara li agraeix l'haver-li donat ocasió de salvar als homes. ¡Oh resignació sublim del Fill de Déu, que admira als àngels i fa resplendir amb una nova glòria al mateix cel!

Aquesta resignació fou tan fructuosa, que des de Crist ençà s'ha multiplicat, i moltes de persones prenen exemple d'Ell, i auxiliats per la seva gràcia, han posseït també aquesta virtut d'un modo admirable, i no pot considerar-se verdader cristià qui no té un cor resignat a les disposicions de la Divina Providència, puix essent el cristià deixeble de Crist, deu imitar a aquest diví Senyor en una virtut tan important.

I cap a l'últim, ¿què són les contradiccions a què et costa resignar-te, al costat de les contradiccions de Crist? ¿És tal volta una pèrdua d'interessos? Recorda't que el bon Jesús fou pobre tota sa vida i que morí nu com havia sortit del ventre de sa mare. ¿Et queixes de la falta de salut? Crist volgué passar per amor teu els turments més dolorosos, i son delicadíssim Cos estigué cobert de llagues. ¿Potser et molesta veure que Déu t'ha collocat en una situació inferior, mentre que molts d'altres qui valen menys que tu són aplaudits i obsequiats pel món? Doncs pensa que Jesús, amb tot i ser el Fill de Déu, igual en dignitat i omnipotència a l'Etern Pare, fou tingut pels homes com a fill d'un pobre fuster i que el tracta-

ren com si hagués sigut un jornaler, fora de quan el
guiren com a criminal i revoltós; i, en fi, tingues sempı
sent que la vida és molt curta, que la terra és un l
desterro, que la resignació en aquest món és premiad
una glòria eterna en l'altre, i aleshores et serà molt fàci
sempre el cor disposat a conformar-se amb la voluntat d
com hi estigué aquell Cor amorosíssim qui mai es resist
disposició de la Providència, ni refusà les més grans c
diccions i calamitats. Proposa, oh cristià, resignar-te
endavant a totes les adversitats i veuràs com Déu a
tots aquells qui es conformen a la seva santa voluntat.

DIA X

Consideració

IGUALTAT D'EFECTES EN EL SAGRAT COR DE JESÚS

I. El Cor dels homes és verdaderament compara
mar, que sempre està en moviment, promovent-se temp
segons els vents que en ell dominen; ara les ones esta
quilles i d'aquí a un instant s'aixecaran tan altes com
tanyes; així també el cor de l'home està ara placenter
quil, ara furiós i superb; tan prompte alegre com t
vegades un home sembla el més amable del món, i a
cop de mal geni es posa com una fúria. ¡Oh, quant inf
l'home, encara que ell es cregui una gran cosa! Ni p
pondre de si mateix, ni assegurar els sentiments que
naran el dia de demà en el seu cor, perquè la tranquil
goig i alegria que ara en ell dominen poden desaparèix
més facilitat que la serenitat de l'aire.

D'aquesta gran facilitat de canviar-se l'estat del nos
terior se'n dedueix que no som amos de nosaltres mat
que l'home no pot dominar el seu cor per més savi c
i encara que faci els més grans esforços, lo qual és un

que ens ve del pecat del nostre primer pare, qui, no havent volgut obeir al manament del Senyor rebellant-se contra d'Ell, fou víctima també d'una verdadera rebellió, puix les passions i apetits del seu cor no volgueren obeir-lo, i des d'aleshores tots els homes del món tenen guerra dintre de si mateixos; tenen en son cor unes tals tempestats que sense cap altra contradicció de la part de fora, això sol els faria infeliços.

I ¿on trobarà el cristià remei per a aquesta calamitat? ¿Qui serà capaç de posar ordre i concert en aquest cor seu tan desordenat? ¡Ah! No hi ha ningú més que el bon Jesús, exemplar i model d'igualtat d'afectes, de serenitat de Cor. Sols Déu, perquè té senyoriu sobre de tot i posseeix totes les perfeccions, és invariable i mai canvia.

Déu sempre és el mateix, la seva tranquil·litat és inalterable, i per això el Cor de Jesús, que és Cor diví, té sempre una igualtat d'afectes; no hi ha en Ell canvis ni tempestats, es manté tranquil així en les grans tribulacions i amargures que sofrí, com en les satisfaccions i aplausos que alguna vegada els homes li tributaren. ¡Oh bon Jesús! Jo proposo, auxiliat de la vostra gràcia, posar sempre mida als afectes i sentiments del meu cor; ni quan l'alegria regni en mi em deixaré portar d'ella, ni quan la còlera o tristesa em dominin em deixaré portar de cap exaltació.

II. Dues foren les causes d'aquesta tranquil·litat inalterable i igualtat d'afectes en el Sagrat Cor. La confiança en Déu i el despreniment del món.

Jesucrist mai passà cuidado de si mateix. Sabia que el Pare celestial cuida de l'ocell que vola pels aires i de la flor que naix en el prat; que ha criat a l'home i li ha donat intel·ligència i raó a fi que un dia pogués contemplar sa hermosura infinita, i, per tant, estava tan confiat i segur de la Providència Divina com una criatura que és portada en braços de sa mare està tranquil·la perquè sap que la porta qui l'estima. Per lo qual, per boca del profeta David ja exclamava: «Al sortir del ventre de la meva mare Vós em rebéreu en les vostres

mans, i sé que em guardareu amb més cuidado que dels vostres ulls.»

I aquesta confiança de Jesucrist en el seu Pare deu tenir-la també tot cristià en estat de gràcia, pe mèrits de Crist tots som fills de Déu, i per això la Escriptura ens exhorta a aquesta confiança dient: tot temor i posa tota la teva confiança en Déu»; el impiu, l'home qui està en pecat sí que no té cap ra tranquil, perquè té a Déu enemic, i per això genera pecador està frenètic fins al punt de témer on no hi h de temor, puix no hi ha pau per l'impiu, com diu e Esperit Sant. Mes l'home qui està en amistat i gràcia qui té el cor net de la immundícia del pecat, deu teni confiança de fill en Déu Senyor nostre, de manera q si no la té. ¿Què pot tot el món contra de tu, oh cris ventura poden fer-te caure un cabell del cap sens el ment de Déu?

Fundat en aquesta confiança, el Cor de Jesús estig ble enmig de les més grans tribulacions; estava turments i penes, mes les aigües amargues de la infe arribaven a negar la seva ànima, perquè tot ho prenia del Pare celestial i per la nostra redempció. L'ànima en aquelles circumstàncies, era com certes muntanye la seva altura, encara que la boira n'encobreixi els b impedeix al sol d'il·luminar-ne el cim; i és perquè e Crist estava posat en el Senyor, i l'home qui posa e cor, el té segur de les tempestats: tristeses i amar poden res contra de Déu, qui és la mateixa felicitat p cia. Contempla aquell Cor diviníssim que, encara q de les espines de turments horribles, conserva la pau quil·litat, perquè està ple de flames d'amor de Déu suavitza totes les amargures i és un bàlsam que co mig dels més forts turments. Coronat d'espines, nu i e tat, és clavat a la creu, mes aquells dolcíssims ulls serens, i enmig dels insults i crits sanguinaris dels mics, hauríeu vist com la força del sofriment no li fei

la tranquil·litat. ¡Oh Cor de Crist negat d'amargura, però al mateix temps tranquil! Concediu-me la gràcia de suportar per amor de Déu les tribulacions, de manera que a imitació vostra, mai la pau abandoni mon cor.

III. Mes si els dolors i turments alteren el cor, no menys l'agiten i esvaloten les alegries, que moltes vegades són motiu per l'home de fer actes verdaderament insensats i d'oblidar-se de la gravetat pròpia del cristià i de que un dia haurà de ser judicat per Déu Senyor nostre.

Per això en les Sagrades Escriptures s'encomana a l'home que s'aparti de la casa de l'alegria i que més aviat cerqui la del dolor, puix aquest, quan és moderat, fa entrar a l'home dintre de si, el desprèn de les vanitats del món i prepara son cor per a la unió amb Déu.

L'esvalotament de l'alegria s'apodera de l'home en certes circumstàncies; mes posa un xic d'atenció, oh cristià, i veuràs de quina manera has de rebre les alegries mundanes. Crist entrà a Jerusalem un dia, i els habitants de la ciutat i del seu veïnat, plens d'entusiasme pels miracles i paraules divines del Senyor, el volgueren rebre com li corresponia. Gentada immensa omplia els carrers i places, i amb branques de palmera i rams d'altres arbres sortien a rebre al bon Jesús, qui, muntat en un ase, entrà a Jerusalem; estenent draps pels llocs on devia passar, la ciutat ressonà amb crits de visca el Fill de David, de manera que l'antiga Jerusalem semblava, d'alegre i adornada, una núvia en el dia de son esposori. Mes ¿penses que el Cor humilíssim de Crist s'envaní per aquests honors? Ah, no; considerava als homes molt variables, sabia que el nostre cor és criat per a disfrutar, sí, però no de les coses passatgeres del món, sinó de la glòria eterna de Déu; i, de conseqüent, son esperit no es mudà amb aquestes grans demostracions d'afecte i honor.

Cristià, pren exemple del bon Jesús i no deixis aficionar ton cor a les grandeses i plaers del món, procura tenir-lo sempre molt lliure i recorda't que la felicitat no has de cer-

car-la en la terra; i aleshores, a imitació del Cor de Cris cès en flames de l'amor de Déu, tindràs una pau i ditx mai canviarà, que res del món podrà destruir i que en de la mort s'augmentarà amb el goig etern de la glòria

DIA XI

Consideració

DE COM EL SAGRAT COR DE JESÚS ENS ENSENYA L'ORACIÓ

I. Les ànimes es comuniquen amb son Déu per me l'oració, la qual no és altra cosa que una espècie de con que té el cristià amb son Senyor, amb la qual aconse la seva amistat, el seu amor i assistència. Per això nin pot salvar sens oració, i és tan necessària a l'ànima com ment pel cos, puix sens ella es va debilitant i perd les fo fins al punt de bastar després una qualsevol temptació fer-la caure en pecat, que és una mort espiritual.

El bon Jesús, qui vingué al món per a donar vida, i abundant, als homes, no es cansava de recomanar aquest cici sant de l'oració, perquè deia als seus deixebles: «Si c neu alcançareu»; puix si un home té un fill, el qual li c na un pa o un peix, ¿per ventura li donarà una pedra c serp? Doncs, si essent vosaltres dolents doneu bons don vostres fills, ¿què farà el Pare celestial amb aquells c demanen la seva gràcia? I en efecte, si nosaltres deman Déu lo que verdaderament ens convé, i l'hi demanem del degut, és impossible que no ens ho concedeixi, puix ha nos Déu criat per a salvar-nos i santificar-nos, espera que altres li demanem la seva gràcia amb la qual sapiguem el bé, adquirir virtuts i guanyar la vida eterna. ¡Oh força daderament prodigiosa de l'oració! És ella una medecina prova a totes les naturaleses i que cura tots els mals de tre esperit; que consola als afligits, dóna forces als d

torna la confiança als desesperats, il·lumina l'enteniment perquè comprengui la grandesa de Déu i la misèria del món, servint d'ales a l'ànima per a volar fins a Déu i reposar en aquell centre d'amor i felicitat.

II. Si la teva oració, oh cristià, no és oïda, és perquè o bé no pregues amb aquella humilitat i puresa de consciència que es deu, o bé perquè no demanes la teva santificació i la glòria de Déu; proposa d'aquí endavant fer-ho d'aquesta manera i obtindràs un feliç resultat.

La gloriosa Santa Gertrudis veié el Sagrat Cor de Jesús com un encenser que exhalava un perfum olorosíssim, amb el qual contínuament era encensat el tron de la Santíssima Trinitat; i aquest encens que sortia del Cor de Jesús no era altra cosa que la seva oració puríssima, fervorosa i contínua, la qual purifica el món del baf dels vicis, passions i delictes que el deshonren i empesten. Perquè, en efecte, el Cor de Jesús, que era una verdadera fornal on cremava contínuament l'amor de Déu, oferia al Senyor una oració agradable, puix volgué ensenyar als homes aquest sant exercici, no solament de paraula, sinó també amb l'exemple. Després d'haver treballat tot el dia, predicant la penitència i el regne de Déu, arribant la nit, ens diu l'Evangeli, es retirava a la muntanya per a entregar-se a l'oració, i allí, donant eixamples al Cor, derramava el seu Esperit davant de Déu, qui mai havia rebut de cap criatura tan gloriós tribut. La primera vegada que penetrà en el cel l'oració de Crist, s'experimentà en aquell lloc gloriosíssim una felicitat i un goig enterament nou, que féu exclamar a Déu: «Ja no m'arrepenteixo d'haver criat el món, puix hi ha un Home qui tal glòria sap donar-me i satisfer-me per les injúries dels seus germans.»

Els deixebles preguntaven al bon Jesús que els ensenyés la manera de fer oració, i aquest dolcíssim mestre escoltà la seva demanda, dient-los que es posessin en un lloc retirat, que s'humiliessin davant de Déu i que amb una gran confiança fessin la seva súplica; i no content d'això els ensenyà fins les

paraules amb què devien expressar-se, que són l'oració Parenostre, per lo qual, cristià, has de tenir la més grar tima i reverència per aquesta oració santíssima com a e nyada i recomanada pel mateix Fill de Déu.

Contempla per un instant a Crist posat de genolls en ra, i penetra, si pots, en aquell Cor seu dolcíssim per a v la reverència, la humilitat, la confiança i amor amb què reix a l'Etern Pare aquesta oració del Parenostre, i om tu de confusió i vergonya recordant el descuit, distracc falta de respecte amb què reses aquesta santíssima ora eixida del Cor de nostre adorable Redemptor.

III. Mes quan el bon Jesús donà als homes, als àng fins al mateix Déu l'espectacle més gran i edificant d'ora fou en la nit abans de la Passió en l'hort de Getsemaní. A hores el cel s'obrí per a veure a tot un Déu fet home ofe a l'Etern Pare una oració suavíssima i tan fervorosa, que foguerades d'amor que en aquell Cor cremava feien eixir una suor abundant de sang que regà la terra, la qual, des d'haver-se begut aquella sang, tornà fèrtil per a totes les tuts; així com el cel, després d'haver rebut aquella ora envia amb més abundància en el cor dels homes la rosada la divina gràcia. ¡Oh Cor adorable del dolcíssim Jesús, qu us estimarà! ¡Pregueu amb gran amor pels qui conspiren tra Vós i al dia següent us crucificaran! ¡Pregueu per perquè sou Déu i ho teniu tot present, i, veient la meva sèria i el meu descuit, no voleu que vagi a parar a l'infe

Aquesta oració de l'hort t'ensenya, cristià, més que to llibre, la manera com deus portar-te quan t'encomanes a l

Ni que sies un sant estàs dispensat de l'oració, i si resp que res en treus de fer-la, que el teu enteniment no pot e quiet, que el cap se te'n va i no fas més que estar distret, l'estona que dura és per tu molt pesada, puix has d'estar a violència; jo et diré que Jesucrist, fill de Déu, sant per es cia, qui no havia de demanar res per a si, puix tot ho te prega per tu i no deixa l'oració encara que es vegi turme

per pensaments i imaginacions, que l'agonia s'apodera de tal modo de la seva ànima, que aquell enteniment claríssim, com si no sabés discórrer, no té altre remei que repetir per tres vegades les mateixes paraules, mes per això no deixa l'oració, encara que la debilitat el faci caure a terra; tot lo qual vol dir que tu, dèbil i criminal criatura, has d'armar-te d'ella i no deixar-la mai.

¡Oh, sí, bon Jesús! Jo no em cansaré de demanar al cel, de pregar perquè em deslliureu de la tribulació, i perquè pugui aconseguir el vostre sant regne. Jo estic obligat a oferir a Déu el tribut de les meves oracions; mes com conec la meva immundícia, a Vós vinc i les vesso en aquell foc immens que tot ho purifica i que com en un preciós encenser contínuament en vostre Cor santíssim crema, perquè, així purificades per vostre amor i eixides del vostre Cor, sien agradables a la Justícia divina.

DIA XII

Consideració

Humilitat del Sagrat Cor de Jesús

I. La humilitat és verdaderament filla del Cor de Crist, de tal manera que tan sols es troba entre els fills de la Creu. Hi pot haver entre els qui no segueixen les doctrines catòliques qui sia honest, d'un geni mans i bondadós envers el pròxim; mes és impossible que hi hagi un verdader humil, puix aquest és qui es té a si mateix per no res, és qui no vol ser aplaudit ni figurar en el món, i això solament pot sentir-ho i practicar-ho qui espera una altra vida i sap que la present no té més objecte que adquirir virtuts i mèrits esperant tota recompensa pel cel.

Aquesta és la virtut que resplendeix d'un modo més admirable en el Cor sacratíssim de Jesús, de manera que Ell mateix ens el posa per exemple i amb amorosíssima veu ens crida

dient: «Apreneu de Mi, que só mans i humil de Cor»; i
això tots els qui volen seguir fidelment a Crist comencen
a treballar en adquirir aquesta virtut, que és considerada c
el fonament de la perfecció cristiana, fins al punt d'exclan
el Pare Sant Agustí: «Si vols alçar un gran edifici de santec
comença per cavar uns fonaments molt fondos d'humilita
i tots els sants han considerat com a perduts les virtuts i
rits de qualsevol cristià, per grans que sien, si no té un
humil. Sí, cristià, de res et servirà dejunar rigorosament,
obres de caritat heroiques, tenir una oració fervorosa, f
donar la sang per la fe, si no tens un cor humil, és a dir, si
tens l'íntima convicció de que tu res ets i res pots, que
alguna obra bona has practicat no ha sigut per les teves f
ces, sinó per la gràcia de Déu, que s'ha compadit de tu i t
donat la virtut necessària per obrar bé; puix sens aquest ai
li de Déu, res de bo hauries fet i series un criminal i pecad
Recorda't del bon Jesús, qui quan se veia alabat per les se
sapientíssimes paraules o per les seves santes obres, exc
mava: «Tot lo que jo dic, el meu Pare m'ho ha ensenyat, i
em dieu que só bo, perquè únicament Déu ho és»; i humil
profundament demana a aquell Cor amorosíssim que infon
en el teu una part d'aquella humilitat seva tan profunda.

II. Si vols estudiar, cristià, la humilitat del Fill de D
comença per considerar com se vestí de carn humana, prene
la naturalesa d'esclau; com de Criador se féu criatura,
poderós dèbil; com, en una paraula, deixant el riquíssim pal
de la glòria, vingué a habitar en la miserable casa d'un pob
fuster de Natzaret, vivint desconegut dels homes, fins d
mateixos seus parents, qui no el tenien per més que per
minyó jornaler. ¡Oh Déu de la glòria! ¡Vós amagueu la vost
altíssima dignitat i us presenteu davant del món com una
feliç criatura, i jo, home miserable, voldria sempre represent
un gran paper davant dels homes, ser considerat de totho
de manera que una paraula de despreci m'altera, i sempre
sembla que qualsevol acció humil em rebaixa!

Els antics profetes havien pronosticat les grans humiliacions del Redemptor: «Serà, deien, el més despreciat i envilit dels homes, com un cuc que s'arrossega per la terra, considerat com un criminal, se l'atiparà d'oprobis i ignomínies»; i aquestes pronòstigues quedaren totalment complertes en Jesucrist. La seva vida fou de tal manera humil, que començà naixent en un estable i acabà morint en un suplici, i des del naixement fins a la sepultura fou una cadena de desprecis, calúmnies i insults, suportant-ho sempre amb la més gran serenitat i resignació, manifestant fins alguna vegada que el seu Cor estava assedegat de desprecis per amor de Déu, qui tantes vegades és despreciat pels homes. Crist fou sapientíssim i al costat seu ignorants criatures eren consultades com a plenes de saviesa; era la mateixa santedat i el món que a Ell el despreciava venerava com a sants a homes qui tal vegada no tenien una consciència neta, amb lo qual, cristià, deus aprendre a no tenir mai enveja, a no ressentir-te si et veus despreciat, considerant que, com deia l'humil Sant Francesc, cada u és en aquest món lo que és davant de Déu, per més que les criatures judiquin d'altra manera. Desgraciat d'aquell qui deixa corrompre el seu cor per la supèrbia i la vanitat. Cerca la felicitat, pensa complir-se de glòries i ventures si pot posseir l'amor i aplaudiments del món, i lo que resulta és, que corre desaforat envers les amargures i tristeses, les humiliacions i desprecis, perquè són molt certes aquelles paraules de l'Evangeli que qui s'exalça serà humiliat. Benaventurats, certament, els humils, perquè ells són els verdaders amos de la felicitat i de la pau; un cor superb està sempre inquiet, mai se satisfà, i les glòries i satisfaccions que cerca per son amor propi es converteixen en amargs desenganys que el destrossen i omplen de fel. Alça, oh cristià, la consideració i contempla l'humilíssim Cor de Jesús, ple de felicitat enmig de les injúries; penetra en Ell per la llaga del costat i exclama: En Vós reposaré, en Vós únicament cercaré la felicitat, oblidat del món i despreciant totes les seves grandeses i honors. En Vós, oh Senyor, poso totes les meves complaences, i seré feliç que

el món m'oblidi, que el món m'insulti, totes les seves hu
cions no tindran poder per a fer-me perdre aquell goig
Vós doneu a les ànimes humils.

III. A Sant Joan de la Creu, després d'haver trel
moltíssim per la glòria de Déu i sofert persecucions i c
terribles per aquest motiu, se li aparegué el Senyor i l
guntà quin premi volia per tants treballs, i el Sant con
«Patir i ser despreciat per Vós»; i després demanà amb
ànsies que un cop fos mort se l'enterrés en un lloc igno
tothom.

Veus aquí exercitada d'un modo admirable la gran
de la humilitat, no solament resignant-se als desprecis
demanant-ne encara més, i a la fi, preveient que tal vo
seva humilitat podria ser celebrada, l'oblit complet de le
tures. Aquesta virtut és filla de l'amor de Déu, puix co
sants consagren tot el seu cor a estimar al Senyor, ja
queda altra cosa que el despreci per a si mateixos; de m
que si els homes tinguessin l'amor de Déu que correspo
serien humils, ja que la supèrbia no és altra cosa que l
desordenat de si mateix. ¡Oh dolcíssim Jesús! Jo vinc a s
me per un instant sota de l'arbre de la vostra Creu, q
a ser una càtedra des de la qual prediqueu als homes
gran eloqüència la lliçó de la humilitat. En trajo de pe
jo veig un Sant, en el suplici dels lladres i malfactors, un
maleït, insultat i blasfemat Aquell qui té milions d'ànge
per tota l'eternitat celebren les seves grandeses i can
seva glòria: ¿qui serà d'avui endavant superb? ¿qui c
alabances del món? ¿qui s'entristirà si es veu desprecia
bon Jesús! ¡oh Cor generós i dolcíssim! Qui coneix la fe
que doneu als vostres amics, ja no es cuida més de les va
mundanes; qui sap les vostres humiliacions, ja abraça
tots els desprecis, puix el verdader amant té per una
el semblar-se a l'estimat, i, per tant, qui ama a Crist e
plau de veure's alguna vegada com Crist despreciat i in
puix sap per la fe que qui participa del calze d'amargu

Redemptor, participarà després per tota l'eternitat de son tron de glòria i d'aquella felicitat que durarà per tots els segles dels segles.

DIA XIII

Consideració

PURESA DEL SAGRAT COR DE JESÚS

I. El més pur de tots els cors és el sacratíssim Cor de Jesús; això és lo que avui considerarem, mes abans forma't, oh cristià, una idea de lo que sia aquesta santa virtut de la puresa. És la netedat de l'ànima que es guarda de la immundícia de la carn, que viu en un cos ple de males inclinacions, però que les domina fins arribar a ésser com un àngel; i més encara que els àngels, segons Sant Joan Crisòstom, puix aquests esperits benaventurats, com no tenen sentits, no estan exposats a la multitud de perills a què viu subjecte l'home a qui tempten l'hermosura, sa pròpia flaquesa i les desordenades passions que bullen dintre del seu cor. Una ànima pura és una viva i preciosa imatge del Criador, i, per tant, aquell qui embruta el seu cor amb la lepra de la impuresa li fa una injúria, convertint en monstre aquest esperit que Ell ha format a sa imatge i semblança. Per això les ànimes més estimades i acariciades de Déu són les ànimes castes, regalant-se amb elles com amb sos més estimats amics i omplint-los el cor de suavitat i pau; al pas que l'impur, cercant plaer, troba una mina d'amargures, tristeses i inquietuds. No hi ha res que interessi tant el cor dels homes com la puresa, puix és la joia que adorna més a totes les edats. Un jove o noia purs són com una flor fresca i que conserva tota sa aroma; mes si han perdut aquesta virtut, si son cor s'ha corromput per la impuresa, són com la flor mústiga o passada, que ja no fa goig, sinó fàstic. L'home i la dona en la plenitud de la seva edat

perden el respecte del món des del moment que la casteda deixa de resplendir en sa conducta; i els vells, qui es fa venerables per la seva edat, davant dels quals els altres home s'inclinen amb respecte, es converteixen en el més desprecia ble i vil del món si, per desgràcia, no tenen l'honestedat de guda.

Veus aquí, doncs, com la virtut de la puresa és amada d Déu i dels homes, com forma la glòria del cristià i és el prin cipi de la verdadera felicitat, de la pau interior, del consol es piritual i del goig de l'ànima, superior a totes les vanes, mo mentànies i corruptores delícies de la carn, per lo qual, to contemplant aquell Cor puríssim del bon Jesús, demana-li qu et purifiqui de tota desordenada inclinació i t'infongui un gra horror al vici contrari a la virtut angèlica.

II. Però penetrem ja en el Sagrat Cor de Jesús per a re crear-nos amb sa puresa, superior a lo que la nostra llengu pot expressar i el nostre enteniment comprendre; en aque Cor en el qual resplendeix la puresa d'un modo tan extraor dinari, que el mateix Déu s'hi mira com en un claríssim m rall. Fou tan amant de la puresa el nostre bon Jesús, que en cara que volgué nàixer d'una casa pobra, en un estable, i se tota sa vida pobre treballador a causa de la seva gran hum litat, no volgué pas renunciar a la glòria d'ésser fill d'un Verge i Verge d'una puresa immaculada, amb lo qual te dón a entendre que escolleix els cors més castos per habitaci seva, essent aquesta la virtut que més l'atrau. Mentre visqu sobre la terra manifestà un amor especial a les ànimes castes i quan volgué morir en el Calvari tenia per companys a u i altre costat de la Creu a sa Mare Verge i al deixeble verge el dolcíssim Joan. Imagina't, cristià, un cel blau sens el mé petit núvol, resplendent de llum per totes parts, o bé la ne quan acaba de caure, que brilla per la seva blancor, o l'aigu cristal·lina d'una font, i tot això és no res al costat de la pures del Cor de Jesús. Els àngels són unes criatures qui respler deixen per sa puresa en el cel més que les estrelles; les ve

ges són comparades per sa castedat als lliris, i que un cor de verge sembla que no hi pugui haver res més pur; i, no obstant, les Sagrades Escriptures ens diuen que totes aquestes coses, i fins els mateixos cels, no són res al costat de la puresa del Sagrat Cor de Jesús. Enamora't, oh ànima, de la puresa d'aquest Cor santíssim, puix que Ell fa pures a les ànimes que estima, i quan et trobis temptat de la impuresa, quan les males inclinacions et condueixin al pecat, quan l'aire pestilencial del món et faci perdre la innocència, cerca un refugi en aquell Cor, en el qual no té entrada la impuresa, i abrusant-te amb son amor sortiràs purificat de tota immundícia i més blanc i resplendent que la mateixa neu.

III. El Sagrat Cor de Jesús no solament és la mateixa puresa per essència i un manantial immens d'aquesta virtut, sinó que n'és la font única, però inagotable. Tota la puresa que pel món veuràs, tota ix del Sagrat Cor, com tota la llum que illumina el dia, deriva del sol; de manera que la puresa que tenen diferents ànimes és un do que els ha fet el bon Jesús, i que els comunica per medi de l'oració com a místic conducte pel qual circula aquesta celestial virtut. Així com la branca separada de la soca de l'arbre no produeix fruits, tampoc l'ànima separada de Crist produirà fruits de castedat, puix li faltarà la saba d'aquell Cor riquíssim de puresa i ansiós de comunicar-la als cors dels homes qui la desitgen. ¡Oh Cor, verdadera escola de les ànimes castes! En Vós aprengueren aquesta virtut les santes verges i la mateixa Reina de les Verges, la immaculada Verge Maria; i aquell cor candidíssim i hermosíssim de les ànimes castes, ens diu la Sagrada Escriptura, que va seguint sempre el blanc anyell, qui sou Vós, sense poder separar-se'n, perquè els faltaria de seguida aquesta virtut que d'Ell reben. Perquè la Iglésia està convençuda de la necessitat que té de no separar-se del Cor de Crist qui vulgui conrear aquesta virtut de la puresa, contínuament exhorta als fidels a la freqüència de sagraments, puix rebent l'home la Sagrada Comunió s'uneix amb Crist menjant aquell Pa deli-

ciós qui dóna forces a l'ànima i disminueix, com ensenya S
Tomàs, la concupiscència, essent, segons l'expressió de
divines Lletres, un engendrador de verges. És impossible
freqüentar els sagraments i ser cast; puix, com deia el ma
Crist, qui no menja la seva carn i no beu la seva sang n
vida, i morirà la mort de la corrupció. Qui no menja el c
tial aliment de l'Eucaristia i no disfruta de les suavíssi
delícies amb què Déu regala a les ànimes qui el cerquen
tisfarà la set de goig que tothom sent en son cor en la
asquerosa de la luxúria, separant-se del Senyor, qui l'ha c
pel cel. ¡Oh Cor puríssim! Estic convençut de les excellèn
de la castedat i desitjo molt aquesta virtut; ¿a on acu
sinó a Vós per adquirir-la? Vós torneu castos als qui us
men; a la Magdalena, perquè us estimà en gran manera,
feliç pecadora la convertíreu en puríssima esposa vostra. A
mantíssim deixeble Joan, perquè reposà sobre de vostre
perquè l'adorà, abraçant-lo amb amor de fill, li conserv
intacte el preciosíssim lliri de la virginitat, i en la Imm
lada Maria s'hi troben per un igual la puresa sobrehun
i l'amor verdaderament diví. Doneu-me, doncs, oh Cor e
de caritat, una espurna d'aquest foc de l'amor, el qual
purifiqui, netejant la meva ànima, de manera que pugue
ella dignament reposar; jo acudiré amb freqüència a la
grada Comunió, rebent-vos sagramentat, alimentant-me c
vostra carn i sang, i Vós, en canvi, doneu-me la preciosa
de la castedat. ¡Oh puríssima Verge Maria! Interesseu e
vor meu el Cor del vostre Fill Jesús.

DIA XIV

Consideració

De la mortificació i com el Sagrat Cor de Jesús n'és exemple

I. Els homes estan avui dia assedegats de plaers, els
quen frenèticament, i el més petit sacrifici que han de fe

sos gustos se'ls fa insuportable; i, en canvi, aquell Cor amorosíssim de Jesús tenia un desig tan viu de sofrir per a salvar-nos, que quan ja havia passat la seva tremenda passió, i clavat a la Creu esperava l'hora de consumar son sacrifici, encès d'amor, exclamà: «Tinc set»; set, diu algun sant, de majors turments i sacrificis per a satisfer pels pecats del món; amb lo qual es demostra que aquell amorosíssim Cor amava la mortificació en lloc de fugir-la com els homes. Els quals cauen en un verdader error fugint tan desaforadament de tot lo que sia contrari als seus gustos, puix únicament mortificant-se s'obté la verdadera felicitat. Si vols ésser feliç comença per mortificar-te, puix si no poses mida als teus desigs desordenats, si no domines les teves inclinacions, seràs com un qui, situat en el cim d'una muntanya, en el davallant d'una timba es posés a córrer, qui no pararia fins anar a caure en el fons de la vall.

Desgraciat del qui es creu haver vingut al món per a disfrutar, qui s'oblida d'aquelles paraules que cada dia repetim des de la nostra infància en la *Salve*, que som uns desterrats fills d'Eva, i no espera la felicitat completa per l'altre; aquest tal (i cada dia en veiem exemples) acabarà per ésser l'home més infeliç de la terra.

Cerquem molt la felicitat per defora, donant satisfacció als nostres sentits i passions, essent així que únicament es troba dintre de nosaltres mateixos, en la tranquil·litat de l'esperit, en la pau del cor, amb lo qual es demostra que Déu Senyor nostre, com a Pare amorosíssim, si bé ha donat als uns més riqueses que als altres, ha donat, emperò, a tots els mateixos medis de felicitat, podent tenir tant consol i alegria la persona qui no té altra cosa que el pa de cada dia, com aquella qui té un capital de milions; i l'experiència ens ensenya que entre els cristians no són pas els rics els més feliços, sinó aquells qui confien en Déu més que no pas en les riqueses.

Mira al bon Jesús voltat de privacions, mortificant els gustos sensuals, despreciant els plaers, i amb tot això si contemples el seu Cor dolcíssim el veuràs tranquil i ple de goig;

en aquella humil casa de Natzaret, per defora no es veu ca
d'aquelles satisfaccions que el món desitja, mes en son int
rior és un verdader cel, i aquella pobra família de mene
trals té una felicitat més gran que la més opulenta de la terr
Aprèn, doncs, oh cristià, de mortificar-te, i pensa que l
mortificació de nostres apetits i gustos és el principi de l
felicitat, així com ho és també de la vida cristiana.

II. A més d'aquesta mortificació, necessària per a ésse
un verdader cristià i sense la qual és impossible aconseguir l
salvació eterna, n'hi ha una altra de necessària per a ésser u
cristià fervorós i desitjós d'imitar a Crist. Així com l'esculto
no perfecciona l'estàtua sinó llevant de la fusta o del marbr
amb cops d'escarpell, i de la manera que fregant amb el ra
pall es fa sortir llustre a la roba, així també l'home mortif
cant-se guanya mèrit davant de Déu i dels homes. El jove q
vol sortir lluït en els estudis és necessari que deixi córrer el
entreteniments i que s'apliqui als llibres; el pagès primoro
qui vol tenir la terra sempre neta i ben conreada no pot deix
mai el treball, i deu vigilar contínuament perquè no se li en
bruti de males herbes. La nostra ànima és també com un cam
en el qual naixen amb molta facilitat males herbes, que só
les nostres passions, les quals el cristià perfet deu procur
convertir en virtuts. D'un tros de fusta grossera l'escultor r
fa sortir una estàtua elegantíssima; doncs tu, cristià, has d
procurar d'un cor aspre i malagradós fer-ne eixir un caràct
amable; d'un terreny pedregós i estèril el pagès en fa ur
vinya; doncs tu, si tens un natural fluix i peresós, t'has de co
vertir en home decidit i prompte per a practicar les obr
bones pròpies d'un cristià. Mes, ¿d'on trauré les forces per
obtenir aquest canvi en mon natural? Del Sagrat Cor de Jesú
Ell fou qui donà forces a la Magdalena, viciosa i delica
senyora, per a retirar-se a una cova del desert i viure a
trenta anys amb rigor de penitència; Ell el qui convertí Sa
Francisco de Sales en un home amabilíssim, encara que d
natural tenia un geni molt fort, i la història de tots els san

ens ensenya amb evidència com Jesucrist Senyor nostre es complau en treballar i perfeccionar les ànimes dels qui se li entreguen enterament, com un argenter poleix els diamants, ja que les ànimes justes són les pedres precioses de la corona que ha d'adornar per tota l'eternitat al Déu-Home.

Posa't, doncs, oh cristià, sense reserva en mans de Jesucrist, com el fang està en mans del gerrer; no li facis cap resistència; renuncia als teus gustos i voluntats per a seguir fidelment els preceptes i consells de l'Evangeli, que és com el motllo de les ànimes, i sortiràs un cristià perfet com ho deu ésser un fill del Senyor.

III. Ningú més mortificat que el Sagrat Cor de Jesús; per això s'aparegué voltat d'una corona d'espines per a donar a entendre que les amargures foren l'aliment de la seva vida. Mai la tingué regalada, sinó sempre penosa, i essent així que a sa voluntat estava el poder disfrutar de totes les delícies del món i viure enmig dels plaers, lo qual per Ell no hauria estat cap perill; no obstant, per amor nostre renuncià a totes les satisfaccions mundanes, per a donar-nos a entendre que no devem cercar la felicitat per aquest camí que porta a la mala ventura i a la ruïna espiritual. El bon Jesús pogué dir amb gran veritat aquelles paraules del profeta: «*In laboribus a iuventute mea.* He passat treballs des de la joventut.» Ell no conegué ni volgué conèixer els passatemps honestos de la joventut, per a advertir-nos de la moderació amb què devem usar-los, i a l'arribar a la flor de l'edat voluntàriament s'entregà per nosaltres a la mort, per a ensenyar-nos que venim al món a complir la santa missió que havem rebut de donar glòria a Déu en la terra, a fi que Ell ens doni la felicitat del cel.

Fa pena sentir a un cristià queixar-se de que no es pot divertir, i envejar als qui es donen als plaers i vanitats mundanes. ¿Per ventura no saps la vida de Crist? I ¿no saps també que Ell ens diu en l'Evangeli que el deixeble no ha d'ésser més que el mestre, ni el mosso més que l'amo?

I doncs si ton Mestre i Amo, el bon Jesús, passà pel m sense tastar ses delícies, no vulguis tu posar en elles el c i pensa que per l'ànima són metzines, per lo qual diu la Sa duria divina que aquell qui s'estima massa a si mateix av reix la seva ànima; així com aquell qui s'avorreix a si mat salva la seva ànima per tota l'eternitat. ¡Oh bon Jesús! proposo, a imitació de vostre Cor dolcíssim, avorrir-me a mateix, és a dir, a les delícies i plaers que el món adora; posaré el meu cor en el compliment de les meves obligacio jo escoltaré sempre els vostres santíssims consells, i si p això és necessari mortificar-me em mortificaré, si dec renu ciar a satisfer els meus gustos hi renunciaré, puix vull c vertir-me en home espiritual i cercar en Vós, oh deu abunda tíssima de la felicitat verdadera, aquella pau que els del m no saben trobar, que no es compra ni amb l'or ni amb la pla sinó amb la puresa de consciència, amb la mortificació les passions, tenint mida en els apetits, i amb l'amor ver der a Vós.

DIA XV

Consideració

De l'amor al treball i de com el devem aprendre del Sagrat Cor de Jesús

I. El treball, mirat amb els ulls de la carn i materialme és una càrrega pesada que fa nàixer en el cor de l'home la i i la indignació; mes si se'l mira amb els ulls de la fe i espi tualment, és la més excellent de les mortificacions, que aju en gran manera a la perfecció espiritual del cristià, de modo que es pot dir que és impossible salvar-se sense treb llar, cada u segons son estat. L'home qui no treballa s'omp de vicis, l'ociositat li fa perdre l'humor, tot l'avorreix, té el c tancat pels més nobles sentiments, oblidant-se dels seus de

res i odiant qualsevol violència que s'hagi de fer a si mateix per a complir-los.

El treball fou donat com un càstig de Déu després del pecat; mes com a donat per qui és infinitament savi i misericordiós, és un càstig que purifica a les ànimes i fins és convenient per la salut del cos. ¡Benaventurats els qui treballen! Déu digué a l'home després d'haver pecat: «Menjaràs el pa amb la suor del teu front, puix aquesta terra que conrees serà tan ingrata que et produirà espines i males herbes»; mes si el cristià accepta aquesta llei del treball amb submissió, com a vinguda de la mà de Déu, i la compleix amb resignació com una pena deguda, serà per ell una font d'alegria i tranquil·litat i un medi de guardar la innocència i la pau del cor; serà una arma amb què es defensarà de les temptacions que el voldrien assaltar, un obstacle perquè els vicis s'apoderin de la seva ànima conservant-la pura davant de Déu. L'eina amb què treballes es rovella quan no la fas servir, i si no fas servir l'activitat que Déu t'ha donat, és a dir, si no treballes, el rovell de l'ociositat s'apoderarà de tu fins a fer-te inútil per a qualsevol obra bona. Contempla tot el curs de la vida del Fill de Déu, i des que era infant, ajudant a treballar en son ofici a Sant Josep, fins que isqué a predicar pel món son Evangeli, no trobaràs un sol instant de la seva vida en què el domini l'ociositat, sinó que sempre el veuràs treballant. ¡Oh treballador verdaderament diví, ensenyeu-me a complir bé les obligacions pròpies del meu estat treballant sempre amb esperit d'obediència! I per a donar-vos aquella glòria que us pertany, ja no em queixaré mai més del treball, puix Vós, humilíssim Jesús, comenceu per donar-me'n exemple.

II. No hi ha res més admirable que aquella mísera botiga de fuster de Natzaret; el venerable Josep, com a cap de casa, és qui dóna l'exemple a tothom d'aquest treball, que és principi de virtut i font d'alegria i pau; la puríssima Maria s'emplea en les feines pròpies del seu estat, i el bon Jesús, aquell qui és el Criador i Senyor del món, treballa com un aprenent.

¡Oh Cor verdaderament humil i ple d'amor envers l'hon
¡Qui pot comprendre la grandesa dels vostres misteris! Co
dera, a més, que piadosament se pot creure que, mort S
Josep, carregà sobre del jove Jesús de Natzaret l'obligació
sostenir la casa; que tal volta estigué subjecte a amos inc
siderats, i que, finalment, tota sa vida guanyà el pa que m
java Ell i sa santíssima Mare, amb la suor del seu front, i c
al morir no deixà altres béns que el vestit que es repartir
els soldats, ni pogué llegar altra cosa a Maria Santíssima c
demanar a Sant Joan que s'encarregués d'ella. No t'impacien
ni et desesperis, cristià, si encara que treballis activament
pots arreplegar alguna quantitat per a satisfer les necessit
de la vellesa; posa els ulls en el Fill de Déu, qui es trobà
el mateix cas, i confia en aquell dolcíssim Cor, qui mai dese
para als qui en Ell tenen posada la confiança; prova d'imit
lo, a Ell, no treballant solament de mans, sinó de cor, és a c
no tan sols obligat per la necessitat, sinó amb resignaci
amor; i així com aquell Cor sacratíssim mentre treballava
tava ple d'amor envers Déu i acceptava tranquil·lament el t
ball, ofereix-li tu també, junt amb l'obra de les teves ma
els sentiments de resignació i amor del teu cor.

El cristià, puix que ha d'ésser un home espiritual, ha d'
piritualitzar totes les seves coses, i per tant el treball, fe
de manera que aquesta gran part de la seva vida, o quasi te
ella, que emplea en obres materials, no li hagi d'ésser d
comptada en el dia del judici, sinó que, al revés, per hav
treballat amb fe, resignació i amor, li serveixi de mèrit pe
obtenir la salvació i la vida eterna. ¡Oh bon Jesús! Doneu-
un cor tan ric d'amor com vostre Cor dolcíssim, a fi que
meu treballar estigui animat sempre d'un bon esperit, ar
lo qual es converteixi en obra verdaderament espiritual.

III. Però el treball més admirable de nostre amabilíss
Redemptor no fou el que exercità com a fuster, sinó evan
litzant al món, predicant als homes la salvació eterna i e
senyant-los el camí del cel. No parava ni un instant en aqu

lla fervorosa missió; anava de les ciutats als pobles, dels pobles a pagès; no esperava a tenir un gran concurs per a fer-los oir la seva veu divina, sinó que per una sola ànima esgarriada feia molts passos, no es cansava d'exhortar-la, i per a tenir ocasió de guanyar-li el cor l'esperava per on havia de passar, amb més vius desigs que un caçador espera l'ocell a qui vol caçar. Ni a les criaturetes despreciava, sinó que, apoderant-se d'elles, els ensenyava l'amor de Déu i la doctrina de vida eterna. Fins a tal punt arribà el zel que el bon Jesús sentia, que pogué exclamar: «Estic devorat pel zel de la vostra glòria, oh Senyor.»

Si predicava per les ciutats, les places s'omplien de gent; si per fora, li era necessari pujar al cim d'una muntanya i fer seure pels costats a aquella immensa multitud, o bé, perquè de gent s'ofegava, es ficava amb una barca al mar i des d'allí predicava a les turbes; mes cap d'aquests medis, cap d'aquests treballs el cansava, i deia, quan enmig de tant treball els deixebles l'exhortaven perquè mengés: «El meu menjar és treballar per la glòria de Déu.» En menys de trentatres anys que visqué sobre la terra, el bon Jesús treballà tan extraordinàriament, que l'apòstol Sant Joan diu que si s'hagués d'escriure tot lo que féu, els llibres omplirien tot el món; al qual, abans que regués amb la pluja de la seva sang preciosa, volgué ruixar amb la rosada de les seves santíssimes suors.

Ajuda tu també, cristià, al bon Jesús en sos treballs espirituals per a salvar les ànimes, vulgues participar de la seva missió per a tenir part en la seva glòria, i pensa que l'home no sols deu treballar corporal, sinó espiritualment, que no es necessita ser sacerdot per a estar obligat a treballar per la glòria de Déu, ja amb almoines, ja amb consells o altres serveis que es poden fer a la Iglésia, com, per exemple, servint al culte del Senyor o dels seus sants; ja de totes maneres, procurant que la nostra bona conducta illumini i edifiqui al pròxim a fi d'acostar-lo més a Déu. ¡Oh Cor diviníssim! Per aquell zel ardent amb què procuràveu servir amb obres a

vostre Pare celestial, feu-me la gràcia de què sàpiga emplea la meva vida en augmentar la glòria de Déu; jo proposo de d'ara ajudar a propagar el bé, a estendre la fe en nostra socie tat esgarriada, per a donar-vos un consol en aquest temp en què rebeu tants insults.

DIA XVI

Consideració

ESTUDIEM, EN EL SAGRAT COR DE JESÚS, L'AMOR ALS PARES, A LA PÀTRIA I ALS AMICS

I. Com el bon Jesús vingué al món no solament per a r dimir als homes, sinó que també per a donar-los exemple d conducta, en aquell Cor sacratíssim devem estudiar les man res com havem de portar-nos per a complir les obligacior que respecte dels demés homes tenim.

Tots estem obligats envers els pares. Ells són els instr ments de què s'ha valgut Déu Senyor nostre per a donar-n la vida, i com una imatge del Criador, complint durant mol anys els oficis de tal respecte dels seus fills. La vida materia la bona educació, el cuidado en les malalties, la paciènc durant la infància, són beneficis que suposen en els pares u amor extraordinari, al qual, per tant, estan obligats a corre pondre els fills; mes en nostres temps desgraciats n'hi ha ur gran abundància que s'obliden d'aquestes obligacions. Pe posa atenció, oh cristià, en la conducta del bon Jesús, i veur resplendir en son Cor els sentiments més delicats envers Jos i Maria. No solament des de la seva infància els ajudà, servir los de criadet en les feines de casa, i més endavant guanya el pa amb què s'alimentaven, sinó que fins a la mort els ti gué un respecte extraordinari. Ell era Déu i els seus pares er criatures, Ell era Senyor i els seus pares servidors seus; m a pesar de tot, sempre els estigué subjecte segons té cuida

de fer-nos notar l'Evangeli; no tenia voluntat pròpia sinó la d'obeir-los a ells, i així tenia sempre els ulls posats en Josep i Maria per a executar promptament el seu voler i el seu gust, endevinant-los el pensament: tal era la promptitud amb què els obeïa. L'assistència que donà Jesús a Sant Josep en l'hora de la mort, no la dóna el fill més carinyós al seu pare; el cuidava amb ses pròpies mans, el consolava amb dolcíssimes paraules, alleugerava en lo possible els seus dolors, per lo qual la mort de Sant Josep és exemple de morts santes i tranquilles; i en quant a sa Mare la Verge Maria, tothom ja sap que quan estava penjat de la Creu, consumant el gran sacrifici de la reconciliació dels homes amb Déu, a pesar dels sentiments, amargures i pensaments gravíssims que ocupaven el seu Cor, un dels últims records, quasi les darreres paraules, foren per Maria Santíssima, donant a entendre als homes, que Ell, qui sempre fou fill carinyós, volia ésser-ho fins la darrera hora. I en efecte, si aquell Cor dolcíssim amava tan fortament als demés homes, si sentia amor fins pels seus més cruels enemics, ¿com no havia d'estimar als seus pares, essent aquest sentiment comú fins en els homes pecadors? Penetra, doncs, cristià, en el Sagrat Cor del bon Jesús, contempla els delicats sentiments que tenia envers els pares i alaba la misericòrdia divina qui tal Cor es dignà criar per a exemple dels cristians i escola de perfecció.

II. També trobaràs, cristià, en el Sagrat Cor de Jesús un fort amor envers la pàtria. Fill de la Judea, plorà amb amarguíssimes llàgrimes la seva perdició, i féu lo possible per a salvar-la. «¡Quantes vegades, oh Jerusalem, he volgut reunir, deia, tots els teus fills al meu voltant, com una gallina reuneix els seus pollets sota de les ales, i tu no has volgut!» Els havia ja enviat molts profetes, perquè els prediquessin el regne de Déu, i havien sigut assassinats; sabia que Ell també ho seria, mes per això no dubtà un moment i féu lo possible per la salvació de dit poble, el qual se féu sord a la seva amorosíssima paraula, i continuà el camí de perdició que portava, de

lo qual es lamentava el bon Jesús, fins al punt de llançar llà grimes més d'una vegada. En efecte, baixant un dia a Jerusa lem, acompanyat dels seus deixebles, mirava amb ulls d compassió aquella ciutat que tant estimava, fins que a l'últin es posà a plorar amargament pensant en els grans desastre amb què, dintre de poc, seria castigada pels seus pecats; i er aquell terrible camí de l'amargura, quan amb la Creu al col es dirigia al Calvari, adolorit d'ànima i de cos, fet ja tot El una llaga, coronat d'espines, insultat, despreciat i turmenta pels seus paisans, tingué encara un record amorosíssim pe aquella pàtria qui tan malament el tractava, dient a les done qui ploraven per Ell: «No ploreu per mi, sinó per vosaltres per vostres fills.» ¡Oh Cor perfectíssim del bon Jesús! Recti fiqueu tots els nostres sentiments i ensenyeu-nos com devem amar a la nació en què Vós ens haveu fet néixer, i complir le obligacions que tenim envers la nostra terra. Prega, doncs, cristià, d'un modo particular per Espanya i demana al Sagrat Cor que derrami sobre d'ella el tresor de la fe i amor de Déu.

III. Considera, per últim, com estimava el Cor de Jesús als seus amics. L'amistat, diuen els savis, sol ésser entre iguals, i per això la Bondat divina, qui volia que son Fill es fes company i amic dels homes, el féu néixer home, i arribà a ésser tan amic dels miserables descendents d'Adam, que mai se n'havia vist ni se'n veurà d'aquí endavant cap d'altre qui amb Ell es pugui comparar. «No us diré ja, exclamava dirigint-se als seus deixebles, servidors, sinó amics meus», i era aquesta amistat tan verdadera i no de paraula solament com solen ésser les amistats humanes, la tenia gravada tan fortament en el seu Cor i li era tan agradable, que deia: «Les meves més grans delícies són el tractar i estar-me entre els fills dels homes.» ¡Oh Cor amorosíssim i lleial! ¡oh Cor amic! La vostra amistat serà sempre per mi la preferida, estimant-me més tenir-vos content a Vós que a tot el món.

Recorda també, de pas, per a penetrar més en el fons de l'amistat de Crist envers els homes, lo que succeí en la mort

i resurrecció de Llàtzer. Aquest virtuós israelita era molt amic de Jesucrist, per lo qual, quan caigué malalt de gran perill, les seves germanes enviaren a cercar al Senyor dient: «El teu amic Llàtzer està a punt de morir.» Quan el bon Jesús arribà a casa de Llàtzer, per permissió de la seva sabiduria i ensenyança nostra, el malalt havia ja mort i feia quatre dies que era enterrat; mes per això es fa acompanyar al lloc de la sepultura, puix el volia ressuscitar. Al destapar la tomba, en presència d'una gran multitud, el bon Jesús mirà el cos desfigurat del seu amic, s'enterneix de Cor i li salten dels ulls abundància de llàgrimes, que fan exclamar als presents: «Mireu com l'estimava.» Cristià, si Jesús llançà llàgrimes a la vista del cos mort i corromput del seu amic, ¿com no sofrirà el seu Cor al veure tantes d'ànimes de cristians mortes a la gràcia i corrompudes pel vici? ¡Oh Jesús, dolcíssim amic nostre! També jo us he fet plorar la meva mort espiritual voluntària del pecat, mes ara proposo viure sempre unit amb Vós i no separar-me'n mai més.

DIA XVII

Consideració

De l'amor envers els enemics i com l'ensenya el Sagrat Cor

I. L'amor és la verdadera substància de la Llei de Crist, el principi d'on dimanen tots els seus preceptes i el fi a què es dirigeixen. El cristià deu estimar a tothom sens excepció, i els sants arribaven al punt d'estimar també a les criatures irracionals i insensibles amb una espècie d'amor, i no avorrien absolutament altra cosa que el pecat. Mes lo que avui importa que considerem és l'amor als enemics que Crist Senyor nostre terminantment ens té manat, i del qual ens dóna un dolcíssim exemple el seu Cor sacratíssim. Si vosal-

tres, deia el Senyor, estimeu als vostres amics i als qui ı
bé, ¿quina habilitat feu? ¿No fan per ventura lo mate
infidels i pagans? Vosaltres deveu estimar als qui us av
xen; fer bé als qui us calumnien i pregar pels qui us
gueixen; i aquestes paraules del bon Jesús no són un c
que es deixa a la discreció de cada u seguir o no seguir
un verdader precepte i manament, al qual qui falti
manera grave no podrà aconseguir la salvació eterna.

La raó per la qual se'ns mana tan rigorosament l'am
enemics és perquè l'amor al pròxim es funda no en le
litats de la persona, en sa virtut o bondat, en els fav
obsequis que ens ha fet, sinó en ser una imatge i criatu
Déu; per lo qual les nostres injúries recauen sobre de
teix Déu, com els insults que es fan a un retrat recauen
persona que representa. ¡Estranya diferència entre l'h
son Déu! Aquest benigníssim Senyor ama a la criatur
després del pecat, quan s'ha fet indigna de l'amor, qua
rebel·lat contra de Déu, omplint-se a si mateixa d'ignor
i l'home avorreix a son semblant per una petita injúria
tes vegades per una insignificant paraula amb què l'h
trariat, quedant dominat per una passió rancorosa
aquell qui és fill del mateix seu Pare celestial i com E
destinat a viure i regnar per sempre en sa companyi
misteris de la malícia i flaquesa humana! Els homes har
criats germans i per a auxiliar-se els uns als altres, p
tots forméssim com una sola família; i quan un contem
societat no veu en ella més que rivalitats, qüestions, gu
recelant-se l'home de l'home més que no pas de la bè
arribant fins al punt de que el fer mal al pròxim, ja
paraula, ja d'obra, se fa per broma i passatemps, no reco
se de que Déu castigarà terriblement a aquells qui c
als seus semblants, encara que n'hagin rebut injúrie
Cor tot amor del bon Jesús! Quan us contemplo ama
vostres perseguidors i cruels botxins, m'omplo de ve
considerant la flaquesa de no saber estimar als meus en
Proposo des d'ara vèncer-me a mi mateix i desterrar de

esperit tota mena d'odi, fora que sia l'odi al pecat i a la meva carn.

II. Mes comença ja a contemplar, cristià, els exemples hermosíssims que d'amor als enemics et dóna el bon Jesús; penetra en son santíssim Cor, registra tots els seus racons i no hi trobaràs més que amor per tothom sense la més petita mostra d'odi, i resplendint d'un modo admirable els amorosos afectes de què es troba revestit envers els enemics. Ell tingué una multitud de perseguidors, calumniadors i acèrrims contraris; però el seu Cor no s'altera en lo més mínim, sos amorosos sentiments no es mudaren a no ser per una dolcíssima compassió envers aquells qui, fent-se contraris seus, s'encamínaven a l'infern. Si el tapen d'ulls, li donen bufetades i el vesteixen de boig ofenent la seva altíssima i divina dignitat, si l'acusen de diferents delictes posant-li mil falsos testimonis, no penseu que per això aquell dolcíssim Cor perdi el seu amor; al revés: en nosaltres, les injúries són l'aigua que ens apaga el foc de la caritat; en Crist, com que augmentessin encara més aquelles amorosísimes flames. Sabia que el malvat deixeble Judes, a qui Ell havia comunicat els seus secrets i doctrina, a qui havia elevat a la dignitat d'apòstol, el tenia ja venut als jueus i que l'anava a entregar; mes, a pesar de tot, poques hores abans d'executar la gran traïció, el fa sopar en sa companyia sucant amistosament els dos el pa en un mateix plat, i fins el deixà combregar entregant-li son cos i sang a la fi d'aquella santíssima Cena: i quan, capitanejant als malvats jueus, se li presenta en l'hort de Getsemaní per a prendre'l, el bon Jesús el surt a rebre i li diu encara: «¿Per què véns, amic meu?»

Des d'ara, cristià, no tens dret de tractar a ningú d'enemic, puix Crist anomena amic a Judes en el mateix instant de la cruel traïció, ni pots tornar mal a qui et faci mal a tu, puix el bon Jesús besà a Judes amorosament en el mateix instant que aquest miserable apòstol l'entregà a les turbes per a ser crucificat. Jo em despullo, oh Senyor, des d'aquest moment,

de tota enemistat i odi, i vull revestir mon cor dels amoros afectes de què teniu ple el vostre. El vostre Cor no té fel amargura per a ningú, ama amb totes ses forces als seus er mics, doncs també jo els amaré pensant que qui conforma a sos sentiments amb els del Cor de Crist, li serà després taml conformat en la glòria.

III. Mes considera la conversió dels pecadors, i allí veur amb tota claredat com el Senyor ama als seus enemics, i fa l fins a aquells de qui rep grans ofenses. Perquè el pecador m se mouria de son pecat i cauria irremissiblement en l'infer si Déu no li toqués el cor, no li enviés una gràcia abunda que el canvia de pecador en just; de manera que aquest (preciosíssim de la seva gràcia el comunica als seus enemic Sant Pau, encès de furor contra Crist i els qui seguien la se doctrina, se n'anava a cavall a Damasc per a alçar una for persecució; mes veus aquí que Crist el deté, il·lumina el s enteniment, li muda el cor i el converteix en sant. I aques història de Sant Pau és la de tot pecador convertit. Crist a cercar al pecador en el camí de la perdició, li envia la gràc quan té el cor i l'esperit rebellat contra de Déu; i si nost Senyor no dubta de donar la seva gràcia, és a dir, el més gr dels beneficis a un cor enemic, ¿podràs tu, cristià, negar c favor o servei a un home per més que t'hagi agraviat?

¡Oh bon Jesús! Jo prometo des d'ara perdonar a tothoı oblidar-me de totes les injúries, i per aquell amor als enemi que teniu en vostre Cor santíssim proposo jo també estim los. ¡Oh Cor diviníssim, qui sou un tresor d'amor! Comu queu-me una espurna d'ell perquè pugui dignament compl aquesta resolució.

DIA XVIII

Consideració

VIDA DESCONEGUDA DEL SAGRAT COR DE JESÚS

I. Com si fos una gran cosa, i desconeixent que no és més que un sac de misèria i una criatura amb tendències malvades, l'home té una verdadera passió per a figurar i representar en el món, per a ser conegut i estimat o, com vulgarment diem, per a fer paper. Si està arraconat, si no es fa cas d'ell dintre del círcol dels seus amics, parents o bé de les persones del seu estat o classe, ja està melancòlic; mes si es veu aplaudit i estimat, aleshores s'omple de satisfacció. ¡Oh vanitat i tonteria del cor humà, qui no es pot arribar a convèncer de que el món no és el lloc del seu repòs i felicitat i que en ell sols hi trobarà desenganys i terribles amargures! La vida modesta i retirada és dels homes fugida, a pesar d'ésser tan recomanada per Crist Senyor nostre, així de paraula com d'exemple; i el bullici, la vana pompa del món és objecte dels més roïns desigs del nostre infeliç cor.

Mes aparta, cristià, la vista de la misèria del pecat i contempla el Sagrat Cor de Jesús; el qual et donarà exemple d'això com de tot lo demés. Figura't a un Déu qui es vesteix de la nostra miserable naturalesa amagant les seves infinites perfeccions, sa grandesa incomparable, i virtut infinita; apareixent Ell, qui és Criador, com si fos criatura i essent Totpoderós com a pobre necessitat. Ell va venir entre els seus, diu l'Evangeli, i els seus, és a dir, les seves criatures, no el volgueren rebre, puix ni les persones més emparentades amb el bon Jesús el tingueren per més que per un home com els altres. En efecte, ja estava escrit que el bou i l'ase coneixerien a son amo, mes que Israel no coneixeria a son Senyor. I tu, cristià, ¿voldràs ésser conegut i honrat dels homes quan Crist és desconegut d'ells? Recorda't de que l'apòstol Sant Pau ens diu que havem d'ésser com a morts al món, i únicament els qui

han obtingut aquesta mort poden creure que viuen en Crist, i ¿saps qui són els qui han mort al món? Els qui res d'ell desitgen, els qui hi viuen, com diu l'Escriptura, com a passatgers i pelegrins, qui es consideren sens estada fixa i posen els ulls, no en les coses presents, sinó en les que esperen després d'aquesta vida. Potser pensaràs en ton interior: Molt dures són aquestes paraules i sembla que únicament han de parlar per aquells qui abracen la vida religiosa. ¡Ah, no, cristià! Parlen per tothom qui de veres vol ésser deixeble de Crist, i assegurar la seva eterna salvació. Encara més, aquesta vida modesta i retirada fins és necessària per la nostra felicitat mentre vivim, puix Crist Senyor nostre, qui no ama el soroll i vanes pompes del món, fuig d'aquelles ànimes qui es donen més a mundanes vanitats, i cerca un refugi en el cor d'aquells cristians piadosos i senzills qui fien més la seva felicitat de la benvolença i amorositat del Cor diví, que no pas de l'enganyosa prosperitat mundana. ¡Oh, qui conegués les delícies de viure retirat dintre el Cor de Crist! Ni els més esplèndids palaus, ni aquells llocs en què la riquesa i l'ingeni s'han unit per fer-los una habitació deliciosa ofereixen a l'home una estada més agradable, tranquilla i pacífica que la que ofereix en l'interior de son Cor el bon Jesús a tots aquells qui voluntàriament hi cerquen el repòs. Podem estar segurs de que no hi ha vida més tranquilla que la d'aquell qui, mort a les vanitats del món, cerca tan sols en el Cor de Crist son goig i felicitat. D'això estaven convençuts aquella multitud de sants qui renunciaren a les riqueses i honors per a consagrar-se a Crist; i jo t'asseguro, cristià, que si fas la prova, renunciant verdaderament a les coses mundanes, un cop hagis conegut les dolçures, tranquil·litat i modesta alegria de la vida retirada, mai més deixaràs enganyar-te per la felicitat aparent del món.

II. Aquesta vida desconeguda de Crist dura fins ara que la seva santíssima Religió està estesa pertot arreu, de manera que si alguna vegada et fiques en els grans aplecs de gent, t'introdueixes en el gran món, veuràs a Jesucrist oblidat de

tothom, no sentiràs pronunciar son dolcíssim Nom si no és per a blasfemar-lo, i fins entre les persones qui fan professió de cristians observaràs una fredor i indiferència tal que denota que el seu cor està ple de les vanitats mundanes i no de l'amor de Crist. Si vols trobar a aquest santíssim Senyor, si vols oir converses d'Ell i trobar persones que no s'avergonyeixin de confessar-lo i d'alabar-lo públicament, és necessari que te'n vagis a cercar als senzills i humils de cor, qui viuen retirats i tal volta escarnits de la multitud dels pecadors. L'esperit del món i l'esperit de Déu són dos esperits enemics i que no poden viure junts en un mateix cor, puix hi haurà entre els dos baralla, i si el món queda vencedor llançarà a Déu del cor de l'home, dominant-lo completament i governant tota la seva vida. És impossible, atesa la nostra flaquesa, que Crist no quedi vençut en el cor de la multitud qui viu enredada en les pompes i vanitats del segle, i per això, si vols que visqui en ton esperit, és necessari que l'apartis d'ell i que portis aquella vida modesta i retirada que consisteix en viure segons les màximes de l'Evangeli, els exemples dels sants i sobretot del Sant dels sants, Crist Senyor nostre. ¡Oh Cor amorosíssim i desconegut dels homes! ¡Com Vós vull jo ésser desconegut, amb tal de millor conèixer vostra infinita excel·lència i hermosura!

III. També pots contemplar aquesta desconeguda vida del bon Jesús en el Santíssim Sagrament de l'Altar. Allí està dintre del Sagrari, i el seu Cor amorosíssim, inflamat d'amor, és desconegut i oblidat d'un gran número de cristians. Sia ignorància, sia fredor de cor, trobaràs moltíssimes persones qui ni quasi saben que allí hi hagi Crist Senyor nostre: passen pel seu davant amb indiferència de bèstia. Perdrem hores en vanes converses i passatemps, i no tindrem alguns minuts per a visitar-lo a Ell, de manera que ara es pot ben dir de Crist als cristians lo que d'Ell mateix deia Sant Joan Baptista als fills d'Israel: Entre vosaltres està i vosaltres no el coneixeu.

En els dos grans misteris de quan Déu morí a la Creu i de quan es deixà a si mateix en el santíssim Sagrament, d'una

manera profundíssima i humilíssima queda tapada la vida i excel·lència divina de Crist; però el misteri d'humilitat encara és més gran en la Sagrada Eucaristia que en el Calvari, puix, com diu Sant Tomàs, en la Creu estava amagada la divinitat del Senyor. Morint semblava que no era més que home; però en el santíssim Sagrament amaga també la seva sagrada Humanitat, puix baix les espècies del pa l'ull de carn no hi veu res de la seva sagrada Persona. ¡Oh bon Jesús! Feu-me la gràcia d'estimar aquesta vida desconeguda del món, de què Vós em doneu exemple; Vós, per amor nostre, per la nostra santificació, us quedeu amagat en nostres sagraris, en nostres iglésies desertes i sovint deixades, baix les espècies del pa; i ¿és possible que jo cerqui encara ser estimat i conegut dels homes? ¡Ah, no, Jesús meu! Jo seguiré vostres exemples, imitaré la vostra conducta, no cercaré altra cosa que la vostra glòria, esperant del vostre Cor dolcíssim tota la meva felicitat i pau en aquesta vida a fi de tenir més assegurada en l'altra la glòria eterna.

DIA XIX

Consideració

Vida dolorosa del Sagrat Cor de Jesús

I. No hi ha res de què fugi tant l'home com del patir: tots els esforços de la seva vida, tot el discórrer de la sabiduria humana, tots els treballs de la indústria i del comerç, totes les cavil·lacions d'aquest i dels altres segles es dirigeixen a desterrar d'aquest món el sofriment; mes fins ara ell continua i encara s'augmenta com un hoste impertinent que quan amb més ànsia se'l vol treure de casa té més ganes de quedar-se. El nostre temps, perquè és tal volta el qui més frenèticament vol-

dria plaers i gustos, desterrant els sofriments i penes, està més subjecte que els altres a aquesta terrible pena del sofrir que mai cap poder humà podrà treure del món. A ell l'envià el poder de Déu per a càstig de nostres culpes i pecats, i solament acudint a son bondadosíssim Cor de Pare obtindrem el calmar les penes i sofriments de la nostra vida. El món, doncs, erra el camí quan amb tanta violència i supèrbia com ignorància i debilitat, cerca en si mateix el remei dels mals; i la lliçó més sàvia per aconseguir resultats ens la dóna el Sagrat Cor de Jesús quan exclama: «Veniu a Mi tots els qui esteu apurats per treballs i penes, que Jo us alleugeraré.»

Perquè el bon Jesús no solament és l'únic qui ens pot aliviar per son poder infinit de Déu, pel coneixement que té de les nostres ànimes i per l'amor que ens professa, sinó també perquè, havent passat Ell una vida tan dolorosa, essent, segons el llenguatge de l'Escriptura, home de dolors i qui sap lo que és patir, amb son exemple, amb la manera com se portà en les tribulacions i amargures que sempre mentre visqué el mortificaren, ens ensenya el verdader camí, la manera com devem conduir-nos nosaltres en circumstàncies semblants a les seves, perquè els nostres sofriments ens sien fructuosos i se'ns facin més passadors. Entra, doncs, cristià, en el Sagrat Cor de Jesús i aprèn les lliçons eloqüentíssimes que dóna als seus amics. Contempla'l negat d'amargures, turmentat per tota mena de dolors, i tot ho sofreix voluntàriament i sense necessitat, puix essent Déu no devia augmentar sos mèrits, i tan sols sofria per amor teu i pel teu bé; i si Ell amb aquesta generositat sofreix per tu, arma't de valor i resignació i accepta amb ànim esforçat les tribulacions que t'envia la Providència per amor d'Aquell qui per tu tant volgué sofrir. ¡Oh Cor de Jesús! ¡Cor adolorit i turmentat! Jo em queixo de les meves penes; mes proposo d'aquí endavant acceptar-les gustós a exemple vostre, i coneixent que el criminal no té dret a queixar-se del càstig; suportaré amb paciència els que d'aquí endavant m'enviareu, puix estic segur de que Vós mateix, a l'enviar els treballs, doneu també forces per a suportar-los.

II. Procura sovint acompanyar, cristià, al bon Jesús p camí dolorós de la seva passió, puix si ets company seu en l penes, ho seràs també en la glòria i aprendràs amb son exe ple meravellós la manera de portar-te en les amargures d questa vida. Demés, a Crist li agrada tant que considerem seva vida dolorosa, estima tant son Cor agraït que ens comp dim de les seves penes, que, segons un piadós escriptor, a cepta més gustosament una sola llàgrima que es llanci en contemplació de la sagrada Passió, que no pas un any de d junis a pa i aigua.

I al revelar a la Beata Margarida Alacoque la devoció d Sagrat Cor, ja li manifestà que en gran part era per a trob qui el consolés en ses afliccions i li fes companyia amoro en sa espantosa desolació. Ja havia dit abans per boca d't profeta: «Entre tants amics com tinc, no hi ha un sol que digni venir a consolar-me.» Recorda't, cristià, que en l'hor ble i dolorosa escena de la seva passió, quan els enemics voltaven per totes parts, i pertot arreu no sentia més que i sults, blasfèmies i amenaces, que quan estava enmig d'aque dolorosíssims turments, quasi tots els seus deixebles el dese pararen deixant-lo sol en mans dels seus enemics; i aques conducta covarda i indigna envers Nostre Senyor s'ha perp tuat, puix pocs són els cristians qui segueixen a Crist en l persecucions i desprecis. Ànima cristiana, Crist es troba av dia en l'estat dels dies de la Passió, els homes se li han reb lat, el seu nom és blasfemat, els seus sagraments són despr ciats, i es té com una ignomínia el ser del número dels se deixebles i devots. ¡Oh ditxosa ignomínia! Jo us busco. ¡(Cor sacratíssim! Res m'apartarà de vostre amor, i encara q el món em motegi, encara que m'insulti i em compti en el n mero dels tontos, jo no deixaré d'estimar-vos, d'acompanya vos en les vostres ignomínies; jo no em recelaré de confessa me deixeble vostre, perquè Vós haveu dit ja que la sabidur del món és tonteria, al pas que el món compta i té als imit dors de Crist en el número dels insensats.

III. És més de plànyer el Sagrat Cor de Jesús pel desemparament dels seus amics en l'hora de la tribulació, per quant Ell venia al món desitjós de l'amor de les criatures, puix en aquestes té posades les seves complaences. I per a trobar aquest amor dels homes, el bon Jesús ho provà tot, puix ja saps, cristià, que després de les doloroses mostres del seu afecte envers nosaltres, d'haver-nos donat junt amb una doctrina santíssima la seva pròpia vida en l'arbre de la Creu i de llegar-nos el tresor inestimable de la seva carn i sang en el Santíssim Sagrament de l'altar, considerant la ingratitud del poble, la duresa de cor dels cristians, qui no saben agrair-li tantes fineses, surt del seu Cor dolcíssim aquesta amarguíssima queixa: «¿Què podia jo fer pel meu poble que ja no hagi fet? Jo plantí i he cultivat la meva vinya, és a dir, la societat dels fidels, perquè em produís un vi agradable i sols m'ha produït vinagre.»

Aquest coneixement claríssim que el Redemptor tenia del poc fruit que havia de donar la seva Passió fou una de les coses que turmentaren més son Cor amantíssim, mentre visqué en el món. Alçat dalt de la creu veia presentment escampades per tota la terra totes les generacions d'homes fins a la fi del món, com a Pastor vigilant de l'immens ramat que l'Etern Pare li havia encomanat; i contemplava amb gran melancolia la multitud dels pecats, la duresa de cor, els sacrilegis de molts dels redimits amb sa generosa sang, que sempre hi ha sobre la terra.

Lo qual et donarà a conèixer, cristià, com havia de patir aquell Cor dolcíssim i quant negat d'amargura havia d'estar en els últims moments de la seva vida. ¿Qui us pogués consolar, oh Jesús meu! Vós clameu amb amoroses veus dient: «Vosaltres qui passeu pels camins, mireu-me i dieu si hi ha cap dolor que es pugui comparar a mon dolor.» No; ni en el cel ni en la terra se'n troba cap d'igual, puix en altre esperit no cabria si no fos en el Cor grandíssim de nostre Redemptor Jesús; mes jo vull consolar-vos, perquè si és obra de misericòrdia consolar els desconsolats, ¡quant més ho serà consolar el Cor de

Jesús, qui per nosaltres sofreix! Accepteu, Senyor, els mei petits obsequis i oracions, com un consol i desagravi enm de vostra gran desolació.

DIA XX

Consideració

DEL SACRIFICI I COM EL SAGRAT COR DE JESÚS N'ÉS EXEMPLE

I. Sempre en la terra s'han ofert a Déu sacrificis agrad bles o desagradables, perquè sempre els homes illuminats p seu enteniment han comprès que el Senyor mereixia i se devia el tribut de Sobirà i Amo de totes les criatures i del r de totes les criatures, qui és l'home. I com estaven convençu que era també l'Autor de la la vida, no s'acontentaven en of rir-li les criatures, sinó en entregar-li la seva vida, per a mar festar d'aquesta manera son vassallatge envers Déu. Mes to aquests sacrificis no li eren agradables, i per això el seu F Unigènit surt del cel i se'n ve a la terra, prenent carn humar i fent-se home, amb l'intent d'oferir en el món un sacrifici l'Etern Pare, que el deixés satisfet i pagat de tots els deut que els homes li tenien. De manera que el fi de tota l'Enca nació de Crist, tots els passos i misteris, des del dia que bai a les puríssimes entranyes de Maria, foren uns preparati d'aquest gran sacrifici que havia de consumar-se en el cim d Calvari per a reconciliar el món amb el Pare celestial. Mire doncs, cristians, si és excellent la Víctima d'aquest sacrific no n'hi ha cap més en el cel ni en la terra que pugui amb el comparar-se; totes les criatures en reconeixen el domini; e homes la tenen com a superior i amb son enteniment no p den discernir una dignitat més gran que la seva; els ànge en el cel no hi troben res de més preciós, i l'Etern Pare la per enterament igual a si mateix. ¡Quant gran serà, donc aquest sacrifici per al qual es prepara tan divina Víctima! I

qual comença a sacrificar-se molt abans de consumar el sacrifici, perquè des que s'humilià prenent formes d'esclau i de pobra i dèbil criatura, sacrificà ja a son Déu i nostre Déu la dignitat i llibertat que li pertoquen per ésser persona divina. Perquè es féu pobre essent amo de totes les riqueses, sacrificà les riqueses; perquè fou insultat i deshonrat, sacrificà l'honor; i per últim, puix que acceptà el dolor i la infelicitat sacrificà la felicitat, que tenia en si mateix. Contempla aquesta divina Víctima en el cim del Calvari i allí veuràs com dessagnat ja sacrifica sa vida entregant-la a l'Etern Pare, pronunciant aquelles gloriosíssimes paraules: *Consummatum est*, ja tot està complert i acabat. Asseiem-nos, cristià, espiritualment sota de la Creu de Crist, i considerem per un moment, tot mirant l'excel·lència de la Víctima, la riquesa que en son Cor abunda, i puix que el deixeble ha d'imitar al Mestre, aprendre nosaltres a sacrificar-nos i oferir al Sagrat Cor de Jesús el sacrifici del nostre amor propi, de la vanitat que tant li desagrada, del nostre odi i antipaties envers el pròxim, i d'aquesta manera oferiràs al Senyor un verdader sacrifici de justícia, obtenint que et miri amb ulls de misericòrdia.

II. Passa endavant, cristià, i considera que el Cor de Jesús no és tan sols la víctima del gran sacrifici de la Redempció, sinó que és també el sacerdot qui l'ofereix. Els altres sacerdots, diu la Sagrada Escriptura, quan es presenten per a aplacar i satisfer a la Justícia divina, és necessari que abans la desagraviïn oferint pels seus propis pecats hòsties i víctimes; mes aquest sacerdot, Crist, al presentar-se al Calvari per a consumar el gran sacrifici, no devia aplacar ni desagraviar a l'Etern Pare, perquè no solament no tenia cap pecat que satisfer, sinó que son Cor innocentíssim, just, sant i diví, era tan agradable al cel, que li hauria bastat una sola oració per a satisfer pels nostres deutes i reconciliar els homes amb Déu. Mes aquell Cor amorosíssim no se'n va acontentar i volgué arribar fins a l'extrem, com a sacerdot zelosíssim de la glòria de Déu i de la salut dels homes, i així és que voluntàriament

s'entrega a la mort i fins excita als jueus perquè l'agafin. E efecte, emprengué i acabà tan voluntària i lliurement aque sacrifici, que no solament baixà a la terra amb aquest object sinó que després, a l'arribar el temps designat, quan estav en l'hort de Getsemaní preparant el seu Cor per al terrib trànsit, veu venir els jueus i soldats armats i surt a rebre'ls mes com aquests quedessin parats i com estàtues, no saber què fer-se davant de la senzilla, però terrible majestat de divina Víctima, Ell mateix els diu: «Si a mi em cerqueu, aqu em teniu; feu de Mi lo que vulgueu, mes deixeu anar en pa als meus deixebles.» Davant d'Herodes i de Pilat, amb poque paraules que hagués pronunciat l'haurien deixat lliure, me Ell callà, perquè volia ésser el sacerdot de si mateix; és dir, el qui consumés el sacrifici de la seva santíssima Persor entregant-se voluntàriament a la mort. ¡Oh Sacerdot admir ble! Vós sereu sempre mon sacerdot; a Vós entregaré le meves oracions i sacrificis, a fi que les presenteu a l'Eter Pare, qui rep tot lo que ve de Vós amb amor i agraïment in finits. ¡Oh bon Jesús! Puix que un dels oficis del sacerdot e pregar, pregueu, us demano, per vostre Cor amorosíssim, pe què pugui alcançar la meva salvació eterna.

III. Mes ¿quina serà l'ara, és a dir, la taula sagrada on s consumarà aquest sacrifici? ¿A on se derramarà la sang divin i es terminarà l'oferta riquíssima que de si mateix fa el bo Jesús? Dues són les ares on se consumà: l'una visible i l'altr invisible; material i visiblement en el Calvari la sang d l'Anyell diví és escampada i espargida des del cim d'aquell santa muntanya; allí fou mort nostre amorosíssim Redemp tor, i per tant el Calvari és el lloc més venerable de la terra però si tu, cristià, vols penetrar més endintre i considere que el sacrifici es consumà també interiorment quan Jesu crist determinà entregar-se a la mort, aleshores descobrirà una altra ara interior, i invisible als ulls grossers dels home carnals, que és el Cor sacratíssim del bon Jesús, on tingu lloc, enmig de fervorosíssims incendis de caritat, aquesta de

nació de si mateix, aquest sacrifici de la pròpia vida que amb tots els terribles dolors de la passió oferí a l'Etern Pare.

Mira, doncs, oh ànima, quant venerable és aquell Cor santíssim, i si els homes per a visitar el Calvari fan llargs pelegrinatges i sofreixen mil molèsties, perquè és aquella muntanya l'ara on se consumà el gran sacrifici de la nostra Redempció, molt més devem amb freqüència i gran amor venerar el Sagrat Cor, ara invisible, on s'oferí aquest mateix illustre sacrifici; puix si el Calvari és el lloc més sagrat de la terra, perquè fou regat per la sang de la divina Víctima, el Sagrat Cor és el més sant de cel i terra, perquè no solament és el manantial qui proporcionà aquesta Sang divina, sinó també el Sacerdot qui voluntàriament la derramà i espargí en el món i l'ara on fou feta l'oferta. Aquesta lliçó del bon Jesús mai la devem oblidar, ans tenir-la molt present procurant imitar-la; puix si els sacrificis que oferim a Nostre Senyor són forçats i obligats per les circumstàncies o per la Providència, poc valor tindran als ulls de Déu, mes si nosaltres els oferim de bon cor i amb tot nostre esperit, aleshores el Senyor, qui mira principalment el cor dels seus fills, els acceptarà benigníssim, derramant sobre nosaltres les seves gràcies. Sí, oh bon Jesús, des d'ara proposo, imitant el vostre Cor, fer també del meu una ara i altar espiritual des d'on oferiré a l'Etern Pare per mediació vostra tots els meus sacrificis i oracions. Ajudeu-me a complir aquest propòsit, ensenyeu-me com dec fer-ho, manifesteu-me les disposicions de vostre Cor, a fi que jo pugui conformar el meu amb Ell.

DIA XXI

Consideració

Efectes del sacrifici del Sagrat Cor de Jesús

I. Grans devien ésser els efectes i el fruit del sacrifici del Calvari quan amb tants vius desigs era esperat del cel, de la

terra, dels abismes i fins d'aquell Cor amorosíssim del Jesús. I, en efecte, mai més es veurà res en el cel ni e terra que tan meravellosament els alegri i ompli de goig Déu farà en el món altra vegada una cosa semblant en g desa, amor i sabiduria al gran sacrifici que estem consider que és el principi de la nostra Religió en la terra i de la no felicitat en el cel. El Senyor en reporta també abundantíss fruits, augmentant d'un modo extraordinari la seva gl aixi en la terra com en el cel. Perquè, si bé en Ell s'hi tr tot, puix que Déu té en si totes les perfeccions i felicita no necessita sortir de si mateix per a disfrutar d'una gl infinita, no obstant, sembla que faltava encara alguna en aquell esplèndid palau de la glòria divina, perquè fos d de la majestat del Senyor, qui l'habita. Els homes, flac criatures seves, li havien trencat el respecte i agraviat honor, i faltava satisfer aquest afront que se li havia fet manera que son amor fos vindicat i quedés restablerta la tícia. Veus aquí un dels motius pel qual el Sagrat Cor a vives ànsies desitjava el sacrifici, puix amant la glòria Pare amb totes les seves forces, desitjava satisfer-la esborr amb la seva pròpia sang la taca que en l'honor de Déu homes malvats havien fet. ¡Oh, quant gran és la força male del pecat! Com si fos una fletxa que, llançada des de la te tingués prou poder per a penetrar en el cel i ferir l'honra s tíssima de nostre Amo i Criador... Cristià, cada vegada peques, comets aquest delicte d'insultar a la Majestat div la qual des del moment reclama de tu una condigna satis ció, essent tan gran l'eficàcia de ta malvada acció, que arri ria a pertorbar la tranquil·litat divina, si aquell gloriosíss Senyor no fos immutable per essència. ¿Com, doncs, satisfa pels grans delictes i pecats comesos? ¡Ah! Acudint al Cor Jesús, qui és un tresor de mérits obert a tots els cristian prenent d'allí els que necessites per a satisfer a la Trini Santíssima, restablint d'aquesta manera la Justícia divina, fins en el mateix cel tu havies pertorbat.

II. Però encara era més ardorosament esperat el sacrifici de Crist per les ànimes d'aquells homes, descendents d'Adam, qui, a pesar d'haver sigut justos i sants sobre de la terra, no podien penetrar en el cel i esperaven en l'altre món l'hora de la redempció del nostre llinatge. ¡Oh! ¡Amb quantes fervoroses oracions procuraven interessar el Cor diví perquè s'apiadés d'elles! I, per tant, imaginem-nos l'alegria, consol, agraïment i accions de gràcies d'aquells gloriosos personatges, quan veieren obert per la llança del soldat el Cor de Crist, al considerar que per ells aquella era la porta del regne del cel que amb tan pures ànsies esperaven; i puix que d'aquell Cor sacratíssim els venia la salvació, des d'aleshores fins per tota l'eternitat l'alabaran i beneiran com el senyal i penyora de la glòria. El Cor traspassat de Crist és de creure que la primera vegada que fou adorat i venerat per criatures humanes va ésser en aquesta ocasió; i ja pots pensar, cristià, amb quins transports d'alegria i amb quines mostres de devoció. Ell els complia una esperança que era la que mantenia la seva vida, i el qual compliment sols podien esperar-lo d'un Cor noble i misericordiosíssim, puix importava un sacrifici terrible, com és el de donar la pròpia vida per la salvació dels altres. La tristesa i condol que dominava l'esperit d'aquelles ànimes es convertí en alegria, puix aquell Cor amorosíssim la va estendre per tots els confins de l'univers.

Reuneix-te tu, cristià, interiorment amb aquestes ànimes abans tristes i des de la mort de Crist alegres, i puix que són del teu mateix llinatge i els teus pares en la fe, ajuda-les a donar-li gràcies, i besa amb tota la devoció possible aquella ferida del costat que li obrí el Cor qui tant havia desitjat la nostra salvació.

III. Si el pagès, en temps de sequedat, contempla amb alegria el núvol que, estès pel cel, sembla que porta dintre de si una pluja benefactora, ¡amb quin goig els homes han de mirar aquell Cor generós qui des de l'arbre de la Creu es va deixar obrir per a donar fins la darrera gota de la seva sang

preciosa, que, espargida per la terra, l'havia de renovar i
produir els fruits de santedat que en tot temps es veuen
la Santa Iglésia! Perquè si bé és cert que el sacrifici de (
pertot arreu produí admirables efectes, sembla que sia e
terra on més clarament es veuen, ja que sobre d'ella derr
el Sagrat Cor sa preciosíssima sang. Des d'aquesta regor m
vellosa canvià del tot. Els homes, d'esclaus del dimon
convertiren en fills de Déu; ja no cercaren més, els qu
gueixen sa llum celestial, els plaers sensuals posant en el
fi de la seva vida com les bèsties brutes, sinó que, ente
que, com a fills de Déu, tenien una dignitat sobirana, els
preciaren per massa grossers i baixos, cercant la felicita
la virtut, com a cosa més digna de fills del Rei celest
germans de Crist. La caritat ardent i amorosa de nostre a
bilíssim Redemptor s'estengué meravellosament; els odi
ren abominats, els homes ja no pogueren avorrir-se els
als altres, puix la mediació del Cor bondadosíssim i pod
del bon Jesús, al guanyar-los el títol de fills de Déu, els f
tots germans. ¡Oh Cor verdaderament adorable! Vós sou
el llaç qui uneix als homes entre sí, puix qui a Vós estim
impossible que avorreixi al pròxim.

Altre dels efectes del sacrifici admirable que conside
i podem dir fruit del Cor diví, fou el fer aparèixer entre
homes l'amor a Déu, viu i encès, l'enamorament de Déu
home, o, lo que és lo mateix, els més ardorosos i dolços a
tes envers el bon Jesús, qui amb l'exemple de son Cor
rable i magnànim, empleat en l'amor dels homes, toca el
tre cor i l'excita a donar-se enterament a Ell. Veus aqu
noble i digne enamorament, i d'una nova espècie desc
guda en el món, fins que a ell va venir des del Cor de C
L'ànima qui té aquest amor no contempla l'hermosura co
ral; estima la que no veu amb els ulls de la carn, mes sí
rament amb els de la fe, la qual li ensenya que per enda
el Cor diví l'estima i ha donat per ella tota la seva sang,
li té preparada en el cel una habitació, on veurà encara
més claredat que aquí les excel·lències del seu amor.

Cristià, de qualsevol estat i condició que sies, el Cor de Jesús et crida a aquest amor i sollicita el teu cor. No et facis sord a les seves veus, no despreciïs aquest amor amb què et brinda, puix és el principi de la felicitat verdadera, és a dir, de la pau en aquest món i de la glòria en l'altre.

DIA XXII

Consideració

PERPETUÏTAT DEL SACRIFICI CONSUMAT PEL SAGRAT COR DE JESÚS

I. Res hi ha digne d'estima fora de lo que és etern, puix lo que avui existeix i demà no, no val la pena de que ocupi el nostre cor, ni pot produir grans resultats. I per això, quan el bon Jesús instituí aquell sacrifici, amb tan vives ànsies pel seu Cor desitjat, el féu etern, de manera que els seus efectes han de durar per sempre. Crist és anomenat Sacerdot etern, i el seu sacrifici, sacrifici continu, puix una volta l'hagué complert en el Calvari, mai més ha perdut la seva virtut, ni aquella preciosíssima Sang, pel Sagrat Cor derramada, s'ha secat, sinó que conserva tota la força necessària per a netejar les consciències dels homes de les immundícies del pecat. Quan Crist se'n pujà al cel, després de la seva Passió, conservava encara fresques i precioses les cinc llagues, que els sants anomenen cinc roses per la seva hermosura; amb lo qual volgué indicar-nos que aquell Cor amorosíssim qui mai se sacia de fer bé als homes, vol continuar fent l'ofici de Víctima pels nostres deutes i pecats fins després de la seva glorificació en el cel. ¡Oh Cor verdaderament desatinat d'amor! ¡Sobre de l'ara del Calvari oíreu les blasfèmies i malediccions amb què era rebut per la terra el vostre sacrifici, mes Vós voleu continuar-lo encara i per tota l'eternitat, a pesar del nostre desagraïment!

Però si el món ingrat no rebé, com devia, el gran sacrifici, no penseu per això que no hagi donat els seus fruits i fruits riquíssims de santificació, puix la sang i aigua que rajaren del Cor de Crist tenen tan admirable fecunditat, que contínuament van produint-se exemples magnífics de virtuts qui surten a l'influx d'aquell Cor amorosíssim, com les herbes del camp neixen després d'una pluja saludable.

Com el bon Jesús cregué que la malícia del món i el pecat del homes, encara que debilitats, continuarien per a fer perdre les ànimes, volgué que continués son sacrifici, que és medecina per les nostres malalties espirituals, aliment per la flaquesa de la nostra ànima i consol per la tristesa del nostre cor. Acosta't, doncs, cristià, sota de l'arbre sant de la Creu i no et separis mai de la seva ombra, i allí pots tenir completa seguretat.

II. Però si vols considerar més de prop el sacrífici venerable de la nostra Redempció, contempla la santa Missa, que és exactament la seva reproducció, de tal manera que, assistint tu a ella, pots creure que assisteixes al mateix sacrifici del Calvari. Mes la nostra flaquesa i ignorància és tal, que si bé ens sembla que assistir al Calvari hauria estat per nosaltres una gran felicitat, no obstant mirem amb fredor i indiferència la missa que cada dia se celebra per nosaltres i pels nostres pecats en una multitud d'iglésies. Pren-la sempre, oh cristià, com un regal que t'ha fet aquell Cor amorosíssim de Jesús, el qual és pròpiament el sacerdot qui la diu, encara que els teus ulls carnals no vegin més que un home, així com sobre l'altar hi ha el seu Cos i Sang preciosíssims, encara que no vegis més que les espècies de pa i de vi; amb lo qual fàcilment comprendràs com el més agradable obsequi al Sagrat Cor de Jesús és la santa Missa, puix li recorda la seva acció més illustre, i al mateix temps per medi d'ella té ocasió de presentar de nou al Pare Etern el tribut de la seva Sang per a desagraviar-lo dels pecats del homes.

Entre totes les parts del món, resulta que, contínuament, tant de dia com de nit, se celebra la missa, amb lo qual se veu clarament que és aquell sacrifici continu de què parla un profeta i que durarà fins a la vinguda de l'Anticrist, qui el destruirà, com un càstig, pel pecat dels homes (Sant Liguori, *Selva*). Tot ho aconseguiràs del Sagrat Cor de Jesús per medi de la Missa, puix essent aquesta una obra d'amor, és un fruit d'aquest mateix Cor santíssim, el qual amb la celebració del sacrifici s'obre, sortint d'Ell infinites riqueses. Les flames del Purgatori queden apagades quan el Senyor derrama sobre d'elles la sang i aigua del Costat; les llagues que el pecat ha deixat en la nostra ànima es curen, i si tens un amic a l'altre cap de món al qual vols afavorir espiritualment, ofereix al dolcíssim Cor de Jesús una missa i no dubtis que sortirà d'Ell un riu de gràcies que arribarà fins allí per a auxiliar-lo. Si tinguessis ulls verdaderament espirituals veuries com el Sagrat Cor es regala, com s'eixampla de satisfacció al rebre l'oferta de la missa, puix tots els celestials cortesans l'en feliciten com d'una cosa pròpia, i com d'una glòria que a Ell sol li pertany, i fins l'Etern Pare reconeix que és una cosa deguda únicament a l'amor d'aquell Cor qui per amor als homes la instituí.

Dóna, doncs, gràcies al bon Jesús per aquest gran favor, i sies agraït a son Cor amorosíssim aprofitant-te del sant sacrifici així per tu com per les necessitats del pròxim, de la Iglésia i de les ànimes del Purgatori.

III. El Sagrat Cor està obert sobre el món no sols per a escampar sobre d'ell son amor, sinó també per a rebre el que el món li professarà a Ell. Mes, ¿on trobarà un amor prou pur per Ell? ¿Quin cor d'home tindrà un amor digne d'aquell Cor diví? ¡Ah! No n'hi ha cap; i per lo mateix devem acudir als tresors divins i, prenent l'obra d'amor més excellent, oferir-la per aquell que nosaltres devem oferir, però que no tenim. Presenta, doncs, a Jesús la Missa, i així li pagaràs aquell gran deute d'amor que li tens, amb son mateix amor, qui és també

teu, puix te l'ha donat atenent a la teva misèria, perquè guessis un tribut digne per a oferir-li.

Considera, cristià, cuidadosament lo que vaig a dir-te. sacrifici de la Missa, en un cert sentit, pot dir-se que és, cara més que el del Calvari, fruit de l'amor, puix en la sa Muntanya els homes foren l'instrument qui destruí i consu la Víctima, essent així que en la Missa qui la destrueix i c sum és sols l'amor. En ella ¿qui més hi intervé? Mira, tant, com és un verdader fruit del Cor de Crist qui mai cansa de fer beneficis als homes, com és la quinta essèr de l'amor qui es destrueix a si mateix per a afavorir als alt: així com en el Calvari donà la vida perquè nosaltres espirit ment tinguéssim vida. ¡Oh amor, oh amor de Crist! Jo qu negat baix la vostra immensitat, de Vós rebo tot el bé esp tual, i fins la mateixa vida que tinc; i quan tracto de respondre-us, Vós haveu ja atès a la nostra necessitat, i nant-nos la santa Missa ens entregueu el tribut amb què pod correspondre a l'amor de Déu. Des d'ara proposo no solam tenir un gran apreci de la santa Missa, sinó també amb qüència oferir-vos-la com l'únic present digne de Vós.

DIA XXIII

Consideració

De la necessitat de cercar un refugi en el Sagrat Cor de Jesús

I. Pintant l'apòstol Sant Pau l'estat de misèria a qu món ha quedat reduït a conseqüència del pecat, diu que t criatura gemega. I verdaderament, si escoltes amb atenció gemec se sent per totes parts; és la cançó amb què l'inf saluda la llum del dia quan surt del ventre de la mare, i a gemecs i singlots el malalt tanca els ulls a aquesta mat llum. En les opulentes cases, on tot sembla grandesa i felici

si podies penetrar en lo més amagat de ses alcoves, sentiries també gemecs; i potser a molts dels que tu creus feliços, perquè exteriorment ho semblen, si els podies veure el cor quedaries enterament desenganyat. Els nois ploren perquè no poden satisfer a compliment sos gustos i jocs de criatura; els joves es lamenten veient contrariades les seves pretensions, i a l'arribar a la plena edat es desconsolen perquè veuen que havien viscut d'illusions que a l'últim s'han desvanescut, i els vells gemeguen perquè han passat aquell temps que, a pesar de l'experiència contrària que tenen, pensen que és el de la felicitat.

Veient, doncs, que la terra és un camp de desolació, no et quedis en ella, cerca el teu refugi en un lloc més segur i saludable, procura habitar en les altures on no arriben els aires malsans ni els crits de dolor, i penetra en el Cor de Crist, que et farà feliç. I no creguis que aquest consell d'habitar en el Sagrat Cor el pugui únicament prendre qui està resolt d'abraçar l'estat religiós, puix quedà obert per a tothom i per a totes classes i condicions de persones. ¿Per ventura els qui viuen en el món no en tenen necessitat? ¿No són ells principalment els qui gemeguen i que, a pesar de l'excel·lència de son estat, no els basta i van assedegats de pau i goig interior? ¡Ah, sí! I així com el bon Jesús per tothom morí en la Creu, per tothom també té el Cor obert i amb amoroses veus hi crida a tot aquell qui vol anar-hi.

Cristià, fes, doncs, una verdadera resolució, i des d'avui entra en aquella habitació digna dels àngels de la glòria.

II. Fins per a assegurar la teva salvació eterna és convenient que cerquis en el Sagrat Cor la teva habitació. Inclinats com estem al mal i al pecat pel vici de la nostra naturalesa, les coses i satisfaccions illícites del món encisen el nostre cor, que es deixa vèncer, quedant esclau del dimoni. I el món és pròpiament un domini d'aquest enemic del llinatge humà; allí té ell els seus predicadors i enviats, qui no solament de paraula, sinó que amb mil enganys i artificioses complaences

procuren atreure als homes com un caçador als pobres que vol agafar. El monarca més poderós de la terra no té medis per a conquistar una província com té el dimo a conquistar una ànima, i com una gran part d'homes gueix com el ramat a son pastor, i nosaltres (encara qu miliï, és precís, cristià, que se't digui) tenim com el bestia gran tendència a seguir als qui fan més colla, result de tots costats ens veiem en perill d'ésser agafats per l'e maligne, el qual, demés, usa de grans amenaces, com sór veure's despreciat o burlat i altres per als qui es resis a les seves seduccions. Els homes estan dividits en due cions: els qui segueixen a Crist i els qui segueixen al di i com aquest malvat estén la seva jurisdicció per tot el és necessari que els qui volen seguir a Crist i assegurar no quedar esclaus de la tirania del dimoni, cerquin un en el Sagrat Cor, on estaran segurs de qualsevol traïció ¿No has vist l'amorosa diligència amb què la mare porta fill en els braços per un camí voltat de timbes i ple de p Doncs aquest cuidado és no res al costat del que té Cris qui se li entreguen i recomanen al seu Cor, als quals El rosament condueix pels camins de la vida. Res pot el m esperit contra dels qui es fiquen en el Sagrat Cor de verdadera fortalesa en què mai absolutament podrà e

¡Oh ànima! Corre, doncs, a tota pressa a aquell sag fugi, i no surtis més d'un lloc on estàs segura.

III. No hi ha res més necessari i al mateix temp difícil en la vida espiritual i cristiana que la perseve L'ésser virtuós una temporada i amb certes circumstànc cosa molt fàcil; mes ser-ho sempre i en qualssevol condi això ja és superior a les nostres forces, i d'aquí que tar mencen el camí de la virtut i tan pocs l'acaben. Així co estacions de l'any són pel cos, amb sos canvis, un pr d'una multitud de malalties, de la mateixa manera són llosos per la nostra ànima molts canvis i situacions dif en què ens trobem durant el curs de la nostra vida. A

tenim ni quasi ocasions de pecar, tenim al voltant bones persones, podem amb facilitat practicar les nostres devocions; mes tal volta després ens trobarem en condicions totalment diferents, oint als qui tractarem criticar la Religió i negar la fe, i no podent nosaltres, per raó d'ocupacions o altres motius, tenir l'abundància d'oracions i bons consells que abans teníem. ¡Ah! I aleshores, ¡amb quina facilitat tornarem enrera del camí començat, si no procurem des d'ara cercar un refugi en aquell Cor diví, qui sempre el tenim a la nostra disposició i qui es troba pertot arreu!

Aquest Cor sagrat és com una nau magnífica i deliciosa que assegura el salvament a qui s'hi embarca; en ella, si vénen tempestats i huracans, pots estar tranquil, puix que els vents es rendeixen a la seva voluntat. Un dia el bon Jesús anava en una barqueta i dormia, quan comparegué una terrible tempestat; els deixebles, esporuguits, el desperten, i Ell els contesta: «Gent de poca fe, ¿per què temeu?»

Aquesta barqueta, doncs, és com un símbol del Cor de Crist, en el qual qui travessa el mar de la vida podrà sentir tempestats i perills, mes tots els vencerà, podent estar segur de no naufragar, ans bé d'arribar al port de salut, que és el cel. ¡Oh Cor! ¡oh Cor dolcíssim! A Vós acudo, acolliu-me benignament, puix la meva flaquesa no pot suportar les tempestats del món.

DIA XXIV

Consideració

De quant obligats estem a ésser devots del Sagrat Cor de Jesús

I. Diuen que l'amor únicament pot pagar-se amb amor, i, per tant, la revelació magnífica del Sagrat Cor de Jesús, és a dir, d'un culte destinat a honrar l'amor de Crist, deu obligar-

nos a practicar-lo i a esforçar-nos en amar a aquell Cor diví, tan encès d'amor envers nosaltres. Si vols correspondre a l'amor, no tens més que honrar al cor en qui domina; i com Déu Senyor nostre, en sa infinita misericòrdia, ha volgut fer palpables a l'home les coses més extraordinàries de sa divina naturalesa, determinà que en el món hi hagués un Cor qui tingués aquest Amor diví, qui essent en si mateix infinit i incomprensible es posa a la nostra comprensió dintre d'un cor de carn com el nostre. ¡Oh ànima! Ja no tens necessitat de pujar-te'n al cel per a venerar l'amor de Déu en si mateix. Aquell amor qui per tu ha fet tantes meravelles, qui crià el cel i la terra, qui t'alimenta i et vesteix, qui t'ha donat la vida i te la conserva, qui il·lumina el teu enteniment amb un raig de sa intel·ligència sobirana, aquell amor habita en el Sagrat Cor de Jesús. Practica, doncs, lo del refrà vulgar de que amor amb amor es paga; procura perfectament conèixer l'obligació de practicar aquesta hermosíssima devoció i no dubtis de que el modo més proporcionat d'honrar l'amor de Déu és venerar el Cor sacratíssim de son Fill etern.

II. Tots els atributs de Déu són per un igual dignes de la nostra veneració i culte. La sabiduria amb què tot ho governa deu fer eixir de nostre cor exclamacions d'admiració. El poder amb què promou, subjecta i dirigeix les immenses forces de la naturalesa deu fer-nos postrar de genolls, i, abaixant fins a terra el nostre front, confessar que Ell sol és poderós i nosaltres dèbils i flaques criatures; la justícia amb què judica, condemnant a penes horriblement eternes als culpables i a goigs inefables als justos, deu produir en nostres cors un saludable i viu temor; i a l'omnipotència, la sabiduria, la justícia i a tots els demés atributs deu el cristià venerar-los, honrar-los i dedicar a tots ells el culte de son cor i de son enteniment. Però encara m'atreveixo a dir que cap d'ells ni tots plegats exciten ni mereixen de l'home un culte i devoció tan preferents com el de l'amor. Per l'amor de Déu existeixes, ell t'ha donat la vida, i ell després et glorificarà. La criatura ra-

cional és un fruit de l'amor de Déu. Mira, doncs, cristià, si estàs obligat a la devoció d'aquest amor que habita en el Sagrat Cor de Jesús. ¡Oh amor, oh amor de mon Déu, qui ompliu amb vostres flames el sagrari del Cor de Jesús! Vós sereu el meu objecte predilecte i tots els dies de ma vida veneraré aquell Cor amantíssim tan sagrat com el mateix Déu.

III. Venerant l'amor de Déu en el Sagrat Cor de Jesús practiques un acte de culte a la Substància Divina, és a dir, a la mateixa essència de la divinitat; puix quan l'enteniment, guiat i il·luminat per la fe, s'engolfa en contemplar aquell mar de perfeccions que en diem Déu, descobreix que en últim resultat totes aquelles perfeccions vénen a ser com diferents vistes d'un sol Amor immens, per lo qual l'apòstol Sant Joan diu que Déu és la caritat. Humilia't, cristià, davant d'aquestes grandeses, i pensa que encara que tots els dies de ta vida i tots els instants d'ella els empleïs en venerar el Sagrat Cor qui en si les té contingudes, no li pagaries el tribut que de tu mereix l'amor de Déu. El qual amor en el Cor de Jesús no sols no disminueix res de la seva grandesa, sinó que es fa més interessant, tendre i fins sembla major, com la grandesa de Déu es fa més adorable en el petit i delicat cos del Noi del pessebre; ja que en un i altre cas pren aquestes formes i es manifesta d'aquestes humils maneres la infinitat de Déu, a fi de donar-se a comprendre de nostres limitats enteniments. I així com l'amor és el fons i com l'essència de totes les perfeccions de Déu, també forma el fonament i la substància de la Llei, que Ell ha volgut donar als homes, de manera que aquell qui té un veritable amor de Déu, pot estar segur de complir bé en totes les coses.

Estima a Déu i fes lo que vulguis, diu Sant Agustí, perquè a aquell qui estima, l'amor li veda de fer cosa que sia desagradable a la voluntat del Senyor, objecte de l'amor. I aleshores tot se fa fàcil i suau; els manaments de la Llei es compleixen amb gust, les majors dificultats s'aplanen i la vida més contrariada s'arriba a fer tranquil·la a influx d'aquest amor. Mes ¿on

el trobarem? ¿On ens proveirem d'aquest do preciós? ¡Ah! El Sagrat Cor de Jesús n'és un tresor abundantíssim, i si tu et fas de cor seu, si tu acuts a Ell i el veneres, si li ofereixes obsequis i oracions, et revestirà d'aquest amor suavíssim, ajudat del qual guardaràs amb perfecció les obligacions de cristià; els deures del teu estat se'n faran fàcils i agradables de complir, i la divina Llei, qui governa tots els actes de la nostra vida, no serà per a tu com una cadena que lliga i priva dels moviments naturals, sinó un benèfic bàcul amb què apoiar-te; serà la mateixa mà bondadosa del Senyor qui t'ajudarà i et donarà forces per arribar fins al cel. ¡Oh bon Jesús! La Llei de l'amor és la Llei del vostre Cor, allà té l'estada; i des del vostre Cor es comunica als seus devots; compteu-me ja des d'ara del número d'aquells i enceneu en mon esperit un amor, no de paraules, sinó d'obres, amb lo qual compleixi totes les meves obligacions i mereixi la glòria del cel.

DIA XXV

Consideració

Medis per a ser devots del Sagrat Cor de Jesús

I. Tal volta, convençut ja de lo convenient i necessari d'ésser devot del Sagrat Cor, diràs: «¿Com podré jo aconseguir aquesta devoció?» Perquè a primera vista, per lo mateix que és una cosa tan excellent, sembla reservada a unes quantes ànimes privilegiades i que arriben ja al cim de la perfecció. No, cristià, t'equivoques. El bon Jesús, tan amant dels pecadors, per ells també ha entregat son Cor al món convidant-los a les delícies del seu amor; i qualsevol està en disposició d'ésser devot del Cor d'Aquell qui vingué al món per a salvar als qui estaven perduts. Mes és necessari, primer de tot, que procuris conèixer aquest Cor preciosíssim i les seves perfeccions, puix mal podràs estimar una cosa que no coneguis; per

lo qual has de destinar alguna estona a pensar i meditar en els misteris d'amor que enclou la vida de nostre adorable Redemptor; i com no hi ha un medi més proporcionat per a fixar el pensament que la lectura d'algun llibre que parli del bon Jesús o bé el practicar les devocions pròpies per a honrar son Cor, d'aquí que sia necessari que et proposis complir aquestes pràctiques espirituals, amb lo qual t'aniràs aficionant a aquell Cor sacratíssim. En efecte: no hi ha res que més encengui l'amor entre dos que el tracte entre ells, i així veuràs que dues persones que no es coneixen comencen per tractar-se només per compliment, després és ja per gust i a l'últim no es poden separar l'una de l'altra sens enyorar-se. Imagina't que si això passa en les criatures imperfectes, passarà amb molta més raó amb l'amistat del bon Jesús, del qual, així que el vagis tractant, veuràs, amb més claredat l'hermosura i bondat de Cor, i arribarà a ser per a tu un verdader i deliciós amic. Resol, doncs, ja des d'ara, cristià, no sols fer coneixença amb el bon Jesús, sinó dedicar-te al tracte i amistat del seu Cor.

II. Mes hi ha una part de la vida del nostre Redemptor que d'un modo especial a qui la considera li fa conèixer i estimar l'excel·lència i bondat del seu Cor amorosíssim. Quan l'home contempla al Fill de Déu de cap a peus llagat, quan va examinant aquelles cinc precioses ferides de mans, peus i costat que per nostre amor li foren obertes, sembla que aquelles llagues es converteixen en altres tantes boques qui estan clamant a l'home redimit i li diuen: «Estima al Cor que tant t'ha estimat a tu; no t'oblidis d'aquell amor que m'ha fet enrogir amb ma pròpia sang.» I en efecte: si nosaltres féssim sovint memòria del gran sacrifici del Calvari i de la preparació horrorosa de la sacratíssima Passió; si almenys quan entre setmana et toca resar els misteris de dolor en el Rosari procuressis amb atenció contemplar aquells passos de l'oració de l'Hort, assotament, coronació, etc., amb devoció i amor, pots estar segur que la teva devoció envers el Sagrat Cor ani-

ria en augment fins al punt de ser-te familiar, fàcil i deliciosa. I dic deliciosa, perquè aquí Jesucrist no et crida a considerar el judici terrible que farà de la nostra vida en l'hora de la mort, ni ve a demanar-te comptes de la seva sang que tu has profanat, sinó que, com un enamorat de la teva ànima, la segueix com si el tinguessis encisat, et declara son amor i et demana que li corresponguis. ¡Oh bon Jesús desatinat d'amor! Jo em quedo confós considerant aquestes coses i m'encenc de santa ira contra mi mateix, puix tinc un cor tan tonto i una ànima tan baixa, que necessita tals extrems per a estimar a qui per amor ha donat la vida.

III. Altre medi per a fomentar en nosaltres la devoció al Sagrat Cor de Jesús és el visitar sovint el santíssim Sagrament de l'altar, on resideix el mateix Fill de Déu viu i gloriós com està en el cel, i des d'on parla al cor del cristià i se li comunica com un amic a son amic, de lo qual en resulta un augment d'amor. Per això els sants recomanen d'un modo tan particular aquestes visites que ells practicaven moltes vegades al dia, com Sant Ignasi de Loiola, qui mai deixà de visitar molt sovint a Crist sagramentat encara que estigués ple de feina, i volia que els seus també ho fessin; perquè si el tracte, com ara mateix deia, engendra amistat, tracte verdader és aquest en què Crist i l'ànima es comuniquen; tracte són les visites a la Sagrada Eucaristia, les quals són tan agradoses a Nostre Senyor, qui, referint-se al Santíssim Sagrament, deia que ses delícies són l'estar amb els fills dels homes. Per a tenir amistoses relacions amb ells es quedà sagramentat; mes ¡ai! per desgràcia les iglésies estan desertes, els sagraris abandonats i els àngels del cel han de suplir l'amistat i obsequis que el bon Jesús demana de nosaltres. Es conta de Sant Francisco Xavier que, després d'haver passat tot el dia treballant en el servei de Déu i en la salvació de les ànimes, a l'arribar al vespre se n'anava a visitar al Santíssim Sagrament, i trobant tancada la iglésia es quedava a les portes, gastant bona part de la nit en amorosa conversa amb el dolç Jesús, qui aleshores li

donava les forces i l'amor necessari per a suportar els immensos treballs de sa vida apostòlica. Tu, cristià, qui tantes estones perds en ociositats i tonteries, no neguis a Jesús una visita diària en el sagrari, que jo t'asseguro que te la pagarà, encenent en ton esperit un verdader amor al seu Cor dolcíssim, lo qual serà per tu un Cor d'amic i pare amorosíssim. Visites als teus amics i parents, ¿i no visitaràs al qui és ton Pare celestial, ton amic i bondadosíssim benefactor?

DIA XXVI

Consideració

FRUITS DE LA DEVOCIÓ AL SAGRAT COR DE JESÚS

I. Si una cosa excellent ha de produir resultats també excellents, ja pots comptar quins seran els fruits de la devoció al Sagrat Cor de Jesús, que aquest mateix diví Senyor se serví ensenyar i recomanar a ànimes santíssimes i devotes seves. Ell revelà que els qui practiquessin aquesta devoció sentirien en els seus esperits verdaders augments de virtut i amb molta més facilitat arribarien a la perfecció. Perquè aquesta consisteix en la imitació de Crist; puix el Senyor vingué al món no sols per a redimir-lo, sinó també per a deixar amb sa vida una norma o exemple als homes de com havien de portar-se i complir les seves obligacions; per lo qual la primera condició necessària al cristià qui es proposa portar una vida de virtut, és el coneixement de Crist, al qual havem de retratar en nostra ànima fent de manera que sia viva imatge seva per a agradar al Pare celestial. I no hi ha medi més a propòsit per a obtenir aquest coneixement de Crist que la devoció al seu santíssim Cor; la qual ens ensenya a considerar el seu interior, la tranquillitat, suavitat, justícia, despreniment de les criatures i altres virtuts que resplendien en Ell per a iluminar-nos a nosaltres. El devot del Sagrat Cor de Jesús arriba a comprendre el

secret de les seves virtuts, troba com en sa pròpia font el principi de la santedat, de manera que encara que la meditació dels exemples i vides dels sants serveixen per a millorar la nostra conducta, no obstant, hi ha tanta diferència d'acudir a ells per aconseguir la virtut a acudir al Cor de Crist, com d'acudir al manantial mateix de les aigües a alguna de les moltes fonts que d'ell deriven. Fes, doncs, cristià, medis per a conèixer perfectament a Crist, mira de fer-te capaç de les seves virtuts i excel·lències i aleshores podràs amb més facilitat tu imitar-lo, copiant de la seva vida i exemples la teva conducta d'aquí endavant.

II. El coneixement perfecte d'una persona no es té coneixent-la sols per defora, sinó que és necessari conèixer-li el cor, és a dir, els seus sentiments, afectes, inclinacions, pensaments i tot lo demés que enclou lo que en diem el nostre interior. Lo mateix passa amb l'adorable Persona de nostre Redemptor, del qual si en vols conèixer la virtut i entendre la pròpia excel·lència, és necessari que et proposis estudiar-li el Cor, contemplant tot sovint aquelles admirables virtuts que en Ell resplendien. El qui no ho fa així no es pot dir que verdaderament conegui a Crist, sinó solament a mitges i per defora; i la principal hermosura i mèrit del Fill del Rei celestial està i consisteix en son interior. Veus aquí, doncs, un dels fruits d'aquesta devoció, el conèixer a Crist més perfectament i, per tant, la facilitat d'imitar-lo en nostres ànimes.

A més de que aquest coneixement tan delicat del Fill de Déu ens dóna un verdader despreci del món, que es presenta aleshores als nostres ulls grosser i despreciable com en realitat és; així com després d'haver vist una campinya plena de verdor, abundància i riquesa se'ns fa insuportable un país sec, arenós i desert. I, en efecte, ¿què hi ha més admirable i deliciós que aquell Cor amb la dolçura del qual es recreen els mateixos àngels de la glòria? ¿I és possible que l'home qui sap l'existència d'aquest Paradís, que està obert per ell, s'entretingui encara amb els goigs corruptors d'aquest món?

¡Oh bon Jesús! Jo des d'ara proposo no deixar mai la devoció de vostre Cor santíssim que tan liberalment correspon a aquells qui l'obsequien.

III. Altre fruit que produeix la devoció al Sagrat Cor de Jesús és fer agradable al cristià el camí de la virtut; com un bon company de conversa entretinguda, d'esperit tranquil i ple de bondat, fa deliciós un viatge encara que s'hagi de fer amb incomoditats i per mals camins. ¡Oh, sí! La vida és un viatge pesat per un camí dolent i perillós on ens acompanyen mil molèsties; mes si l'home és de veres devot del Sagrat Cor arribarà a fer-se amic del bon Jesús, el qual el guardarà fidelment de tot perill, i amb l'abundància de sa dolçura el recrearà quan se trobi fadigat del camí. ¡Oh tu, pobre, a qui el món mira amb indiferència i tal volta desprecia, vine a cercar consol en aquest Cor amorós! Els qui feu sols l'aspre camí de la vida, sense trobar qui us doni acolliment en les nits de tempestats i fosca, és a dir, en els dies de desconsols i amargura, acudiu a Crist, que Ell us donarà posada en son Cor. ¿Que per ventura sents les males inclinacions de la carn, o bé la rebellia d'altres passions tiranitza la teva ànima i no saps com valer-te per a no caure en pecat? Recorda't d'aquell Cor que és tot bondat i que diu: «Si tens alguna necessitat, truca, que t'obriré; demana, i et concediré lo que necessites.» Sí; tots els qui esteu apurats per les contradiccions, amargures i penes de la vida, acudint al Cor de Jesús hi trobareu consol.

Fem, doncs, la jornada de la vida en tan bona companyia; no temis d'Ell cap impertinència i espera en tots els consols que es poden esperar en aquesta vall de llàgrimes; i sobretot tingues la seguretat de que aquell Cor amorosíssim no et deixarà en l'hora del perill i de la tribulació, puix mai desempara, si abans no és Ell desemparat. ¡Oh bon Jesús! I ¿com desempararéu a les ànimes acollides a vostre Cor quan tant us han costat? Per elles donàreu a doll la sang i les guardeu amb més cuidado que un hom no guarda la nina del seu ull; per això, Jesús meu, prometo mai més abandonar-vos, no sortir de

sota de vostres amoroses ales i dedicar tots els dies de ma vida a honrar aquell Cor, qui és el principi i el terme de nostra felicitat.

DIA XXVII

Consideració

PER QUÈ MODERNAMENT S'HA ESTÈS LA DEVOCIÓ AL SAGRAT COR DE JESÚS

I. Considera que Déu Senyor nostre, essent sapientíssim, governa el món i la santa Iglésia, enviant-los els remeis i auxilis segons les seves necessitats. Quan la Cristiandat passa alguna tribulació o gran perill, no descuida la divina Providència d'ajudar-la amb els medis més oportuns i saludables per aquell cas; per lo qual devem considerar que la devoció al Sagrat Cor que en aquests últims temps s'ha estès i arrelat per tota la terra, és un auxili poderosíssim per la multitud de necessitats espirituals que avui dia s'experimenten. En efecte: encara que aquesta preciosa devoció és tan antiga com la Iglésia, estava en certa manera reservada a un petit número d'ànimes privilegiades; mes ara s'estén per tot el món, i tothom qui vol viure fidel a Crist l'abraça amb verdader entusiasme; de manera que nacions poderosíssimes i illustres, encara que desgraciades, posen en ella tota esperança de restauració i podríem dir de resurrecció espiritual. Sí, cristià, les nacions i fins el major número dels cristians són talment morts, espiritualment parlant, i així és que, encara que tenen el nom de cristià, no les obres; i aquella fe que illuminava al món, avui està en aparença a punt d'apagar-se i viu amagada en el cor d'alguns creients.

I ¿qui tornarà a fer renéixer aquella antiga fe que era l'alegria del món? ¿D'on vindrà la virtut necessària per a reanimar als homes i comunicar-los la gràcia convenient per a produir obres dignes d'un cristià? ¡Ah! Antigament, en les

necessitats s'acudia a algun sant; mes avui dia l'instint mateix de les persones espirituals els ha fet conèixer que ja d'això no n'hi havia prou, sinó que era necessari acudir al bondadós Cor del Sant dels sants, qui és l'únic qui té poder de ressuscitar els morts a la vida espiritual. ¡Oh Cor sacratíssim! Si una vegada derramàreu tota vostra sang per a donar vida al món, vulgueu ara espargir per sobre la terra les riqueses inefables del vostre amor; a Vós acudim, ateneu a les nostres humils súpliques i envieu a la terra son remei.

II. El bon Jesús deia que venia per a posar foc a la terra i que son desig era encendre-la; i aquest foc i incendi de què parlava, eren el foc de l'amor amb què Ell volia que els homes estessin encesos. Mes, ¡ai! ¿Qui hi ha avui dia que estigui encès d'aquesta caritat? Ens avergonyim al considerar els milers de persones qui en altres èpoques donaven generosament la sang per amor de Crist, al pas que avui dia molt pocs són els qui volen confessar públicament el seu dolcíssim nom; aleshores els cristians no deixaven d'alabar a Crist davant dels majors suplicis, i ara s'espanten i detenen per por d'una mofa. En altres ocasions els deserts i les ciutats estaven plens de monestirs i convents on piadosos monjos i religiosos passaven nit i dia venerant a Déu en les iglésies, i ara fa pena veure que els mateixos diumenges estan quasi desertes, puix els cristians s'acontenten quant més d'oir una missa corrent i amb poca reverència. I veus aquí que aquell Cor de Jesús qui tant desitja l'amor dels homes ha fet venir al món a persones santíssimes encarregades d'excitar-los a amar-lo. Si tu, cristià, vols suplir els obsequis, oracions i sacrificis que es deurien oferir a Déu i no se li ofereixen, no tens més que acudir al Sagrat Cor de Jesús i suplicar-li; puix ha sigut revelat que era el principal medi per a consolar al Senyor, honrar aquell Cor seu tan amantíssim, i desconsolat de veure's oblidat dels seus fills. ¡Oh, sí, dolcíssim Jesús! Des d'ara em proposo oferir cada dia a vostre Cor les meves pobres oracions com un

consol pel desemparo i indiferència amb què us miren els cristians.

III. Altra raó poderosíssima d'aquesta devoció en nostres dies és la necessitat que té el món de desagraviar a Déu per les moltíssimes injúries que se li fan; lo qual de cap manera obtindràs millor que per medi del Sagrat Cor de Jesús. En efecte: la terra ha sigut tan ingrata envers Crist, qui la regà amb sa sang preciosíssima, que no s'acontenta ja en ser indiferent i freda por lo que ateny a la seva glòria; sinó que amb una fúria verdaderament infernal s'ha girat contra nostre amorosíssim Senyor, vomitant blasfèmies horribles contra son Nom i destruint, si li fos possible, la Iglésia, qui és el seu regne en la terra. En altres temps, hi havia persones qui per misèria i espiritual flaquesa combregaven sacrílegament, lo qual és un crim espantós; mes avui dia molt sovint veiem persones qui van a combregar per a apoderar-se de la sagrada Forma, on està el mateix Crist, i portar-la a les seves reunions fent-la l'objecte d'escarni i de profanacions horribles. Ni en els dies de sa Passió sofrí el Senyor tantes mofes com ara; aleshores l'acusaven d'enganyar al poble, avui se li diu (i no per una persona de baixa mà, sinó per un lletrat que el món aplaudeix) que és un infame qui s'ha de veure esclafat; aleshores el poble jueu preferí a Barrabàs, qui era un facinerós, a Jesús; i en aquest temps modern s'és vist el poble de la ciutat més famosa de la terra llençar-lo de l'altar i collocar-hi en son lloc una dona de mala vida... ¡Oh bon Jesús! ¡Quant admirable és la vostra paciència! Mes des d'ara jo em dedicaré a desagraviar-vos; vostre Cor sacratíssim serà l'objecte del meu amor; sempre i quan sentiré una blasfèmia jo us donaré una alabança, quan sàpiga un sacrilegi contra de Vós prometo presentar-vos un acte de desagravi. I, ¿per ventura no he de desagraviar-vos per les meves pròpies ingratituds, ofenses i indiferències criminals? ¡Ah, sí! I per això, oh Cor sacratíssim, jo em consagro a Vós i vull ésser esclau vostre, i essent jo insuficient, convido a tots els àngels, sants i prínceps celes-

tials perquè per mi us ofereixin un desagravi per les meves iniquitats.

DIA XXVIII

Consideració

De les tres insígnies amb què s'aparegué el Sagrat Cor de Jesús

I. Si no ets prou espiritual per a penetrar en el Sagrat Cor de Jesús i contemplar allí dintre els seus riquíssims sentiments d'amor, considera almenys el seu exterior, les tres insígnies amb què s'aparegué revestit al fer la revelació a la Beata Margarida Alacoque, qui el veié amb una creu, voltat d'una corona d'espines i amb la llaga o ferida del costat, i al mateix temps ple de flames amorosíssimes.

La Creu li és tan agradable al bon Jesús, que des que en ella morí per la nostra salvació mai més ha volgut deixar-la; de manera que fins en el cel la té com un ceptre d'autoritat, designant amb això que vol que els seus fidels servidors es governin per ella. Però on se manifesta més clarament aquesta preferència per la creu, és en el fet de tenir-la en el Cor, com una prenda amorosa, com l'aliment de la seva vida, plantada allí com en la part més preciosa de la seva sagrada Persona, on està regada de la seva sang divina com un arbre frondós que arrela junt al manantial de les aigües. D'aquí has de comprendre la part interessant que té en la nostra redempció el Sagrat Cor de Jesús, perquè si la creu ha produït tal abundor i riquesa de fruits és perquè en Ell estava plantada, i com el Cor ve a ser el manantial de la sang, sortí aquell Arbre frondosíssim sota l'ombra del que reposen les nacions més illustres de la terra. Si ara, doncs, tu, cristià, pots gloriar-te de la creu de Crist com d'una arma poderosa contra els teus enemics i una preciosa crossa amb què apoiar-te en les teves debilitats,

has d'agrair-ho a aquell Cor, qui tan amorosament la crià, regant-la amb l'abundància de la seva sang santíssima. ¡Oh Cor, principi de tot el meu bé espiritual! Jo us dono milions de gràcies per aquest benefici.

II. La segona insígnia és la corona d'espines que li voltava el Cor, en la qual has de considerar la vivor dels dolors de la seva Passió; puix encara que els claus li traspassaren les mans i peus, les espines el cap, i els assots li feriren les espatlles, no obstant, tot això produïa el seu efecte i causava els dolors més terribles allà dintre en el Cor, lo qual volgué expressar el Senyor al mostrar-lo voltat d'una corona d'espines. Atén, cristià, que el cor és lo més delicat de la persona, i que, per lo mateix, si tots els dolors de la Passió corresponien al Sagrat Cor del Senyor, per a entendre verdaderament fins on arribaven els seus turments, has d'entrar amb la consideració allí dintre, que és on tingué compliment la passió divina, qui més encara que la carn mortificà l'esperit de nostre adorable Redemptor.

Aquell Cor, ja de si tan excellent, puix era criat expressament per l'Etern Pare per a servir a tot un Déu d'òrgan amb què sensiblement estimés a ses criatures, aquell Cor qui era un verdader Santuari de la Trinitat Beatíssima es realçà encara més i es féu més adorable després de la Passió, per haver manifestat a tot el món la grandesa inefable del seu amor envers els homes, acceptant per la seva salvació els turments més terribles. ¡Oh Cor coronat d'espines! ¡oh Cor turmentat per tota mena de dolors per amor nostre! Jo us seré eternament agraït, jamai oblidaré els vostres beneficis i proposo fer tot lo que sàpiga perquè la vostra sang no hagi estat inútilment derramada.

III. Contempla, per últim, la llaga o ferida del Sagrat Cor, que és la que amb la llança li obrí el soldat després de mort, amb la qual es designa que al bon Jesús abans se li acabà la vida que el desig de patir pels homes. Havia ja mort,

la sang de les seves venes s'havia espargit per la sagrada muntanya, estenent-se la seva virtut per tot el món, mes allí dintre del Cor en quedava encara una poca, i el generós Redemptor, qui graciosament volia donar-la tota, amb la llançada tingué ocasió de derramar-la fins a la darrera gota. A tal extrem arribà l'amor d'aquell dolcíssim Cor, el qual des d'aleshores quedà obert per a tothom, puix la ferida fou una verdadera porta per on entren els qui volen habitar i reposar en aquell venerable Sagrari. Entra en Ell, cristià, puix és la porta del cel, per lo qual, observa Sant Agustí que d'aquesta ferida del costat sortí també aigua, per a designar el sagrament del Baptisme, qui és la porta de tots els sagraments i de la vida eterna. Sí; qui no entra en el Cor de Crist no entrarà en el cel, qui no fa el seu cor conforme al d'aquell santíssim Senyor, qui no aprèn d'Ell les lliçons de virtut que ens dóna, no se salvarà; puix ningú entra en la glòria qui no porti sobre si estampada la imatge del Fill de Déu.

Aquella ferida fou sempre la delícia de les ànimes santes, i fins en el cel els àngels es delecten tan sols de mirar-la, per ésser el principal signe d'amor envers nosaltres d'aquell Cor santíssim; el pecador deu també consolar-se i alegrar-se en ella, pensant que és la mostra de la nostra Redempció, la font d'on rajaren les aigües saludables dels sagraments, que el renten de la lepra del pecat i l'alimenten en les seves necessitats espirituals. ¡Oh llança cruel, mes per nosaltres generosa! Si Moisès, ferint amb sa vara la penya, féu brotar la font d'aigües saludables per a beure el poble assedegat en el desert, tu, ferint aquell Cor riquíssim d'amor, obrires una verdadera mina en què l'home assedegat per les dificultats pot recrearse; i qui es veu cobert per la lepra del pecat, banyar-se, amb la seguretat d'obtenir la puresa de la seva ànima. Sí, oh Cor sacratíssim, jo freqüentaré els sagraments, que de Vós sortiren, a fi de rentar-me i purificar-me per a ser digne de vostre amor.

DIA XXIX

Consideració

DE COM NOSTRE COR HA D'ESTAR ADORNAT AMB LES TRES INSÍGNIES DEL SAGRAT COR DE JESÚS

I. Aquell desig tan eloqüentment manifestat en les Sagrades Escriptures de que siem homes segons el Cor de Déu, es fa molt més fàcil de complir després de la revelació admirable del Sagrat Cor de Jesús, qui essent cor d'home, encara que ho sia també de Déu, sembla que està més proporcionat a les nostres flaques forces. La creu, la corona d'espines i la llaga duen ésser les insígnies qui adornin el nostre interior, i aleshores ens haurem conformat amb aquell exemplar diví del Sagrat Cor de Jesús.

Si el senyal del cristià, segons ens ensenyen des de petits, és la santa Creu, el senyal d'ésser deixebles verdaders de l'Evangeli imitadors del Mestre diví no ha de consistir en tenir aquell senyal adorable en l'exterior solament, sinó d'un modo més principal en nostre interior, en nostre cor. La creu en el cor significa el desig i voluntat de complir en tot la voluntat de Déu, de conformar-se tranquillament als designis de la Providència divina, acceptant les tribulacions i penes amb què vulgui provar-nos sense queixar-nos. Aquell qui abraça interiorment la creu que a Déu li va plaure enviar-li, és a dir, aquell qui té un cor crucificat, posant mida als seus desigs, dominant-los sempre que és necessari per la glòria de Déu, mortificant-se i sacrificant-se per amor de Jesucrist, aquell té un cor semblant al Sagrat Cor, puix que l'imita plantant enmig del seu l'arbre sant de la mortificació i resignació, o sia la santa creu.

Cristià, d'aquí endavant no t'acontentis amb fer la creu en ton front, sinó procura amb totes les teves forces estampar-la en ton cor, que jo t'asseguro que tindràs molts augments en la vida espiritual.

II. La corona d'espines deu també voltar el nostre cor i amb molta més raó que al Sagrat Cor de Jesús. Perquè les espines clavades al Cor de Nostre Senyor signifiquen els dolors i penes que experimentà per causa dels nostres pecats que se li clavaren al Cor, essent ells la causa primera i principal dels turments que sofrí. I si els pecats que no eren propis així maltractaren el Sagrat Cor, ¿quant més el nostre deu afligir-se pels que havem comès contra nostre Déu i Senyor? El profeta David deia que tenia sempre el pecat davant dels ulls, de manera que son record li robava l'alegria; i nosaltres després d'una vida pecaminosa, el record de les ingratituds i desobediències contra el bon Jesús, qui per nosaltres derramà la sang, no és prou per a coronar d'espines el nostre cor, qui el desperten a plorar i l'exciten a amorosos afectes i sentiments. ¡Oh dolcíssim Jesús! No em vull jo oblidar de la multitud de les meves iniquitats, sinó tenir-les sempre presents. ¡Oh Cor sacratíssim coronat d'espines! Feu que mon cor carnal senti amb vivesa el rosec que les ferides dels pecats causen en l'ànima, a fi d'emplear tots els dies de ma vida en plorar-los, borrant-los amb l'abundància d'amoroses llàgrimes.

III. Considera, per últim, com deus també tenir en el cor la ferida o llaga del Sagrat Cor de Jesús. La qual significa l'amor de Déu; mes no un amor passatger i de circumstàncies, un amor inconstant i sense duració, que avui sembla que donaria amb gust pel bon Jesús i demà es donarà a les diversions i passatemps mundans que sap que tant li repugnen. No; la llaga en el cor significa que l'amor ens ha ferit, que ha deixat en l'ànima un senyal que mai més s'esborrarà, quedant allí per a recordar-nos que devem correspondre a l'amor infinit del bon Jesús. La prova més clara de tenir el cor ferit de l'amor a Nostre Senyor consisteix en sentir-nos de les injúries que se li fan com si es fessin a nosaltres mateixos. ¿No has reparat com se queixen en èpoques de mal temps els qui tenen alguna ferida? Doncs així mateix el qui té el cor

ferit per l'amor de Déu es queixa i sofreix sempre que sent o veu insultat l'objecte del seu amor.

Mes, ¡ai de mi! ¡quant grosser i carnal sóc! La més petita injúria que se'm fa se'm clava al cor, em fa perdre la tranquil·litat, potser fins em priva de dormir; i les injúries contra Déu les veig i sento amb una tranquil·litat que m'espanta. ¡Oh bon Jesús! ¡oh Cor amorosíssim! Feriu, feriu el meu cor amb vostre dolcíssim amor. Feu-me insensible a les injúries que es dirigeixen contra de mi; mes que senti com si em ferissin la nina de l'ull els agravis que us fan els homes. Conec que no us estimo, veig clarament que no tinc el cor ferit per vostre amor i, per tant, proposo no parar fins a conseguir aquesta ditxosa ferida que em faci sentir les injúries que es cometen contra de Déu. ¡Oh Cor dolcíssim traspassat i ferit d'amor! Jo em postro a vostres plantes i us demano que em traspasseu el cor fent-lo semblant al vostre.

DIA XXX

Consideració

Del canvi de cor amb Jesucrist

I. Els grans fets dels sants no solament deuen servir per a edificació i admiració nostra, sinó que també, per meravellosos que sien, havem de procurar imitar-los segons la mida de les nostres espirituals forces i possibilitats. Un d'aquests fets és el canvi de cor que llegim que alguns sants feren amb el bon Jesús. La seràfica Caterina de Sena, portent de puresa i d'amor, esposa dolcíssima de l'Anyell immaculat, tenia unes grans ànsies de poder desfer-se de son cor a fi que regnés en ell Crist, quan un dia, en l'oració, se li aparegué son celestial Espòs i obrint-li son costat esquerre li tragué el cor. Després d'aquest fet, ella deia que no tenia cor, i com el seu confés no la volia creure, ella, com a obedient, anava dubtant, quan

veus aquí que un dia, al sortir de la capella del Roser, se li aparegué Crist amb un Cor hermosíssim a la mà, qui era el del mateix celestial Senyor, i l'hi ficà en el lloc que ocupava son cor anterior. Des d'aleshores la santa estava tan convençuda de tenir el Cor de Jesús en lloc del seu, que així com abans al començar l'oració deia al Senyor: Jo us encomano el meu cor, des d'aquella celestial visió deia: Jo us encomano el vostre Cor.

¡Oh grans i incomprensibles misteris de l'amor entre Crist i les ànimes castes! Jo no vull pretendre'ls; mes sí em proposo purificar cada dia més el meu cor per aconseguir una verdadera aliança amb el Senyor, de manera que el meu cor, fidel a les inspiracions del seu, sia un dòcil instrument de la voluntat divina, no cercant altra cosa que la glòria de Déu en totes les coses.

II. Un canvi místic de cors amb Jesús deu fer-lo tot cristià qui vulgui correspondre a l'amor infinit que aquell Senyor li professa, i complir les promeses, fetes en el baptisme, de renunciar al món i a les seves pompes per a revestir-se de Crist. Mes ¿com canviarem amb Crist nostre cor? No deus entendre això al peu de la lletra; del cor la carn és lo de menys, lo que interessa és els sentiments de què està posseït, les virtuts o vicis que en ell dominen, les seves bones o males inclinacions, en una paraula, l'esperit de què està animat; i, per tant, el dia que, després d'haver estudiat el Cor de Crist amb sos sentiments dolcíssims i santíssims i ses virtuts sobiranes, vinguis a fer-te el teu, desfent-te de les perverses inclinacions que abans tenies, aquell dia pots dir, com Santa Caterina de Sena, que ja no tens el teu cor, sinó que en son lloc tens el Cor de Crist, ja que de Crist són els teus sentiments, inclinacions i virtuts. ¡Oh, quan serà aquest dia feliç! El meu cor em tiranitza, sóc esclau de les seves passions, que, com a vents impetuosos, alteren el meu interior i li roben la pau. ¡Oh Cor del Salvador! Veniu a deslliurar-me, venceu la rebellió del meu cor i preneu d'ell possessió pacífica per a sempre

més; mes ¡ai! és tan pervers, que us demano que el destruïu, posant en son lloc vostre Cor santíssim, a fi que la meva vida quedi santificada.

III. Considera, per últim, que el principal medi de fer-te un nou home i d'adquirir un nou cor, conforme al de Crist, és desfer-te de la pròpia voluntat i obrar sempre segons les disposicions de Déu. L'home no pot disposar de la voluntat com li plau, sinó que ha de tenir-la com un instrument que el Senyor li ha entregat, executant totes les seves obres en conformitat amb la voluntat de Déu. La nostra voluntat vol anar a la seva, és obstinada, amant de si mateixa, avorreix tota subjecció, i havem de treballar per a fer-la disciplinada, obedient i amant de la glòria de Déu, de manera que sempre ha de tenir el fi en les seves obres de no apartar-se ni en un fil de la voluntat divina. Si això fessis i et posseïssis dels sentiments del Cor de Crist viuries una vida tan conforme a la seva, t'hauries ja després de tal manera de l'home vell, és a dir, de l'home del pecat, que amb veritat podries dir com l'apòstol Sant Pau: «Jo visc; mes amb una vida que no és meva, puix és Crist qui viu amb mi.» ¡Oh bon Jesús! ¡Amb quanta raó podeu dir que haveu vingut al món per a donar-li vida i vida abundant! Jo vinc a vostre Cor cercant aquesta nova vida, puix d'Ell ix la font de la vida eterna. Sí, una vida eterna és la que vull començar a viure des d'ara, vida que es sostingui, no de les vanitats i falsos plaers del món, sinó de la fe que dissipa totes les il·lusions; de l'esperança del qui, desconfiant de si mateix, reposa en Déu, i de la caritat, que és l'amor. Vull poder exclamar com Sant Pau: «Visc jo; mes no sóc jo, sinó que és Crist qui viu en mi.» No hi ha res més enemic de Crist que el *jo*, essent, per tant, lo que havem de procurar destruir; aquest *jo* és l'enemic de tots els altres i voldria ser son tirà, per lo qual no has de parar, cristià, fins a tenir-lo destruït, entronitzant en son lloc en el teu interior a Crist, i estigues segur de que aleshores el Cor de Jesús et governarà i dirigirà totes les teves accions.

DIA XXXI

Consideració

DE COM LA DEVOCIÓ AL SAGRAT COR DE JESÚS DEU ÉSSER CONSTANT

I. No n'hi ha prou, perquè puguis tenir-te per devot del Sagrat Cor, d'haver-li consagrat un mes de l'any en son obsequi; la teva devoció deu ésser constant i perseverant i acompanyar-te fins a la mort. Les pràctiques piadoses produeixen son efecte, no en un dia, sinó de resultes de repetir-se i tenir en elles constància, així com la terra no s'assaona per un xàfec d'aigua, per abundant que sia, sinó després de molts dies de pluja tranquilla i acompassada. Potser un dia t'entusiasmaràs amb el Sagrat Cor de Jesús, es fondrà ton cor en l'oració, cantaràs amb fervor els seus himnes i càntics, l'acompanyaràs a la processó amb un cor commogut i creuràs que l'únic remei del món està en aquesta devoció santíssima; mes després d'aquesta devota foguerada vindrà l'oblit, i el teu cor no es posseirà dels devots sentiments, piadosos afectes i santes resolucions de què estan posseïts els devots del Sagrat Cor, el qual constitueix el principal fi d'aquest culte.

Proposa, doncs, des d'ara, cristià, arreglar la teva devoció al Sagrat Cor de Jesús, consagra-li alguna oració cada dia, dedica-li un dia cada mes, sobretot si pot ser el primer divendres, o, si no, altre dia, en el qual combreguis en honor d'aquell amor de Crist, qui tan admirables coses ha fet per tu i que t'estima amb un afecte tan extraordinari. ¡Oh bon Jesús! Vós no em perdeu de vista un sol instant, em contempleu contínuament, el vostre Cor sempre batega d'amor per mí, i, per tant, des d'ara proposo consagrar-me a Vós de tal manera que abans m'oblidi de la meva mà dreta que no pas de la vostra devoció.

II. L'antiga i venerable Santa Matilde conta en els seus escrits que, estant un dia encomanant a Déu a un cert frare

de l'Ordre de Predicadors, de qui ella havia rebut molt rituals beneficis, el Senyor li digué que donés al religiós ta advertència: «Quan prediquis, pren el Cor de Jesús fos una trompeta amb la qual crides la gent al servei d quan ensenyis pren també el mateix santíssim Cor com el llibre que has d'explicar.»

Veus aquí, cristians, un medi per a tenir no solamen tància en aquesta devoció, sinó també per a arribar a per dir-ho així, contínuament i sens interrupció, l'object nostra vida. ¿Estàs molt obligat per raó del teu estat en nes temporals i ocupacions de coses exteriors? Record que tot ho has de fer per Déu, i com Crist treballà taml cànicament en el món, procura treballar com Ell treb amb el recte fi d'obeir les disposicions de la Providèr prenent el Cor de Jesús com si fos el teu cor, posseint-t seus sentiments, essent resignat, pacient, humil, am devot, les teves obres ordinàries, el teu treball materia més dolç i agradable al Cor diví que les músiques i me dels àngels i demés esperits benaventurats. ¿Has de sof volta amargures i tribulacions que et tenen embargada ma, impossibilitant-la de fer obres espirituals? Procura dre aquestes contradiccions amb aquella serenitat i fo amb què les prenia el bon Jesús, i fes-te compte alesho que, lluny d'ésser inútils per la teva vida espiritual, s culte que tributes a aquell Cor qui ens ensenyà de sofri portar les contradiccions. ¡Oh ànima cristiana! Si tu ressis tenir aquesta conformitat del teu cor amb el C Crist, no hi hauria moment de la teva vida que fos p sinó que tots els acceptaria i guardaria dintre de si Cor amorosíssim, per a premiar-te'ls en l'altre món.

III. Altre dia que la mateixa gloriosa i venerable M pregava al Senyor a fi que fes santa a una ànima, li con «Tot lo que necessiti, que ho reclami del meu Cor, cor criatura que tot lo que necessita ho demana amb confia son pare. Si desitja la puresa, que recorri a la meva in

cia; si vol la humilitat, que la cerqui en Mi; si es troba curta de desigs d'ésser virtuosa, que els supleixi pels meus desigs, i, en fi, si es troba falta d'amor, que el prengui del que hi ha en el meu Cor.»

¡Quant diferents foren els nostres avenços en la vida espiritual, si seguíssim aquest sistema de cercar les virtuts per medi del Cor diví! Si la luxúria et tiranitza i vols aconseguir una perfecta castedat, cerca-la amb confiança en el Sagrat Cor de Jesús, i jo t'asseguro que la hi trobaràs, perquè hi és. Si un geni violent et fa eixir de raó i és causa per a tu de moltes faltes, recorda't de que l'Evangeli predica que Jesús és mans de Cor, i, per tant, allí hi has de trobar la mansuetud, puix la té i mai l'ha perduda; en fi, procura cercar totes les virtuts en aquell Cor que n'és un verdader tresor. Si vols que la teva oració sia atesa, que el Pare Etern la miri amb benevolència, ofereix-la també per medi del Sagrat Cor, a fi que en ell s'encengui d'amor i així sia acceptable. ¡Ah! Si així et portessis, series constant en la devoció al Sagrat Cor, tota la teva vida, obres i oracions serien un verdader culte que produiria en la teva ànima l'efecte d'una pluja benigna, puix la tornaria fèrtil per a tota classe de virtuts i de sants i piadosos sentiments.

DIA XXXII

Consideració

De la seguretat que dóna en l'hora de la mort la devoció al Sagrat Cor de Jesús

I. Contempla avui, cristià, quant et convé ésser devot del Sagrat Cor de Jesús per l'hora de la mort, i per això considera com un dels principals fruits d'aquesta devoció és lligar amb un llaç d'amor el cor de l'home amb el Cor del Senyor, contraient tots dos una verdadera amistat, que, llevant de l'home el temor servil i d'esclau envers Déu, li deixa solament

l'amorós temor filial amb el qual no tem presentar-se al Ju diví, no pas per creure's amb grans mèrits, sinó principalm confiat en la misericòrdia d'aquell Cor, qui és l'objecte seu amor.

Sí, el devot del Sagrat Cor no sentirà en l'hora de la m els grans horrors i sobresalts que moltes vegades acompany aquell terrible trànsit, no sentirà la desconfiança amb què dimoni sol aterrar a moltes ànimes en aquella ocasió, ni es t barà dominat per l'obscuríssima melancolia del qui pe que ha d'anar a habitar en un país desconegut i cobert de ombres de la mort. El Cor de Jesús, amb les flames del amor, il·luminarà l'estret pas que porta de la vida presen l'eternitat, desterrant les tenebres i inquietuds que acom nyen a aquella hora, i servirà de cordial al moridor, amb sentiments de confiança i amor que durant la vida ha anat filtrant en el cor del seu devot. Pensarà que va a ésser ciu dà de la ciutat celestial, on el jutge és aquell Crist, el Cor qual té guanyat per la devoció que li ha professat i pels ob quis que en vida li prestà, lo qual, acompanyat de la prom de donar una bona fi als seus devots, serà causa de que l'à ma surti d'aquest món amb la confiança d'anar-se'n a un alt del Senyor del qual té segura l'amistat i amor.

¡Oh bon Jesús! Lo que més m'importa és assegurar l'h de la mort, i per això des d'ara proposo fer-me verdader de de vostre Cor santíssim, amb la segura confiança de que a ho aconseguiré.

II. Altra de les causes que fan trista la mort és que el q va a morir comprèn que ha de deixar per sempre una por de coses en què tenia el cor aferrat, les riqueses o béns tem rals, els goigs de la família i altres, cada u segons les se inclinacions i costums, i com, tret tot això, al cor no li que res, es troba desert i desemparat, sense tenir cap cosa que doni alegria. Mes el devot del Sagrat Cor, com en vida conreat l'amor a Jesucrist, rei dels segles immortal i invisibl aquest amor és indestructible i més fort que la mort, sap q

si bé aquesta enruna i destrueix tot lo que en la present vida entreté agradablement a l'home, deixa, emperò, subsistent aquell amor dolcíssim qui amb grans ganàncies compensa la pèrdua de tots els altres amors, afectes i aficions que la mort destrueix. I no solament això, sinó que el devot del Sagrat Cor sent en l'hora de la mort verdaders augments d'amor de Déu; puix durant la vida, en la plenitud de la salut corporal, les aficions i afectes de les coses temporals desvirtuaven i escampaven aquell amor a Crist que existia en el fons de la seva ànima, i ara, en l'hora de la mort, perdent ja de vista la terra i totes les complaences mundanes qui sollicitaven el seu amor, es fixa més concentrat i poderós en aquell Cor dolcíssim al qual, a proporció que es deslliga de la carn, veu amb més claredat i en comprèn amb més perfecció l'excel·lència.

¡Oh mil vegades ditxosos els qui moren amb l'amor de Crist! No vulguis, cristià, deixar-te enganyar pels vans resplendors del món, que no són altra cosa que vanitat i mentida; acull-te a la devoció del Sagrat Cor de Jesús, i tingues la confiança certa de la seva assistència en l'hora de la mort.

III. Per acabar de resoldre't a ser devot del Sagrat Cor de Jesús considera que, si als seus devots ordinaris els dóna tranquil·litat i consol en l'hora de la mort, als qui s'han esmerat en son culte i servei els concedeix una mort verdaderament preciosa i admirable, essent aquella hora no un trànsit dolorós, sinó un moment regalat.

Les dues glorioses Gertrudis i Matilde, qui durant tota sa vida professaren un amorosíssim culte al Sagrat Cor de Jesús, tingueren també una mort verdaderament deliciosa. En efecte, a la primera, a l'arribar el punt de donar a Déu la seva castíssima ànima, anà Crist a rebre-la i la prengué en son Cor com qui rep una preciosíssima perla; i en quant a Santa Matilde, estant ja als últims, se li aparegué el Senyor i li preguntà: «¿Quin regal em portes?» I assenyalant-li la Santa el seu cor, el bon Jesús el prengué i ficà dintre del d'Ell, en prova de que acceptava l'oferiment que n'hi feia la piadosa monja.

¡Oh bon Jesús! No puc jo esperar, miserable i vil pe
tan assenyalades distincions, mes la fe ens mostra que
poder, i que Vós sol el teniu, per a tornar pur i net lo
i santificar lo abominable; i per això acudo a Vós, oh Co
císsim, i em poso sota la vostra protecció demanant-vo
em purifiqueu i em santifiqueu; que encengueu el meu
amor vostre, a fi que a l'arribar l'hora de la mort us el
entregar com un present digne de Vós. Però no, no vull es
a aquella hora, sinó que des d'ara us faig donació d'ell.
teu-lo, oh bon Jesús, puix vostre és, i en l'hora de la mo
beu-me en aquell gloriosíssim Cor, qui fa les delícies
seus devots per tota l'eternitat. «¡Oh! ¡quant dolç és, d
Beata Margarida Maria, morir després d'haver tingut un
dra i constant devoció al Cor sagrat d'Aquell qui ens ha
dicar!»

DIA XXXIII

Consideració

Acció de gràcies pel benefici d'haver-nos Crist regalat son santíssim Cor

I. Consagra aquest dia a donar gràcies a Déu pel be
que et féu al donar als homes el Cor sacratíssim de so
Jesús. I com tu ets un pur no res, reclama l'auxili d
perquè t'envïi el Sant Esperit qui eixampli el teu cor
correspondre a un tal benefici. Crist et donà el Cor, i ¿
retornaràs tu? ¡Ah! El meu cor és un do molt insignifi
a més està migrat per mil passions, com un fruit que el
no deixa créixer; mes el sant profeta David m'ensenya I
he de fer quan diu: «¿Què retornaré jo al Senyor per
que Ell a mi m'ha donat? Prendré el calze del Salvador i
caré el seu nom.» Sí, ànima meva, no tens altre medi
oferir una digna correspondència que acostar-te a la Sa

Taula de l'Eucaristia, rebre en ton interior la carn i sang de l'Anyell immaculat, i oferir el teu cor, que aleshores enclou a tot un Déu, a Déu mateix, qui per força ha de rebre amb gran complaença aquesta riquíssima oferta. Així ho feien els sants, donant d'aquesta manera a Déu la glòria deguda; i tu, cristià, si no vols ésser desagraït i caure en el pecat, que Santa Teresa deia insuportable, de no donar gràcies a Déu pels beneficis rebuts, procura complir d'aquesta manera una tan sagrada obligació. ¡Oh bon Jesús! A tal punt arriben la meva misèria i la vostra misericòrdia, que per a donar-vos gràcies per un benefici no tinc altre medi que valer-me d'un altre benefici vostre. Vull correspondre al gran do del vostre Cor, i no tinc més remei que presentar-vos la vostra carn i sang que per nosaltres deixàreu en el santíssim Sagrament; mes accepteu-los, oh Senyor, que són dignes de Vós, i encara que siau per Vós mateix felicíssim us plauran en gran manera.

II. Considera quant deus agrair a Maria Santíssima el benefici del Sagrat Cor de Jesús, puix és el fruit del seu santíssim ventre, ja que ella l'engendrà servint d'instrument voluntari a la misericòrdia divina. Sí, aquell Cor diviníssim, òrgan de la Santíssima Trinitat, centre dels nobilíssims i delicats sentiments del Fill de Déu, principi de la vida de Jesucrist en quant home, fou obra de Maria, com el fruit és obra de l'arbre que el produeix, amb la diferència de que la Verge volgué voluntàriament produir-lo pel nostre bé. Eva oferí a Adam el fruit de mort, mes Maria, com una nova Eva, ofereix als homes aquell Cor qui fa immortals als seus amadors i els omple de felicitat. I aquesta celestial Senyora no s'acontenta en produir i oferir als homes el Cor de son santíssim Fill, sinó que sempre, mentre el món serà món, ella serà la qui el repartirà entre ells com a bona Mare de família. En efecte: que ningú es cregui poder adquirir el Cor de Crist si no és per medi de la Verge Santíssima. Ella en té les claus i introdueix en aquella cella de l'amor als seus devots. Si et fos possible veure lo que ha passat en totes aquelles ànimes qui s'han distingit en la

devoció al Sagrat Cor de Jesús, veuries que abans d'arribar han degut passar per una devoció filial i amorosa envers Ma Santíssima, com ningú arriba a l'estrado d'una casa sense p sar abans per l'entrada. ¡Oh Vós, dolcíssima Mare meva! us dono mil gràcies pel fruit de benedicció que ens haveu p tat, i humilment us demano que m'obriu les portes d'aqu Cor qui sempre us ha sigut tan obedient.

Des d'ara proposo col·locar el meu cor insensat entre el ginal Cor de Maria i el sacratíssim de Jesús, i juntament a Ells donar contínuament gràcies pels beneficis inefables al meu esperit fa la misericòrdia divina.

III. Considera, per últim, a fi de determinar-te més a graïment, com la pràctica de l'acció de gràcies, per ser gus síssima a la Divinitat, fou la més contínua i usual al Sag Cor de Crist, de manera que així com el foc no pot estar se llançar calor, aquell Cor tampoc pot estar sens exhalar h nes de gràcies i benediccions; per lo qual, si vols ésser-li cepte i imitar-lo, procuraràs amb totes les teves forces ad rir aquesta pràctica saludable. La història de Jesús que fan els sagrats evangelistes, totes ses obres i paraules, els pensaments i afectes que mostrà a son pas pel món, c titueixen un himne amorosíssim d'acció de gràcies a son Et Pare. La Iglésia, que Ell deixà sobre la terra, ens ensenya t bé una contínua acció de gràcies en la seva sagrada litúrgia sacerdot canta cada dia en el prefaci de la Missa una sol ne acció de gràcies; i en les sagrades cerimònies sovint oi el *Deo gratias*, que és una expressió que nosaltres deur tenir contínuament en els llavis i més encara en el cor. C vençut d'això, ¡oh Jesús meu!, jo em postro a vostres sagra plantes, jo em rendeixo davant de Vós i, posseït de la gran humilitat, us dic: Cor amorosíssim, font inesgotable gràcies, mina de misericòrdies inefables, principi de salut nostres ànimes, ¡beneït sieu! Que així com en el cel els àn canten contínuament les vostres glòries, els homes en la t canten també contínuament les vostres misericòrdies; qu

món vingui a ser el vostre regne, governant-se per la Llei del vostre amor. Des d'ara proposo consagrar totes les meves forces en complir aquell desig que cada dia us manifesto al resar el *Parenostre,* que vingui el vostre regne. Sí, dolcíssim Senyor de la meva ànima, aquestes seran les gràcies que us donaré, treballar amb les meves oracions i amb les meves obres perquè tots els cors us reconeguin per Senyor i com a tal us rendeixin el tribut de l'adoració. ¡Oh! ¿Quan serà el dia que el poderós i el flac, humiliats davant vostre, us oferiran els seus cors, com els reis d'Orient us oferiren sos presents en la humilitat de l'establia?

TAULA

EN QUÈ S'HI POSEN LES MEDITACIONS MÉS CONVENIENTS PER A FER UNA NOVENA EN HONOR DEL SAGRAT COR DE JESÚS

DIA 1. El Sagrat Cor de Jesús en la infància *(dia III del mes).*

DIA 2. El Sagrat Cor de Jesús en la joventut *(dia IV del mes).*

DIA 3. Estudiem en el Sagrat Cor de Jesús l'amor als pares, a la pàtria i als amics *(dia XVI del mes).*

DIA 4. Vida desconeguda del Sagrat Cor de Jesús *(dia XVIII del mes).*

DIA 5. Vida dolorosa del Sagrat Cor de Jesús *(dia XIX del mes).*

DIA 6. Del sacrifici i com el Sagrat Cor de Jesús n'és exemple *(dia XX del mes).*

DIA 7. Efectes del sacrifici del Sagrat Cor de Jesús *(dia XXI del mes).*

DIA 8. Perpetuïtat del sacrifici consumat pel Sagrat Cor de Jesús *(dia XXII del mes)*.

DIA 9. De la necessitat de cercar un refugi en el Sagrat Cor de Jesús *(dia XXIII del mes)*.

Acte de desagravi al Sagrat Cor de Jesús

Postrat a vostres peus, Jesús estimat, jo us contemplo blanc de puresa i roig d'amor, i amb el Cor inflamat exclamant: Què devia jo fer per mon poble que no hagi fet? Cristians i catòlics, quin mal us he fet o quin dany us he causat? Per vosaltres jo deixí les riqueses celestials, i, en canvi, vosaltres haveu robat la meva casa, és a dir, les rendes dels meus temples, on jo vull ésser honrat i obsequiat. Per treure't de l'esclavitud del pecat, ¡oh poble!, jo m'he fet esclau, i a tu t'he fet fill de Déu donant-te el meu Nom, pel qual ets dit cristià, i tu em correspons blasfemant el meu Nom, insultant-lo pels carrers i places, fent mofa i escarni de mi. Jo t'alimento amb la dolçura de la meva carn i sang en el sant Sagrament de l'altar, i tu em sacies de pecats, de fredor i indiferència en les obres del meu servei. Tals són, oh Senyor, les vostres súplicques i els gemecs de vostre Cor adolorit, puix és espantosíssima la ingratitud dels cristians envers Vós; per lo qual jo flaca i infeliç criatura, encara que tinc mil pecats de què em reconec culpable, vinc a desagraviar el vostre Cor. ¡Oh àngels puríssims que mai haveu conegut la malícia del pecat! Oferiu-li vostre amor, pel que els homes deurien professar-li i no li professen. Màrtirs de Crist, oferiu-li la sang que per Ell generosament donàreu; sants confessors, presenteu-li els preciosíssims mèrits de la vostra paciència, de la vostra constància i demés virtuts; glorioses verges, i Vós, Verge de les verges Santa Mare de Déu, derrameu en el Cor de Crist vostra puresa immaculada i dolcíssima, més agradable que l'olor dels lliris

¡Oh bon Jesús! Aquí teniu tots aquests mèrits que us oferim en desagravi de les nostres iniquitats; perdoneu, Senyor, perdoneu a vostre poble; sieu propici, oh Cor bondadosíssim, a nosaltres pecadors; no us recordeu de la nostra malícia, sinó de la vostra bondat. ¡Mes ai! jo voldria alegrar vostre Cor contristat i consolar-lo de les amargures de què està ple. ¡Qui pogués donar-vos un alivi, oh Jesús dolcíssim! Però almenys accepteu els desigs del meu cor i fins el mateix cor meu, el qual voldria que ni de nit ni de dia deixés d'estimar-vos, d'alabar-vos, de beneir-vos i desagraviar-vos per aquells qui no us estimen, ni alaben, ni beneeixen, sinó que, al revés, us agravien amb una malícia refinada; mes, com el vostre amor és tan extraordinari, m'atreveixo a suplicar-vos fins per la conversió d'aquests, a fi que tothom reconegui i alabi la grandesa de vostres misericòrdies. Amén.

El primer divendres de mes

El dia del divendres sempre ha estat molt venerat pels cristians, puix en tal dia morí el bon Jesús i el seu Cor derramà sobre la terra les riqueses del seu amor, per lo qual has de procurar tu consagrar-lo al Sagrat Cor. L'abstinència de carn (que pertot arreu és obligatòria, fora d'Espanya per raó de la Butlla), el dejuni o alguna altra mortificació, en tal dia, contribueixen en gran manera a espiritualitzar la vida i a encendre en nostres ànimes la pietat; mes quan menys procura consagrar al Sagrat Cor de Jesús el primer divendres de mes, segons el mateix Senyor ho demanà als cristians.

Seria molt convenient que en el dijous al vespre, o el primer divendres de bon matí, fessis una meditació del Sagrat Cor, podent servir alguna de les que hi ha en el *Mes*, resant a més els tres Parenostres amb ses jaculatòries i oració. Que confessessis i combreguessis devotament i, que acabessis tan sant exercici amb l'acte de desagravis, a fi de desagraviar al bon Jesús, no solament de les injúries que rep dels mals cris-

tians, sinó també de les que tu mateix li fas contínuament. J
t'asseguro que si ets constant en aquesta pràctica tindràs ur
bona mort.

Mètode per a oir la missa en honor del Sagrat Cor de Jesı

Per la senyal de la santa Creu, etc.

SIA DE TOTHOM BENEÏT, ALABAT I VENERAT EL SAGRAT COR DE NOSTRE AMABILÍSSIM REDEMPTOR JESÚS. AMÉN.

I. Des del començament fins a l'ofertori llegiràs i medit
ràs lo següent:

Desigs del sacrifici. Jesucrist fou anomenat per un prof
ta home de desigs. Ell mateix és el fruit d'un amorós desig,
que fou engendrat en naturalesa humana pel desig que D
tenia de salvar als homes. És, doncs, Fill de desig, per lo qu
has de considerar com aquest, durant els dies de sa vida mo
tal, anà creixent i convertint-se en obra, com una poncella q
quan és grossa s'esberla i resulta una preciosa rosa; tam
aquell Cor sacratíssim, ple sempre d'amoroses flames, s'a
en certa manera omplint de desigs i eixamplant, fins que
l'últim s'obrí, quan fou partit per la llança del soldat. Mes
creguis que aquells desigs de salvació s'hagin apagat en el C
diví; ara mateix està frenètic esperant l'hora de baixar sob
d'aquesta ara quan el sacerdot pronunciarà les paraules de
consagració. ¡Amb quin amor l'esperen els àngels, els benave
turats, les ànimes del purgatori i els cristians fervorosos de
terra! Encara que els teus ulls carnals no els vegin, multit
d'àngels estan aquí, al voltant de l'altar, esperant la gloric
cerimònia, i porten en ses mans la Creu, la Llança, els Cla
la Corona d'espines i altres signes del Senyor que esperen, a
com els criats d'un príncep porten l'escut d'armes de son

nyor. Els benaventurats, des del cel guaiten aquí, puix esperen veure reproduir-se aquell acte en virtut del qual ells són sants, és a dir, el sacrifici de la Creu que ens mereixé la glòria. Les ànimes del Purgatori esperen aquella pluja de la sang divina, que místicament es derramarà sobre d'aquest altar i que té la virtut d'apagar les flames d'aquell lloc d'expiació, amb més vius desigs que les plantes mústigues i polsoses al mig d'un estiu sec i calorós esperen un ruixat d'aigua. ¡Oh santes i desconsolades ànimes! Jo ofereixo per vosaltres aquest gran sacrifici; mes amb la condició de que vosaltres pregueu per mi, infeliç pecador, per les meves necessitats espirituals i temporals, pel Sant Pare i la Iglésia catòlica, pel nostre regne i per tots els vius i difunts.

¡Oh cor meu! Desperta i aviva els teus desigs. Si l'encès Cor de Jesús té un verdader desfici per a baixar a sacrificar-se per la remissió dels teus pecats, per a obtenir-te les gràcies que necessites i per a donar-les en nom teu a l'Etern Pare pels beneficis que contínuament reps, si ve per a donar-se't a tu mateix, ¿no et prepararàs a fi de rebre'l dignament, saludant la seva vinguda amb actes de profundíssima adoració?

II. De l'ofertori fins a alçar Déu llegiràs i meditaràs lo següent:

Ofertes. El sacerdot ofereix el pa i el vi, signes del sacrifici, i dintre de poc el Fill de Déu s'oferirà a si mateix a l'Etern Pare. Tu també, cristià, unit al sacerdot pots oferir aquest tan excellentíssim sacrifici, i ¡quant bé et ve tenir una tal víctima per a oferir! Jo us ofereixo, Pare omnipotent, aquesta divina víctima, pels meus pecats i pels de tots els homes, particularment per aquells que jo tal volta he ocasionat amb mos mals exemples o que jo deuria haver impedit i no ho he fet. Després del pecat voleu sacrifici, doncs aquí el teniu, oh Pare justíssim, i humilment us dic que us dono més de lo que us dec, puix aquesta Víctima, aquest mansuet Anyell, que el foc de la caritat consumirà dins de pocs instants sobre de l'ara santa de

l'altar, és el vostre Fill consubstancial, igual a Vós, Déu co Vós i al qual ameu amb un Amor tan gran com Ell i Vós m teix; per lo qual jo, indigna criatura vostra, amb la llibert de fill i amb la humilitat de pecador, us demano que accepte juntament amb tan rica oferta, la donació que us presento d meu cor. Quedeu's-el per sempre, oh Pare celestial, que vo tre és, i jo l'he empleat malament tots els dies de ma vida tinc la trista seguretat de que malament l'emplearia enca d'aquí endavant, que el món amb sos plaers i vanitats me'l r baria, per lo qual, oh Senyor, aquí el diposito sobre de la m teixa ara en què el sacerdot us presenta l'Anyell diví qui borra els pecats del món.

III. A l'alçar la santa Hòstia, adoraràs a Jesucrist, i d prés d'haver resat devotament l'estació del Santíssim Sag ment llegiràs i meditaràs lo següent:

Adoració. Adora a ton Rei i Senyor, coronat d'espines i vestit amb la púrpura de la seva sang; para't sobretot en Cor d'on li raja la sang i aigua, i besa aquella ferida que la porta del cel. ¡Oh Cor generós! Ja no us queda res, p eixut quedeu després d'un tan copiós derramament de san mes sí, vostra amorosa sabiduria descobreix encara un nou nefici que em podeu fer, i és donar-me vostra carn i sang, f vos a Vós mateix aliment i cridar-me a un tal convit die «Si menges la meva carn i beus la meva sang no moriràs tota l'eternitat.» ¡Oh, sí, dolcíssim Jesús! jo accepto el vos convit, mes abans vull posar-me el vestit de boda de vos gràcia i caritat.

Ara et prepararàs amb actes de contrició i de desig pe fer la Comunió sagramental o espiritual juntament amb sacerdot, i després d'haver-la feta resaràs amb pausa i re xió la deprecació següent:

Anima de Crist, santifiqueu-me. — Cos de Crist, salv me. — Sang de Crist, enceneu-me d'amor. — Aigua del cos de Crist, purifiqueu-me. — Passió de Crist, conforteu-me. Oh bon Jesús, oïu-me. — Dins de vostres llagues amagu

me. — No permeteu que em separi de Vós. — De l'enemic maligne defenseu-me. — En l'hora de la meva mort crideu-me. — I feu-me venir al costat vostre. — A fi que juntament amb vostres sants us alabi. — Per tota l'eternitat. Amén.

IV. Després que el sacerdot haurà sumit i tu combregat espiritual o sagramentalment, llegiràs la següent acció de gràcies:

Oració de Sant Tomàs d'Aquino. — Jo us dono gràcies, oh sant Senyor, Pare omnipotent, Déu etern, perquè a mi, pecador i indigne servent vostre, no per cap mèrit meu, sinó solament per vostra misericòrdia, us haveu dignat saciar-me amb el Cos i Sang preciosos del vostre Fill, Nostre Senyor Jesucrist; i us suplico que aquesta santa Comunió no em sia motiu de pena, sinó medi saludable de remissió. Sia per a mi com una forta armadura de fe i un escut de bona voluntat. Que expelleixi de mi els vicis i destrueixi la concupiscència i desigs desordenats, augmentant-me la caritat i la paciència, la humilitat i l'obediència i totes les demés virtuts; que em sia forta defensa contra les males arts dels meus enemics tant visibles com invisibles, aquietant els meus moviments carnals i espirituals, unint-me íntimament amb Déu i essent feliç consumació del meu fi. I us demano que a mi, pecador indigne, us digneu conduir-me a aquell convit inefable, on Vós amb vostre Fill i l'Esperit Sant sou pels vostres sants llum verdadera, satisfacció completa, goig sempitern, acabada alegria i felicitat perfecta. Pel mateix Senyor nostre Jesucrist. Amén.

APÈNDIX

L'excel·lència de la devoció al Sagrat Cor de Jesús i son origen sobrenatural queden demostrats per sa difusió en tota la Iglésia, i per l'aprovació i recomanació que d'ella han fet el Romà Pontífex i els demés Prelats, tot lo qual significa que

aquest moviment piadós de la Cristiandat ve de l'Esperit Sa
El papa Pius IX, amb Decret de la Sagrada Congregació d'
dulgències, a 8 de maig de 1873, a tots els fidels qui en el m
de juny facin, amb cor almenys contrit, oracions o devocio
especials, ja privada, ja públicament, en honor del Sagrat C
de Jesús, concedí: Primer, *Indulgència de set anys* un cop
dia; segon, *Indulgència Plenària* en el dia del *Mes* que es
lleixin, amb tal que, verdaderament arrepentits, confessat
combregats, visitin una iglésia o oratori públic i allí preg
per algun temps a la intenció de Sa Santedat.

Mes per a caracteritzar bé aquesta tan excellent devo
i determinar millor la relació entre el culte del *Cor Christ*
el del *Corpus Christi*, o sia del Santíssim Sagrament, la Iglé
ha dictat algunes disposicions que creiem útil reproduir
aquest lloc. La primera, com més important, és un Decret
la Sagrada Inquisició, del dia 3 de juny de 1891, que, trad
literalment, diu així:

«Els nous Emblemes del sacratíssim Cor de Jesús en l'Eu
ristia no deuen ésser aprovats per la Santa Sede. Per a fom
tar la pietat dels fidels n'hi ha prou amb les imatges del S
tíssim Cor que ja estan en ús i són aprovades per la Iglési
perquè el culte envers el Santíssim Cor de Jesús en l'Eucar
tia, no és més perfecte que el culte envers la mateixa Eu
ristia, ni distint del culte envers el Santíssim Cor de Jesús. I
més, dits Eminentíssims Pares encarregaren fos comunicada
voluntat ja publicada per aquesta Sagrada Congregació, en
Fèria IV, dia 13 de gener de 1875, per ordre del papa Pius I
de santa memòria; és a saber, que s'amonesti també als alt
escriptors qui aprimen son enginy tractant d'aquests i alt
arguments per l'estil que tenen sabor de novetat, i qui ar
aparença de pietat treballen, fins en els periòdics, per a p
moure títols del culte que no estan en ús, a fi que desistei
de son propòsit; i reflexionin en el perill que hi ha d'ind
en error als fidels fins en els dogmes de la fe, i de donar o
sió als qui tenen avorrida la Religió per a desacreditar la p
resa de la doctrina catòlica i de la vera pietat.»

Obeint sens dubte al mateix pensament que enclou el precedent Decret, n'hi ha un altre de la Sagrada Congregació de Ritus de 31 de març de 1887, que diu:

«L'efígie del Sacratíssim Cor de Jesús no deu collocar-se al mig de l'altar a la part de fora del Sagrari, on es té reservat el Santíssim Sagrament de l'Eucaristia.»

I a 26 d'agost de 1891, el Sant Oficit publicà també aquest altre Decret:

«La Imatge del Santíssim Cor de Nostre Senyor Jesucrist que sols manifesta el Cor sense lo restant del cos, és permesa en la devoció privada, mentre no s'exposi en els altars per a la pública veneració.»

Respecte a les oracions, devocions o pregàries al mateix Santíssim Cor de Jesús, creiem oportú publicar les següents Disposicions:

La Congregació d'Indulgències, en un Rescripte, a 16 de juliol de 1893, publicà la concessió feta pel papa Lleó XIII de cent dies d'indulgència als qui devotament resaran la següent jaculatòria:

Cor Iesu, flagrans amore nostri,
Inflama cor nostrum amore tui.

(TRADUCCIÓ)

«Cor de Jesús, encès d'amor envers nosaltres,
Inflameu el nostre cor amb vostre amor.»

En canvi, en un Decret expedit per la Sagrada Congregació de Ritus el dia 15 de gener de 1895, a la consulta de si poden resar-se en les iglésies o oratoris públics les invocacions, seguint la norma de les Lletanies, en honor del Sacratíssim Cor de Jesús, se respongué: *Negative.*

I la mateixa Congregació, a 28 de novembre de 1895, a la consulta de si podien ser resades o cantades, almenys fora de les funcions estrictament litúrgiques en les iglésies o oratoris públics, les Lletanies del Santíssim Cor de Jesús, respongué: *Negative.*

PRECES TOMÍSTICAS*

A LOS JÓVENES QUE SE DEDICAN A LOS ESTUDIOS, ESPECIALMENTE DE FILOSOFÍA Y TEOLOGÍA

La tradición cristiana de todos los siglos nos enseña verdadera ciencia unida a la sólida piedad, y en las épocas sicas del Catolicismo, en sus centros de actividad, vemos llar juntamente con la vida ascética la más alta especulac científica. Tal ha de ser también, queridos jóvenes, vues nobilísima tarea.

Un respetable y querido amigo nuestro,[1] encargado ha hace poco de la dirección del Seminario de la presente ciu pidiónos que escribiésemos una Novena en honor del Ar de las Escuelas, elevado por el reinante Pontífice a Pla universal de las mismas: este encargo nos hizo concebi pensamiento de publicar un pequeño devocionario tomíst insertando al lado de la Novena las oraciones compuestas el Santo con la luz divina que siempre brotaba de su plu También añadimos una explicación compendiada de las

* Devot exercici escrit a instàncies del Dr. Joaquim Pujol, vice-re del Seminari de Barcelona, i imprès en la mateixa ciutat l'any L'autor, que actuava de confessor de seminaristes, el dedicà als j que estudiaven sant Tomàs, per tal de mantenir l'efervescència tomí iniciada pel papa Lleó XIII.

1. El doctor D. Joaquín Pujol.

tudes del Doctor angélico y algún otro ejercicio piadoso. Nuestro objeto es, pues, propagar la devoción a Santo Tomás, y creemos que tal ha de ser la base o punto de partida para la formación de verdaderos tomistas. Sólo se sigue a quien se ama, y ¿qué es la devoción sino un linaje de amor excelentísimo?

Seguid los ejemplos y las enseñanzas del Santo, como a ello os exhorta el Vicario de Cristo, y la ciencia a cuya adquisición os consagráis no será la ciencia que destruye, como lo es por desgracia aquella por la cual hoy se guía la sociedad, sino la sabiduría verdadera que tiene su asiento en aquella inmaculada Señora a quien, al mismo tiempo que al angélico maestro, habéis de confiar la defensa de vuestra pureza contra los vicios, y de vuestra ortodoxia contra el error. A entrambos encomendadnos en retorno de la obrilla que a vuestra devoción ofrecemos.

JOSÉ TORRAS Y BAGES, *Pbro.*

Barcelona, febrero de 1883.

HEROICAS VIRTUDES DE SANTO TOMÁS

Tuvo el angélico Maestro un conjunto admirable de virtudes; verdadero *Sol* de la Iglesia, el ojo más perspicaz no puede descubrir la sombra del pecado en su maravillosa vida. No en vano la Santidad de León XIII lo ha dado como protector y abogado a la juventud cristiana que se dedica a los estudios; y todo estudiante ha de tener para el Angélico, no sólo el respeto de maestro, sino además sentir por él un vivísimo amor, que ha de ser el mismo que el amor de la verdad. La vida entera ha de consagrar al estudio de sus libros para iluminar su inteligencia, y a la meditación de sus virtudes al objeto de modelarse según el nobilísimo tipo del Maestro; él

es el ejemplar que Dios ha dado a los hombres de letras,]
lo cual hemos juzgado oportuno poner al frente de este libı
una brevísima explicación de sus virtudes.

Fue el Maestro un alma naturalmente piadosa, como lo :
todas las almas grandes; la afición a Dios es el distintivo
las inteligencias sublimes. Los rayos de la santidad circunc
e iluminan desde sus primeros años al tierno hijo de los c
des de Aquino; ama a Dios y a la Santísima Madre desde
albores de la vida. San Agustín gemía porque conoció y ol
el pecado antes de ser capaz de conocer lo que era la virtı
pero Santo Tomás ama lo celestial y divino antes que su ir
ligencia pudiera naturalmente elevarse a su conocimiento.

Estando en brazos de su nodriza, tenía el santo niño
pergamino en la mano con el cual jugaba y se recreaba ad
rablemente, como la abeja, dice un antiguo biógrafo, se g
en la flor; quiso la nodriza quitarle el papel de la mano,
cual le hizo llorar tan amargamente y resistirse con ta
constancia, que llamó la atención de su madre, la cond
Teodora, la cual, mirando el pergamino tan querido de
hijo, vio que tenía escrito: *Ave María.* San Vicente Ferrer d
que la misma Virgen se lo había dado. Este amor primer
a la Salutación angélica le perduró toda la vida; más ta
debía exponerla sabiamente en sus escritos dos veces dis
tas; predicar sobre ella en Nápoles varios sermones seguid
y al componer la inmortal *Summa contra gentiles*, saciaba
afecto a la Reina de los cielos escribiendo repetidas veces
el margen del pergamino, como ha descubierto Uccelli,[1]
dulcísimo lema *Ave María.* Era ésta la marca de su predesti
ción a una orden religiosa, en la que por deber de su profes
debía dedicarse a rezar y predicar los santísimos misterios
himno angélico, a que el instinto piadoso y poético del pue
cristiano ha dado el gracioso nombre de Rosario. La piedad
Santo comenzó por María, porque tal es la ley que rige, seg

1. *Mariologie de Saint Thomas d'Aquin*, por Morgott, París, 1881.

los doctores ascéticos, al linaje de Adán; empero, Tomás de Aquino elevóse pronto hasta el mismo Dios. Siendo muchacho, de diez años, cuando se educaba en la Abadía de Monte Cassino un día los monjes lo encontraron rodeado de los otros estudiantes que pendían de sus labios y estaban absortos oyéndole explicar la cuestión: *Quid est Deus?* Dios fue siempre el único amor de su vida, y por esto, despreciando todas las dignidades que a porfía le ofrecían, pudo contestar al Señor que le preguntaba: *Bene scripsisti de me Thoma; quam ergo mercedem accipies? — Non aliam, Domine, nisi teipsum.*

Era devotísimo del Santísimo Sacramento, ya que tuvo la dichosa predestinación, que en esta parte le hace superior a todos los santos, exceptuada la Inmaculada Virgen María, de ser el dolor y cantor eucarístico, con cuyos acentos resuena y resonará hasta el fin de los siglos la Jerusalén terrena, y cuyos ecos alegran la celestial. Con efusión de piadosas lágrimas celebraba cada día el santo Sacrificio de la Misa, y después oía y aun solía ayudar otra; y las rarísimas veces que no le era dable decir misa, entonces oía dos. Célebre es aquel rapto que padeció un domingo de Pasión, a los últimos de su vida, mientras estaba en el altar ofreciendo el Santo Sacrificio. Quedó absorto por tan largo espacio, que tuvieron que tirarle del brazo y hasta sacudirle para que volviese en sí, y después refiriéndose a este hecho decía: *Talia mihi sunt revelata, quod ea quae scripsi et docui modica mihi videantur.* Quedóle tal desgana de escribir y de dictar, que extrañaba a los suyos; no hartándose en cambio de leer en aquel libro divino, en donde decía que había principalmente adquirido la ciencia, esto es, la imagen de Jesucristo crucificado. La devoción a la santa Cruz fuele siempre muy agradable, y con frecuencia repetía aquel devoto dístico: *Crux mihi certa salus. Crux Domini mecum. Crux mihi refugium. Crux est quam semper adoro.* En la misa precisamente le fue revelado que se acercaba el fin de su vida. Celebróla el día de San Nicolás, en la capilla de este santo, y durante ella sintió una conmoción sobrenatural y encontróse como todo cambiado; desde entonces ya no

tomó más la pluma. Su fiel compañero y confesor, Fray Reginaldo, quedóse maravillado de que no prosiguiese su obra, pues estaba trabajando la *Summa*, y le instaba para que escribiese, pero el santo contestaba: «Reginaldo, no puedo; porque todo lo que he escrito me parece una paja.» Su piedad profundísima acrecentóse en gran manera desde entonces; vivía fuera de sí; si antes algunas veces tenía raptos y se le aparecía y hablaba la Santísima Virgen, o bien contemplando el augusto misterio de la Trinidad beatísima, la vela que tenía en la mano se le acababa y le quemaba los dedos sin sentirlo, ahora este estado de concentración en Dios fue un estado ordinario. Llegaba ya a la antesala de los cielos y su poderosa vista quedó deslumbrada por los resplandores eternos. Así y todo, porque siempre fue tan obediente como sabio, se pone en camino a la voz del Papa que le llamaba al Concilio de Lyon, y no le arredra su estado de debilidad y postración para emprender un penoso viaje. En la hora de la muerte recobró su magisterio. En la Abadía cisterciense de Fossanova, despidiendo su alma el suavísimo aroma de la santidad y su castísimo cuerpo el milagroso olor de la azucena, acaba sus días el Salomón de la Ley de Gracia, como dice un escritor, explicando a instancias de aquellos buenos hijos de San Bernardo, el cántico que el antiguo Salomón compuso para celebrar el espiritual matrimonio entre el alma y su amabilísimo dueño: *el Cantar de los Cantares.*

Fue tan íntima la unión entre Santo Tomás y el Sacramento del amor, que continuó aún después que hubo muerto; sus escritos eucarísticos sirvieron para rescatar su cuerpo. En las luchas y litigios habidos entre los monjes de Fossanova y los frailes de Santo Domingo acerca de la posesión de los sagrados despojos, el papa Urbano V, hijo de San Benito como los primeros, a ellos se inclinaba; cuando un día del Corpus, el Maestro general de la Orden de Predicadores, al salir de Vísperas, se presenta solemnement al Papa y le pide para su Orden el cuerpo de aquel preclaro dominico que escribió el Oficio Eucarístico de un modo tan divino y declaró tan evi-

dentemente el capítulo del Derecho eclesiástico *De missarum celebratione*, que a él tenían que recurrir todos los canonistas. El Pontífice no pudo resistir, y en reconocimiento del tributo prestado por Tomás de Aquino a la Sacrosanta Eucaristía, concedió su cuerpo para siempre a su religiosa familia.

* * *

Fue la castidad la virtud más encantadora del piadosísimo Tomás de Aquino, y es como el resplandor de su maravillosa sabiduría. Todos los santos que han alcanzado más alto grado en esta angélica cualidad, se han distinguido por una devoción especial al santo Doctor; entre ellos sobresale San Luis Gonzaga. Alcanzó sobre la lujuria un triunfo completo, logrando el dominio segurísimo de la carne; el combate que sostuvo en el castillo de Roccasecca con admiración de los ángeles, ha quedado célebre en toda la Iglesia católica. Sus hermanos, valientes y orgullosos soldados, no pudiendo resistir la resolución de Tomás, de profesar en la Orden mendicante de frailes Predicadores, poniéndose en asechanza en el camino por donde pasaba, siendo novicio para dirigirse a París, con otros religiosos, logran arrebatarlo y lo llevan a dicho castillo. Satanás les sugirió el medio más eficaz para derribar aquel edificio de santidad: introducen en su aposento una joven, hermosa y seductora cortesana, que procura insinuársele con halagos y rendirle con caricias, mas el angélico joven, por única vez de su vida, haciendo uso de la fuerza para defender su virginal tesoro, coge un tizón que ardía en la chimenea y ahuyenta a aquella impúdica mujer. Viéndose ya solo, traza con el mismo tizón una cruz en la pared y póstrase delante de ella en oración fervorosísima; le sobreviene un misterioso sueño, y durante el mismo, dos ángeles ciñen sus lomos, causándole tan vivos dolores, que le hacen despertar gritando. Con esa misteriosa operación quedó para siempre expelido de su virginal carne el ruin apetito de los sensuales deleites. Todo género de sensualidad estaba muerto en Tomás de Aqui-

no; en el refectorio, tenía habitualmente los ojos levantados al cielo, sin reparar en lo que le daban, comiendo sin advertir lo que comía. Su ayuno era cotidiano, pues comía una sola vez al día y aun en poca cantidad. Esto y la ternísima devoción a María Santísima, desde la infancia, le valieron costumbres tan angélicas, que su fiel amigo y confesor, Fray Reginaldo de Piperno, que le oyó la confesión general en el artículo de la muerte, pudo declarar que jamás había cometido pecado mortal de ningún género, y que su confesión general había sido tan inocente como la de un niño de cinco años.

Para glorificar esta virtud del santo Maestro, Dios le ha concedido poder maravilloso para curar a las infelices víctimas de la torpeza. Sus *actas* están llenas de multitud de hechos extraordinarios, y la aplicación devota de sus reliquias ha hecho resucitar a más de un alma muerta a la vida de la gracia. La milicia angélica o cofradía del Cíngulo, de que más abajo damos noticia, ha sido establecida como un homenaje a su pureza y un remedio contra los vicios.

* * *

Nadie hay que sea verdaderamente casto, dicen los santos con profunda y celestial filosofía, si no es al mismo tiempo verdadero humilde. Son éstas dos virtudes hermanas gemelas y no pueden vivir la una sin la otra; aun los artistas, al pintar un tipo de la Virgen, la pintan candorosa e ingenua, prestando así, con la perspicacia de su instinto un corroborante a la sentencia de los doctores eclesiásticos. La humildad, pues, de Tomás de Aquino fue tan grande como su castidad; ya desde niño sobresalió en ella, ni tuvo menoscabo cuando lograba triunfos en ninguna manera buscados sobre sus compañeros, ni cuando era el *luminare maius*, como le llamaban, no sólo de las más famosas universidades, sino aun de toda la Iglesia católica. Dos rasgos sólo citaremos, uno de su juventud y otro de su edad ya madura, que manifiestan la grandeza de su hu-

mildad. Viéndole tan silencioso y modesto entre el bullicio de los estudiantes, uno de éstos, en la Universidad de París, le tomó por de ingenio apagado y entendimiento obtuso, por lo cual ofrecióse a repetirle cada día la lección del maestro. Aceptó Tomás muy agradecido la oferta, pero acaeció un día en que la materia explicada era tan sumamente difícil, que el improvisado preceptor se encontró atollado y sin poder salir del paso, y entonces Tomás, tomando el argumento, lo desenvolvió magistralmente y con gran raudal de luz, quedando el pretencioso mancebo confundido y pidiéndole mil perdones por su ligereza.

La ciudad de Bolonia vio también resplandecer públicamente la humildad del santo doctor, tan querido de aquella célebre Universidad. Estaba un día paseando por el claustro de su convento, recogido y meditando como solía, cuando un fraile lego forastero que tenía permiso del Prior para hacerse ayudar del primero que encontrase para unas diligencias que tenía que practicar en la ciudad, no conociendo al grande Maestro le mandó que le siguiese y le ayudase. Santo Tomás, por ser muy fornido y tener llagada una pierna, caminaba con dificultad, mas el lego andaba tan precipitadamente que atropellaba al bondadosísimo y sapientísimo varón que mansamente le seguía. Admirábanse no poco los transeúntes de aquel espectáculo, hasta que al último, emprendiendo sacudidamente al lego, le pidieron razón de por qué tan sin miramiento trataba al famosísimo doctor. El lego, caído en la cuenta, le pidió mil perdones, mas el santo díjole ingenuamente que no había motivo para ello.

Por esta condición humilde y apacible tuvo el santo muy buenos amigos, amándolos tiernamente. Hallándose una vez con su amigo Fray Reginaldo de Piperno, en un castillo de la campiña romana, ambos cayeron enfermos de tercianas. El santo sanó presto, mas su amigo continuó enfermo gravemente; consolábale Tomás con celestiales palabras, y al último, aplicándole al pecho una reliquia de la santa virgen Inés, que siempre llevaba consigo por el grande amor que tenía a la

virginidad, y haciendo fervorosas oraciones, recobró Reginaldo la salud inmediata y milagrosamente. Santo Tomás, como humilde, era agradecido, por lo cual toda su vida celebró la fiesta de Santa Inés con acciones de gracias y aun la hacía celebrar a la Comunidad *cum bona refectione fratrum*, según la candorosa frase de su primitivo biógrafo. Pero, si Santo Tomás manifestaba su humildad en los sucesos prósperos, mucho más aún resplandecía en los adversos. Un día, cuando su nombre y autoridad llegaban ya a lo sumo, estando en unos exámenes para maestro en la Universidad de París, el joven bachiller que se graduaba, impugnó acre y violentamente la doctrina del Santo; éste, sin inmutarse, con la suma serenidad que le distinguía, le oyó pacíficamente; mas al volver a su convento, los otros frailes y los estudiantes le hicieron cargos porque impunemente había dejado atacar en su doctrina la honra de su escuela y de la misma verdad. Contestóles Santo Tomás: «He creído, hijos míos, que convenía disimular a este joven maestro en su primer ensayo, y no dejarle confundido delante de todos los doctores. En cuanto a mi doctrina, no temo, gracias a Dios, la contradicción de nadie, pues siempre la fundo en la autoridad de los Santos y en razones evidentes. Mas si creéis que mi paciencia ha sido excesiva, mañana al continuar el examen puedo hacer lo que hoy he omitido.» En efecto, como al día siguiente el graduando se aferrase aún temerariamente a sus opiniones, el doctor angélico le dijo dulcemente: «Maestro, la doctrina que habéis defendido es en detrimento de la verdad, pues va contra tal concilio; por consiguiente, es preciso que reforméis el juicio si no queréis estar en oposición con el concilio.» Comenzó entonces el joven a moderar su lenguaje, mas no el fondo de sus ideas. Tomás de Aquino tomó otra vez el argumento, citó el texto del concilio y le redujo a confesar su error y a que humildemente le pidiese le enseñara la verdad. A lo que repuso el Santo: «Ahora habláis bien»; y le enseñó la doctrina verdadera, dejando admirados a todos los doctores de la Universidad con su ciencia y su modestia, con su fuerza y su bondad.

Su alma era inaccesible a las tentaciones de la vanagloria. Cuidaba poco de su reputación, y menospreciando todas las cosas temporales, andaba por el recto camino de la verdad y de la virtud, sin inquietarse por los juicios de los hombres, y a veces solía decir: «Doy gracias a Dios, porque jamás he obedecido a una sola sugestión de vanidad, ni me he ensoberbecido elevándome por encima de la humildad que me corresponde a pesar de que mi ciencia, mi cátedra de doctor, mis actos y mis triunfos académicos me hayan proporcionado pretexto. Si alguna vez se ha producido en mí un primer movimiento indeliberado, la razón al momento lo ha cohibido y detestado».[1]

De tanta serenidad de espíritu dio muestras en las muchas controversias que sostuvo con infieles y herejes, cismáticos y malos católicos, y hasta con los que blasfemaban de lo que él más amaba en este mundo y que era su propia vida: las órdenes mendicantes. Aquella grande alma nunca se alteraba; y en sus inmortales escritos, que resplandecen de franqueza, no hay una palabra despreciativa, tratando a los filósofos y teólogos, aun a los que refutaba, con la mayor cortesía: si las doctrinas de éstos eran obscuras o ambiguas, con toda benignidad las explica y concilia, y era tal su maestría en ello que la *Summa theologica*, con toda verdad, puede ser llamada la conciliación de todos los grandes pensadores con Dios. Cuando la defensa de la Religión o de la fe le obligaban a combatir las opiniones erróneas hacíalo con tanta mesura, templanza y modestia, que el papa Benito XIV,[2] poniendo su conducta por modelo, dice: *Ad hanc ceteri quoque sese componere studeant, qui ab eius schola, doctrinaque recedunt.*

* * *

El régimen de su vida era el siguiente: Madrugaba mucho, yéndose a la iglesia donde se daba un hartazgo de Dios

1. Jules Didiot.
2. Constitución *Sollicita.*

antes que los otros frailes se levantasen; cuando tañía la campana de Maitines, volvía sigilosamente a su celda para bajar con la Comunidad a fin de que nadie sospechase que hacía algo extraordinario. Celebraba la misa cada día muy de mañana y con grandísima devoción y abundantes lágrimas, sobre todo al llegar a la Comunión. Acabada su misa, ayudaba otra, como hemos dicho, y a veces dos. Inmediatamente, se sentaba en su cátedra de profesor y enseñaba la sagrada teología. Luego, se ponía a escribir o a dictar a varios secretarios a la vez, y a la hora de la comida, al dejar su celda, no abandonaba, empero, sus elevados pensamientos; tomaba después una ligera recreación que consistía, muchas veces, en un paseo solitario y silencioso por el claustro o por el huerto del convento, viéndole sus compañeros con la frente iluminada por la luz de sus meditaciones. A veces, se olvidaba de la recreación, y subiendo luego a su celda, se entregaba a la lectura de las Sagradas Escrituras, de los filósofos y de los doctores eclesiásticos, hasta llegar a la hora de tomar la meridiana, que la solía tomar muy corta; volvía luego a estudiar o escribir hasta la hora de Completas, a que asistía con la Comunidad. Durante el rezo de esta hora canónica, acostumbraba experimentar grande abundancia de devoción sensible, hasta el punto de que con frecuencia caía en estado de éxtasis y derramaba abundantísimas lágrimas. También cada año, en la fiesta de la Natividad del Señor, tenía una maravillosa visión de la Santísima Virgen con su divino Hijo, que le llenaba de una alegría inefable.

Jamás le vieron ocioso. El estudio y la devoción ocuparon su vida entera. Era muy amigo de la predicación sencilla y popular y aficionado a los pobres, para los cuales, a veces, reservaba una parte de su modesta ración. A fin de que su espíritu no se secase por el trato continuo con los filósofos y ejercicio de la razón, se había impuesto la regla de leer cada día un largo trozo de las *Collationes Patrum*, de Casiano. De esta manera el sacro fuego de la piedad cristiana ardía de continuo en aquella alma bienaventurada, y su santidad llegó a

tales quilates, que le fue revelado a la gloriosa Santa Matilde, virgen de la Orden de San Benito: *Videlicet Angelorum claritatem, Prophetarum merita, Apostolorum dignitatem et excellentiam, Martyrum triumphalem gloriam, Confessorum doctrinam et sanctimoniam, omniumque Sanctorum glorificationem quadam similitudine in se contrahebat.*[1]

Carta exhortatoria

DE SANTO TOMÁS A UN DISCÍPULO SUYO, PROPONIÉNDOLE LA FORMA CONVENIENTE DE ADQUIRIR LAS CIENCIAS DIVINAS Y HUMANAS

Puesto que me preguntas, mi carísimo en Cristo, Juan, de qué manera te conviene proceder para adquirir el tesoro de la ciencia, quiero darte el consejo de que no desde los principios pretendas por los arroyos abismarte en el mar, porque por lo fácil débese ir a lo difícil. Éste es mi consejo y tal debe ser tu norma. Sé comedido en el hablar y no te entregues fácilmente a la conversación; ama la pureza de conciencia; jamás dejes la oración; sé amigo de la celda, si quieres penetrar en la *mística bodega*; manifiéstate con todos amable; no escudriñes vidas ajenas; con nadie te familiarices, porque la mucha familiaridad engendra menosprecio y distrae de los libros; no te ocupes de lo que se dice y pasa por el mundo; huye, sobre todo, de la disipación. Sigue las huellas de los hombres santos y buenos; sin mirar quién lo dice, todo lo bueno que oigas guárdalo en tu memoria. Mira de entender bien lo que lees y oyes; en tus dudas busca la certeza; acaudala cuanto puedas en el tesoro de tu inteligencia, siendo solícito para llenarlo; no busques lo que está por encima de ti. Siguiendo esta conducta, producirás mientras vivieres útiles flores y frutos

1. *Rev. Ger. et Mech.*, t. II, pàg. 333.

en la viña del Señor, Dios de los ejércitos. Obra así, y alcanzarás el objeto que te propones.

Epistola exhortatoria

DIVI THOMAE AD QUEMDAM IN QUA PROPONIT IDONEUM MODUM SALUBRITER ACQUIRENDI SCIENTIAM SIVE DIVINAM SIVE HUMANAM

Quia quaesisti a me, in Christo mihi charissime Ioannes qualiter te studere oporteat in thesauro scientiae acquirendo tale a me tibi super hoc traditur consilium, ut per rivulos non statim in mare eligas introire, quia per faciliora ad difficiliora oportet devenire. Haec est ergo monitio mea et instructio tua

Tardiloquum te esse iubeo et tarde ad locutorium accendentem: conscientiae puritatem amplectere: orationi vacare non desinas: cellam frequenter diligas, si vis in cellam vinariam introduci: omnibus te amabilem exhibe: nihil quaere penitus de factis aliorum: nemini te multum familiarem ostendas, quia nimia familiaritas parit contemptum, et subtractionis a studio materiam subministrat: de verbis et factis saecularium nullatenus te intromittas: discursus super omnia fugias: sanctorum et bonorum imitari vestigia non omittas: non respicias a quo audias, sed quidquid boni dicatur memoriae recommenda: ea quae agis, et audis, fac ut intelligas; de dubiis te certificas: et quidquid poteris in armariolo mentis reponere satage sicut cupiens vas implere: altiora te ne quaesieris.

Ista sequens vestigia, frondes et fructus in vineam Domini Sabaoth utiles, quamdiu vitam habueris, proferes ac produces. Haec si sectatus fueris, ad id pertingere poteris, quod affectas. Vale.

De esta preciosísima carta hemos sacado los temas para las meditaciones de la Novena en honor del Santo.

Novena en honor de Santo Tomás de Aquino, celestial Patrón de las Escuelas Católicas

Hecha la señal de la cruz, se dirá todos los días la siguiente

Oración

Nos habéis llamado, oh Señor, al estudio de las ciencias y a la adquisición de la verdadera sabiduría, don el más excelente que de vuestra mano siempre generosa puede recibir la criatura racional; y no satisfecho aún con ese llamamiento, para que no erremos el camino, nos dais a Santo Tomás para guía y maestro que nos conduzca hasta el mismo trono de la verdad. Y vos, angélico Maestro, no sólo en vuestros libros nos brindáis con el maná de las inteligencias, que es la ciencia verdadera, sino que además, con preciosísimos consejos, nos enseñáis la senda segura por donde alcanzaremos la sabiduría divina y humana. Mas es cierto que la sabiduría no puede habitar en un alma súbdita del pecado, y conociéndome yo reo de mil crímenes, postrado ante el divino acatamiento los lloro y detesto, y pido al amorosísimo Jesús que, rociándome con su sangre santísima, me restituya la limpieza de corazón, a fin de que así consideradas fructuosamente las enseñanzas del Maestro, pueda encaminar mi vida según ellas, a mayor honra y gloria divina. Amén.

PRIMERA MEDITACIÓN

De la pureza de conciencia

Conscientiae puritatem amplectere.

Si quieres, oh alma, levantar tu vuelo hasta Dios, es en primer lugar necesario que te limpies de terrenales afectos; sólo

los limpios de corazón pueden ver a Dios: como el ave
retoza por el barro sale de él empapada, disminuyendo la
lidad de sus alas, así también las afecciones terrenas y m
danales, robando brío al principio intelectual, enturbiando
nitidez del espíritu, impiden, o a lo menos en gran man
dificultan, que las más sublimes ideas de la divina substan
se reflejen en nuestra mente, como la corriente de agua
enturbiarse pierde la virtud de reflejar las imágenes de
objetos. Lo terreno inclina a la tierra, por lo cual, al penet
en el alma, ésta, a su manera, hácese térrea e impotente p
las altas especulaciones espirituales. Si de veras preten
ser discípulo del Ángel de las Escuelas, debes, en cie
modo, ser ángel; el hombre carnal nunca se sentará con p
vecho en su escuela. De la lujuria nos enseña [1] que se orig
la ceguera de la mente, y de la gula la torpeza del sentido
por esto Dios, que destinaba nuestro Santo a Maestro espe
lativo y práctico de todos los que pretenden seguir los ca
nos de la ciencia verdadera, dotóle magníficamente con
virtudes de la castidad y de la abstinencia. Alcanzó sobre
bajas y torcidas inclinaciones de la naturaleza humana
dominio completo; mas no lo logró de balde, sino después
recia lucha, de la que, saliendo vencedor, no por sus prop
fuerzas, sino por la gracia divina, mereció sentirse ceñir
lomos con el cíngulo de la castidad perfecta por dos ángel
que desde entonces le contaron ya entre los suyos. Antes, pu
de ser angélico por la alteza de su entendimiento, lo fue por
pureza de su alma, y ésta fue la base y el verdadero princi
de su celestial sabiduría.

Imita, pues, oh alma, a tu Maestro en la castidad, si quie
alcanzar alguna semejanza con él por la sabiduría; sé angéli
primero por la pureza de tus costumbres, y lo serás despu
por la sutileza de tu entendimiento en el estudio de los di
nos misterios. Invócale juntamente con la Santísima Virg

1. 2-2, q. 15, art. 3.

en los trances peligrosos, y alcanzarás una segura y nobilísima victoria.

Después de haber meditado un rato, se rezarán las siguientes

ORACIONES

¡Oh Padre de las misericordias y Dios de toda consolación, que al pedazo de barro de nuestro cuerpo habéis querido animar con esta inteligencia que lo vivifica y que es un destello y preciosa imagen de vuestra substancia soberana! La ignorancia de la inteligencia y la rebeldía de la voluntad nos impiden llegar a Vos; oh Verdad y Bondad suma, Vos nos llamáis y nosotros no sabemos seguir, nos mostráis vuestro rostro resplandeciente de luz, y nos enamoramos de las viles criaturas; rectificad, pues, nuestros apetitos corporales y espirituales, a fin de que nuestro ser, que de Vos procede, vuelva a Vos ennoblecido con la verdad y la virtud. Oh Maestro y Protector querido, glorioso Santo Tomás: la Iglesia, a quien tanto amasteis, nos coloca bajo vuestra dirección y amparo; interceded, pues, por vuestros fidelísimos discípulos y oíd benignamente sus humildes súplicas.

Oh Ángel purísimo de las escuelas católicas, oh casto dechado de corazones cristianos, alcanzadnos aquella pureza de corazón que se necesita para ver a Dios. — *Pater, Ave et Gloria.*

Oh Sol resplandeciente de celestial sabiduría, disipad de nuestro entendimiento las tinieblas de la ignorancia y dadnos a beber los límpidos raudales de vuestra ciencia sublime. — *Pater, Ave et Gloria.*

Oh dulce enamorado de la divina hermosura, encended en nosotros el sacro fuego de la caridad que junta a la criatura con su Dios. — *Pater, Ave et Gloria.*

ANTIPHONA [1]

Felix Thomas, Doctor Ecclesiae, Lumen Mundi, Splen
Italiae, Candens Virgo, Flore munditiae, bina gaudet cor
Gloriae.

℣. Iustus, ut palma florebit.
℟. Sicut Cedrus Libani multiplicabitur.

OREMUS

Omnipotens aeterne Deus, qui Sanctum Thomam Docto
Ecclesiae tuae, ut eam clarificaret, et fecundaret, fecisti;
nobis eius imitari charitatem, zelum ardentem, eius se
humilitatem, et devotionem, eius adamare castitatem, et
tatem, sicque nostri Doctoris Thomae vestigiis, fac nos in
rere, ut nunquam a te separemur, sed te cum illo ado
laudare, in aeternumque benedicere valeamus. Amen.

SEGUNDA MEDITACIÓN

DEL ENFRENTAMIENTO DE LA LENGUA

Tardiloquum te esse iube
tarde ad locutorium accede

La doctrina divina y la humana enseñan elocuentemen
amante de la verdadera sabiduría lo necesario que es
lencio. De él hace una virtud la religión cristiana, y, anat
tizando la locuacidad como causa de muchos pecados, de

1. Hemos copiado la antífona y oración del *Octavario* dado a l
la *Milicia angélica* de la ciudad de Lérida, en 1746.

sabio al que sabe callar.[1] En efecto, para serlo, se requiere ser reflexivo; tiempo hay de allegar y tiempo de esparcir; nadie puede esparcir si antes no allega, y nadie allega si antes no calla, y nadie habla bien si antes no se ha consagrado largamente a ordenar su entendimiento en la quietud del silencio. El mismo Pitágoras exigía un silencio de cinco años a los que entraban en su escuela, pero en nuestros tiempos miserables, olvidadas las lecciones de la sabiduría divina y de la humana, ni la misma inexperta juventud practica lo de la divina sentencia: Sé presto para oír y tardo para hablar.[2] El mundo se pierde por exceso de palabras y falta de reflexión.[3] Oye, pues, alma mía, el precepto del Espíritu Santo y aun el de tu angélico y sapientísimo maestro; el discípulo hablador jamás alcanzará la ciencia del maestro, sus reposadas enseñanzas rebosarán fuera de un entendimiento inundado de los conceptos e ideas ligerísimas que sirven de tema a las mundanales discusiones, como salta lo primero fuera de una vasija el aceite, al llenarse aquélla de agua. Jamás el hombre locuaz alcanzará la solidez de espíritu, y ésta es precisamente la joya más preciada a que debe aspirar el tomista; silencioso en gran manera era nuestro Santo cuando, jovencito, frecuentaba las famosísimas escuelas de París y de Colonia; sus condiscípulos le llamaban el buey mudo de Sicilia, mas después, los mugidos de este buey han resonado por todo el orbe de la tierra.

¡Oh discípulo! Si los ejemplos del angélico maestro no te mueven, muévante los del Maestro divino. La celestial sabiduría encarnada, o sea Nuestro Señor Jesucristo, por muchos años de su vida terrena se mantuvo callado, jamás fue discípulo ni frecuentó escuelas, ni debió temer que la futilidad de la humana conversación disipase su entendimiento, y, no obstante, guarda pertinaz silencio hasta que llegó la hora de predicar su celestial doctrina, para enseñarnos a nosotros a oír

1. Proverbios, X, 19.
2. Santiago, I, 19.
3. Jeremías.

callando e investigando, fuera de cuando es necesario ha
para mayor gloria de Dios. ¡Oh alma mía! No te dejes ar
trar de esta general concupiscencia de hablar, promovida
el estímulo de la vanidad.

TERCERA MEDITACIÓN

DEL AMOR AL RETIRO

Cellam frequenter diligas, s
ad cellam vinariam introduci.

Los ejemplos de todos los santos nos demuestran la
lencia de la vida retirada, y los maestros de la vida espiri
y los doctores eclesiásticos, nos exhortan de continuo
dejar nuestro aposento, en donde precisamente, y no fi
hemos de encontrar el tesoro escondido de la ciencia y
virtud. El ánimo, dice el filósofo,[1] hácese sabio y prudent
el sosiego y reposo; y aquel otro maestro de cristiana
duría práctica, Tomás de Kempis, escribió que era más
no moverse de la celda que, saliendo de ella, dejar de ofe
a Dios. No en vano la Sabiduría celestial nos recuerda q
mundo es cruel enemigo de nuestra alma, por lo cual deb
huir de él, refugiándose en el retiro. La sociedad en que
oh discípulo de Santo Tomás, te predicará doctrinas opu
del todo a éstas, y las costumbres universalmente te inclir
al amor a la publicidad, a la vida pública, al trato frecu
con los hombres. Mas en competencia entre las enseñanz
Dios y las de los sabios y santos que Aquél ha enviado
instruir al mundo, y las enseñanzas de éste, dominad
toda clase de concupiscencias, es decir, en competencia

1. In 7, Phys. 2.

la Sabiduría y la vanidad, acógete al magisterio de la primera. Mira cómo se formaron aquella máxima inteligencia y aquel áureo corazón de tu angélico maestro, y verás que providencialmente es conducido a la tierna edad de cinco años a los monjes de Monte Cassino, pasando bajo su dirección y sabia enseñanza los primeros años de la adolescencia, dentro de los torreados muros de aquella venerable y solitaria abadía. No importa que más tarde se traslade a Nápoles para continuar sus estudios en aquella universidad; el régimen de su vida será el mismo, repartirá su tiempo entre los ejercicios literarios y los piadosos, el mundo será para él como si no existiera, o mejor dicho, se conceptuará superior al mundo, por lo cual irá aquilatando su ciencia y su virtud, para poder un día emplearse en remediarle. Tal es el concepto en que debes tener al mundo: nada debes esperar de él, porque nada bueno puede darte; antes por el contrario, en el retiro de tu aposento debes ir trabajando en acaudalar virtudes y letras, medios indispensables para cumplir una misión benéfica en favor de la sociedad. ¡Oh alma mía! No dejes engañarte por el falso resplandor de la sabiduría mundana y, levantando tu vuelo, ve a posarte, cual pájaro solitario, en el retiro de tu casa, para entregarte a la vida de reflexión y estudio.

CUARTA MEDITACIÓN

De la oración

Orationi vacare non desinas.

Si a todo cristiano le es indispensable la oración, mucho más al hombre de estudio; y si en todas las ocasiones difíciles debemos recurrir a este remedio celestial, de un modo particular si pretendemos alcanzar los excelentísimos dones de la ciencia y de la sabiduría. Toda criatura racional debe a Dios

el tributo de su inteligencia, en que consiste la oración
este tributo obliga mayormente a quien de la inteligenci
un uso continuo, dedicándose al cultivo y ornato de la i
Los primeros patriarcas pagaban lealmente a Dios las
cias de sus campos, los más nobles sabios que han pis
tierra le han rendido también los más preciosos frutos
privilegiado entendimiento. Conságrate, pues, tambié
alma!, a la contemplación divina; no es sólo un debe
ti, sino aun una necesidad; la oración es la raíz de la s
ría; todo don perfecto deriva del Padre,[1] en cuyo senc
la ciencia verdadera, y no puedes subir hasta su divino
para alimentarte de la verdad suprema, sino en alas de
ción. Salomón pedía a Dios la sabiduría con vivas insta
y el Real Profeta consagró el más largo de sus saln
XVIII, a impetrar la ciencia de la Ley divina. Si necesi
biduría pídela a Dios, que a todos da liberalmente y a
rechaza;[3] por lo menos, ¡oh discípulo del angélico Ma
jamás dejes de orar antes de entregarte al estudio. Sar
más no fiaba de su portentoso entendimiento, sabía q
sólo una centellica de la luz divina, por lo cual nunca
el libro o la pluma sin que antes, humildemente postra
vantase su entendimiento y su corazón hasta el que h
rido ser llamado Padre de las luces. Dios es el más exc
maestro de los hombres, y por esto verás que los verd
y grandes doctores han sido hombres de oración, y e
escuela del trato divino han adornado su inteligencia c
brehumanos resplandores. ¿Sabes cómo vencía Santo
las dificultades que encontraba en la interpretación de l
tos libros? Con ayunos y más prolongadas oraciones.

Resuélvete, pues, ¡oh alma!, a no fiar tan sólo de las f
de tu entendimiento, para adquirir la verdadera cienci
el propio esfuerzo y el auxilio divino alcanzarás aquel
milde sabiduría cuyo vestíbulo es la oración.

1. Santiago, I, 17.
2. Sabiduría, VIII.
3. Santiago, I, 5.

QUINTA MEDITACIÓN

DE LA VANA CURIOSIDAD

Nihil quaere penitus de factis aliorum.

La verdadera sabiduría es enemiga del mundanal bullicio, mas no todos los que pretenden adquirirla pueden retirarse a la vida solitaria, sino que a muchos les es preciso vivir en medio de la sociedad; por lo cual, alma mía, debes seriamente considerar los medios oportunos para librarte de los inconvenientes de la vida mundana. Ya San Pablo escribía a su discípulo Timoteo:[1] Vela sobre ti mismo y sobre la doctrina que estás llamado a enseñar; párate sobre todo en esto y, haciéndolo, te salvarás a ti mismo e igualmente a los que te oyeren. Tal debe ser la norma de tu conducta. Con frecuencia, y hoy más que nunca, se suscitan cuestiones entre los hombres; las pasiones al punto se interesan, y en lugar de encontrar aquel dominio del entendimiento, informado por la fe, sobre las demás fuerzas del alma, encuentran en aquéllas, los que en ellas se mezclan, la perturbación de espíritu tan contraria al espíritu tomístico, cuyo distintivo es la serenidad y el sosiego. El vértigo es hoy, por desgracia, muy general en los entendimientos, por lo cual tus diligencias no han de ser para multiplicar las relaciones con los hombres, sino para profundizar la que te tienes con el Ángel de las Escuelas; de esta manera, según la sentencia de San Pablo, aprovecharás a ti y a aquellos sobre los cuales hayas de influir. Es cosa muy común el gusto de vivir en medio del mundo, poniéndose al corriente de la multitud de incidentes que de continuo surgen en la complicada vida moderna; alégase que es necesario conocer la sociedad, cuando cabalmente ésta es mejor conocida del que la contempla desde la elevación de una vida supe-

1. I, cap. IV, v. 16.

rior a las bajas corrientes de las pasiones e ideas mundan
como conoce mejor la posición de un campamento quie
contempla desde lo alto de una montaña, que el que fo
parte del mismo. *Attende tibi et doctrinae*, te repetiré, p
con San Pablo; sea tu primer cuidado el de tu alma y e
la ciencia, y así, no sólo te salvarás a ti, sino aun a los o
Contempla a tu angélico Maestro, y le verás siempre cc
grado al cumplimiento de sus obligaciones, sin mezclars
los asuntos ajenos; por esto acaudaló tan ricos tesoro
virtud y ciencia, y pudo, en medio de las populosas ciud
de Roma, París y Colonia, consagrarse al trato de la sabid
sin que lograsen estorbarle las relaciones sociales de su r
lísima familia.

Dale, pues, alma mía, a tu nativa curiosidad un pábulo
noble que el de las novedades fútiles del mundo, y mir
satisfacerla, como el angélico Maestro, con el pan substa
so de la verdad.

SEXTA MEDITACIÓN

De cómo conviene evitar la excesiva familiaridad

*Nemini te multum famili
ostendas, quia nimia familia
parit contemptum, et subtr
nis a studio materiam subr
trat.*

No es tan exclusivo el amor de la ciencia, que sea in
patible con el amor de los amigos, ni este último es
malo, sino bueno, según la doctrina de las Sagradas Le
mas es cierto que todo afecto preponderante es en detrin
de los demás, por lo cual le conviene al hombre de estud
dejarse arrastrar de la tendencia a una familiaridad exce
Quien tenga muchos amigos y gaste el tiempo en platica

ellos, se fastidiará de la ciencia y olvidará los libros, acabando por aborrecerlos, y no obstante, ¡oh discípulo del Angélico!, el nobilísimo nombre de filósofo de que debes preciarte, ya sabes que significa amante de la sabiduría. Un carácter grave es el que conviene al que pretende revestirse del magisterio de esta sublime filosofía cristiana que llamamos religión católica; concíliase quien lo posee el amor respetuoso de los demás, disponiéndoles a que un día se sujeten a sus enseñanzas y dirección. Quien mucho se familiariza nunca logrará imponerse, exponiéndose aun al menosprecio, de que debe huir con todas veras el que está destinado a ser maestro de la verdadera sabiduría. Esta gravedad, procura que no sea ceñuda ni pretensiosa, sino que respire sencillez y bondad, y de ella tienes un perfecto modelo en tu angélico Maestro. A una perfecta cortesía, dice uno de sus biógrafos,[1] que denotaba al descendiente de una ilustrísima raza italiana, juntaba el excelente hábito de la reserva y de la dignidad; no buscaba el crearse relaciones exteriores, no alargaba las conversaciones y se detenía poco en el locutorio del convento, evitando así todas las palabras inútiles y el mezclarse en asuntos temporales fuera del caso de necesidad. Y no creas, alma mía, que esto te desobligue de la virtud de la humildad, ni que el consejo de Santo Tomás, de evitar el menosprecio, sea contrario al ejemplo de todos los santos que siempre han pretendido los desprecios, ya que el santo doctor, lo que aquí te enseña es quitar la causa viciosa que hace perder, delante de los prójimos, la verdadera estima, que el Sabio apreciaba en más que mil tesoros.

Hazte, pues, familiar con Dios y con el angélico Maestro, y ennoblecido tu carácter con su trato, ilustrado tu entendimiento y rectificada tu voluntad, lograrás la dignidad propia del cristiano.

1. Jules Didiot.

SÉPTIMA MEDITACIÓN

DE LA AMABILIDAD

Omnibus te amabilem e

Medita, alma mía, seriamente, este dulce consejo del l tro: *Omnibus te amabilem exhibe.* Se propone la sabi moderar, equilibrar y ordenar de tal modo las fuerz nuestra naturaleza, que hasta en lo exterior de la person plandezca el sumo concierto que en su interior domina amabilidad para con todos es el signo cierto de un car bien templado. Si no eres amable para con todos, sobreve luego la discordia en el círculo en que debes vivir, se alt tu corazón, se perturbará tu mente y la ciencia no pre en tu entendimiento desasosegado. La verdadera cienc amable, y por esto, cuando aquella infinita Sabiduría de quiso encarnarse y andaba por el mundo con naturale hombre, su amabilidad fue manifiesta a todos y ni siqui más adverso pudo hacérsela perder; ¿y qué diremos, mía, del angélico Maestro? Con todos congeniaba, a to avenía, no sentía siquiera los impulsos de la ira, ni au sentía los estímulos de la envidia, tan general, por desg entre la gente literata, y hasta con suma suavidad aguan adustas embestidas más de una vez que fue víctima de ell

Ningún consejo debes conceptuar más precioso pa vida práctica que el que sirve de tema a esta medita *Omnibus te amabilem exhibe.* Evidentemente, declárase el angélico Maestro, discípulo de Aquel que conquistó el do tan sólo con su amor; y es indudable que, en estos tie desgraciados, la sabiduría cristiana ha de enseñorearse vez de la tierra mostrándole lo infinito de su amabilidad de, alma mía, para instruirte, no sólo a las enseñanzas también a los ejemplos de Santo Tomás. Era amigo de q aplicasen los convenientes castigos, de que se procedies el rigor debido para extirpar la malicia humana, mas, de

este cuidado a los prelados, de su corazón bondadosísimo sólo brotaban sentimientos benéficos a favor de sus semejantes; fue siempre amable para con todos, y si quieres seguirle e imitarle como es tu deber, procura, reprimiendo de tu corazón todo tumulto, ser prenda de paz entre aquellos en cuya sociedad debes vivir.

OCTAVA MEDITACIÓN

DEL AMOR A LOS EJEMPLOS Y DOCTRINAS DE LOS SANTOS

Sanctorum et bonorum imitari vestigia non omittas.

Es hoy día muy estimada la originalidad y la novedad, así en las ideas en cuanto atañe a la vida científica, como en las costumbres por lo que hace a la vida práctica; todos queremos distinguirnos, y es porque, en realidad, más que movernos el amor de la verdad y de la virtud, nos excita el vanísimo estímulo del amor propio y de la mundana admiración; por esto conviene, en gran manera, que retengas en tu memoria, a fin de librarte de esta tentación del siglo, el provechoso aviso del Maestro: sigue siempre las pisadas de los santos y buenos. Ya el apóstol San Pablo enseñaba a los primeros cristianos los grandísimos peligros que entraña para la fe la introducción no sólo de ideas peregrinas, sino aun también de palabras nuevas. Es claro que el hombre de estudio debe trabajar en la adquisición de toda clase de nuevos conocimientos, para dedicarlos después al servicio y aclaración de la doctrina revelada. Así lo practicó constantemente el angélico Maestro; mas por lo que toca a los divinos misterios y a su explicación, jamás te muevas de las enseñanzas de los santos Padres y doctores de la Iglesia, y en especial del que es Sol de ella y Ángel de las Escuelas, Santo Tomás de Aquino. La ciencia

sagrada siempre ha de ser tratada con profunda vener
y no debemos tocarla sino poseídos del mayor respeto. C
nuestro Santo, en virtud de obediencia, se graduó de d
postrado y con la frente en el suelo lloraba amargame
oraba, repitiendo aquellas palabras de David: «la verd
sido disminuida por los hijos de los hombres», temien
en su grande humildad, relajar con sus explicaciones lo
terios divinos que le imponían la obligación de enseña
más se propuso ser original, sino dar verdadera y sólid
trina condensando en un solo cuerpo las múltiples en
zas de todos los sabios y doctores que le habían prec
tratándoles siempre con la reverencia de discípulo. Pero
la vida especulativa debes seguir las pisadas de los ma
mucho más en la vida práctica y en el ejercicio de las vi
Quizás nuestro siglo es el único que no ha reputado est
sabiduría. En la tradición cristiana y en la historia eclesi
alma mía, encontrarás el manantial de la verdadera ci
de la santidad. Del angélico Maestro, nos dice la Iglesi
de continuo revolvía las vidas de los antiguos y pri
Padres, saturando su espíritu del riquísimo aroma de v
que de ellas se desprende, y si quieres imitarle y llegar
término en tu mortal carrera, ten de continuo fijo el
en la doctrina y el otro en los ejemplos de aquellos gra
santos, y aparta su vista de la frivolidad del siglo.

NOVENA MEDITACIÓN

DE LA HUMILDAD CIENTÍFICA

Altiora te ne quaes

Las Sagradas Letras, en varios lugares, nos exhort
primir el vano estímulo de investigar los secretos m
de la Divinidad, y el Espíritu Santo dice que el que lo

1. Jules Didiot.
2. Breviario Romano.

se sentirá oprimido por la gloria de Dios. Reconócete, pues, alma cristiana, incapaz de tal empresa, y entiende que pretenderla tan sólo es, según la doctrina tomista, una injuria a la majestad del Omnipotente. En efecto, nuestra inteligencia es incompetente e incapaz de subir a aquel conocimiento; todo el orden sobrenatural está por encima de nuestras fuerzas, por lo cual, desde el principio del cristianismo, vemos que todos los que lo han intentado han caído en el abismo del error, encontrándose después cogidos en las redes de la soberbia. Mas, sin embargo, es indudable que Dios se complace en dar cierta participación de los secretos misterios a las criaturas racionales. Ningún ejemplo, en este caso, más evidente que el de tu angélico Maestro: tuvo luz maravillosa en todo lo más escondido de la divina naturaleza, mas no pretendió alcanzarla con sus fuerzas, ni se fiaba de su razón natural, y repetidas veces, durante su vida, manifestó que su ciencia más la atribuía a largueza y gracia de Dios que a trabajo de sus facultades. Humíllate, pues, delante de la infinita Sabiduría, si quieres de veras alcanzarla, y recuerda que San Agustín enseña que el que ante ella se levanta será aplastado, al paso que el que ante ella se postra será levantado. ¡On alma mía! ¡Cuántos se han perdido por querer llegar hasta la Suma Verdad, pero no llevados en brazos de esta misma Verdad, sino por el esfuerzo de las propias naturales facultades, movidas al impulso de un ciego orgullo! Nadie llega a la soberana, sublime y resplandeciente Verdad sino conducido por ella misma, por lo cual, ¡oh discípulo del Angélico!, empieza siempre tus investigaciones tomando por punto de partida la fe, que es el mejor don que tu inteligencia ha podido recibir, y pídele de veras al Señor que, por su misericordia infinita, te introduzca en el amoroso seno de la Verdad y allí te instruya en sus inefables secretos.

La milicia angélica

El cíngulo que los ángeles ciñeron a Santo Tomás cuando, después de alcanzada definitiva victoria en la ruda pelea que

tuvo que sostener en defensa de la castidad, quedó entreg
a un dulce y misterioso sueño, ha sido objeto de una espe
veneración. Juan de Uccelli, que fue nombrado maestro ge
ral de la orden de Predicadores el mismo año en que mu
el Santo, lo regaló a su patria, donde se veneraba en el c
vento de la Orden; mas hoy día, a consecuencia de la su
sión piamontesa, ha sido trasladado a Chieri, donde lo pos
los frailes de Santo Domingo. Es de lino blanco, pero cor
tiempo se halla oscurecido y de color de perla. Tiene de la
siete palmos y la parte que pende, y consta de quince nu
San Pío V tenía este cordón en tanta estima que, querie
depositarlo como reliquia en una basílica de Roma, ofre
por él al convento de Uccelli otras importantísimas reliqu

Cipriano Uberti, inquisidor de la Fe en esta última ciud
deseoso de aumentar la devoción a Santo Tomás y el amo
la castidad, en 1580 empezó a distribuir cíngulos semejante
del Santo, y la experiencia desde entonces acá ha demostr
su eficacia para conservar la virtud angélica. Hay casos
triunfos maravillosos del espíritu sobre la carne. Los maest
y estudiantes de las más célebres Universidades de Eur
adoptaron la costumbre de ceñírselo, y la Iglesia premió
numerosas indulgencias a los que se alistaban en la Milicia
gélica.

Para formar parte de esta Cofradía, se requiere: 1.º E
inscrito en el libro de la misma. 2.º Llevar ceñido de conti
día y noche el cíngulo, que ha de ser bendito o por un
gioso de Santo Domingo o por otro sacerdote que tenga a
ridad para ello. Y se exhorta, además, a los inscritos a pr
sar cordial devoción a Santo Tomás, y a recitar cada día
su honor, para alcanzar la santa pureza, la siguiente

Oración

Oh escogida azucena de inocencia, purísimo Santo Tor
Vos que conservasteis siempre hermosa la estola bautis

Vos que ceñido por los ángeles fuisteis un verdadero ángel en carne; os ruego que intercedáis en mi favor con Jesucristo, cordero inmaculado, y con María, reina de las vírgenes, a fin de que, llevando ceñidos mis lomos con el sagrado cíncuio, merezca recibir el don de vuestra castidad; y para que así imitándoos en la tierra pueda un día con Vos, oh esforzado custodio de mi pureza, ser coronado entre los ángeles en el Paraíso. — *Pater, Ave et Gloria.*

℣. Ora pro nobis, S. Thomae.

℟. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Oremus

Deus, qui nos in durissimo castitatis certamine constitutos, almo S. Thomae cingulo munire dignatus es, largire supplicibus tuis, ita coelesti eius subsidio lascivum corporis et animae hostem in hac militia feliciter superare, ut perpetuae puritatis lilio coronati, inter castas Angelorum acies beatitudinis palmam a te accipere mereamur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Oración que ha de recitarse al ceñirse por primera vez vez los lomos con el sagrado cíngulo

Praecinge me, Domine, Cingulo puritatis, et meritis B. Thomae extingue in lumbis meis humorem libidinis, ut maneat in me virtus continentiae et castitatis. Amen.[1]

Además de una multitud de indulgencias parciales, hay las siguientes plenarias concedidas a los inscritos en la Milicia angélica.

1. Esta oración es de *Il Giglio della Purità,* Roma, año 1878.

1.º El día de la inscripción.

2.º El 28 de enero, día de la traslación de Santo Tomás fiesta principal de la Cofradía, si se visita la iglesia donde aquélla está erigida, rogando a la intención del Sumo Pontífice

3.º Una vez al mes si en cada día de él se ha rezado la oración: *Oh escogida azucena,* etc.

4.º En el artículo de la muerte si arrepentidos invocar con el corazón, si no pueden con la boca, el Santísimo Nombre de Jesús.

ORATIO

Pro peccatorum remissione

Ad te fontem misericordiae, Deus, accedo peccator: erg digneris me lavare immundum. O sol iustitiae, illumina ca cum: o aeterne medice, cura vulneratum: o Rex regum indu spoliatum: o mediator Dei et hominum, reconcilia reum: pastor bone, reduc errantem.

Da, Deus, misericordiam misero, indulgentiam criminos vitam mortuo, iustificationem impio, unctionem gratiae indu rato. O clementissime, revoca fugientem, trahe renitenten erige cadentem, tene stantem, conduc ambulantem. Ne obl viscaris te obliviscentem, ne deseras te deserentem, ne desp cias peccantem. Ego enim peccando, te Deum meum offend proximum laesi, mihi non peperci. Peccavi, Deus meus, fr gilitate contra te Patrem Omnipotentem, ignorantia contr te Filium Sapientem, malitia contra te Spiritum Sanctum: his offendi te Trinitatem excellentem.

Heu mihi misero, quot et quanta peccata commisi, qual perpetravi! Dereliqui te, Domine, amore malo accedente, more malo concutiente: et potius te amittere, quam amat carere, potius te offendere, quam cupiditatibus abstinere v lui. O Deus meus, quantum nocui verbo et opere, peccan latenter, patenter, et contumaciter! Quare pro mea fragilit

te supplico, ut non attendas meam iniquitatem, sed tuam immensam bonitatem, et remittas clementer quae feci, donans dolorem pro praeteritis, et cautelam efficacem de futuris. Amen.

ORATIO

Ad assequendas virtutes

O Deus omnipotens, omnia sciens, principio et fine carens, qui es virtutum donator et conservator, digneris me stabilire solido fidei fundamento, et tueri inexpugnabili spei clypeo, atque decorare nuptiali caritatis vestimento. Da mihi per iustitiam tibi subesse, per prudentiam insidias diaboli cavere, per temperantiam medium tenere, per fortitudinem adversa patienter tolerare. Da bonum quod habeo, non habentibus libenter impendere, bonum quod non habeo, ab habentibus humiliter quaerere.

Da mihi, malum culpae, quod feci, varaciter accusare, malum poenae, quod sustineo, aequanimiter ferre: bono proximi non invidere; de bonis tuis semper gratias agere; habitu, incessu, et motu disciplinam semper servare: linguam a vaniloquio restringere: pedes a discursu cohibere: oculos a vago visu comprimere: aures a rumoribus separare: vultum humiliter inclinare: mentem in coelestia levare: transitoria contemnere, te tantummodo desiderare: carnem domare: conscientiam expurgare: sanctos honorare: te digne laudare: in bono proficere; et bonos actus fine sancto terminare.

Planta in me, Domine, virtutes: ut circa divina sim devotus, circa humana officia providus, circa usum proprii corporis nulli onerosus. Da mihi, Domine, ferventem contritionem, puram confessionem, perfectam satisfactionem. Ordinare me digneris interius per bonam vitam; ut faciam quod deceat, et quod mihi proficiat ad meritum, et reliquis proximis ad exemplum. Da mihi, ut numquam ea quae fiunt insipien-

ter, appetam: et quae fiunt acediose, fastidiam: ne contingat inchoanda ante tempus appetere, aut inchoata ante consummationem deserere. Amen.

Oratio

De coelesti contemplatione

Te Deum totius consolationis invoco, qui nihil in nobis praeter tua dona cernis, ut mihi post huius vitae terminum donare digneris cognitionem primae veritatis, fruitionem divinae maiestatis. Da etiam corpori meo, largissime remunerator, claritatis pulchritudinem, agilitatis promptitudinem, subtilitatis aptitudinem, impassibilitatis fortitudinem. Apponas istis affluentiam divitiarum, influentiam delitiarum, confluentiam bonorum; ut gaudere possim supra me de tua consolatione, infra de loci amoenitate, intra de corporis et animae glorificatione, iuxta de angelorum et hominum delectabili associatione.

Consequatur apud te, Clementissime Pater, mea rationalis potentia illustrationem sapientiae, pars concupiscibilis desiderabilium adeptionem, irascibilis triumphi laudem. Est enim apud te evasio periculorum, distinctio mansionum, concordia voluntatum. Ibi est amoenitas vernalis, luciditas aestivalis, ubertas autumnalis, et requies hiemalis.

Da, Domine Deus, vitam sine morte, gaudium sine dolore ubi est summa libertas, libera securitas, secura tranquillitas iucunda felicitas, felix aeternitas, aeterna beatitudo, veritatis, visio, atque laudatio: ubi es tu, Deus, omne bonum. Amen

Oratio

Ad vitam sapienter instituendam

Concede mihi, misericors Deus, quae tibi sunt placita ardenter concupiscere, prudenter investigare, veraciter ag

noscere, et perfecte adimplere, ad laudem et gloriam nominis tui. Ordina, Deus meus, statum meum; et quod a me requiris, ut faciam, tribue ut sciam; et da exequi, sicut oportet, et expedit animae meae.

Da mihi, Domine Deus meus, inter prospera et adversa non deficere, ut in illis non extollar, et in istis non deprimar. De nullo gaudeam vel doleam nisi quod ducat ad te, vel abducat a te. Nulli placere appetam, vel displicere timeam, nisi tibi.

Vilescant mihi, Domine, omnia transitoria, et cara mihi sint omnia aeterna. Tedeat me gaudii quod est sine te, nec aliud cupiam quod est extra te. Delectet me, Domine, labor, qui est pro te; et taediosa sit mihi omnis quies, quae est sine te.

Da mihi, Deus meus, cor meum ad te dirigere, et in defectione mea cum emendationis proposito constanter dolere.

Fac me, Domine Deus meus, obedientem sine contradictione, pauperem sine deiectione, castum sine corruptione, patientem sine murmuratione, humilem sine fictione, hilarem sine dissolutione, maturum sine gravedine, agilem sine levitate, timentem te sine desperatione, veracem sine duplicitate, operantem bona sine praesumptione, proximum corripere sine elatione, ipsum aedificare verbo et exemplo, sine simulatione.

Da mihi, Domine Deus, cor pervigil, quod nulla abducat a te curiosa cogitatio: da nobile, quod nulla deorsum trahat indigna affectio: da rectum, quod nulla seorsum obliquet sinistra intentio: da firmum, quod nulla frangat tribulatio: da liberum, quod nulla sibi vindicet violenta affectio.

Largire mihi, Domine Deus meus, intellectum te cognoscentem, diligentiam te quaerentem, sapientiam te invenientem, conversationem tibi placentem, perseverantiam fidenter te expectantem, et fiduciam te finaliter amplectentem. Da tuis poenis hic affligi poenitentiam, tuis beneficiis in via uti per gratiam, tuis gaudiis in patria perfrui per gloriam: Qui vivis et regnas, Deus, per omnia saecula saeculorum. Amen.

Oratio

Pro gratiarum actione

Laudo, glorifico, benedico te, Deus meus, propter immensa indigno mihi praestita beneficia. Laudo clementiam tuam me diu expectantem, dulcedinem tuam ulcisci simulantem, pietatem tuam vocantem, benignitatem suscipientem, misericordiam peccata remittentem, bonitatem supra merita impendentem, patientiam iniuriae non recordantem, humilitatem consolantem, patientiam protegentem, aeternitatem conservantem, veritatem remunerantem.

Quid dicam, Deus meus, de tua ineffabili largitate? Tu vocas fugientem, suscipis revertentem, adiuvas titubantem, laetificas desperantem, stimulas negligentem, armas pugnantem, coronas triumphantem, peccatorem post poenitentiam non spernis, et iniuriae non memineris. A multis liberas periculis, ad poenitentiam cor emollis, terres suppliciis, allicis promissis, castigas flagellis, angelico ministerio custodis, ministras temporalia, reservas nobis aeterna, hortaris dignitate creationis, invitas clementia redemptionis, promittis praemia remunerationis, pro quibus omnibus laudes referre non sufficio.

Maiestati tuae gratias ago propter immensae bonitatis tuae abundantiam, ut semper in me gratiam multiplices, et multiplicatam conserves, et conservatam remuneres. Amen.

Oratio

Ante communionem

Omnipotens sempiterne Deus, ecce accedo ad Sacramentum Unigeniti Filii tui Domini nostri Iesu Christi. Accedo tanquam infirmus ad medicum vitae, immundus ad fontem misericordiae, caecus ad lumen claritatis aeternae, pauper et egenus ad Dominum coeli et terrae.

Rogo ergo immensae largitatis tuae abundantiam, quatenus meam curare digneris infirmitatem, lavare foeditatem, illuminare caecitatem, ditare paupertatem, vestire nuditatem: ut panem angelorum, Regem regum, et Dominum dominantium tanta suscipiam reverentia, et humilitate, tanta contritione et devotione, tanta puritate et fide, tali proposito et intentione, sicut expedit saluti animae meae.

Da mihi, quaeso, Dominici Corporis et Sanguinis non solum suscipere sacramentum, sed etiam rem, et virtutem sacramenti.

O mitissime Deus, da mihi corpus Unigeniti Filii tui Domini nostri Iesu Christi, quod traxit de Virgine Maria, sic suscipere, ut corpori eius mystico merear incorporari, et inter eius membra connumerari. O amantissime Pater, concede mihi dilectum Filium tuum, quem nunc velatum in via suscipere propono, revelata tandem facie perpetuo contemplari, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti, Deus, per omnia saecula saeculorum. Amen.

Oratio

Post communionem

Sit, Iesu dulcissime, sacratissimum Corpus tuum, et Sanguis, dulcedo, et suavitas animae meae, salus et robur in omni tentatione, gaudium et pax in omni tribulatione, lumen et virtus in omni verbo et operatione, et finalis tutela in morte. Amen.

Oratio

Post communionem

Gratias tibi ago, Domine sancte, Pater omnipotens, aeterne Deus, qui me peccatorem, indignum famulum tuum, nullis

meis meritis, sed sola dignatione misericordiae tuae sat
dignatus es pretioso Corpore et Sanguine Filii tui Domini
tri Iesu Christi. Et precor te, ut haec sancta Communio
sit mihi reatus ad poenam, sed intercessio salutaris ad veni
Sit mihi armatura fidei, et scutum bonae voluntatis: sit v
rum meorum evacuatio, concupiscentiae et libidinis exte
natio: charitatis et patientiae, humilitatis et obedientiae,
niumque virtutum augmentatio: contra insidias inimico
meorum, tam visibilium quam invisibilium firma defen
motuum meorum, tam carnalium quam spiritualium perf
quietatio: in te uno ac vero Deo firma adhaesio, atque
finis felix consummatio.

Et precor te, ut ad illud ineffabile convivium me pecc
rem perducere digneris, ubi tu cum Filio tuo et Spiritu Sar
Sanctis tuis es lux vera, satietas plena, gaudium sempitern
iucunditas consummata, et felicitas perfecta: per eun
Christum Dominum nostrum. Amen.

Oratio

Ante studium

Creator ineffabilis, qui de thesauris sapientiae tuae
Angelorum hierarchias designasti, et eas super caelum er
reum miro ordine collocasti, atque universi partes elega
sime disposuisti: tu, inquam, qui verus es fons luminis e
pientiae, atque supereminens principium, infundere digr
super intellectus mei tenebras tuae radium claritatis, dup
in quibus natus sum, a me removens tenebras, peccatum,
licet, et ignorantiam. Tu, qui linguas infantium facis dise
linguam meam erudias, atque in labiis meis gratiam tuae b
dictionis infundas.

Da mihi intelligendi acumen, retinendi capacitatem, a
cendi modum et facilitatem, interpretandi subtilitatem
quendi gratiam copiosam; ingressum instruas, progressur

rigas, egressum compleas: qui cum Patre et Spiritu Sancto vivis et regnas verus Deus et homo, laudabilis, et gloriosus, et benedictus in infinita saecula saeculorum. Amen.

ORATIO

Ad beatissimam Virginem Mariam

O beatissima et dulcissima Virgo Maria, Mater Dei, omni pietate plenissima, summi Regis filia, Domina angelorum, mater omnium credentium, in sinum pietatis tuae commendo hodie et omnibus diebus vitae meae, corpus meum et animam meam, omnesque actus meos, cogitationes, volitiones, desideria, locutiones, operationes, omnemque vitam, finemque meum: ut per tua suffragia disponantur in bonum, secundum voluntatem dilecti Filii tui Domini nostri Iesu Christi: ut sis mihi, o Domina mea sanctissima, adiutrix et consolatrix contra insidias et laqueos hostis antiqui, et omnium inimicorum meorum.

A dilecto Filio tuo Domino nostro Iesu Christo mihi impetrare digneris gratiam, cum qua potenter resistere valeam tentationibus mundi, carnis et daemonis, ac semper habere firmum propositum ulterius non peccandi; sed in tuo, et dilecti Filii tui servitio perseverandi. Deprecor te etiam, Domina mea sanctissima, ut impetres mihi veram obedientiam, et veram cordis humilitatem, ut veraciter me agnoscam miserum, ac fragilem peccatorem, et impotentem non solum ad faciendum quodcumque opus bonum, sed etiam ad resistendum continuis impugnationibus, sine gratia et adiutorio Creatoris mei, et sanctis precibus tuis.

Impetra mihi etiam, o Domina mea dulcissima, perpetuam mentis et corporis castitatem: ut puro corde, et casto corpore, dilecto Filio tuo, et tibi in tuo Ordine valeam deservire. Obtine mihi ab eo voluntariam paupertatem cum patientia et mentis tranquillitate, ut labores eiusdem Ordinis valeam sustinere,

et pro salute propria et proximorum valeam laborare. Im
mihi etiam, o dulcissima Domina, charitatem veram, qu
cratissimum Filium tuum Dominum nostrum Iesum Chri
toto corde diligam: et te post ipsum super omnia, et p
mum in Deo et propter Deum: sicque de bono eius gauc
de malo doleam; nullumque contemnam, neque teme
iudicem, neque in corde meo alicui me praeponam.

Fac etiam, o Regina caeli, ut dulcissimi Filii tui tim
pariter, et amorem semper in corde meo habeam; et de t
beneficiis mihi, non meis meritis, sed ipsius benignitate
latis, semper gratias agam: ac de peccatis meis puram et s
ram confessionem, et veram poenitentiam faciam, ut eius
sequi merear misericordiam, et gratiam. Oro etiam, ut ir
vitae meae, caeli Porta et peccatorum Advocata, me indig
servum tuum a sancta fide catholica deviare non permi
sed tua magna pietate, et misericordia mihi succurras,
malis spiritibus me defendas: ac in benedicta Filii tui glo
passione, et in tua intercessione spe accepta, veniam de
catis meis ab eo mihi impetres, atque me in tua, et ei
lectione morientem, in viam salvationis et salutis di
Amen.

Rhythmus ad sacram eucharistiam

Adoro te devote, latens Deitas,
Quae sub his figuris vere latitas;
Tibi se cor meum totum subiicit,
Quia te contemplans, totum deficit.
Visus, tactus, gustus in te fallitur,
Sed auditu solo tuto creditur:
Credo quidquid dixit Dei Filius;
Nihil hoc verbo veritatis verius.
In cruce latebat sola Deitas,
At hic latet simul et humanitas:
Ambo tamen credens atque confitens,

Peto quod petivit latro poenitens.
Plagas sicut Thomas, non intueor,
Deum tamen meum te confiteor;
Fac me tibi semper magis credere,
In te spem habere, te diligere.
O memoriale mortis Domini,
Panis vivus, vitam praestans homini,
Praesta meae menti de te vivere,
Et te illi semper dulce sapere.
Pie pellicane, Iesu Domine,
Me immundum munda Tuo Sanguine,
Cuius una stilla salvum facere
Totum mundum quit ab omni scelere.
Iesu, quem velatum nunc aspicio,
Oro fiat illud, quod tam sitio:
Ut te revelata cernens facie,
Visu sim beatus tuae gloriae. Amen.

Sententiae morales S. Thomae Doctoris angelici, collectae a P. Cornelio a Lapide Societatis Iesu theologo

Paupertas iuncta impatientiae, est sumptus sine lucro.

Religiosus sine oratione, miles est gladio carens, et prorsus inermis.

Intelligere nequeo, qua ratione quis in peccato mortali possit ridere, et laetari.

Nequeo intelligere, qua ratione Religiosus, possit de alio cogitare, quam de Deo: Deo enim coniunctus despicere debet omnia extra Deum.

Passio Christi est instar radii solaris, qui licet pro omnibus creatus sit, non tamen omnibus prodest.

Rogatus, cur adeo fugeret feminas, cum ex femina natus esset, respondit: ideo fugio omnes, quia ex una natus sum.

Rogatus, quibus signis colligi posset, quemquam profecisse in via spirituali, et esse perfectum, respondit: duobus signis;

primo, si abstineat verbis iocosis et otiosis; secundo, s despici et contemni patienter ferat, immo et gaudeat: si e doleat se contemni, scito eum non esse perfectum, etiams: tret miracula, quia caret virtutis et sanctitatis fundame quod est humilitas.

Moriens rogatus, num qua re indigeret, inquiet, nulla; brevi habebo omnia, et potiar summo, omnique bono.

A sorore rogatus, 1.º quomodo salvari posset: respond volueris; tua enim voluntas te impellet ad omnia media a benda.

2.º Quid magnopere cuperet in vita; respondit: bene r

3.º Quid esset paradisus, respondit: nequit cognosci, quis eum labore et bonorum operum meritis fuerit assec et bona quae in eo sunt, fuerit expertus.

A sodalibus religiosis rogatus, quomodo haec vita sine re et lapsu exigi posset, respondit: si quis ita se gerat, ut r nem reddere possit, cur ita agat: hoc pacto nec cupiditate ira, nec alia turpi causa ad agendum impelletur.

Rogatus, cur triennium audiens Albertum Magnum ta set, respondit: quia necdum bene loqui didiceram coram berto.

Otium, aiebat, est hamus diaboli.

Si vis doctrinam assequi, unum lege librum.

MES EN HONOR DEL PATRIARCA SANT JOSEP PATRÓ DE LA IGLÉSIA *

Cristià lector: Aquí tens unes piadoses meditacions i altres devots exercicis per a consagrar un Mes al gloriós Patriarca Sant Josep, que havem escrit en nostra materna llengua, durant l'Advent que acaba de passar. El decret del papa Pius IX declarant-lo Patró de la Iglésia universal, les ordenacions de nostre Santíssim Pare Lleó XIII associant al Sant Patriarca a la seva gloriosa Esposa en les pregàries del mes d'octubre, no són més que l'autorització solemne d'una aspiració devotíssima de tota la cristiandat que, moguda per l'Esperit Sant, cerca un refugi en aquell qui fou protector del mateix Jesús en la terra. Catalunya s'ha distingit en aquesta profitosa devoció, i, per a mostrar-ho a propis i a estranys, en la ciutat de Barcelona es va edificant un temple en honor de la Sagrada Família, que serà un dels majors i més elegants de la cristiandat dedicats a Sant Josep.

D'altra banda, aquesta devoció és antiga en el nostre Principat; el gran predicador Sant Vicenç Ferrer en els seus ser-

* Devocionari escrit l'any 1894, amb el qual l'autor paga un tribut de recordança al seu pare, traspassat recentment, i en destina el producte al temple expiatori de la Sagrada Família. Fou estampat en la Casa Subirana, de Barcelona, l'any 1895. El 1906, per tal de proporcionar treball a una impremta de Vic, l'autor el féu reimprimir en aquesta ciutat.

mons retreu ja amb gran afecte al gloriós Patriarca; en aquel mateix segle XIV, en què el piadosíssim frare de Sant Domingo Isidoro de la Isla, escrivia son monumental llibre sobre San Josep, considerat com clàssic en la literatura piadosa, el nos tre gran escriptor Eiximenis, frare de Sant Francesc, en s vida de Jesucrist, fa un admirable vaticini de com temps venir el culte de Sant Josep es multiplicarà i estendrà per tot la cristiandat. En nostres dies, el piadós P. Butiñà, de l Companyia de Jesús, refereix en son llibre *Glorias de San Jos* haver descobert en uns pergamins de la Parròquia d'Arbec l'antic rés propi que al Sant Patriarca consagrava la Iglési tarraconense; i, demés, les confraries en honor del nostre Sar són molt velles en aquest país.

El nostre poble per força ha d'ésser devot de Sant Josep treballar i pregar fou la llei de la seva vida, i aquesta matei llei forma com la substància de la vida del virginal Espòs c Maria. Déu vulgui que a l'influx d'aquesta dolça devoció nostre poble es retorni, expellint de si les mentides i vicis qu li han alterat el caràcter cristià, que era la seva honra m excellent, i que porten tantes ànimes a la perdició eterna.

Les meditacions les havem procurat fer curtes de paraul i plenes de sentit; han, doncs, d'ésser llegides molt pausac ment. En cada una hi ha algun apartat que permet partir-l en dos punts, i al capdavall una *petició* que pot ser com conseqüència d'ella, i un petit *obsequi* per a cada dia. T això ho havem fet seguint el parer d'un estimat individu de Congregació de Sant Felip Neri, molt pràctic en llegir des la trona llibres piadosos, i al qual havem consultat aques matèria.

Barcelona, festa de Sant Joan, apòstol i evangelista, de 18

DIA I

Per la senyal de la santa Creu, etc.

Jesús, Maria i Josep,
jo us dono tot el meu ser.

ACTE DE CONTRICIÓ I PREPARACIÓ PER LA MEDITACIÓ

Senyor meu Jesucrist, Déu i home verdader, en qui crec, en qui espero i a qui amo més que totes les coses, em pesa en tot mon cor d'haver-vos ofès, proposo no tornar més a pecar, ajudat de vostra divina gràcia, que espero em concedireu per intercessió del vostre Pare adoptiu Sant Josep, de qui vaig ara a meditar les virtuts i alabar les excel·lències, confiant que m'assistireu il·luminant el meu enteniment amb llum celestial, i encenent el meu cor amb vostra sobirana caritat. I Vós, Verge Santíssima, intercediu per mi perquè sàpiga dignament comprendre, honrar i imitar les virtuts de vostre castíssim Espòs. Amén.

Meditació

PREDESTINACIÓ DE SANT JOSEP

Quan Déu envia a la terra una persona, la hi envia amb un fi que la lliga amb tota la humanitat i fins amb la mateixa divinitat. L'home sobre la terra no és com un gra d'arena desllligat de tots els altres i de son Criador. Reconeix, ¡oh home!, la teva dignitat. La vida que tens s'encamina a un fi sobrenatural; l'arquitecte qui ha construït l'edifici de la teva persona li ha donada una destinació gloriosa. Jesucrist, Senyor nostre, és el primer predestinat; per això no solament és l'exemplar de tothom, sinó que a la seva existència estan lligades totes les nostres existències, com els sarments estan agafats

al cep i viuen de la vida d'ell. Al costat de Nostre Sen Jesucrist hi veiem la veneranda figura de Sant Josep, i a ànima cristiana, procura contemplar la seva predestina gloriosa, molt lligada amb la de l'Infant diví, que guard baix l'ombra de la seva autoritat i providència.

Contempla, en primer lloc, la glòria de Sant Josep, l'alt de la santedat amb què Déu el volgué dotar destinant-lo a P adoptiu de Jesús i a espòs virginal de la Immaculada Ma Déu li fià lo que més estima. No pot estimar l'Etern Par cap altre ser tant com estima a Jesús, perquè és el seu etern i consubstancial, i estimant-lo a Ell s'estima a si teix. Déu ha donat a son Fill tota la seva glòria, la seva on potència i el propi ser. Fill i Pare en la naturalesa divina una mateixa cosa, i per això quan Déu collocà sota la pro ció de Sant Josep a son Fill unigènit Jesucrist, podem dir s'hi collocà Ell mateix. ¡Oh sublimitat de la glòria de S Josep! Tot un Déu el constitueix providència seva sobre terra. I tu, devot del Sant Patriarca, ¿no et fiaràs de la s providència quan tot un Déu l'escolleix perquè dirigeixi seus passos en el món? ¡Oh grandesa de la glòria de Sant sep, collocat sobre d'un Déu humanat dins de l'ordre de societat humana i terrenal!

La predestinació divina consignà també a Sant Josep, p què la guardés, com a fidel custodi, la perla bellíssima de Santa Verge, criatura la més excellent de totes, la primogèn de totes, la que amb l'aroma de la seva santedat havia de d infectar el món del baf pestilencial del pecat.

Contempla, doncs, a aquest diví Tresorer, Sant Josep, gu dant a Jesús i a Maria baix l'ombra benefactora de la seva p tecció, a qui els consignà la Sabiduria eterna; i per aquí dràs fàcilment entendre de quina confiança disfruta aqu Sant davant de Déu, ja que li confia tan sagrat dipòsit; i cristià, encès d'amor i confiança envers el Sant Patriarca, mana-li humilment que et vulgui també admetre baix el s patrocini i custòdia, que et tingui en companyia de Jesús i Maria, que vols ésser de la seva família, que et prengui c

a servidor i criat, puix fas el propòsit de dedicar tots els dies de la teva vida a servir i honrar a Jesús, Maria i Josep.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de Sant Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: Sant Josep, escollit per Pare nutrici de Jesús entre tots els homes, jo us escolleixo per especial protector meu entre tots els sants.

OBSEQUI: Faràs avui, tres cops al dia, un acte de fe en la Santíssima Trinitat.

PREGÀRIES PER A OBTENIR LA PROTECCIÓ DE SANT JOSEP

Recordeu-vos, ¡oh piadosíssim Patriarca Sant Josep!, que pertot arreu se sent parlar del vostre poder davant de Déu, i dels favors que cada dia els homes reben de vostra generosa mà. Animat jo amb aquesta confiança, a Vós també recorro, ¡oh castíssim Espòs de Maria! ¡oh dolcíssim Pare nutrici de Jesús!, i humiliat davant de la vostra presència fervorosament us demano que em prengueu baix el vostre patrocini, i siau el meu advocat davant del tron de vostre Fill adoptiu Jesucrist, assistint-me en vida i en mort; i per a més obligar-vos imploro la vostra protecció saludant-vos amb les set següents deprecacions i Parenostres, en memòria dels vostres set dolors i goigs.

I. Gloriós Patriarca Sant Josep, pel dolor que experimentàreu al veure i no comprendre el misteriós estat de vostra Esposa, i pel goig que sentíreu a l'anunciar-vos l'Àngel que havia concebut per obra de l'Esperit Sant: us demano m'alcanceu la gràcia de no judicar mal del pròxim. — *Pater, Ave i Gloria.*

II. Gloriós Patriarca Sant Josep, pel dolor que experimentàreu al contemplar la pobresa amb què nasqué Jesús, i pel goig que sentíreu al veure'l adorat d'Àngels, Pastors i Reis: us demano m'alcanceu la gràcia de saber servir al Rei de la glòria amb humilitat i pobresa d'esperit. — *Pater, Ave i Gloria.*

III. Gloriós Patriarca Sant Josep, pel dolor que experimentàreu al veure la sang que derramava el vostre tendre Fill en la cerimònia de la Circumcisió, i pel goig que tinguéreu a l'imposar-li per ordenació divina el nom de Jesús o Salvador: us demano m'alcanceu la virtut de la mortificació de la carn, que és l'alegria de l'esperit. — *Pater, Ave i Gloria.*

IV. Gloriós Patriarca Sant Josep, pel dolor que experimentàreu a l'oir en el temple com Simeó profetitzava la Passió de Jesús, i pel goig que sentíreu al saber que amb ella salvaria als homes: us demano m'alcanceu la gràcia de conèixer el mèrit de la creu i d'estimar-la. — *Pater, Ave i Gloria.*

V. Gloriós Patriarca Sant Josep, pel dolor que experimentàreu al deixar la vostra Pàtria fugint pel desert a Egipte, i pel goig que sentíreu al veure caure a la presència de Jesús les estàtues dels falsos déus: us suplico m'alcanceu la gràcia de saber deixar tot lo del món abans d'ofendre a Déu. — *Pater, Ave i Gloria.*

VI. Gloriós Patriarca Sant Josep, pel dolor que experimentàreu al tornar a la terra d'Israel pel temor de que Jesús fos injuriat, i pel goig que sentíreu a l'anunciar-vos l'Àngel que estaríeu segur a Natzaret: us demano m'alcanceu la gràcia de saber confiar tranquillament en la Providència divina. — *Pater, Ave i Gloria.*

VII. Gloriós Patriarca Sant Josep, pel dolor que experimentàreu quan perdéreu a Jesús, i pel goig que sentíreu al trobar-lo en el Temple entre els doctors, admirat de tothom: us demano la gràcia de que sàpiga trobar a Déu freqüentant dignament els sagraments. — *Pater, Ave i Gloria.*

ORACIÓ

Santíssim Patriarca Sant Josep, digníssim Espòs de la Verge Maria i Pare nutrici de nostre Redemptor Jesús, que per vostres heroiques virtuts, dolors i goigs mereixéreu tan singulars prerrogatives i privilegis per a intercedir pels vostres de-

vots: us suplico, oh gloriós Sant, ens alcanceu a cada un de nosaltres les virtuts pròpies del nostre estat, i que tots siem devots de vostra amada Esposa Maria Santíssima, perquè per la seva intercessió i la vostra puguem vèncer als nostres enemics pels mèrits de Jesús, i aconseguir les gràcies i favors que us demanem, per a santificar les nostres ànimes, obtenir una feliç mort i després disfrutar eternament de la glòria. Amén.

DIA II

Començaràs com el dia primer, i així tots els altres dies.

Meditació

UTILITAT DE LA MEDITACIÓ A SANT JOSEP

En el món es considera de summa importància per a les necessitats de la vida temporal, no solament la possessió de riqueses, el disfrutar de salut, sinó també el tenir amistat amb persones poderoses que en cas de convenir ens puguin ajudar. Però nosaltres, encara que vivim en el món, a més estem també subjectes a forces superiors a les dels homes; la nostra vida, no solament espiritual, sinó també temporal, depèn d'un Poder que està sobre del món; i en la cort on resideix el Monarca qui governa totes les coses humanes, convé tenir-hi qui procuri per nostres necessitats i defensi la nostra causa.

Tots els sants són escoltats per Déu; i és una de les veritats més consoladores de la Fe cristiana la que ens ensenya que els habitants del cel i de la terra formen com una sola societat, comunicant-se els uns amb els altres; i els de dalt corresponen als obsequis que reben dels de baix, amb una amorosa intercessió en favor seu. Però entre tots aquests benaventurats intercessors que contemplem al voltant del summe mediador Jesús, com els rebrots al voltant de l'olivera, sobresurt el glo-

riós Patriarca Sant Josep, a qui tots els cristians cerquen confiant amb son valiment davant del tron de l'Etern. És meravellosa la universal devoció a Sant Josep, estesa per totes les nacions de la terra, entre totes les classes, lo mateix eclesiàstics i religiosos que seculars, tant rics com pobres, així en les grans ciutats com a pagès. Un esperit que ha baixat de dalt, com un vent de gran força, remou a la multitud del homes; i el dit de l'Esperit Sant, que escriví en les Sagrades Escriptures, parlant del Josep de l'Antic Testament, figura del nostre Patriarca, aquella sentència que diu: «Aneu tots a Josep, perquè ell és el procurador de la casa del Rei»; aquest mateix dit omnipotent de l'Etern és el qui empeny amb igual força que suavitat a tots els cristians envers Josep, procurador universal del poble cristià en totes les seves necessitats.

El poble cristià és el cos místic de Jesucrist, el cos de Jesucrist està animat per l'Esperit diví; i quan tu vegis que tota la cristiandat, pastors i ovelles, eclesiàstics i seculars, estan moguts per un mateix Esperit, tingues per segur que aquell moviment universal ve de Déu, el qual és Esperit d'unió i no de discòrdia, i infon sentiments que dolçament lliguen als homes els uns amb els altres, com veiem que avui succeeix amb el culte al gloriós Patriarca Sant Josep.

Mira, doncs, si pots tenir confiança en aquesta devoció. Els llibres t'explicaran que ella vingué de l'Orient, que els antics doctors ja la recomanaven, que Santa Teresa l'estengué molt; però tu has de veure en tot això la mà de Déu, qui es val dels homes com d'instruments; essent Ell, emperò, el qui governa el cor dels homes i regeix les seves llengües en tot allò que pertoca a la glòria de Déu i al bé dels homes redimits per Jesucrist.

Segueix, doncs, oh cristià, aquesta direcció espiritual. Recorre a Sant Josep i et trobaràs remeiat d'ànima i de cos, com cada dia ho veiem per nostres propis ulls en multitud de casos.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de Sant Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: Gloriós Patriarca Sant Josep, sieu el meu procurador en totes mes necessitats davant de vostre Fill Jesús.

OBSEQUI: Repetiràs sovint, entre dia, aquesta jaculatòria: *Sant Josep, pregueu per mi.*
Lo demés com a la plana 329.

DIA III

Meditació

LA VIDA DE SANT JOSEP ÉS LA TÍPICA VIDA HUMANA

La vida humana podem considerar que es divideix en dues vides: la temporal i l'eterna. La destinació de l'home és a la vida eterna; i pots contemplar la bondat divina considerant com la vida que mai ha d'acabar, que és la vida perpètua, Déu l'ha feta feliç i benaventurada, d'un repòs inefable i impertorbable; i la vida penosa, mortificada i plena d'amargor, l'ha feta temporal, passatgera i quasi bé momentània. Però fins la vida present, que és com un temps de prova, el bon Déu l'ha suavitzada, i, tenint en compte la flaquesa humana, sovint dóna a l'home viador consols i goigs que li fan més passadores les penalitats de la vida.

L'exemplar d'aquesta manera de procedir de la Providència divina en la vida de l'home sobre la terra el pots contemplar en el gloriós Patriarca Sant Josep, la vida del qual, com contemplen sovint els seus devots, fou com un teixit de dolors i goigs. Així també, cristià, has de considerar que serà la teva vida. Ni tot calamitats i sofriments, ni tot goigs i plaers. La Providència en la manera de governar les ànimes atén a l'interès summe de la seva salvació eterna; i així com un argenter poleix els diamants perquè sien més resplendents, així també el nostre Criador mira sobretot que el nostre cor resplendeixi de virtuts. El fred i la calor són convenients a les plantes. El

regal continuat corromp a l'home; el sofriment sens inter ció el rendiria i destruiria, i per això la sapientíssima P dència de Déu, en el govern de la nostra vida, va alternan dolors i goigs per a major bé de la nostra ànima.

Pensa que en aquest món ni el bé ni el mal són eter per això podem dir que en aquest món, fora de la virtut pecat, ni hi ha bé ni mal, sinó que l'home és qui fa bon dolentes les coses, segons la manera com se les pren. D' que lo que per un és motiu de santificació, per altre és m de condemnació: la riquesa i la pobresa, per exemple, als els porten a la santedat i als altres a la perdició. Feliç el r és moderat i caritatiu, feliç el pobre si és resignat i confor a la voluntat de Déu; però ai del ric si es deixa portar c supèrbia, i ai del pobre si s'omple d'enveja i desesper Mira com Sant Josep sap guardar un perfecte equilibri, no es decanta ni d'una part ni de l'altra, en les diverses co gències de la vida. La Iglésia ens el proposa en això princ ment per exemplar. Les tribulacions que exerciten la seva ciència li serveixen per a practicar la virtut de la conforn amb la voluntat divina; els goigs que alegren el seu espe donen expansió al seu cor li donen ocasió de practicar la vi de l'agraïment envers el Pare celestial, i així és que contí ment va guanyant mèrits per a la seva glorificació eterna.

Cristià, imita tu a ton celestial protector; aprofita't tan les adversitats com de les felicitats, pensa que et governa és sapientíssim i bondadós, qui no et posarà mai més càr de la que pots dur, i si algun cop et sents afeixugat pel pe la tribulació, acut a Sant Josep, qui sostindrà el teu cor i consolarà ton esperit.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: Sant Josep, alcanceu-me la gràcia de la moc ció, tant en les prosperitats com en les tribulacions de la v

OBSEQUI: Diràs set *Gloriapatris* en acció de gràcies a la Santíssima Trinitat per la virtut admirable que resplendeix en Sant Josep.

Lo demés com a la plana 329.

DIA IV

Meditació

SANT JOSEP, EXEMPLE DEL TREBALLADOR

Tota la santedat consisteix en fer la voluntat de Déu. La voluntat de Déu és la llei de l'home, i aquest en tant és més perfet en quant més s'acosta a aquella amorosa voluntat divina. Els graus de la santedat no es compten per les oracions que es diuen, ni per les penitències que es practiquen, ni per les caritats que es fan; es compten per la perfecció amb què es compleix la voluntat de Déu, amb què s'executen els designis de la seva Providència. L'home no és providència de si mateix; fins l'incrèdul, l'home donat a la impietat, ha d'admetre que les coses no segueixen el curs que marca un home; sinó que hi ha un ser invisible qui les governa i mena cap a un fi desconegut. Doncs bé, aquell qui més perfectament correspongui a aquestes disposicions de la Providència és el més perfet. Reconeix, oh treballador, la teva dignitat, i contempla com en l'ordre etern de les coses, en el regne de la Veritat, tu sense moure't del teu estat pots pujar més amunt que el doctor qui il·lumina a la Iglésia, que el pontífex qui ha regit sàviament les ànimes dels homes, que el ric cristià qui ha fundat hospitals, escoles i donat milions als pobres. Compleix la voluntat de Déu i seràs sant.

Per a comptar els graus d'aquesta santedat compta els graus de la teva conformitat amb la voluntat divina. Aquell qui es rebella contra ella no pot salvar-se: el primer grau, doncs, de la santedat consisteix en admetre i respectar la voluntat de Déu; el segon, en complir-la fidelment fins en les

coses de més petita importància; el tercer, en complir-la amor i goig. Desgraciadament, havent minvat la fe, avui pocs els qui compleixen la voluntat de Déu, els qui es resi a la Providència amb goig i amor; emperò no falten er homes qui porten la càrrega de la vida amb dignitat, i se xen els camins aspres d'aquest món amb suavitat espir perquè els il·lumina la fe, els alenta l'esperança i escalfa esperit la caritat; perquè són ciutadans del regne de la V i no judiquen de la felicitat pel plaer dels sentits, sinó p dignitat de l'home i per la pau de la seva consciència. si vols, cristià, trobar un exemplar digne d'imitació, si veure a l'home afeixugat pel treball i al mateix temps d rit lliure, suau i tranquil, penetra amb la consideració en lla botiga de fuster de Natzaret, que és l'admiració dels à la glòria de Déu i l'honor dels fills d'Adam. No hi veurà torbació, no hi trobaràs inquietud, no hi sentiràs les ang del qui treballa per força, perquè el sant fuster acce lloc humil en què l'ha posat la Providència, i treballa, r força com esclau, sinó amb gust i amor, com qui sap qu el treball es perfecciona l'home, i s'adrecen les males i cions, es guanyen mèrits i l'home es fa mereixedor d'un nitat benaventurada.

El repòs és la major delícia de l'home; però si no ses no reposaràs. La tristesa sol ésser el patrimoni d avorreix el treball; no vulguis mai, cristià, deixar-te d de tal misèria. Alça els ulls i contempla al sant fuster J demana-li que intercedeixi per tu davant de Jesucrist, a sàpigues fer del treball un medi de felicitat, de pau i vació eterna.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: Gloriós Patriarca, feu-me sempre, a exem tre, amant de complir les meves obligacions.

OBSEQUI: Exercitaràs avui amb gran cuidado la virtut de la diligència.

Lo demés com a la plana 329.

DIA V

SANT JOSEP ENNOBLINT AL TREBALLADOR

Els pensaments de Déu disten tant dels pensaments dels homes com dista el cel de la terra. Els homes consideren la dignitat per les prerrogatives i qualitats externes de les persones, miren lo de fora i no lo de dins: un home ric i ben vestit sembla que sia més que els altres, i, no obstant, no és així davant de Déu, qui mida la importància i la vàlua de l'home per les qualitats i virtuts del seu esperit. Això t'explicarà com és que hagi collocat en el cim de la cristiandat, en el lloc més important i preeminent entre els homes, a un humil fuster d'una vila ignorada, a Josep de Natzaret.

Déu ha honrat, doncs, en Sant Josep a la persona del treballador d'una manera admirable, i que tots els homes de la terra són incapaços de saber imitar. Déu fa les coses de debò. Els homes honren amb les paraules; Déu, amb les obres. Sentiràs als moderns parlar de la dignitat del treballador, dels drets del treballador, de la protecció que se li deu donar; però el mateix qui així parla si és treballador mira de deixar l'ofici i de cercar un modo de viure més lluït, i si no és obrer, fora de quan l'ha de menester pels seus fins polítics, mira amb indiferència a l'obrer i potser fins s'avergonyeix de tractar amb ell. Al revés, contempla a Jesucrist, qui, volent honrar al treballador, escull per a son Pare, davant del món i de la llei, a un senzill fuster; i com predicant l'amor a la pobresa, Ell mateix es fa pobre. I no creguis, cristià, que aquest modo d'obrar que ens ensenya Jesucrist s'hagi acabat i que els seus deixebles l'hagin oblidat; puix la santa Iglésia catòlica considera com fills seus més dignes a aquells qui, essent rics, per

amor de Jesucrist se fan pobres i treballadors, i es consa
al servei del seu pròxim, com d'això cada dia en pots v
exemples en els hospitals, hospicis, escoles i fins presons.
com resplendeix la sabiduria de Déu en la persona de
Josep! Així com el sol fa visibles moltes coses que fora d'
lla llum resplendent no es poden veure, així també la c
de la llum de Jesucrist ens fa comprendre en la person
fuster Josep com hi ha una dignitat en l'home per sobre d
riqueses i dels honors que el món adora i que s'han de d
de seguida com una boira.

D'aquesta consideració, cristià, has de treure una d'a
tes dues ensenyances: si ets obrer o treballador, alegra't v
al teu costat a Sant Josep carregat amb les eines de l
suant en son treball i al mateix temps sublimat a una
immensa, i pensa que si tu et portes dignament, partici
també de la glòria i dignitat del fuster de Natzaret; i
ric i no necessites del treball, humilia't davant d'aquell
treballador resplendent d'una glòria que tu no posseei
posseiràs mai; recorda't que en l'ordre etern de les cos
qui aquí són els primers allí seran els darrers, i els qu
són darrers seran primers, i ama i honra a l'obrer a q
vegada en el regne del cel veuràs collocat sobre de tu
a prop de Jesucrist i dignificat d'una manera sobirana.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió d
Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: Oh Sant Fuster, Josep, ensenyeu-me a cons
el mèrit dels homes per les virtuts que posseeixen.

OBSEQUI: Per amor de Sant Josep, guardaràs totes les ate
als qui són inferiors a tu.

Lo demés com a la plana 329.

DIA VI

Meditació

Esposoris de Sant Josep amb la Verge Maria

Contempla avui, devot de Sant Josep, els admirables esposoris del Sant Patriarca, amb la memòria dels quals s'alegren els àngels del cel i tota la Iglésia de la terra; perquè així com l'alba ens alegra perquè ens fa sentir que s'acosta l'hora de sortir el sol, així els esposoris de Maria i Josep ens recorden, són com el precedent del Naixement d'aquell Sol diví, qui havia d'il·luminar a tot el món i escalfar a tota la humanitat, erta del fred de la ignorància, Crist Jesús, amor de les nostres ànimes.

Considera com havia de complaure al Criador el matrimoni d'aquestes dues pures i nobilíssimes criatures. No és un instint cec i carnal el qui porta als dos virginals esposos a la celebració del seu matrimoni, és l'instint sobrenatural, la moció de l'Esperit Sant que sol guiar a les ànimes santes, qui en les seves resolucions i accions no cerquen més que la glòria de Déu i la seva pròpia santificació. En ton procedir i obrar, cristià, mou-te solament també per sentiments i aspiracions pures i nobles, pel desig d'agradar a Déu, i aleshores no dubtis que amb les teves obres dignificaràs la teva vida i obtindràs mèrits per a l'eterna salvació.

Els fills s'alegren quan recorden el matrimoni dels seus pares, celebren de vegades l'aniversari d'aquell dia; i la santa Iglésia catòlica celebra també cada any els Esposoris de Sant Josep amb la Verge Maria, amb gran consol dels devots, amb càntics i oracions en els quals se nota el goig intern de què està posseïda la Iglésia, quan celebra tal solemnitat. Perquè ¿per ventura no podem considerar els Esposoris de Sant Josep amb la Verge Maria, com el matrimoni dels nostres pares, en l'ordre sobrenatural i etern? ¿No són Josep i Maria com l'Adam i Eva de la nova descendència de Nostre Senyor

Jesucrist? Tots els cristians, en l'ordre espiritual i de la grà cia, podem i devem considerar-nos com a descendents de Josep i de Maria, d'aquell matrimoni santíssim baix l'ombra del qual a l'influx diví de l'Esperit Sant, ixqué el qui és soca del llinat ge humà redimit i santificat, Nostre Senyor Jesucrist. D'aques amable Redemptor, cristià, tu descendeixes i portes el nom ets cristià perquè ets fill de Crist, lo mateix que en l'ordr humà i temporal portes el nom del qui t'engendrà i portà a l vida.

En aquest augustíssim matrimoni el casamenter fou el Sar Esperit, i d'aquí pots considerar la conveniència, la similitu l'avinença entre els dos esposos. Eren l'un per l'altre; l'u digne de l'altre. Maria digna de Josep, Josep digne de Mari ¡Oh, quina idea més gran ens dóna del Sant Patriarca el se meravellós esposori! ¡L'Etern el considerà digne de Maria, más excelsa de les criatures, de la que és beneïda entre tot les dones, porta del cel i tron de la mateixa Divinitat! Ja pot doncs, devot del Sant Patriarca, sense por d'equivocar-te, co siderar-lo el més afortunat i feliç entre els fills de dona, més ennoblit entre la descendència d'Adam, fent d'ell objec d'un culte especial del teu cor, de la teva veneració més obs quiosa, amb la segura confiança de que la protecció que d' rebràs et demostrarà que no vas errat de ser-li molt devot.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de Sa Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: Oh santíssims Esposos Josep i Maria, siau meus pares en l'ordre de la gràcia.

OBSEQUI: Resaràs una *Salve* a la Verge i un *Parenostre* a S Josep felicitant-los per son esposori.

Lo demés com a la plana 329.

DIA VII

Meditació

Recels de Sant Josep

Déu es complau en posar dificultats als seus sants predilectes per a delectar-se veient com d'elles s'ixen, ressaltant la prudència i la virtut, la santedat de la seva vida, com un pes fa veure més clarament la força d'aquell qui el suporta. En la història de la Sagrada Família hi ha un pas interessantíssim i que ens descobreix la prudència del gloriós Patriarca Sant Josep.

L'Encarnació del Fill de Déu ja s'havia complert; el ventre virginal de Maria era el Sagrari on ja reposava el Verb etern, perquè el Sant Esperit havia inflamat el cor de la Verge en la divina amor i la Sabiduria Eterna ja hi habitava, encarnada en la Persona de Nostre Senyor Jesucrist. Mes la Providència de Déu no volgué revelar aquest inefable misteri al gloriós Patriarca Sant Josep, fins després que hagué passat tribulació suportant-la dignament. Així també, cristià, no obtindràs verdaders avenços en la vida espiritual, sinó després de tribulacions; ni mèrits, sinó després del combat.

El virginal Patriarca no podia comprendre lo que passava en la seva santa Esposa; no dubtava d'ella, la santedat de la qual li era evident, no podia avorrir-la perquè és amable sobre tota criatura; però un Fill sense Pare en la terra és una cosa tan superior a la humana pensa, que el gloriós Patriarca no podia comprendre-la sinó mediant una revelació divina. Mes ¡quines angoixes passà nostre santíssim protector mentre es trobà en aquell conflicte! La Llei antiga, molt rigorosa en aquesta matèria, manava apedregar a les qui s'eixien de la santa llei del matrimoni, i als marits els obligava a denunciar-les. Sant Josep, digne, prudent i temorós de Déu, calla la seva profundíssima pena, respecta a l'esposa, la santedat de la qual reconeix i ni menys vol mortificar-la de paraula; per lo qual

resol deixar-la i desemparar la pròpia llar. Mes Déu, així com volgué provar a Abraham i manà que un àngel li aguantés el braç quan anava a sacrificar a son fill Isaac, així també, provada la virtut altíssima de Josep, li envia un àngel que li descobreix el gran misteri que admira als àngels i als homes, qui al pronunciar-lo amb la llengua s'agenollen: *Verbum caro factum est.* Sàpigues, li diu, que tot un Déu s'ha encarnat en les pures entranyes de Maria. Considera, cristià, la veneració i l'alegria amb què Sant Josep rebria aquesta revelació, i si nosaltres ens agenollem al pronunciar el *Verbum caro factum est*, ¿amb quina devoció ell s'agenollaria davant d'aquell sagrari viu i d'ell tan amat, la Immaculada Verge Maria, en les entranyes de la qual vivia tot un Déu qui per amor nostre es feia home?

Seguint l'exemple de Sant Josep, evita sempre, cristià, la precipitació en judicar al pròxim, i tingues calma en els conflictes de la vida. Una gran devota del gloriós Patriarca, Santa Teresa de Jesús, ha fet cèlebre aquella seva sentència de que amb la paciència tot s'alcança. En efecte, amb la paciència, amb la discreció, reprimint la violència del nostre esperit les dificultats s'aplanen, els obstacles es desvaneixen i Déu mateix, qui permet que els homes tinguem de passar conflictes per a fer-nos lluir la virtut, envia l'àngel del seu auxili que ens fortifica, o la seva llum sobirana que ens il·lumina, i lo que abans servia de pena es converteix en motiu de glòria i de felicitat. Acut, sempre que et trobis desorientat, al gloriós Sant Josep, i ell et portarà a camí i et guiarà fins a les portes de la pàtria celestial.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de Sant Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: Gloriós Patriarca, ensenseyu-me d'ésser discret en les dificultats i conflictes de la vida.

OBSEQUI: Estudiaràs de no mortificar a ningú amb les teves paraules.

Lo demés com a la plana 329.

DIA VIII

Meditació

Del viatge a Betlem

La submissió i obediència a l'autoritat pública és un dels deures que imposa la santa religió de Jesucrist a aquells qui la segueixen; i per això pots contemplar en Sant Josep aquesta virtut, com totes les altres de la vida humana.

L'Emperador romà, el Cèsar, publicà un edicte d'empadronament, en virtut del qual Josep, descendent de Betlem, devia anar a aquella ciutat per fer-se inscriure en el registre. Contempla la humilitat del Patriarca; era ell de la família reial de David, és a dir, dels reis propis i naturals del país, i, no obstant, obeeix l'ordre de l'Emperador estranger qui regnava a Judea, i es disposa, vencent totes les dificultats, a anar a la petita ciutat on havia de néixer el Redemptor del món, conforme estava anunciat pels antics profetes.

Surten de Natzaret Josep i Maria, segons l'antiga tradició, muntada en la somera la celestial Verge, qui portava en ses entranyes el Fill diví de l'Etern Pare. Els grans contemplatius han trobat delícies i llums celestials en la consideració d'aquestes jornades de camí, que feren els sants esposos des de Natzaret a Betlem. ¿Qui podia pensar que en aquell pobre bagatge i en aquella humil companyia hi anava el Verb etern, qui venia al món per a il·luminar-lo i redimir-lo? Començava ja el temps de les noves grandeses, distintes de les mundanes, el nou ordre de coses, aquella excel·lència que consisteix en lo interior i invisible, en l'esperit, incomprensible pels homes materials i grossers, i que és lo que fa les delícies del mateix Déu. Aquells dos caminants, Josep i Maria, són mirats amb indiferència pels altres passetjants d'humil condició, tal volta amb menyspreu pels rics de la terra, qui, enlluernats per l'or, no saben veure cap més grandesa que la dels tresors; i, no obstant, eren acompanyats per una companyia invisible d'àn-

gels, puix portaven a Aquell del qual estava escrit que els àngels del Senyor guiarien els seus passos i que el portarien amb les palmes de les mans a fi que el seu peu no ensopegués amb les pedres del camí. Acompanya'ls, ànima meva, en sos devots passos; els cristians acompanyen a Jesucrist sagramentat quan és portat als malalts com a viàtic; pensa que aleshores, en aquestes jornades de Natzaret a Betlem, Maria i Josep porten el viàtic a tota la humanitat malalta, que duen a Jesucrist al món, on ha vingut per a ajudar als homes en el camí de la vida, deslliurar-los del pecat i consolar son esperit donant-los per aliment la veritat.

Entretant considera també les angúnies de Sant Josep per a cercar allotjament en les nits a la seva celestial Esposa, per a proporcionar-se el frugal menjar que havien de menester, els temors que es passaven en un camí llarg i faltat de vigilància; però com la Providència divina sempre dóna a l'home, quan ell li és fidel, una compensació en les dificultats i tribulacions de la vida, la dolça conversa dels dos esposos, l'oració que aquelles dues ànimes santíssimes juntament dirigien al cel, els donava un goig intens i suavíssim que superava a les penes i angúnies d'aquell dificultós viatge.

Cristià: tu també deus fer el viatge a la Betlem celestial pels camins penosos de la vida; però acomboia't amb Josep i Maria, i aquesta dolça amistat et suavitzarà totes les dificultats, i la pau de què disfrutaràs ja aquí serà com la mostra de la que Déu et té preparada en la vida eterna.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de Sant Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: Oh Josep i Maria, en els camins de la vida siau sempre la meva companyia.

OBSEQUI: Resaràs un *Parenostre* pels navegants i caminants.
Lo demés com a la plana 329.

DIA IX

Meditació

Sant Josep a Betlem

Contempla, ànima cristiana, a Josep i a Maria arribant a Betlem, plena la vila de forasters qui anaven allà per raó de l'empadronament. Els dos esposos passen com dos desconeguts, ningú fa cas d'ells perquè el món sempre ha fet més cas del soroll de les aparences que no pas del mèrit verdader de les persones; d'aquí que ens digui l'apòstol Sant Pau que devem viure en la terra com hostes i viatjants qui estan de pas, perquè el verdader cristià es troba estrany en el món, no hi cerca son repòs i sap que lo més que pot pretendre és tenir un bon viatge en el camí de la vida, arribant al port de l'eternitat amb seguretat de salvació.

Josep i Maria cerquen acolliment en els diferents hostals de la vila i no n'hi troben, perquè sens dubte els hostalers no els sentien gaires diners; i el Déu qui venia a néixer a Betlem volia adornar-se des del principi amb les resplendors de la pobresa material, manifestar-se desprès de les coses mundanes, per a realçar més la magnificència de la riquesa de l'esperit, de les coses celestials; puix venia a ensenyar que la pobresa no és un mal, ans al revés, és un medi molt propi per a arribar als cims de la santedat. ¿Quina serà, doncs, la casa on aniran a posar Josep i Maria? ¿Quins els criats que prepararan l'estada pel Rei de la glòria, qui està a punt d'arribar? Els sants esposos han cercat pertot arreu, i el lloc que troben no arriba a ser casa, és un estable o quadra on posen els pobres que no saben on allotjar-se. Ells mateixos s'arreglen l'estada; i els devots contemplatius i fins els artistes cristians consideren al gloriós Patriarca anant per la vila a cercar els elements més necessaris per la vida, l'aliment, la llenya, i preparant aquell humil lloc pel part sacratíssim de la Verge Maria, el cuidado i protecció de la qual la divina Providència li havia encomanat.

Vet aquí, cristià, en aquells moments tota la sort del m en mans de Sant Josep; vet aquí a Jesús i a Maria repos solament baix la protecció del gloriós Patriarca. Déu en el i Josep en la terra protegien al Salvador del món i a la Re de les verges, la Immaculada Maria. Penetra amb l'entenim en aquell estable de Betlem, contempla al senzill fuster Natzaret ocupat en humils feines domèstiques, i descobri un ordre de coses desconegut, i veuràs com s'equivoquen savis del món en sos judicis. El pervenir de les nacions, la s de la humanitat, l'haurien cercada els qui vivien en aqu temps, en les cases esplèndides dels prínceps, en els homes lletres qui estaven donats a l'estudi; i Déu, com volent bur la supèrbia humana i exalçar la humilitat, et fa veure cla simament com la sort de tots els homes, la renovació del m la salut de les ànimes i la vida eterna, està com en ma d'aquell senzill fuster de Natzaret, qui en una pobra quad de Betlem està vetllant i cuidant el sacratíssim part de la V ge Maria, la qual havia de portar al món al Salvador de t els homes.

No donis, doncs, importància a les grandeses humane sols és gran lo que és etern, són grans les coses que estan lli des amb l'eternitat, que les coses humanes que avui sór demà desapareixen no són dignes per si soles d'ocupar el t cor, que mai serà més feliç que vivint amb dolça familiari amb Jesús, Maria i Josep.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de S Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: Gloriós Patriarca Sant Josep, alcanceu-me q les les coses més humils i petites de la vida les sàpiga fer honor de Jesucrist.

OBSEQUI: Sies exacte en saludar quan passes pel davant d'al na iglésia, creu o imatge.

Lo demés com a la plana 329.

DIA X

Meditació

JOSEP EN EL SANT NAIXEMENT

Contempla, cristià, el pessebre o estable de Betlem, compta les sagrades persones que hi intervenen, examina l'edifici en què estan acollides, i aprendràs unes lliçons, del món enterament desconegudes. És el capgirament del món. Tu ja saps que ens diu l'Evangeli que els qui aquí són els primers, en l'eternitat seran els darrers, i al revés, que els darrers d'aquí seran allà els primers. A Betlem comença ja aquest nou ordre de coses: allí veuràs als poderosos postrar-se als peus dels humils, als lletrats i rics als peus dels qui tot just si saben lletra i que no tenen diners per a pagar hostal, al cel humiliat davant de la terra, els àngels als peus dels homes, els pastors i els reis adorant al Fill de Maria, al protegit de Sant Josep qui jau sobre d'un pobríssim llit de palla. ¿Quins foren els sentiments de Sant Josep en aquest pas inefable del Naixement de Nostre Senyor Jesucrist en el portal de Betlem?

Dos són principalment els afectes que se solen contemplar en el gloriós Patriarca durant el Sant Naixement. Tristesa per lo pobrament que ha de rebre al Rei de la glòria al venir al món; i, certament, considerant les coses d'una manera humana, i Sant Josep era home, essent el gloriós Patriarca l'encarregat de preparar i cuidar de la casa del Fill de Déu a la terra, li havia de fer molta tristesa el no tenir cap d'aquelles comoditats i regals amb què les criatures al venir al món són cuidades, fins en les famílies més senzilles. Els devots consideren, i així és de creure, que Josep i Maria portaren ja de Natzaret lo més necessari per al sacratíssim part; però així i tot, ¡quanta pobresa en el Naixement del Fill de Déu! Per bressol una menjadora, per matalàs la palla, per cortines les tiraranyes, per a escalfar a l'Infant l'alè dels dos animals que els feien companyia a l'estable. Però un cor noble i generós

com el de Sant Josep, quan està faltat de comoditats materials per a obsequiar als qui estima, supleix aquesta falta amb els sentiments més afectuosos i dolcíssims. Ell era pobre de fortuna, però ric de cor, i per això els contemplatius consideren l'exquisit tribut d'amor que Sant Josep pagà al diví Infant quan postrat ell humilment en terra l'adorà en els braços de la Immaculada Verge Maria, al donar-li l'enhorabona per sa misericordiosa vinguda. Si tu, cristià, ets pobre, no t'entristeixis de veure com els rics ofereixen dons preciosos a Déu; recorda't que un dia ensenyà Jesucrist que el qui havia fet un do més petit al temple era el qui l'havia fet més gran, puix havia donat un diner menut, perquè no en tenia d'altre, amb una gran amor. La generositat no és una virtut de la bossa, sinó del cor.

Juntament amb aquesta tristesa has de considerar en Sant Josep l'alegria de veure al diví Infant alabat pels àngels que li canten himnes de glòria, i il·luminat l'estable amb llums celestials, i adorat l'Infant pels pastors i reis, que li ofereixen els tributs propis dels seus oficis. Josep, en sa alta fe, contemplà en els pastors i reis les primícies de la humanitat que Jesucrist venia a conquistar, la composició del seu regne que abraçaria tots els estaments humans, des dels més elevats als més humils; i tu, cristià, imita al gloriós Patriarca alegrant el teu cor amb la fe, quan les coses humanes, amb sa petitesa, et deixen trist.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de Sant Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: Oh gloriós Patriarca, feu-me comprendre la grandesa de les coses divines, perquè així sàpiga desprendre'm de les mundanes.

OBSEQUI: Resaràs tres *Parenostres* en honor de Jesús, Maria i Josep.

Lo demés com a la plana 329.

DIA XI

Meditació

SENTIMENTS DE SANT JOSEP EN LA CIRCUMCISIÓ DE JESUCRIST

Si vols anar bé no et separis mai de Déu. Sant Josep no desemparà mai a Jesucrist, i per això sempre cresqué en virtuts mentre estigués a la terra, i de tots els misteris de la vida del Fill de Déu encarnat s'aprofità enriquint son esperit amb gràcies i illuminacions divines. El tendre Fillet havia vingut per a vestir-se l'hàbit de pecador, i treure així amb l'aroma preciosa de la seva divinitat la tremenda corrupció de la nostra carn; per això vuit dies després de nat vol rebre en la seva innocentíssima i adorable carn, la marca de la circumcisió que significava la unió de l'home amb son Déu.

La circumcisió era com una imatge i figura del nostre baptisme; però així com la Llei antiga era més dura que no pas la Llei nova o cristiana, així també la circumcisió era una marca dolorosa, fins a derramar sang, significant la purificació de l'home, amb què se segellava la seva carn; i, per tant, molt més cruel que el suavíssim baptisme cristià, amb què els regenerats de Crist obtenim el caràcter de fills de Déu. ¡Quant patiria Sant Josep veient com el ganivet feia sang a la carn immaculada del tendre Fillet de Maria! Començava son ofici de Redemptor i regava ja la terra amb la seva sang puríssima a fi de tornar-la fèrtil en tota mena de virtuts. D'aquí que en aquell moment solemne de la circumcisió, com ara es fa en el bateig, se li posés al diví Infant el nom de Jesús o Salvador, designant que venia a exercitar en la terra l'ofici d'universal salvació.

El nom de Jesús és l'alegria dels àngels i dels homes, la seva dolçor ha fet la felicitat de tots els devots del Fill de Maria, el malalt moridor es consola i fortifica pronunciant-lo, és un nom que illumina al cec de l'ànima, que cura al malalt

del cor, que satisfà l'esperit famolenc. ¡Quants milions de vegades es pronuncia cada dia el nom de Jesús d'un cap a l'altre del món! Doncs ara contempla, cristià, la satisfacció amb què Sant Josep sentiria com al seu santíssim Fill se li posava aquest nom adorable, o més ben dit, el gust amb què ell mateix l'hi posaria, sabent que no era d'invenció humana, que no era un nom posat per a donar gust als parents, sinó que el mateix etern Pare el comunicava i ordenava, per ministeri de l'arcàngel Sant Gabriel, enviant-lo a son Fill encarnat com un present preciós. ¡Oh inefable dolor i goig de Sant Josep! La sang de Jesús, derramada al cap de vuit dies de nat, entendreix el vostre cor i el fa melancòlic; però l'ofici de Salvador universal que ve a exercitar en la terra us alegra i consola, i us omple de veneració envers aquell Infant al qual ompliu de petons, sentint ja l'atracció de l'hermosura de Jesús, imant de totes les ànimes rectes i Sol etern que escalfa amb els raigs de son amor a tots aquells qui en ell creuen. Veus aquí que Sant Josep, després de la Verge Maria, fou el primer qui disfrutà del nom de Jesús, de l'amor de Jesús i de la glòria immensa del qui venia a fer-se Déu del món; i aprèn, cristià, que si al costat de Jesucrist participes de les seves penes, també tindràs part en els seus goigs, no solament ara en els curts moments de la vida, sinó principalment després en la interminable eternitat.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de Sant Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: Gloriós Patriarca Sant Josep, alcanceu-me de Nostre Senyor Jesucrist la gràcia de saber mortificar la meva carn.

OBSEQUI: Resaràs un Credo en honor de la Circumcisió de Jesucrist.

Lo demés com a la plana 329.

DIA XII

Meditació

La Presentació del Fill de Déu al Temple

La paraula que ve de Déu sempre il·lumina a l'home, i Sant Josep experimentà aquesta veritat a l'oir la profecia de Simeó, qui amb poques paraules significà com la missió de Jesucrist, exemplar de la de tots els demés homes, era una missió gloriosa, mes que s'havia d'obtenir amb treballs.

Contempla, cristià, a Maria i a Josep portant el diví Infant al Temple de Jerusalem per a presentar-lo i oferir-lo allí al Senyor. L'ofrena que en tal circumstància i amb motiu de dita cerimònia devia presentar-se era diferent, segons fossin pobres o rics els qui anaven a complir aquell dever de Religió. Maria i Josep, qui devien guanyar-se la vida amb el treball, donen l'ofrena pròpia dels pobres, això és, un parell de colomins. El present, materialment considerat, era petit, però eren molt grans els afectes del cor amb què l'acompanyaven Josep i Maria, puix no solament donaven a l'Etern, amb gran reverència i amor, el parell de colomins, símbol d'innocència i de virtut, sinó que al mateix temps li oferien el mansuet i purissim Anyell qui treu els pecats del món, Jesucrist Senyor nostre, que era per Josep i Maria desprendre's de la pròpia vida, com desfer-se del propi cor per a entregar-lo a Déu. ¡Oh, quant agradable devia ésser a l'Etern aquest sacrifici de Maria i Josep! Els Pares del món no saben ser generosos amb Déu quan es tracta dels propis fills, els volen per ells; i Maria i Josep donen l'exemple en aquest acte, de presentar, oferir i podem dir com sacrificar al seu dolcíssim Fill Jesús en obsequi a Déu.

Tot lo que ens ve de Déu, a Déu ho havem de tornar, fins lo que més estimem, fins la pròpia vida.

Estant en el Temple Maria i Josep esdevingueren grans portents, i l'esperit profètic d'Israel es despertà per a proclamar la missió divina de l'Infant Natzarè qui venia a ésser

presentat. Simeó, home envellit en les pràctiques de la Religió i en l'exercici de les virtuts, ple de les antigues esperances de restauració i redempció, sentí amb un instint sobrenatural la presència en el Temple del Salvador del món dins dels petits membres de l'Infant de Natzaret, i aleshores entonà aquell càntic, amb el qual ressonen cada vespre les iglésies cristianes, manifestant les ganes de morir-se puix ja havia satisfet el seu desig de veure i abraçar al Redemptor del món. Se girà després envers Maria i Josep, els manifesta com l'Infant serà el blanc de tots els cops, i que ha vingut al món per a salvació d'uns i ruïna d'altres.

Així fou i així serà sempre Jesucrist; tothom qui se salva i tothom qui es condemna, per Jesucrist se salva o es condemna, perquè essent Ell l'única porta de salvació, el perdre's o el salvar-se prové de seguir o no seguir a Ell.

Considera, ara, l'estat d'esperit de Sant Josep entremig d'aquestes revelacions admirables. Comprèn encara amb més claredat la missió de Jesucrist, veu evidentment la batalla perpètua entre el bé i el mal que començaria en l'adorable persona del Redemptor i duraria tant com el món; la glòria de l'eternitat, l'hermosura del regne que Jesucrist venia a estatuir; però al mateix temps descobreix els abismes de dolor de la Passió del Senyor i les tribulacions dels seus seguidors; mes l'esperit del Sant Patriarca es manté amb perfecte equilibri, reposant en la confiança de que la Providència és sapientíssima i governa totes les coses amb pes, número i mida. Tingues tu també igual confiança i faràs bon viatge a l'eternitat.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de Sant Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: Alcanceu-me, Sant Josep, la gràcia de que sàpiga presentar-me i oferir-me totalment al servei de Déu.

OBSEQUI: Unint-te a l'Infant Jesús et consagraràs i oferiràs al servei diví, dient humilment postrat en terra: *Jo em poso, Senyor, en les vostres mans.*

Lo demés com a la plana 329.

DIA XIII

Meditació

Avís de l'àngel a Sant Josep

Una grossa tribulació esperava a la Sagrada Família després de la glòria de l'estable de Betlem, on els àngels del cel i els grans de la terra havien fet acatament a l'Infant diví, qui reposava en la menjadora. Tranquil una nit estava dormint el Sant Patriarca, cansat del treball del dia, quan un àngel se li aparegué dient-li: «Alça't i pren a l'Infant i a sa Mare, i fuig a Egipte, perquè el rei Herodes cerca al Noi per a matar-lo.»

Les pronòstigues de grandeses de l'Infant, el vaticini de que havia de restaurar Israel, la profecia d'un regne etern i que abraçaria tot el món, encengueren la imaginació d'Herodes; i aferrat com estava a les coses de la terra, la por de perdre el regne que posseïa el torna cruel, i ho destruiria tot abans de deixar el tron de què disfrutava. ¡Oh, quant certa és la sentència de Nostre Senyor de que els rics difícilment se salvaran! Posem el cor en les coses de la terra, ens identifiquem amb elles i abans que perdre-les faríem qualsevol disbarat; per això deia també el diví Senyor que per a seguir-lo a Ell havíem de deixar-ho tot. En efecte, almenys el cor l'havem de tenir desprès de tot lo que no sia Déu; mentre tenim una afició desordenada estem en perill de pecar, i l'experiència ensenya que fins els homes, al parèixer timorats, quan se presenta una ocasió en què s'ha de sacrificar una cosa que s'estima desordenadament, o bé pecar miserablement, ofenen a Déu abans de fer el sacrifici de lo que constitueix l'objecte de les seves delícies. Ens esgarrifem dels grans delictes, els pecats enormes ens sembla que han de ser comesos per homes de naturalesa distinta de la nostra; i, no obstant, tenim nosaltres la mateixa flaquesa que el nostre pròxim i estem exposats als seus mateixos delictes, si no ens ajudem de la gràcia divina, que omple els abismes de misèria de la nostra naturalesa.

Herodes mana degollar a tots els nois qui tinguin menys d dos anys, de Betlem i dels seus voltants. La desolació era tr menda i el dol de les mares no es pot ponderar; però tot que Déu vol és salvat. Tal volta moririen degollats pel ganiv d'Herodes molts fills que regaladament criaven en ses cas algunes famílies acomodades, i l'Infant de l'estable de Betler el pobret Noi qui ha d'escalfar-se amb l'alè dels animals, el q no té més protecció a la terra que la de l'humil Fuster de Na zaret, aquest se salva de la persecució dels enviats de l'amb ciós monarca.

Mira, cristià, com més val la protecció de Sant Josep qu la persecució del poderós. Aprèn d'estimar la protecció del gl riós Patriarca, per a deslliurar-te de tot perill; considera qu l'avís que l'àngel li donà a ell i no a Maria de guardar al N i a sa Mare a Egipte, demostra clarament com Déu reconeix en Sant Josep el caràcter de cap de la Sagrada Família; i pe sa que si a Jesucrist li vingué per Josep la salvació de la se vida temporal, també tu, si ets devot del Sant, trobaràs ser pre en ell un advocat que et defensarà, un protector que deslliurarà dels perills de la vida, i en l'hora de la mort un i tercessor poderós que t'ajudarà en aquells sofriments i co dols.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de Sa Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: Oh gloriós Patriarca, així com deslliuràreu de persecució d'Herodes a l'Infant Jesús, ajudeu-me a mi a vè cer totes les temptacions dels meus enemics.

OBSEQUI: Repetiràs sovint aquelles paraules del *Parenostre:* i *ens deixeu caure en la temptació.*

Lo demés com a la plana 329.

DIA XIV

Meditació

Fugida i estada a Egipte

Surt Sant Josep de la dolça pàtria cap al desterro d'Egipte, carregat amb la divina càrrega de l'Infant Jesús, tresor preciosíssim que l'etern Pare li havia confiat, i acompanyat de la Verge Maria. ¿Qui serà capaç de considerar els sentiments dels sants esposos durant aquell camí? Ells, innocents, són perseguits; i el temor de ser atrapats pels soldats d'Herodes els donaria una dolorosa inquietud. Sovint és més terrible la por d'una desgràcia que la mateixa desgràcia; però en els sants, la resignació amb la voluntat de Déu, acompanyada del compliment de les disposicions del Senyor, alivien els temors més amargs.

Així l'esperit del gloriós Patriarca reposava en Déu, en els dies que durà el perill de que Jesús fos víctima dels perseguidors enviats per Herodes.

Has contemplat ja, cristià, l'anada de Natzaret a Betlem amb les seves fatigues i molèsties; però ¡quant més dolorós és aquest camí d'Egipte! Perquè per anar a Betlem els sants esposos pacíficament es prepararen, tranquillament feren el camí i el temor de la persecució no els anguniava. Però, segons es desprèn de l'Evangeli, l'avís que donà l'Àngel a Sant Josep de fugir a Egipte per a salvar al Noi fou precipitat, degueren amagar la fugida per a no cridar l'atenció dels perseguidors, i naturalment sortírien de son país desproveïts de tot, majorment si consideres que ja es trobaven fora de casa, allotjats en la pobra quadra de Betlem. Sort tenen Jesús i Maria de Sant Josep; sens ell ¿com s'haurien sortit del gran perill? ¿Com haurien pogut fer el viatge cap a Egipte? I si el Rei de la glòria humanat s'entrega en els perills de la vida a la protecció de Sant Josep, ¿no tindràs tu confiança, si li ets devot, de que mai et mancarà la seva assistència en el viatge per l'Egipte d'aquest món?

Passarien en el camí del desterro, aquests sants personatges, misèria en l'aliment, cansaments del caminar, les inclemències de la nit, la por de la soledat i de la mala gent que podien trobar; no podien confiar en res de la terra, i per això posaven tot el seu cor en la mà d'Aquell qui governa totes les coses del món.

Contempla també l'estada de la Sagrada Família a Egipte, país de tristíssims records pel poble d'Israel, puix Josep i Maria sabien que els seus avantpassats havien estat esclaus en aquella terra, on no era adorat el verdader Déu, sinó que els seus habitants vivien donats a les supersticions i errors més grossers, i adoraven com a déus les coses més insignificants i ridícules.

Per l'home espiritual la religió li és vida. L'home grosser viu, i tot sovint també mor, dels plaers mundanals; per això pels tals tot el món els és pàtria, solament tinguin amb què regalar-se. Josep i Maria, esperits santíssims i elevats, es troben, doncs, en terra d'Egipte, i allí hi falta el culte i adoració del verdader Déu, que era el seu consol i la seva vida. ¡Oh, com enyorarien les grans solemnitats del Temple de Jerusalem, les ensenyances de les Sagrades Escriptures que donaven els doctors de la Llei, les venerables consuetuds pàtries, animades totes de l'esperit de religió! Però la possessió de Jesucrist els consolava; el tendre Infant era totes les seves delícies; per ells valia més Jesús que tot el món plegat. I si tu, cristià, saps estimar de veres a Jesucrist, suportaràs, com Sant Josep, la pèrdua de tot el món sense que et falti la pau del cor, la serenitat de la consciència i el consol de l'esperit, perquè Jesucrist sol basta per a fer la felicitat del cel i de la terra.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de San Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: Oh gloriós Patriarca Sant Josep, feu que sàpig desprendre'm de totes les coses mundanes.

OBSEQUI: Sovint diràs aquella jaculatòria de Santa Teresa: *Qui té a Déu res li falta, solament Déu basta.*
Lo demés com a la plana 329.

DIA XV

Meditació

LA SAGRADA FAMÍLIA TORNA DEL DESTERRO

Déu, qui havia cuidat d'avisar a Sant Josep perquè escapés de la persecució d'Herodes, fugint amb l'Infant Jesús i amb sa Mare Santíssima a Egipte, cuidà també, a l'arribar el temps convenient, d'avisar a Sant Josep, per medi d'un àngel, perquè tornés a la terra d'Israel.

Herodes havia mort, i, de consegüent, la Sagrada Família, l'Infant Jesús ja no perillava. Contempla el goig dels sants emigrants quan poden tornar a la seva terra, oir parlar la llengua dels seus pares, adorar amb les cerimònies de la religió verdadera a son Déu i Senyor, i viure en companyia dels parents i coneguts. El poderós Herodes ja havia mort; el petit Jesús a qui ell volia degollar, li ha sobreviscut; com en els segles vinents els perseguidors de Jesucrist i de sa Iglésia desapareixeran, i la santa religió cristiana perseverarà fins a la fi dels segles.

Un segon avís, es desprèn de l'Evangeli, que tingué Sant Josep de l'Àngel quan ja estaven o anaven a la terra d'Israel: a Judea havia succeït a Herodes en el regne son fill Arquelau, home tan cruel com aquell, per lo qual, i a l'objecte d'evitar persecucions, Sant Josep rep d'un Àngel l'avís de traslladar-se a Natzaret. Veus aquí com totes les satisfaccions han de tenir dins d'elles mateixes alguna gota d'amargura; la satisfacció completa no la podem esperar en el món. La Sagrada Família entraria en son país amb el cor ample i satisfet; el retorn a la pàtria sense temor a aquell criminal rei qui volia degollar

a Jesucrist, sembla que els havia de donar una tranquil·litat completa; mes Arquelau, qui tenia instints tan sanguinaris com son pare, regnava a Judea, i a Galilea tenia el govern en les seves mans altre fill d'Herodes que un dia havia de contribuir a la Passió del Redemptor. Però l'Àngel avisa a Sant Josep que se'n vagin a Galilea, i confiant en el cel la Sagrada Família es retirà a Natzaret; perquè, com observa el sagrat evangelista, ja estava profetitzat que el nostre diví Salvador seria conegut amb el nom de Jesús Natzarè, com de fet fins avui dia amb aquest nom el coneixem.

Considera, ara, cristià, en tot aquest assumpte del desterro a Egipte i retorn de Nostre Senyor Jesucrist i de tota la Sagrada Família, a Natzaret, com resplendeix l'autoritat de Sant Josep, la qual Déu, i fins el mateix sagrat evangelista, sembla que es complauen en fer resplendir. Déu no comunica les seves ordres directament ni a Jesús ni a Maria, sinó en tot allò que ateny al govern de la Sagrada Família les comunica al gloriós patriarca, qui era el cap d'ella. Veiem en tots aquests fets com una consagració divina de l'autoritat de Sant Josep; ell és qui rep el recado del cel per medi de l'Àngel d'anar a Egipte; a ell es fa saber també que ja poden tornar-se'n a son país; per últim, també l'Àngel directament li comunica que s'apartin de la Judea i se'n vagin a Galilea. Respecta, doncs, tu també, cristià, als teus superiors i tingues la seguretat que la Providència divina d'ells se val per al govern de la teva ànima, comunicant-los aquelles llums que necessitin per a ton bé espiritual. No midis mai els mèrits de ton superior; Jesús i Maria tenien una excel·lència superior a Sant Josep, i, no obstant, fidelment, l'obeïen i per ell es deixaven governar. Segueix tu també la direcció dels superiors que Déu t'ha dat, i no t'erraràs en ton camí.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de Sant Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: Oh gloriós Patriarca Sant Josep, feu que descansi sempre en la Providència de Déu, qui governa la nostra vida.

OBSEQUI: Resaràs un *Parenostre* en honor de l'Àngel qui avisava a Sant Josep de part de Déu.

Lo demés com a la plana 329.

DIA XVI

Meditació

JESÚS, APRENENT

De des que tornaren d'Egipte, Jesús, Maria i Josep, fins que, essent el Noi de dotze anys, anaren al Temple de Jerusalem a celebrar la Pasqua, el sagrat Evangeli no ens diu res de la Sagrada Família; però la pia consideració dels cristians, basada en la ciència teològica, pot contemplar en aquell espai una de les èpoques més interessants del Fill de Déu fet home i un dels oficis més honorífics del gloriós patriarca Sant Josep.

Jesús, en qui, essent home, reposa i habita tota la plenitud de la Divinitat, és la mateixa Sabiduria de l'etern Pare, la llum que il·lumina a tothom qui ve en aquest món i la ciència infinita que mai falleix; no obstant, com ensenya el gran Sant Tomàs,[1] havent-hi en la naturalesa humana, com cosa essencial, la facultat d'aprendre per l'experiència, Jesucrist, qui volgué ésser anomenat amb complaença seva el Fill de l'home, no devia tenir ociosa aquesta facultat, i en els anys en què els homes anem adquirint el coneixement de les coses del món també Jesucrist l'anava adquirint. ¡Oh grandeses de la humilitat divina! ¡Oh inefables misteris de l'amor de Déu a la naturalesa humana, volent-se tot un Déu revestir d'ella sense que li faltés res per a ésser un home com nosaltres! Mes ¿qui serà en el món el mestre de la Sabiduria eterna? És cert que Sant Tomàs ensenya que sembla més propi que havent Jesús vingut al món per a ésser Mestre de tothom, que ell mateix

1. 3a. Pars, quaest. IX, art. 4.

hagi anat adquirint la ciència experimental de les coses, sense que un altre home li hagi ensenyada; però tampoc s'apartarà de la veritat qui consideri a Sant Josep com mestre de Jesucrist, o bé diguem a aquest diví Infant, com aprenent del gloriós fuster de Natzaret en les feines pròpies de l'ofici, en tots aquells coneixements que provenen de l'experiència de les coses del món, i fins en guiar i educar els sentits corporals d'aquell Nen en qui residia la Sabiduria infinita, i que anava creixent i fent-se home ple de sabiduria i de gràcia, conforme ens diu l'Evangelista.

Un antic i savi escriptor piadós de nostra terra [1] ens descriu a Sant Josep portant en sos braços a l'Infant Jesús i fent-li aquelles festes, joguines i carícies que els pares solen fer als seus fillets, quan, reposant del treball, se donen a disfrutar de la vida de família; i tu, cristià, pots bonament contemplar aquests passos de la vida íntima de la Sagrada Família, com ho han fet molts sants i santes amb consol grandíssim de la seva ànima, enriquint així el seu cor amb sentiments tendres de pietat i de religió.

A Déu tant se'l coneix en les coses grans, en els actes de sublimitat de poder, com en les coses petites i humils; i de vegades el sentim més, el trobem més en les coses humils que el món desprecia, que no pas en les grandeses que admiren els filosops i savis de la terra. Una petita devoció, que sembla només cosa de dones, sabem certament que en molts casos ha iluminat més l'enteniment d'un home, que no pas les sàvies demostracions de la ciència humana. El nostre Mestre Jesús volgué ensenyar assegut a la taula de fuster, o en el pedrís o marge de les campinyes de Judea, i no en les càtedres i escoles de les ciutats famoses; i així encara avui qui el vulgui entendre profundament l'ha de cercar en la humilitat, en la pobresa i en la simplicitat. Allí entendràs, cristià, la seva doctrina de salvació; per lo qual acosta't a la botiga de Sant Jo-

1. Fra Francesc Eiximenis en la *Vida de Jesucrist.*

sep, contempla el seu aprenent diví, abraça'l amb tot l'afecte de la teva ànima, i demana-li que per la seva Omnipotència il·lumini el teu esperit portant-te pel camí del cel.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de Sant Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: Gloriós Patriarca Sant Josep, alcanceu-me la santa virtut de la humilitat perquè entengui la ciència de salvació.

OBSEQUI: Mira de donar bon exemple i edificació a tots els qui viuen o tracten amb tu.
Lo demés com a la plana 329.

DIA XVII

Meditació

ANADA AL TEMPLE

Atenent a l'esperit de pietat de Sant Josep, ja pots considerar, cristià, com compliria el Sant Patriarca els deures de religió que la Llei antiga imposava. Per això el sagrat Evangelista ens fa notar que cada any pujava a Jerusalem per a celebrar allí en el Temple, que era com el cor de la Religió antiga, els dies solemnes de la festa de la Pasqua. Desgraciadament, molts pares de família obliden els seus deures religiosos, i el món va perdent la fe perquè els fills que pugen no veuen als seus pares donats a la pràctica de la Religió, ans al revés, els veuen que deixen de complir les obligacions envers Déu. Creuen aquests pares que ja fan prou donant als fills el pa del cos, guanyant un capital que els asseguri la vida material; i de la vida de l'esperit, de la pràctica de la pietat que ajuda a l'home a aconseguir la felicitat eterna, no solament no se'n

cuiden, sinó que donen l'escàndol als seus fills d'una negligència verdadera.

A l'arribar l'Infant Jesús a l'edat de dotze anys, Sant Josep se l'enduu al Temple de Jerusalem a l'objecte de celebrar les festes de la Pasqua; és a dir, quan té l'edat de discreció se l'associa pel compliment dels deures de la religió. El primer mestre de la Religió que ha de tenir el fill ha d'ésser el propi pare; aleshores les creences són més fermes, la pietat més fonda, i quan arriba l'hora de les passions el jove es troba més en disposició de resistir-les. És clar que Nostre Senyor Jesucrist no necessitava res d'això, puix era Sant per naturalesa; però la Providència divina, qui governava d'un modo particular totes les accions de la Sagrada Família, volgué que d'aquesta poguessin prendre exemple totes les famílies cristianes, en el compliment de tots els deures. ¿Quants pares avui dia, en lloc de portar sos fills al temple, d'ensenyar-los pràcticament l'exercici de la pietat cristiana, els porten a diversions perilloses i malsanes, on en lloc d'excitar en els cors joves el temor de Déu, la modèstia de la vida, l'esperit de mortificació, se'ls exciten las passions sensuals, la vanitat, i se'ls prepara no per Déu, sinó pel món que després els pervertirà i desesperarà?

Si tu, cristià, ets pare de famílies, o bé has de cuidar de l'educació de joves, pren per exemplar i mestre el gloriós Patriarca Sant Josep, i des de petits ensenya'ls amb tos exemples i doctrines, com la vida humana no consisteix en delectar-se i passar els dies alegrement, sinó en el treball, en el domini de les pròpies passions i en el culte i servei de Déu Senyor nostre, i aleshores sortiran homes profitosos per la societat i la família, i que sabran salvar les seves ànimes.

El pare discret i entenimentat té el seu consol, posa tot el seu gust en tenir al costat seu al fill en les ocasions solemnes de la vida, en el compliment dels deures essencials; considera, doncs, ara tu piadosament el consol espiritual de Sant Josep quan se n'anava al Temple de Jerusalem a celebrar la Pasqua, portant al costat al jovenet Jesús, ple d'innocència, de gràcia i de saviesa, essent l'admiració de tothom perquè, com diu

Sant Jeroni, en la cara de Jesús resplendia la mateixa llum de la Divinitat, i es manifestava la santedat de què estava revestit; i si ets cap de casa o tens baix la teva direcció a altres persones, pensa que no t'has d'acontentar de complir els deures de pietat tu sol, sinó que has de donar compte de les ànimes dels altres, i que, per tant, amb els teus exemples i paraules has de procurar portar-los al servei de Déu, a la freqüència del temple i a l'exercici de les virtuts cristianes.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de Sant Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: ¡Oh gloriós Patriarca! Per la diligència amb què complíreu Vós els deures de la Religió, alcanceu-me la gràcia d'una fidelitat summa als manaments de la Iglésia.

OBSEQUI: Si t'és possible en aquest dia, visitaràs una iglésia o altar dedicat a Sant Josep, o quan menys alguna imatge que tinguis a casa teva.
Lo demés com a la plana 329.

DIA XVIII

Meditació

L'INFANT PERDUT

Després que Josep i Maria hagueren complert els seus deures de religió en el Temple de Jerusalem, acompanyats del bon Jesús, passats els dies de la festivitat de la Pasqua se'n tornaren, i, sense que ho veiessin sos Pares, el diví Noi es quedà en el Temple. Josep i Maria feren tota una jornada de camí sense que ho advertissin; mes després que s'adonaren que els faltava el bon Jesús, ¿quina seria l'aflicció del seu esperit? Els dubtes d'on seria, els temors d'una desgràcia, els escrúpols de si no havien guardat degudament el tresor que el

cel els havia confiat, els afligien en gran manera, i omplien seu cor d'una amargura que no es pot dir. Un noi de do anys perdut sempre afligeix als seus pares, més encara, c succeïa amb Maria i Josep, si es troben fora de casa; i sob tot en els Pares del bon Jesús l'aflicció era major pel mist de què estava voltat el diví Infant, a qui des de son Naixem Josep i Maria havien vist que era objecte de vaticinis i p nòstigues que el presentaven com a destinat a donar la v als homes, però mediant el sacrifici d'Ell mateix.

Maria i Josep no sabien prescindir de Jesús, no podien re sense Ell; i el temor d'haver-lo perdut els amargava prof dament. Així també deuria passar amb tu. Si ets de Déu sabràs passar-te sense Ell; el temor de perdre'l serà per a l'aflicció major que et pugui sobrevevir, perquè ni la pèr dels interessos ni de l'honra mundana, i fins de la pròpia v no és tan terrible per l'home que és cristià de veres, cor perdre a Déu. Per això la història dels sants ens ensenya aquests servidors de Déu amb molt gust donaven tot lo posseïen, i fins la pròpia vida, abans de consentir en aba nar al Senyor.

El sagrat Evangelista refereix que Josep i Maria cerc al bon Jesús entre els coneguts i parents, perquè com els currents al Temple eren en molta quantitat, naturalment p ser que hagués estat en alguna de les grans colles de pai seus que se'n tornaven cap a Galilea. No trobant-lo entr qui venien de celebrar la Pasqua en el Temple, Josep i M se'n tornen cap a Jerusalem. ¿Quins serien els pensaments ocupaven l'esperit dels sants esposos? Aquelles profecies a rables i tremendes que en el mateix Temple de Jerusaler vien oït sobre la restauració d'Israel, que s'havia de cor mediant el sacrifici de Jesús, les tenien molt presents en s mòria, i a l'entrar en la ciutat de Jerusalem, que havia m tants profetes i homes enviats de Déu, per força l'esperit sants esposos havia d'estar preocupat per les tristes idees passat, i pels temors i pronòstigues de lo que havia de

Acompanya tu espiritualment a Josep i a Maria en aquesta aflicció, i si ells tingueren motiu de fonda pena per haver perdut a Jesús, sense cap culpa de part seva, pensa quina haurà d'ésser l'amargura del cristià sempre que, enganyat pel plaer del pecat, perd culpablement a Jesús, única dolçor i felicitat de l'home. Però si tu no et separes de Maria i Josep, si perseveres devotament en la devoció als sants esposos, tingues la seguretat que Jesús no s'apartarà de tu, que la gràcia no et deixarà i que sentiràs en el teu cor aquella força que ve de Déu i ens assegura la vida de l'esperit.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de Sant Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: Pel dolor que experimentàreu al perdre a Jesús, feu, oh Sant Patriarca, que no sàpiga viure separat de mon adorable Redemptor.

OBSEQUI: T'excitaràs a dolor dels teus pecats i resaràs fervorosament un acte de contrició.
Lo demés com a la plana 329.

DIA XIX

Meditació

DE COM JOSEP I MARIA TROBAREN A JESÚS EN EL TEMPLE

El misteri de Jesucrist en el Temple enmig dels doctors de la Llei, quan era un noi de dotze anys, és un dels més interessants de la vida del Salvador, perquè allí ja la Divinitat del Fill de Maria començà a resplendir als ulls del món. Se manifestà ja donat del tot al servei de Déu, preferint el Pare celestial a tots els afectes terrenals per nobles que sien, puix Déu és el fi i terme de l'home. Així ho veuràs, cristià, en aquesta devota contemplació.

Josep i Maria cercaven amb gran tristesa al bon Jesús, i a l'últim el trobaren en el Temple assegut entre els doctors, als quals oïa i preguntava de les coses que atenyen a Déu Senyor nostre. Considera, primerament, el lloc on troben el Fill, és a dir, el Temple, així com l'havien perdut entremig del gran concurs de gent; perquè entenguis que entre les multituds, que amb el tracte i comunicació amb el món, l'home no solament acostuma relaxar-se i distreure's dels deures espirituals, sinó que també sovint hi perd a Déu; així com al revés en la soledat del Temple, en la quietud i reflexió de la casa de Déu, on les tenebres de les passions solen esbargir-se, allí l'home sol illuminar-se amb la llum que baixa del cel. Considera també el goig amb què Josep i Maria abraçarien al diví Infant, el respecte amb què el contemplarien enmig de la casa de Déu, com estant en sa pròpia casa, admirat de tots els doctors de la Llei a la vista de tanta saviesa en un Noi tan jove. La grandesa del misteri imposà als sants esposos i no arribaren a entendre, aleshores, la conducta que havia seguit el bon Jesús. Per això la Verge Maria li preguntà: «Fill, ¿per què t'has portat així amb nosaltres? Ton Pare i Jo, plens d'aflicció, t'estàvem cercant. — I ¿per què em cercàveu?, respon el diví Infant, ¿no sabíeu que en les coses que atenyen al Pare celestial convé que jo hi sia?»

Josep i Maria, diu l'Evangelista, per aleshores no entengueren el misteri d'aquestes paraules, que aparentment semblen un xic aspres per a ésser dirigides a tan bondadosa Mare; i així és que aquesta celestial Senyora se les quedà en el cor, reflexionant sobre d'elles. Per a entendre la paraula de Déu, cristià, es necessita un sentit particular; per això veuràs que hi ha vegades que no les entenen els savis i sí els ignorants, perquè es necessita la influència del Sant Esperit; i per això la doctrina de Jesucrist no fou plenament compresa, ni pels mateixos apòstols, qui devien predicar-la, fins que després del sacrifici del Calvari l'Esperit Sant vingué al cor dels homes per a illuminar-los. Encara avui són molts els qui no entenen aquesta ensenyança que ens dóna l'Infant Jesús quedant-se en el

Temple i deixant als seus Pares; i, no obstant, aquesta doctrina és la que des de petits aprenem amb els manaments de la Llei de Déu de que devem amar-lo sobre totes les coses; i d'aquesta doctrina està ple el Sant Evangeli, que de moltes maneres ens diu que havem de tenir el cor desprès de tot, fins de les més nobles afeccions, perquè no ens impedeixin la unió amb Déu nostre Senyor.

Aprèn, doncs, ara tu, cristià, aqusta lliçó de l'Infant Jesús, fes de Déu el rei del teu cor, i, com Josep i Maria, queda't meditant aqueix principi fonamental de la fe de que has d'ésser tot per Déu, i que totes les altres coses les has de deixar, si t'impedeixen d'arribar a Aquell qui és el teu principi i serà el teu fi per tota l'eternitat.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de Sant Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: Oh gloriós Patriarca, alcanceu-me la gràcia de que sàpiga comprendre i practicar el manament fonamental d'amar a Déu amb tot mon cor, amb tota ma vida i totes mes forces.

OBSEQUI: Durant el dia faràs tres actes d'amor a Déu.
Lo demés com a la plana 329.

DIA XX

Meditació

SANT JOSEP DURANT LA JOVENTUT DE NOSTRE SENYOR JESUCRIST

El sagrat Evangelista, després d'explicar com Maria i Josep trobaren al bon Jesús en el Temple de Jerusalem, diu senzillament que baixaren els tres sants Personatges i se'n tornaren a Natzaret; i que Jesús estava subjecte a Josep i Maria, i anava creixent en sabiduria, en edat i en gràcia davant de Déu i davant dels homes.

Jesús és l'autoritat summa, el qui governa tot lo c
jutge dels vius i dels morts; i, no obstant, se subjecta
Josep, que li representava pare, per a donar a tot e
l'exemple de la submissió i de l'obediència. La desobe
és la perdició del món. Per ella es perderen els àngels, p
prevaricaren nostres primers pares Adam i Eva, i pod
que tot pecat no és altra cosa que una desobediència. T
carrera de Jesucrist en el món fou una contínua obed
carrera que fou coronada per una mort efecte també d
diència no solament a les disposicions del Pare celestia
també a la sentència injusta d'un jutge pervers.

Però en la joventut de Nostre Senyor Jesucrist deve
templar la submissió que tingué a Sant Josep, perq
exalça i engrandeix l'autoritat i la dignitat del gloriós P
ca. Tot un Déu fet home es posa baix la seva disposició,
les seves ordres, el serveix com a fadrí en les feines de
i en aquella venerable botiga de Natzaret verdaderamer
Josep era l'amo i el mestre del mateix Fill de Déu. Nos
desgraciadament, fugim de l'obediència, murmurem de
tres superiors creient-nos tal vegada que nosaltres teni
mèrits que ells, i el bon Jesús, Fill de Déu, no es de
d'obeir; al revés, obeeix amb amor i humilitat al Fus
Natzaret, respectant-lo com a Pare i servint-lo com a an

En aquells anys feliços que passaren treballant junt
i Josep en la pobra botiga de fuster, és clar que la di
del primer devia resplendir i manifestar-se, perquè, c
l'Evangelista, anava creixent en sabiduria, edat i gràcia
de Déu i dels homes; però Sant Josep, en els decrets de
vidència, devia tenir les revelacions del misteri de Je
amb un fi molt diferent dels altres. Els apòstols tingue
llums de la revelació, obtingueren els secrets de la Di
per a publicar-los per tot el món, per a posar-los en c
ment de totes les criatures humanes; Sant Josep per
tenir-los reservats, per a guardar-los fidelment com un
rer un tresor. Guarda el Sant Patriarca el secret que li c
ca l'Angel quan li diu que la seva Esposa ha concebut p

tut i gràcia de l'Esperit Sant; igualment manté reservades les altres revelacions que rep de part de Déu, els càntics dels àngels en el pessebre, les adoracions dels reis, les profecies en el Temple; i respecte de les llums de què participaria amb el tracte familiar i continu amb Jesucrist, en lloc d'escampar-les pel món no surten del seu cor, perquè, lluny de desitjar la fama i l'honor que li proporcionarien davant dels homes les seves relacions paternals amb l'Esperat de les nacions, ama la vida desconeguda, s'acontenta amb disfrutar solitàriament de Déu, i son cor humil reposa amb el tracte familiar de Jesucrist. ¡Oh vida verdaderament preciosa la del qui fuig del soroll mundanal, i cerca la felicitat en la sabiduria cristiana que es troba en l'humil exercici de les virtuts, en la pràctica de la pietat i en una elevació del cor per sobre totes les coses de la terra! Feu-me la gràcia, oh gloriós Patriarca, que a exemple i imitació vostra sàpiga seguir aquest camí que assegura la pau en aquesta vida i l'eterna felicitat en l'altra.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de Sant Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: Alcanceu-me, Sant Patriarca, que sàpiga amar la vida modesta i retirada, i que en ella hi trobi la pau del cor.

OBSEQUI: En honor de Sant Josep, avui guardaràs particularment la discreció en el parlar.
Lo demés com a la plana 329.

DIA XXI

Meditació

AMOR DE CORRESPONDÈNCIA DE JESUCRIST A SANT JOSEP

Tota la vida de Sant Josep podem dir que estigué consagrada a Jesucrist, així com, generalment parlant, la vida dels

pares està consagrada al sosteniment, a la criança i a la direcció dels fills. Els pares treballen pels fills; totes les preocupacions, projectes i atencions dels homes honestos es dirigeixen a procurar el bé a aquelles criatures que Déu els ha donat, de manera que es pot ben bé dir que formen l'objecte de la seva vida. Els pares viuen, pensen, treballen, disfruten i sofreixen pels seus fills; i aquesta identificació entre pare i fill la trobem d'un modo eminent entre Sant Josep i Nostre Senyor Jesucrist perquè l'excel·lència del Fill feia naturalment més viva l'amor que el Pare li portava. Els àngels són tots criats per a assistir i servir a Déu, estan sempre a les seves ordres, i sens interrupció canten les seves alabances i s'exerciten en la seva amor; però encara pots considerar amb veritat a Sant Josep amb relacions més íntimes amb Déu encarnat, que no les hi tenen els àngels, perquè és son pare nutrici, és a dir, que el manté; li ensenya ofici per a guanyar-se la vida, i podem dir amb exactitud teològica que Sant Josep a tot un Déu l'ajuda a ésser home, perquè el protegeix fins arribar a aquella edat en què l'home pot valer-se per si mateix.

Considera ara aquella doctrina ensenyada per Nostre Senyor Jesucrist de que Déu no deixa sense recompensa ni un got d'aigua fresca que es doni a un pobre per amor d'Ell, comprendràs la correspondència d'afectes que Nostre Senyor Jesucrist devia portar a Sant Josep, que li havia fet tantes festes i a qui devia tants beneficis i obsequis. Si amor amb amor es paga fins entre els homes ingrats, ¿com Jesucrist, Déu i home verdader, no havia de pagar amb inefable amor al glori ós Patriarca les grans demostracions pràctiques d'afecte que d'ell havia rebut?

Per aquí pots comprendre, cristià, la felicitat de vida de Sant Josep. La tingué sempre humil, modesta i donada al treball; el món no el tenia en compte per res; però Déu, fet home, era el seu company, amb ell tenia les seves expansions i la sola amor de Jesucrist val més que no pas la de totes les criatures de la terra; per això diu el Kempis que mentre tingui a Jesús per amic, no deus témer de tenir tot el món co

trari. En efecte, cerca la bona consciència, acostuma't a la vida retirada i domèstica, dóna't a l'exercici de la pietat cristiana, i tingues ben segur que la teva felicitat serà major que la dels poderosos del món; puix Déu es comunica i es fa amic d'aquells qui, havent trencat l'esclavitud del món i obtingut la llibertat dels fills de Déu, es guien per la fe que ens ensenya que la terra no és el lloc del nostre repòs, i que la pau i goig espiritual poden venir únicament del cel, on hi ha la Font de tota felicitat.

El Sant Patriarca, com si fins avui estigués voltat d'una atmosfera de felicitat humana, la seva virginal figura sempre se'ns mostra serena i amorosa, i quan els seus devots se li acosten per a demanar-li celestial protecció, senten aquell consol intern que denota una influència divina i que suavitza l'asperesa de la vida en la terra. Imita, cristià, al gloriós Patriarca, i en lloc de cercar la publicitat, les pompes mundanes i la vanaglòria, ama la vida modesta i de compliment del deure; i aleshores trobaràs la recompensa en una felicitat de vida, pròpia únicament dels humils, puix Déu en correspondència a aquell qui per amor d'Ell deixa els plaers mundans, li fa participar ja com un començament de la inefable felicitat de la glòria.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de Sant Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: Feu, oh Sant Patriarca, que conegui els immensos beneficis que he rebut de mon Criador i Redemptor, i que sàpiga correspondre a ells amb verdader agraïment.

OBSEQUI: Avui resaràs tres vegades el *Credo* en acció de gràcies a la Santíssima Trinitat pels beneficis rebuts.

Lo demés com a la plana 329.

DIA XXIII

Meditació

La mort de Sant Josep

Tal la vida, tal la mort, diu el refrany; i, en efecte, fora d casos extraordinaris que està per sobre del coneixement d l'home el voler-ne averiguar les causes, sempre, i és natur que així sia, la mort d'una persona es correspon amb la vid La mort és un terme i cada u arriba a aquell el camí del qu ha agafat; o bé, com diu la Sagrada Escriptura, l'arbre, a l'é ser tallat, cau cap a la banda que es decanta: si s'inclina a dreta, caurà a la dreta; si es tomba a l'esquerra, caurà a l'e querra. El qui segueix el camí de Déu entrarà per la porta Déu; el qui segueix el camí del diable s'enfonsarà en l'abism Aquesta veritat de raó natural la veiem contínuament confi mada per l'experiència, i els casos contraris en què despr d'una vida perversa ve una mort santa, com succeí amb el b Lladre, són més per a demostrar la misericòrdia de Déu, q per a alimentar una vana confiança que portaria a la perdici

La mort, doncs, és tal com ha sigut la vida; i d'aquí p dràs contemplar la mort preciosíssima de Sant Josep, objec de les alabances de la Iglésia, dels devots i fins dels artist qui moltes vegades l'han pintada admirablement. L'Evang no ens diu res de la mort de Sant Josep, i és perquè no nec sitàvem les seves explicacions, puix basta tenir coneixeme per a comprendre quina havia d'ésser la fi del patriarca fi líssim, de l'espòs virginal de Maria, de l'amorosíssim p adoptiu de Jesucrist. Contempla'l, cristià, com surt del m ple de mèrits, adornat de tota mena de virtuts i amat de D com amb amor filial. Ha complert la seva missió sobre la ter ha aprofitat el temps de la vida, i ara es troba, seguint comparació de la Sagrada Escriptura, com el pagès qui temps del segar se'n va a casa alegre, portant al coll les velles de blat. ¡Oh, com complí la seva missió Sant Josep!

el fill és la corona del pare, ¿quina serà la corona d'aquest home que se'n va del món deixant-hi un Fill qui ha d'ésser el Salvador de tothom? ¿Com temeria Sant Josep el judici de Déu sabent que l'havia de judicar Aquell que ell havia criat en els seus braços i mantingut amb la suor de la seva cara? Degué, doncs, sortir d'aquesta vida amb una tranquil·litat com cap altre home hagi pogut tenir; i el pas del temps a l'eternitat, de si tan temible i tenebrós, es presenta als ulls de Sant Josep il·luminat pel Sol de justícia, Crist Jesús, qui li féu el trànsit dolç i consolador.

Però fins considerant les angúnies que precedeixen a la mort, els dolors, i sofriments del cos, qui, com un edifici que va a caure, sensiblement nota que se li acosta la ruïna i ha de patir els efectes de la corrupció de la carn, en compliment de la sentència donada contra nostres primers Pares i tota la seva descendència, en càstig del pecat; fins en quant a les angúnies i sofriments del cos, dic, Sant Josep tingué una mort admirable. Considera'l assistit de Maria i de Jesús. Maria és la infermera, la qui el cuida i assisteix, la qui fa els remeis i li dóna les medecines. Jesús és el seu consolador.

El gran Sacerdot que la humanitat, el qui havia d'instituir un sacerdoci que entre les seves funcions més eminents té la d'assistir espiritualment als malalts i ajudar a bé morir amb els consols de la paraula divina als homes qui cerquen a Déu, ¿com no havia Ell mateix de complir aquest ofici de caritat al capçal del llit de son pare nutrici, Sant Josep, il·luminant el seu esperit amb les resplendors de la glòria que l'esperava? I si la paraula de Déu és un bàlsam que immortalitza a l'home, fins quan el proporciona un miserable pecador, encara que sia revestit del sacerdoci, pensa ¿què seria aquesta paraula, per a consolar a Sant Josep moridor, sortint directament de la boca d'Aquell qui és esperit, vida i resurrecció de l'home?

¡Oh Déu meu i Senyor meu! Per la mort preciosíssima de Sant Josep, humilment us demano una bona fi, i vós, gloriós Patriarca, acompanyeu-me en aquella hora i intercediu per mi.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de S: Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: Ajudeu-me, oh gloriós Patriarca, a imitar les v tres virtuts perquè després tingui una mort semblant a vostra.

OBSEQUI: Resaràs un *Parenostre* a Sant Josep, advocat de bona mort.

Lo demés com a la plana 329.

DIA XXIII

Meditació

SANT JOSEP ENTRE ELS SANTS DE L'ANTIC TESTAMENT ESPERANT LA REDEMPCIÓ DE JESUCRIST

Contempla, avui, cristià, una de les èpoques més inte sants de la vida de Sant Josep, és a dir, considera'l desp que la seva ànima benaventurada hagué sortit d'aquest m en companyia i societat amb tots els justos de l'antiga I qui estaven deturats d'entrar a la vista i companyía de I fins al dia en què el diví Redemptor amb la seva mort obr les portes de la glòria.

Tot el temps anterior a la vinguda de Nostre Senyor J crist al món fou pels justos temps d'esperança; d'ella viv i fins després de morts, detinguts en el si d'Abraham, esp ven. Dins de lo poc que la nostra flaca intel·ligència pot c prendre en aquests inefables misteris, veiem que una certa lancolia, el sentiment de la privació de la vista de Déu, h d'entristir aquelles ànimes dels patriarques, profetes i al justos qui tan vius desigs, i alguns d'ells tan clar coneixen tingueren dels Messies o Redemptor. Allí hi havia els Pares nostre llinatge, Adam i Eva, qui immediatament despré son pecat, reconeguda la seva culpa, oïren del mateix Par

les misericòrdies la promesa de redempció, la seguretat que un dia un rebrot d'ells havia de dominar i vèncer l'esperit del mal. Allí hi havia el profeta Isaïes, qui féu ja als homes una pintura acabada de qui havia d'ésser el Redemptor i Salvador dels homes. David tenint encara a la boca els amorosos càntics amb què al so de l'arpa saludava en esperit profètic al desitjat de totes les gents. La conversa entre aquests santíssims personatges és clar que era contínuament de Jesucrist, a qui esperaven; però una certa obscuritat, com una boira espessa, els tenía en una melancòlica incertitud, i el dubte de quan seria el compliment de ses esperances ofegava la vivesa de la seva amor. ¿Qui els portaria a ells la bona nova de que el Redemptor ja estava en el món?

Podem piadosament creure que Sant Josep fou qui portà a aquelles ànimes santes, qui esperaven que fossin obertes les portes del cel, la feliç notícia que ja estava en el món Aquell qui les havia d'obrir per a tots els pobles de la terra. Considera ara, ànima cristiana, com s'estendria aquesta notícia entre aquells esperits benaventurats, la curiositat que se'ls despertaria per a saber noves del Salvador, les preguntes que farien a Sant Josep, la veneració i afecte que demostrarien al Sant Patriarca al saber que ell era l'home escollit per la Providència de Déu perquè fos l'espòs de la Mare de Déu encarnat, i el protector i pare legal d'Aquest sobre la terra; i d'aquesta consideració trauràs la idea de que Sant Josep, com altres vegades havem dit, té el do especial de comunicar goig i alegria espiritual a aquells qui li són devots, que als seus amics els fa participar d'influències divines, consoladores i fortificants.

Penetra encara més endins, ànima cristiana, en aquell si d'Abraham, en aquell estat interessantíssim de les ànimes justes de tots els pobles de la terra, qui esperaven que el cel fos obert per anar-hi a reposar i a disfrutar d'aquella felicitat de què s'havien fet mereixedores per les seves virtuts, i per la seva fidelitat amb el Summe Legislador de tota humana criatura. ¿No pots ja allí considerar una espècie de glorificació de Sant Josep, un exalçament del Sant Patriarca, sobre

tots els justos qui estaven esperant al Messies? Tots li re neixerien una superioritat: Adam i Eva, Pares del llinatge, v rien en ell al Pare adoptiu del qui venia a satisfer el pecat] ells comès; els profetes, qui tan viu coneixement tingueren Messies, saben que Sant Josep no sols l'ha conegut i tocat, s: que l'ha criat en sos braços i l'ha mantingut amb son treb: l'enamorat David, qui tantes cançons piadoses dirigí en es rit profètic al més hermós entre els fills dels homes, veu Sant Josep al qui l'ha besat mil vegades, l'ha fet dormir i l omplert de carícies amant-lo amb un afecte verament pa nal. Uneix-te tu també ara amb aquells sants personatge juntament amb ells dóna mil enhorabones al gloriós Patriar sies-li sempre devot, no t'apartis de la seva amable com nyia, i rebràs de la comunicació amb ell la pau i tranquil·li de cor, i tota mena de beneficis espirituals.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de S Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: Gloriós Patriarca Sant Josep, alcanceu-me u viva esperança de la felicitat de la glòria, perquè sàpiga s tenir dignament les penalitats de la vida.

OBSEQUI: Si tens ocasió exercitaràs la caritat consolant als gits, i si no, resaràs tres *Parenostres* perquè Déu els envii l'esp de consolació.

Lo demés com a la plana 329.

DIA XXIV

Meditació

SENTIMENTS DE SANT JOSEP AL VEURE A JESUCRIST RESSUSCITAT I GLORIÓS EN EL SI D'ABRAHAM

Tots els sants que hi havia en el si d'Abraham esperant vinguda del Messias, qui havia d'obrir les portes de la glòr

sentien la tristesa d'una esperança que tardava de complir-se; però en Sant Josep nosaltres podem considerar un sentiment especial, com especial era la seva situació respecte dels altres justos, qui esperaven el sant adveniment. Aquests coneixien al Messies solament per l'esperit profètic, tenien d'Ell un coneixement imperfecte, havien vist solament com l'ombra del Déu encarnat; però Sant Josep l'havia conegut i tractat familiarment, l'havia criat en els seus braços, havia sigut el seu amic dolcíssim i el confident amb qui es comunicava amb la confiança amb què un Fill obre el cor al seu Pare, i per tant, la separació entre Pare i Fill, ocasionada per la mort, feia que per Sant Josep l'estar en el si d'Abraham fos un sacrifici major que no pas pels altres justos; Sant Josep, després de la seva separació de Jesucrist, per força l'havia d'enyorar. ¿Qui podía suplir en el cor del Sant Patriarca aquell afecte dolcíssim de Pare que sentia pel bon Jesús? Hi havia en aquell lloc d'espera molts i sants personatges, tenia Sant Josep allí una companyia digníssima, però ¿qui d'ells podia comparar-se amb l'amabilíssim Fill de Maria, i Fill etern del Pare celestial? ¿Quina conversa podia suplir en el Sant Patriarca la que ell tenia en la caseta de Natzaret amb la mateixa Sabiduria encarnada?

I de la força de l'enyorament, de les tristeses de la separació, del desig vivíssim d'abraçar altre cop a Jesucrist, pots deduir quin seria el goig i felicitat del Sant Patriarca quan el Redemptor del món, ressuscitat i triomfant, baixà als llimbs per a visitar i deslliurar als qui allí esperaven el seu sant adveniment. El reial Profeta diu que segons són les angúnies i dolors que s'han passat pel Senyor, són després les consolacions que Ell mateix proporciona a l'ànima. Considera, doncs, el goig amb què Sant Josep rebria l'afectuosa salutació de son diví Fill ressuscitat i triomfant, l'amor amb què l'abraçaria, la devoció amb què adoraria la seva divinitat llavors ja enterament manifesta, les enhorabones que li donaria per haver triomfat de la mort, i l'agraïment que li manifestaria per haver obert les portes del cel a tots els desterrats fills

d'Eva. Pots piadosament pensar, sense apartar-te de la verita la noble curiositat amb què preguntaria per la seva santíssin Esposa, la immaculada Verge Maria, qui quedava encara en món fent la peregrinació que ells dos ja havien acabat, co s'enteraria de a qui l'havia deixada encomanada, i com li pr guntaria també pels altres amics i parents qui encara vivi en la terra.

Els sants evangelistes ens refereixen que amb Jesucrist S nyor nostre ressuscitaren també alguns difunts, qui foren v tos per diferents habitants de Jerusalem; i els escriptors p dosos i diferents teòlegs creuen que entre aquestes primíci de la resurrecció, que entre aquests sants preferits per Jes crist perquè li fessin companyia en sa triomfal resurrecc deu comptar-s'hi el gloriós Patriarca Sant Josep. En efecte, el bon Jesús pronuncià aquella sentència de que allà on I estaria, allà també hi hauria el seu servidor, havem de creu que en aquest estat de glòria voldria que l'acompanyés Sa Josep, servidor seu d'un modo eminent, i superior a tots altres servidors seus de la terra i del cel. ¿A qui podia port amb més goig al costat seu, el benigníssim Triomfador, que son amorosíssim Pare adoptiu, al virginal Espòs de la se Mare immaculada, el gloriós Patriarca Sant Josep?

També creuen molts escriptors piadosos i teòlegs q aquells cossos de difunts qui ressuscitaren amb el bon Jesu i, de conseqüent, entre ells el Patriarca Sant Josep, foren g rificats; disfrutant ja des d'aleshores d'aquella transforma de la carn que la fa incorruptible, immortal, ungida amb u virtut divina, i participant de qualitats pròpies de la natu esa espiritual per benefici de l'omnipotència divina. Dóna cristià, al teu gloriós Protector l'enhorabona per tan singul privilegi i benefici, i amb gran humilitat demana-li que t'a di a obtenir la puresa de la carn, que és una de les princip prerrogatives de la dignitat cristiana.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de Sa Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: Feu, oh Sant Patriarca, que em sàpiga conformar amb la vida de Jesucrist, per a després participar de sa glòria.

OBSEQUI: Avivant la fe amb la resurrecció de la carn diràs devotament un *Credo*.

Lo demés com a la plana 329.

DIA XXV

Meditació

GLÒRIA A SANT JOSEP

Tots els escriptors piadosos convenen en que la glòria que Sant Josep disfruta en el regne del cel és de les més altes i esplendents; així sembla pensar també la santa Mare Iglésia, i fins la nostra raó fundada en la fe ho veu evidentment.

En efecte, la glòria eterna és un premi que Déu dóna a aquells qui l'hauran servit amb fidelitat en aquesta vida temporal; i a proporció del servei serà la paga de la glòria. Almenys aquesta sembla la regla general i ordinària; fora de quan Déu, en els seus inescrutables secrets, volent fer manifestació de la seva misericòrdia infinita es complau de pujar en un moment a un pecador arrepentit de l'abisme del pecat a les altures de la glòria. Doncs si, per regla general, segons els serveis que l'home haurà fet a Déu, serà la glòria amb què se'l premiarà en l'altre món, considera quin serà el tron etern que posseirà en la pàtria celestial el gloriós Patriarca, fidelíssim servidor de Déu encarnat en aquest món, que el sustentà amb son treball, el cuidà en la seva infància i li salvà la vida quan el perseguidor Herodes el volia degollar. Josep tota la vida treballà per Maria i Jesús; i si aquest misericordiós Senyor deia que premiaria amb glòria eterna a aquell qui per amor seu hagués donat un vas d'aigua fresca a l'assedegat, ¿amb quina magnificència no premiarà al qui el mantingué a Ell mateix tota la vida amb la suor de son front?

A més, la sagrada teologia ensenya que la glòria que ob l'home en el cel és segons els graus de caritat o amor de D amb què surt de la terra. I aquesta és la mida infal·lible. I glòria consisteix en disfrutar de l'amor de Déu, i de l'amor disfruta més aquell qui està més enamorat; qui no està en morat no pot disfrutar de l'amor. Considera, doncs, ara la gl ria de Sant Josep en el regne del cel, contemplant l'amor qu en aquest món professà a Déu encarnat, al preciosíssim Fill la seva virginal Esposa, el bon Jesús. Li portava l'afecte Pare segons l'opinió de tot el món que, ignorant l'inefable s cret de l'Encarnació, considerava a Jesús com a fill de Jose A més de que no consisteix l'amor amb paraules, no és un afe te purament sensible, sinó que, arrencant del coneixement l'excel·lència del subjecte que s'estima, es manifesta en els se veis que se li presten i en els sacrificis que per ell se fan; si, com havem dit ara mateix, tota la vida de Sant Josep fo dedicada al servei de Jesucrist i li féu oficis de Pare, d'aq podem deduir que li professava un amor summe, i que, conseqüent, ara també a la glòria posseeix un tron elevadí sim. Al costat de Maria el contemplen els sants; i sembla qu és de raó estigui en l'altre món al costat de Maria i de J sús, aquell que en aquest els estigué tan unit, i que no e desemparà mai fins a l'hora de la mort. Una glòria inferior Sant Josep sembla que derogaria la summa glòria de Mari i la dignitat d'aquesta sobirana Senyora demana que el se Espòs tingui una glòria corresponent a la que Ella disfrut

També pots considerar la dignitat i grandesa que Sant J sep posseeix en el regne del cel, atenent a les diverses prerr gatives que en ell resplendeixen; perquè els teòlegs, segons l jerarquies o condicions dels benaventurats, consideren dive sitat de glòria. Així com en un jardí hi ha diversitat de flor així en el divinal Jardí hi ha també santedats distintes, qu són com matisos d'aquella infinita bellesa. En els patriarque en els apòstols, en el màrtirs, en les verges i en els altres co dels benaventurats resplendeixen les seves corresponents he mosures. Doncs ara considera que en Sant Josep s'hi troba

dignitat dels patriarques, perquè està per sobre de tots ells; el mèrit dels màrtirs, perquè abans que tots patí persecucions per Jesucrist; la resplendor de les verges, per la castedat sobrehumana que posseïa; la ciència dels doctors, perquè la mateixa Sabiduria encarnada la hi havia comunicada, i, de conseqüent, la resplendor de glòria del nostre santíssim Protector és com la summa de la dels altres sants.

Alaba, ànima cristiana, a Déu, que tan alt ha volgut col·locar en son regne a Sant Josep, i demana-li que pels mèrits i la intercessió del gloriós Patriarca et doni també a tu entrada en aquell regne venturós.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de Sant Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: ¡Oh Sant Patriarca! Si la glòria eterna de l'home està en proporció amb els graus d'amor que aquí ha tingut a Déu, alcanceu-me un amor summe a Nostre Senyor Jesucrist.

OBSEQUI: Diràs nou vegades el *Gloriapatri* a la Santíssima Trinitat en acció de gràcies per la glòria que ha concedit a Sant Josep. Lo demés com a la plana 329.

DIA XXVI

Meditació

PER QUÈ MODERNAMENT S'HA ESTÈS TANT LA DEVOCIÓ A SANT JOSEP

La devoció a Sant Josep, si bé és cert que ja és antiga, però indubtablement nosaltres mateixos l'havem vist créixer d'una manera meravellosa en el nostre temps. ¿D'on vindrà això? De Déu; perquè tots els moviments espirituals de la santa Iglésia, dels quals participen el cap i els membres d'ella, i que s'efectuen amb l'aprovació de l'autoritat apostòlica, provenen de l'Esperit Sant, qui és el principi sobrenatural que assis-

teix a la Iglésia cristiana, i li manté la vida de què disfruta. Doncs la major devoció a Sant Josep que professen avui els fills de la Iglésia prové de Déu, qui amb sa providència sapientíssima envia els remeis segons els mals, i dóna els auxilis divins segons les necessitats humanes.

El culte a Sant Josep és convenientíssim al món modern i està destinat a fer-li gran servei en les seves necessitats espirituals, no sols perquè la intervenció del gloriós Patriarca és molt poderosa davant de Nostre Senyor Jesucrist, no sols per l'eficàcia de son patrocini, puix el diví Redemptor vol glorificar-lo fent resplendir davant dels homes el poder que té davant de Déu; sinó també perquè les principals flaqueses que avui sent el món, les principals dificultats que avui troben els homes en el camí de la vida, les veiem vençudes i dignament dominades pel gloriós Patriarca, qui, encara que visqué dos mil anys endarrera, és exemple perfectíssim pels homes moderns, qui en la seva escola poden prendre una norma fàcil i suau de vida cristiana.

Considera, en primer lloc, en aquests temps de revolta, en què els homes sembla que s'hagi oblidat del deure fonamental de la submissió i obediència a l'autoritat, en què la supèrbia fa que hagin trencat tot jou i es resisteixin a tenir sobre si cap poder, considera, dic, al gloriós Patriarca Sant Josep submís i obedient a les autoritats de la terra, complint les seves disposicions, encara que li sien penoses, com ho veiem quan fa el viatge a Betlem per a correspondre a l'ordre del Cèsar, qui manava que cada u s'anés a empadronar en el lloc d'on era descendent. És perquè Sant Josep, amb l'esperit de fe que l'animava, veia per sobre les disposicions dels prínceps de la terra, fins quan són molestes, la voluntat divina que té a la mà el cor dels qui governen, i permet prínceps indignes tot sovint per a castigar els pecats dels homes. És també una de les grans tares del nostre temps l'odi i repugnància amb què la supèrbia dels homes rep l'obligació del treball, i la necesitat de subjectar-se a les penalitats de la vida. El plaer, les diversions, veus aquí les úniques aspiracions dels homes

d'avui dia, qui creuen que han vingut al món per a donar-se totes les satisfaccions i gustos. Doncs, contemplant nosaltres la vida del Sant Patriarca, el veiem sempre donat al treball, subjecte a totes les dificultats, privat de totes aquelles satisfaccions i delícies que són el desig dels homes carnals; i, no obstant, el contemplem feliç i ple de goig intern que ve de l'Esperit Sant, disfrutant d'aquell solaç espiritual que, com una unció sobirana, manté sempre en l'ànima del just la serenitat i la pau.

Altre dels grans mals dels homes avui dia és la separació en què viuen de la família: donats enterament al món, desprecien els plaers purs de la vida domèstica, sembla que la casa els cau a sobre; i cercant fora d'ella entreteniments i satisfaccions, no solament posen en perill la seva ànima, sinó que deixen desemparada la casa de què són caps, el govern i direcció de la qual els correspon. ¡Quant diferent fou la conducta de Sant Josep! En tota la història evangèlica veiem sempre al gloriós Patriarca al costat de la seva santíssima Esposa i del bon Jesús; en tots els passos interessants, en tots els actes solemnes de la Sagrada Família, el venerable Josep hi presideix, i per això la Iglésia, divinament inspirada, el glorifica aplicant-li aquelles expressions de la Sagrada Escriptura: «Déu el constituí Senyor de la seva casa i príncep de tota la seva heretat.»

Prega, doncs, cristià, humilment al Patriarca perquè intercedeixi pels homes, a fi que entre ells prevalgui l'esperit de submissió a l'autoritat i d'amor a la pròpia família.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de Sant Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: Feu, oh gloriós Patriarca, que a exemple vostre sia exacte en el compliment dels meus deures, i sàpiga deslliurar-me de l'esperit mundà.

OBSEQUI: Resaràs tres *Parenostres* a la Sagrada Família.
Lo demés com a la plana 329.

DIA XXVII

Meditació

SANT JOSEP, ADVOCAT PER A TROBAR LA PAU I CONCÒRDIA

La congregació de tots els cristians, que és la Iglésia catòlica, és la casa de Déu; perquè Nostre Senyor, essent Esperit, més encara que no pas en nostres temples materials habita en el cor dels homes. Figura't, doncs, cristià, el gran temple de Déu en el món, com una imatge de la casa de la glòria: no està fet de pedres; les pedres que fan la casa de Déu en la terra són els cors dels homes; la bellesa de la seva arquitectura consisteix en la unió i en l'ordre, i, de conseqüent, la pau entre els homes de bona voluntat és la més gran hermosura de la cristiandat, i la gran obra de Jesucrist en el món.

Mes aquest ordre i pau entre els homes és difícil, perquè els homes no sabem estar els uns sense els altres, i no sabem estar junts sense barallar-nos; i, no obstant, la discòrdia és la major ignomínia d'una casa.

Les condicions per la pau i concòrdia en una casa és que hi hagi un cap prudent i discret, i que tots els altres l'obeeixin. Ve a ser una espècie de cap de casa de la cristiandat, en l'ordre d'intercessió, Sant Josep, proclamat Patró universal de la Iglésia catòlica. Quan el Sant Pare Pius IX, de santa memòria, el proclamà tal, no féu cap novetat, perquè el Sant Patriarca s'havia ensajat governant no solament la humanitat, sinó que en aquella humil caseta de Natzaret, plena de misteris i de grandeses, governava i protegia a la humanitat i a la divinitat en la persona adorable de Nostre Senyor Jesucrist. ¡Quina pau i quina unió en aquella casa! Els escriptors piadosos comparen aquelles tres persones qui l'habitaven, Jesús, Maria i Josep, a la Trinitat divina, en la qual les tres Persones són una mateixa cosa; i la veneranda figura de nostre Sant Patriarca sempre ha exhalat i ara també exhala, i tots els seus

devots la senten, l'olor suavíssima de la pau, de la unió i de la concòrdia.

La primera qualitat d'una autoritat és que tingui el do de saber reconciliar els ànims en temps de discòrdia; i la sagrada Litúrgia pondera com el gran mèrit del Pontífex, el que tingui aquest noble do de saber reconciliar els homes entre si. ¿Faltaria, doncs, a Sant Josep, autoritat en la casa de Crist, que és la mateixa dels cristians, aquesta qualitat? ¿No sabrà reconciliar els ànims? És indubtable que sí; i de la propagació verdadera de la seva devoció, de la imitació sincera de les seves virtuts per part dels cristians, podem fundadament esperar-ne la reconciliació dels homes avui desunits i odiant-se els uns als altres; la pau en les famílies, la concòrdia entre els ciutadans i la glòria de la Iglésia avui rebaixada davant d'aquells qui no tenen fe per les desunions dels seus fills.

L'experiència demostra la suavitat del culte i devoció a Sant Josep, tots els seus devots l'experimenten, i ¿no podrem esperar que aquesta devoció, estesa per la Iglésia, calmarà la irritació de les passions en el cor dels cristians?

Prega, doncs, fervorosament al Sant Patriarca, perquè es renovin aquells temps en què entre els seguidors de Jesucrist no hi havia més que un sol cor i una sola ànima.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de Sant Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: ,Alcanceu-nos, oh Sant Patriarca, la gràcia de que tots els cristians sien com una sola família obedient a son cap visible el Papa.

OBSEQUI: Diràs un *Credo* al Sagrat Cor de Jesús perquè estableixi en el cor dels homes el sagrat vincle de la caritat.

Lo demés com a la plana 329.

DIA XXVIII

Meditació

DE COM SANT JOSEP JUNTA EL TREBALL AMB L'ORACIÓ

Dues són les ales, cristià, amb què deus volar al cel: el treball i l'oració. Són aquests dos exercicis com la santificació de la carn i de l'esperit. Amb el treball se santifica la carn, que així perd ses revoltacions i brutalitats, quedant ordenada i disposta per a servir a l'esperit, qui deu regir-la i governar-la segons les lleis dictades per Déu a la naturalesa humana. Amb l'oració la nostra ànima s'il·lumina, i posant-se amb comunicació amb Déu Senyor nostre, adquireix una fortalesa particular, la fortalesa de la gràcia amb la qual li és més fàcil sostenir el domini que deu tenir sobre del cos; sense que d'altra banda es deixi insubornar per les suggestions de la supèrbia, de la qual tantes vegades és miserable joguina l'ànima de l'home; qui tot sovint es creu ésser una espècie de déu.

La voluntat divina manifestada a l'home, poques vegades és més terminant i clara que quan li imposa el deure del treball i el deure de l'oració. Guanyaràs el pa amb la suor de ton front, digué Déu a Adam després del pecat; i en els temps de la Llei de gràcia l'apòstol Sant Pau deixà escrites aquelles paraules: «Qui no treballi que no mengi.» Respecte de l'oració, llegim en l'Antic Testament aquella sentència: *L'oració de l'humil pujarà més enllà dels núvols*,[1] i el bon Jesús ensenya als seus deixebles que devien orar contínuament, pregant sense parar mai.

D'aquí també que els sants tots s'han distingit per tenir aquestes dues virtuts d'amor al treball i amor a l'oració. ¡Quina diferència entre els sants i la gent mundana! Els mundans passen la vida en les diversiones i en l'ociositat, i en lloc de

1. Eclesiàstic, XXXV, 21.

l'oració i recolliment, en lloc d'elevar son esperit a Déu, es complauen en la vanitat i en la supèrbia. Però entre tots els sants i com exemplar de santedat, sobretot per l'home constituït en l'estat secular, contempla al gloriós Patriarca Sant Josep. Treballà tota sa vida perquè mai fou ric, i sempre hagué de guanyar-se el pa amb la suor de son front; lo mateix a Natzaret que a Egipte, en tot el temps de la seva vida, el treball l'acompanyà, exercitant-se en son ofici amb la pau del Senyor. Quan la gent volien anomenar-lo, més que per son nom propi, l'anomenaven dient-li el fuster, i així llegim en els Sagrats Evangelis que quan volien explicar qui era Jesús, deien: És el fill del fuster de Natzaret.

Respecte de l'oració de Sant Josep, ¿qui podrà ponderar-la? Els mateixos sagrats evangelistes ens refereixen que cada any pujava a Jerusalem a passar els dies de Pasqua en el Temple, complint exactament els deures d'un verdader israelita; i aquelles instruccions que rebé del cel per ministeri dels àngels, que li il·luminaren l'esperit en els grans misteris de l'Encarnació, proven clarament que a l'esperit del gloriós Patriarca li eren familiars i freqüents aquelles elevacions de l'enteniment i del cor envers Déu que són pròpiament com la substància de l'oració.

Fora d'aquell qui ho ha experimentat, és difícil comprendre com s'ajuden entre si dues coses tan diferents com són l'oració i el treball. L'oració és com el repòs del treball, i el treball sembla que desperta a l'esperit, que el mou, perquè després cerqui amb més gust aquell somni místic de l'oració, en què l'home viador reposa i s'enforteix per les tribulacions de la vida. Veus aquí per què la Iglésia, nostra mare, recomana la devoció a Sant Josep com un medi per a restaurar la vida cristiana, i posa al Sant Patriarca com exemplar del treballador.

Els homes tots ens havem de santificar; són pocs els qui han de servir a Déu amb l'exercici de les virtuts heroiques; la major part ens havem de santificar amb les virtuts humils i comunes, amb una vida ordenada i recta, tal com ho veiem

en Sant Josep, del qual no sabem ni dejunis extraordinaris, n penitències rigoroses, ni oracions llarguíssimes; complia le seves obligacions, donava a Déu el tribut del culte i adoraci que es mereix i que es demana; i després es consagrava al tre ball per a sustentar-se a si i a la seva família, i d'aquesta ma nera ha merescut ser proposat com exemple i patró a tot e poble cristià. Segueix tu els seus exemples, camina per la vi fàcil, amb la gràcia de Déu, del compliment dels deures ord naris i comuns del teu estat, i trobaràs al terme del teu viatg el port d'eterna salvació.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de Sa Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: Alcanceu-me, oh sant Patriarca, que a exemp vostre mai deixi l'oració ni el treball perquè pugui arribar la santificació.

OBSEQUI: Resaràs tres *Parenostres* perquè l'esperit de pietat visqui en la classe treballadora.
Lo demés com a la plana 329.

DIA XXIX

LA PURESA DE SANT JOSEP

La puresa és la més hermosa de les virtuts humanes, com l'aroma de la virtut; sens ella és fastigosa la persona, cara que d'altra banda tingui qualitats excellents; per això gent honrada fuig de l'escandalós, el pare de famílies te sempre pels seus fills la companyia dels deshonestos, i, co si fos una brutícia, les persones de seny aparten els ulls tot espectacle impur. I, no obstant, la impuresa és la gran ta és com la macadura del nostre llinatge, que el porta a la c rupció i a la ruïna.

Per això el Fll de Déu, al venir al món, al revestir-se de la nostra naturalesa i fer-se home, volgué donar-nos exemple pràctic de quant avorria aquesta misèria humana; Ell, qui per amor de l'home volgué suportar totes les nostres misèries, exceptuant el pecat. La virginitat resplendeix en Nostre Senyor Jesucrist i en tots aquells qui podem contemplar al costat de la seva sagrada Persona. Neix d'una Verge, la Immaculada Maria; vol per Pare legal el virginal Patriarca Sant Josep; té per deixeble predilecte al puríssim apòstol Sant Joan; i en la successió dels segles totes les ànimes a qui Jesucrist ha comunicat els secrets de la seva amor i ha distingit d'un modo particular, han sigut ànimes pures. Considera, doncs, cristià, com havia de resplendir la virtut de la puresa en el gloriós Patriarca Sant Josep, i per vàries raons entendràs com fou summa i altíssima la seva puresa. La Sagrada Teologia ensenya que Maria, sense deixar d'ésser simplement criatura, fou infinitament pura, fins al punt que en aquella Dona admirable, destinada des de tota l'eternitat a encarnar el Fill de Déu, és impossible que el mateix Déu hi descobreixi ni ombra de pecat, ni indici de corrupció. El matrimoni de Josep i Maria és un matrimoni exemplar: és clar que la Sabiduria eterna no haguera escollit néixer d'un matrimoni deforme; i per tant, en aquests santíssims esposos hi havem de veure aquelles condicions i circumstàncies pròpies d'un matrimoni perfet. Una de les circumstàncies més pròpies d'un matrimoni, segons l'experiència de tots els segles, és que les condicions dels esposos sien semblants, millor encara que sien iguals. La mateixa Sagrada Escriptura al contar-nos com el Criador volgué donar companyia i esposa a Adam digué: «Fem-li una companya semblant a ell»; i crià a nostra mare Eva per esposa d'Adam. De consegüent, si la Verge Maria és la més pura de les criatures, havem de dir, si pensem rectament, que l'home que la Providència li escollí per espòs havia de posseir també la virtut de la puresa sobre tota ponderació més que els demés homes, per sants que hagin estat. El creient cristià, al costat de la Verge Maria, i com a protector de Jesucrist, no hi pot

veure més que un home la puresa del qual sia superior a dels àngels més alts de la glòria; per això sempre és anom nat virginal l'espòs de Maria. En els seus gloriosos esposo els sants hi han vist una consagració del vot de virginitat, q tots dos tenen ja format, perquè, essent Nostra Senyora criatura més pura i de més bellesa que ha eixit de les ma de l'Etern, és clar que tan preciosa perla la Sabiduria infini no podia fiar-la sinó a qui posseís el santíssim propòsit guardar castedat perfecta, com l'estoig que guarda una jo preciosa es considera que ha d'ésser també preciós.

La virginitat de Sant Josep, en quant al mèrit, és sens du te superior a la dels àngels, perquè aquests esperits benave turats per naturalesa són purs, no tenen la flaquesa de la ca han conegut experimentalment les delícies inefables de l'am de Déu; i, per tant, l'amor de les criatures, les corruptores lícies dels sentits, no poden enganyar-los. Per això diem q la puresa de Sant Josep és superior a la dels àngels, perq en el Sant Patriarca aquesta virtut, de si sempre bella i in ressant, posseeix, a més, la resplendor de la victòria.

¡Oh noble virtut de la puresa, com has d'ésser desitjada tot cor qui de veres sia cristià! La Sabiduria eterna, encar da en el Fill de Maria, volgué néixer en el portal de Betl tenint per companys i com introductors en el món als d virginals esposos; i volgué morir en la creu, com ja obse el doctor Sant Jeroni, assistit per una verge, sa Mare San sima, i un deixeble virginal, l'amantíssim apòstol Sant Jo Ama tu, devot de Sant Josep, i desitja l'olor deliciosa del m tic lliri de la puresa. El Sant Patriarca t'ajudarà a obtenir i amb sos exemples i amb sa protecció arribaràs a poss aquesta virtut, sense la qual és impossible la felicitat ni aquest món ni en l'altre.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de S Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: ¡Oh virginal Patriarca! Alcanceu-me per la vos puresa una castedat perfecta d'ànima i de cos.

OBSEQUI: En honor de Sant Josep avui treballaràs en tenir molt recollits els teus sentits.

Lo demés com a la plana 329.

DIA XXX

Meditació

DEL PATROCINI DE SANT JOSEP

Si bé durant totes aquestes meditacions has pogut comprendre el poder de què disfruta el gloriós Patriarca Sant Josep en el cel, convé que ens fixem encara d'un modo més particular en l'eficàcia de son patrocini; així com la Iglésia, després de celebrar una festa en honor seu, de tributar-li altres cultes durant l'any, dedica un dia a celebrar el seu Patrocini. I aquesta pràctica de la Iglésia ja és suficient perquè coneguis el mèrit del patrocini de Sant Josep; perquè encara que ella honra tots els sants, i celebra festes més solemnes en obsequi dels qui distingeix més entre aquells amics de Déu, no obstant, no celebra el Patrocini més que de la Verge i de son espòs, el gloriós Patriarca Sant Josep. D'aquesta distinció que fa dels dos virginals esposos sobre tots els altres sants, pots tu deduir que posseeixen una excel·lència i un poder superiors, lo qual d'altra banda trobaràs evident si atens a la següent consideració.

El centre del cel i el centre de la terra és el mateix: és el Fill de Déu. D'Ell surt com d'un punt lluminós la llum de glòria que transforma als benaventurats en una espècie de déus; Ell és l'aliment d'aquella felicitat inefable, i en aquell mar immens de l'eterna Sabiduria viuen com negats els qui en aquest món li foren més amics, i estigueren més units amb la Sagrada Persona de Jesús. És cert que el cel i la terra són molt diferents, però també ho és que entre ells hi ha una relació íntima, essent aquest món com una ombra de l'altre;

de manera que tal com sia en aquesta vida la posició i relació de cada u respecte a Jesucrist, així també ho serà en l'altra. En el món el qui està més a prop de Jesucrist participa més de la seva virtut; som els sarments i Ell és el cep, som les branques i Ell és la soca; i el sarment o la branca més ben unida amb la soca és la que té més part en la vida d'aquesta, perquè disfruta més de la seva saba; i el qui en aquest món participa més de la virtut de Jesús, en l'altre ha de participar més del seu poder, perquè precisament Jesucrist, el Fill de Déu, és el braç del Pare: per Ell són fetes i governades totes les coses.

I ¿qui pot estar més unit amb la sagrada Persona del Fill de Déu encarnat, fora de la Verge Maria, que son Pare legal el gloriós Patriarca Sant Josep? Si Jesucrist és el braç de l'Omnipotent qui fa i desfà totes les coses, ¿qui podrà detenir el rigor de la seva justícia quan la mereixem pels nostres pecats, o inclinar-lo a que obri la mà de la seva misericòrdia en favor nostre, més que aquest gloriós Patriarca, qui el féu créixer amb el pa que li guanyava amb ses suades? Per això sens dubte el poble cristià, en els nostres dies ple de tribulacions, d'errors, de sectes, de males passions, d'odis enverinats, de neguits insuportables, ha cercat un refugi sota de la capa de nostre Pare Sant Josep, i no hi ha mal i tristesa la curació dels quals no esperi obtenir per medi de son poderós valiment; i el Pontífex de piadosa memòria Pius IX, en temps per ell i per tot el poble cristià de gran amargura, oint la veu dels creients de tot el món, el proclamà Patró de la Iglésia universal; i nostre Santíssim Pare Lleó XIII, a l'ordenar la invocació de Maria per medi del Rosari, manà associar-hi la invocació del virginal Espòs d'aquella Mare de misericòrdia. ¿Quin altre argument vols, cristià, per a provar-te el poder del patrocini de Sant Josep, quan la Iglésia, mestra de tots els homes, tan clarament te l'ensenya? Segueix, doncs, l'exemple dels sants qui tan devots li foren, imita a aquella gloriosa dona, Santa Teresa de Jesús, que ens diu que mai la desairà en les seves súpliques; i així com ella volia que es posés la imatge del

gloriós Patriarca a la paret de fora[1] dels convents que fundava, així tu també honra la teva casa tenint en ella la imatge d'aquell qui tan poderós és en el regne del cel i tan amic de favorir als seus devots, amb la seguretat que t'ajudarà a passar els treballs de la vida i a arribar al port feliç de l'eternitat.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de Sant Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: Oh Sant Patriarca, abans m'oblidaré de mi mateix, que d'acudir a demanar el vostre auxili en totes les tribulacions de la vida.

OBSEQUI: Procuraràs tenir a casa teva una imatge o estampa de Sant Josep, i si ja la hi tens, obsequiar-la degudament amb un fervorós culte.

Lo demés com a la plana 329.

DIA XXXI

Meditació

JESÚS, MARIA I JOSEP, JO US DONO TOT EL MEU SER

La fi de tota la vida cristiana, l'objecte de la pietat i de la perfecció espiritual, es pot reduir a una sola cosa, això és, a unir-se l'ànima de l'home amb son Déu i Senyor. Qui té a Déu posseeix tots els béns; qui està separat de Déu, encara que posseeixi tot lo que els homes en diuen béns, és un infeliç, i desgraciat. D'aquí que l'acabament i terminació d'aquest mes degui ésser per a tu, devot de Sant Josep, una més íntima

1. Carta XXII. Edic. de D. V. de Lafuente.

unió amb Déu Senyor nostre, una entrega de tu mateix, una oblació que facis del teu cor a Aquell qui et crià i redimí.

Tal volta a algú li semblarà que aquest desfer-se del cor és una cosa massa dura i inhumana, puix tenint nosaltres sentiments bons i rectes bé els podem conservar sense que això sia en contra de l'amor de Déu; però també et diré que la perfecció cristiana no consisteix, és cert, en arrencar aquells bons sentiments, però sí en elevar-los i ennoblir-los. Tu, fill d'Adam, t'has de convertir en fill de Crist, i els sentiments naturals els has de convertir en sobrenaturals, i tu mateix t'has de fer, en virtut de la fe i de la gràcia, individu d'aquella Sagrada Família de la qual era cap nostre amable protector, el gloriós Patriarca Sant Josep. La santa Mare Iglésia, en aquests temps de perdició de tantes ànimes, mira d'estendre la confraria de la Sagrada Família, i és perquè vol, amb l'olor que exhala la santa casa de Josep, atreure a tots els cristians perquè espiritualment visquin baix la direcció i defensa de la florida vara del gran Patriarca. En efecte, únicament cercant un refugi en aquella humil caseta, d'on sortí el remei del món, únicament fent entrega del teu cor a Jesús, Maria i Josep, trobaràs la rectitud de la consciència, la pau de la vida i la seguretat de la glòria.

Una santa companyia santifica; el viure enmig de bons exemples, el participar de converses santes, el sentir l'olor de les virtuts de les persones amb qui es viu, són medis de gran eficàcia perquè la nostra consciència es conservi pura i la nostra voluntat no es torci envers el mal, al qual desgraciadament tenim inclinació per culpa del pecat d'Adam. Doncs, ¿on vols sentir més l'olor de la santedat que en la caseta de Natzaret, presidida per nostre humil Patriarca? Fica't, cristià, en tan sagrada companyia, i entre sants tu també seràs sant. I aleshores trobaràs també la pau de la vida. Els homes, ja des de l'antiguitat, s'han afanyat cercant-la; i no la troben quan se fien de la sabiduria mundana, sinó quan, fent-se humils de veres, s'uneixen amb la Sagrada Família, viuen segons les lleis que governaven la caseta de Natzaret, i conformen els

seus sentiments amb els de Jesús, Maria i Josep. ¡Oh pau divina, la pau de la santa casa de Natzaret! ¡Oh amor incomparable la qui unia als sants personatges d'aquella família, que és com una ombra i figura de la Santíssima Trinitat a la terra! El qui per la fe i la virtut participa d'aquesta amor té assegurada la pau fins enmig de les tribulacions d'aquest desterro, i després la consecució de la glòria.

No t'apartis mai, cristià, de Jesús, Maria i Josep, fes el camí de la vida amb tan agradable i tan santa companyia. Ells sols valen més que tot el món enganyador i corruptor, espera'n tots els béns i no en temis cap mal, cerca en Ells consol i fortalesa; però tu sies fidel, que la teva devoció no sia solament de boca, sinó principalment de cor; si vols ésser amat, ama, compleix bé les teves obligacions, fes a l'Altíssim el sacrifici de les teves pregàries, consagra-li la teva vida, dóna-li el teu cor; i, considerant que en aquella Família de Natzaret hi habitava la plenitud de la Divinitat, digues sovint en vida i repeteix devotament en l'hora de la mort aquesta jaculatòria: Jesús, Maria i Josep, jo us dono tot el meu ser.

Meditaràs ara lo dit i demanaràs a Déu, per intercessió de Sant Josep, les gràcies que et convinguin.

PETICIÓ: Admeteu-me, oh gloriós Patriarca, en la vostra casa; feu-me individu de la vostra Sagrada Família.

OBSEQUI: Mira d'allistar-te a la confraria de la Sagrada Família, i compleix bé els deures de pietat envers ella.

Lo demés com a la plana 329.

Acabament i advertència

La devoció a Sant Josep no està tancada dins del mes de març, ni és pròpia únicament d'una temporada. Així com el seu patrocini s'estén a totes les necessitats humanes, així també els seus devots deuen tributar-li un fervorós culte tots els

dies de la seva vida. És aquesta una devoció clàssica; i la pietat cristiana, si bé no deixa cap dia d'invocar el nom del castíssim Espòs de Maria, no obstant, té determinats dies en els quals dóna una satisfacció més completa a aquest devot sentiment. A més de la festa principal del Sant Patriarca i dels dies destinats a celebrar el seu celestial Patrocini i els seus sagrats Esposoris, tots els dies 19 de cada mes i tots els dimecres de cada setmana solen dedicar-se a fomentar la pietat josefina. Són dies aquests en els quals els devots obtenen gràcies especials; i el bon sentit cristià de la gent piadosa, i fins la dedicació que de dits dies ha fet la Iglésia a Sant Josep, corroboren la pia creença que en ells el Sant Patriarca afavoreix especialment als seus devots, corresponent benignament als qui tals dies consagren a son honor i culte.

També l'experiència espiritual ha demostrat l'eficàcia que per a obtenir el patrocini de Sant Josep té la pràctica dels set diumenges en honor del Sant, combregant en cada un d'ells en obsequi seu. En tots aquests casos pots servir-te, lector, del present llibret. La base del culte popular a Sant Josep és la recitació de la petita corona dels set dolors i goigs, i si la teva devoció no queda encara satisfeta, escull les meditacions del *Mes* que hagin parlat més al teu cor; i aleshores a la Comunió hi afegiràs la meditació que nodreix l'enteniment amb idees santes, i que et donarà un coneixement més viu de l'excel·lència de ton Protector.

Lo mateix podràs practicar si desitges fer un Septenari com s'acostuma en algunes iglésies; de manera que aquest petit llibre et proporcionarà les pràctiques suficients, no sols per a consagrar un mes a Sant Josep, sinó per a alimentar ton esperit durant l'any en tan útil devoció.

Emperò et diré, per a acabar, que el culte a Sant Josep, a la Verge Maria i al Sagrat Cor de Jesús, són com els elements d'un culte comprensiu de tots ells, destinat a fer gran bé a la Cristiandat, i que sembla que va apareixent majestuós en el cel de la Iglésia, com sol esplèndid que ha d'escalfar a la humanitat, erta del fred de la indiferència, és a dir, el culte de

la Sagrada Família, tan recomanat i fins cantat en bellíssims versos per nostre Santíssim Pare Lleó XIII, qui en ses fatigues apostòliques per a restaurar l'esperit cristià, sembla que descansa en l'esperança de que la devoció a la modesta i humil llar de Natzaret, divinitzada per la influència del Fill de Déu encarnat, ha d'ésser la restauradora de la família cristiana, principi natural i necessari del restaurament de tot el món. Per això nosaltres en aquest petit *Mes* havem procurat, al meditar les virtuts i excellències de Sant Josep, considerar-les sempre en relació amb la Sagrada Família, de la qual el Sant Patriarca és cap, i el culte del qual podem dir que resumeix el d'aquella admirable i olorosa casa de Natzaret que ell presidí, per decret inefable de la Providència divina.

NOVENA DEL GLORIÓS SANT JOAN BAPTISTA, PRECURSO DE CRIST*

Acte de contrició

Senyor meu Jesucrist, Déu i home verdader, en qui c
en qui espero, a qui amo sobre totes les coses, em pesa de
mon cor d'haver-vos ofès: proposo fermament no tornar
a pecar, ajudat de vostra divina gràcia i de la molt podei
intercessió del vostre gloriós Precursor Sant Joan Baptist
qui humilment suplico m'alcanci de vostra divina Maje
abundància de llàgrimes amb les quals, banyant-se la m
ànima com en un Jordà purificador i saludable, sigui des
rada de la immundícia del pecat. Amén.

* L'original d'aquest llibret és custodiat en la Biblioteca de (
lunya, junt amb altres manuscrits del Doctor Torras (Ms. núm. 937)
porta data. En el dit original no hi ha els Goigs que figuren en el
brets impresos. Aquí, això no obstant, es continuen aquests Goigs
com foren estampats amb l'escrit torrasià, amb el qual fan bon con

DIA PRIMER

Predestinació de Sant Joan Baptista

D'entre tots els fills de dona, no n'hi ha hagut cap de més gran que Joan Baptista. Els antics profetes parlaren ja d'ell com d'un àngel o enviat de Déu qui havia de preparar els camins del Senyor i aplanar les vies que al cel condueixen. La seva predestinació està íntimament lligada amb la de Jesucrist, puix la Providència divina el destinà a ésser l'introductor del Fill de Déu en el món, donant-lo a conèixer a la multitud de persones qui el seguien per a oir sa eloqüència celestial i veure la meravellosa penitència que en el desert practicava, amb aquelles paraules que refereix l'Evangeli: Jo no só el Crist, jo no só el profeta; enmig de vosaltres és un a qui no coneixeu, el qual vindrà després de mi, però qui ha estat abans que jo, i de qui jo no só digne de deslligar la corretja del calçat.

Maria, Josep i Joan Baptista: veus aquí les tres persones més íntimament lligades amb l'Encarnació del Fill de Déu. Maria és el sagrari en què descansa; Josep, el guarda vigilant del Salvador del món, i Joan, el qui el presentà als homes com una llum puríssima capaç d'il·luminar a tot el món. L'Etern Pare envià al món a Joan Baptista amb l'encàrrec gloriós de proclamar a Crist Redemptor del món i, de consegüent, Rei de la terra; i per això els Sants l'anomenen el seu herald o portaestendard, i es verteix la lliurea del Rei celestial, entregant-se a la vida de penitència, necessària als homes si volen guanyar el regne dels cels i aconseguir victòria d'ells mateixos.

Considerem nosaltres per un moment que Déu ens crida també a la virtut i a la penitència com a Sant Joan, i que, únicament per medi d'elles, s'aconsegueix la glòria del cel.

Oració

Oh gloriós Sant Joan Baptista, qui, cooperant a la gràcia divina, perfectament complíreu l'alta missió que de Déu havíeu rebuda, alcanceu-nos que, complint nosaltres amb exactitud les obligacions del nostre estat, logrem la perfecció cristiana en aquesta vida, i la glòria eterna en l'altra. I per a obtenir vostra poderosa protecció direm en honor vostre les següents deprecacions i Parenostres:

1.ª Gloriós precursor de Crist, qui preparàveu als homes el camí de la santedat, faciliteu-nos la victòria dels nostres vicis i l'amor a les virtuts. — *Pare nostre*, etc.

2.ª Adorable Baptista, per aquell misteriós baptisme que administràreu a Crist, alcanceu-nos que la gràcia divina renti les nostres ànimes, purificant-les de la lepra del pecat. — *Pare nostre*, etc.

3.ª Incomparable penitent i predicador de la penitència, feu que avorrim sempre la delectació dels sentits i cerquem el goig puríssim de l'amor de Crist. — *Pare nostre*, etc.

Oració final per a tots els dies

¡Oh gloriós Sant Joan, quant gran ha d'ésser el vostre poder en el cel! Precursor, Baptista, Profeta, Apòstol, Anacoreta, Màrtir: en vostra sagrada persona es reuneixen, com en místic ram, les flors de virtuts pertanyents a les diferents condicions que es troben en la Iglésia de Déu. En vós resplendí el zel de l'apòstol i del màrtir, la penitència dels eremites, l'amor a Crist i la castedat que distingeix les sagrades Verges. Per tots aquests mèrits vos supliquem humilment vulgueu intercedir per nosaltres davant de Crist. Vos preguem per l'exaltació de la santa Fe catòlica, extirpació de les heretgies, conversió dels pecadors, pau i concòrdia entre els pobles cristians; ensenyeu-nos a tots el camí de la santedat que vós fó-

reu el primer de predicar als homes, a fi que, no apartant-nos en vida de la pràctica de la virtut, meresquem a l'hora de la mort l'etern descans de la glòria. Amén.

DIA SEGON

Concepció de Sant Joan Baptista

Tot lo que es refereix a Crist, els misteris de l'Encarnació, vida i mort, estaven ja significats en l'antiga llei per medi d'ombres i figures. El món havia de veure un dia una Verge que concebia un Fill, lo qual traspassa completament el poder de la naturalesa, i Déu Senyor nostre volgué donar ja d'això una figura en la concepció del gloriós Precursor.

Elisabet, esposa del sacerdot Zacaries, desitjava amb grans ànsies, com totes les dones de l'antiga Llei, poder alcançar la dignitat de mare i, no obstant d'haver passat molts anys en el matrimoni, no havia aconseguit cap fill; mes Déu Senyor nostre, arribat ja el temps en què volia enviar son Fill a la terra, naixent d'una Verge, prepará aquest prodigi per medi d'un altre, i fa que Joan, predestinat a l'ofici de Precursor, sia concebut en les estèrils entranyes d'Elisabet.

Aquest succés admirable va venir de les contínues oracions d'aquells dos esposos, i un dia que Zacaries era al temple, oferint el seu sacrifici, en tingué revelació per medi de l'arcàngel Sant Gabriel, qui era el missatger que Déu tenia destinat per a anunciar a la Verge Maria el misteri de l'Encarnació del Fill de Déu; mes el sant sacerdot, oblidant per un moment el poder de Déu, o creient-se tal volta subjecte a una illusió, se resisteix a creure a l'Àngel qui tan gloriosa nova li comunicava, per lo qual el dit de la Justícia divina fereix la seva llengua, i l'arcàngel Gabriel li diu: «De des aquesta hora tu seràs mut, i no tornaràs a parlar fins al dia en què vegi la llum del món el teu fill Joan.» Avivem nosaltres en aquest dia

la fe que el gloriós Precursor predicava, demanant ens alcanci de Déu la gràcia de jamai perdre-la.

Oració

Oh gloriós Sant Joan Baptista, qui per una especial i interna inspiració del cel, creguéreu immediatament en la divinitat de Jesús de Natzaret i la predicàreu als pobles, humilment vos demanem ens alcanceu del Senyor la conservació i augment del do preciosíssim de la fe, a fi que, subjectant en aquesta vida el nostre enteniment a la paraula de Déu, logrem per sempre gosar-lo en l'altra. I per a obtenir vostra poderosa protecció direm en honor vostre les següents deprecacions i Parenostres: Gloriós precursor, etc. (pàg. 400).

DIA TERÇ

Santificació de Joan Baptista

El Fill de Déu ja habitava en les puríssimes entranyes de Maria, i l'arcàngel Sant Gabriel havia participat a aquesta Senyora que l'estèril Elisabet, sa parenta, havia també concebut un fill, per lo qual aquella sempre humil donzella determinà anar-la a visitar, lluny i tot com era el lloc on vivien els pares del Baptista. Travessà, ens diu l'Evangeli, la muntanya de la Judea, portant en ses entranyes el Tresor de la Glòria, perquè Déu volia que, després de Maria, fos Joan el primer qui rebés la visita del Fill de Déu. Elisabet surt a rebre a Maria; les dues santes cosines s'abracen amb efusió, dient la primera transportada en esperit: ¿Vós a mi sou vinguda a visitar-me? ¿La Senyora a l'esclava? El fill que porto en mes entranyes, ha saltat d'alegria a l'entrar a vostra presència; verament sou beneïda entre totes les dones, i el fruit de les vostres entranyes ha d'ésser un fruit Sant.

De des aquell moment fou Joan santificat; el pecat original, que tots portem de nostres primers pares, desaparegué d'aquella tendra criatura, qui encara no havia vist la llum del dia, i li fou confirmada la missió que de Déu havia rebuda, de preparar el regne de Crist.

Tal és l'efecte de la visita corporal de Jesucrist Senyor nostre en l'ànima qui, de bon grat i amb la devota consciència, la rep: la purifica, la conforta en la gràcia, donant-li forces per a complir la voluntat de Déu, qui a totes ses criatures crida a la santedat; mes al mateix temps aprenguem de Sant Joan la manera de rebre aquesta sobirana visita amb agraïment i alegria, i exclamem amb santa humilitat: Perquè haveu vist la nostra misèria i us n'haveu compadit, veniu, Senyor, a visitar-nos.

Oh gloriós Sant Joan Baptista, qui, essent encara en les entranyes de la vostra mare, experimentàreu els meravellosos efectes de la visita de Crist, essent santificat abans de vostre naixement, humilment vos demanem ens alcanceu la gràcia de rebre sempre el Cos de Crist amb la disposició deguda i, sobretot, de poder-lo rebre per Viàtic a l'hora de la mort. I per a obtenir la vostra meditació direm en honor vostre les següents deprecacions i Parenostres (pàg. 400).

DIA QUART

Naixement de Sant Joan Baptista

Als primers mesos d'haver concebut son fill la Santa Elisabet, confosa ella de que la veiessin en aquell estat poc escaient als seus anys, s'amagava de la vista de la gent; mes venia l'hora en què el món havia d'enterar-se de tota la grandesa del prodigi i fer-se ja càrrec de la importància providencial de l'infant tan meravellosament concebut.

Arribà el temps convenient, diu l'Evangeli, i tingué son fill. Tot el veïnat i la parentela acudiren a casa seva per a cer-

tificar-se del prodigi, i li proposaven el nom de Zacaries per al noi, mes la mare sempre responia que de cap manera, que s'havia de dir Joan. Els parents li contestaven que en tota la família no n'hi havia cap que es digués aquest nom; i alesho-res, interrogat per senyes, Zacaries, qui encara continuava mut, demana en què escriure, i va posar: «Son nom és Joan»; i de des aquell instant, Zacaries recobrà la paraula, lo qual contribuí a l'admiració de tota la comarca, que s'omplí d'un sant temor a la vista d'un naixement tan extraordinari i en el qual concorrien circumstàncies tan meravelloses. La gent es demanaven l'un a l'altre: «¿Qui penseu que serà aquesta criatura? Perquè indubtablement la mà del Senyor està sobre ella.»

Tots els qui tingueren notícia del naixement gloriós de Sant Joan Baptista s'alegraren amb espiritual alegria des del fons de ses entranyes, perquè ja estava vaticinat que en son naixement molts havien d'alegrar-se, profecia que encara avui dia es va complint, puix el dia que la Iglésia celebra la nativitat de Sant Joan és per al poble cristià una diada de goig i d'alegria en què, dels infants fins als vells, tothom pren part en aquella satisfacció que experimentà el món de veure a aquell qui anuncià la vinguda del Fill de Déu; mes procurem celebrar-la sempre de manera que no desdigui de l'honestedat i prudència que ha de resplendir en la conducta de tots els cristians.

Oració

Oh gloriós Sant Joan Baptista, per aquella alegria que experimentà el món en vostre naixement, humilment vos demanem ens alcanceu l'alegria cristiana pròpia dels fills de la Creu, la qual sap suportar les contrarietats de la vida, suavitza les asprors de la virtut i dóna cor per a emprendre el camí de la perfecció. I per a obligar vostre poderós valiment direm en

honor vostre les següents deprecacions i Parenostres (pàgina 400).

DIA QUINT

Penitència de Sant Joan Baptista en el desert

És tan necessària al cristià la penitència i la mortificació d'ell mateix, que, sens ella, és enterament impossible alcançar el regne dels cels. Per això Sant Joan, qui, en l'ordre del temps, és el primer exemple de la vida cristiana, ens ho ensenya amb l'eloqüència de sa pròpia conducta.

Sant Joan, no sols no tenia pecat, sinó que ni tan sols havia de témer caure en pecat, perquè havia estat santificat en les entranyes de sa mare, quan va rebre ella la visita de sa illustre cosina, la benaventurada Verge Maria; i, no obstant, de des sa més tendra edat, deixa la casa paterna i es retira al desert per a entregar-se sense cap destorb als misteris de la contemplació i de la penitència. El poble el perdé de vista per espai de molts anys en què, retirat en el desert, esperava l'hora de sortir a anunciar al món la proximitat de la Redempció, donant amb això una lliçó perfecta de com el cristià ha de conformar les pràctiques de la seva vida amb les idees de la doctrina que professa.

La penitència de Sant Joan en el desert ha sobrepujat a la de tots els sants anacoretes i monjos: allí vivia subjecte a la inclemència de les estacions; els aliments de què se sustentava eren els fruits silvestres que produïa el desert; però, mentre així castigava i humiliava la carn, alimentava son esperit amb les delícies de l'amor de Déu, amb el suavíssim consol que el Senyor comunica a l'ànima qui es dedica a la contemplació de la seva infinita bellesa.

Aprenguem nosaltres en aquest dia el despreci dels plaers terrenals i l'estima de l'oració i de la vida fervorosa.

Oració

Oh gloriós Sant Joan Baptista, meravella de penitència, exemplar i predicador de la penitència, alcanceu-nos aquesta tan necessària virtut, sense la qual el cristià no pot alcançar la glòria; feu que sapiguem mortificar la carn perquè creixi el nostre esperit. I així humilment vos ho demanem amb les següents deprecacions i Parenostres (pàg. 400).

DIA SISÈ

Predicació de Sant Joan Baptista

Una veu s'oïa pels deserts de la Palestina, que mai se n'havia oït cap de més meravellosa entre totes les dels antics profetes qui havien predicat la glòria i la justícia de Déu al poble d'Israel. La vinguda del Messies no havia estat mai tan especificada; ni el caràcter del Salvador dels homes, més expressament definit; ni la necessitat de la penitència per a entrar en el regne de Déu, més clarament expressada, que per la predicació de Joan Baptista. Ell era, segons l'expressió dels antics profetes, una veu que clamava en el desert; però aquelles comarques deixaven d'ésser desertes a l'influx d'una veu poderosa que atreia els habitants de les ciutats i viles, qui, oblidant els negocis, acudien a oir aquell home qui els ensenyava un nou camí de santificació.

Tothom el prenia pel Messies promès en les antigues i divines Escriptures, i els pobles acudien a ell en busca de consells i de doctrina que els encaminés en llur conducta. Gent de negoci i militars li demanaven com havien de portar-se, i els mateixos sacerdots de Jerusalem li enviaren una ambaixada a fi de saber qui era. «¿Sou el profeta? ¿Sou el Messies?», li preguntaven; i ell, abaixant-se per sa gran humilitat, responia: «No só el Messies ni el profeta; só la veu que clama en el desert: prepareu els camins per a rebre al Senyor.» Varis

deixebles es reuniren al costat de Joan Baptista, portant una vida santíssima, i d'aquell planter sortiren després alguns dels qui havien d'ésser Apòstols de Crist i portar la llum de la religió fins als últims confins de la terra; la missió divina de Jesucrist Senyor nostre fou preparada per la predicació del Baptista, i els cors, commoguts ja per la seva paraula, acceptaren amb més facilitat l'Evangeli de Jesucrist Fill de Déu.

Procurem nosaltres obrir el cor a la veu dels predicadors evangèlics, i la paraula de vida eterna fructificarà abundosament en nostres esperits.

Oració

Oh admirable predicador de Jesucrist, gloriós Sant Joan Baptista, pel zel ardentíssim que tinguéreu de la glòria de Déu, alcanceu-nos que sempre totes les nostres accions i paraules es dirigeixin a l'honra divina; que la nostra conducta cristiana sigui, als ulls del pròxim, una contínua alabança a Déu. I per a obligar a aquest fi la vostra poderosa intercessió, vos direm les següents deprecacions i Parenostres (pàg. 400).

DIA SETÈ

Sant Joan bateja a Jesucrist

Les riberes del Jordà, que havien presenciat tants de fets extraordinaris, no havien vist meravelles iguals a les que veieren en els dies de Joan Baptista. Allí, davant d'una multitud de deixebles, fou on Joan donà a conèixer a Jesucrist com a Redemptor dels homes, quan, senyalant-lo amb el dit, clamava dient: *Ecce agnus Dei, qui tollit peccata mundi*, veus aquí l'Anyell de Déu, qui esborra els pecats del món: amb aqueixes paraules dóna ja a comprendre als homes que la fi de Jesucrist en aquest món era el de víctima destinada a satisfer pels

nostres pecats. Però encara Joan Baptista tingué part en u acte més interessant: Jesucrist vingué a rebre el Baptisme d les seves humils mans; el Criador s'abaixà davant la criatura doblegà Jesús el genoll davant de Joan, el qual, collint un po d'aigua, l'escampà sobre el preciós front del Fill de l'home i en aquell moment, com si la Trinitat Beatíssima hagués er vejat a la terra aquella sublim escena, s'obre el cel, davall sobre Jesucrist l'Esperit Sant en forma de colom i se sent l veu admirable del Pare Etern que deia: «Aquest és mon Fil amat, en qui tinc Jo totes mes complaences; oïu-lo i sieu dò cils a la seva paraula.»

Aquest misteriós Baptisme de Jesucrist per ministeri d Joan, ha valgut a aquest gloriós personatge el nom de Baptist amb què és conegut per tota la cristiandat i que és la sev principal glòria. Nosaltres no podem fer actes tan grans e obsequi de la sagrada Humanitat de Crist, però el tenim pre sent en nostres altars, esperant allí els nostres obsequis. Pro curem, doncs, esmerar-nos en son servei, amb la segura cor fiança de que això ens ha de valer la vida eterna.

Oració

Gloriós Sant Joan Baptista, pel baptisme que administrà reu al Fill de Déu, vos demanem ens alcanceu del Senyor l gràcia d'ésser sempre fidels a les promeses que el día del ba teig férem, d'avorrir el món amb ses pompes i vanitats. I pe a obligar a aquest fi vostre poderós valiment, vos direm le següents deprecacions i Parenostres (pàg. 400).

DIA VUITÈ

Mort de Sant Joan Baptista

La mort de Joan Baptista havia d'ésser heroica com la sev vida; aquella noble existència, consagrada a l'eterna Verita

i a la Justícia havia d'extingir-se amb un acte valerós en defensa de l'honestedat i del compliment de les lleis divines.

Herodes, sobirà del país, del tron estant, dava als seus vassalls l'exemple escandalós d'una vida deshonesta; Joan Baptista, encès del zel per la glòria divina, que s'ofusca amb els vicis dels homes, clamava contra els seus abusos, dient: «No és lícita la vida que portes.» Aquesta reprensió irrità a Herodes, i, més encara, a Herodies, sa cunyada, companya d'aquell malvat rei en el pecat, la qual va resoldre desfer-se d'ell a la primera ocasió que tingués. Arribà el dia que feia anys Herodes, i amb això determinà celebrar un gran convit; allí es reuniren els prínceps, cavallers de la cort, els quefes de l'exèrcit i personatges de més distinció. Després que s'hagué servit aquell esplèndid sopar, Herodies féu sortir a sa filla, tendra noia encara, la qual ballà graciosament davant de tota aquella concurrència, que restà sobremanera complaguda, i, acabat de ballar, encisat Herodes per l'habilitat de la balladora, encegat per la gola i la luxúria, li diu: «Demana'm lo que vulguis, encara que sigui la meitat del meu regne, i t'ho daré.» La noia surt defora, pren consell de sa mare, i torna a entrar dient: «Vull en un plat el cap de Joan Baptista.» Herodes restà aterrat en sentir tal demanda, puix, encara que tenia pres a Joan Baptista perquè l'amoïnava amb sos sermons, admirava la seva heroica virtut: es deturà, doncs, un moment; mes, essent més forta la veu de la supèrbia i de la luxúria que la de la justícia, manà que portessin en un plat el cap del sant Precursor. I aquestes foren les postres d'aquell sopar i d'aquell ball.

El pecat, veus aquí les postres que ordinàriament tenen els saraus i totes aquelles diversions en què no presideix l'Esperit de Déu. Procurem allunyar-nos de tals llocs, puix en ells, si més no, perilla la innocència de l'ànima quan no hi troba encara la pèrdua de la gràcia.

ORACIÓ

Màrtir de l'honestedat dels costums, gloriós Sant Joan, canceu-nos una puresa de vida tal, que, arribada l'hora de mort, no temem aquell dolorós trànsit, sinó que, plens de sa consolació, emprenguem el camí de l'eternitat. I, ja ara p aleshores, reclamem la vostra poderosa protecció, dient honor vostre les següents deprecacions i Parenostres pàg. 40

DIA NOVÈ

Glòria de Sant Joan Baptista

El dia que Maria, visitant a Santa Elisabet, inspirada p l'Esperit Sant i responent a les enhorabones de sa cosina, tonà aquell càntic del *Magníficat*, digué: «Déu exalça els l mils.»

Així ha succeït amb Joan Baptista després de sa mo Aquell home miserablement vestit, qui vivia en les coves desert, i qui no era notable ni en la ciència mundana ni en riqueses ni en el poder, és conegut i venerat pertot arreu és venerat Crist; els seus fets estan escrits en el mateix llil en què s'expliquen les obres i paraules del Redemptor, i l i l'altre tenen uns mateixos historiadors.

La ciutat de Roma té dedicada sa principal Iglésia, la c ve a ésser el cap de totes les iglésies de la Ciutat i del mór Sant Joan, en el temple de Latran; una ordre famosa de ca llers, eixits de les cases més nobles per a consagrar-se al vei dels pobres pelegrins el prengué per titular; per a reco ses relíquies, la república de Gènova envià sos vaixells a Terra Santa, i, transportades a aquella famosa ciutat, sór principal joia de sa preciosa catedral; i, en fi, tot el món tòlic celebra sa nativitat amb demostracions d'afecte i tra ports d'alegria.

Mes aquesta glòria terrena és tan sols una ombra de la glòria veritable que té en el cel. Allí, en aquella cort espiritual, té un dels llocs més immediats a Jesucrist, Rei de la glòria, immortal i invisible; els profetes reconeixen en ell el complement de tota la profecia, i en ell mateix hi veuen un dels objectes de llurs vaticinis; els predicadors de la paraula evangèlica el celebren com el primer qui proclamà la divinitat de Crist; els ermitans i monjos el tenen per fundador de la vida eremítica i monàstica; i pel vessament de la seva sang, els màrtirs el consideren com la flor primerenca del martiri cristià. La santa Iglésia catòlica invoca son nom en totes les ocasions solemnes; el sacerdot demana sa intercessió en les lletanies dels Sants; i quan prepara al moridor per a sortir d'aquest món, el nom de Joan Baptista és invocat també com el nom d'un advocat molt poderós.

Procurem nosaltres interessar en favor nostre son poderós valiment, i estiguem segurs de que el seu patrocini no ens mancarà ni en vida ni en l'hora tremenda de la mort.

Oració

Déu i Senyor nostre, pels mèrits i santedat del Precursor del vostre Unigènit Fill, el gloriós Sant Joan Baptista, concediu-nos la perseverança en vostre sant servei i la glòria eterna. I vós, oh gran Sant, presenteu les nostres oracions al tron de Déu omnipotent, perquè li siguin acceptes, mentre que fervorosament reclamem vostra intercessió, saludant-vos amb les següents deprecacions i Parenostres (pàg. 400).

Goigs del gloriós profeta i màrtir Sant Joan Baptista

De Profetes sou corona,
de sants Màrtirs exemplar:
Sant Joan, als qui us imploren
vullau-los sempre ajudar.

Vostra concepció sagrada
tingué privilegis grans,
de vós els Profetes sants
vostra vida han profetada;
en tenint forma humanada
vos va Déu santificar.
Fóreu fill d'Elisabet
i del sant vell Zacaries,
coneguéreu el Messies
estant al ventre retret;
vós fóreu el més perfet,
com Crist ho va declarar.
Vostra mare publicà
Joan vos anomenessin,
i que tal nom vos donessin
pasmada la gent restà,
quan per escrit el donà
vostre pare sens parlar.
Al desert vos receràreu
essent de molt poca edat,
professant gran santedat
el Messies predicàreu;
el vostre cos maltractàreu
amb rigor particular.
A Jesucrist batejàreu
en les aigües del Jordà,
la qual cosa Ell vos manà,
i vós humil acceptàreu;
com a parents vos tractàreu
amb modo familiar.
A Herodes Rei reprenguéreu
amb coratge varonil,
i amb tal divinal estil
que del tot acorreguéreu;
per més que son amic éreu,
el cap vos manà llevar.

Subvinga'ns vostre adjutori
en tota mortal ofensa;
sens vostre empar i defensa
cap devot vostre no mori;
d'est poble i son territori
siau patró singular.
De la fam, contagi i guerra,
vullau a tots preservar.
Sant Joan, als qui us imploren
vullau-los sempre ajudar.

℣. Fuit homo missus a Deo.
℟. Cui nomen erat Joannes.

OREMUS

Deus, qui praesentem diem honorabilem nobis in B. Ioannis nativitate fecisti: da populis tuis spiritualium gratiam gaudiorum et omnium fidelium mentes dirige in viam salutis aeternae. Per Christum, etc.

OCTAVARI EN HONOR DE SANTA MARIA DE RIPOLL *

ALS RIPOLLESOS

La vostra estimada vila té una gloriosa significació en la història del nostre país, i és a Catalunya per l'estil de Covadonga a Astúries. Però aquesta glòria davalla de dalt. Qui ha fet gloriosa la vila de Ripoll és la Immaculada Verge Maria. Usant la comparació de la Sagrada Escriptura, Ella és com la gallina qui amb sa calor maternal ha donat vida als ripollesos, qui són com els seus pollets. Ripoll és fill de Santa Maria, puix nasqué i cresqué baix les seves ales maternals; per això li deveu agraïment i una perpètua devoció. L'instint espiritual de la vostra filiació us ha portat a tenir una tradicional devoció i amor a la Immaculada Verge Maria, i la festa de sa Concepció Immaculada l'ha celebrada i la celebra la vila de Ripoll amb dolça expansió d'espiritual amor.

La meravellosa Dona escollida per a engendrar al Fill de Déu té com el principi de la seva glòria en sa Concepció Immaculada; però la plenitud de la glòria de Maria està en la

* Llibret publicat els mateixos dies que es féu la translació de les cendres del bisbe Morgades des de la Seu de Barcelona a l'històric monestir de Santa Maria de Ripoll, per ell restaurat amb sacrificis imponderables, i consagrat l'any 1893.

seva Assumpció al cel i en sa coronació per Reina de cels i terra. Per això Santa Maria de Ripoll sempre ha solemnitzat la festa de l'Assumpció, com la seva festa patronal; i Nós, volent contribuir al manteniment de la devoció que professeu els ripollesos a la vostra Mare celestial, vos oferim aquest Octavari, puix el poble cristià, seguint les ensenyances de la santa Mare Iglésia, a les seves festes insignes les contempla i venera devotament per espai de vuit dies seguits.

És cert que a l'ésser enrunada la Basílica desaparegué l'antiga imatge de Santa Maria de Ripoll, però la nova imatge, la que avui venerem, ha suplert dignament a l'antiga. Si un Bisbe illustre, l'inoblidable senyor Morgades, les mortals despulles del qual d'aquí a pocs dies seran traslladades a Ripoll, reconstruí la Basílica, un Papa admirable, Lleó XIII, envià la nova imatge; la qual per aquest sol fet del seu origen acumula un tresor de veneració als ulls no sols de vosaltres, ripollesos, sinó també de tots els cristians fills de Catalunya, i la constitueix un insigne objecte en la futura història de la religió de la pàtria.

¡Que la nostra Reina i Mare de misericòrdia beneeixi als ripollesos i al seu Pastor, i que l'estimada vila muntanyesa mai s'oblidi de l'espiritual i dolcíssima Mare, a qui deu el ser de vida que té no sols en l'ordre espiritual i de la gràcia, sinó fins també en l'ordre de la seva material existència!

Vic, 23 d'abril, festa de Sant Jordi, Patró de Catalunya, de l'any 1909.

DIA PRIMER

Per la senyal de la santa Creu, etc.

Acte de contrició

Jesús, Senyor nostre, qui per mediació de vostra santíssima Mare, la gloriosa Verge Maria, venerada per tantes centúries

en aquesta iglésia de Santa Maria de Ripoll, deslliuràreu als nostres pares de l'esclavitud dels moros: humilment postrats a les vostres plantes, vos demanem perdó de les nostres culpes, que ens deslliureu de l'esclavitud de les nostres passions i vicis, i que ens concediu la vostra gràcia, assistint-nos en els combats d'aquesta vida, per a obtenir després l'eterna felicitat de la glòria. Amén.

Oració per cada dia de l'Octavari

Verge i Mare de Déu, a qui tot el món cristià venera, i que fa tantes centúries sou especialment venerada en aquesta iglésia de Santa Maria de Ripoll, accepteu el tribut d'amor que vos oferim en la present solemnitat de la vostra triomfant Assumpció al cel i gloriosa coronació de Reina de cels i terra. Vós sou la Reina de tot el poble cristià, compost de totes les nacions de la terra, però especialment sou la nostra Reina, la Reina gloriosa i Mare amantíssima del nostre poble, que Vós engendràreu a la fe de Crist; per això confiats en que sou Mare de misericòrdia, humilment vos demanem que intercediu davant del vostre Fill, Nostre Senyor Jesucrist, perquè ens concedeixi la gràcia de saber seguir els camins que porten a la vida eterna, els camins que Vós seguíreu, de puresa, de pau i d'amor, és a dir, l'amor a Déu i al pròxim, que és la Llei de vida que Vós guardàreu i que nosaltres devem també observar per a obtenir l'eterna salvació. Amén.

Consideració del dia primer

Sobre, les paraules: Salve, Reina

Maria Santíssima és reina. És reina de cels i terra, perquè Ella distribueix les gràcies en el regne de son Fill Jesucrist, que és la Iglésia de Déu; per això el poble catòlic contínua-

ment invoca a Nostra Senyora en totes les necessitats espirituals i temporals. Tots els cristians qui l'han implorada són testimonis de son poder; perquè si Déu és Omnipotent per naturalesa, Ella ho és per gràcia, i en tots els pobles de la terra són cantades les magnificències d'aquesta amabilíssima Senyora.

Però per nosaltres, Ripoll és el tron primitiu d'aquesta Reina. Aquí començà l'amorós regnat de Maria sobre el nostre poble. La devoció de la Verge Maria té com la seva font i principi en aquest santuari venerable, perquè Ella des d'aquí amb son amor encisà el cor dels nostres pares, encengué son valor i els donà constància per a deslliurar la nostra terra del jou dels moros, i reconquistar la llibertat de fills de Déu.

Aprenguem, doncs, nosaltres en aquest lloc venerable, on per tantes centúries ha sigut aclamada la Verge Maria, un amor verdader a aquesta celestial Senyora, a fi que sapiguem treballar en bé del nostre pròxim, procurant l'augment de la virtut pública i l'amor dels homes els uns als altres, puix que la Llei de l'amor és la llei amb què la nostra Reina regeix al poble cristià.

Mediti's uns moments, i després es dirà:

Deprecacions a Nostra Senyora

¡Oh dolça Mare del nostre poble! La pietat dels nostres pares dedicà a celebrar la vostra glòria el dia en què la Iglésia celebra la vostra preciosa mort i triomfal assumpció al cel. Perquè Vós a Ripoll sou venerada com la Verge triomfadora, més forta que un exèrcit en ordre de batalla, puix amb vostra virtut i auxili obtingueren els nostres pares victòria contra dels moros. Per això nosaltres, qui som fills vostres, considerem que les vostres victòries són victòries nostres, i al contemplar la vostra preciosa mort, la incorrupció del vostre cos puríssim i la vostra gloriosa Assumpció per mans d'àngels al

cel, esperant el vostre auxili, oh auxili dels cristians, vos diem amb tot l'afecte del nostre cor:

¡Oh celestial Senyora i Mare nostra, estrella resplendent que il·luminàreu als nostres pares! Il·lumineu-nos també a nosaltres en els camins sempre difícils de la vida; sieu el nostre nord, el nostre consol i la nostra fortalesa, i no ens deixeu fins a conduir-nos al port venturós de la victòria eterna. A Vós dirigim els nostres ulls, Reina i Senyora, en el misteri de la vostra preciosa mort i triomfant resurrecció i assumpció al cel; i perquè sabem que sou misericordiosa, humilment postrats a les vostres plantes, implorem la vostra protecció amb les següents pregàries i oracions:

1. Triomfadora del dimoni i de la mort, ajudeu-nos a triomfar de les nostres passions, i pel vostre gloriós trànsit vos demanem que la nostra mort sia una venturosa victòria. — *Avemaria i Gloriapatri.*

2. Ànima excelsa de Maria introduïda en la Glòria pel Rei de l'eterna glòria, el vostre Fill Jesús, feu que la nostra ànima sia mereixedora d'estar en vostra companyia per tots els segles dels segles. — *Avemaria i Glòria.*

3. Verge i Mare nostra, pel vostre cos puríssim, arca i sagrari on per nou mesos visqué l'Etern, i que la mort no pogué corrompre, alcanceu-nos una viva esperança de la resurrecció de la nostra carn. — *Avemaria i Glòria.*

4. Oh Reina del àngels més pura que tots ells, qui amb ses palmes pujaren el vostre cos incorrupte a la celestial Jerusalem, feu que mai el pecat aparti de nosaltres als àngels, qui han d'acompanyar-nos a la sortida d'aquest món fins a la presència del Jutge etern. — *Avemaria i Glòria.*

5. Oh Reina poderosa coronada pel Pare, pel Fill i per l'Esperit Sant, alcanceu-nos la corona de la glòria eterna que el vostre Fill Jesús prometé a tots els vencedors del pecat. — *Avemaria i Glòria.*

ORACIÓ

Verge fidelíssima i poderosa, Mare nostra amantíssima, accepteu les nostres humils pregàries i oracions, i intercediu per nosaltres, a fi que ni en vida ni en mort ens apartem de vostre Fill, Jesús Senyor nostre, qui viu i regna en unió del Pare i de l'Esperit Sant per tots els segles del segles. Amén.

DIA SEGON

Feta la senyal de la Creu, es començarà com el dia primer, i així tots els altres dies.

Consideració

Sobre les paraules: MARE DE MISERICÒRDIA

Entre els homes no hi ha paraula més dolça que la paraula: mare. La tendra criatura para el plor quan la mare la pren en sos braços; i en qualsevol edat els homes senten un consol si poden disfrutar del suavíssim amor de la mare. La Verge Maria és la Mare dels cristians; però d'un modo més excellent que les altres mares ho són dels seus fills. Maria és Mare de Misericòrdia. Tota mare és misericordiosa, però Maria és per excellència Mare de Misericòrdia. Per això els Sants Pares de la Iglésia no es cansen de ponderar com no hi ha pecador, per lligat i encadenat que estigui pels vicis, que si reclama l'auxili de Maria no recobri la llibertat de la gràcia; que no hi ha home, encara que estigui desesperat per les desgràcies de la vida, que si implora a Maria Santíssima no trobi la serenitat de l'esperit, la pau del cor i el consol de la vida. Per això li diem consol dels afligits i causa de la nostra alegria. Sia, doncs, la Verge Maria el nostre refugi en el desterro d'aquest

món, i Ella ens darà aquell consol que es necessita per a fer amb constància el viatge envers l'eternitat.

Mediti's uns moments. Lo demés, com en el primer dia.

DIA TERCER

Consideració

Sobre la paraula: VIDA

Lo que més estimem els homes és la vida, perquè si se'ns treu la vida, no queda res de nosaltres. Per això la vida immortal de la nostra ànima és el gran consol dels cristians. Déu és pròpiament la vida de tot lo que viu; però la vida de la immortalitat, la vida divina de la gràcia i de la glòria, ha volgut el Senyor que ens fos comunicada per medi de Maria. Ella fou la dona escollida per a portar al món al Salvador Jesús: per Ella, doncs, Déu s'uní amb l'home, en les seves virginals entranyes s'uniren la naturalesa divina i la humana; i Ella continua essent la canal puríssima per on se'ns comuniquen les gràcies. Rebem la vida corporal de la mare; per la mare comencem la vida, i per Maria comencem la vida de la gràcia que porta a la immortalitat. Unim-nos, doncs, amb Maria, mediant una consciència pura i una tendra devoció filial, tots els dies de la nostra vida, i la nostra ànima es deslliurarà de la mort del pecat que porta a l'eterna perdició.

Mediti's uns moments. Lo demés, com en el primer dia.

DIA QUART

Consideració

Sobre la paraula: DOLÇURA

Tot home cerca la dolçura de l'esperit. Lo que és dolç a paladar se'ns fa agradable; lo que és suau al nostre cor for

ma la delícia de la vida. Podem renunciar a la dolçura del paladar, al goig corporal; però és impossible renunciar al consol i a la suavitat de l'esperit. Qui té l'esperit consolat, qui disfruta de la dolçura i suavitat interior, és fort i resistent, i suporta les contradiccions més formidables. La dolçura interior de l'home és com un licor fortificant que ens fa aptes pels combats de la vida. Maria és la verdadera dolçura de la vida cristiana. Per espai de prop de mil anys es cantaren cada dia a Santa Maria de Ripoll aquelles paraules: Oh dolça Verge Maria. I aquestes mateixes paraules es continuen cantant en totes les llengües en totes les iglésies cristianes de tot el món. És, de conseqüent, això una confessió pública i solemne de la dolçura de Maria Santíssima. Practiquem, doncs, la dolcíssima devoció envers aquesta celestial Senyora, i no ens deixarem enganyar de les corruptores delícies del pecat que ens aparta de Déu i ens precipita en l'infern.

Mediti's uns moments. Lo demés, com en el primer dia.

DIA QUINT

Consideració

Sobre les paraules: ESPERANÇA NOSTRA

Qui té lo que necessita i lo que estima, ja pot prescindir de l'esperança, puix esperem lo que necessitem o desitgem; i com en aquest món mai tenim una satisfacció completa, necessitem sempre l'esperança. ¿Qui pot estar satisfet en aquest món? El nostre cor és més gran que el món, i per això ni totes les coses de la terra plegades poden omplir-lo. Sols Déu pot satisfer a l'home. Qui té a Déu res li falta, perquè Ell sol basta, deia Santa Teresa. I Maria Santíssima és la que proporciona als homes la possessió de Déu. Contemplem en les sagrades imatges dels nostres temples a Jesucrist en els bra-

ços de Maria en actitud de donar-lo als seus devots que la imploren; i en les històries dels Sants sovint llegim casos sobrenaturals de Maria donant-los al seu Fill, Jesús; i Sant Bernat i molts altres doctors de la Iglésia ens diuen que per Maria trobarem a Jesús, nostre Salvador. Per això Maria és la nostra esperança, i si acudim a Ella, ens donarà el Fruit beneit del seu sant ventre, Jesús, qui satisfarà completament el nostre esperit. Oh celestial Senyora i Mare nostra, oïu les nostres súpliques i satisfeu la nostra esperança, puix la Iglésia vos proclama esperança del poble cristià.

Mediti's uns moments. Lo demés, com en el primer dia.

DIA SISÈ

Consideració

Sobre les paraules: A VÓS CLAMEM ELS DESTERRATS FILLS D'EVA

Aquest món no és la nostra pàtria verdadera, puix en ell no es pot tenir repòs ni satisfacció completa. Sempre desitgem una seguretat que aquí no podem tenir. Som desterrats. No hi ha ningú que es basti a si mateix, i necessitem auxili i una protecció poderosa. La Verge Maria és anomenada Verge poderosa i clementíssima, i per això nosaltres els cristians li diem: A Vós clamem els desterrats fills d'Eva. I tenim la seguretat de que els nostres clams seran escoltats per Maria, Reina i Mare de Misericòrdia, si la nostra voluntat és recta i els nostres desigs són purs. En el desterro de la vida present, mentre fem el viatge envers l'eternitat, necessitem una ombra suau i protectora, sota de la qual puguem reposar, cansats del camí de la vida. L'ombra maternal de Maria és d'una gran suavitat: per això hem de clamar a la celestial Senyora amb gran humilitat i fervor, i Ella escoltarà les nostres pregàries,

i ens darà el consol i fortalesa necessaris per a fer dignament el camí de la vida, deslliurant-nos dels seus perills i fadigues.

Mediti's uns moments. Lo demés, com en el primer dia.

DIA SETÈ

Consideració

Sobre les paraules: A VÓS SOSPIREM, GEMENT I PLORANT

A les hores tristes és quan més es necessita consol, i mentre som en el desterro d'aquest món hi ha d'haver per nosaltres hores tristes. I quan la tristesa ens afligeix, hem de comunicar-nos amb algú que ens estimi. Mentre tenim mare, ella és la dipositària de les nostres penes; i més encara que totes les mares, nosaltres trobem consol en comunicar-nos amb la nostra celestial Mare, Maria Santíssima. Les afliccions més íntimes i secretes el cristià les comunica a la Verge Maria per a obtenir consol, i per això li diem: Aquests ulls vostres tan misericordiosos gireu-los envers nosaltres. Basta la dolça mirada dels seus ulls i el seu somriure maternal per a deixar consolat el nostre cor. L'experiència diària de les famílies cristianes demostra la gràcia consoladora de la Verge Maria. Quan una família passa una tribulació o tristesa, es reuneix al voltant de la imatge de Maria, que venera en alguna de les seves habitacions, li encén el llum de la devoció i pietat, li dirigeix les seves oracions i pregàries com a Mare misericordiosa, i Ella correspon donant consol, fortalesa i suavitat d'esperit a aquella família que gemega, perquè es troba en una hora trista. Siem nosaltres devots de la celestial Senyora, i Ella eixugarà les llàgrimes dels nostres ulls amb la seva mirada dolça i misericordiosa que deixa serena a l'ànima més atribolada.

Mediti's uns moments. Lo demés, com en el primer dia.

DIA OCTAU

Consideració

Sobre les paraules: DESPRÉS D'AQUEST DESTERRO MOSTREU-NOS A JESÚS, FRUIT BENEIT DEL VOSTRE SANT VENTRE

L'acte més solemne de la nostra vida és la mort, perquè aquell instant és el començament d'una altra vida que mai s'ha d'acabar. Per això els cristians invoquem d'un modo particular la protecció de Maria per a l'hora de la mort. Pregueu per nosaltres pecadors ara, li diem, i en l'hora de la nostra mort. Feliç aquell qui pot ésser assistit en aquella hora solemne per la protecció material de Maria; perquè aquesta celestial Senyora suavitza les angúnies, els sofriments i els temors de l'agonia. I Ella és advocada especial del cristià en aquella terrible hora. Assistí a son Fill santíssim crucificat en la muntanya del Calvari, demostrant la fortalesa del seu amor, i assisteix en l'hora de l'agonia a cada un dels seus altres fills, els cristians piadosos, qui reconeixent-la per mare seva espiritual, l'honren, la serveixen i li tributen el culte del seu amor i reverència durant la vida. Ella és una Verge fidelíssima i correspon als obsequis i serveis que els cristians li fan, acompanyant-los en l'última hora, alcançant-los de Déu les gràcies necessàries per a la salvació i mostrant-los a Jesús, fruit beneit del seu sant ventre, Jutge de vius i de morts, per a inclinar-lo a la misericòrdia. Siem, doncs, verdaders devots de Maria, especialment en el misteri de la seva Assumpció al cel, celebrem les seves festivitats principals rebent els sants sagraments i oferint-li les nostres oracions; que no es passi cap dia sense dedicar-li la corona de místiques roses, que en diem el Sant Rosari, i Ella ens acompanyarà a la sortida d'aquest món.

Mediti's uns moments. Lo demés, com en el primer dia.

ESTACIÓ AL SANTÍSSIM SAGRAMENT

I

¡Jesús dolcíssim! Jo us vinc a visitar en l'amorosa presó del Sagrament, on tancàreu la vostra immensitat, per a sollicitar més novament la nostra devoció; a l'arribar a la vostra sobirana presència, primer de tot us demano el perdó dels meus pecats i després imploro la vostra benedicció.

Pater, Ave i Gloria.

En tot lloc i en tot moment sia beneït i alabat el Santíssim Sagrament.

II

¡Jesús dolcíssim! No en tinc prou del vostre perdó, puix necessito vostre amor; vull acostar-me a la vostra Sagrada Persona per a sentir la suau calor que comuniqueu a l'ànima devota dels Sagraments.

Pater, Ave i Gloria.

En tot lloc i en tot moment sia beneït i alabat el Santíssim Sagrament.

III

¡Jesús dolcíssim! No en tinc prou d'amar-vos, necessito més i desitjo imitar-vos; per mi fóreu crucificat; doncs feu-me lloc en aquest llit nupcial de la creu, concedint-me la gràcia de saber portar dignament les afliccions de la vida per amor vostre.

Pater, Ave i Gloria.

En tot lloc i en tot moment sia beneït i alabat el Santíssim Sagrament.

IV

¡Jesús dolcíssim! La devoció al vostre Sagrament és com un vi delitós i fort que sosté la vida de l'ànima; feu, doncs, que avorreixi el verí de les delectacions mundanes que emmetzinen i maten l'ànima.

Pater, Ave i Gloria.

En tot lloc i en tot moment sia beneït i alabat el Santíssim Sagrament.

V

¡Jesús dolcíssim! Força dels flacs, Consol dels tristos, Repòs dels fadigats, qui fan el camí de la vida: jo sento la vostra veu i vinc al Sagrari a cercar companyia en el desert espiritual del món.

Pater, Ave i Gloria.

En tot lloc i en tot moment sia beneït i alabat el Santíssim Sagrament.

VI

¡Jesús dolcíssim! Jo us dono accions de gràcies pel gran benefici de l'Eucaristia: perquè aquestes accions de gràcies sien contínues, tanqueu mon esperit amb Vós dins de la presó del Sagrari, per tal de disfrutar així sempre de la vostra dolça companyia.

Pater, Ave i Gloria.

En tot lloc i en tot moment sia beneït i alabat el Santíssim Sagrament.

VISITA ESPIRITUAL A NOSTRA SENYORA DE MONTSERRAT, PATRONA DE CATALUNYA *

Considera, devot de la Mare de Déu de Montserrat, que la maternitat de la Verge Maria s'estén a tots els pobles de la terra, perquè de tots els homes la constituí Mare son Santíssim Fill quan clavat a la Creu li digué, recomanant-li la persona de Sant Joan: «Senyora, aquest és el vostre Fill.» El deixeble allí present representava en sa persona tots els deixebles venidors. Considera també, devot català, que a més d'aquesta recomanació general, tu en tens una altra de particular. La Providència divina féu de la muntanya de Montserrat un lloc de defensa dels cristians contra els moros; i els cristians, a més, sempre invocaren la Verge de Montserrat quan volgueren deslliurar la Pàtria, per lo qual el Vicari de Jesucrist sols ha confirmat la relació entre la nostra terra i la Mare de Déu de Montserrat, quan, al declarar-la Patrona de tots els pobles de Catalunya, els digué: «Catalans, en la muntanya de Montserrat i en la devota Imatge que allí es venera, teniu la vostra Mare.» Per a correspondre, doncs, a l'ordenació del

* Pregària composta el febrer de 1899 per a la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat.

Sant Pare, i per a obtenir de la Mare de Déu de Montserrat sa poderosa intercessió en favor del poble català, digues-li humil i devotament les següents pregàries:

I. Verge prodigiosa, tron puríssim on reposà l'Eterna Sabiduria quan vingué al món a ensenyar el camí de salvació, alcanceu als vostres catalans aquella Fe que enfonsa les muntanyes, omple les valls i fa planer el camí de la vida.

Avemaria i Gloriapatri.

II. Mare castíssima, mirall de puresa, flor de les verges, que portàreu al món el bàlsam d'incorrupció, Jesús Fill de Déu, alcanceu-nos l'honestedat dels costums públics.

Avemaria i Gloriapatri.

III. Profetessa admirable, que beneíreu i alabàreu a l'Etern més que no pas totes les jerarquies angèliques plegades, feu que sia desterrat d'aquest poble vostre l'esperit de maledicció i de blasfèmia.

Avemaria i Gloriapatri.

IV. Rosa de caritat, foc que sense consumir escalfa, traieu de Catalunya l'esperit de discòrdia, i ajunteu a tots sos fills amb cor de germans.

Avemaria i Gloriapatri.

V. Santa Engendradora de l'Etern, Filla del vostre Fill, feu que mai es desfaci aquest poble català que Vós espiritualment engendràreu.

Avemaria i Gloriapatri.

VI. Verge poderosa, més forta que un exèrcit en ordre de batalla, des de vostre alt castell de Montserrat defenseu d'ene-

mics espirituals i temporals a tota la terra catalana que teniu encomanada.

Avemaria i Gloriapatri.

VII. Senyora de Montserrat, que teniu vostra santa muntanya voltada d'oliveres, signe de pau, alcanceu als pobles de Catalunya una pau cristiana i perpètua.

Avemaria i Gloriapatri.

Antífona

Jo habito en les altures del Cel i tinc mon tron sobre els núvols: acudiu a Mi tots els qui em teniu amor i us satisfareu del dolç Fruit de les meves entranyes, Jesús.

℣. Pregau per nosaltres, Santa Maria, advocada nostra.
℟. Perquè siam dignes de les promeses de Jesucrist.

Oració

Déu i Senyor nostre, que glorifiqueu amb un insigne culte l'electa muntanya de l'excelsa Mare del vostre Unigènit, concediu-nos que, sota la poderosa protecció de la mateixa Immaculada sempre Verge Maria, puguem arribar amb seguretat a Crist, que és l'eterna Muntanya de la Glòria. Pel mateix Jesucrist, Senyor nostre. Amén.

EXEMPLE

Les set invocacions a la Mare de Déu són molt antigues en la Iglésia per a obtenir l'auxili del Senyor en les grans tribulacions. El Rei d'Aragó, En Jaume el Conquistador, refereix

en la seva Crònica que en la conquesta de Mallorca es trobà en un molt greu perill del qual no sabia com eixir-ne; i dirigint-se a Maria Santíssima, li digué: *Vós, Mare de Déu, qui sou pont i pas dels pecadors, vos prec per les set alegries i pels set dolors que tinguéreu del vostre estimat Fill, vulgueu pregar al vostre estimat Fill que em trega d'aquesta pena i d'aquest perill; en què sóc jo i els qui van amb mi.* I, acabada aquesta oració, diu el mateix Rei, que tot seguit li acudí el pensament salvador. Aquest Rei, el més illustre de la nostra terra, invocava la Verge Maria en totes les seves conquestes, i diu amb ses pròpies paraules: *En totes les viles, que grans fossen, que Déu nos havia donades a guanyar a sarraïns, havíem edificada església de Nostra Senyora Santa Maria*; i el crit de la seva gent, quan entrava en batalla, era: *Santa Maria, Santa Maria.* I afegeix el mateix Rei que *aquesta paraula no els eixia de la boca, que, quan l'havien dita, sempre hi tornaven,* com mística i devota Lletania. Amb la qual cosa, devot català, has d'entendre que si bé Nostra Senyora és Mare de tots els pobles cristians, ho és de manera particular del nostre poble, puix que sota sa protecció i defensa fou format; i així deus invocar amb fervor i constància a Nostra Senyora, perquè afavoreixi la nostra restauració moral, més difícil que no pas la política, imitant al Rei En Jaume, que conta que en la conquesta de Múrcia s'abraçà a l'altar de la Verge i *ploram* —diu ell— *tan fort,* que per espai d'una llarga *milla no ens poguem partir d'aquell plorar ni de l'altar*; i en altre lloc i posat en gran perill, refereix que pregà a Nostra Senyora per espai de tres dies i tres nits.

Concediren indulgència a les oracions d'aquesta *Visita Espiritual* l'Emm. Sr. Cardenal Bisbe de Barcelona, 200 dies. Els Excms. i Ilms. Srs. Arquebisbes de Tarragona i de València, 100 dies. Els Rvds. Srs. Bisbes de Girona, Lleida, Vic, Seu d'Urgell, Solsona, Tortosa, Mallorca, Oriola, i Monsenyor Bisbe de Perpinyà, 50 dies.

FÓRMULA DE CONSAGRACIÓ DELS JOVES I DONZELLES A LA VERGE MARIA EN EL DARRER MES DE MARIA DEL SEGLE XIX *

¡Verge i Mare de Déu! Davant del vostre tron d'amor i de misericòrdia vos oferim les nostres potències i sentits, el nostre cor i la nostra ànima, tota la nostra vida; i vos supliquem humilment ens alcanceu la gràcia de que sapiguem portar una joventut cristiana, a fi que les nostres oracions, les nostres obres i tota l'activitat de la nostra vida serveixi per a santificar el nostre segle, fent que regni gloriós en el segle vint el Rei de tots els segles, vostre amorós Fill, Jesucrist Senyor nostre. Amén.

(*I es diran tres Avemaries.*)

* Inserida al «Boletín Oficial» del bisbat de Vic, 30 d'abril del 1900, després de la pastoral *El darrer Mes de Maria del segle XIX.*

PER DESPRÉS DEL «MEMORARE»

ORACIÓ A LA MARE DE DÉU DE MONTSERRAT, PATRONA DE L'INSTITUT DE CULTURA DE LA DONA, PER A ÉSSER RESADA DESPRÉS DEL «MEMORARE», ALTRAMENT DIT ORACIÓ DE SANT BERNAT

Especialment us demano, oh Mare de la Sabiduria eternal, que, com far lluminós, des del cim del Montserrat il·lumineu la terra catalana, sigueu, oh morena i formosa Patrona del nostre Institut, la nostra guia, a fi que, sota la llum dels vostres ulls misericordiosos, caminem sempre totes nosaltres pel camí que porta a la pau i a la dignitat de la vida present, i després a la felicitat eterna de la glòria. Amén.

III. PASTORALS

DE LA CIUTAT DE DÉU I L'EVANGELI DE LA PAU *

SUMARI

I. Fundació de la Ciutat de Déu.
II. Els Prínceps que la governen. — Sa missió és edificar el Cos místic de Jesucrist.
III. La vida de la Ciutat de Déu és la Fe i l'Amor.
IV. La llum de la Ciutat de Déu és la Fe; el mestre és Jesucrist.
V. La Llibertat i l'Autoritat en la Ciutat de Déu.
VI. La felicitat de la Ciutat de Déu. — Quant diferent de les utopies mundanes.
VII. Llei Constitucional de la Ciutat de Déu: la Fe i l'Amor.
VIII. Unitat orgànica i viva de la Humanitat universal en la Ciutat de Déu.
IX. Aquest ideal no és utòpic, sinó el més humà. — Com s'encarna en la vida real.
X. La Llei Social de la Ciutat de Déu és la Caritat derivada del Cor de Jesucrist.
XI. L'educació de la Ciutat de Déu és la pietat.
XII. Edificació perpètua de la Ciutat de Déu i sos edificadors. — Salutacions a cada classe en particular.

* Pastoral d'entrada al bisbat de Vic. Es escrita en català, tal com les altres que la seguiran, i per disposició del Doctor Torras traduïda al castellà. Per raó de la mala lletra, les proves són corregides personalment pel Prelat els primers dies d'ésser a la diòcesi. Se'n fa un llarg tiratge a doble text i amb esplèndida presentació, que ja constitueix ella sola una mostra de l'afecte del nou Bisbe als seus fills espirituals. La lectura del document consolida en la clerecia diocesana, que té fama de tomista, el prestigi teològic de què va aureolat l'autor.

NÓS, EL DR. JOSEP TORRAS I BAGES,

PER LA GRÀCIA DE DÉU I DE LA SANTA SEDE APOSTÒLICA BISBE DE VIC

Al venerable Capítol de la Seu, als Arxiprestos, als Pàrrocos i demés Clero, tant secular com regular, a les Religioses i a tots els fidels del Nostre Bisbat, pau i salut en Nostre Senyor Jesucrist.

Et vocabitur Jerusalem Civitas veritatis.
«I Jerusalem serà anomenada Ciutat de la veritat...»

(ZACARIES, VIII, 8)

I

FUNDACIÓ DE LA CIUTAT DE DÉU

Déu Senyor nostre és qui governa totes les coses criades, i fent una immensa escala de dites coses, Ell està al capdamunt, i vol que les criatures humanes des de la terra pugin al cel muntant pels graons de la virtut. Per aquest treball d'ajudar als homes a pujar al cel, ja des del principi Déu els assenyalà àngels perquè els conduïssin; els donà la raó, vicària de Déu, com diu el venerable P. Lluís de la Puente, perquè els guiés; ciències, arts i virtuts naturals que fossin com vincles que ajuntessin i unissin als homes i formessin una unitat humana, ombra dèbil, però expressiva, de la Unitat de la Trinitat divina, i així la vida en la terra fos un eco harmoniós de la vida en el cel.

La humanitat primitiva, nostres primers pares, no reeixiren en l'empresa de pujar per l'escala de la glòria, no encertaren el camí de la grandesa, i, volent-se fer uns altres déus,

caigueren en la misèria del pecat; però el misericordiós Criador se compadí del nostre infeliç llinatge, i, després d'una llarga experiència de la insuficiència humana, posat en evidència que ni la raó, ni les virtuts naturals, ni els sentiments d'humanitat bastaven, no sols per a salvar les ànimes, sinó que ni encara perquè tot el llinatge humà fos com una família en la terra i es produís en el món una unitat humana, com en el cel existeix una Unitat divina, segons l'adorable desig que més tard manifestaria el Redemptor;[1] aleshores, arribada la plenitud del temps, convençuts els homes de sa flaquesa i portat Déu de sa misericòrdia, envià al món a son Fill Unigènit, nascut temporalment de Santa Maria Verge, perquè fundés en la terra, assentant-la en fonaments celestials, la Ciutat de Déu perpètua i eterna, de la qual des del principi del món els justos de tots els pobles, regits internament pel Sant Esperit, havien ja, encara que imperfectament, traçat com un dibuix en la terra.

El Fill de Déu, doncs, Nostre Senyor Jesucrist, vingué per a fer de la terra una imatge del cel, per a construir la Ciutat de Déu, que ha de durar per tota l'eternitat, començant-la en el món amb materials en brut, els homes pecadors, els quals, un cop polits, fossin magnífics carreus per a bastir la intellectual Ciutat on vol residir el Rei dels cels i terra, que no gusta de viure en les sublims muntanyes, ni en la majestat del mar, ni en les immenses regions del firmament sembrat d'estrelles, coses magnífiques, però sens ànima, que no el poden entendre ni estimar; sinó que vol viure i regnar en la intellectual Ciutat de les ànimes justes, puix per a ésser estimat Déu ha fet la creació; i sols els homes, entre totes les criatures mundanes, poden conèixer i estimar a Déu Senyor nostre, i sols poden conèixer i estimar dignament a son Senyor els homes qui s'han deslliurat del pecat, qui disfruten de la llibertat de fills de Déu, independents de la corrupció i de

1. Joan, XVII, 11 i segs.

l'error, que lliguen a l'home com un esclau, restituïda a la nostra naturalesa la dignitat primitiva, i exaltat el fill de l'home fins a investir-lo amb el caràcter de fill de Déu.

En la Ciutat de Déu tots els ciutadans són prínceps i hereus de la glòria, perquè tots són fills de Déu, i ¿qui sembrà en la terra aquest planter dels fills de Déu? Nostre Senyor Jesucrist, qui la regà generosament amb la seva sang preciosíssima, i Ell, Fill de Déu natural, revestint-se de la nostra naturalesa, unint-se amb nosaltres, ens estengué per privilegi lo que Ell té per naturalesa: la qualitat de fills de Déu i, de consegüent, de participants de la seva glòria inefable.

La Ciutat de Déu perfecta és al cel, la imperfecta a la terra; aquí comença lo que allà d'enllà se completa; un és l'Arquitecte de totes dues, el Verb etern, i al bastir la Iglésia de Déu a la terra tenia els ulls posats en la del cel; i encara que la de la terra, mentre és aquí, tingui arrugues i màcules [1] i no pugui obtenir la perfecta bellesa, perquè la Sabiduria eterna, encarnada en la humanitat de Jesucrist, tingué tanta d'ànsia de la nostra dignitat, que volgué que la corona de la glòria, el mèrit de ciutadans eterns del regne de la perfecció l'obtinguéssim perquè no semblés del tot donat, sinó guanyat amb els nostre treball i amb les nostres suors, encara que internament Ell ens comunica la gràcia de fer lo que fem, sense la qual cap fruit sanitós produiria la nostra vida, com una branca no fructifica sinó mediant la saba que rep de l'arbre a què està unida; encara que, repetim, la Iglésia de la terra és com un laboratori de perfecció, on, de consegüent, hi ha d'haver la imperfecció, no obstant, el ritme de la seva vida essencial és el mateix de la vida de la glòria, i sa organització jeràrquica una ombra de la jerarquia celestial.[2]

1. Efesis, V, 27. Vide A Lapide.
2. Dionysii Areop., *De Eccles. hire.*: «Hujus hierarchiae principium est Trinitas, quae est fons vitae, bonitatis essentia, una causa rerum omnium, etc.»

En efecte: el cel és un organisme vivent, significant amb paraules humanes, perquè no tenim més remei, les inefables coses del regne etern; allà el Verb de Déu, la Sabiduria, el Fill consubstancial del Pare, la Intelligència sobirana, és la ciència, l'acción i la perfecció de tots els sers criats; tots viuen d'Ell perquè Ell és la font de la vida, i Ell la rep del Pare. En la Humanitat sobrenaturalitzada, és a dir, en la Iglésia de la terra, ombra i imatge de la Iglésia del cel, passa una cosa per l'estil. La Intelligència sobirana, qui governa el món, és Nostre Senyor Jesucrist, Sabiduria del Pare: Ell és la Ciència, l'acció i la perfecció de la Humanitat. El criteri humà coincideix amb el criteri cristià; per això deia aquell antic Pare de la Iglésia que l'home era naturalment cristià; per això afirmem que la raó és vicària de Déu; i, no content l'Etern amb el govern d'aquest vicari, l'enteniment de l'home ofuscat pel pecat, envià a son Fill Unigènit perquè fos el rector de les nostres consciències, llum, camí i vida de les nostres ànimes. En el cel la ciència, l'acció i la perfecció ixen totalment del Verb etern i s'escampen per tots aquells afortunats habitants de la glòria, se comuniquen a tots els graus de la jerarquia angèlica per medi de diferents prínceps, l'un ho dóna a l'altre, i així l'amor és el llaç que junta entre ells als que formen aquella societat benaurada; i els mèrits i excellència dels àngels són propis d'ells i al mateix temps són de Déu, de qui deriven, i Déu, àngels i benaurats són com una sola vida, puix aquesta ix de Déu i torna a Ell, perquè tots els pensaments i afectes dels àngels, tot el moviment dels seus altíssims enteniments, tots els seus sentiments, himnes, músiques i accions de gràcies terminen i acaben en Déu, perquè com ensenya amb gran magnificència el nostre gloriós màrtir, el Beat Ramon Llull, Déu és l'*acabament* de totes les coses.

Perquè la Iglésia de la terra, és a dir, la humanitat, s'havia desviat d'aquest camí; perquè els homes cercaven son acabament, això és, sa satisfacció, son complement, omplir el seu buit d'insuficients criatures amb lo terrenal i mundà, per lo qual mai trobaven ni repòs ni salvació, perquè a l'esperit de

l'home res, fora de Déu, l'omple; el Verb etern, qui al principi havia format el món, vingué després del pecat a reformar-lo en la Persona divina de Nostre Senyor Jesucrist, i establí a la terra una semblança de la Iglésia celestial, semblança que, naturalment, és imperfecta, perquè agafa tot lo que troba i se li dóna, lo imperfet, fins el rebuig del món, les víctimes del vici i del pecat, els esclaus de Satanàs per a transformar-los en fills de Déu, ja que la constitució de la Iglésia a la terra és la manifestació de l'atribut diví més amable per nosaltres, pobres pecadors, l'inefable atribut de la misericòrdia. I així com en els cors angèlics, en cada un d'aquells molts estatges que hi ha en la casa del Pare celestial, Aquest, perquè dirigís l'amor, l'alabança, el pensament d'aquells benaurats habitants de la Glòria, hi posà un príncep, qui és com el ritme, el compàs i el qui porta la pauta de tota aquella santa companyia; havent sempre els homes conegut que hi ha prínceps en les angèliques jerarquies, i ho confessa, no sols la Iglésia catòlica, sinó també l'heretgia des dels temps de l'antiga càbala i encara abans, trobant-se aquella doctrina de la fe cristiana des de tan enllà com arriba la tradició humana fins a l'hora present, en totes les nacions civilitzades on abunden les sectes, qui no sols confessen, sinó que exageren l'eficàcia dels esperits separats, o sia dels àngels i dimonis; així, diem, com en les jerarquies dels àngels el Verb etern se comunica amb elles i els tramet la seva llum i els fa participants de la seva infinita intelligència per medi dels qui constitueix com caps i prínceps, illuminant els superiors als inferiors, i el Verb etern illuminant a tots; també en les jerarquies mundanes, en els cors d'homes, és a dir, en la multitud de seccions que componen la Iglésia universal de la Humanitat, la Iglésia catòlica, estesa per tot el món i que ha de durar fins a la consumació del segles, en cada una d'aquestes seccions l'Esperit de Nostre Senyor Jesucrist i de son Pare etern ha constituït homes qui fossin, a imitació dels prínceps de les jerarquies angèliques, els qui regissin l'acció, l'enteniment, el cor, en una paraula, tota la vida espiritual per la via única que porta a Déu, fora

de la qual no hi ha pau, ni salvació, mediant la ciència de vida eterna que ens llegà Jesucrist i que guarda en son tresor amb fidelitat inviolable nostra santa Mare i Mestra la Iglésia catòlica romana.

II

Els Prínceps que la governen. Sa missió és edificar el Cos místic de Jesucrist

I en aquest punt de la Carta que us escrivim, estimats germans i fills caríssims, Nos entra la confusió i vergonya, i les ganes de plorar més que no pas d'escriure, i un temor semblant al de Moisès quan Déu l'envià al poble hebreu i tenia por de que el poble no voldria creure de que tingués tal missió de governar-lo i regir-lo pel desert i portar-lo a la terra de promissió, imatge i profètica semblança del poble cristià, qui regit per son Cap i Pastor únic, Jesucrist i son Vicari, i pels Pastors secundaris en les diferents parts del món, ha d'ésser conduït, a través del perillós desert de la vida temporal, fins a la terra de promissió de la vida eterna.

Sense saber per què, oh Iglésia de la Diòcesi de Vic, Déu, que exaltant humilia i humiliant engrandeix, Déu Nos ha escollit i son Esperit Sant ens ha constituït per a ton Pastor i Pare; i quan pensem en la meravellosa potència, quasi taumatúrgica, de l'home a qui havem de succeir, al considerar la nostra insignificança, sentint profundament la nostra flaquesa, desvanescut per l'evidència del Nostre no-res, quedaríem amb l'esperit encallat, sense saber què fer, com Moisès quedà tartamut de la llengua un cop rebuda la gran missió, si no ressonés a la nostra orella aquella sentència apostòlica, llei de la gràcia cristiana: «Quan me sento més flac, aleshores só més poderós»;[1] sentència que ens mou a prescindir de Nós mateix i a

1. II Corintis, XII, 10.

deixar-nos en mans de Déu, qui escull sovint lo despreciable flac per fer-lo instrument de la seva glòria, a fi que el món s convenci de que la direcció espiritual de la Humanitat, exe cida per la Iglésia, no és obra d'homes, sinó del mateix Dé l'Esperit etern qui governa la societat sobrenatural de les àr mes per medi de criatures de fang.

¡Oh Déu i Senyor nostre! ¡Com l'esperit se'n puja a la co sideració de les grans missions que Déu ha donat als hom per a perpetuar son regne en el món i conduir les ànimes port de salvació eterna, i com un hom se sent humiliat pe sant que ha volgut escollir la nostra insignificança i misèr pecaminosa, per a cooperar en el món a l'acció divina q prepara els homes per a la benaurança eterna! I al trobar-n tot admirat, fet Pare i Pastor d'aquesta porció escollida d poble de Déu, girem els ulls envers la llum de la Sabidu revelada, per a veure els tràmits pels quals Déu ha constit el seu regne entre els homes, i la manera com ha escollit a s pastors i pares; i aleshores sentim l'eterna analogia de D amb si mateix, tant en l'Antic com en el Nou Testament, a quan enviava patriarques als homes creients de la Llei na ral, igual que quan envia prelats i bisbes als catòlics de la L de gràcia; i contemplant tota l'acció creadora de Déu, vei que lo mateix en l'ordre de la matèria, que en el dels esperi que en l'ordre humà, Déu tot ho fa del no-res, posant solam la condició als elements que escull per a executar els s intents, de que sien dòcils, reverents i s'adhereixin a l'adora llei de la seva santíssima voluntat.

Cridà Déu Senyor nostre a Abraham,[1] Pare dels creients, a constituir-lo principi del poble que volia fer enmig del m a fi que fos dintre de la Humanitat com el llevat que, mentant dins de la massa humana, fes de tot el nostre llina el poble de Déu; essent la terra una ombra del regne ce tial, cridà, repetim, per príncep dels creients a Abraham

1. Gènesi, XII.

féu sortir de la ciutat d'Ur de Caldea, de la ciutat de les lletres,[1] i deixar son llinatge, la seva casa i la seva terra, portant-lo a la terra de promissió i prometent-li una descendència innombrable i eterna. També Déu Nos ha cridat, per boca de son Vicari, i ens ha fet deixar la ciutat de les lletres, desemparar la nostra casa i les nostres terres, i ens porta al país de promissió per a constituir-nos patriarca en el seu poble. A l'esterilitat espiritual de la literatura l'havem de suplir amb la fecunditat de la gràcia, que engendra fills i constitueix pobles i edifica la Ciutat de Déu, la ciutat universal i eterna, objecte últim que es proposà el Criador en sa obra, aspiració dolcíssima que, eixint del Cor encès de caritat de Nostre Senyor Jesucrist, tragué per la boca en la nit sacrosanta de la Cena, quan expressà son desig de que tota la Humanitat fos una sola cosa, com una sola cosa són les tres adorables Persones de la Trinitat Beatíssima.

Aquest és, doncs, el nostre ofici, tal és la missió que havem rebut de Jesucrist per medi de son Vicari en la terra: continuar el regne de Déu en el món; treballar en l'edificació del Cos de Crist, segons el llenguatge de Sant Pau i el de la teologia catòlica; i, segons el llenguatge profà, treballar en la cultura, en l'ordre, en la perfecció del cos social. I aquest ministeri, sempre necessari per a la salvació eterna de les ànimes, per a la continuació de l'obra redemptora de Nostre Senyor Jesucrist, avui dia, als ulls de tothom qui no estigui preocupat, és necessari fins per la subsistència i continuació del cos social que les passions desfrenades dels homes voldrien trossejar, i al qual els errors, les injustícies, les tiranies i les concupiscències han deslllorigat ja els membres, quedant gairebé sense moviment ni vida. La Humanitat fou criada com un cos immens, de sublims proporcions, predestinat a tenir per Cap el mateix Verb de Déu; Aquest ha d'ésser la intelligència directora de la societat, i l'immens cos social neces-

1. Vegeu Vigouroux.

sita, a més de la intel·ligència, l'amor, perquè la vida és amor, i fora de l'amor sols hi ha fred, inacció i mort, i mediant l'amor com un vivificant calor s'estén per tots els membres, els manté expedits i en unitat de vida. Per això l'adorable Criador de la naturalesa humana, Pare de les misericòrdies i Déu de tota consolació, li envià son Fill Unigènit, sa Intel·ligència sobirana, i son Esperit vivificant i paràclit, a fi que la Humanitat quedés tan íntimament unida amb la Divinitat, la naturalesa d'Adam tan dignificada i divinitzada, que la intel·ligència i l'amor dels homes fossin la mateixa intel·ligència i el mateix amor de Déu, quedant els homes constituïts com una espècie de déus.

Aquest i no altre, estimats germans i fills caríssims, és el fi de la nostra existència, treballar aquí per a pujar després a la dignitat d'una vida divina, expel·lir els vicis, dominar les passions, governar racionalment les nostres concupiscències, cercar la Veritat, que per a fer-se més assequible s'encarnà en la Persona de Jesucrist, exercitar les virtuts, practicar l'amor, i així merèixer després que aquesta vida humana dignificada se converteixi en vida divina, reposant eternament dins de la mateixa Trinitat beatíssima. Aquest és el nostre ofici, aterrador per la seva sublimitat, ministrar-vos el Fill i l'Esperit Sant, fer penetrar i viure en aquesta interessantíssima part del Cos místic de Jesucrist, que és la Iglésia de la Diòcesi de Vic, la Intel·ligència i l'Amor divins, a fi que en la vostra vida no us governeu per raons i sentiments de carn i sang, sinó pels augustíssims mòbils de la Fe i de la Caritat, de manera que quedeu sobrenaturalitzats; que vivint en el món no sigueu mundans, que vestits de carn corruptible no sigueu carnals, que subjectes a les il·lusions dels sentits i a la fantasmagoria enganyosa de la imaginació, no obstant us feu superiors a la mentida mundana adherits fidelment a la Veritat, i així obtingueu aquella victòria necessària per a merèixer la glòria triomfal de l'eternitat.

III

La vida de la Ciutat de Déu és la Fe i l'Amor

La Ciutat de Déu en la terra està fundada; el Cos místic de Jesucrist viu de la Fe i de la Caritat. La Fe és la vida i la Fe és la victòria.[1] Qui no té Fe és mort,[2] sens ella és impossible agradar a Déu,[3] perquè Ell és el Déu dels vivents i no dels morts, i la vida repelleix la mort. Sense la Fe l'home és cego i topa amb tot lo que troba en el camí de la vida: topa amb la riquesa i topa amb la pobresa; topa amb els honors que naturalment porten les altes qualitats naturals i les summitats de les jerarquies, i topa amb la humiliació, segons el món, que es deriva de la falta de dites qualitats naturals i de la posició baixa; topa amb la prosperitat i topa amb l'adversitat; topa amb la força i energia que porta en si la joventut, i topa amb les flaqueses i angúnies de la vellesa; topa amb la ciència i topa amb la ignorància; topa amb les passions i fins amb les mateixes virtuts naturals. Al revés, l'home de fe, per lo mateix que posseeix una participació de Déu, com aquest omnipotent Senyor, de tot treu habilitat, i tot per Ell és un element de glòria,[4] perquè béns i mals, prosperitats i adversitats, tot ha sigut creat com una llavor de glòria eterna, i fins el pecat Déu el permet en el món pel bé, per la glòria, per a exaltació de lo Increat i de lo creat, com un element convenient a l'harmonia universal i eterna, com la manera més apta de manifestar-se l'omnipotència, la sabiduria, la bellesa del Principi infinit de totes les coses. Així l'home de fe s'engrandeix i se sublima en les més adverses circumstàncies: si és ric, és generós; si és pobre, sap viure amb la gràcia de Déu pobret i alegret; si és savi i poderós, és humil, benèfic i magnànim; mentre li duren

1. I Joan, V, 4.
2. Gàlates, III, 11.
3. Hebreus, XI, 66.
4. Romans, VIII, 28.

la salut i les forces de la joventut treballa per la glòria de Déu i en benefici del pròxim; en la flaquesa i sofriments de la vellesa amb la seva conformitat i paciència edifica. Tot coopera al bé en aquells qui estan destinats a la santedat; de tot sap treure bon profit l'home de fe que es deixa conduir per l'Esperit de Déu.

La Fe és la substància i fonament de tota la vida espiritual del homes,[1] és simplicíssima, invariable i eterna;[2] és una conjunció entre l'esperit de l'home i l'Esperit de Déu; consisteix en assentir, en creure, en reposar en la Paraula de Déu. La Paraula de Déu és el sol de la Ciutat de Déu; la Ciutat dels homes té per sol la paraula dels homes, que no és sol, sinó lluna, que mai arriba a desterrar les tenebres de la nit, de llum dèbil, inconstant i freda. La Paraula de Déu tots els homes l'entenen; és una llengua universal, un ordre d'idees perfectament intelligible a tothom, destinat a tots i a cada un dels homes; per això l'Evangeli l'entenen els més ignorants i el respecten i veneren els savis. Aquests llibrets que en diem els Evangelis no hi ha nació civilitzada que no els posi al capdamunt de tota la literatura humana, fan llinatge a part entre tots els altres llibres; si s'apilava tot lo que han escrit els homes des de que el món és món, faria una muntanya més alta que el Montseny, però els llibres passen de moda, fins aquells que diem que són immortals són solament coneguts d'uns quants homes erudits, la massa humana n'ignora fins el nom; però dels Sants Evangelis, és a dir, de la paraula de Jesucrist, ¿qui hi ha que no n'hagi sentit parlar? ¿Han passat mai de moda? ¿Hi passaran mai? És indubtable que no. En l'ordre espiritual la Paraula de Déu, l'Evangeli de Jesucrist, quan el ministra la Iglésia és l'aliment perfet: fins quan és ministrat per les sectes és com el pa en l'ordre material, l'aliment universal i etern de la Humanitat civilitzada; pels qui el reben de bona fe és encara un

1. Hebreus, XI, 1.
2. Div. Thom., *Sum. theol.*, 2-2, quaest. 1, art. 1.

menjar sobrenatural, pels altres sempre serà una excellentíssima doctrina, eminentment humana. Civilitza als no civilitzats, i als qui l'abandonen no tarda tampoc en abandonar-los a ells la civilització. És per excellència la Llei dels homes, és la plenitud de la Paraula divina, la qual en moltes ocasions i de diverses maneres havia parlat als homes per medi dels patriarques, profetes i filosops, per la revelació i per la raó, fins que ho féu per la mateixa boca de l'Unigènit de l'Etern [1] quan quedà constituït Hereu universal del món.

La Paraula de Déu engendra l'amor; la paraula de l'home mai l'ha engendrat; així com sempre hi ha algun raig de claror en la paraula humana, perquè participa de la Paraula divina, així també s'hi troba qualque engruna d'amor; mes perquè vingués l'amor verdader, constant, universal, suau, immens, sense excepció de cap classe, ni d'estranger, ni d'enemic, ni de vell, ni d'esguerrat, ni d'imbècil, ni de criminal; perquè vingués aquest amor infinit, com Déu, de qui emana, fou necessari que la Paraula eterna i infinita de Déu, son Verb, vingués al món i habités entre nosaltres i es constituís Sol d'aquesta Ciutat de Déu.

El nostre esperit d'homes necesista alimentar-se de la Veritat i de l'Amor; per això l'únic aliment verdader és la Paraula de Déu, la Fe, puix la Fe és una substància, és la substància de l'Infinit; [2] qui no menja d'aquesta substància sempre estarà famolenc, per això avui dia hi ha tants famolencs i tanta gent que es mor de fam perquè no cuiden de nodrir-se amb la Paraula divina. Tots els sistemes de la filosofia, totes les produccions de l'art, totes les contemplacions de les meravelles naturals, no els calmen la pruïja desesperant de son apetit. Els homes cristians de veres queden satisfets amb la pura i simple veritat de l'Evangeli; per això Jesucrist ordenà als Apòstols que fessin ressonar sa Paraula per tot el món, i Nós, del

1. Hebreus, I.
2. Hebreus, XL, 1. Vegeu Div. Thom., 2-2, quaest. 4, art. 1.

mateix diví Senyor, per mediació de son Vicari en la terra, tenim la missió d'escampar-la per tot aquest Bisbat, i portar el Nom de Jesús, com qui porta un llum a la mà,[1] passejant-lo per aquestes ciutats, viles, pobles, pagesies i centres industrials, a fi que la seva claror sobirana arribi a tot arreu, i tothom hi pugui veure, i quedi desterrada la fosca, no havent-hi més cegos que els qui acluquen els ulls i voluntàriament volen ésser cegos.

IV

La llum de la Ciutat de Déu és la Fe; el mestre és Jesucrist

¡Oh llum admirable de la Fe, sempre resplendent, constant i suau, com adequada que és als dèbils ulls de la criatura racional, la qual amb son auxili va cercant la pàtria definitiva, el repòs etern per entremig de les tenebres de la vida! El qui posseeix la fe cristiana ja té direcció, ja té guia, ja no es pot perdre, perquè el mateix Déu el pren de la mà i el condueix pel camí de la salvació.[2] En la Fe el mestre de l'home és Déu; per això el magisteri de la Fe és infallible, perquè Déu no pot enganyar-se ni enganyar, i la Fe és la Paraula de Déu. No és la Fe la paraula de la Iglésia; la Iglésia solament declara i defineix lo que és Paraula de Déu o no ho és; la Iglésia, el Summe Pontífex, dóna fe de la Fe, és com el notari autoritzat de Déu per a autenticar la seva Paraula, la qual, a més, queda signada i testificada amb la sang de l'Anyell immaculat i dels nostres innombrables màrtirs.

D'aquí prové que la gran qualitat del Nostre ministeri episcopal, de la direcció dels esperits dels nostres súbdits que

1. Sant Bernat, *Hom.*
2. Psalm LXXII, 24.

l'Esperit Sant ens té encarregada, perquè units amb el nostre Cap infallible, el Pontífex romà, formem amb ell un sol ministeri, sia la fidelitat, la d'ésser testimonis verídics de la Fe; no hi podem afegir ni hi podem llevar; Nostra ensenyança ha d'ésser la Paraula de Déu, ni més ni menys, pura i simple tal com surt de la boca del Pare, son Verb etern, ressonant per tot el món. ¡Oh Paraula adorable, Déu com el Pare, Vós sou la llum del nostre enteniment, el consol del nostre cor, l'aliment de la nostra ànima! ¡Oh Fe catòlica, tu ets el do més excels que Déu ha fet a la criatura racional! Com una llàntia penjada al mig del món illumines a tothom, fins a aquells que no volen creure en tu; perquè les mateixes sectes protestants, en els principis veritables que encara conserven enmig de les seves aberracions, les escoles que volen reformar la societat trastornant el món en ses aspiracions humanitàries, de vegades monstruosament corrompudes, els elements bons que conserven, els sentiments generosos que guarden, no són altra cosa que un eco adulterat de la Fe catòlica, la qual, si s'apagués, deixaria en tenebres i confusió a tota la Humanitat. De la Paraula de Déu, del Verb etern encarnat, ja pronosticà el vell Simeó en ocasió d'ésser presentat al Temple de Jerusalem Jesucrist Senyor nostre, que venia al món per a salvació d'uns i per a ruïna d'altres. Els catòlics mai poden equivocar-se en la intelligència de la Paraula divina; sempre serà per a ells la guia segura que els portarà a la salvació eterna pel camí de la pau; però els sectaris, els revolucionaris, els qui, dient que volen anar per son cap i ésser lliures de tota opressió deixant-se conduir com un ramat pels qui cerquen separar les ànimes de la unió de la Iglésia, acabaran en l'eterna perdició pel camí del neguit i de la tristesa, que sempre causen les passions desfrenades.

La Humanitat no ha tingut ni tindrà mai més que un Mestre; que és Déu, diu l'Evangeli; i per això quan el Criador volgué dignificar el nostre llinatge prenent la naturalesa humana i juntant-se-la a si, quedà constituït un Home-Déu, amb la missió d'ensenyar als altres homes. Així com el Pare va enviar a

Jesucrist, així Aquest ens ha enviat a nosaltres; i així com el Redemptor assegurava que totes ses ensenyances no eren d'Ell, sinó que les havia oïdes del Pare, així també Nós, estimats germans i fills caríssims, en la direcció de la nostra conducta cristiana no serem altra cosa que un eco de la paraula del Vicari de Jesucrist, Pastor universal de la Humanitat, a qui competeix l'ensenyança i direcció de tots els homes redimits.

Qui vulgui repòs que vagi a Jesucrist; l'home no ha d'ésser mestre de l'home, perquè l'home és mentider [1] i, sens voler, s'enganya a si mateix. «Qui no em segueix, diu el Senyor, va a les fosques.» Per això l'experiència ensenya que la paraula de l'home, quan vol constituir-se mestre dels homes i sobreposar-se a la Paraula de Déu, és una font de confusions; mai els homes havien parlat tant i s'havien entès menys que en aquesta centúria que s'acaba. Tothom vol ésser mestre de son pròxim; són innombrables els qui publiquen receptes infallibles per a arreglar les coses, i les coses se queden sense arreglar; cada día el món rep una gran pluja de paraules humanes que cauen de les impremtes, dels parlaments, dels clubs, de la boca d'un exèrcit de reformadors; i la terra es queda estèril, cada dia més desolada d'esperit, amb més vives ànsies que no es poden satisfer, en aquella situació que pintaven els antics profetes quan la comparaven a una terra assedegada, sense aigua. Les ficcions de felicitat que tot sovint els homes inventen, les modes socials, polítiques i artístiques, les utopies amb què sempre més o menys s'han entretingut, són com una comèdia que comença per a fer furor, que es repeteix una pila de vegades amb grans aplaudiments, però que després cansa i queda arraconada; en les grans ciutats, com en els grans teatres, la comèdia s'ha de canviar sovint; quant Sant Pau anà a Atenes [2] la gent de la ciutat passava el dia en l'Agora, en els carrers parlant de les novetats, esperant la darrera escola o

1. Romans, III, 4.
2. Fets, XVII.

secta que apareixia; eren uns homes concupiscents d'ànima i de cos, a poca diferència com la gent d'ara. A Sant Pau el prengueren també com un portador de novetats, un nou filosop o orador qui predicava una nova secta, una doctrina curiosa; així també avui molts prenen la nostra doctrina de salvació eterna com una filosofia, com un art, com un sistema social; i Jesucrist, el nostre principal, el nostre mandant, Aquell a qui la Iglésia representa, no és un filosop, ni un artista, ni un sociòleg: és un Home en qui corporalment habita la plenitud de la Divinitat [1] i en qui, de consegüent, s'enclouen totes les coses nobles, santes, illustres i convenients. Tot lo que als homes convé, tot lo que ells necessiten, tot lo essencial a la vida humana, tot se troba com en un tresor en l'excels Fill de la Verge Maria; lo natural i lo sobrenatural, lo diví i lo humà, la criatura i el Criador, lo temporal i mudable i lo etern i immutable, el principi i la fi, tot se troba en l'adorable Persona de Nostre Senyor Jesucrist.[2]

D'aquí és, estimats germans i caríssims fills, que no hi ha amplitud major que la seva, perquè Ell enclou tota l'amplitud i tota l'altura i tota la profunditat; perquè Ell, ¡oh immensitat amorosa!, no té exclusivismes ni repulsions, ni fa accepció de persones ni de coses. Per això la mundana varietat s'ha de fundar sobre d'Ell si no es vol dissoldre, si es vol fer una, si s'ha d'unir entre si lo transitori amb lo permanent, els homes, diversos de raça, de gust, de temperament, de geni, d'aptituds; si la Humanitat s'ha de soldar amb Déu, si la llibertat ha d'ésser possible sobre la terra. On hi ha l'Esperit de Déu hi haurà llibertat.[3] L'Esperit de Déu l'envia al món el Fill de Déu, perquè procedeix del Pare i del Fill, i aquest Esperit vivifica i governa la Ciutat de Déu. Aquesta Ciutat té per fonament o per pedra angular Jesucrist, perquè comprèn i es compon de lo sobrenatural i de lo natural, de l'ordre diví i de l'ordre

1. Colossesos, II, 9.
2. Colossesos, I, I, 17.
3. II Corintis, III, 17.

humà, que de les dues coses ne féu una Jesucrist, Déu i Home verdader, quan amb l'esforç de la seva Passió aterrà la paret, que és el pecat, que dividia i separava la Humanitat de la Divinitat, posant-se Ell per fonament i base de la Ciutat de Déu, és a dir, de la nova Humanitat.

Al món, doncs, a la societat del pervenir, plena de dificultats, d'amenaces i de flaqueses, sols Jesucrist Senyor nostre l'arreglarà, perquè Ell és el perpetu Restaurador de la Humanitat, la qual rebé l'existència a l'influx del Verb de Déu; no l'arreglarà per si mateix, ni potser tampoc per medi dels cànons de la Iglésia jeràrquica que el representa en el món, sinó per medi de son Esperit, per raó de la humilitat i longanimitat que caracteritza a l'acció divina en el món, que fa que passi en la Iglésia de Déu, en el cos social, en el Cos místic de Jesucrist, lo que el diví Senyor deixà profetitzat quan digué que els seus deixebles farien, no sols lo que Ell feia, sinó encara coses majors.[1]

En efecte: els grans conflictes del món, les grosses dificultats socials, les resoldran els homes posseïts de l'Esperit de Déu; Jesús és la solució de totes les dificultats, tot ho aplana, tot ho venç, tot ho domina, tot ho suavitza, tot ho consola, tot ho agermana, tot ho lliga amb el llaç dolcíssim de la Caritat, que és l'Esperit de Déu que resideix en els cors dels homes. Si Jesucrist és la solució de totes les dificultats, la Fe catòlica ens ensenya que el pecat és el principi de tots els conflictes, i perquè Nostre Senyor vingué a destruir el pecat, diem que Ell és la solució de totes les dificultats.

V

La Llibertat i l'Autoritat en la Ciutat de Déu

La nostra missió, estimats germans i fills caríssims, és continuar entre vosaltres i en favor vostre l'obra redemptora i res-

1. Joan, XIV, 12.

tauradora de Jesucrist; fer que el seu Esperit, que és també l'Esperit del seu Etern Pare, regni entre nosaltres i vivifiqui el vostre cor; és deslliurar als homes, restituir-los la verdadera llibertat. L'esclavitud naix del pecat, i tota tirania és pecaminosa i filla del pecat; per això la nostra missió és mantenir la llibertat dels fills de Déu, dels fills de la Iglésia, la llibertat que ens adquirí Jesucrist, la llibertat de dins i la llibertat de fora. Si voleu ésser lliures seguiu a la Veritat, perquè Ella deslliura;[1] qui ens esclavitza és la mentida, que sovint se fa senyora del nostre enteniment i del nostre cor. Nós, estimats germans i fills caríssims, alçarem les mans al cel i elevarem al Pare de les misericòrdies, com a Pontífex que som de les vostres ànimes, les nostres humils oracions, i ens valdrem de les armes pròpies de la nostra espiritual milícia per a combatre per la vostra llibertat de dins, procurant que us mantingueu en la dignitat de fills de Déu, superiors als vicis i passions, purs de la immundícia de la carn, de la crueltat de l'avarícia, de l'inflament de la supèrbia, de la bestialitat de la blasfèmia, del rancor de les enveges: en una paraula, perquè sapigueu dominar els instints irracionals i obtenir la noble llibertat de l'esperit.

Nós també, estimats germans i fills caríssims, defensarem la vostra llibertat de fora, perquè qui és esclau vol esclavitzar als altres; tot tirà ho és perquè ell és tiranitzat. El superb vol dominar als altres perquè ell està dominat per la supèrbia; l'home posseït de l'amor propi, subjugat i enterc en son judici, vol imposar als altres son judici; l'avar s'arrapa amb la moneda, perquè el desig desenfrenat d'aquesta li té a ell arrapat el cor. Per això Nós vigilarem, si l'Esperit Sant ens assisteix, per a assegurar la llibertat de tots els fills de Déu, sens permetre que l'un sia oprimit per la passió de l'altre; guardarem a tots la llibertat que Jesucrist ens conquistà, perquè cadascú cerqui el regne etern dins dels dominis de la santa Mare Iglé-

1. Joan, VIII, 32.

sia catòlica pel camí que li plàcia, mentre l'autoritat legítima no el tingui impedit, mentre no s'aparti del camí dels sants, les petjades dels quals havem de seguir, perquè ells són els homes que Déu envia per a ensenyar-nos l'exercici de la virtut, sempre, no obstant, baix les explicacions de la Iglésia catòlica, única mestra de santedat autoritzada en el món.

Mireu, estimats germans i fills caríssims, de no caure en el liberalisme, que és la pesta del món, que pertot arreu s'escampa i fins ataca insidiosament a alguns d'aquells mateixos qui contra d'ell guerregen. Recordeu-vos de que l'essència d'aquesta mortal pestilència, que ha degradat principalment a les nacions que, permaneixent fidels a la Iglésia catòlica, se salvaren de la gran revolució protestant, no és altra cosa que una forma distinta d'aquesta, que deixà les aparences religioses i les prengué polítiques, i, ensuperbint als homes, els enganyà fent-los creure que cada u és un sobirà, detestant l'antic oracle de David [1] que diu: «Ens subjectaren a jou d'homes»; per lo qual, a imitació de Satanàs, avorrint tota subjecció, amb el cap dret, planten cara a l'Autoritat, la desacrediten, s'insubordinen contra ella, i, oblidant-se de que l'Autoritat, sia qui sia l'home qui l'exerceixi, és sempre una investidura divina, respectable encara que la porti un indigne, trenquen la unió social i tiren amb ses obres a la dissolució del Cos místic de Jesucrist. Perquè quan els homes se governen per son sol cap, entra l'esperit de divisió i de discòrdia, no s'entenen els uns amb els altres, perquè cada un cerca lo que a ell li plau, cada un cerca lo que li convé, i sols Jesucrist, afegeix el venerable autor de la *Imitació*, mira lo que convé a tothom, perquè Ell és el cap de tota la Humanitat que vol salvar a tots els seus membres; i per això devem nosaltres sempre tenir els ulls fixos en el Cap visible de la Iglésia, el Pontífex romà, eco en la terra del Verb etern, qui dirigeix i modera l'activitat i la vida de tota la Humanitat cristiana, puix està divinament

1. Psalm LXV, 2.

constituït oracle de veritat, llaç de caritat i regla de santificació, de manera que despreciar o respectar a ell és despreciar o respectar al mateix Déu. Perquè l'Autoritat, estimats germans, com la Veritat, com la Justícia, com la Bellesa, és solament una; i pecar contra elles és pecar contra Déu, perquè d'Ell vénen; són, en la terra, com una participació de l'adorable Ser diví que es posa en les criatures, com la llum del sol se posa en els objectes i afecta diferents matisos, essent, no obstant, una sola llum; així l'Autoritat no és una delegació humana, com creuen molts inficionats de l'error modern, sinó un ofici diví, una funció superior a la voluntat dels homes. Aquests no creen l'Autoritat. ¿Com podrien crear lo que és superior a ells? Podran determinar el qui exerceixi l'Autoritat; però aquesta ve de Déu i per això devem respectar-la, sia el qui sia que l'exerceixi, com el fill deu respectar i obeir al pare, encara que li sia superior en talent, en instrucció i fins en santedat.

O Autoritat o tirania, estimats germans i fills caríssims; si rebutgeu l'Autoritat que ve de Déu, si no us voleu subjectar a ella, la tirania de l'error i de la passió s'apoderarà de vosaltres i us dominarà i quedareu esclaus. La falta de respecte a l'Autoritat és el mal modern per excel·lència, i això en tots els ordres de la vida, en la vida religiosa, en la vida civil i política, i en la vida domèstica. Cada home porta un rei al cos, i, en canvi, Jesucrist Senyor nostre fundà la vida humana en la subjecció. Qui no sap subjectar-se a si mateix, no obtindrà la victòria eterna; la subjecció és la humilitat, i en la humilitat se funda tot l'edifici de la Ciutat de Déu. En efecte, en aquesta Ciutat prodigiosa dels justos tot se governa per la humilitat, i per això tots sos ciutadans disfruten de llibertat: el Verb etern, son fundador, se humilià fins a fer-se home, fins a viure com un senzill menestral guanyant-se el pa amb la suor de son front, i fins a morir en una creu per a restablir la justícia alterada; a les autoritats que Ell constituí prohibí la vana ostentació del domini, i manà que fossin servidors fins dels més miserables fills d'Adam; i essent impossible en aquest món arri-

bar a lo sublim d'aquesta perfecció, prometé que en aquella Ciutat de Déu de la glòria els qui aquí són els més petits, els més despreciables, allí serien els primers, els prínceps, els més pròxims a Déu; i quan l'apòstol Sant Joan, en son admirable Apocalipsi, hagué tingut la visió del regne celestial, ens descriu al Rei baix el símbol de l'Anyell, representació de la humilitat, de la mansuetud, de la subjecció; perquè el distintiu essencial de la criatura és la subjecció, i l'Anyell immaculat representa, personifica, és el cap de tot l'ordre creat,[1] i fins ens dóna a comprendre aquesta sublim perfecció en el món present, posant en el cim del mèrit humà i en els graus més elevats de la jerarquia de la dignitat als qui més bé saberen prescindir de les terrenals afeccions, als qui es renunciaren a si mateixos, als qui obraren el miracle de vèncer al món subjectant-se a Déu, és a dir, els sants, únics i verdaders triomfadors del món. Aquest és el camí de la victòria i de la llibertat de què ens parla Sant Pau[2] quan diu: «La victòria que venç al món és vostra Fe.»

VI

La felicitat de la Ciutat de Déu quant diferent de les utopies mundanes

La Fe de Jesucrist és como una pedra, i en ella se funda la Ciutat de Déu; per això aquesta és permanent i sòlida, perquè l'edifici que té son fonament sobre roca aguanta i resisteix el torb més furiós de vent i aigua; la ciutat dels homes, fundada en les opinions movedisses, és variable i caduca, com edificada sobre la inconsistent arena, i queda fàcilment enderrocada per qualsevol tempestat. La Ciutat de Déu, el regne de la Fe, és

1. Apocalipsi, XXI.
2. I Joan, V, 4.

com la substància i la quinta essència de la Humanitat, és l'element diví de l'home, lo permanent, lo etern de la nostra naturalesa sublimada per la gràcia, l'*unum necessarium* de què ens parla l'Evangeli; per això els ciutadans d'aquest regne perdurable tots s'assemblen, els d'abans del Diluvi amb els de després, els qui visqueren o viuen baix l'imperi de la Llei natural amb els que visqueren baix la Llei escrita o la Llei de gràcia, i són iguals en tots els temps i en totes les circumstàncies, perquè tots s'adaptaren i s'adapten amb el patró etern de l'home, el Verb de Déu, a la semblança i imatge del qual fórem fets; per això els sants sempre són d'actualitat; i el Verb de Déu, que sempre s'ha dat a conèixer a l'home, en la plenitud del temps se féu carn, i, de conseqüent, tangible, visible i tractable, per a ésser encara més fàcilment imitable que no pas abans.

La ciutat dels homes és variable, contrària a si mateixa i passa els dies de sa llarga història fent i desfent, amb una contínua oposició d'una generació amb l'altra; l'una destrueix lo que l'altra ha edificat, els homes d'un segle se riuen dels de l'altre; varien perquè no estan en possessió de la Veritat, no cerquen lo essencial, no amen l'*unum necessarium*, i per això el Verb de la Veritat, compadit de tal misèria, edificà la Ciutat de Déu perquè en ella trobessin segur i pacífic acolliment tots els amants de la Veritat i de la Justícia, i per boca de l'antic oracle els cridà dient: «Més val un dia passat en els teus atris, que mil en la casa dels pecadors»,[1] és a dir, en la ciutat dels homes. «Preneu el meu jou i apreneu de Mi, que só mans i humil de cor, i les vostres ànimes trobaran repòs».[2]

Però el mestre de la Fe cristiana, el qui exerceix el ministeri pastoral d'alimentar les ànimes amb la Veritat, la santa Iglésia catòlica, mai ha promès als homes la felicitat perfecta en el món; al revés, els prevé amb temps perquè, enganyats

1. Psalm LXXXIII, 11.
2. Mateu, XI, 29.

per l'instint que tots tenim de cercar-la i d'esperar-la, puix tots havem sigut criats per a la glòria, la desilusió de les amargures de la vida no els facin més infeliços. La doctrina cristiana és oposada a la doctrina mundana; aquella ensenya que l'home s'ha de mortificar si vol arribar al repòs; aquesta crida als homes a disfrutar de la vida com si fos un convit, i la santa Mare Iglésia, des de la nostra infància, ens posa a la boca aquelles paraules de que estem desterrats en aquesta vall de llàgrimes. La gran utopia moderna de la felicitat sobre la terra, que s'ha apoderat de tot el món, fins d'una gran part de creients, qui no cerquen altra cosa i posen com única aspiració de la vida el benestar, el goig, i resten com encisats per l'atractriu del plaer; aquesta gran bogeria del món modern és la principal causa de ses angúnies i de sa desesperació.

En el món no hi ha més home feliç que aquell qui està conhortat; desconhortar als homes és un delicte de lesa humanitat, i, no obstant, avui dia la veu del conhortament a penes se sent en el món; i al revés, desconhortar als homes sembla que sia la missió clàssica de gairebé tots els qui exerceixen influència sobre el cos social. I diem que això és un delicte de lesa humanitat, perquè el nostre llinatge, mentre està sobre la terra, no es pot treure de sobre el sofriment, i com és un llinatge malalt i de malaltia incurable, creu a tots els curanderos que li prometen la salut, i cada decepció que sofreix, puja el sofriment perquè s'hi afegeix la desesperació del desengany.

Reflexioneu, estimats germans i fills caríssims, sobre la diferència que hi ha entre el cristià i el mundà. El cristià se considera sobre la terra com un hoste i pelegrí[1] qui va fent via envers la perfecció i la felicitat, envers la Ciutat de Déu, edificada, segons totes les visions profètiques i figures evangèliques, en el cim d'una muntanya, com la sagrada ciutat de Sion, i que, per tant, s'hi va costa amunt, amb fadiga i amb

1. Hebreus, XI, 13.

esforç. Tota pujada és penosa; i la virtut, la santedat, la perfecció i la felicitat estan en les altures, són excelses, i l'home està despenyat en l'abisme de la misèria i del pecat; per lo qual el camí que hi porta, el camí de la vida, ha d'ésser fadigós i, fins ajudat de la gràcia de Déu, l'arribar-hi difícil. Per això ens diu la Sabiduria divina que la vida és lluita, i el cristià està convençut de que la terra no és el lloc de son repòs, reposa en l'esperança del repòs; és l'home del pervenir, no del present, i seguint les enseyances de la doctrina divina té per mal senyal, considera corruptora, l'abundància dels béns terrenals, dels quals els cristians perfectes, els qui arriben a l'excelsitud en la imitació de Jesucrist se'n despullen, considerant-los un destorb en la gloriosa via de la perfecció i de l'amor cristians.

El mundà està en una idea enterament diferent. Cerca el cel en la terra; mira la vida present com sa situació definitiva i exigeix en ella la felicitat, sense tenir en compte lo que li ensenyen, no sols la fe catòlica, sinó també l'experiència i el sentit comú. D'aquest error, tan semblant a l'antiga heretgia dels millenaris, naixen totes les aberracions d'ordre pràctic dels temps moderns sobre la riquesa material, sobre el matrimoni i sobre l'autoritat civil. Creient els homes que la terra és el seu cel, exigeixen la perfecció a la societat present i temporal, s'escandalitzen de les diferències entre els individus del nostre llinatge; prenent la riquesa com un premi, com una situació que no té altre objecte que regalar-s'hi el qui la disfruta; oblidat el precepte evangèlic de què el ric és un administrador dels seus germans, els demés homes; el ric s'aferra a la riquesa, estimant-la més que a la pròpia ànima, i el pobre se posa furiós de rancor i d'enveja. Com al matrimoni no el volen considerar sinó com un estat el fi del qual és el plaer, oblidant-se de la doctrina de Sant Pau de que la carn porta tribulacions, i del símbol eclesiàstic de que el matrimoni és un jou per a ajudar-se a portar la càrrega de la vida l'home i la dona qui amb ell s'uneixen i així arribar més fàcilment al cel, el matrimoni se'ls presenta com un enigma incomprensi-

ble. I veient les tribulacions que porta, el maleeixen i el voldrien destruir. Com no creuen en Déu i pensen que la terra és son cel, judiquen que l'autoritat posada en el cim de la jerarquia humana és una espècie de Déu, i li exigeixen totes les perfeccions, s'escandalitzen dels seus defectes i mai acabaran de disputar sobre quin és el govern més excellent; oblidant-se de que, si bé és divina la investidura de l'autoritat, l'home qui l'exerceix no ha vingut plogut del cel, sinó que ha eixit de la pols de la terra, i que, de conseqüent, s'ha de comptar sempre en que tindrà els defectes dels demés homes, sense que per això no degui tenir-se-li tot el respecte i reverència amb motiu de la missió que li ha confiat la Providència divina.

Totes aquestes illusions i falsedats que enganyen a l'home mundà i l'omplen de fel i d'amargura, provenen de que no té idea de la Ciutat de Déu, de la de la terra i de la del cel, de la temporal i perfectible i de l'eterna i ja perfecta. Qui no es mou de la ciutat dels homes, qui no allarga la vista més enllà dels seus termes, qui s'encongeix d'esperit i no sap viure en la immensitat divina, està perdut i el món se li omple de tenebres i es desespera perquè no sap per on eixir a port. Els qui cerquem lo perfecte, els qui l'amem i sospirem per ell, els qui encaminem la nostra vida envers la Sion celestial, la Ciutat de Déu purificada i sublimada de l'eternitat, suportem els defectes i vicis de l'estat present de la Humanitat i considerem la imperfecció d'ara com el punt on comença l'escala per la qual havem de pujar a la Glòria; però els que es pensen que ja estan en lo perfecte, que el fi de l'home és aquest món i més enllà d'ell no hi esperen res més, ¿com voleu que sàpiguen suportar els defectes, els vicis, les dificultats, les amargures de la vida present?

Per això, estimats germans i fills caríssims, si voleu ésser ciutadans de la Ciutat de Déu, haveu de prendre per base, haveu d'edificar la vostra vida sobre la Fe de Jesucrist, com l'hi han edificada tots els sants, així del Vell com del Nou Testament; en la immensitat de sos espais, que és substancialment

la mateixa immensitat divina, la vostra ànima respirarà, els ulls del vostre enteniment, que desitgen veure lo invisible i etern, tindran un argument, com ens ensenya Sant Pau, que els certificarà de lo Infinit i Perfecte que desitgem, però que ara sols poden posseir en esperança, quedant aleshores la vida humana perfeccionada per una participació de la vida divina, que fou iniciada per la llavor de la Fe i de la Caritat que Jesucrist portà al món i la santa Mare Iglésia guarda en son tresor.

VII

Llei Constitucional de la Ciutat de Déu: la Fe i l'Amor

La Fe, estimats germans i fills caríssims, és la mateixa sabiduria de Déu comunicada a la flaca intel·ligència humana, i la sabiduria de Déu és la que separa, diu Sant Agustí,[1] els fills del regne etern dels fills de la perdició eterna; però no tota fe és sabiduria, aquella fe que fa estremir, de la qual parla Sant Jaume,[2] no és sabiduria i per això no salva perquè no és perfecta i existeix en alguna manera fins a l'infern; no és el distintiu dels fills d'elecció, no comunica aquella resplendor d'interna bellesa que posseeixen, segons el llenguatge de David, els fills del Rei celestial; la fe defectuosa, la fe informe i divorciada de la caritat, no fa fills de Déu; la tenen en un cert sentit els dimonis a l'infern; i si bé d'una manera sobrenatural, en la terra molts pecadors que van pel camí de perdició també la posseeixen. Aquesta fe fins serà una circumstància agravant en el Judici de Déu, puix, com ensenya Sant Tomàs, en l'infern els critsians qui no seguiren els dictàmens

1. Apud Thom., 2-2, quaest. 35, art. 4.
2. II, 19.
3. 2-2, quaest. 10, art. 3, ad 3.

de la fe que coneixien, seran més turmentats que no pas els gentils, que no tingueren altra llum en la direcció de sa vida que la llum de la raó natural.

Els fills de Déu han d'anar a Déu; la Fe, us deia, la Paraula de Déu, és el Sol de la Ciutat de Déu, la llum que la il·lumina, orienta, de conseqüent, als homes els ensenya la direcció que han de dar a la seva vida; però aquesta Fe, perquè sia sabiduria, la sabiduria que salva, la sabiduria que ens dóna una semblança amb el mateix Verb etern, convé que amb ella estigui identificada la nostra voluntat; la Fe de dret i de raó és que produeixi la caritat en les nostres ànimes, que encengui en elles l'amor, com el Pare i el Fill produeixen l'Esperit Sant, que és l'Amor substancial dins de la vida interna de la Santíssima Trinitat.

La Llei constitucional de la Ciutat de Déu és el mateix Déu; Ell, vida essencial, vida originària de totes les coses, el principi i la fi de totes les criatures, i sobretot de la criatura racional, és la regla d'aquesta, és sa norma, és son motllo; i salvant sempre la seva llibertat, per medi d'un treball misteriós i inexplicable, almenys fins que estiguem plenament il·luminats per la ciència del Verb etern, treball misteriós en el qual col·laboren el Criador i la criatura, Déu redemptor i l'home pecador; treball de perfeccionament per a alçar a una categoria divina, a l'ordre sobrenatural, al degenerat fill d'Adam, a lo qual contribueixen totes les tres Persones divines, que per això quan bategem a un infant o absolem de sos pecats a un home, ho fem en nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant; salvant sempre, diem, la seva llibertat, l'acció divina i l'acció humana se junten, i aleshores, amb una eficàcia omnipotent, el Pare celestial obra sobre nosaltres per medi de son Verb i de son Esperit; se junten la Fe i la Caritat, i queden sobrenaturalitzades la intel·ligència i la voluntat de l'home; aquest se converteix en un ser harmònic, queda orientada tota l'activitat de les seves potències, i fins la seva mateixa carn, encara que en si sia bruta, per divina influència queda com enriquida amb atributs intel·lectuals; i aleshores l'ànima i la

carn, com li passava a David,[1] imatge de Jesucrist, figura típica de l'home qui cerca a Déu, la doble substància humana, assedegada de moltíssimes maneres de l'Etern Bé, tota entera reposa en el Ser perfectíssim pel qual i per al qual ha sigut criada.

Quan la Fe dóna son fruit natural, que és la Caritat, quan l'home qui creu les sublims coses divines i la Llei de santificació que Déu porta en si mateix, a més les estima; aleshores la Fe no estremeix, sinó que consola i fortifica. Molts s'esgarrifen de la Fe catòlica, perquè voldrien que aquesta, amb tots els seus admirables dogmes, no fos més que un panorama interessant, amb la contemplació del qual poguessin delectarse especulativament; que el diví Salvador Jesucrist fos com els filosops qui deixen lliure la voluntat, és a dir lliure, esclava, enganyosament afalagada per la superficial dolçor de les perverses passions; s'esgarrifen de la guerra que el bon Jesús[2] deia que venia a portar al món, de la lluita entre el bé i el mal que portem dins de nosaltres mateixos, s'espanten de la fatiga de pujar la costa, al cim de la qual està edificada la Ciutat de Déu.

Mes l'amor posa ales a l'home i el fa volar fins a les altures, així amb ales el simbolitzaren els mateixos pagans; per lo qual l'apòstol Sant Pau,[3] després de predicar els preceptes cristians com a norma de vida, diu als de Corint: «Encara vull ensenyar-vos un camí més excellent»; i aleshores els explica el camí ral de la caritat, la via règia que porta a la Ciutat del Déu de l'amor. D'aquesta Ciutat l'amor n'és el principi, el medi i la fi. Per això quan Jesucrist Senyor nostre posà la pedra fonamental de la seva Iglésia en la terra, quan constituí la seva autoritat sobirana i determinà fundar-la sobre de Sant Pere, anomenà pedra al Cap de l'apostolat per a significar la fermesa, la fixesa i incommovilitat de la Fe que havia

1. Psalm, LXII.
2. Mateu, X, 34.
3. I Corintis, XII, 31.

d'ensenyar al món; però d'una manera meravellosa, impressionant i clarissima, significà també que l'autoritat eclesiàstica se fundava en l'amor.

Quan el diví Mestre examinà a Sant Pere, abans de declarar-lo mestre i pastor de tots els homes, no examinà la seva sabiduria, ni els seus coneixements teològics o sociològics necessaris per a regir a la immensa societat humana, no l'interrogà per a veure fins on arribava la seva diplomàcia, no volgué saber la seva energia; solament examinà fins on arribava el seu amor. Les tres preguntes de l'examen totes versaren sobre lo mateix; perquè qui de veres ama posseeix totes les perfeccions, és savi, és discret i és fort. L'amor és més fort que la mateixa mort, puix rendeix a totes les criatures; no hi ha discreció com la seva i comprèn totes les perfeccions humanes; és l'origen de totes les virtuts com l'Esperit Sant, de qui deriva, és el principi i la font de tots els dons que Déu sobrenaturalment comunica a tota criatura. Qui té una caritat perfecta posseeix totes les virtuts sobrenaturals.

Déu mateix, us dèiem, és la Llei constitucional, la Llei substantiva, creadora, conservadora i remunerativa de la Ciutat divina perquè Déu és la Caritat. Les Persones divines estan lligades entre si per un llaç d'Amor; la Divinitat i la Humanitat s'uniren i permaneixen unides per l'amor, i els homes s'han de soldar els uns amb els altres per una suavíssima lliga d'amor si volen complir, si han d'arribar a complir la summa aspiració manifestada pel bon Jesús en aquella ocasió tan solemne de la seva vida: «Que tots ells sien una sola cosa.»

La Fe sens amor, estimats germans i fills caríssims, no és sabiduria; per això l'home de fe, però corromput pel pecat, viu com un estranger en la Ciutat de Déu, no participa de la seva vida íntima, no està dins de la seva Llei constitucional i essencial, és del món encara que digui que és de Déu; perquè l'Esperit Sant, mòbil i llei de tota l'activitat de la Ciutat divina, ha sigut vergonyosament llençat de son cor. En la gloriosa comunitat de la Ciutat de Déu tots els qui hi viuen són com connaturals, tots són participants de la naturalesa divina,

i tenen una espècie de connaturalitat de vida; allí aquesta és una, perquè la vida de tots és el mateix Déu, que per això ensenya Sant Tomàs que les operacions de dits ciutadans són connaturals, i com l'operació divina, l'afecció eterna, és l'Amor, d'aquí que aquest sia la Llei substancial de la Ciutat perfecta. Per això des de la infància se'ns ensenya que tota la Llei divina s'enclou en l'amor a Déu i l'amor al pròxim; per això predicava Sant Pau [1] que en la ciutat dels homes no existia l'amor, que els gentils no tenien afeccions; i avui mateix l'experiència social justifica l'apreciació del qui parlava d'una manera tan absoluta de la falta d'amor entre els gentils, malgrat l'amor que ell els professava i que eren els primogènits del seu cor, per lo qual la posteritat espontàniament l'ha qualificat amb el nom d'Apòstol dels gentils.

Doncs l'experiència social, repetim, demostra que en la ciutat dels homes no existeix l'amor, puix contemplant les grans nacions que avui tenen predomini en el món, i que, a pesar de posseir excelses qualitats naturals, no obstant, no tenen en compte les relacions públiques, encara que sí i molt intensament molts dels seus ciutadans en sa vida privada, els principis sobrenaturals, o almenys encara que acatin el principi cristià no el segueixen com a principi legal; l'experiència social, diem, d'aquestes nacions demostra que el principi egoista, la utilitat, el dret del més fort, és el director de la seva vida pública i no comprenen el sacrifici, el treball, l'acció pública encaminada a son principi espiritual, al bé del proxim, a l'amor envers l'home, perquè tot ho amiden amb la mesura de la utilitat, i son objecte predilecte és augmentar sos cabals; puix la torpesa de son cor no els fa aptes per a l'amor, i no saben comprendre lo que val l'home, criatura de Déu i hereu de la glòria. I fins tot sovint veiem en els nostres dies que la ciutat dels homes, en les circumstàncies crítiques, quan la guerra, la pesta, la misèria o altres calamitats s'apo-

1. II Timoteu, III, 3.

deren d'ella, sentint per instint la necessitat de l'amor per a subvenir a aquelles necessitats, recorre a la Ciutat de Déu perquè cuidin, curin i consolin als fills dels homes.

I com la caritat és universal i els deixebles de l'amor, com Sant Pau, se'n senten punyits i moguts, i necessiten descarregar son cor d'aquest dolcíssim sentiment que els anega, i l'amor en una direcció o altra vol sortir i difondre's; per això ells, amb una passió més ardent i més noble que els qui cerquen atresorar riqueses, s'escampen pel món, s'estenen per la ciutat dels homes per a remeiar-los les misèries, per a curar-los els mals, per a consolar-los en ses amargures, per a donar salut als seus cossos, repòs a les seves ànimes i ensenyar-los l'únic camí de l'amor etern, de la felicitat perdurable.

VIII

Unitat orgànica i viva de la Humanitat universal en la Ciutat de Déu

Com viuen amb Déu en unitat de vida, son ritme vital és el mateix en tots dos, és l'amor, essència de la vida divina; i així com la Caritat divina és universal, s'estén a tots, i fa ploure i envia els vivificants raigs del sol lo mateix sobre els camps dels justos que sobre el camp dels pecadors; així també els fills de Déu dediquen la fecunditat de les seves obres, la calor dels seus cors, en benefici de tots els homes de la terra. Ells són els qui han de fer resplendir en el món l'amor excels i santificant. Vos dèiem que la Paraula de Déu era el sol de la Ciutat de Déu, i ara afegirem que la caritat, que l'amor, és un raig d'aquest sol; perquè així com en les profunditats de la vida divina, l'Amor substancial, l'Esperit Sant, deriva del Verb, la Paraula substancial del Pare; així també en les interioritats de la vida humana, sobrenaturalitzada la Caritat, l'amor deriva de la Fe, principi de la nostra justificació i de tota la vida sobrenatural de l'home. Sense fe no hi ha caritat,

amor verdader, durable, desinteressat, disposat al sacrifici, a l'anihilació de si mateix pel bé del pròxim. La ciutat dels homes, creient-se completa, independent i que no necessita de Déu, ha intentat fer prevaler els sentiments naturals, benèfics, l'amor a la Humanitat; però aquesta és massa gran per uns sentiments tan petits; un home és un individu, ¿i què és un home davant de la Humanitat? Per a remeiar a aquesta se necessita que la Divinitat lligui als homes entre si, i faci a la Humanitat una; que de tots els homes, de totes les races, de totes les époques, de tot arreu i de tots els temps, ne faci una sola cosa, un cos immens, un organisme vivent, amb vida eterna i universal, això és lo que vingué a fer el Verb de Déu, la Paraula sobirana del Pare, Jesucrist Senyor nostre, quan fou constituït cap de la universal humanitat, fi de tota criatura i principi vital, tant en l'ordre de la naturalesa com en el de la gràcia, de tots els sers racionals.

Per això solament l'amor catòlic, és a dir, universal, pot curar els mals del món; perquè per a aquesta gran obra se necessita l'acció de tota la Humanitat, no són prou els homes individuals, ha d'ésser la Humanitat completa; i la Humanitat no és completa si li falta el Cap, que és el Verb de Déu, la Sabiduria del Pare, qui amb els raigs de son amor consola, escalfa i cura els mals de la humanitat desterrada, pelegrina, en son viatge envers l'eternitat per aquesta vall de llàgrimes. Jesucrist, l'Home Déu, és el cap de la Humanitat, i la Humanitat sense cap és esguerrada, no té vida, no és una: perquè hi hagi un cos social és necessari que hi hagi un cap social; perquè tots els homes formin una comunitat digna, completa, cosmopolita, necessiten un cap; quan falta un cap la gent no s'entén; i aquesta comunitat illustre d'ordre moral que comprengui totes les nacions de la terra, sense que cap d'elles hagi de perdre la independència, conservant cada una sa personalitat característica, és la Ciutat de Déu.

Els homes moderns senten fortament aquesta aspiració cristiana; aspiren a la realització del gran desig de Nostre Senyor Jesucrist de què la Humanitat sia una, com és una la

Divinitat; el cosmopolitisme treballa per a construir la gran ciutat universal; però si el Senyor no l'edifica, en va treballen els homes per a edificar-la.

Llevar el cap a la Humanitat, o sia separar la societat de Jesucrist, és decapitar a la Humanitat, i, de conseqüent, condemnar-la a la corrupció, a la dissolució; sense cap perd la unitat, la Humanitat no pot aleshores ésser una persona jurídica internacional, com volen que sia amb molta raó els internacionalistes, encara que ho volen d'una manera herètica i, de conseqüent, irrealitzable; la Humanitat ha d'ésser un cos, com ens ensenya Sant Pau,[1] el Cos místic de Jesucrist, compost de diferents membres que tots plegats fan l'hermosura de la Iglésia, és a dir, de la Humanitat sobrenaturalitzada, amb natural correspondència entre ells, vivint una mateixa vida, una vida única i general; per lo qual tots els membres participen de la mateixa dignitat, perquè tots són membres d'un mateix Home, tots cooperen a un mateix fi i no es pot prescindir del més mínim sens que en valgui de menys la persona. Els membres més petits i més amagats del cos de l'home són els més essencials; en el Cos místic de Jesucrist, Déu se val de lo més petit i despreciable per a les operacions més nobles i necessàries de la vida sobrenatural; se valgué en gran part d'un humil capellà, Sant Vicenç de Paül, per a fer circular la misericòrdia per tots els membres de la societat cosmopolita moderna; i quan aquests membres estan animats d'un mateix esperit, l'Esperit de Déu, tots contribueixen al mateix fi i tots van a l'una, cada membre treballa per tot el cos i tot el cos treballa per cada membre, fins pel més insignificant; perquè en l'ordre cristià no hi ha res insignificant, i la criatura més ignorant, imbècil i corrompuda està destinada, si ella correspon, a viure en companyia del mateix Déu en la Ciutat Eterna, puix per ella donà generosament la seva sang Nostre Senyor Jesucrist; perquè, per degenerada que sia, allà en les

1. I Corintis, XII.

interioritats de la seva essència, guarda una imatge i semblança del Criador, encara que estigui tancada en un vil i miserable reliquiari.

Els membres, doncs, del cos social, del Cos místic de Jesucrist, s'han de servir els uns als altres i tots plegats a Déu; cada un d'ells té la seva operació pròpia; la distribució de classes, d'estaments, d'actituds, de temperaments entre els homes no és una cosa casual, sinó un designi de la Providència divina, com la distribució dels mars, de les terres i de les muntanyes en el món. Els ulls miren, les orelles escolten, la llengua parla, les mans palpen, els peus caminen, el ventrell elabora l'aliment, la intel·ligència pensa i tot plegat fa l'home; i si li falta alguna d'aquestes operacions l'home és incomplet, és imperfet i defectuós. Així també la Humanitat no ha d'ésser una massa informe; la naturalesa, instrument del Senyor, l'ha distribuïda en diferents membres, ha posat en ella moltes races d'homes, necessitats contràries, aptituds distintes, el funcionament de la seva vida exigeix una gran diversitat; i, no obstant, l'aspiració cristiana, l'encès desig dels nostre Redemptor Jesús, és de que hi hagi en ella un sol cor i una sola ànima. ¿Quins seran, doncs, els tendrums que uneixin les parts d'aquest immens cos de la Humanitat, els nervis que li donin sensibilitat i moviment, la circulació de sang per a mantenir-li la calor vital? Totes aquestes operacions humanes, estimats germans i fills caríssims, tot aquest moviment vital, amb unitat de ritme, ha de derivar del Cap de la Humanitat, del Verb etern, qui s'encarnà juntant-se amb la Humanitat per a donar-li vida, i vida abundant.

La llarga experiència de moltíssims segles, el treball infructuós de moltes civilitzacions que parcialment arribaren a una gran altura, demostrà evidentment que la naturalesa era insuficient per a donar al món unitat de vida; i per a donar a la Humanitat aquesta unitat vital fou necessària la gràcia, la vinguda personal del mateix Déu al món. Des d'aleshores la unitat humana sempre ha anat creixent, les mateixes discòrdies socials del temps present naixen del desig de la unitat; tot

el món la vol i aspira a ella, i aquest és el gran problema del pervenir, aquesta la verdadera conquista de la civilització, i tal és la missió que Nós havem rebut del Vicari de Jesucrist al donar-nos l'autoritat episcopal. El sacerdoci és cosmopolita, és u; l'autoritat política universal causa horror a la Humanitat; aquesta sempre ha constat i constarà de diferents membres, els quals han d'estar entre si units i formar un sol cos, el Cos místic de Jesucrist, sobre un de quals membres o seccions acaba de donar-nos poders el Cap de la cristiandat, el Bisbe de Roma; sempre dins de la Iglésia hi ha hagut i haurà escoles, partits, opinions, passions i interessos diferents; la gran necessitat humana és, doncs, la unió, perquè l'home, encara que social per naturalesa, és discorde per vici. Concordar entre si a totes les nacions de la terra i lligar amb suavitat tots els membres o elements de quiscuna d'elles, per a formar la universal unió amb Déu, heus aquí la missió sacerdotal.

Nosaltres, estimats germans sacerdots, hem d'ésser com els tendrums i nervis de l'immens Cos místic de Jesucrist, de la universal Humanitat. El sacerdoci ha d'ésser u i cosmopolita segons sa institució. Així com vos dèiem que l'imperi universal polític causava horror als homes, la unió espiritual de tot el nostre llinatge, la unitat d'esperit dins de la Humanitat, la identitat en els sentiments fonamentals dels homes i en el criteri que ha d'orientar l'activitat humana, qui va cercant el repòs i la perfecció de la nostra naturalesa, és una aspiració vivíssima i universal que respon a la Llei de la nostra creació que ens destina a l'eterna felicitat de la glòria. Mes, per arribar-hi, l'home no és prou per si sol; l'Esperit de Déu l'ha de guiar i l'ha de reforçar, completant la seva insuficiència; Jesús portà al món aquest Esperit i l'hi infongué, com una derivació d'Ell, perque és el cap, l'infongué en son Cos místic a tots sos membres. El cos viu de l'esperit;[1] mes, qui està separat del cos no pot participar de l'esperit d'aquell cos; els nostres

1. S. August. in Brev, rom. Hom. de Corp. Christ.

membres viuen del nostre esperit, mes un membre amputat d'un cos ja no participa de son esperit. Així passa en la vida sobrenatural de la gràcia; així nosaltres, per a salvar les ànimes, havem de treballar en la perfecció del Cos místic i en la unió de tots sos membres.

La concòrdia social és la primera de les necessitats humanes; la dissolució social seria la major causa de perdició de les ànimes, perquè els homes per a perfeccionar-se s'han d'ajudar els uns als altres; i per a evitar aquesta dissolució el Verb etern fundà la Ciutat de Déu. La dissolució social porta a l'estat salvatge; perquè Déu crià el nostre llinatge a fi que en ell resplendís la unitat divina, i sols mediant la unió entre sos membres el nostre llinatge pot arribar a la plenitud de la perfecció. Per això Jesucrist, en son pla de reconstrucció, hi féu entrar la universal humanitat. «Prediqueu, digué a sos apòstols, a tota criatura»; i Sant Pau,[1] qui treballava per a restaurar totes les coses en Crist, i de tal manera volgué juntar, executant els designis del Redemptor, totes les coses i tota la humanitat, donant-los una alta i nobilíssima i fecundíssima unitat, que expressà la sublim idea de Nostre Senyor Jesucrist per medi d'aquella meravellosa figura amb la qual manifesta que la nostra potestat i ministeri sacerdotal i apostòlic havia d'encaminar-se a l'edificació del Cos de Crist.

IX

Aquest ideal no és utòpic, sinó el més humà. Com s'encarna en la vida real

Potser vosaltres, estimats fills, els seculars, qui no haveu meditat els grans principis de la teologia cristiana, creureu que aquesta doctrina que us anem exposant no és més que

1. Efesis, I, 10.

una teoria mística que no ha de sortir del domini de la pieta contemplativa i que no serveix per a la lluita de la vida.

Mes, la Paraula de Jesucrist, de la qual no és més que u eco dèbil la nostra paraula, és la paraula més humana que s'h pronunciat sobre la terra; la que enclou una significació mé fonda i més completa del nostre llinatge; i, de conseqüent, e aquesta època, en què tant se parla de sociòlegs i en què el homes disputen de formes socials, la Llei evangèlica, l'etern Llei humana, ha d'ésser més que mai objecte predilecte d contemplació, amb la seguretat de que d'ella han de sortir le més fecundes ensenyances per al pervenir de la Humanita

Un dels heretges de més talent dels temps moderns, l'Au gust Comte,[1] sentint profundament l'eficàcia de la sabiduri cristiana pel govern de la Humanitat, però faltat de la hum litat necessària per a ésser cristià de cor i subjugar-se a l Llei eterna, volgué edificar, donà el projecte d'una ciutat hu mana, tenint la franquesa de confessar, lo que d'altra band és evident, que feia una mena de reproducció (impossible) d la Ciutat de Déu, del Cos místic de Jesucrist, seguint l'expre sió de Sant Pau. Una ordre contemplativa, un pseudo-sacerdo ci, un culte extern, una ficció de sagraments, una oració, ere els tendrums i els nervis del cos social que el patriarca del positivistes ideava per a la reforma definitiva de la Humanita per a la fundació de lo que ell titulava la Iglésia de la Huma nitat.

I observeu ara, estimats germans i fills caríssims, quant d ferent és la supèrbia de la ignorància humana de la humilita de la sabiduria divina. Quan la supèrbia humana, quan els filo sops i sociòlegs volen arreglar el món i prescindeixen de l Paraula divina, se glorien dient que van a donar l'última fo ma, la completa perfecció i l'estat definitiu de la Humanitat que aquesta quedarà ja per sempre arreglada. Quan la Iglésia autèntica interpretadora de la doctrina del Verb etern, po

1. V. apud Grüber.

tada d'un verdader sentiment humanitari, dóna sa doctrina social, explica la insuficiència del món, amb gran modèstia confessa que no pot treure el mal de la terra, i al mateix temps dóna la regla del bé social, el medi de perfeccionament, com una derivació de la Justícia i com conseqüència de cercar el regne de Déu.[1]

L'home mai serà més que home, i tots els progressos no el podran transformar en Déu; sempre haurà de patir, sempre haurà de treballar, i fins dins de l'ordre cristià en què confessem que pels mèrits de Jesucrist l'home s'és fet partícip de la Divinitat; la doctrina de Sant Pau [2] ens ensenya que la redempció obrada pel Fill de Déu, cadascú l'ha de completar en si mateix mitjançant una mena de participació de l'adorable Passió de Jesucrist; la Humanitat és el Cos místic de Jesucrist, de consegüent, cada un dels seus membres ha de participar ara dels seus sofriments per a participar després de la seva glòria.[3]

La nostra missió apostòlica, estimats germans i fills caríssims, no és, doncs, solament explicar-vos una doctrina, propagar una idea; la nostra missió principal és donar-vos a conèixer un Home, fer-vos conèixer i estimar l'Home-Crist Jesús, a fi que, units amb Ell en perfecta caritat, pugueu participar de la seva vida. Sant Tomàs,[4] de la manera admirable i clara que a ell li és natural, explica com Jesús és el Cap de tota la Humanitat, de tots els homes passats, presents i venidors, fora dels reprovats de l'infern; i així mateix demostra la doble influència que el cap exerceix sobre tots els membres del seu Cos místic. Per la raó de que Jesús no és una idea, sinó un Home, la nostra unió amb Ell ha d'ésser personal, de tot el nostre ser, de la nostra intel·ligència, voluntat i sensibilitat; ha d'ésser la nostra Veritat, el nostre Bé i la nostra Bellesa, en

1. Mateu, VI, 33.
2. Colossesos, I, 24.
3. Romans, VIII, 17.
4. Pars 3a., quaest. 8, art. 17.

una paraula, havem de viure en Ell i d'Ell, com la branca viu de l'arbre a què ha sigut empeltada. Molts cristians avui creuen que l'ésser cristià és com l'ésser platonià o proudhonià, és a dir, seguidor d'una idea o sistema intellectual: per això no fan cas dels pecats com no en fan tampoc els seguidors d'altres sectes o doctrines. Certament el pecat no mata la idea, perquè no és una aberració de la intelligència, sinó de la voluntat; però corromp a aquesta, la desvia de son fi i la separa de l'objecte a què ha d'estar adherida, és a dir, del Bé, del purís-sim, perfectíssim i diví Jesús, del qual deriva tota la nostra vida espiritual i sobrenatural. De la plenitud de la seva gràcia tots nosaltres ne som participants,[1] tots nosaltres vivim d'Ell, de manera que Jesús és cap de la Humanitat sobrenaturalitzada, no solament per l'externa direcció de l'activitat humana, o perquè informi amb ses idees el nostre enteniment, o per una suggestió que exerceixi sobre el nostre esperit amb sa paraula meravellosa o amb ses obres admirables, sinó per una influència íntima, per una infusió real de son ser en nostre ser, mediant la qual vivim d'una manera connatural amb Déu, i adquirim dret a l'eterna herència de la glòria.

La pietat cristiana, o sia l'ús dels sagraments, l'exercici de l'oració, la pràctica de les virtuts naturals i sobrenaturals, és a dir, la vida de Fe i de Caritat, són els medis ordinaris establerts per Nostre Senyor Jesucrist per a comunicar-se Ell als homes; constitueixen com les ordenances de la Ciutat de Déu, de la societat sobrenatural i universal de la Iglésia catòlica. La Fe i la Caritat es dissipen sense la pràctica de la pietat cristiana; aquelles excelses virtuts no són una germinació natural de les potències humanes, sinó que de l'Essència divina deriven a nostres ànimes, i la pietat cristiana consisteix en la comunicació i tracte amistós entre els homes i Déu. ¡Oh dolçura i fecunditat de la vida piadosa! Tu ets origen d'accions heroiques, de sacrificis insignes, de virtuts difícils, de concòr-

1. Joan, I, 16.

dia entre els homes; tu ets el gran aglutinant socal, la misteriosa i suavíssima lliga que junta entre si els cors més discordants dels homes. La pietat transforma els cors, i és una educadora insigne; obre les potències donant agilitat i subtilitat a l'enteniment, que s'eleva fins a l'esfera més sublim de l'ordre intellectual, guardant-lo al mateix temps del desvaneixement; mou ordenadament la voluntat, pacifica les passions tempestuoses i governa els sentits, convertint-los d'animals en dòcils servidors de la vida racional. Per medi de la pietat la Llei perd tota sa duresa, se fica al cor de l'home, convertint-se en substància de l'home espiritual. La Llei és un ritme diví, i per medi de la pietat se fa també un ritme humà; i aleshores Déu i l'home van a l'una, sense violència, ans al revés, formant una suavíssima harmonia; per això és certíssima aquella sentència de que el just no té llei,[1] perquè, identificat amb ella, ja no es guia per cap regla externa, sinó que, a semblança de Déu, porta la Llei en si mateix, en lo íntim de les seves entranyes, i a la duresa del lligam extern supleix la suavitat de l'amor intern, perquè aleshores la Llei és amor, que per això ens diu el Catecisme de la doctrina cristiana que tota la Llei de Déu s'enclou en l'amor a Déu i al pròxim.

X

La Llei Social de la Ciutat de Déu és la Caritat derivada del Cor de Jesucrist

No sense especial Providència de Déu s'és estesa pel món en els temps moderns una devoció suavíssima que en sa essència significa una veneració envers Aquell qui és la mateixa caritat, Jesucrist Senyor nostre, una nova forma demostrativa de que l'amor és la Llei essencial del Cristianisme, com una

1. Sant Joan de la Creu, *Subida al Monte Carmelo.*

promulgació d'aquell misteri que veié Sant Joan Evangelista,[1] quan li fou manifestada sobre la muntanya de Sion la Ciutat de Déu, l'excelsa, presidida i regida per l'Anyell, aquella Ciutat sense sol, perquè el mateix Anyell la il·lumina tota,[2] on no hi ha temple, perquè el temple és el mateix Anyell, és a dir, la identificació de la vida humana amb l'amor, com en Déu la vida està també identificada amb l'amor: la devoció al Sagrat Cor de Jesús.

¡Oh santa anarquia de l'amor! ¡Oh divina sobirania de la criatura humana! ¡Oh elevació de tots els estats a la dignitat real! ¡Oh Jurat inefable dels justos qui han de judicar a sos semblants, els demés homes! [3] ¡Oh comunitat perfecta de vida en la que tots menjaran en una mateixa taula! ¡Oh Ciutat de Déu purificada i perfecta, quan podrem disfrutar de la teva sublim societat! Els homes nascuts per a ella, mes desterrats d'ella pel pecat, l'enyoren; i totes les aberracions modernes, que són perpètues aberracions humanes, no són altra cosa que somnis místics, que intuïcions llunyanes de l'estat definitiu de la Humanitat, exasperades per la falta de paciència, entorpides per la sensualitat bestial i que volen convertir la societat en un monstre colossal, que mai serà viable perquè li falta la Llei ineludible, la Veritat, la Relevació cristiana, que ens ensenya com la Humanitat té diferents estats, i que no arribarà al definitiu i perfecte sinó després de l'esforç individual, del treball humà, ajudat de l'auxili diví, essent la mateixa Ciutat de Déu a la terra sols una preparació de la Ciutat celestial i perfecta.

Però encara que la Ciutat de Déu a la terra no és perfecta, no obstant, l'Anyell és el qui la presideix i la legisla, i la Llei de l'amor és també la seva Llei essencial. Les misèries humanes a la terra fan en ell necessari l'amor: la misèria sense l'amor és avorrible; l'home qui no ama se vol treure les misè-

1. Apocalipsi, XIV, 1.
2. Apocalipsi, XXI.
3. Mateu, XIX, 21.

ries del davant, s'escandalitza de la paciència, esclavitza al pobre, desprecia a l'ignorant, avorreix al criminal més que no pas al crim, se desfà dels malalts; i no és nova la teoria que ensenya que totes aquestes víctimes de la misèria humana, per a arribar a la perfecció del llinatge, convé que desapareguin; que el llinatge se seleccioni, que es desfaci de tots sos elements imperfets, que els sacrifiqui si és necessari.

Tot lo contrari de lo que passa en la Ciutat de Déu. Els cristians professem la doctrina que en ella, mentre sia a la terra, les imperfeccions i misèries mai desapareixeran; sempre hi haurà pobres entre vosaltres, deia el bon Jesús,[1] i la història de tots els pobles del món, que ja està a ses velleses, demostra que les misèries mai ningú les ha pogudes desterrar de la terra, i la doctrina cristiana i filosòfica de la revelació, i la ciència que en aquesta es funda, expliquen com tots els mals que Déu permet als homes, els permet per amor a l'excellència del llinatge, qui amb les misèries s'excita al perfeccionament, al mèrit i a la santedat. Perquè dins de la història del Cristianisme, la sublimació humana naix de la misèria: la redempció vingué per causa del pecat; l'heroisme del martiri fou ocasionat per la tirania de l'Estat; l'abnegació del missioner civilitzador per les ignomínies de la superstició; el sacrifici de les santes dones qui passen la vida tancades dins dels hospitals, hospicis i presons per a servir al pròxim, és excitat per l'espectacle de les malalties, i de la malícia dels vicis i delictes.

Però aquest exercici d'amor naix d'un amor més alt, de l'amor de Déu, que és amor universal; aquesta vida d'afecció del cor prové d'un Cor, exemplar de tots els cors, el Cor de Jesús. Si s'apagués aquest focus d'amor, tota la Humanitat quedaria freda, la Ciutat de Déu de la terra, desvanescuda; perquè el vincle social que uneix als fills de Déu, la caritat, no existiria; l'egoisme, l'amor de si mateix s'apoderaria de tots

1. Mateu, XXVI, 11.

els homes, i la justícia, filla de l'amor, no viuria ja més sobre la terra, i les portes del regne de l'etern Amor quedarien per sempre tancades a la descendència d'Adam. L'home sempre que es condemna és perquè s'estima massa a si mateix i estima massa poc als altres; per això diu l'Evangeli que aquell qui s'estima s'avorreix, i, amant-se a si mateix, se perd.

Aquests misteris de sacrifici i d'amor, l'ensenyança del verdader amor; la llei de l'home i la llei de la societat reduïdes a l'amor; el magnífic panorama de la vida amb tota sa riquesa i fecunditat identificada amb l'amor; la visió de tot aquest gran misteri que els homes moderns presenten, fins quan estan posseïts de l'esperit anàrquic i herètic, la visió d'aquest misteri, la Ciutat de Déu presidida i legislada per l'Anyell, si la voleu contemplar, heu de mirar devotament al Sagrat Cor de Jesús. Entre els anarquistes i els devots del Sagrat Cor de Jesús hi ha una fonda relació: tots cerquen el regne de l'amor, l'abolició de tota duresa i obtenir la suavitat de la vida, i Jesús diu: «Apreneu de Mi, que só mans i humil de cor.» ¡Oh anarquistes! Ameu de cor i no us fadigarà l'opressió de la llei; si no voleu sentir l'esclavitud de la llei, feu-vos súbdits de l'Amor. Deixeu l'odi i revestiu-vos de caritat, feu-vos de la Ciutat de Déu, súbdits de l'Anyell immaculat, i aleshores experimentareu la veritat d'aquelles paraules seves: «El meu jou és suau i la meva càrrega lleugera.» La pau i l'alegria són patrimoni dels verdaders seguidors de Jesucrist, principalment dels pobres. Aquests són els seus fills predilectes. En la sagrada Litúrgia se'ls anomena els pobres de Crist (*pauperes Christi*); mai havem vist que als rics se'ls anomenés rics de Crist; al revés, el diví Redemptor els amenaça amb la dificultat de la salvació, i per a alcançar aquesta els rics és necessari que almenys en esperit se facin pobres; per això és que eixí de sa boca aquella sentència d'eterna alegria: «Benaurats els pobres, perquè d'ells és el regne del cel.» És cert que hi ha rics pobres i pobres rics, és a dir, rics humils, misericordiosos, pacífics i sants, i pobres superbs, de cor dur, rebels i malvats; però la pobresa és evident que és la millor preparació per a

l'observança perfecta de l'Evangeli; i per això els grans mestres de santedat que la Iglésia ens dóna per patrons i exemplars, quasi bé tots començaren per desprendre's de tots els seus béns, fent-se pobres per Jesucrist.

Però en la Ciutat de Déu aquí a la terra no és aquesta la Llei general, ni és obligatòria; i la Sabiduria de l'Etern ha volgut que en el món hi hagués rics i pobres, gent forta i gent malalta, savis i ignorants, justos i pecadors, per a fer resplendir la seva omnipotència, demostrant als homes com del mal n'ix bé, i com de totes les immenses varietats i diferències humanes n'ha d'eixir una admirable harmonia, una unitat sublim, un estat de perfecció de la Humanitat, fill d'aqueixa mateixa Humanitat completada per son Cap, l'Home-Crist Jesús; aquella admirable igualtat i justícia de què parla Sant Pau [1] i que prové de que el ric faci al pobre participant de sa riquesa, el fort i sa consagri ses forces i salut al cuidado del malalt, el savi reparteixi el tresor de sos coneixements a l'ignorant, i l'amic de Jesucrist cridi als extraviats al coneixement i amor de Déu.

L'admirable figura amb què Sant Pau ens representa a tota la Humanitat com constituint el Cos místic de Jesucrist, està evidentment comprovada per la mateixa paraula del Senyor en son Evangeli. El traspàs de la Ciutat de Déu d'aquí baix, que, encara que regida pel Sant Esperit i essent santa en sa vida íntima, té, no obstant, arrugues i màcules, a la Ciutat de Déu excelsa, perfectíssima i eterna; la tria dels elements que de la ciutat terrenal passaran a la Ciutat celestial; la sentència divina que separarà el gra de la palla; després d'examinada la causa de tots els homes, demostren com l'amor és la Llei essencial de la Humanitat, i com aquesta és amb tota exactitud el Cos místic de Jesucrist; i, usant el llenguatge de la ciència del dret, podem dir que és una persona jurídica el cap de la qual el constitueix el nostre adorable Redemptor,

1. II Corintis, VIII, 14.

qui comunicà al llinatge humà la seva pròpia personalitat. En efecte, quan en l'Evangeli ens explica la seva segona vinguda al món per a inaugurar la Ciutat eterna, i escollir els elements que l'han de constituir i tirar els altres perversos a l'avenc infernal, citant davant d'Ell, com Jutge suprem, a totes les generacions i a totes les nacions de la terra, funda la sentència definitiva de salvació o de condemnació eterna en la Llei de l'amor; identificat l'amor de Déu amb l'amor del pròxim, per raó de que aquest, la Humanitat, és el Cos místic de Jesucrist, és la seva mateixa Persona: «Veniu, dirà, beneïts del meu Pare celestial, a prendre possessió del regne que teniu preparat des del començament del món; puix jo estava afamat, i em donàreu menjar; assedegat, i em donàreu beure; anava de camí, i em donàreu acolliment; estava despullat, i em vestíreu; malalt, i em visitàreu; estava a la presó, i vinguéreu a consolar-me.» I girant-se als qui tindrà a l'esquerra, els dirà: «Fugiu de mi, maleïts, cap al foc etern que ja està preparat per al diable i els seus ministres; puix tenia gana, i no em donàreu menjar; set, i no em donàreu beure; anava de camí, i no m'acollíreu; estava despullat, i no em vestíreu; malalt i a la presó, i no em visitàreu».[1] I estranyant-se tant els justos com els reprovats de les obres de misericòrdia que els diu que envers Ell havien practicat o deixat de practicar, els dóna l'explicació dient-los que tot lo que havien fet per un dels seus petits germans, els homes, era igual que si ho haguessin fet a Ell mateix.

XI

L'educació de la Ciutat de Déu és la pietat

Vegeu, doncs, estimats germans i fills caríssims, com la Llei de l'amor és la Llei fonamental i constitutiva de la Ciutat

1. Mateu, XXV.

de Déu, com és la Llei social i divina per excel·lència, i com tots els homes són membres del Cos místic de Jesucrist, quedant de tal manera divinitzats per virtut d'aquesta unió, que els obsequis i agravis que els homes se fan els uns als altres és com si es fessin al mateix Déu. L'educació que porta aquest equilibri, que regula les accions humanes segons la Llei de l'amor, que harmonitza als homes entre si i a aquests amb Déu, que ordena i activa la voluntat envers son objecte natural i propi, o sia envers el Bé; aquesta educació rep el nom de pietat cristiana. Per això es diu que la pietat és fonament de totes les virtuts, i Nós donem gràcies infinites a Déu nostre Senyor perquè, a l'imposar-nos la càrrega episcopal, ens ha destinat a exercir-la en una de les diòcesis més piadoses de la cristiandat.

La impietat és avorrible fins pels mateixos gentils; l'impiu era un malvat que la república detestava perquè ofuscava la seva glòria; la impietat és inhumana perquè contradiu els principis i sentiments més nobles de la nostra naturalesa; un home impiu és un home monstruós; i la propagació entre tots els homes de la terra d'aquest gran principi santificant i aglutinant, la pietat, és una condició necessària, és la Llei essencial de la Ciutat de Déu a la terra; és el vincle que ha de juntar les parts de lo que els antics catòlics molt pròpiament ne deien la República cristiana, és a dir, la Cristiandat, que comprenia en son si totes les nacions qui creien en el Redemptor, o sia el Cos místic de Jesucrist. I com Nós havem rebut la missió divina de treballar en l'edificació del Cos de Crist, considerem el foment de la pietat com la nostra obligació predominant, com l'única verdaderament necessària, que ens fa oblidar totes les altres coses humanes, i fa ressonar en la nostra imaginació l'eco d'aquelles paraules que el diví Mestre, referint-se a la pietat, dirigí a la diligent i enfeinada Marta: «Marta, sols una cosa és necessària.»

I com l'edificació del Cos de Jesucrist és com una reproducció mística de son Cos real, ens recordem en aquestes circumstàncies, al sentir-nos oprimit pel pes de l'obligació pasto-

ral, d'Aquella a qui venerem els cristians amb el nom de Nostra Senyora de la Pietat, i recorrem a Ella per diferents raons. Ella fou en particular Mare dels Apòstols i la seva Mestra, que els instruí en els grans misteris de l'Encarnació i infància de Jesús, de què Ella sola en el món hagué esment; Ella fou la qui dintre de son castíssim ventre engendrà el real i adorable Cos de què es revestí el Verb etern al fer-se Home; i a Ella, per últim (callant moltíssimes altres raons), ens envia el nostre Santíssim Pare Lleó XIII, per a obtenir la reconstrucció espiritual de la Humanitat, manant-nos que la invoquem per medi del Sant Rosari. Lleó XIII en això no ha seguit l'impuls solament de sa pietat personal. El Rosari és la devoció tradicional dels Summes Pontífexs, el remei que ells sempre han predicat i ordenat a la cristiandat en les circumstàncies crítiques; i és perquè, fora de la santa Missa, és el medi humàdiví més adequat per a comunicar-se el poble cristià amb son Déu i Senyor.

I si us dèiem, estimats germans i fills caríssims, que donàvem gràcies a Déu perquè a l'imposar-nos l'ofici pastoral ens havia destinat per a exercir-lo en aquesta Diòcesi, cèlebre per la seva pietat, ara havem d'afegir que aquest deure de gratitud envers la Providència divina s'augmenta al considerar que aquesta terra és el país clàssic del Sant Rosari. ¡Oh ànimes venerades dels qui anomenaven els homes mossèn Claret i Pare Coll, qui regàreu amb vostres suors apostòliques i santificàreu amb vostres virtuts i oracions la Diòcesi de Vic! ¡oh insignes apòstols del Rosari! Intercediu davant de Déu, del qui sempre fóreu tan amics, en favor d'aquest nou Prelat, qui pren com una de les armes principals de la seva espiritual milícia la devoció del Rosari.

Els qui governen les nacions dels homes escolleixen com a medi de govern, com *instrumentum regni*, segons diuen els polítics, una institució, un principi o una regla; Nós, en la divina política amb què havem de governar espiritualment aquesta secció escollida de la Ciutat de Déu, havem escollit la devoció del Sant Rosari, principi i font fecundíssima de la

pietat pública més sòlida, més sincera i més durable. És l'himne patriòtic de la Ciutat de Déu en el món, és el cor admirable de totes les criatures intelligents del cel i de la terra, dels àngels i els homes, als quals dirigeix, fent de Mestre de Capella, l'Unigènit de l'Etern Pare, el Summe Sacerdot de la Humanitat, Jesús Senyor nostre. Les set peticions del Parenostre, defensades per la mediació de la Verge Maria, veus aquí, estimats germans i fills caríssims, el nostre programa de govern que considerem, no sols medi de pau temporal i salvació eterna dels homes particulars, sinó que també eficacíssima institució social. Un illustre sociòleg [1] de tothom respectat, escriví abans de que s'hagués ell mateix donat a la pietat cristiana, que la Llei social fonamental i imprescindible era el Decàleg; nosaltres no temem en afirmar que l'elevació de la vida social, el sosteniment de l'esperit públic, l'aglutinant més suau, més noble i més eficaç per a la restauració de la societat domèstica i de la societat civil, és la pràctica de la devoció del Sant Rosari. Per això la Iglésia reprodueix la seva predicació en totes les èpoques de crisi social; la present crisi és una mena de dissolució; per a parlar més clar direm que ve a ésser com un desllorigament de tots els membres del cos social, del Cos místic de Jesucrist; i el Sant Rosari és un monument d'harmonia entre Déu, els àngels i els homes, ja que tots plegats el compongueren: per això té una tan insigne virtut unitiva. La discòrdia és el gran vici humà, el gran vici social; mes estigueu ben segurs, estimats germans i fills, que si una casa té el piadós costum de dir son Rosari en comunitat, com totes deuen fer-ho; que si en una població sos veïns se reuneixen per a cantar el Rosari, posseeixen el més poderós antídot contra la discòrdia, el més eficaç llaç d'unió; puix la pietat filial, el reconeixement d'un Pare comú, és lo que lliga més estretament als homes entre si, i no hi ha fórmula més magnífica d'aquella que el cant del *Pare nostre, qui estau en lo cel...*

1. Le Play.

XII

EDIFICACIÓ PERPÈTUA DE LA CIUTAT DE DÉU I SOS EDIFICADORS. SALUTACIONS A CADA CLASSE EN PARTICULAR

Potser, estimats germans i fills caríssims, lo que us escrivim en aquesta Carta vos semblarà un apocalipsi, una revelació o un somni, una utopia mística, divorciada de les realitats humanes per l'abisme de misèries del nostre llinatge. Mes l'Apocalipsi del mateix apòstol Sant Joan és una gran realitat, i la Ciutat de Déu és un fet, i el disseny d'ella que us havem traçat amb gran torpesa de ploma i d'enteniment per la sublimitat de la matèria, és, no una composició de la nostra imaginativa, sinó que és exacte trasllat de lo que ens diu la revelació divina, a la qual correspon amb admirable harmonia la naturalesa humana, i predica en tots els segles amb gran constància la tradició catòlica i la sabiduria dels sants.

La present postració moral de la Humanitat fa que els homes tinguin poc esperit i s'espantin de tota elevació, i es tinguin en l'ordre espiritual pràctic per incapaços de tot; i les grans idees i els sublims sentiments els traspassen a l'ordre estètic, a l'art; veient-se ara el cas d'unes aspiracions, d'unes composicions imaginatives excelses, d'uns sistemes socials que especulativament resulten en gran manera humans; però dels quals en la pràctica de la vida ne resulta desterrada l'harmonia i consumada la inhumanitat. La Ciutat de Déu l'ha d'edificar el mateix Déu; si el Senyor no edifica la casa, diu el Rei-Profeta,[1] en va treballen els qui volen edificar-la; i si el Senyor no vigila la Ciutat, afegeix, debades vigilen els qui la guarden. Els homes polítics, els genis militars, els filosops socials, preparen els materials; però l'edificació de la Ciutat de Déu, del Cos místic de Jesucrist, de la Humanitat sobrenaturalitzada,

1. Psalm CXXVI.

correspon a l'Esperit Sant. Els homes no saben allà on van, sols ho sap Déu, qui els envia. Un filosop polític, racionalista i protestant del nostre temps,[1] gran encomiador del predomini de l'Estat sobre la Iglésia, deia amb més raó de lo que ell mateix se creia, que la Iglésia tenia caràcter femení, de mare, perquè realment sols a ella correspon l'engendrar pobles; per això la Iglésia solament és la que ha rebut la missió d'edificar el Cos místic de Jesucrist, la Ciutat de Déu; i, en efecte, l'experiència històrica demostra que de tots els pobles antics i moderns, entre ells la mateixa Federació americana, filla del nostre temps, el germen, la llavor, la idea-mare, és una idea divina, l'etern principi religiós que lliga a l'home amb Déu i als homes entre si, fins que, gastat i romput aquest lligam, els pobles se desfan per a tornar-se a constituir, seguint així la Humanitat son caràcter transitori, acreditant el nom de viadora o viatgera que li dóna la Iglésia, mentre el nostre llinatge està en aquest món.

Així és que, en la societat, en la Ciutat de Déu, on les ànimes se preparen per a l'eternitat, havent-hi sempre una acció dissolvent, que prové de les arrels pecaminoses, que ni després de la redempció han quedat exterminades del cor de l'home, és necessària també una acció contínua d'edificació espiritual, la qual constitueix la gran missió que ha rebut la Iglésia catòlica; i espantat Nós d'aquesta càrrega, del ministeri de l'edificació espiritual, que els àngels de força poderosíssima troben feixuga, ens dirigim a tots vosaltres, estimats germans i fills caríssims, per a reclamar el vostre auxili en l'acció apostòlica, en l'edificació del Cos místic de Jesucrist. Tothom qui vulgui un dia disfrutar de la glòria de la Ciutat celestial, ha de guanyar-se aquest premi treballant en l'edificació de la ciutat terrenal, que és com el vestíbul o atri d'aquella. Mes, si l'arquitectura espiritual de la Humanitat, l'edificació de la Ciutat de Déu, o sia del Cos místic de Jesucrist,

1. Bluntschli.

correspon a l'Esperit Sant, essent un principi intrínsec de la Fe catòlica que l'instrument oficial de l'Esperit Sant en sa acció sobrenatural en els homes és el sacerdoci, a nosaltres, venerables consacerdots, toca correspondre amb fidelitat, puresa i amor, a la moció d'Aquell del qual som instruments. La gràcia sobrenatural, de providència ordinària, se comunica als homes per ministeri nostre; tenim, doncs, en nostre poder el gran tresor de la Humanitat; mirem, de conseqüent, seguint el precepte de Sant Pau,[1] de que no haguem rebut en va la gràcia divina. La perfecció del Cos místic de Jesucrist, la participació de vida divina que després de la redempció pertoca de dret a la Humanitat, ens correspon a nosaltres procurar-la, estimats germans i fills caríssims. Per això en aquesta nostra primera Carta Pastoral volem dirigir algunes paraules en particular a cada un dels membres més vitals del Cos místic de Jesucrist en aquesta nostra Diòcesi, als nostres més importants cooperadors en la missió apostòlica de salvar les ànimes, als instruments de més eficàcia en la perfecció i santificació de la Ciutat de Déu. I en primer lloc, la nostra paraula s'ha de dirigir al respectable Capítol de la nostra Seu, que ha d'ésser el nostre consell immediat, i com el caliu del foc d'amor de tot el Bisbat, que ha d'escalfar el nostre mateix cor pontifical amb la devoció i santedat des de les sagrades cerimònies, sants sacrificis i oració solemne i contínua en el temple principal de la Diòcesi, estenent, a més, a tots els fidels de la mateixa el suau calor de la pietat; l'exemple de tot el demés clero i fins dels seglars per l'elevació de la seva vida, l'exempció de passions mundanes i l'orientació de la seva vida envers l'eternitat, corresponent així a la dignitat i als honors de què els revesteix la llei eclesiàstica, com senyalant-los amb el dít a tot el demés clero com exemplar digne d'imitació; el nostre consol i el nostre auxili i el nostre cooperador més íntim en les més importants funcions del ministeri en les deliberacions

1. II Corintis, VI, 1.

més difícils i transcendentals del nostre càrrec, puix són els membres més nobles del Cos, del qual, encara que no en siem dignes, l'Esperit Sant ens ha constituït el Cap.

Els venerables Pàrrocos són també objecte caríssim del nostre cor, perquè ells són altres pastors de les ànimes, la salvació de les quals pesa sobre la nostra consciència; ells participen de les preocupacions, tristeses i fadigues del Bon Pastor Jesús, sempre despert per a la salvació eterna d'aquells a qui redimí amb sa sang preciosíssima. Els Pàrrocos són els qui amb més eficàcia treballen en la formació del Cos místic de Jesucrist, en l'edificació de la Ciutat de Déu; un escriptor francès ha dit que els Pàrrocos rurals, principalment, eren els qui havien de restaurar la França cristiana, i nosaltres creiem profundament lo mateix respecte d'Espanya. La missió comuna a vosaltres i a Nós és la d'engendrar fills a la vida de la gràcia, és fer homes segons l'exemplar que envià Déu per a fer la restauració del llinatge, l'Home-Crist Jesús. Tothom se queixa de que al nostre temps no hi ha homes, de que falten caràcters, de que la gent no serveix per a les coses difícils de la vida, i és això un gran pesar per a l'ànima reflexiva; puix si els homes no serveixen per a la imperfecta ciutat de la terra, ¿com serviran per a la perfectíssima Ciutat celestial? Animem-nos, doncs, caríssims cooperadors nostres, els qui exerciu cura d'ànimes, en el difícil ministeri de santificar als homes, d'emmotllar-los a l'exemplar de vida que ens donà Jesús, Fill de Déu; i aleshores la societat humana ens deurà la seva reconstitució, i la societat divina de la Glòria ens collocarà entre sos magistrats, tal com està escrit en l'Evangeli.[1]

Per això ens proposem tenir un cuidado particular per a obtenir la formació de dignes ministres de la Religió, de la santa magistratura evangèlica. En tota societat la magistratura, els qui expliquen i apliquen la Llei, han d'ésser com l'encarnació d'aquesta Llei; i en la Ciutat de Déu, en el regne

1. Mateu, XIX, 21.

de Jesucrist, els magistrats encarregats d'explicar i aplicar la Llei de salvació eterna han de resplendir en les virtuts més excelses. La santa Mare Iglésia, per boca de la qual sempre parla l'Esperit Sant, ho declarà divinament en el capítol del Tridentí, en què parla de l'erecció dels Seminaris per a la recta educació, des de la infància, dels qui un dia han d'ésser ministres de Déu. Vol que visquin separats del món, dins del Santuari, incomunicats amb la mundana corrupció, nodrint sa intel·ligència amb les sagrades ciències que eleven l'esperit, fecunden el cor i habiliten al ministre sagrat per a conduir als seus germans, els demés homes, a qui Déu deixa en el comerç i bullici perillós del món, pels camins de la pau i de la salvació. Per això el Seminari serà la nina dels nostres ulls. Ell ha d'ésser o la nostra glòria o la nostra ignomínia; com per un pare de família ho és la criança que reben els fills de la seva casa, i la noblesa o viltat d'aquests quan, eixits ja de l'educació paterna, comencen a presentar-se a la societat. De l'escola episcopal de Vic sortiren els dos sacerdots més illustres d'Espanya en la centúria que s'acaba, l'apòstol Claret i el doctor Balmes, els quals en la història de la Iglésia seran comptats entre els grans sacerdots del catolicisme, qui tingueren la gloriosa fecunditat espiritual del proselitisme i de la doctrina, deixant com uns monuments perennes que embelleixin la Ciutat de Déu: l'un sa família religiosa, destinada a perpetuar l'esperit del Fundador; l'altre la proveïda drassana d'armes en defensa de la Ciutat de Déu, que es troba en les seves obres. «Noblesa obliga», diu un respectable lema humà. «A qui més s'haurà donat, més se li demanarà», diu un text sagrat.[1] Tingueu, doncs, sempre davant dels ulls, respectables professors i estimats estudiants del nostre Seminari, els illustres exemples dels qui us han precedit en aquest establiment, i recordeu-vos que aquesta és la pedrera, i vosaltres la rica pedra amb què s'ha d'edificar la Ciutat del pervenir, on

1. Lluc, XII, 48.

regnarà el Verb encarnat, el Rei dels segles immortal i invisible.

I a tot el clero de la Diòcesi dirigim la nostra paternal salutació, perquè tots els sacerdots d'ella són una mateixa cosa amb Nós, constituïm amb ells com un sol sacerdoci; i ja sia que, reunits en comunitats eclesiàstiques, formin focus de fervor espiritual i milícies encarregades de sostenir la sobirania de l'Omnipotent en les ànimes cristianes, ja sia que, aïlladament treballin en la vinya del Senyor, sempre són instruments de l'Esperit Sant, mediadors entre Déu i els homes.

Com també enviem l'òscul de pau i la manifestació del nostre agraïment a les ordres religioses, qui d'una manera tan eficaç cooperen a l'edificació del Cos místic de Jesucrist en aquesta Diòcesi; als humils fills de Nostre Pare Sant Francesc, de famílies distintes, però d'un mateix esperit, qui donen al món el profitós exemple de l'alegre i voluntària pobresa, més agradable a les ànimes elevades que tota la pompa i que tot el plaer mundà; als fills del gloriós Sant Ignasi, qui habiten en aquella cova de sobre el Cardoner, d'on eixí com un riu de fervor espiritual que s'estén per tota la terra per a fertilitzar-la, constituint aquell venerable lloc un dels santuaris més famosos de la cristiandat; als fills del nostre illustre conterrani de la diòcesi urgellitana, qui representen en la Iglésia moderna el ministeri de l'ensenyança dels nois en una forma evangèlica, Sant Josep de Calassanç, benemèrit de la societat i de la Iglésia; als qui continuen l'obra de l'apostòlic Claret escampant la llavor evangèlica al poble amb el qual viuen agermanats; als fills del gran sacerdot Sant Felip Neri, sempre amics de les ànimes; als sacerdots de la Sagrada Família, qui, sota de tan bon nom, comencen sa missió evangèlica; a les diverses Congregacions d'homes religiosos qui consagren la seva vida al servei del pròxim i a la formació de bons cristians mitjançant l'ensenyança del jovent; i a totes les santes dones qui, o tancades en la claustra solitària, amb el perfum de ses virtuts i perpètues oracions i penitències embalsamen el Cos místic de Jesucrist, o en hospitals, hospicis i escoles contribueixen a

la seva edificació; a totes dirigim, no sols la salutació apostòlica, sinó també la humil súplica de que ens favoreixin amb l'almoina de la seva oració, elles que són riques d'amor de Jesucrist.

Saludem, a més, a tots els cristians i cristianes de la nostra jurisdicció amb la salutació evangèlica de la pau i de la caritat; als pares i mares de família exhortem a que sien prudents i diligents en la governació de la seva casa; al jovent a que sia dòcil, treballador i cast; als rics a que comparteixin amb els seus germans pobres l'abundància de què la Providència els ha proveït; als pobres a que s'enriqueixin de virtuts, puix si ells saben aprofitar-se de la seva condició present, són els destinats a ésser després els primers en el regne etern. A tots supliquem que, deixat l'esperit d'ira i de discòrdia, visquin en pau, puix Jesucrist és el Príncep de la pau,[1] i Nós som enviat a aquesta Diòcesi, segons l'expressió de la sagrada Litúrgia, per a calmar la iracúndia i ésser principi de reconciliació.

Per això Nós clamem fervorosament a Déu perquè en l'exercici del nostre ministeri no fem accepció de persones, ni distinció entre els homes qui són de classes, escoles o partits diferents: diferències que mai faltaran sobre la terra, perquè Déu entregà el món a les disputes dels homes; que en tot home veiem al fill de Déu, l'ànima redimida per Jesucrist i a la salvació de la qual havem de contribuir amb totes les nostres forces, sense deturar-nos cap consideració d'ordre temporal i humà. Prenent exemple de l'apòstol Sant Pau,[2] de tots Nós ens considerem deutors; per lo qual, ens fem de totes les classes, de totes les escoles, honestes i legítimes, perquè Jesucrist és el Senyor de tots i a tots vol santificar i salvar, i nosaltres no hem d'estrènyer lo que Ell féu immens, la Fe i la Caritat catòliques, és a dir, universals; ja que l'ofici pontifical no consisteix en trencar, sinó en soldar, a exemple de l'únic ver-

1. Isaïes, IX, 6.
2. Romans, I, 14.

dader Pontífex, Jesucrist Senyor nostre, qui vingué per a juntar lo dividit i per a fer de tota la Humanitat una sola cosa, la Ciutat de Déu, que no és raquítica, sinó ampla, alta i profunda, com digna habitació del Senyor de la immensitat, i per a fer-nos semblants a Ell, a la imatge del qual fórem criats, li demanem l'amplitud d'esperit, l'amplitud de cor, l'amplitud d'enteniment.

Eixamplem, estimats germans i fills caríssims, l'horitzó de la vida humana, que és la Ciutat de Déu a la terra; no vulguem subjectar-la a sistemes humans, reduir-la a formes socials i polítiques transitòries; el diví Arquitecte la féu per a durar fins a la fi dels segles, i encara li donà un cert caràcter d'eterna, perquè és vestíbul o atri de la que mai ha de finar; per això els profetes la veieren immensa, els apòstols la installaren de manera que arribés d'un cap a l'altre del món, no per a viure en algun racó de la terra, sinó perquè contingués totes les èpoques, totes les races, totes les llengües. L'esperit de Lleó XIII és el mateix esperit dels profetes i dels apòstols; no naix de son caràcter personal, procedeix del Pare i del Fill, perquè és l'Esperit Sant el qui regeix la Iglésia, i per això amb la seva amplitud abarca a tota la Humanitat, junta a tots sos membres i infon l'alè de vida fins als qui estan separats. Quan parla Lleó XIII, parla Sant Pere; i acceptant el Papa al món tal com és, amb les seves misèries, amb les seves passions, amb les seves preocupacions, cerca de ratificar l'etern Evangeli de la pau, i en totes ses Encícliques no ha fet altra cosa que explicar aquell verset del Príncep dels apòstols, el gloriós Sant Pere,[1] quan diu: «Honreu a tothom, ameu als germans, temeu a Déu, respecteu al Rei.» És a dir: la humanitat, la fraternitat cristiana, el temor de Déu, el respecte a l'Autoritat: veus aquí els eterns principis de la Ciutat de Déu, mitjançant els quals el nostre llinatge queda purificat, santificat i pacificat.

1. I Pere, II, 17.

Elevem la nostra fervorosa oració, estimats germans i fills caríssims, fins al tron de l'Etern, puix que tots havem de treballar en l'edificació del Cos místic de Jesucrist, de la Ciutat de Déu, perquè ens doni son auxili i el nostre treball resulti d'eficàcia; presentem-li les nostres súpliques, dipositant-les, com encens de suavíssima olor, en el Cor Sacratíssim de l'Anyell qui presideix la Ciutat edificada sobre les altres de Sion, puix com un encenser preciós és el qui escampa per la Ciutat divina el perfum puríssim de les oracions humanes; supliquem a la immaculada Reina del Santíssim Rosari que amb sa poderosa mediació favoreixi els nostres espirituals desigs; al Príncep dels apòstols, Sant Pere, titular de la nostra Seu, a qui fou donada la potestat de lligar i deslligar, que pregui per nosaltres; al nostre heroic predecessor, Sant Bernat Calbó, Prelat tan gran en la contemplació com en l'acció, perquè ens ajudi a seguir ses petjades, encara que sia de lluny; al Seràfic Miquel dels Sants, que encengui en les nostres ànimes el foc de l'amor diví, i així sapiguem viure la vida de la Fe i de l'Amor en la ciutat terrenal, que mereixem després regnar per tota l'eternitat en la Ciutat gloriosa.

I en penyora de les celestials benediccions, vos donem de tot cor la Nostra, en nom del Pare † i del Fill † i de l'Esperit Sant †. Amén.

Dada en nostre Palau Episcopal de Vic, dia del gloriós Sant Bernat Calbó, 24 d'octubre de 1899.

EL SÎMBOL DE LA LLUM *

SUMARI

I. Salutació: Elogi de l'activitat espiritual.
II. La Llum és aspiració de l'home per ser imatge de la Divinitat.
III. La Trinitat és la Llum que tot ho il·lumina.
IV. Participació d'aquesta Llum que tenim els homes per la santedat.

AL CLERO I FIDELS DE LA CIUTAT DE MANRESA

Credite in lucem, ut filii lucis sitis.
«Cregueu en la llum, perquè sigueu fills de la llum.»

(JOAN, XII, 36)

* Pastoral de salutació a la ciutat de Manresa, en correspondència als homenatges que d'ella havia rebut el Prelat en la primera visita el dia 4 de novembre del 1899. Pren per motiu bàsic la festa de la Llum, que és de les més populars i típiques de la ciutat del Cardener. A més de l'edició ordinària, que tot seguit fou exhaurida, per iniciativa del zelós sacerdot manresà mossèn Josep Vidal es féu un nou tiratge d'aquest document, profusament repartit en la capital del Bages.

I

Salutació: Elogi de l'activitat espiritual

Des de que vos coneguérem per primera vegada espiritualment, estimats manresans, sempre vos havem tingut presents en el nostre cor i haveu sigut objecte de les nostres pobres oracions davant de Déu. La vostra activitat i energia, famosa en els negocis temporals, l'havem també trobada en la gran qüestió de l'esperit, en l'assumpte etern de la nostra destinació final, que ha preocupat sempre i preocuparà sempre a la gent que pensa.

I per això despertaren un afecte especialíssim en el nostre cor, puix l'activitat de l'esperit, que sempre ha sigut necessària en el món, i que per a despertar-la Jesucrist vingué a la terra a remenar el foc de les perpètues aspiracions humanes, perquè n'eixís la resplendent flama de l'amor de Déu, que il·luminés els camins de la nostra vida terrenal, l'activitat de l'esperit, diem, és d'una necessitat imprescindible en els temps moderns, si no es vol que la nostra vida quedi enterament materialitzada; i al trobar en l'activíssima, manufacturera i agrícola Manresa símptomes clars d'activitat d'esperit, el nostre cor s'és consolat i ha restat satisfeta la nostra intel·ligència veient en principi la deguda ordenació de les forces humanes, la força espiritual presidint, governant i dirigint la força material, com l'ànima governa i dirigeix el cos, com l'esperit regeix la matèria, com l'animal racional governa a l'animal irracional, sovint més fort, més poderós físicament que no pas ell; perquè l'enteniment, l'esperit impalpable i invisible, té una força superior a la mole material que ens sembla que ens ha d'oprimir.

Ja coneixíem el vostre nom, el nom de la vostra Ciutat, com una de les primeres, per la seva energia de treball físic, de les ciutats de Catalunya i fins d'Espanya; però al veure que el vostre esperit no es consolava amb les grandeses de la matèria, que el vostre enteniment i el vostre cor cercaven lo de més

enllà de la matèria, que la riquesa mundana no era suficient per a la vostra noble ambició, sinó que la vostra indomable activitat pujava encara amunt cercant un nou ordre de coses, l'ordre diví de les coses, que no acaba en els quatre dies que vivim sobre la terra, sinó que aspira a la conquesta del regne etern, aleshores la nostra ànima, lligada per la Iglésia amb la vostra amb un nus que Nós mateix no podem desfer, ha sentit un dels inefables goigs de la paternitat espiritual contemplant les palpitacions de la vida de l'esperit, ennoblidora de la humanitat, enmig de les fàbriques, obradors, indústries i terres conreades, manifestacions de la vida material.

I per això quan els administradors de la festa de la *Llum*, en representació dels seus conciutadans, ens han convidat per a assistir a ella, havem sentit moure's tots els afectes del nostre cor, i el nostre esperit s'ha transportat a les altures magnífiques que dominen al riu Cardoner i damunt de les quals està assentada la vostra Ciutat, i no sent-nos possible venir a disfrutar de la vostra companyia, ni posar-nos en immediat contacte amb els vostres esperits, vos escrivim aquesta Carta, parlant-vos del simbòlic misteri de la Llum, un dels fets més interessants de la passada vida de Manresa, i la significació del qual haveu de mantenir sempre perquè és claríssim símbol d'una vida superior, de la vida de l'esperit, de la vida divina a què aspira la Humanitat i que Jesucrist Senyor nostre féu possible en el nostre decaigut llinatge per medi de la seva misericordiosa Redempció.

II

La llum és aspiració de l'home per ser imatge de la divinitat

¡La Llum! Veus aquí, estimats manresans, la gran aspiració de tots els sers que tenen vida; tots cerquen la llum. Les plantes i arbres es decanten cap al costat de la llum, s'estiren per a

poder assolir un raig de sol, alcen el cap més de lo que poden, s'aprimen per a allargar-se i poder trobar la llum.

Els animals amb la llum s'alegren, canten i juguen, i quan els falta, quan la fosca s'estén sobre la terra, se fiquen pels caus, s'entristeixen, les feres udolen,[1] les altres bèsties s'espanten i lladren de por, i tota la naturalesa amb la falta de la llum sembla que sia una ombra de la mort; a la nit tot cruix i gemega, com si la falta de la llum fos la pitjor de totes les malalties.

I, en efecte, no hi ha malaltia més cruel, que faci més patir, que desesperi més que la falta de la llum. L'horror de l'home a quedar cec, sobrepuja a tots els altres horrors de la vida. Quan és petit, a les fosques s'esglaia i li han de fer companyia perquè no s'esvaloti a xiscles; quan és gran, privat de la llum li és impossible tenir alegria, i està melancòlic fins que li és possible de veure. A les fosques, la imaginació fermenta, com que criés monstres horribles, se li representen escenes fantàstiques, el mateix cor s'altera i desitja amb deliri la llum.

Suporta en certes circumstàncies l'amputació de les cames amb què camina, dels braços amb què obra, de tots els membres del seu cos sap prescindir en els grans conflictes que de vegades porten els mals corporals; però amb la vista sembla que hi confon la mateixa vida; abans de deixar-se llevar els ulls, sembla que es deixaria llevar la vida, perquè sense llum li sembla que no hi ha vida, o una vida pitjor que la mort, com la vida de l'infern, de les tenebres eternes, on habita un sempitern horror.[2] ¡Oh Llum, oh Llum! Realment tu ets la vida.

La llum material és com una mena d'esplèndida imatge de la Divinitat, i perquè ningú pot prescindir de Déu, perquè sense Déu és impossible que visqui la criatura racional, perquè sense Déu l'home cau en l'estat de bèstia, perquè la confusió

1. Psalm CIII.
2. Job, X, 22.

s'apodera de l'home quan la llum de Déu no l'il·lumina, d'aquí és que fins l'absència de la imatge material de Déu en el món, la llum, és insuportable.

Per això els homes que no han tingut el culte que ensenya la Llum sobrenatural de la Fe, han tributat un culte a la llum material. Els uns han adorat el sol, els altres les estrelles, els altres el foc, i fins els heretges moderns, la impietat contemporània, ha inventat el culte maçònic, fals i ridícul, que per això s'amaga, reproducció d'antics cultes morts ja fa segles, procurant enlluernar els ulls molls dels seus adeptes amb el fantàstic estel, l'adoració del qual els proposa, per a calmar l'instint indestructible de creença que s'amaga sempre en el cor de l'home.

El dimoni, deia Sant Agustí que era la mona de Déu; li agrada aparentar-lo, vestir-se de Déu; per això inspira les supersticions humanes que duren en tots els segles, per això en el segle XIX s'ha practicat la superstició maçònica, el fals culte de la llum, culte que, amb totes ses fetilleries, és una apologia involuntària de lo que vos estem escrivint, estimats germans i caríssims fills, és a dir, que la llum és com una imatge esplèndida de la Divinitat. Sinó que la maçoneria fa lo que han fet sempre els idòlatres que no passen de la imatge, i paguen el tribut d'adoració a la criatura, essent així que aquesta, per excel·lent que sia, no deu servir més que de medi per a arribar al Criador, a l'Omnipotent i etern Senyor de totes les coses.

Així venerà la Llum Moisès en la muntanya d'Horeb, veient el reboll encès que no es cremava i des del qual li parlava el mateix Altíssim;[1] així els antics creients pregaven de cara a l'Orient, d'on els ve la llum; així els profetes, inspirats de Déu, parlaven de la Llum que havia d'il·luminar al món, i així en les plagues d'Egipte,[2] mentre els egipcis estaven voltats de fosquíssimes tenebres, els fills d'Israel disfrutaven del benefi-

1. Èxode, III, 1 i segs.
2. Èxode, X.

ci de la llum, perquè estaven ells baix el domini del Rei de la Llum, del Déu de la Veritat.

Així vostres pares, estimats manresans, veneraren també la Llum misteriosa en el dia 21 de febrer de 1345, quan al mig del dia els pagesos en el camp llauraven i podaven, i els menestrals i industrials de la Ciutat, pels seus quefers, anaven pels carrers i places, eixint de les altes serres del Montserrat, el Sinaí de Catalunya, a on anaren a cercar llum i inspiració grans sants d'aquestes i d'estrangeres terres, una llum misteriosa i resplendent es dirigí a la vostra Ciutat, penetrà per un finestral de la iglésia del Carme, que aleshores s'acabava d'edificar, i l'omplí de tal resplendor que eixia fora pels finestrals, i a la vista del poble que s'acumulà en el temple, i dels frares que igualment hi acudiren al so de la campana, fou contemplat el símbol de la llum, imatge de la Divinitat, per tres raigs claríssims que eixien i tornaven al mateix focus lluminós, i representava l'inefable misteri de la Trinitat Beatíssima, el gran misteri de la Divina Naturalesa, de la Infinita Substància, de la Unitat i Trinitat de Déu, el misteri de la Llum, de la Llum espiritual, de la qual és símbol i figura la llum material que illumina i dóna vida al món.[1]

I vosaltres, estimats germans i fills caríssims, fidels a la tradició dels vostres pares, conserveu la memòria del prodigi i venereu en la misteriosa Llum material que, eixint de Montserrat, representà claríssimament als ulls dels vostres passats el gran misteri cristià, el principi fonamental de la nostra Fe, la Trinitat divina; Llum única de la Humanitat, perquè la Humanitat que no creu en la Trinitat viu en les tenebres de l'error, s'alimenta de la superstició i ignora tots els grans misteris de la vida.

¡Cosa admirable! És que Déu vol i amb sa omnipotent gràcia aguanta en la intelligència dels pobles el principi de la Trinitat divina, puix essent aquest el més difícil dels misteris de

1. Biblioteca Històrica Manresana, vol. I.

la Fe, perquè és el misteri de l'Essència divina, a l'altura del qual no poden arribar les flaques forces del nostre enteniment, encara malgrat l'esforç de la impietat, les nacions civilitzades, en sos pactes i tractes internacionals més solemnes, comencen en Nom del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant.

III

La Trinitat és la Llum que tot ho il·lumina

Perquè la consciència cristiana està convençuda de que tota la llum que il·lumina a la Humanitat prové de la Trinitat Beatíssima, puix ella mateixa és llum, com canta la santa Mare Iglésia. Del Verb de Déu, del Fill etern, diem en el Credo que és Llum de Llum (*Lumen de Lumine*). «De consegüent, el Pare i el Fill són una mateixa Llum, per això deia Jesucrist que qui el veia a Ell veia al Pare;[1] i l'Esperit Sant és llum idèntica, i d'Ell esperem la inspiració i a Ell la demanem quan cantem *accende lumen sensibus*, perquè la inspiració és llum de l'ànima. El Pare i el Fill i l'Esperit Sant són una mateixa Llum, que per això diu la Sagrada Litúrgia en el dia de la Santíssima Trinitat:[2] «Unitat divina, Llum eterna, Trinitat Beatíssima, infoneu l'amor en els nostres cors», puix com amb gran esperit canta un himne del Breviari maronita,[3] el Pare és la intel·ligència, el Fill és la paraula i l'Esperit Sant és la veu, i la intel·ligència la paraula i la veu són una mateixa llum, i per la difusió de la llum se necessiten les tres coses; de manera que l'home, per a posseir la verdadera il·luminació, necessita el Pare, el Fill i l'Esperit Sant.

Ni la creació, ni la redempció, ni la santificació dels homes, podries, oh cristià, explicar-te sense el misteri de la Santíssima

1. Joan, XIV, 9.
2. *Hymn. vesp.*
3. Apud Dom. Guéranger, *L'année liturgique.*

Trinitat. L'ànima humana, per a restar il·luminada, necessita del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant. Déu mateix sense la Trinitat quedaria sense vida, seria un déu mort com els déus de la gentilitat; i com la vida és llum dels homes, lo que en Déu és vida, la Trinitat, en nosaltres és llum.[1] La generació i l'amor des de tota l'eternitat se realitzen en l'interior de la Substància divina; una ombra d'elles volgué Déu que en el temps se realitzés en la Substància mundana. El Pare etern crià el món com un patrimoni o herència de son Fill Unigènit. Aquest se sacrificà per la glòria de son Pare, i per a comunicar a tots els creients la virtut divina, per a difondre's aquesta pel cor dels homes, a fi que regnés en ells la caritat, se necessitava un Esperit subtil, penetrant, vivificador, que transformés, il·luminés i santifiqués l'esperit dels homes, i això sols ho pot fer l'Esperit de Déu.

D'aquí que si el creient rebutja a qualsevol de les tres divines Persones, ja es queda a les fosques. Per això l'Etern Pare digué, assenyalant a son Fill Unigènit. «Oïu-lo»;[2] per això el Fill deia als seus deixebles que solament entendrien la Veritat quan haguessin rebut a l'Esperit Sant.[3] I, en efecte, la comprensió de la paraula divina els homes sols la tingueren un cop varen rebre a l'Esperit Sant, puix ja vingué en forma com de llengües de foc, perquè solament mitjançant la Llum de l'Esperit Sant podem entendre tota la Veritat.

Els homes estaven asseguts a les fosques i en tenebres de mort, i el món quedà il·luminat quan Jesucrist divulgà el misteri de la Trinitat Beatíssima. El diví Mestre compendiava tota la Llum en aquest excels misteri: per això ordenà als seus deixebles que prediquessin en nom del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant;[4] i els dotze apòstols foren les resplendents llànties que il·luminaren a tot el món, perquè la seva predicació se

1. Joan, I.
2. Marc, IX, 6.
3. Joan, XV, 26.
4. Mateu, XXVIII, 19.

fundava en la Santíssima Trinitat. I encara, estimats germans i caríssims fills, volem fer-vos una altra observació que evidencia que la Santíssima Trinitat és Llum. La Fe catòlica sempre ha estat la mateixa; el misteri de la Trinitat, del qual tenia ja indicis l'antiga Llei, fou explícitament ensenyat per Nostre Senyor Jesucrist; però faltava fer el treball que el Mestre celestial volgué que executés la Humanitat divinament organitzada en Iglésia, la coordinació del dogma amb la raó humana, i fins que estigué fet aquest treball immens, el major que ha fet la intel·ligència humana, fins aleshores en la Iglésia l'heretgia i la confusió foren grans, però un cop els concilis hagueren humanament donat, amb inspiració divina, la interpretació del gran Misteri, aleshores l'heretgia ha degut seguir una altra via, la rebel·lió contra l'autoritat de la Iglésia; però el misteri de la Divinitat il·lumina d'una manera ja impertorbable la Humanitat catòlica, és a dir, la Iglésia universal que segueix les ensenyances del Romà Pontífex. El Misteri de la Trinitat és el sol de la santa Fe catòlica.

El mateix amabilíssim Jesús fóra un enigma sense el misteri de la Trinitat, sense aquest dogma adorable no sabríem qui era el Pare de Jesucrist ni quin era son Esperit; i Jesucrist Senyor nostre no és tenebres, sinó llum, la Llum del món, perquè és el Verb, la Paraula, la Sabiduria.

Jesucrist il·luminà al món perquè sobre d'Ell refluí tota la llum de la Divinitat, Ell era la imatge substancial del Pare, tots don són una mateixa cosa; sobre d'Ell reposà l'Esperit Sant i per la seva boca divina parlaven el Pare, el Fill i l'Esperit. El Pare, el Fill i l'Esperit Sant són una mateixa Llum.[1] Per això la divina Persona de Jesucrist la veiem sempre circuïda de llum; el misteri de Jesucrist és el mateix misteri de la Llum, per lo qual amb veu d'arcàngel crida amb imperi als homes

1. *Una virtus, unum numen,*
Unus splendor, unum lumen,
Hoc una quod alia.
(Adam de Sant Víctor, *Sequentia.*)

l'evangelista Sant Joan: «Creieu en la Llum si voleu ésser fills de la Llum»; de llum quedà plena la quadra de Betlem a l'hora de son gloriós naixement, i la Iglésia, a la Missa de mitjanit de Nadal, canta que, puix que el Senyor ens dóna aquí baix el coneixement del misteri de la Llum, ens doni després a la glòria una participació de sa felicitat; i a Missa d'alba la llum va a resplendir avui sobre de vosaltres; una llum meravellosa ensenyà als magos que a Betlem havia nat el Messies; en el Tabor el veieren els deixebles predilectes transformat en llum enlluernadora; quan morí en el Calvari s'apagà la llum del Sol, perquè patia el principi de tota llum, i quan ressuscità, irradiacions de llum celestial manifestaren sa victòria sobre la mort.

En les iglésies cristianes, allí on se guarda el Sagrat Cos de Nostre Senyor Jesucrist en el tresor de l'Eucaristia, mai és lícit que es quedi a les fosques; allí sempre la llum material ensenya simbòlicament la presència de la llum espiritual. En les nostres diades cristianes les grans festes són assenyalades per grans iluminacions; llum i glòria vénen a ésser lo mateix. Per això en la ciutat on regna Jesucrist en tota sa plenitud i magnificència, en la glòria eterna, Ell mateix tot ho il·lumina, i tot queda il·luminat per Ell, perquè Ell sol, junt amb el Pare i l'Esperit Sant, que són una única substància, Ell sol és llum verdadera.[1]

IV

Participació d'aquesta Llum que tenim els homes per la santedat

Per això haureu observat, estimats germans i fills caríssims, que tota comunicació amb Déu, que tota relació entre l'home i Jesucrist, mediador entre Déu i els homes, és una relació llu-

1. Joan, I.

minosa. Quan Moisès baixà del Sinaí li eixien del front com dos raigs de llum,[1] a semblança de dos llampecs, i mentre durà la conferència entre el gran legislador dels jueus i Déu Senyor nostre, la muntanya pareixia encesa.[2] Quan Jesucrist volgué fer-se seu a Sant Pau, quan de perseguidor el convertí en apòstol, el voltà de llum celestial i immensa, fins al punt de deixar-lo cec.[3] La llum li cegà els ulls de la carn, i li obrí els ulls de l'esperit, i li illuminà l'ànima.

Com que la Divinitat se manifestà generalment per la llum, per això als amics de Déu, als Sants, els representen voltat el cap amb una corona de claror. Fins això no és un simple símbol o figura, sinó una veritat d'experiència. Els fets sobrenaturals de comunicació entre Déu i les seves criatures predilectes, és a dir, els Sants en sos èxtasis se'ns presenten illuminats, com replens de llum, estotjats dins d'un nimbe de glòria. Ja David, l'antic Profeta,[4] deia: «Acosteu-vos a Déu i quedareu illuminats: tota llum illumina a aquells que se li posen a prop.» Per això tots els cristians, com fills que som de la llum,[5] com amics de Déu, com branques empeltades a la mística soca, que és Crist, tots havem d'ésser lluminosos, tots havem d'illuminar al pròxim, per lo qual el nostre llenguatge cristià ja reprèn al qui amb sos mals costums desedifica al pròxim, dient-li que en lloc de donar llum dóna fum.

No hi ha llum superior a la llum de les bones obres. Admirem als cometes que de tant en tant ixen en la volta del cel despedint immensos raigs de claror; admirem al Sol, que sembla deixa encesa a la terra; contemplem amb delícia la Lluna, que tempera les tenebres de la nit; però en el món humà, en el món de les ànimes, la llum de la virtut cristiana té una potència illuminadora molt més superior. L'heroisme de fe dels pri-

1. Exode, XXXIV, 35.
2. Exode, XIX, 18.
3. Fets, IX, 3.
4. Psalm XXXIII, 6.
5. Joan, XII, 36.

mers cristians, la puresa i castedat d'aquelles verges, el despreniment dels béns terrenals que voluntàriament deixaven per a servar fidelitat a Jesucrist, donant a més fins la pròpia vida, la fortalesa amb què suportaven els turments, la mútua caritat que es professaven, és a dir, el lluminós espectacle de la vida cristiana primitiva fou el qui curà la mortal ceguera del món convertint-lo a Jesucrist.

Per això aquest diví Senyor, predicant la doctrina de la llum, deia als seus oients: «Si la teva intenció és bona, si tens simplicitat d'esperit, si et guies per una voluntat recta, tota la teva persona serà resplendent; si la teva voluntat és dolenta, si les teves obres són perverses, tot tu seràs com una tenebra».[1]

Perquè la justícia de l'home és la resplendor de la claror divina; ens ha deixat com signats i segellats la llum de la teva cara, ¡oh Senyor!, diu el Psalm;[2] la claror de la nostra intel·ligència i la rectitud de la nostra voluntat és una resplendor que deriva de l'immens focus de la llum divina. Tu, ¡oh Senyor!, diu el Profeta,[3] il·lumines la meva llum, és a dir, la meva intel·ligència racional. Seguim a Jesucrist els homes per la racional inclinació a seguir la llum de la Veritat, i els homes sols han trobat la llum en Jesucrist. En una de les crisis per què passà el diví Mestre que posà a prova la fidelitat de sos deixebles, els digué: «¿I també vosaltres voleu deixar-me?»; i Sant Pere respongué: «Senyor, ¿a qui aniríem si us deixàvem a Vós?»[4] No tenim més remei que seguir a Jesucrist, perquè Ell sol és llum; si aquesta llum s'apagava, la gran comunitat de la Humanitat civilitzada se dissoldria; cada home, cada savi, cada legislador, cada filosop polític, ensenyaria son camí, hi hauria diferents agrupacions humanes, però no existiria la via universal per on camina el nostre llinatge, el camí ral de la Llei de

1. Mateu, IV, 22 i 23.
2. Mateu, VII.
3. Psalm XVII, 29.
4. Joan, VI, 63.

la Veritat. Un cop ferit el Pastor,[1] diu un antic Profeta, s'esbarriarà el ramat; qui guia i condueix a la Humanitat és la llum de la Veritat; sempre sospirem per ella, l'enyorem, i tota la nostra esperança consisteix en arribar a una situació en què aquesta llums ens compenetri, no ens deixi cap racó fosc, restant illuminats i identificats amb ella.

El poble d'Israel, mentre travessava les desconegudes immensitats del desert, se guiava i seguia a la nit una columna lluminosa que li marcava la ruta.[2] Aquella lluminosa columna era símbol de Jesucrist, era símbol de sa Iglésia, columna de la Veritat,[3] la qual ha de guiar a la Humanitat en la nit d'aquesta vida fins a portar-la al segur port de l'Eternitat.

Dins de la Iglésia llueix el Sol de la Veritat i de la Justícia amb tota sa resplendor: Jesucrist resplendeix sobre tota la Humanitat; però la Iglésia és un recer sobre el qual cauen amb tota sa llum i calor els raigs vivificants d'aquest diví Sol; sols dins de la Iglésia hi ha vida divina.

Al voltant d'aquest diví Sol hi ha una admirable constellació d'estrelles, diferenciant-se en claredat, diu l'apòstol Sant Pau,[4] les unes de les altres. Els Sants són les estrelles d'aquesta espiritual i lluminosa constellació. Els vostres passats, estimats manresans, amb gran poesia teològica batejaren a la Verge Maria titular de la vostre Seu amb el nom de Nostra Senyora de l'Alba, de l'Aurora, perquè Ella realment és l'aurora de la llum cristiana, la que amb sa claror mística precedí a la inundació de llum que Jesucrist difongué sobre tota la Humanitat. La Iglésia la saluda amb el nom d'Estrella matinal, i li canta que és estel que guia als navegants pel mar de la vida. Els Sants, repetim amb l'apòstol Sant Pau, són estels que es diferencien els uns dels altres amb els graus de claredat que difonen, però sempre són llums resplendents que delecten i guien als pobres fills d'Adam; però tota la seva llum els ve

1. Zacaries, XIII, 7.
2. Èxode, XIII, 21.
3. I Timoteu, III, 15.
4. I Corintis, XV, 41.

del Sol, de Jesucrist, llum única de la Humanitat. Sols perquè són raigs eminents de la claror cristiana, s'explica que tinguin tants seguidors; ¿per què penseu que hi ha tants que segueixen a Sant Benet, a Sant Domingo, a Sant Francesc, a Sant Ignasi, a Sant Vicenç de Paül? Per la llum que despedeixen, perquè són estels de gran magnitud de l'espiritual constel·lació cristiana, i no segueixen al fil d'Itàlia, d'Espanya o de França, sinó que segueixen una llum que veieren i els deixà encisats, la mateixa llum de l'estrella que conduí als magos d'Orient al portal de Betlem.

Segueixin sempre les nostres ànimes, estimats germans i caríssims fills, la llum de la virtut i de la gràcia, i avorreixin les tenebres de la impietat i del vici. Odien la llum els qui obren malament;[1] per això els qui segueixen a Satanàs, els qui militen baix les seves banderes, els qui estan agafats en els filats de males passions que els dominen i esclavitzen, com ocells dins de la trampa, s'irriten contra el Senyor de tota puresa i justícia; aquells a qui la supèrbia impedeix la Fe, que no volen inclinar son cap tossut i dur a l'obediència de la paraula divina, són enemics del puríssim, humilíssim i suavíssim Redemptor de les nostres ànimes, Jesús, Déu i Home verdader. Jesús no té indiferents; té amics o enemics, perquè és llum, i la llum consola, alegra i vivifica als ulls que disfruten de sanitat, i turmenta i irrita als ulls malalts. Per això diu la Sabiduria eterna,[2] que no és possible que hi hagi aliança entre Déu i Belial, perquè la llum i les tenebres mai poden reconciliar-se. ¡Oh Jesús, llum, alegria i fortalesa de l'home! Cureu la vista de la nostra ànima, deslliureu-nos dels vicis, deu-nos docilitat a la vostra paraula, perquè, seguint la via lluminosa de la Veritat catòlica, puguem un dia arribar a la ciutat de la Llum Infinita, perpètua i inefable, i siguem revestits d'ella.

Vic, 10 de febrer de 1900.

1. Joan, III, 20.
2. I Corintis, VI, 15.

LA DARRERA QUARESMA DEL SEGLE*

SUMARI

I. La Quaresma, temps de lluita.
II. Armes per a aquesta lluita.
III. Primera arma: la Fe.
IV. Segona arma: l'Oració.
V. L'oració en la família.
VI. Tercera arma: la Penitència.
VII. La penitència com satisfacció individual.
VIII. La penitència com expiació social.
IX. La Quaresma del segle XIX.
X. El *Via crucis* com acte de fe, d'oració i de penitència pels pecats del segle XIX.

NÓS, EL DR. D. JOSEP TORRAS I BAGES,

PER LA GRÀCIA DE DÉU I DE LA SANTA SEDE
APOSTÒLICA BISBE DE VIC

Al venerable Capítol de la Seu, als Arxiprestos, als Pàrrocos i demés Clero, tant secular com regular, a les Religioses i a tots els fidels del Nostre Bisbat, pau i salut en Nostre Senyor Jesucrist.

Poenitentiam agite.
«Feu penitència.»

(MATEU, III, 2.)

* Document penitencial, que és com el patró dels que invariablement cada Quaresma brollaran de la ploma del Doctor Torras. És dedicat, en part, a preparar el Via crucis, que per disposició del Prelat s'havia de celebrar amb caràcter expiatori en totes les parròquies del bisbat, com una de les moltes solemnitats religioses de l'Any Sant 1900.

I

La Quaresma, temps de lluita

La Iglésia nostra Mare, que és com l'instrument de la Providència de Déu en la governació de les ànimes, ha distribuït l'any en diferents èpoques, totes revestides d'un esperit particular, diferents l'una de l'altra i que, no obstant, totes tenen un mateix objecte: la nostra santificació i la nostra salvació eterna. En l'una època, la Iglésia ens alegra recordant-nos l'amor diví que es manifestà als homes encarnant-se i naixent entre nosaltres el Fill de Déu; en altres ens recorda grans misteris i sagraments per a renovar en nostre cor el deure de la pietat envers nostre Pare i Senyor celestial; però l'època que més s'adiu amb la nostra condició de pecadors, amb el nostre estat de desterrats en aquesta vall de llàgrimes, és l'època de la santa Quaresma.

La Iglésia obra sempre regida per l'Esperit Sant, i quan ha assenyalat per a la Quaresma una temporada llarga, quan l'ha revestida de solemnitats exteriors, quan ha imposat durant ella abstinències i dejunis, i ha estatuït que es prediqués més abundantment la veritat de l'Evangeli, i fomenta la pràctica de que els fidels cristians augmentin la seva oració, és perquè l'Esperit diví en el sant temps de Quaresma vol preparar el cor dels cristians per a fer-los digna habitació seva.

Perquè tot el fi de la Religió cristiana, estimats germans i caríssims fills, tot el fi pel qual el Fill de Déu vingué al món i morí en la Creu amb gran dolor i ignomínia, el fi pel qual Jesucrist fundà la Iglésia sobre la terra, és aquest sol: la nostra santificació, o lo que és lo mateix, purificar els nostres cors perquè en ells pugui dignament habitar l'Esperit Sant.

La pompa, la fecunditat, l'hermosura, la delícia de les flors i dels fruits de la primavera i de l'estiu són preparats pels freds, per les pluges, per les neus de l'hivern, que despullen als arbres de fulles, que sembla que els maten pel rigor de l'esta-

ció, que deixen els camps com erms i glaçats, i, no obstant, en realitat els preparen perquè a son temps vinguin a ser amb sos rams, flors i fruits, goig, alegria i sostenìment dels homes.

En el món espiritual i cristià la santa Quaresma ve a ésser com l'hivern de les ànimes, temps de penitència. Com el pagès poda les seves vinyes i els seus arbres, nosaltres hem de podar les nostres vides de lo inútil, de lo superflu, de lo que danya; com els camps s'assaonen amb la pluja i la neu, nosaltres havem de preparar, d'assaonar les nostres ànimes amb l'oració i la penitència; i les llargues nits de l'hivern i els dies boirosos i tristos són com el senyal i figura de que nosaltres amb la soledat i silenci, tan a propòsit per a la reflexió, havem de preparar les nostres ànimes perquè en elles fructifiqui la divina llavor de l'Evangeli, d'on surten els fruits de santificació que tots havem de produir, si volem alcançar la glòria del cel.

Sempre, des del principi, la malícia diabòlica ha treballat per a dominar als homes, vol apoderar-se del nostre cor que de dret pertoca a Déu; les Sagrades Lletres, la Tradició catòlica, fins la mateixa tradició humana, donen testimoni perenne de que l'esperit del mal és enemic del nostre llinatge humà, de que excita les nostres males passions, de que ens tempta; i l'excitació externa al mal, les malèfiques insinuacions que ens vénen de fora, un mal conseller qui favoreix la realització de les nostres inclinacions perverses, tots l'havem sentit, tots ens el trobem al costat en les circumstàncies crítiques de la nostra vida, tots havem sentit a la vegada encisament i horror davant del convit al pecat amb què ens excita l'enemic de la nostra naturalesa; i la fe cristiana, i fins un instint humà en aquests conflictes i perills, ens estimulen a cercar defensa contra tan subtil enemic, qui amb amistoses i dolces aparences no descobreix la seva cruel malícia i l'odi mortal que ens professa, sinó quan ja ens té dominats, esclaus seus i enterament a la seva disposició.

II

Armes per a aquesta lluita

Els cristians cerquen en aquests conflictes defensa i auxili contra l'excitador al mal en el principi de tot bé, Déu Senyor nostre; i la sabiduria i bondat de nostra santa Mare la Iglésia i els mestres espirituals que ella ens proporciona, ens ensenyen les armes amb què havem de defensar-nos en aquestes perilloses batalles de l'esperit, mil vegades més difícils que les guerres d'aquest món, i en les quals el quedar vençut significa una esclavitud molt més dura i abominable que no pas l'esclavitud política, perquè la malícia i tirania del dimoni és sempre més dura que la malícia i tirania de l'home, puix el dimoni té contra l'home una enemistat que ix de la seva pròpia pervertida naturalesa, essent així que l'enemistat d'home a home prové de circumstàncies accidentals, de males intelligències, de conflictes de passions passatgeres, com passatger és tot lo d'aquest món.

Però qui d'una manera més admirable ens ensenya com havem d'expellir de nosaltres les malignes influències que el dimoni atia en el nostre cor encenent les nostres passions, pertorbant la nostra imaginació i representant-nos com una gran delícia el pecat, a fi de fer-nos caure en ell, essent així que el pecat és la cadena més pesada i dura d'esclavitud que pot donar-se, qui ens ensenya, repetim, d'una manera més decisiva com havem d'expellir de nosaltres la malícia diabòlica, és el Diví Mestre de la Humanitat, nostre dolcíssim Redemptor Jesús. En efecte, ens refereix el Sagrat Evangeli,[1] que en una ocasió sos deixebles no saberen expellir del cos d'un jove la influència diabòlica, i aleshores son pare el portà a Jesús, qui al moment el deixà curat. Els deixebles, meravellats, preguntaren secretament al Mestre: «¿De què ve que nosaltres no

1. Mateu, XVII.

havem pogut expellir al dimoni?» I Jesucrist aleshores, amb la sentència que els digué, ensenyà a tota la Humanitat la manera d'obtenir l'ésser deslliurat de la tirania diabòlica.

A tres podem reduir les armes per a vèncer el mal o pecat que ens ensenya en aquest lloc Jesucrist, i vos les anem a proposar com consideració molt digna d'aquest sant temps de Quaresma, ja que per a vèncer al dimoni i al pecat fou instituïda, i que l'expiació dels nostres pecats i la satisfacció que per ells presentem a la Justícia divina, objecte principal d'aquest sant temps, s'ha d'obtenir també amb l'ús d'aquestes tres armes de l'espiritual malícia: la fe, l'oració i la penitència.

Aquestes tres saludables virtuts, no solament rehabiliten a l'home particular, sinó que també rehabiliten als pobles; no solament són medis d'expiació individual de l'home en particular pels pecats que ell com a tal ha comès, sinó que són tat, la distracció mundana i la corrupció sensual són els grans medis d'expiació pública i social per les ofenses que els pobles han comès contra son Criador i son Redemptor. La incredulitat, la distracció mundana i la corrupció sensual són els grans delictes, els pecats que més venjança criden contra el segle XIX, que ara s'acaba; i com aquesta Quaresma sembla que hauria d'ésser, no solament la Quaresma de l'any, sinó també la del segle, l'expiació pública dels crims de la centúria en què nosaltres havem nascut i viscut, el tribut de penitència a Jesús Redemptor que els cristians de tot el món volen oferir-li, per això judiquem de gran oportunitat considerar aquests tres grans instruments de santificació.

L'un contrari se cura amb el seu contrari. Havem de curar al nostre temps, a la nostra societat i a nosaltres mateixos, que naturalment participem del mal regnant. El mal regnant és el naturalisme, és a dir, és prescindir de lo sobrenatural, del regne etern de Jesucrist, és pensar i treballar solament per als avantatges materials de la vida, pel benestar temporal sense recordar-se de l'etern. Lo contrari d'això és lo sobrenatural, lo espiritual, lo diví, lo qual farem penetrar en la nostra ànima, lo qual estendrem pel poble mediant la pràctica d'aqueixa augus-

ta recepta que el metge celestial de la Humanitat, Jesucrist Senyor nostre, ensenyà a sos deixebles per a treure la malícia diabòlica de la malalta naturalesa humana: la fe, l'oració i la penitència.

III

Primera arma: la Fe

No hi ha arma més poderosa que aquesta virtut sobrenatural; per això ens ensenya la santa Revelació cristiana que ella és el fonament de la salvació, que sens ella és impossible salvar-se ni agradar a Déu, i que ella és l'únic camí per a arribar al fi pel qual havem sigut criats. ¡Oh tresor de la fe! ¡Oh fe catòlica, que ets l'amor més gran de la nostra ànima, la llum de la nostra intelligència, la calor del nostre cor, el goig de la nostra vida i l'esperança de la nostra immortalitat! ¡Oh, si estigués en la nostra mà vèncer les resistències que li posen les ànimes del nostre pròxim i estendre-la com una unció suavíssima per tot el poble! Per a estendre la fe pel món, Jesucrist morí clavat a la creu, segellant-la amb la seva sang preciosíssima, i és el gran tresor que ens deixà per herència; sens ella de res li servirà al savi la sabiduria, al ric les riqueses, al poderós el poder; totes aquestes grandeses humanes l'apòstol Sant Pau [1] les considerava com fems i immundícia en comparació de l'excellència de la fe, porta, fonament i vestíbul de la vida eterna.

¡Oh mundans! No us deixeu enganyar de les aparences; agafeu la fe com qui agafa un llum i amb aquest llum aneu examinant, com el mercader examina una tela, tot lo que el món considera grandesa i felicitat, i veureu clarament, amb ferma convicció, com tot és un engany, que ni serveix per a la

1. Filipesos, III, 8.

felicitat en aquest món. El món atordeix als homes, els enlluerna, els emborratxa, i com la borratxera del vi, la borratxera del món, després de curts moments de delectació i de boja alegria, deixa que caiguin a terra els seus miserables seguidors víctimes ignominioses i desesperades.

Les promeses del món, tot home qui arriba a mitja edat, fins tot jove quan se posa i reflexiona, les veu desmentides. Però, ¡oh flaquesa humana!, el món és acusat per tothom de fals, mentider i enganyador, i, no obstant, sempre són infinits sos seguidors; fet que solament pot explicar-se per aquella sentència de la divina Escriptura,[1] que diu que el nombre dels simples és infinit.

Les promeses de la fe mai ningú les ha vistes desmentides. Podrà haver-hi, hi ha desgraciadament, esperits que no les poden rebre, com hi ha ventrells que no poden rebre els aliments més sans, i ulls que no poden suportar la claror; però les inefables promeses de la fe sempre s'han vist realitzades, ja des del principi del món. L'antic poble d'Israel s'aguantava per la fe que tenia en les promeses, i aquesta fe el mantenia adherit a la creença, perquè l'experiència li havia demostrat que les promeses de la fe mai fallien; el poble cristià sols subsisteix enmig de la malícia mundana, travessa totes les edats veient caure regnes, imperis i repúbliques, i mantenint-se ell sempre ferm, perquè també l'experiència li ha ensenyat que Crist és una roca contra la qual queden esmicolats i romputs tots els que contra ella cauen,[2] i que qui edifica sobre ella és indestructible. La victòria moral del Cristianisme és evident; de que fa invencibles als seus seguidors ne tenim arguments indestructibles. Als màrtirs no els venceren els turments, ni a les verges la solapada violència de la sensualitat, ni als confessors l'eficacíssima seducció mundana, o els sofismes de la vana ciència; màrtirs, verges i confessors n'hi ha hagut en totes les èpo-

1. Eclesiasta, I, 15.
2. Mateu, XXI, 44.

ques i n'hi haurà fins a la consumació dels segles. Els fills de la fe, els fidels a Déu, és impossible que sien vençuts, perquè la fe significa una adhesió a Déu, una unió, i qui està adherit al Senyor és un mateix esperit amb Ell,[1] i ¿qui vencerà a Déu?

La Religió, ja des del principi, ha tingut el caràcter d'una aliança, d'una lliga amb Déu. L'home *sol* queda espantat, sent la seva gran flaquesa, se coneix voltat d'enemics poderosos que li penetren fins dins del cor sense que els hi pugui impedir l'entrada, i cerca l'auxili de l'Omnipotent. Aquesta lliga, aquesta aliança amb Déu, és la substància de la fe; per això Jesucrist mostrà el secret als seus deixebles de no haver pogut vèncer al dimoni: per poca fe.

La primera i principal arma, doncs, estimats germans i caríssims fills, que necessitem en aquesta batalla contra el príncep de les tenebres i contra la pròpia corrupció de la nostra naturalesa, és l'arma de la fe. Per això se l'anomena escut i cuirassa, l'escut i cuirassa de la fe, diuen les Sagrades Escriptures;[2] i, en efecte, amb la fe parem els cops que es dirigeixen contra la nostra ànima. Hi ha cops i hi ha escomeses que sols podem aturar-les per medi de la fe. La fe és l'espasa de doble tall de què parla l'Apòstol;[3] no hi ha sobre la terra res que tingui la resistència i l'energia de la fe. Els arguments, les raons, les conveniències, les teories, la filosofia, no aguanten una envestida de món; els vicis i passions penetren subtilment a l'home, s'apoderen d'ell, el fan esclau, i tots els arguments i raons no li són prou per a resistir-les. En aquestes batalles íntimes, les armes de la raó, de la conveniència, de la filosofia, no poden resistir la força del contrari, se trenquen com les armes de canya amb què juguen les criatures, solament les armes de la fe poden contenir la maligna suavitat dels subtils enemics de la nostra ànima quan ens envesteixen per a fer-nos caure en pecat.

1. I Corintis, VI, 17.
2. Efesis, VI, 16.
3. Hebreus, IV, 12.

D'aquí és, estimats germans i caríssims fills, que si en tot temps de l'any vos exhortem a fortificar la fe, d'una manera més particular en aquest sant temps de Quaresma, destinat principalment a armar-nos per a les batalles de la vida cristiana. Sempre vos exhortarem a la fe, potser fins ens farem pesats, la nostra boca mai s'hauria de tancar, sinó que contínuament hauria de clamar i ensenyar al nostre poble a repetir aquella admirable súplica que trobem en l'Evangeli:[1] «¡Senyor, augmenteu-nos la fe!» El raquitisme espiritual i moral de la generació present prové de la flaquesa de la seva fe. Ella és la substància de l'home cristià, ella és el tot de l'home, ella és Déu en l'home, i quan l'home està animat de Déu, quan pensa, sent i obra en virtut d'una influència divina, l'home aleshores és un heroi, una mena de Déu, invencible encara que sia flac, encara que sia un noi, una tendra donzella, un vell ja aixafat, perquè lo que dóna valor a l'home, lo que fa triomfar en les batalles de la vida cristiana, no és pas la força dels braços, ni un pit brau, ni unes cames resistents, ni el vigor del cos, sinó la superioritat de l'ànima, que, revestida de la divina virtut de la fe, és invulnerable i sempre surt vencedora.

Treballem, doncs, en aquest sant temps de Quaresma per a augmentar la fe, arma principal de la milícia cristiana. Déu mateix és el qui arma als seus soldats; demanem-li humilment l'escut i la cuirassa de la fe, no sia que, trobant-nos vençuts pel món, oïguem de sa boca aquella sentència que dirigí als seus deixebles: «No haveu vençut per la vostra poca fe.» En el món la fe se debilita, l'ànima se materialitza; en la societat i amistat de Déu, en les íntimes conferències amb Déu, l'ànima se fortifica, se revesteix de Déu, se transforma en una mena de Déu, i aleshores contra ella res poden els seus enemics. Per això digué Jesús als deixebles: «Tal llinatge de dimonis sols se poden vèncer amb l'oració i el dejuni.»

1. Lluc, XVII, 5.

IV

SEGONA ARMA: L'ORACIÓ

La Quaresma és el temps de l'oració per excel·lència. Pel cristià tot temps és temps d'oració, per això predicava el Mestre diví [1] que devíem pregar contínuament. Demana el qui necessita, i sempre que necessita, i l'home està perpètuament necessitat; però hi ha èpoques clàssiques destinades a l'exercici de l'oració, i entre elles la Quaresma és la primera. L'exemple de Jesucrist i dels Sants ens ho comprova. La soledat del desert, la separació de la companyia dels homes que durant aquesta sagrada temporada exercità el Fill de Déu, tenia per objecte el poder-se donar sense destorb a la pràctica de l'oració. Els monestirs de religiosos i de religioses en la Quaresma augmenten la seva clausura, tanquen els seus parladors i es posen incomunicats amb el món, i la gent santa se retira a llocs més quiets i solitaris, a fi que el seu esperit, deslligat de la mundana distracció, pugui més fàcilment elevar-se a la consideració de les veritats eternes i dedicar-se a la conversa divina.

En els temps, desgraciadament passats, en què la vida pública era cristiana, és a dir, en què el poble en la seva vida col·lectiva o social observava les lleis de l'Evangeli i practicava les regles de vida que ensenya la Iglésia, i aquesta reglamentava els costums i era obeïda, no sols en l'interior de les consciències, sinó també en la vida exterior i pública del poble, en aquells temps, repetim, fins en les grans ciutats, les diversions profanes, les festes dissipadores, els plaers mundanals, encara que no fossin il·lícits, se plegaven durant la Quaresma; i la santa serietat del record de Déu, de les veritats eternes i de la responsabilitat humana dominaven en la vida pública, que considerava, com en realitat ho és, aquesta temporada com de

1. Lluc, X, 1.

dret diví consagrada a la reflexió, al recolliment i a l'oració, a fi que l'esperit de l'home, elevat per sobre totes les dissipacions del segle, trobés més fàcilment obertes les portes de la misericòrdia divina per a obtenir el perdó dels pecats i la reconciliació de l'Omnipotent, Senyor de totes les coses.

Però la malícia dels temps, estimats germans i caríssims fills, no pot alterar ni variar les eternes lleis de la vida de l'esperit, de la vida cristiana, necessàries per a sortir victoriós d'aquest món de passions i de pecats, l'home d'aquest temps modern és igual a l'home dels antics temps; la Llei de Déu i el pecat, la flaquesa humana i la justícia divina, el cel i l'infern, no han variat, ni variaran mai; i l'home qui de debò pensa en la salvació, ha de cercar avui en que ni les lleis ni els costums públics ajuden a portar una vida cristiana en el món, ni l'autoritat té en compte ni la veritat de les doctrines que públicament se prediquen, ni la puresa dels costums, ni de reprimir el vici; l'home qui vol salvar-se, els pares o caps de família, qui coneixen l'obligació que tenen de proveir a les necessitats espirituals dels seus súbdits, apartant-los del mal, i portant-los al bé, avui més que mai, sense refiar-se per res de l'autoritat, han de treballar en que s'observin, en quant d'ells depenen, les santes lleis i lloables costums que es deriven de la Religió cristiana, i, de conseqüent, l'apartament del món, el recolliment piadós, tan propi del sant temps de Quaresma.

¡Oh santa reflexió! En aquests temps d'interminables parleries, de contínues lectures frívoles de periòdics i de novelles, de vida de carrer, de cafè, de club o de taverna, en què l'home vol arreglar-ho tot, l'Estat i la Iglésia, l'home no sap arreglar-se a si mateix; i la pròpia consciència, de la qual ha de respondre davant de Déu, queda oblidada i el món se perd per aquesta falta de vida interior; i aquella sentència profètica, llençada contra civilitzacions que ja fa segles han passat a les tenebres de la mort i a la pols del no-res, malgrat que aleshores estaven en les esplendors d'una magnífica vida material, com és la de la nostra època, se realitza avui, a l'entrada del

segle XX: la terra està dominada per una gran desolació per no haver-hi qui reflexioni.[1]

El vostre Bisbe, estimats germans i caríssims fills, vos convida a reflexionar; en nom de la Iglésia us crida als solitaris i silenciosos temples, al recolliment de la vostra pròpia casa, al savi silenci; en contraposició al món, que vos crida a la dissipació, al desvaneixement de l'esperit. Dediqueu la santa Quaresma, no a oir el cascalleig dels homes, sinó les insinuacions divines que en els esperits reposats, silenciosos i recollits omplen de llum les consciències cristianes i manifesten els camins de la vida i desfan les enganyoses fantasies amb què els mundans viuen. Aprengueu a viure de la Veritat, sia aquesta la vostra única amiga, i en ella trobareu la sabiduria i el consol. L'oració és el culte de la veritat, perquè és el tracte i comunicació amb Déu, per lo qual en ella se troba la verdadera sabiduria. El principi de la sabiduria és el temor de Déu,[2] i si tal és el temor, ¿què serà l'amor d'una excel·lència molt més alta, d'una naturalesa més excelsa? I en l'oració l'home hi troba, no sols un augment de temor, sinó també d'amor de Déu; d'on li pervindran, no sols la sabiduria, sinó també tots els altres dons de l'Esperit Sant, que converteixen el cor de l'home en un temple de Déu.

L'oració sempre ha sigut predicada per la Iglésia com el medi més convenient per a atreure l'Esperit Sant a les nostres ànimes; l'oració és com un desig de Déu, un desig immens, una aspiració summa, i si el Profeta[3] diu que feia com el qui per a respirar millor l'aire obre la boca i l'aspira amb força per a atreure'l, i que així atreia també amb gran alè l'esperit, nosaltres amb el suau i eficaç respirar de la nostra ànima, aspirant les divines inspiracions i sants pensaments de l'oració, atraurem al nostre interior l'Esperit de Déu, santificador dels homes. No adquirireu l'Esperit de Déu en els passatemps i di-

1. Jeremies, XII, 11.
2. Proverbis, I, 7.
3. Psalm CXVIII, 131.

versions mundanes, en les vanes i murmuradores converses, en les lectures frívoles, en els negocis mercantils o bursàtils, en les ambicioses pretensions de la vanitat; com el Profeta obrireu la boca, sentireu la fadiga de l'aspiració, però no aspirareu la perfecció, la puresa de la vida, la justícia, la caritat del pròxim, l'amor de Déu, no atraureu l'Esperit Sant, l'Esperit de Déu; sinó l'esperit pervers, l'esperit del món, que us encendrà les entranyes amb el foc de mil concupiscències. El món encén, l'oració mitiga, la xardor d'aquestes concupiscències, que són, segons sentència de celestial sabiduria, l'esca del pecat; per això Jesucrist, que es proposà destruir el pecat, predicava amb tanta instància l'oració, i els sants la practiquen amb tanta fidelitat i constància; i per això la Iglésia, destinant d'una manera particular aquesta part de l'any que en diem la Quaresma, a curar als homes de les malèfiques influències del pecat, exhorta a tots els cristians a que, apartant-se de la dissipació mundana, se donin a la santa oració.

V

L'ORACIÓ EN LA FAMÍLIA

En temps de nostres pares, no solament augmentava l'exercici de l'oració en els temples públics, en les iglésies, en el sant temps de Quaresma, sinó que en totes les cases cristianes, mena d'iglésies domèstiques, solien resar-se les tres parts del Rosari, és a dir, el Rosari sencer, i fins solien acabar-lo cantant les cobles de Passió, manera bellíssima de caracteritzar la pietat d'aquest temps de l'any, destinat a fomentar en el nostre cor el dolor vivificant de la contrició, l'odi al pecat, que en gran manera excita la consideració de la Passió de Jesucrist, víctima dels nostres excessos. A vosaltres, doncs, tots els caps de casa exhortem vivament a que en aquest sant temps de Quaresma procureu fomentar la pietat i l'oració entre els nostres fills i dependents. «Els pares, diu el Catecisme d'aquest

nostre Bisbat, són els primers apòstols dels seus fills, i deuen des de la infància instruir-los a que busquin, abans de totes les coses, el regne de Déu i sa Justícia»; mes, ¡oh dolor!, molts pares de família treballen frenèticament per a deixar un patrimoni als seus fills que els salvi de la misèria i de la pobresa, però descuiden del tot l'ensenyar-los la manera d'acumular en la seva consciència el tresor de la gràcia divina que els ha d'assegurar la vida eterna.

Amb gran tristesa, estimats germans i caríssims fills, vos anem a dir una cosa que ens deixa profundament humiliats en l'amor que professem a la nostra terra. Els escriptors qui han tractat d'explicar com s'és conservat un cert sentiment de religiositat entre els pobles de raça anglesa, malgrat estar en gran part separats de la Iglésia i donats a l'heretgia, malgrat haver-se estès per tot el món, formant poderoses colònies per l'exercici del comerç, atribueixen la conservació d'aquest cert respecte religiós, que sembla que per les causes dites s'hauria ja degut del tot dissipar, a la tradició de família, a certes pràctiques religioses que, exercitades des de la infància a la dolça i suau calor de la llar domèstica, persevera en lo restant de la vida, per més que aquesta s'hagi de passar lluny de la pàtria, amb la dissipació del comerç i exposada a tots els perversos estímuls mundans. També aquí antigament, i d'una manera molt més superior, pura i santa que en els pobles de raça anglesa, la infiltració de la pietat en el cor del jovent s'efectuava dins de la casa paterna, d'això n'és argument i monument eloqüentíssim la màxima del Catecisme d'aquest Bisbat, que acabem de transcriure; però des de que s'apoderà d'aquest país el liberalisme, fautor d'impietat en la nostra terra, com ho fou el protestantisme a Anglaterra, la família espanyola no ha tingut la resistència de la família anglesa, molts caps de casa han deixat de complir la seva missió de conservar la Religió dins de la família, fins homes qui conserven la fe ens creuen obligats a fer-la prevaler dins de casa seva, i un trist pressentiment s'apodera de la nostra ànima al considerar lo que seran les generacions venidores eixides de famílies en les quals el

pare prescindeix de l'educació religiosa dels fills, i li sembla que ja fa prou deixant que la dona se'n cuidi com de la cuina, de la roba i de les demés minuciositats domèstiques.

Davant de Déu hauràs de respondre, oh pare de família, del teu deixament en complir aquesta obligació, que és la més essencial entre totes les que et pertoquen per ésser el cap de la casa, i per deixar-la de complir pot molt bé condemnar-se la teva ànima. Ja que Déu t'ha donat la direcció de la teva família, ja que t'ha fet superior d'ella, dirigeix-la envers el qui és principi i fi de la vida humana, l'etern i omnipotent Senyor de totes les coses, per medi de l'oració d'aquesta petita comunitat que Ell mateix t'ha encomanat i amb la qual tens les més íntimes i afectuoses relacions de la naturalesa.

Però l'oració, sense el conreu degut, no fructifica en totes les ànimes, és una planta que necessita tenir la terra preparada, el cor dels fidels en la disposició deguda; els vicis reprimits, les passions subjectes i totes les concupiscències ordenades; sense això l'oració serà raquítica i lleugera, flaca i superficial, i mai serà l'arma amb què Jesucrist ens ensenyà de vèncer la malícia diabòlica i mundana.

VI

Tercera arma: la Penitència

L'oració i la penitència són dues virtuts bessones, l'una no pot viure sense l'altra, s'ajuden mútuament, són les dues ales amb què l'ànima cristiana ha de volar envers son Déu i Senyor per a reposar-hi eternament; i en les batalles contra el dimoni i el món el cristià mai sortirà vencedor si no es presenta armat juntament de l'oració i de la penitència; per això Jesucrist digué als seus deixebles: «Aquest llinatge de dimonis no els traureu de l'home sinó mediant l'oració i el dejuni.» Perquè el dejuni és la forma típica de la penitència, i representa l'oposició als excessos carnals, que són la font principal del pecat.

Sant Pau ens ensenya [1] que la major part dels pecats són efectes de la carn, fins aquells que semblen més independents d'ella. Tot pecat és un engany que naix de la torpesa del nostre enteniment, i l'esperit de l'home queda entorpit per la carn que l'omple de fallàcies, que li representa les coses diferents de lo que són, li exagera els sofriments físics, l'encisa multiplicant-li les delectacions mundanes, el materialitza estrenyent-li l'horitzó de les immenses i eternes aspiracions, i el redueix al curt espai de la vida present com el lloc on ha de concretarse tota la seva existència.

La vida espiritual és impossible a l'home animalitzat, i les ensenyances de Jesucrist Senyor nostre, i tot el treball que dedica la Iglésia a la nostra santificació, se vénen a reduir a aqueste objecte: a espiritualitzar tot l'home, fins la seva mateixa carn.

No s'ha acabat, estimats germans i caríssims fills, el temps dels miracles: sols que hi ha miracles que els ulls vulgars no els saben veure, i un d'aquests és l'espiritualització de la carn, fer racional lo irracional, aquest cos nostre imbècil i de torpíssimes inclinacions, d'una ceguera absoluta tornar-lo instrument dòcil de la raó, executor de les lleis divines del Cristianisme, servidor de Déu, amorós amb el pròxim, disposat al sacrifici i fins a la mort, sempre que convingui per un objecte més excellent, convertint l'egoisme, la brutal ambició, el desig desfrenat del propi acontentament i arrogància del nostre cos en la immensa i delicada caritat que veiem tot sovint exercitada en la santa Iglésia, meditant la qual l'home ama i practica el sofriment corporal, la subjecció al dolor i al vituperi en ares del bé del pròxim i de la glòria de Déu.

Això no és possible sinó després d'una perfecta curació de la nostra naturalesa malalta, sinó després d'haver equilibrat i ordenat degudament les dues parts del nostre ser humà.

1. Gàlates, V, 19 i segs.

La sabiduria divina, tractant de curar a l'home malaltís, al fill d'Adam, hereu del pecat de son pare, ordena lo que ordenen els metges quan volen curar al cos malalt: la dieta. Per això Sant Tomàs ensenya que el dejuni té caràcter de dieta per a curar les malalties de les nostres passions, per a humiliar les supèrbies de la carn i per a alentar l'esperit apocat que no gosa elevar-se per sobre la insignificància de les coses materials. El dejuni, canta la Iglésia en el Prefaci de la Quaresma, reprimeix els vicis, eleva a l'esperit, obté la fortalesa i assegura la recompensa. Res espiritualitza més que el dejuni, i així veiem que aquells homes a qui Déu ha predestinat a la sublimitat de la santedat, a qui ha volgut fer participants dels secrets admirables de les coses divines, a tots aquests homes abans Déu els ha fet el do d'una gran austeritat i penitència de vida.

Ja sabem, estimats germans i caríssims fills, que no tots els homes han de posseir aquesta altíssima qualitat de la mortificació corporal en un grau heroic; més encara, la Iglésia declara dispensats del dejuni a moltíssimes persones per raó de la classe de treballs a què es dediquen, per la pobresa en què viuen que els obliga ja a la mortificació, per la debilitat del temperament o per altres mals que es pateixen; però mai el cristià quedarà dispensat de l'esperit de mortificació, que forma part essencial de la divina disciplina que Jesucrist ensenyà als homes com a necessària per a vèncer la malícia diabòlica i mundana.

L'esperit de mortificació i de penitència, significa domini de si mateix, repressió de la carn rebel, despreci de les delícies sensuals, enfrenament de tots els apetits i inclinació a mortificar el cos, a fi que l'ànima, fent-se superior al fang terrenal de la carn, pugui delectar-se com els àngels en la contemplació de les divines perfeccions, en l'exercici de les virtuts sobrenaturals i en les expansions de l'amor de Déu.

La penitència cristiana fa una gran por a la gent moderna, s'espanten ja del nom, i, enervats per les delícies del segle, els sembla impossible que puguin practicar-la. Però la Iglésia és

molt enraonada, se fa càrrec de totes les misèries, és profundament humana i atempera a les condicions dels homes les regles de vida que la tradició cristiana tramet de generació en generació fins a la consumació dels segles com una *higiene* de l'ànima que, essent sempre la mateixa en la seva aplicació, té en compte totes les circumstàncies i condicions que modifiquen la nostra naturalesa corporal. Però per lo mateix que l'augment de la riquesa en els segles moderns ha portat que els costums decaiguessin, que, multiplicades les comoditats de la vida, el plaer vingués a ésser com un ídol a qui adoren els homes, com la summa aspiració de la seva vida, per això convé predicar l'etern principi de la penitència, font abundant de goig, més que no pas totes les delícies dels sentits.

És clar que a la gent moderna no els havem de proposar les heroiques penitències dels primers cristians; diem mal, els havem de proposar tals penitències; nosaltres mateixos, que com a moderns participem de les misèries del segle, les havem de considerar, perquè si no sabem practicar aquella vida d'austeritats corporals, que elevaven als esperits i els feien capaços de Déu, almenys això ens serveixi per a exercitar la humilitat i per a estimular-nos a la pràctica de les petites penitències que la Iglésia ens mana.

Sí, és necessari que sortim de l'esclavitud de la carn, si volem obtenir la llibertat de l'esperit; Déu és esperit i l'home carnal és impossible que es comuniqui amb Ell.

VII

La penitència com satisfacció individual

Però l'exercici de la fe, la pràctica de l'oració i de la penitència que d'una manera particular observem durant el sant temps de Quaresma, no solament són armes espirituals amb les quals havem de combatre la malícia mundana i diabòlica, sinó que, a més, també són un sacrifici de satisfacció que ofe-

rim al Jutge etern de les nostres consciències pels pecats que havem comès i que clamen venjança contra nosaltres davant de la Justícia divina. Tot pecat és una ofensa al Senyor, un deute que li tenim, i per lo qual estem obligats a donar satisfacció. Les ànimes de consciència delicada, els esperits generosos, els cristians qui de debò amen a Déu, els sants qui avorreixen l'egoisme del pecat i estan enamorats de l'abnegació, de la noblesa, bondat i dignitat de la virtut, tots els verdaders deixebles de Jesucrist, qui al costat del diví Mestre han adquirit el gust de la puresa, de la justícia i de la caritat, i senten com l'aroma d'aquestes virtuts i troben tota sa delícia en elles, al mateix temps estan posseïts per un verdader odi contra la corrupció, la injustícia, l'egoisme i la crueltat que s'enclouen en el pecat; i la fetor que exhalen aquestes immundes efervescències de la concupiscència humana se'ls fa irresistible, i ells, els sants, pacífics amb tothom, són implacables contra si mateixos, s'avorreixen i detesten i sacrifiquen la pròpia carn, font i principi de tots els desordres humans, ja que, com ensenyen els teòlegs i doctors eclesiàstics, la transmissió del pecat original s'efectua per medi de la nostra naturalesa corporal.

El pecat és el monstre més repugnant, horrorós i avorrible que hi ha sobre la terra, és la ignomínia de la Humanitat que l'ha engendrat efectuant un miserable contuberni amb el dimoni; d'aquí és que son lloc propi és l'infern, que constitueix un monument de rebellia i d'ignomínia contra Déu, i que el primer deure humà, el primer objecte en què deu treballar la nostra voluntat, l'activitat de la nostra vida, és en destruir-lo, en esborrar-lo de la nostra consciència, extreure'l de la nostra ànima, com un cirurgià extreu un cranc o malgrà de la carn viva, que se la va menjant i destruint.

El trànsit de l'home de l'estat de pecat a l'estat de gràcia l'anomenem conversió, el camí del pecat a la gràcia és la penitència; i l'anomenem i és en realitat una conversió, perquè l'home pecador, per a fer-se sant, ha de girar-se del revés al dret, és a dir, del desordre i corrupció a la justícia i pu-

resa. La conversió total, la penitència perfecta, exigeix que desaparegui tota diferència entre l'home i Déu, perquè la gràcia estableix una mena d'amistat entre el Criador i la criatura, eleva a l'home fins a Déu; i, per tant, el pecador convertit, tots els fills d'Adam qui havem sigut infidels a la Llei de vida promulgada solemnement pel díví Redemptor de la Humanitat, havem d'omplir l'immens buit que ha deixat en les nostres ànimes el pecat per medi de la pràctica de la penitència, és a dir, pagant els deutes que tenim envers Déu, donant al celestial Senyor condignes satisfaccions per les injúries que contra Ell havem comès.

I és tan necessària la penitència, estem tan obligats a donar a Déu una satisfacció pels nostres pecats, a oferir-li sacrificis d'expiació per les nostres ofenses; és tan obligatòria i natural la llei de l'expiació, de que el delinqüent pagui la pena del seu delicte, que tots els pobles de la terra han practicat ritus per a expiar els pecats, per a satisfer la vindicta divina justament irritada; i el poble cristià, hereu de l'eterna religió verdadera, consagrada, perfeccionada i santificada per Jesucrist, observa el solemne dejuni quadragesimal, acompanyat d'oracions, almoines, obres de misericòrdia i altres pies i devotes cerimònies com un monument perenne de la penitència humana, com un acte públic de desagravi al Senyor irritat, com una satisfacció doblement deguda, puix els pecats del poble cristià revesteixen una malícia especial, tenen una gravetat major, puix a la injúria general que enclou sempre el pecat de l'home per ésser una ofensa al Déu que ens ha criat, s'hi afegeix en el pecat del cristià la profanació de la Sang de Nostre Senyor Jesucrist amb la qual havem sigut engendrats a la gràcia, i signats i assenyalats amb ella i agregats a la seva divina Persona, de manera que el nostre pecat, el pecat dels cristians, és una mena de sacrilegi d'immensa i repugnant malícia.

Però la Providència del Senyor, estimats germans i fills caríssims, és tan sàvia i poderosa, que el seu obrar és incomprensible al curt enteniment dels fills d'Adam, les meravelles

de la gràcia són molt superiors a les meravelles de la naturalesa. Permet Déu que en el món hi hagi pecats, permet el mal, vicis i passions desfrenades, heretgies seductores que encisen la imaginació humana, concupiscències de força comparable a la dinamita, revolucions destructores que desfan les societats, tiranies que oprimeixen als pobles; Déu en sa bondat infinita sembla en certes circumstàncies que sia el Ser més insignificant de la vida, se deixa despreciar, avorrir, insultar, perseguir, calumniar, i Ell amb paciència tot ho aguanta. *Patiens*, diu Sant Agustí, *quia aeternus*. Tots aquests pecats, tots aquests sacrilegis, totes aquestes misèries i maldats humanes són, en mans del Summe Governador de totes les coses, medis de glorificació divina, d'exaltament de l'home, són una admirable i desconeguda preparació de la vida eterna, del món sempitern, de la justícia i de la perfecció completa, de lo qual tot lo present és com un pròleg o vestíbul.

La penitència cristiana, la contribució divina destructora del pecat és la qui obra aquestes admirables conversions, i baixant eleva, i de l'abisme del pecat, Déu per medi de l'atracció de la seva gràcia, alça fins als més sublims i gloriosos cims de la santedat els esperits més pervertits, del rebuig del vici ne fa un vas de la seva misericòrdia, mediant l'omnipotent contrició; i d'aquella complexitat de força i de misèria, de vicis abjectes i d'aspiracions sublims, de crueltat i de bondat, de llum i de tenebres que constitueixen el ser dels homes i de la mateixa societat, posada en el gresol de la contrició i de la penitència sobrenatural, n'ix l'or puríssim de l'amor de Déu.

VIII

La penitència com expiació social

En aquesta Quaresma, estimats germans i caríssims fills, amb doble motiu vos cridem a la penitència. La salvació individual cadascú se l'ha de fer a si mateix portat per la gràcia

divina. Cadascú, en primer lloc, ha de respondre de la seva ànima, cadascú ha de pagar lo que deu i ha, de consegüent, de satisfer pels pecats que ha comès: la penitència, doncs, originàriament és individual i personal. Però el gran principi de la solidaritat humana, i el dogma diví de la caritat cristiana, fan de tots els homes com un cos immens, com una sola persona moral, els membres de la qual, que són tots els fills d'Adam, no són indiferents els uns als altres, sinó que entre ells hi ha una participació de responsabilitats i de mèrits, una influència mútua, una íntima circulació de vida, de lo qual deriva que hi ha pecats collectius, pecats que comet un poble, una nació o bé una època. L'herència és una llei eminentment humana; heretem els béns i els mals dels qui ens antecediren; mai la llei de l'herència, fora del dogma catòlic del pecat original, havia sigut tan proclamada com en el segle XIX; l'heretar els pecats dels pares avui fins s'exagera, però aquesta exageració de la ciència moderna en la transmissió dels defectes dels nostres progenitors és una prova de l'existència de la llei de la solidaritat humana, és una demostració de congruència de la caritat cristiana que el diví Redemptor, el sublim intèrpret de la nostra naturalesa, vingué a predicar, essent en aquest punt, com en tots, la Llei de Crist un complement exactíssim de la Llei de la Naturalesa.

També voldríem que vos fixéssiu, caríssims cristians, com en una veritat que dóna molta llum, en la qüestió que volem proposar-vos de la penitència que havem de practicar per a expiar els pecats del segle, en el principi de la mutualitat humana que tant proclamen els qui voldrien fer una societat nova, i prediquen com a principis desconeguts lo que ja és vell dins de la doctrina de la nostra santa Religió. En efecte: l'home no es pot fer independent dels altres homes, estem tots lligats els uns amb els altres, hi ha entre tots relacions mútues, ens havem de tenir en compte mútuament, el *cadascú que s'arregli*, és una regla brutal i bàrbara que no deriva del Cristianisme, puix que Jesucrist, per a arreglar-nos a tots,

baixà del cel a la terra i prengué passió i mort en el sagrat arbre de la Creu.

Jesucrist Senyor nostre satisfé pels pecats de tots els homes; el Profeta[1] deia al Senyor que el perdonés pels pecats dels altres; la Iglésia nostra Mare ens ensenya d'oferir a Déu satisfaccions i penitències pels pecats del món, tot lo qual vol dir que en el pecat del món, en el cúmul dels delictes humans, tots hi tenim una mena de participació, i tots, de conseqüent, n'havem de fer penitència. Però si hi ha en cada home una participació en la responsabilitat general que ens obliga a la penitència, no solament pels pecats nostres, sinó també pels dels altres homes, molt més passa això respecte dels delictes comesos en el nostre país i en el nostre segle. En lo que ha passat en altres terres i en altres temps, la nostra participació sembla solament una participació de naturalesa, havem tingut una intervenció tan solament remota en el corrent general de les accions humanes, en les idees, en els costums, en els grans delictes, en les excelses virtuts socials; però amb la nostra terra i amb el nostre temps tenim una mena de compenetració, podríem dir aplicant en aquest cas una expressió del sagrat Text, que l'home és, respecte del seu segle i de la seva terra, os dels seus ossos i carn de la seva carn. Els arqueòlegs coneixen, solament veient-les, les estàtues i les pintures de quin segle són, a quina nació pertanyien els artistes qui les executaren; els literats distingeixen per un escrit de quin temps i de quin país era l'autor; i els homes tots portem una marca profundíssima del segle i de la terra a què pertanyem.

El nostre segle i la nostra terra són les dues condicions amb les quals nosaltres, per decret de l'Altíssim, havem de passar la vida temporal i havem de guanyar la vida eterna. El segle i la terra són una complexitat de bé i de mal, i en aquest bé i en aquest mal, nosaltres, els fills del segle, hi tenim una vivíssima participació.

1. Psalm XVIII, 11.

Per això, oh fills del segle, en aquesta darrera Quaresma de la centúria vos cridem a penitència pels vostres pecats i pels pecats del segle. Tots, cristians caríssims, havem contribuït al mal públic amb les nostres accions o amb les nostres omissions; qui diu que no ha pecat és un mentider i no està en possessió de la Veritat. Estem en l'Any Sant de Jubileu que se celebra en la Ciutat de Roma, cap de la cristiandat, reliquiaria d'immensa riquesa pels cossos dels sants Apòstols i màrtirs que conté, i l'Any Sant, i el fi de la centúria que coincideixen, s'haurien de distingir segons la tradició cristiana, segons les pràctiques que de segle en segle va trametent la Iglésia, no solament en la contrició interna, en el dolor i penitència individual i privada, sinó també en la manifestació externa, pública, solemne de la contrició, del penediment, de la penitència i de l'expiació pels pecats del món. Els actes de pietat i de penitència ordenats per la Iglésia en els solemnes Jubileus, encara tenen aquest caràcter de publicitat i el conservaran sempre perquè la Iglésia mai perdrà el caràcter de societat pública que li donà son diví fundador Jesucrist Senyor nostre.

IX

La Quaresma del segle XIX

Però si en la societat cristiana la penitència i l'expiació sempre han tingut un caràcter públic, ara, en aquest fi de segle, en la darrera Quaresma de la centúria, la publicitat i la solemnitat de la penitència encara ha d'accentuar-se més, ha d'ésser més visible, més pública i més solemne. En els segles passats hi havia mal i molt mal. Sempre els escriptors espirituals han considerat que la paraula *el segle* significava una complexitat de pecats, un llaç de perdició, com un regne de l'esperit de les tenebres. Amb aquest mot significaven el món, enemic de l'ànima. Però en el segle XIX, que va a finar, el

mal ha tingut un caràcter particular que augmenta d'una manera desconsoladora la seva malèfica eficàcia. La impietat i el vici són més descarats, no s'acontenten en insinuar-se secretament en el cor dels homes, sinó que han volgut legalitzar-se, adquirir dret de viure, ells que són el principi de la mort eterna, i ho han obtingut; i fins la societat cristiana, la de les famílies qui volen viure segons la Llei de Crist, amb la impietat i amb el vici té unes condescendències que volen dir complicitat. Així és que el caràcter públic de les nostres ciutats i fins dels pobles més menuts va perdent la nota cristiana; els senyals externs, els monuments, les públiques consuetuds no exhalen ja la bona olor de Crist, i és perquè el món està endimoniat.

Realment el dimoni és el príncep d'aquest món, com diu el sagrat Evangeli;[1] i per això, en aquesta Carta Pastoral que vos escrivim, estimats germans i caríssims fills, en la darrera Quaresma del present segle, vos recordem l'ensenyança que Jesucrist, el nostre diví Mestre, donà als seus deixebles per a treure el dimoni dels homes per medi de la fe, de l'oració i de la penitència; i volent contrarestar la pública influència diabòlica, la mena de culte públic que avui se tributa a l'enemic infernal de la naturalesa humana amb l'ostentació de la impietat i del vici, amb els honors i distincions que es concedeixen en la vida pública a lo que hauria d'ésser escombrat de la vista dels homes honrats i cristians, per això vos proposem la pràctica d'un acte públic i solemne de fe, d'oració i de penitència.

L'únic vencedor del dimoni i del pecat és Jesucrist Senyor nostre; Ell és el nostre diví capità en les batalles contra el mal; i la seva arma, i la que ha d'ésser la nostra arma invencible contra l'enemic de la nostra ànima, és la santa Creu, l'arbre adorable penjat en el qual volgué donar la vida per la nostra Redempció. En el Calvari obtingué la victòria completa

1. Joan, XII, 31.

contra la mort i el pecat: per això el camí del Calvari és el camí de la victòria sobre el mal, de la destrucció del pecat, de l'exaltació de la Glòria divina i de la salvació de la naturalesa humana.

X

El «Via crucis» com acte de fe, d'oració i de penitència pels pecats del segle XIX

L'Esperit Sant, de qui procedeixen les altes i íntimes insinuacions que han produït dins de la Iglésia catòlica les grans institucions piadoses, inspirà una pràctica santa i dolcíssima que, usada durant molts segles en el poble cristià, és una pública professió i exercici d'aquelles tres excelses virtuts amb les quals vos dèiem, seguint la doctrina del diví Mestre, que havíem de vèncer al dimoni i al pecat: la fe, l'oració i la penitència.

En la processó del *Via crucis* exercitem la fe, puix és, ni més ni menys, que un acte a la vegada íntim i públic d'unió amb l'Autor de la fe, un acte d'adoració al misteri sacrosant de la nostra Redempció, al Sacrifici del Calvari, on místicament acompanyem a la divina Víctima al costat de la Verge Maria, de la devota Magdalena, del dolcíssim deixeble Joan i demés santes persones que li foren fidels fins a la mort. L'acompanyar a Jesucrist en el *Via crucis* és una pública manifestació de la nostra fidelitat.

Exercitem l'oració, perquè el fer costat al bon Jesús pel camí del Calvari, no és una companyia muda, sinó afectuosa, de comunicació d'afectes, de paraules consoladores; oració fàcil, dolcíssima i fortificant; puix al costat de Jesús aprenem de portar la creu i ens consolem de portar-la nosaltres pecadors veient com sense queixar-se la porta l'innocentíssim Fill de la Verge Maria i de l'Etern Pare.

Els nostres pares en la pública processó del *Via crucis* exercitaven també la penitència, que és el complement natural d'aquesta tan saludable i santa pràctica de pietat. En efecte, el camí del Calvari, la via de la Creu seguida pel diví Redemptor a l'encaminar-se al lloc del sacrifici, és l'acte essencial de la penitència cristiana, la penitència típica, l'única condigna pels pecats humans, l'acte de penitència que dóna valor i mèrit a totes les penitències que han practicat els homes, la font, el principi, l'arrel de la penitència pública pels pecats del món.

¡Oh penitència solemne i pública exercitada pel diví reu Jesús, quan s'encarregà de satisfer per tots els pecats de la Humanitat: nosaltres, ja que flacs i miserables i incapaços de saber mortificar-nos, nosaltres ens unirem a aquest reu diví i a la seva penitència per a oferir a Déu una expiació pels pecats del nostre segle!

El segle XIX tindrà una grossa participació en la llarga llista de les aberracions i dels delictes humans: sobretot tindrà la ignominiosa tara d'haver tret en gran part el caràcter cristià de la vida pública i social, d'haver destruït les institucions més venerandes de la civilització cristiana, que foren l'arrel i la font d'aquesta mateixa civilització de què ens gloriem els fills de la vella Europa i que havem portat a les altres parts del món, com superior a totes les demés civilitzacions, filles purament dels elements humans. El segle XIX ha permès i ha consentit la destrucció de la institució del dret públic més admirable i benèfica per la Humanitat, garantia de la llibertat de consciència del poble cristià, el principat civil del Cap de la Iglésia que li donava la independència necessària de les potestats polítiques en el govern espiritual de la Humanitat, símbol de l'ordre natural i etern de les coses, ja que en el món l'home no ha de subjectar a Déu, sinó Déu a l'home, que la cadira augusta on s'hi asseu el Vicari de Jesucrist ha de predominar sobre tots els regnes i repúbliques del món, no per la magnitud de son poder material, sinó per la intensitat i noblesa de son poder espiritual, que, tenint la necessària independència política, està en disposició per a ésser

ecumènic, universal, conciutadà de tots els pobles de la terra, i al mateix temps, no essent súbdit temporal de ningú, son territori, el territori del Papa, ha d'ésser, és segons dret, de tots els cristians, de tota la Humanitat; perquè a Roma cap catòlic hi és estranger, tothom s'hi ha de trobar com a casa seva, com a la casa paterna, no com a la cort d'Itàlia, que fa semblar raquítica la nostra casa pairal, la casa de tota la Humanitat cristiana, la santa Iglésia catòlica.

Aquest nostre segle XIX, al qual d'altra banda anem com a la nostra terra, com als nostres amics, com a les nostres aficions més íntimes, perquè és el nostre segle, aquest segle XIX ha caigut en l'aberració més estranya, en una mena de mania parricida, puix ell, que ha posat la cultura literària, la cultura artística, la cultura social, la llibertat civil, la democràcia, el cosmopolitisme com els principis segons els quals havia de regir-se la Humanitat, al mateix temps ha destruït les venerandes institucions a les quals deu l'Europa la literatura, l'art, la civilització, l'odi a la tirania, la fraternitat humana, els gèrmens fecundíssims de la qual estaven continguts en els monestirs i convents, d'on deriva com de ses fonts principals tot lo que els moderns tenen de bo, tot allò de què justament se glorien i fa honor a la Humanitat. I els monestirs i convents foren enderrocats de gairebé totes les nacions d'una manera més cruel que no ho fan els salvatges quan se tiren sobre una ciutat civilitzada, la civilització de la qual no són capaços de conèixer. I els temples que contenien les cases santes on Déu era adorat, on nostres pares l'havien adorat durant llargues generacions, i on ells havien meditat i preparat les accions més ilustres del nostre llinatge, foren dissipats com si haguessin sigut monuments ignominiosos de vicis i de pecat.

A Espanya, a més, s'és enfonsat la Llei de la unitat catòlica; i al trencar-se aquest llaç d'unió sembla com si s'hagués afluixat la connexió entre els membres de l'Estat; i davant de la consciència cristiana dels nostres successors, aquesta relaxació social que no demanava cap consciència oprimida, ni

tampoc cap secta que professi un culte públic i amenacés la pau pública, sinó tan solament la tenebrosa secta maçònica, apareixerà com un tribut pagat a la impietat, sense cap motiu ni raó, per una generació enervada i incapaç de fer cara a l'error desvergonyit.

I aquest nostre segle, com un mal hereu devorat per vicis i concupiscències desfrenades, ha desfet i dissipat el ric patrimoni que els seus passats li llegaren, no solament els béns temporals que amb son honrat treball havien adquirit i que ells a l'hora de la mort destinaren al sosteniment del culte diví en les iglésies, per l'ensenyança de la joventut a les escoles, per a mantenir i cuidar els malalts als hospitals, per a educar a orfes i desemparats a les cases de beneficència; sinó que s'ha mofat de les velles consuetuds de la terra, i encès pel frenesí de la conscupiscència, com Salomó, com el fill pròdig, com tot home, tant antic com modern, quan la xardor de les passions se l'emporta, ha cercat la satisfacció en lo desconegut, en lo nou, en tot lo excitant; i ha despreciat lo propi, lo natural, lo de casa; li han semblat ridícules les seves tradicions, estretes les seves lleis, vulgar el seu llenguatge, supersticiós el seu culte, i com al savi Rei d'Israel les falleres li han fet perdre el judici i ha idolatrat en els ídols que li proposaven les seves concupiscències satisfetes.

Per això el nostre poble (i una bona part dels pobles moderns) ja no és el nostre poble, ni quasi poble, és com un monument enderrocat; i considerant que la significació de la vida pública en aquest segle és anticristiana, i tenint en compte la llarga llista d'atemptats que s'han comès contra Jesucrist, que tant les tiranies com les revolucions generalment han sigut inspirades i dirigides per l'esperit d'oposició al diví Mestre de la Humanitat, que a aquest nostre segle se pot perfectament aplicar l'antic vaticini de David,[1] que pronosticà una confederació de les potestats i principats terre-

1. Psalm II.

nals contra el Senyor i contra son Crist per a trencar i llençar lluny de si el jou suavíssim de la seva Llei santa, reflexionant tristament sobre la història pecaminosa del segle que s'acaba, i volent, dins de la mida de les nostres flaques forces, que el nostre Bisbat ofereixi a Jesús Redemptor una expiació solemne, pública i devota pels pecats del segle,

ORDENEM

que se celebri en totes les parròquies de la Diòcesi una solemne i pública processó del *Via crucis*, que tindrà el caràcter d'expiatòria, en el diumenge de Passió o de Rams de la pròxima Quaresma, a discreció dels reverends Rectors, i convidaran a ella a les autoritats, corporacions i associacions pies, a les societats catòliques, encara que no tinguin per fi directe el culte, si ho creuen convenient. En les poblacions on hi ha més d'una Parròquia, se convindran els Pàrrocos per a unir-se en una sola processó. Al tornar la processó a la iglésia, se saludaran les cinc llagues de Crist amb els cinc Parenostres i jaculatòries de costum, i se conclourà aquesta solemnitat expiatòria amb el cant solemne i patètic del *Miserere* i l'oració *Deus qui culpa ofenderis*, etc.

Esperem, estimats germans i caríssims fills, que la Nostra piadosa Diòcesi correspondrà amb aquesta forma tan adequada als seus devots sentiments a l'aspiració general de la Cristiandat en aquest fi de segle; i més encara que no pas correspondre al sentiment de la Cristiandat havem de procurar correspondre a lo que devem al nostre diví Redemptor Jesús i a l'obligació que tenim d'oferir-li una satisfacció pública per les injúries que contra Ell personalment, i contra la Iglésia, que és la seva representació a la terra, ha comès aquest segle que ara s'acaba. Que ningú s'avergonyeixi de prestar aquest tribut amorós al nostre Rei mofat i coronat d'espines, puix

escrit està[1] que qui s'avergonyirà de confessar a Jesucrist a la terra, aquest celestial Senyor s'avergonyirà d'ell davant del Pare celestial en el dia del judici.

I ara, en testimoni del nostre afecte paternal, vos donem la Nostra Benedicció en nom del Pare †, del Fill † i de l'Esperit Sant †. Amén.

Dada en nostre Palau de Vic, en el Diumenge de Sexagèsima de l'any 1900.

1. Lluc, IX, 26.

L'ESPÓS DE SANG *

SUMARI

I. Motius d'escriure aquesta Carta.
II. Argument: Matrimoni entre Déu i la Humanitat.
III. Soledat que sent la Humanitat.
IV. Déu sollicita a la Humanitat per a unir-la amb Ell.
V. Aquesta unió es fa en Jesucrist.
VI. Jesucrist, Espòs de Sang.
VII. Amor i fidelitat.

NÓS, EL BISBE DE VIC, AL CLERO I FIDELS DE LA CIUTAT D'IGUALADA

Sponsus sanguinum.
«Espòs de Sang.»

(ÈXODE, IV, 26.)

* Bella pastoral d'homenatge a la ciutat d'Igualada i a la miraculosa imatge del Sant Crist, que és el seu Espòs de Sang. Pren peu de l'efectuós entusiasme i pia sollicitud amb què els bons igualadins havien rebut el Prelat en la primera visita episcopal, esdevinguda els primers dies del novembre del 1899. És datada del 30 de març de l'any següent.

I

MOTIUS D'ESCRIURE AQUESTA CARTA

Molt poc després de la nostra entrada en el Bisbat ens sentírem obligats a venir-vos a veure, estimats igualadins, moguts no solament de la importància de la vostra ciutat, que fou de les qui anà al davant en el moviment fabril de la industriosa Catalunya, sinó també excitats per un secret afecte natural; puix encara que devíem anar a veure-us per un deure de nostre ministeri, i la nostra visita devia ésser espiritual, com la naturalesa i la gràcia se lliguen, així també en la nostra ànima l'afecte natural impellit per l'Esperit diví se convertí fàcilment en sobrenatural. Nasquérem no lluny de la vostra ciutat, quasi en la mateixa comarca; des de la nostra infància el nom d'Igualada ens era familiar; i constituït per la Iglésia Pastor de les vostres ànimes per un deure de nostre ministeri, i juntament per una exigència del cor, vinguérem a visitar-vos.

I al nostre afecte correspongué el vostre afecte, perquè és una llei del Criador posada en la naturalesa humana, que l'afecte excita l'afecte, que l'amor és com el foc que encén lo que toca, i els esperits s'encenen els uns als altres, per lo qual, quan Déu volgué encendre el cor dels homes envià a la terra son Esperit i els encengué en el meravellós amor de lo etern, immutable i diví.

I vos parlem aquest llenguatge, estimats germans i caríssims fills, perquè la nota més viva que ens semblà descobrir en el vostre caràcter és d'ésser d'un natural expansiu i afectuós, i recordant la immortal expressió de l'apòstol Sant Pau,[1] quan volgué caracteritzar al poble gentil que deia que era *sine affectione,* sens afectes; i com l'experiència, tant antiga com moderna, demostra que un poble quan perd la fe en lo sobrenatural i diví, que quan deixa d'ésser espiritual deixa d'ésser

1. Romans, I, 31.

afectuós, les vostres amoroses expansions ompliren el nostre cor de Pare espiritual de les vostres ànimes d'un dolcíssim afecte sobrenatural, perquè comprenguérem que sota l'activitat manufacturera i industrial que forma el distintiu de vostra ciutat hi vivia l'esperit cristià que manifestàreu vosaltres, fills de l'antiga i veneranda Santa Maria d'Igualada, quan en el dia de la nostra entrada entre vosaltres ens donàveu la benvinguda, no amb crits entusiastes de significació profana, no amb el *visca* que tan aviat se converteix en *mori*, sinó amb la devota i suavíssima salutació episcopal amb què ja els vostres passats rebien al seu Pastor quan anava a visitar-los, dient-li devotament: *Ave Maria puríssima.*

II

Argument: Matrimoni entre Déu i la Humanitat

I volent Nós correspondre al vostre afecte i desitjant prendre part, encara que sia de lluny, en la solemne festa en què commemoreu el fet meravellós passat en la Imatge, que amb tanta devoció conserveu, de Jesús crucificat, quan en el dia del Divendres Sant de l'any 1590 suà copiosíssima Sang a la vista de tot el poble d'Igualada, vos escrivim aquesta Carta, signe d'amor envers vosaltres, tribut de veneració al diví Redemptor de les nostres ànimes i efusió del nostre cor en una de les manifestacions esplèndides del gran misteri dels segles, del misteri de la Divinitat i de la Humanitat, de la comunicació sobrenatural entre Déu i els homes, de l'elevació de la nostra naturalesa desvalguda i miserable a la dignitat divina mediant un matrimoni inefable i sacratíssim, misteriós i fecundíssim entre la naturalesa divina i la humana, un matrimoni de sang que es consumà allà en el cim de la sagrada muntanya del Calvari, tenint per testimonis el cel i la terra, els àngels i els homes, el dia en què Jesucrist morí a la creu per a donar vida

a la Humanitat amb la qual s'havia juntat en unitat de persona.

I lo que passà en la vostra ciutat, estimats germans i caríssims fills, el dia del Divendres Sant de l'any 1590 és un eco, una significació o símbol d'aquell matrimoni de sang entre Jesucrist i la Humanitat, una memòria que volgué deixar-vos, un present que volgué Déu fer-vos perquè sempre tinguéssiu una reminiscència vivíssima de lo que mai els homes havem d'oblidar; de l'amor més fort que la mateixa mort que el Fill diví de la Immaculada Verge Maria professà al nostre llinatge. I vosaltres, igualadins, comprenent la intenció de Déu en el fet meravellós passat en la vostra ciutat, del qual foren testimonis els vostres pares, testimonis del matrimoni de sang reproduït d'una manera simbòlica a Igualada, de l'aliança sempiterna entre Déu i els homes per medi de Jesucrist, haveu fet de la miraculosa imatge del Crucifix, que amb tanta veneració guardeu, un perenne monument de divina i pàtria devoció, essent les solemnes festes que anyalment celebreu com una institució commemorativa perquè mai els fills del vostre poble perdin la memòria d'un fet gloriós que s'enllaça amb tota la vostra passada història, que s'enllaça amb les gestes més transcendents del segle XIX i amb tota la història humana, perquè el matrimoni de sang, que simbòlicament se reproduí a Igualada el Divendres Sant de l'any 1590 tingué una altra gloriosíssima consumació el dia 6 de juny de 1808 quan l'Espòs ensagnat, convertit en cabdill valerós, guià als igualadins en la batalla del Bruc, realitzant també aleshores els vostres pares un matrimoni de sang amb la pàtria-terra segellant ells sa adhesió, son amor a la fe, a les lleis, a la llibertat del país amb la sang de les pròpies venes.

No hi ha matrimoni més suau, més fort, més fecund ni més necessari que aquest matrimoni entre Déu i els homes realitzat en la Sagrada Persona de Jesucrist, representació Ell de tot el llinatge humà; i com és nostre deure estrènyer, afavorir i perpetuar aquesta mística unió entre Déu i els homes, única manera que els homes tenim d'arribar a la consecució

del nostre fi, la salvació de les nostres ànimes, per això en aquesta solemnitat que celebreu en honor de Jesucrist en sa veneranda Imatge, que vosaltres posseïu, vos volem parlar breument, però amb tota la vehemència del nostre cor, de la Llei del místic matrimoni o aliança entre Déu i els homes.

III

Soledat que sent la Humanitat

L'Autor i el Legislador de la nostra naturalesa, Déu Senyor nostre, ens conta la sagrada Revelació dels Llibres Sants,[1] que un cop hagué criat a l'home digué: «No és bo que l'home estigui sol.» I per això li donà una companya de la vida: crià la dona i instituí el sant Matrimoni.

Mes aquesta sentència: «No és bo que l'home estigui sol», com totes les paraules divines, té una significació amplíssima i s'estén a molts conceptes i constitueix una llei de la nostra naturalesa; i Déu la convertí en una necessitat humana i és una exigència del nostre cor, de manera que no sabem, que no podem estar sols, no ens bastem a nosaltres mateixos, la nostra naturalesa ha d'eixir de si mateixa i cercar per fora la manera d'omplir un gran buit que es troba a dins; Déu sol no necessita dels altres, però l'home és un petit rei dels altres sers, que no en té prou amb tots els seus dominis, puix no li basten tots els elements del món, sent una alta ambició que mai se satisfà, ni després de la possessió de totes les coses temporals. L'avenç de la civilització ha portat major comunicació entre els homes de tots els pobles del món, facilitant el compliment del gran desig de Jesucrist que constitueix la missió terrenal de la Iglésia catòlica, que és fer de tota la Humanitat un sol poble, fer a tots els pobles, segons la gran

1. Gènesi, II, 18.

frase de Sant Pau,[1] *concorporals*, és a dir, membres d'un mateix cos, el Cos místic de Jesucrist. Els homes, doncs, per la caritat de Crist, facilitant-ho l'avenç material que amb camins de ferro, línies telegràfiques i altres medis ha escurçat les distàncies, els homes diem s'han acostat els uns als altres, s'han fet a prop els qui abans estaven lluny, els homes no estan tan sols com estaven abans, i, no obstant, l'home encara se troba sol, no està satisfet; l'home no en té prou amb la Humanitat.

I sortint de la Humanitat, cerca per fora d'ella. S'enfonsa en el mar i espia els secrets de les seves profunditats, i el savi modern està familiaritzat amb aquell món de sers que viuen en les entranyes de les immenses aigües, que el Psalmista[2] pressentia i admirava; recorre els espais i compta les estrelles, de lo que els mateixos antics profetes[3] ne deien els exèrcits celestials, les constellacions, i coneix la llei, la tàctica d'aquests exèrcits que segueixen la veu de manament del Summe Governador de totes les coses i disputa de lo que passa en el sol, en la lluna i en els estels més llunyans del firmament; i es fica en les entranyes de la terra i estudia els graus de calor que tenen, els corrents d'aigua que hi discorren, les roques i minerals que s'hi troben, com un cirurgià estudia l'organisme, la calor, la circulació de la sang i els ossos del cos de l'home.

Mes, malgrat tot això, encara que l'home modern, armat amb sos instruments disposa del cel sideral, de la terra i dels abismes, i se passeja i contempla les grans obres de la creació i disputa de totes les coses, no obstant, encara se troba *sol*; més sol que no pas molts dels antics solitaris qui passaven la vida ficats dins d'una cova o d'una ermita de Montserrat o del Montseny, donats a la penitència i a l'oració. I d'un dels grans escriptors moderns,[4] de la ploma malastruga d'un

1. Efesis, I, 6.
2. Psalm VIII, 9.
3. Nehemies, IX, 6.
4. Lamennais.

home vençut per la supèrbia, sortí aquella frase tan sabuda: «Jo só un pobre salvatge errant enmig de la societat.» Sí, ni la Humanitat, amb tots sos avenços, ni el cel, ni la terra, ni els abismes són prou per a dissipar la soledat de l'esperit de l'home, i aquella exclamació: «¡Ai de l'home sol! », eixida de la boca de l'antic Savi,[1] lo mateix s'ha d'aplicar a l'home modern que a l'home de tots els temps, perquè l'home no es basta a si mateix, quan és sol se troba desemparat, necessita de Déu, i per això sols el nostre esperit reposa en la Veritat Sobirana.

IV

Déu sol·licita a la Humanitat per a unir-la amb Ell

El Fill de l'Etern Pare vingué al món per a fer companyia a l'home, per a constituir-se son company en el camí de la vida, en la peregrinació que anem fent envers l'eternitat i en la qual tants s'extravien. Se féu l'amic de la Humanitat i li parlà un llenguatge que se li ficà al cor, perquè de sa boca eixia l'Esperit Sant, que penetra en lo més interior de l'esperit humà; per això la paraula de Jesucrist fou anomenada *Evangeli*, és a dir, bona nova, perquè consolava, satisfeia i endolcia les amargors de la vida. Entre els amics de Jesucrist mai hi ha desesperats; si algú qui ha rebut el sant Baptisme i ha participat dels altres sagraments se desespera, és perquè ha deixat a Jesucrist, ha renyit amb aquest gran Amic dels homes, s'ha fastiguejat de la seva companyia, enganyat per la seductora i falsa veu del món, que li prometia plaers, goigs i consols que de pressa s'han esvaït, quedant l'infeliç sol i desemparat, i aleshores el món cruel s'ha mofat d'ell, l'ha escarnit, l'ha tret a puntades de peu de la seva companyia. No

1. Eclesiasta, IV, 10.

hi ha altre amic verdader de l'home que Nostre Senyor Jesucrist.

¡La soledat del cor! Veus aquí la més desolada soledat. L'home formal, de temperament serè, sap prescindir, i de fet en moltes ocasions prescindeix de les externes materials consolacions. Fins sovint per l'home formal, d'esperit elevat, les externes satisfaccions no són consolacions del cor; i son interior sent amargor quan tot lo que el volta sembla que sia felicitat. La felicitat és molt interna, és com un bàlsam preciós que no es troba pel món, sinó que es té tancat en un vas que portem en lo més intern de la nostra persona, en el cor. Havem de cercar, sobretot, tenir el cor acompanyat, que quan les nostres afeccions de família, d'amistat, de pàtria se desvaneixin, com se desvaneix tot lo temporal i transitori; quan, canviant-se l'escena de la vida fins enmig del bullici humà, ens sentim, no solament solitaris, sinó fins hostilitzats en nostres sentiments més consoladors, allà dins del cor hi tinguem present l'Amic que ningú ens pot prendre, l'Esperit consolador que ungeix a tot l'home mortal amb la suavíssima dolcesa sobrenatural.

Sí, l'home no en té prou amb l'home; té unes necessitats d'esperit que l'home no pot satisfer; en aquest punt tots els fills d'Adam són igualment miserables; l'un no pot fer l'almoina espiritual del consol a l'altre, perquè el consol ens ha de venir de fora, com la llum; tenim ulls per a veure, però per veure-hi necessitem la llum; tenim cor per a sentir el consol, però la consolació ens l'han de donar; per això l'apòstol Sant Pau,[1] coneixent que tenia com un deure de son ministeri consolar als altres, demanava a Déu que abans l'omplís a ell de consolació per a fer-ne després participants a sos germans. Per això, sentint aquest gran apòstol la immensa significació de la sentència divina: «No és bo que l'home estigui sol», veient la misèria de l'humà llinatge, per llargs segles divorciat de Déu,

1. II Corintis, I, 4.

revelà al món el gran misteri de la consolació, la unió, el matrimoni entre la Humanitat i la Divinitat, com s'havien juntat Déu i els homes, que abans estaven dividits, dient que per la Sang de Jesucrist els homes que estaven lluny s'havien fet a prop,[1] tan a prop de Déu que constituïen un matrimoni, més verdader, més íntim, d'una identificació molt més perfecta que el matrimoni entre l'home i la dona, lo qual és sols ombra i figura del matrimoni entre Déu i l'home, mediant la sagrada Persona de Jesucrist Senyor nostre, Espòs de Sant de la Humanitat pecadora.

V

Aquesta unió es fa en Jesucrist

«Seran dos en una mateixa carn», digué Déu[2] quan juntà en matrimoni a nostres primers pares Adam i Eva, tots dos sortits d'una mateixa massa. Les coses del món són solament figures, aparences, significacions de les coses de l'eternitat. Les bodes dels homes, temporals i transitòries, els casaments que moren, són significació i figura de l'immortal matrimoni entre l'home i Déu, que s'efectuà mediant la Sang de Jesucrist, que segellà i junyí la sobrenatural unió de la gràcia entre el Criador i la criatura. Déu solament pot desterrar la soledat del cor de l'home: per això Déu baixà a la terra per anar a cercar l'home perdut; per això la Iglésia, complint la seva missió, se proposa amb la seva conducta cercar als extraviats, als perduts. Qui està perdut és que va sol; quan l'home ha trobat a Déu i s'ha juntat amb Ell ja no està perdut, ja disfruta de la felicitat de la companyia de l'esperit.

Però Déu, al juntar-se a l'home, no s'hi juntà solament en esperit, sinó que en la Persona de Nostre Senyor Jesucrist s'hi

1. Efesis, II, 13.
2. Gènesi, II, 24.

juntà també en la carn. D'Ell i de nosaltres, és a dir, després de l'Encarnació, de Déu i dels homes, se pot dir, amb tanta raó com d'Adam i Eva, que són dos en una mateixa carn. Jesucrist, en quant home, sortí de la mateixa massa de tot el nostre llinatge, i Ell i nosaltres som carn de la mateixa carn i os dels mateixos ossos. A qui està unit amb Déu ja no li ha de fer por la soledat; Déu és l'Espòs de l'ànima humana i l'assisteix i consola en totes les circumstàncies de la vida. Devia celebrar-se una aliança entre Déu i els homes, la nostra naturalesa s'havia de juntar, s'havia de casar amb la naturalesa divina, així estava decretat en els eterns consells de la Sabiduria infinita, per lo qual el Fill de Déu s'enamorà de la Humanitat, i baixà de la casa del Pare celestial, i, portat de l'amor, la besà amb infinit afecte, i aquest òscul de pau, d'amor i de dolcesa, entre la Divinitat i la Humanitat, és Jesús, Fill de Maria Verge.[1]

I considereu, estimats cristians, que Jesucrist és l'òscul de la Divinitat i de la Humanitat, no d'una manera connatural, per efecte d'un amor nascut d'una mútua afecció, sinó que és un òscul meravellós que s'efectuà entre un Déu puríssim i santíssim i el llinatge dels homes pervertit i extraviat; fou com una reconciliació entre dues naturaleses enemistades, la divina i la humana, que per això digué l'antic Profeta:[2] «La justícia i la pau s'han besat»; puix la unió del Fill de Déu amb la descendència d'Adam és una unió, no sols d'amor, sinó també de justícia, perquè Jesucrist tragué la misèria de la Humanitat fent-li un dot, aplicant-li els mèrits de la seva Sang preciosíssima, per motiu de lo qual li diem Espòs de Sang, i aleshores ella, ennoblida pel propi sofriment, pagà el deute de son pecat.

¡Oh òscul adorable que fas la felicitat de la humanitat fidel! Tu no fores un òscul fill d'un amor transitori, de circumstàn-

1. Sant Bernat.
2. Psalm LXXXIV, 11.

cies, com és l'amor humà, sinó que ets un òscul sempitern, nascut d'un amor infinit sense principi ni fi: Vós, oh Jesús, òscul sagrat, abraç amorosíssim de Déu al llinatge d'Adam, sou un òscul sempitern, un etern acte d'amor, haveu abraçat com a una esposa a la Humanitat i no la deixareu pels segles dels segles, i el vostre amor a ella és sempre nou, mai minva, ni es refreda per les infidelitats de tan flaca i variable esposa, perquè el vostre afecte, el vostre amor és diví i, per tant, invariable i sempre el mateix, i el vostre matrimoni amb la humanitat, indissoluble. I el matrimoni entre l'home i la dona és indissoluble, dura tant com la vida, perquè l'ombra, d'una manera mitigada i aproximada, reprodueix la figura, les línies principals de la realitat, i el matrimoni de l'home i de la dona, segons la revelació de Sant Pau i la doctrina de la Iglésia catòlica, és ombra i figura del matrimoni entre Déu i els homes que es consumà per a mai més desfer-se en la sagrada Persona de Jesucrist.

I com la unió, el matrimoni entre Déu i els homes devia durar per tota l'eternitat, fou estretíssim; de dos sers ne resultà un sol ser, de Déu i de l'Home units hipostàticament ne resultà una sola Persona, Jesús Senyor nostre. Considerem, doncs, estimats germans i caríssims fills, l'apreci que havem de fer de Jesús; en el Cos puríssim del Fill de la Verge Maria hi havem de contemplar la unió de l'Essència divina i de l'essència humana. Les essències són penetrants, com una concentració de la virtut de les coses; i per això en Jesucrist se feren com materials i palpables les excellències de la Divinitat, comprensible lo incomprensible, visible lo invisible, lo celestial se féu terrenal i lo diví humà. De les dues coses se'n féu una, perquè en Jesucrist la matèria, la substància més inferior de la creació, fou divinitzada; puix la seva adorable carn és carn de Déu, la seva ànima unida al Verb etern fou també divina, i restant la distinció de naturaleses, per medi d'aquest inefable matrimoni, Déu i l'Home queden units en la sagrada Persona de Nostre Senyor Jesucrist.

I com vos dèiem, estimats germans i fills caríssims, que les essències com concentrant la virtut o enclouent-la tota fan les coses més penetrants, més excelses i difuses, la unió de l'Essència divina i de l'essència humana en Jesús exhala una olor que s'ha escampat per tot el món; i aquell Jove de trentatres anys qui morí crucificat en un racó de món de la Judea, que mai havia sortit de son país, que no escriví una ratlla, que no pertanyé a les classes altes de la societat, sinó a l'humil poble, aquell Jove, diem, que comprenia en si l'Essència divina i l'essència humana, amb sa bona olor ha penetrat pertot arreu fins a lo més íntim de l'ànima dels homes; i encaixà tan bé Jesucrist amb la Humanitat, que totes les potestats infernals, ni els prínceps més poderosos de la terra, ni les passions més rebels, han pogut mai separar lo que Déu havia unit, la Divinitat i la Humanitat, matrimoni excels que no sols aquí a la terra és indissoluble, sinó que per tots els segles dels segles en les celestials regions de l'eternitat ha sigut coronat de glòria i assegut en un tron sobre totes les jerarquies, on els pobres fills d'Adam un dia contemplarem a aquesta mísera Humanitat, de la qual formem part nosaltres, sublimada, perfectíssima, hermosíssima, venerada, adorada i reverenciada per tots aquells admirables cortesans com a Esposa excelsa del mateix Déu.

VI

Jesucrist, Espòs de Sang

No és hora ara, estimats germans i caríssims fills, d'explicar-vos el complement de les admirables núpcies de Déu amb la Humanitat, l'entronització de l'inefable matrimoni de l'Anyell immaculat que descriu l'apòstol Sant Joan en el misteriós llibre de l'Apocalipsi,[1] ni l'etern sopar de bodes amb què

1. Cap. XIX.

seran solemnitzades dites núpcies amb l'assistència d'innombrables convidats, segons la meravellosa figura amb què veié la glòria celestial i eterna el vident de Patmos; no estem encara a la glòria, en els cims lluminosos de la muntanya santa de Sion, en el lloc de la benaurança i felicitat, perquè l'Espòs de la Humanitat no se vos mostrà a vosaltres, igualadins, resplendent de glòria, sinó cobert com d'un sagnant mantell de porpra, encès d'amor i com Espòs de Sang.

I com Nós devem, a més, per raó del nostre ministeri, encendre el vostre cor en amor de Jesucrist, i els amorosos afectes de l'ànima més s'inflamen contemplant l'inefable desfici i el sacrifici que Ell patí per a enllaçar-se amb la Humanitat, per a alçar-la a la dignitat d'esposa i com a tal fer-la participant, no solament de sos drets eterns, sinó també de la seva pròpia vida divina, volent que Déu i els homes fessin vida comuna en l'etern repòs de la glòria, per això vos parlem més principalment de la boda de sang que representa el vostre Crucifix.

En tot matrimoni l'espòs comunica a l'esposa la seva categoria, els seus honors i l'eleva a la seva classe. L'esposa del rei és reina encara que procedeixi d'una classe inferior; el Fill de Déu a l'esposar-se amb la Humanitat, en la Persona sagrada de Jesucrist, devia, doncs, divinitzar-la; i com Déu no fa les coses com els homes atenent a l'exterioritat, a les aparences, sinó que Ell les transforma de manera que sien lo que per l'exterior semblen, volgué infondre a la Humanitat un mèrit superior al que li pertanyia per sa naturalesa, volgué adornar-la de gràcies divines, purificar-la, fer-la hermosa i digna de seure en el tron de la glòria eterna. Per això, per l'efusió de la Sang de Jesucrist, Déu comunicà sa pròpia virtut als homes. Començà per expellir d'ells el torpiment del pecat, que com una fondíssima vall separava a l'home de Déu; després ens comunicà la gràcia divina, és a dir, una hermosura sobrenatural exigida per la perfecció divina. La Sang de Jesucrist és la substància, la raó d'ésser de tota la Religió cristiana, de sos dogmes, de son culte, de ses esperan-

ces, de ses alegries i de sa glòria; perquè la Religió és una aliança entre Déu i els homes, i aquesta aliança i matrimoni fou segellat amb la Sang del diví Anyell, i tot contracte perd son caràcter i eficàcia si perd el segell que l'autoritzava.

La mística Esposa de Jesucrist, és a dir, la Humanitat regenerada, nasqué de la Sang divina; s'alimenta d'ella, en ella té ses delícies i sos mèrits i ses esperances. Per això Jesucrist és un Espòs de Sang. Del seu costat ferit per la llança del soldat eixí sang i aigua, símbol del sagrament de la regeneració, allí en el Calvari començà la regeneració de la Humanitat, la nova Humanitat, la Humanitat eterna, l'Esposa de Déu. La Creu fou el llit de l'esposori, la corona d'espines la corona nupcial, els claus de les mans l'anell de bodes, i obrí l'Espòs de Sang els braços alçat dalt de la Creu per a abraçar a tota la Humanitat, per a atreure-la com a Esposa estimada; i, com Ell mateix havia pronosticat,[1] un cop fou alçat sobre la terra, tot ho va atreure, i aquella Sang que els jueus vessaven amb ràbia, els àngels amb devoció l'adoraven, i els homes la veneren perquè saben que aquesta Sang és el dot de l'Esposa divina, el títol que té la Humanitat regenerada per a unir-se amb Déu. Perquè sense l'efusió de la Sang de Jesucrist no existeix la remissió dels pecats,[2] ella neteja i purifica al món; i quan nosaltres en el sagrament de la Penitència amb la fe en Jesucrist i amb el dolor de les nostres culpes obtenim la purificació de les nostres ànimes, quan la Humanitat se purifica per medi dels Sagraments, és perquè queda banyada en la Sang de l'Anyell immaculat, o bé podem dir, usant el llenguatge figurat del sagrat llibre de l'Apocalipsi, que renta ses vestidures en la Sang de l'Anyell immaculat.

I en totes les visions profètiques, tant del Vell com del Nou Testament, la purificació de la Humanitat, sa preparació per a les bodes eternes, les joies i els vestits amb què s'ador-

1. Joan, XII, 32.
2. Hebreus, IX, 22.

na l'Esposa, és a dir, la Humanitat disposta per a unir-se amb Déu, i l'Espòs celestial, Jesucrist, vestit amb l'hàbit nupcial, hermós i resplendent per a atreure's l'amor de l'Esposa, a tots dos ens els presenten adornats i revestits de la porpra reial, tenyits amb la Sang de l'Anyell diví, que es vessa dalt de la creu i en el cim del Calvari perquè tota la Humanitat quedés espargida per la preciosíssima Sang.

VII

Amor i fidelitat

I el mateix amor que es professen l'Espòs i l'Esposa, és a dir, Déu i la Humanitat regenerada, és provocat i sostingut per la divina Sang. L'amor dóna una mena de borratxera, una exaltació de sentiments, els afectes s'encenen amb l'amor; i els profetes, tant de l'Antic com del Nou Testament, quan descriuen les místiques relacions amoroses entre l'Espòs diví i l'Esposa, entre Jesucrist i la Humanitat regenerada, les suposen excitades per l'amor. Per una llei de la nostra naturalesa el vessament de sang encén les passions, encén l'odi o l'amor, l'esperit de venjança o la vehemència més gran de la simpatia. No hi ha prova més gran d'afecte que donar la sang per aquell a qui s'estima,[1] si l'esposa veu ensagnat a l'espòs, i això per amor d'ella, l'esposa queda fora de si, encesa i borratxa d'exaltació d'amor, i la Humanitat, encara que flaca i perduda, s'encengué d'amor a Jesucrist quan per sa causa el veié ensagnat. Els profetes comparen la sang amb el vi perquè emborratxa.

Les ànimes castes se commouen profundíssima, però ordenadament d'aquestes santes passions, s'enamoren de l'ensagnat Espòs de la Humanitat, cerquen les pures delícies de son amor, no saben resistir a l'immaculat Fill de Maria, qui

1. Joan, XV, 13.

des de dalt de la Creu amb els braços oberts els crida i amb el cor obert per la llança del soldat els demana que facin del seu Cor la cella de l'amor. I aquestes ànimes castes, a la veu de l'Espòs deixen a son pare i a sa mare i la casa dels seus pares, com succeeix en el matrimoni carnal, per a viure en l'espiritual companyia del seu estimat Jesús. I troben majors delícies amb Jesús pobre, mofat i perseguit que en els plaers mundans, i així és, estimats germans i caríssims fills, que per sempre, des de que Jesús morí crucificat, hi ha hagut persones qui han deixat trons, altes posicions, rics patrimonis, honorífics càrrecs per a viure en la penitència de convents de gran austeritat, entre les misèries i llàgrimes d'un hospital de malalts, subjectes a la persecució dels salvatges en terres sense civilització, i fins tancats a les presons entre criminals per a servir-los i moralitzar-los, i tot això solament per l'amor de Jesucrist, la dolcesa del qual els feia insensibles a les contrarietats i sofriments que el món considera insuportables.

I encara que no a tothom la Providència divina porta a aquestes santes altures, a tots vosaltres, estimats igualadins, l'Espòs de Sang, vostra Imatge de Jesús crucificat, vos crida a que li correspongueu a son amor i sigueu fidels a la Passió dolorosa que sofrí, a la sang que vessà per tot l'humà llinatge, i la mística i simbòlica reproducció de la qual volgué fer entre vosaltres. Tots els homes sentim una verdadera set de veritat, de perfecció i de justícia, i fora de Jesús no trobem on apagar-la. L'heretge Renan, obligat per l'evidència, deia que la Sang de Jesús apagà aquesta set a dotze segles d'ascetes; i l'apagarà fins a la consumació dels segles a tots els homes rectes i de bona voluntat. Les vostres passades generacions, igualadins, apagaren també la set de son esperit amb la sang que vessa la vostra sagrada imatge de Jesucrist; la seva capella té encara avui un concurs de fidels que va a aquella font de vida a recrear-se i a enfortir son cor amargat per les contrarietats de la vida, perquè el bàlsam de la preciosíssima Sang no ha perdut sa virtut, ni la perdrà per tota l'eternitat.

Vos deia al principi d'aquesta Carta que tant en l'Antic com en el Nou Testament l'aliança i unió entre Déu i els homes quedava segellada amb sang, que la Religió és una mena de contracte i matrimoni que uneix a Déu i als homes, i lo que els junta i encola és la sang, és la Sang de Jesucrist. En el mateix convit nupcial en què celebrem el nostre místic consorci amb Jesucrist, en la santa Eucaristia, la sagrada copa està plena de Sang de l'Espòs i amb ella fortifiquem la unió i s'encén el nostre amor. Doncs la Sang vessada per la vostra veneranda Imatge, la mena d'immortalitat amb què Déu ha volgut honorar-la salvant-la d'incendis, de guerres i de batalles, és com un signe prodigiós que vos obliga a considerar-la com el segell de la vostra perpètua unió amb Jesucrist.

Guardeu fidelitat al celestial Espòs de les vostres ànimes, conserveu la seva llei, la llei del seu amor en vostre cor, no cregueu altre evangeli que el seu. Cadascú mira per ell, fora de Jesucrist, que mira per tothom i per tothom morí; per això li diem l'Espòs de Sang. Els grans deixebles de l'amor, els sants Apòstols, ja pronosticaren que vindrien molts falsos cristos, molts qui es farien passar per amics dels homes, quan lo que serien en realitat fóra amics de si mateixos. Jesús ama igualment a tothom, i vol que sos deixebles ens amem els uns als altres; el dia que en la societat triomfi l'amor entre els homes, que els homes s'ajudin, se consolin, se socorrin els uns als altres, aquell dia serà el dia del triomf de Jesucrist, perquè Ell és el Rei de l'amor a la Humanitat, l'Espòs de Sang d'ella.

Que en vostra ciutat, estimats igualadins, regni sempre l'amor, que us ameu els uns als altres; recordeu-vos de que Jesús crucificat, la veneranda Imatge del qual vosaltres justament teniu per vostre més preciós tresor, és el Rei de l'amor. El Rei de justícia ha volgut transformar-se en Rei de misericòrdia; feu que la Creu de Jesús sia sempre la vostra bandera en les batalles de la vida, com ho ha sigut en les batalles de la guerra, i amb aquest signe vencereu; perquè al món, amb totes ses seduccions i enganys, sols el pot vèncer la fe en

Jesucrist, que, havent ressuscitat d'entre els morts, ens promet també a nosaltres la vida de la immortalitat pels mèrits de la seva Sang preciosíssima que oferí al Pare celestial en remissió de nostres pecats.

Que allà tots ens puguem veure, estimats germans i caríssims fills, al sortir del desterro del món desitgem, tot donantvos la Nostra Benedicció en nom del Pare †, del Fill † i de l'Esperit Sant †. Amén.

Vic, 30 de març, divendres de la Preciosíssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist, de l'any 1900.

EL DARRER MES DE MARIA DEL SEGLE XIX *

SUMARI

I. Lo que és el mes de Maria.
II. Lo que ha d'ésser el darrer mes de Maria del segle.

NÓS, EL BISBE DE VIC, AL JOVENT DE LA DIÒCESI

Ecce Mater tua.
«Aquí tens la teva Mare.»

(JOAN, XIX, 27)

* Petita pastoral del Mes de Maria, més extensa, però, que les exhortacions similars anuals. El Prelat la dedica al jovent del bisbat, el qual exhorta a consagrar-se a la Verge, mitjançant una fórmula breu per ell redactada. És datada a Ripoll, a l'ombra de la Verge restauradora del Principat, i forma part dels molts documents episcopals motivats per la celebració de l'Any Sant 1900.

I

Lo que és el mes de Maria

Caríssims fills:

Encara que no sien més que quatre paraules, no volem deixar passar el mes de maig sense parlar-vos de la celestial Senyora, a qui anomena la Iglésia Mare de l'Amor Hermós.

El nostre segle, aquest segle que s'acaba, tindrà en aquesta devoció suavíssima, consoladora i purificant, una de ses més excelses glòries religioses, ja que enmig d'heretgies, persecucions, vicis públics i indiferència piadosa ha nascut, com rosa entre espines, en el segle XIX la devotíssima pràctica del mes de maig.

L'instint cristià dels nostres pobles, revestint una forma d'altíssima poesia, havia ja des de passats segles celebrat la festa de les roses, el Roser de maig, la dedicació de les roses a la Reina del Santíssim Rosari, i fadrins i donzelles, és a dir, la flor de la vida humana, era principalment l'encarregada d'aquesta festa. La tendresa d'afecte que inspira la devoció a Maria Santíssima era el lligam que juntava, com en un místic pom, jovent, flors i devoció; i l'edat de la vida que més necessita resguardar-se dels perills de la concupiscència cercava una defensa en Aquella que, essent puríssima més que tota criatura, meresqué ésser escollida per Mare del Salvador dels homes, i és advocada especial per a obtenir l'angelical virtut de la puresa.

Déu, així que augmenten els perills i els mals en el món cristià, augmenta també els auxilis espirituals als homes, ja que està escrit[1] que Ell vol que tots els homes se salvin i vinguin al coneixement i pràctica de la Veritat. Un d'aquests auxilis enviats al món, per a la salvació dels homes en el se-

1. I Timoteu, II, 4.

gle XIX, és indubtablement el mes de Maria. Els predicadors apostòlics, els sacerdots evangèlics que dediquen sa vida a la salvació de les ànimes, els mateixos mestres i mestresses d'escola cristians qui exerceixen son ministeri amb el noble fi, no sols d'instruir als seus deixebles, sinó també de que sien de costums purs i principis religiosos; tots ells vos diran que el mes de Maria ha sigut la temporada de l'any en què han obtingut més victòries, en què han observat els prodigis de la gràcia cristiana en la vida moral d'una manera més evident en els pecadors endurits, en els homes flacs per a resistir als vicis, en els joves esgarriats dels camins de la fe, de la família i de la moral.

És, sens dubte, la Verge Maria una gran palanca, poderosa i suavíssima, per a girar el cor dels homes, ja que Ella fou la qui portà a la terra al qui perpètuament serà l'únic Salvador dels homes, Jesús, sempre dolç i fort per als fills d'Adam.

Per això exhortem a tots els nostres caríssims diocesans perquè acudeixin a la Verge Maria, ja que Ella és la triomfadora de Satanàs, qui el té sota dels seus peus, la qui trenca les cadenes dels vicis com santa deslliuradora de les ànimes, la qui il·lumina els enteniments entenebrits per l'error, perquè, com estrella matinal, amb la llum de sos raigs desfà les tenebres que tenen entristits a tants cristians; Ella és la mística i fragantíssima Rosa qui amb son olor desinfecta les ànimes deixant-les pures, devotes, afectuoses i enceses de caritat envers Déu i envers el pròxim.

Però especialment exhortem als joves i a les noies, ja que el mes de les flors sembla que d'una manera particular a ells els pertoca; ja que les seves ànimes han d'ésser les més pures, les més enceses del sant amor, de l'amor hermós, ja que han d'ésser les que més exactament reprodueixin el símbol de la rosa, per la perfecció dels seus costums, per l'hermosura de la seva vida moral i per l'aroma de les seves virtuts. La Iglésia és un místic jardí; però dins d'aquest jardí en què s'hi crien tantes flors de santedat, el jovent cristià, morigerat, piadós, amant del deure, posseït del sant entusiasme de la fe

i del dolç amor espiritual, és la flor més bella, més atractiva i més encisera.

Els artistes, il·luminats per la fe cristiana, han representat als àngels sempre en forma de joves, i, de conseqüent, això és senyal de que entre aquelles pures i graciosíssimes criatures i la joventut hi han trobat grans analogies. L'amor a la joventut, fills caríssims, fins l'experimentà d'una manera singular el nostre amantíssim Salvador; l'Evangeli ens ho fa notar quan, explicant el cas d'aquell jove que li anà a demanar consell per a la direcció de la seva vida, per a prendre estat, com ara diríem, diu l'Evangelista [1] que Jesús, així que veié al jove, ja l'estimà.

També Nós vos estimem, caríssim jovent de la nostra Diòcesi, vosaltres representeu el germen d'una societat que ha de venir després de la nostra, una generació que ha de succeir a la nostra generació, i ara que acabem el segle i que nosaltres, els homes d'alguna edat, també ens havem d'acabar, vosaltres representeu la societat futura, sou els homes del segle XX, sou la flor de la Iglésia catòlica, que un dia esteu destinats a ésser son fruit; és a dir, la manifestació davant del món del mèrit de la nostra Iglésia, de la nostra societat espiritual; perquè pels arbres coneixeràs el fruit, diu l'Evangeli,[2] i per això Nós tenim tant d'interès de que la flor de la joventut cristiana, pura, laboriosa, respectuosa, amant de la fe, se prepari per a ésser un fruit social d'edificació pública que honri a la nostra santa Mare la Iglésia, que vos ha engendrat per medi del Baptisme.

Quan un arbre, quan una planta floreix bé, se té ja un precedent i pronòstic de que granarà bé. Si la joventut és una flor sana i aromàtica, havem d'esperar de que un dia donarà fruits substanciosos; però la flor, que és una de les criatures més belles de la creació, és al mateix temps una de les més

1. Marc, X, 21.
2. Mateu, XIV, 33.

delicades, de les menys resistents. Passa una ventada, cau un xàfec, i les flors abans brillants, resplendents d'hermosura, queden aixafades, fangoses i destruïdes.

Així pasa també en la vostra bellíssima edat, caríssims fills; la joventut esplèndida i magnífica és la menys robusta, en l'ordre moral, de totes les edats; els vents ardents de les passions, els xàfecs d'influències pecaminoses que inevitablement s'han de sentir en el món, converteixen tanta hermosura i magnificència en misèria, corrupció i ruïna, i necessiteu una protecció dolça, amantíssima i poderosa, en conformitat amb els vostres sentiments, que s'adigui amb la vostra manera d'ésser afectuosa i generosa; necessiteu, en una paraula, una protecció maternal que vos prepari per a introduir-vos en la batalla de la vida cristiana, en la vida de conflictes i contradiccions entre el deure i la passió, entre l'esperit i la carn, fent que la Llei divina prevalgui en les vostres intel·ligències, en la vostra voluntat, en la vostra consciència, en els vostres costums, en la vostra vida davant de Déu i davant dels homes.

II

Lo que ha d'ésser el darrer mes de Maria del segle

Volem que sigueu introduïts en el nou segle per aquella Santíssima Dona que introduí en el món al mateix Fill de Déu; que sapigueu imitar les seves virtuts, admirar sa vida més celestial que no pas terrena i interessar-la en favor vostre. Ella és generosa i correspon sempre a les oracions que, sortint d'una voluntat recta, se li dirigeixen, i a l'oració dels seus devots correspon Ella amb generositat de Reina, perquè és Reina i Mare de misericòrdia.

Fadrins del nostre Bisbat qui conserveu en el vostre cor l'hermosa flama de la fe i de la caritat de Jesucrist, que el vostre cor batega a l'influx de la tendra i suau devoció a la Verge Santíssima, en les vostres mans, després de la gràcia divina,

està el pervenir, de vosaltres depèn lo que serà moralment el nostre país en el segle XX, que dins de pocs mesos començarà; vosaltres haveu d'ésser els carreus o pedres sillars amb què es construirà l'edifici social; i per això, recordant que el diví Mestre, en la suprema hora de la vida, mirant al seu deixeble més jove, més afable, més amant, li senyalà per mare a la seva mateixa Mare, a la Verge Maria, Nós també, sentint per vosaltres un afecte paternal, vos senyalem la mateixa Mare, la qui serà perennement la Mare del jovent cristià, la Immaculada Verge Maria; i li demanem humilment que vos prengui baix la seva protecció i vos prepari per a les batalles de la fe, de l'honestedat i de la justícia, ja que el món viu de fe, d'honestedat i de justícia.

Donzelles qui ameu la puresa de la vida, la modèstia dels costums i sentiu el goig espiritual de la pietat cristiana immensament superior al goig del món que esvalota la imaginació i corromp el cor; vosaltres sou les qui haveu de formar els costums del segle que va a començar, ja sia que Déu vos cridés a la vida religiosa, ja sia que Déu vos destini a l'estat del matrimoni, sempre vosaltres, perquè així ho ha ordenat la Providència, qui governa a la Humanitat, vosaltres tindreu una gran influència sobre els sentiments i els costums i en la manera d'ésser de les coses cristianes. Dins de les famílies vosaltres esteu destinades a mantenir-hi la suavíssima calor de l'afecte i de la pietat cristiana; i per això, volent Nós que vos prepareu per aquest alt misteri de salvació de les famílies cristianes, perquè sempre en aquest piadós Bisbat se conservi encesa dins de les cases la suavíssima flama de la pietat que dóna calor a tota la vida pública i social, per això, caríssimes filles, vos exhortem a posar-vos baix la protecció de la Verge Maria, protectora de tot el jovent, però especialment de les donzelles cristianes, imitant al propi temps son amor a la vida modesta i domèstica, al compliment de les obligacions de casa, als gustos suavíssims de la devoció que conforten la voluntat per a suportar les contradiccions de la vida.

I desitgem, fadrins i donzelles de la nostra espiritual jurisdicció, que aquest mes de maig, que aquest mes de les flors consagrat a la Verge Maria, sia de gran profit espiritual per les vostres ànimes i com una preparació pel vostre pervenir personal i pel pervenir de nostra estimada Diòcesi, que vosaltres també haveu d'estimar, puix que Déu vos ha fet nàixer en ella; per això vos exhortem a una consagració completa de la vostra vida a la gran Reina de l'amor, i és la nostra voluntat que, reunint-vos en algun dels diumenges del mes de maig, en dia diferent els fadrins de les donzelles, feu una total consagració de la vostra vida a la Santíssima Mare de Nostre Senyor Jesucrist, qui és al mateix temps Mare espiritual nostra. Predicant un dia en aquesta mateixa veneranda Basílica de Santa Maria de Ripoll, baix l'ombra de la qual posem la present Carta, en una festa solemne disposada per son Restaurador, nostre venerable Predecessor, dèiem que al costat del bressol sempre hi havia la Mare, que al costat del bressol de Catalunya hi havia sa Mare, la Mare de Catalunya, la Verge Maria; i com els països i les generacions van renaixent en el curs dels segles fins que arribi el dia immutable de l'eternitat, aprofitem la nostra estada baix la protecció de Santa Maria de Ripoll per a exhortar a la generació que puja, per a predicar al segle que esperem, i constituint-nos Precursor del segle XX, demanem al jovent que no s'aparti del dessota del mantell de Maria, i que mai renunciï a aquella protecció que des del temps dels nostres pares sempre ha anat concedint al nostre país.

Associacions de joves i de donzelles, escoles cristianes, congregacions de Sant Lluís, de Filles de Maria i altres per l'estil, oïu la veu del Pastor de les vostres ànimes i consagreu-les a Maria Santíssima perquè Ella vos introdueixi en la vida social i vos tingui sempre baix la seva protecció; i vosaltres, estimats cooperadors nostres, reverends Rectors, organitzeu una devota i solemne festa a fi que, com ja havem dit, en dos diumenges o dies diferents del mes de Maria, els joves i les donzelles de la vostra jurisdicció es consagrin solemnement a aquesta celestial Senyora i li demanin els auxilis que necessiten perquè

sien un excellent llevat pel segle pròxim, que faci bona tota la massa social, a fi que treballin perquè en ell regni Jesucrist Senyor nostre, Rei dels segles, immortal i invisible; aprofitant-vos del concurs de les persones designades en cada parròquia per a contribuir als actes que han de constituir l'homenatge a Jesús Redemptor amb motiu de la fi del segle XIX.

I ara, invocant les dolces benediccions maternals de la Verge Maria sobre tots els nostres diocesans, i en particular sobre el jovent, vos donem la Nostra pastoral Benedicció en el nom del Pare †, del Fill † i de l'Esperit Sant †. Amén.

Santa Maria de Ripoll, en Santa Visita Pastoral, diada de Sant Jordi de 1900.

EL SANTÍSSIM MISTERI *

SUMARI

I. Els monuments de la tradició en la vida dels pobles.
II. Obscuritat lluminosa dels misteris.
III. El Santíssim Misteri, compendi de la fe, símbol de la vida, imatge de la Glòria.
IV. Exhortació a correspondre a aquest privilegi amb la fe.

NÓS, EL BISBE DE VIC, AL CLERO I FIDELS DELS ARXIPRESTATS DE SANT JOAN DE LES ABADESSES I RIPOLL

Mysterium fidei.
«Misteri de fe.»

(*Ex sacra Liturgia.*)

* Nou document pastoral relacionat amb els extraordinaris esdeveniments religiosos que tenen lloc en l'any final de segle i Any Sant 1900. Anuncia el romiatge de les parròquies del Ripollès al prodigi eucarístic del Santíssim Misteri de Sant Joan de les Abadesses, que amb la devota solemnitat que l'acte comportava, realçada amb la presència del Prelat, tingué lloc el dia 23 de setembre.

I

ELS MONUMENTS DE LA TRADICIÓ EN LA VIDA DELS POBLES

En eixes valls pirinenques, plenes de meravelles de la naturalesa, manantials dels rius que reguen la nostra terra, en les muntanyes que fan de capçalera al Principat de Catalunya, d'una arquitectura sublim, més gran que les més admirables catedrals que el geni de l'home ha bastit en honor de son Criador, abunden també els prodigis de la gràcia, i com caudalosos i cristallins rius d'allà baixaren per a regar la nostra cristiana terra, com aigües de virtut sobrenatural, devocions seculars que emanen de prodigis i misteris.

Molt jove encara, abans de la nostra ordenació sacerdotal, al costat d'un Prelat ausetà, al qual la Providència, després de molts anys, ens destinà a succeir, contemplàrem el gran misteri, que ens tragué fora de Nós mateix transportant-nos a la regió de lo sobrenatural i diví, el gran misteri, diem, que vosaltres, caríssims germans i fills, anomeneu amb molta propietat el Santíssim Misteri de Sant Joan de les Abadesses.

De les grans fetes humanes, de les admirables intervencions divines en la història del món, ha volgut la Providència divina que ens quedessin monuments perennes per a la llarga recordança de les vinents generacions; així la Humanitat, així els pobles s'uneixen en esperit amb sos antecessors i conserven aquella admirable unitat de vida, la perennitat d'esperit, que alça i dignifica el llinatge humà sobre els altres animals que viuen damunt de la terra, donant-li una excel·lència pareguda a la naturalesa angèlica, i fent als homes capaços de constituir el regne de Déu sobre la terra i fins d'ésser l'eterna Ciutat de Déu presidida per son Unigènit Fill Jesucrist, Senyor nostre, l'adorable Redemptor del llinatge humà.

Tota verdadera tradició és respectable, però les tradicions que es lliguen amb la nostra creença, els fets admirables de la Religió que ens recorden la religió dels nostres pares, la seva vida espiritual, l'esforç de son valor per a conservar la fe,

l'heroisme de la seva pietat, son esperit de sacrifici, sa fidelitat a la doctrina verdadera que el Fill de Déu portà al món per a fer-ne la doctrina de la universal Humanitat, lligant aquesta com a un fonament incommovible amb l'eterna paraula divina, amb el Verb de Déu, per a donar-li la soliditat i la fixesa en les divagacions de nostres flacs enteniments, aquestes tradicions, aquestes monumentals expressions de la pietat paterna i de la bondat divina han sigut sempre, i sempre seran, mentre els pobles tinguin alguna estima de si mateixos, el més preuat tresor, l'imant dels seus esperits, el consol del seu cor i l'alegria de la seva vida.

Un dia passàvem per l'antiga ciutat de Daroca, en el regne d'Aragó, i desitjant veure el prodigi eucarístic que en aquella antiga i grandiosa Collegiata s'hi venera, molt semblant al Santíssim Misteri de Sant Joan de les Abadesses, demanàrem, com foraster, a un home jove encara, del poble, que ens acompanyés, i parlant ens digué: «Els sants Corporals són la joia i el consol de Daroca.» I per la boca d'aquest home senzill i discret parlà tot el poble, i parlen tots els pobles cristians que no tenen atrofiat el cor pel materialisme de la vida, o desvirtuat l'enteniment per les vanitats i mentides que es deriven d'aquella ciència que infla i que no edifica, sinó que, al revés, anihila i mata.

El Santíssim Misteri, caríssims germans i fills, és un monument de la nostra vida popular, de la vida espiritual del nostre poble, que assenyala una victòria d'ordre moral, molt més significativa i de conseqüències que no pas les victòries bèlliques, perquè els pobles viuen per l'esperit; i la vida perdurable, la que les unes generacions trameten a les altres, és la de l'esperit; i per això lo més permanent és la fe, de manera que els vostres passats menjaven, vestien, parlaven, treballaven, d'una manera distinta de vosaltres; però com vosaltres veneraven el Santíssim Misteri, i d'aquell viril d'or i pedres precioses on està guardada la sagrada i miraculosa Forma sacramental eixien influències dolcísimes i dels seus cors sentiments amorosos, lo mateix que ara, als darrers dies del se-

gle XIX, passa amb vosaltres; per lo qual Nós, desitjant que els nostres creients pobles facin un acte públic de fe, els havem convocat al peu del Santíssim Misteri, portentós prodigi que és com el compendi i summa de totes les veritats de la Religió, de tots els dogmes del cristianisme, del culte i tribut d'adoració que tot l'univers dedica al Pare celestial, a l'Etern Criador de totes les coses, i volem segellar la vida religiosa del segle que s'acaba amb un acte de pública adoració al gran sagrament cristià, com una reparació de les blasfèmies, dels odis, de les persecucions, de la indiferència que el segle que s'acaba, amb tot i ser cristià, ha comès contra aquell Déu d'amor, qui, amb els braços estesos dalt de la Creu, crida a tot el llinatge dels homes per a estrènyer-los sobre son Cor com a fills caríssims, encenent el nostre esperit amb el foc de sa immensa caritat.

II

Obscuritat lluminosa dels misteris

Aquest Santíssim Misteri de Sant Joan de les Abadesses és el gran misteri de la fe cristiana. La Fe de si mateixa és un gran misteri; però el gran misteri de la Religió cristiana, del culte catòlic, és el Santíssim Sagrament de l'Eucaristia. Per això la Sagrada Litúrgia l'anomena *mysterium fidei*; per això Jesucrist l'instituí a la nit, a la dèbil claror de les llànties que illuminaven la taula on celebrà el sopar de despedida de sos deixebles l'adorable Redemptor dels homes, el dia abans que morís crucificat. La fe és sempre misteriosa, perquè ve de Déu, i la sublimitat divina és superior als nostres flacs enteniments. Déu habita en les altures entre núvols i boires;[1] quan passa pel món, diu un antic profeta, alça una immensa broma com

1. Psalm XCVI, 2.

si fos la polseguera dels seus peus; per això en totes les obres divines hi ha misteri; per això quan els homes separats de Jesucrist volen cercar els camins de la vida se perden perquè la boira del misteri, com la columna de núvol que guiava pel desert al poble d'Israel, és com un guia que amb seguretat acompanya; però quan desapareix la boira del misteri que illumina el Sol de Justícia, Jesús Senyor nostre, queda solament una immensa foscor. Els núvols, la boira de què els antics profetes i fins l'art cristià, inspirat en la Sagrada Litúrgia, volten el tron de l'Altíssim, és com la columna de núvols que guiava al poble d'Israel,[1] lluminosa, donant direcció; és lo que els doctors místics, des de l'Areopagita fins a Sant Joan de la Creu, anomenen un raig de tenebres; és la unió de dues coses que entre si se contradiuen, la fosca i la llum, però que en mans de l'Omnipotent poden juntar-se, com de vegades en l'ordre natural, en un cel obscuríssim, hi veiem resplendir una llum que la mateixa foscor fa més admirable.

La Santa Eucaristia és un misteri, però és un misteri lluminós. Acosteu-vos a Ell i quedareu illuminats, diu l'eterna Sabiduria,[2] i nosaltres i tot el poble cristià, s'acosta al Santíssim Sagrament per a quedar illuminats. Quan la foscor del món, quan les tenebres de l'esperit, quan la negror dels nostre cor, ens deixen de manera que anem a les palpentes i amb l'esma perduda, aleshores acudim a Jesús en el Santíssim Sagrament, a Déu en son tron de núvols; i lo que no veiem a la claror del carrer veiem en l'obscuritat del temple, als peus del sagrari, en la intimitat de l'Esperit que s'uneix amb Déu per medi de la Sagrada Comunió.

A Lourdes hi ha hagut cegos qui han recuperat la vista al rebre la benedicció amb l'Hòstia consagrada; des de que existeix la Iglésia sobre la terra, la Santa Eucaristia ha illuminat molts esperits; l'Hòstia consagrada està enmig de la Iglésia,

1. Exide, XIV, 24.
2. Psalm XXXVII, 6.

com el Sol que la il·lumina; i per això el gran artista cristià en les aules vaticanes pintà la Custòdia del Cos de Jesucrist enmig del savis, dels homes il·lustres, dels qui han il·luminat a la Humanitat, perquè el Verb de Déu, contingut dessota de les sagrades espècies per virtut de l'omnipotència de la paraula creadora, és el que il·lumina les ànimes humanes.

Per a solucionar dificultats, per a sortir de dubtes, per a encertar la resolució, els homes piadosos practiquen la sagrada Comunió; Sant Ignasi de Loiola, conta la seva història, que quan a l'organitzar la Companyia de Jesús havia de resoldre algun punt obscur i necessitava llum celebrava moltes misses amb aquest objecte, i aleshores veia lo que cercava, trobava la claredat, veia el camí que devia seguir.

La Fe, vos dèiem, caríssims germans i fills, és sempre un gran misteri. El gran Sant Pau, qui fou alçat fins al tercer cel i allí veié coses que la llengua humana no pot expressar, perquè no són coses humanes, Sant Pau, qui és com un gran il·luminador de les ànimes cristianes, confessa el misteri del naixement de la fe en el nostre esperit; l'home la rep de Déu. Per això quan Sant Pere declarà la divinitat de Jesucrist, lo qual li valgué ésser escollit per Príncep dels apòstols i pedra fonamental de la Iglésia cristiana, el celestial Mestre li digué:[1] «Això no t'ho ha revelat ni la carn, ni la sang, sinó mon Pare, qui està en el cel.» Però per misteriosa que sia la fe, sempre és evident que, sortint de Déu, qui més s'acosta a Déu més ne participarà; i que residint la divinitat en la Santa Eucaristia, aquesta és un vehicle de la fe, transporta augments d'ella a les ànimes, i quan les ànimes queden separades d'aquest focus de llum la fe es va extingint en elles. Els mateixos protestants ne són d'això una evidentíssima prova. Ells, en mala hora separats de la santa Iglésia catòlica, desemparats del Sagrament augustíssim, han quedat com si se'ls hagués post el sol; la fe cristiana, ja no solament la fe cristiana, sinó tota creença so-

1. Mateu, XVI, 17.

brenatural, ha minvat terriblement entre ells; i seguint no certament el camí que ensenya la ciència cristiana, però sí els indicis de l'experiència que mostra evidentment com la fe se fortifica amb l'Eucaristia, potser moguts en son interior per l'instint de l'Esperit Sant que misteriosament vol tornar-los a la unitat de la família establerta per Jesucrist i fundada pels apòstols; els protestants, diem, en aquests últims temps han introduït en son culte, fred i moribund, el culte de l'Eucaristia com medi restaurador de la pietat cristiana. Qui no menja d'aquest Pa morirà espiritualment per sempre, per això és anomenat Pa de vida eterna; la nostra existència sobrenatural s'ha d'alimentar de misteris, i no hi ha res que alimenti tant l'esperit com són els misteris. La noble vida de l'ànima s'esvaeix quan l'home prescindeix dels misteris. Els grans caràcters, els herois, els sants, els homes prodigiosos qui s'han elevat més que els altres, els edificadors de les nacions, els qui s'han sacrificat per son pròxim, tots ells s'han alimentat de misteris. No hi ha res més subsistent, més substanciós, més delectable que els misteris. Els qui no s'alimenten de misteris sempre estan afamats, són superficials, inconsistents i variables; no solament no poden portar als altres, sinó que ni es poden portar a si mateixos.

III

El Santíssim Misteri, compendi de la fe, símbol de la vida, imatge de la Glòria

El Santíssim Misteri de Sant Joan de les Abadesses ha sigut com un licor celestial per als habitants d'eixes valls pirinenques. Els nostres antecessors, les generacions que ens han precedit, amb son heroisme, amb sa vida de sacrifici, en les dificultats materials del temps antic que no gaudia de les facilitats que dóna el present avenç del temps, en les crisis que tot sovint té la societat humana, en tots els conflictes, han acudit

al Santíssim Misteri; i son esperit, fortificat en el gran misteri de la fe, ha vençut tots els obstacles i ha adquirit un tremp de resistència.

Els misteris se donen la mà els uns als altres i formen una immensa cadena per medi de la qual arribem a Déu; sense el misteri és impossible arribar a Déu, qui habita en unes altures inaccessibles a la flaquesa humana. Per això nosaltres tributem un obsequi de gratitud a Jesús Redemptor nostre perquè ens ha fet accessibles els grans misteris; per això aquesta Diòcesi ausetana deu especial agraïment a l'amorosíssim Fill de la Verge Maria, qui volgué deixar en ella, en Sant Joan de les Abadesses, un memorial insigne de la Sagrada Eucaristia, un testimoni perenne del gran misteri de la Fe catòlica. L'heretgia volia introduir-se en aquestes terres i s'apoderava de molts pobles i amenaçava la civilització cristiana, però el diví Capità dels exèrcits del Senyor edificà en la vall del Ter una fortalesa, i amb un prodigi manifest de sa grandesa volgué que la fràgil Hòstia, sa residència augusta, aguantés l'acció dissolvent dels segles i recordés a les vinents generacions, amb la incorruptibilitat de les espècies sacramentals, la incorruptibilitat de la Fe catòlica, que és sempre la paraula de Déu pura, lluminosa i augusta tal com surt de la boca del Pare celestial.

Perquè el Santíssim Misteri és el gran misteri de la fe, que enclou, significa i compendia tots els misteris de la santa Fe catòlica i fins el misteri del nostre esperit, de l'esperit del nostre poble, del principi unificador de la nostra vida social. L'Eucaristia és el centre, la substància, l'essència del culte catòlic, és la vida de la Humanitat cristiana, és el focus que difon la calor espiritual a tots els membres del Cos místic de Jesucrist; i és la vida social i individual, perquè no solament santifica als homes en particular, no solament els uneix amb Déu, sinó que també els uneix els uns als altres, per a fer de tots els homes com una sola massa, un sol cos, una sola persona, com dels diferents grans de blat i dels diferents grans de raïm, diuen els Sants Pares de la Iglésia, se'n fa un sol pa i un sol vi: el pa i el vi que, divinitzats pel Sagrament, queden

convertits en el Cos i la Sang de Crist. En el Santíssim Misteri s'hi compendia tota la vida cristiana, el gran principi pràctic de la nostra creença, la unió inefable amb Déu i la unió dels homes entre si, l'amor a Déu i l'amor al pròxim. I l'amor al pròxim, la unió amb els nostres germans els demés homes, és tan essencial en aquest misteri, que qui està desunit amb sos germans no pot tocar-lo sense incórrer en sacrilegi, i abans d'abraçar internament a Jesucrist en la Sagrada Hòstia, abans de combregar, ha d'abraçar a sos germans, que en significació d'això, i per a pública ensenyança del poble, en les misses solemnes el sacerdot celebrant no combrega sinó després d'haver abraçat als seus assistents.

El Santíssim Misteri és la vida, és la força, és la calor del nostre esperit, perquè en ell hi resideix Jesucrist Senyor nostre i Fill de Déu; i Jesucrist és el tot de la Humanitat, perquè és el llaç que ens lliga amb Déu, que ens uneix amb l'Omnipotent, i com en Jesucrist s'hi comprenen tots els misteris de la Divinitat i de la Humanitat, i formen aquell gran misteri abscondit; com ensenya Sant Pau,[1] a tots els antics segles en la seva sola i santíssima Persona, per això nosaltres amb amorós deliri hem de tenir les mans suplicants sempre alçades envers el Santíssim Misteri, els nostres ulls fixos en l'Invisible etern que per amor nostre se féu visible i palpable, i el nostre cor unit amb son adorable Cor, que deuria ésser el cor de tota la Humanitat.

En el Santíssim Misteri considerem-hi, caríssims germans i fills, a tota la glòria celestial, perquè hi resideix la mateixa Trinitat Beatíssima, puix allí on hi ha el Fill hi ha el Pare i l'Esperit Sant; per això els vostres passats, i vosaltres piament seguiu la mateixa devota pràctica, quan l'adorable viril d'or i de pedres precioses contenint el celestial tresor de les espècies sacramentals incorruptes, és posat com insigne diadema en el cap de la Venerable Imatge de Jesucrist, les vostres famílies,

1. Colossesos, I, 26.

els vostres pobles acudeixen alternativament amb les llums a les mans i l'amor en el cor a postrar-se i adorar l'insigne misteri, com en el cel totes les angèliques jerarquies se postren i adoren a la Trinitat Beatíssima en son tron de glòria. I aleshores el camaril de Sant Joan de les Abadesses, la capella del Santíssim Misteri, és com una imatge i figura de l'immens temple de la Glòria, en una i altra banda hi resplendeix una mateixa llum i hi escalfa una mateixa calor: la veritat i l'amor divines; aquí són com la punta d'alba del gran dia de l'eternitat i de la immensa perfecció de la Glòria; en la capella comença lo que es perfecciona i completa en el temple celestial.

Certament que Jesús està en el Santíssim Misteri en actitud de Víctima, d'expiació i de súplica. Però la glòria comença pel sacrifici, el sacrifici és la llavor de la glòria; com del gra de blat que queda mort i consumit sota terra n'ix l'elegant espiga que sosté la vida humana. Tota la vida, tota la glòria, tota l'excellència de la Humanitat, tingué son començament en el Calvari; allí començà la nova Humanitat; allí se proclamà la Llei de justícia i misericòrdia amb què devien regir-se en endavant els homes, allí quedà reconciliada la nostra naturalesa pecadora amb la santíssima naturalesa divina; i volent Jesucrist que son sacrifici quedés permanent, immutable entre els homes, fundà el Santíssim Misteri de l'Eucaristia; i desitjant que en el nostre poble hi quedés d'una manera meravellosa que fes més evidents els prodigis del Senyor, a Sant Joan de les Abadesses hi ha deixat un monument de glòria envers el Santíssim Sagrament.

Enlloc podeu tractar més oportunament amb Jesús Redemptor, caríssims germans i fills, que en el Santíssim Misteri. Tot contribueix allí a alçar el nostre esperit. La presència real de Jesucrist, mantinguda meravellosament en les Formes incorruptes, el Pas venerable d'antiga i devota escultura que representa a les sagrades Persones que intervingueren en el Calvari; el record d'una època, quan s'erigí el Pas, de grans turbulències i heretgies que passaren i el temps se les endugué riu avall fin al mar de l'oblit, restant sempre ferma

la santa Fe catòlica, la devoció afectuosíssima i tradicional que passa d'una generació a una altra generació i que professa al Santíssim Misteri el nostre poble; tot allí ajuda a l'esperit, tot contribueix a la pràctica del gran principi cristià, fonamental de la nostra Religió, a l'amor de Déu i a l'amor dels homes, a l'amor del cel i de la terra. La terra, diuen en son llenguatge simbòlic les Sagrades Escriptures, és l'escambell on posa sos peus Nostre Senyor Déu; nosaltres besem amb òsculs dolcíssims i amorosos, com la piadosa Magdalena, els peus del Senyor i amem el lloc on reposen; per això ressona en nostres oïts la paraula del Senyor a Moisès [1] quan se li aparegué en la muntanya d'Horeb i li digué: «Descalça't, perquè la terra que trepitges és santa.» Així nosaltres havem d'entrar amb temor i reverència en la capella del Santíssim Misteri, on Déu ha volgut fer manifestació de son amor a nostre poble, on Jesucrist ha volgut demostrar i practicar aquelles seves paraules de que ses delícies consisteixen en habitar entre els fills dels homes.[2]

IV

Exhortació a correspondre a aquest privilegi amb la fe

Jesús ha volgut residir sagramentalment en tots els pobles catòlics de la terra per insignificants que sien, i compleix aquella seva paraula:[3] «Jo estaré amb vosaltres fins a la consumació dels segles.» Mentre hi haurà món hi haurà en ell el Santíssim Sagrament, perquè sense Ell la Iglésia perdria la calor espiritual, i sense calor no hi ha vida. Però encara que la bondat immensa de nostre diví Redemptor ha volgut residir perpètuament entre els homes i en tots els llocs on hi ha tem-

1. Èxode, III.
2. Proverbis, VIII, 31.
3. Mateu, XXVIII, 20.

ples catòlics, per una inefable i misteriosa mostra d'especial amor ha volgut en alguns punts de la cristiandat, a Espanya, a França, a Alemanya, etc., fer ostentació de son poder i autoritat sobre la matèria, en l'august misteri: Jesucrist, en sa vida ordinària, lo mateix quan en sa vida temporal habitava en el món com ara que hi està sagramentalment, no demostra sa potència sobirana; però quan li plau, quan vol despertar el cor adormit dels homes i alçar son esperit per les regions de lo diví i sobrenatural, així com caminava sobre les ones del mar i amenaçava i feia parar els vents de la tempestat, en l'august Sagrament d'algunes iglésies privilegiades, Ell sap per què, deté la fragilitat de la matèria i conserva incorrupta l'espècie del pa, que per sa naturalesa amb gran facilitat i prestesa queda corromput.

Una d'aquestes iglésies privilegiades ets tu, oh veneranda antiga Collegiata de Sant Joan de les Abadesses, que representes un dels més vells monuments de la Fe catòlica del nostre país en l'època de la Reconquesta, juntament amb ta veïna i germana Ripoll, tan germanes que en la vostra infància tenien el mateix nom per apellido; tu, oh veneranda Iglésia, guardes el tresor del cel i de la terra, la joia de la gent pirinenca, l'insigne i meravellós monument de la fidelitat del nostre poble a la santa Fe catòlica, d'adhesió a l'eterna doctrina de salvació destinada a ser la doctrina de tots els pobles de la terra.

Amb aquest motiu, estimats germans i caríssims fills, ara a la fi d'un segle que s'acaba i al començament d'un altre que s'acosta, vos exhortem vivament a ésser dòcils a la doctrina de Jesucrist i agraïts i amants de la seva Sagrada Persona. Ell és l'única porta per a entrar en el regne del cel, i fora d'Ell no hi ha salvació; Ell és l'únic Mestre verdader dels homes, l'únic consol de l'humà llinatge, el sol metge en les malalties de l'ànima. Qui el troba a Ell troba la vida eterna. Cerquem-lo, doncs, en el Santíssim Misteri, que Ell com a penyora d'amor ens deixà, havent-lo instituït en memòria de sa generosa Redempció.

Acostem-nos amb confiança a Jesús Redemptor en el Santíssim Misteri, i com els apòstols en l'Evangeli[1] diguem-li: «Senyor, augmenteu-nos la fe.»

La gran necessitat humana és la fe. Sens ella és impossible agradar a Déu, d'ella viu el just, i per això els homes infidels a Jesucrist, coneixent el buit mortal que deixa en la naturalesa humana la carència de la fe divina, inventen fantasmes i aparences per a satisfer la fam d'esperit de la naturalesa humana. Els nostres passats, vos dèiem, caríssims germans i fills, s'alimentaven de misteris, i per això eren forts; i tots els grans homes s'han alimentat de misteris. Qui no s'alimenta d'ells, qui s'acontenta de viure amb les menuderies mundanes, se queda sempre raquític; la substància de la terra és suficient per a fer viure les plantes i les bèsties, però per a fer viure a l'home d'una manera digna de son esperit, necessita la Substància divina, i en el Santíssim Misteri, junt amb la carn i la sang de Jesús Redemptor hi ha la plenitud de la Substància divina.

Alimentem el nostre esperit amb la Substància del Santíssim Misteri i viurem de la seva pròpia vida; i com l'esperit és més fort, més durador i més intens que la matèria, més que les roques i les muntanyes, l'esperit del nostre poble serà més resistent que el Pirineu, durarà més que les grans masses granítiques, perquè la fe fa immortals les nacions.

I com el misteri de la Fe és el principi i el medi que ens ha de conduir al Misteri de la Glòria, on, caient tots els vels que ara ens tapen les coses divines perquè els nostres flacs ulls quedarien cegos de la immensa resplendor, contemplarem la mateixa Veritat, font de vida eterna; participarem de la felicitat infinita. I com una prova d'aquest desig envers vosaltres, vos donem la Nostra pastoral Benedicció en el nom del Pare †, del Fill † i de l'Esperit Sant †. Amén.

Vic, festa de la Nativitat de Nostra Senyora la Verge Maria de l'any 1900.

1. Lluc, XVII, 5.

L'ETERNA AFIRMACIÓ*

SUMARI

I. El nostre segle està esmussat amb el dubte i el pessimisme.
II. Necessitem l'eterna afirmació de Jesús, Mestre suprem.
III. Jesús no sols afirma com a Mestre, sinó com objecte de la Religió.
IV. Institucions fonamentals i lleis vitals afirmades per Jesús contra la versatilitat moderna.
V. La norma de Jesús ha d'ésser primer individual i familiar per a arribar a ser social.
VI. Jesús és la Veritat i l'Amor, el SÍ i l'AMÉN de tot.

NÓS, EL BISBE DE VIC, AL CLERO I FIDELS DE LA DIÒCESI

Quotquot enim promissiones Dei sunt, in illo EST: ideo et per ipsum Amen Deo ad gloriam nostram.

«Puix totes les promeses de Déu són en Ell (Jesús) SÍ; i és també per la nostra glòria l'Amén a Déu.»

(II CORINTIS, I, 20.)

* Pastoral de fi de segle, datada del 13 de desembre del 1900. És un clam formidable a les intel·ligències emmetzinades pel dubte a reconèixer el qui és l'Afirmació eterna, Jesucrist, per qui han estat fetes les centúries. L'oportunitat, nota característica dels escrits torrasians, és en aquest molt remarcable. És un cas d'irradiació més enllà de les fronteres diocesanes.

I

El nostre segle està esmussat amb el dubte i el pessimisme

Un amic Profeta[1] diu: «Els pares menjaren raïm agre, i els fills estan esmussats.»

Així passa amb la nostra generació. A últims de la darrera centúria i a principis d'aquesta que s'acaba dins de breus dies, hi hagué una enorme conspiració contra el Senyor i contra son Crist. A aquella situació de les nacions cristianes pot aplicar-s'hi el simbolisme de la profecia hebraica quan parla de que els potentats del món, com lleons, se reuniren i esmolaven les dents i roncaven esperant devorar a l'Ungit de Déu.[2] Assenyalaven el plaç en què devia acabar el regnat de Jesús Senyor nostre en el món, i estudiaven projectes i preparaven plans d'una nova religió, d'una religió humana (o inhumana), prescindint d'Aquell de qui ningú pot prescindir, i declaraven a l'home independent, sense subjecció, sense que ningú tingués superioritat de dret sobre d'ell.

Semblava, de consegüent, que el segle XIX devia ésser el darrer de l'Era cristiana, i, no obstant, el món civilitzat entra en el segle XX baix el nom i la sobirania d'Aquell per qui foren creats els segles, usant el llenguatge de l'apòstol Sant Pau,[3] Jesús, dolcíssim Fill de l'Etern Pare com Déu, i de la Immaculada Verge Maria com Home. Per infidelitats que hagi comès el segle XIX, per més que els pobles civilitzats hagin rebut la perversa influència d'una propaganda impia i immoral, la civilització de Jesucrist continua essent la base de la seva vida, i la Llei de l'Evangeli proclamada encara la Llei humana per excel·lència, és a dir, divina com autènticament promulgada per l'Autor de la naturalesa humana; veient en aquest mateix

1. Jeremies, XXXI, 23.
2. Psalm II.
3. Hebreus, I, 2.

any com els grans pobles de la civilització cristiana se creuen justament amb el dret d'imposar-la, com un benefici, als antics imperis d'Orient que rebutjaven la fraternitat universal de tots els pobles del món, idea portada del Cel a la terra per Jesús Senyor nostre, el gran Benefactor de la Humanitat. Però els pares menjaren raïm i molts dels seus fills estan esmussats.

La situació d'esperit de l'actual generació correspon, com és natural, als seus antecedents. La Fe cristiana sofrí una envestida poderosa, una tremenda sotragada, més per la part que hi prengueren les potestats polítiques, que no pas per la força interna de la contradicció científica. S'és dit que l'heretgia a Occident és principalment pràctica, no teòrica, especulativa o filosòfica, com a Orient, i això, que és una gran veritat, queda en evidència per l'Anticrist del segle XIX, tan diferent de l'Anticrist d'Orient, que ja existia en temps de l'apòstol San Joan, el més jove dels deixebles del Senyor. No obstant, a Alemanya, poble que en cert sentit sembla encara una mica oriental, la concupiscència de la raó especulativa ha tingut en el segle XIX una agudíssima exacerbació.

Però en aquestes nacions d'Occident, les més fermes amigues de la Iglésia catòlica, l'heretgia moderna fou eminentment pràctica, la independència de l'home: error que enganyà molt fàcilment a les nostres races que sempre justament han avorrit la tirania, i que es pot dir que mai havien reconegut altre Amo, com l'antic poble d'Israel, que son Déu i Senyor, considerant que l'home no té dret sobre l'home sinó en quant posseeix la representació de Déu.

La Fe, de consegüent, quedà molt debilitada en els esperits poc resistents, perquè la Fe és la dependència de Déu que l'home noblement professa per a fer-se independent i autònom, acollint-se filialment, adherint-se i identificant-se amb la mateixa Llum i la mateixa Vida, regint-se per son propi principi, que és Déu, sa Llei Sobirana.

D'aquí esdevingué el dubte, mena de divinitat de molts moderns, cantat per la poesia, fet font d'inspiració per les Arts, i

de la qual aquesta filosofia, que cerca no la Veritat, sinó la satisfacció de la supèrbia, fins ne teixí una mena de teologia.

En contra de l'apologia del dubte, els segles cristians fan l'apologia de la Fe, no amb paraules i raons enginyoses, sinó amb la pràctica de la vida individual, familiar i social. El dubte és la situació ínfima de l'esperit. No és res, ni afirmació ni negació; no té substància, i per això és estèril, és una carència d'existència, més ben dit, no arriba a l'existència perquè és una debilitat de l'esperit que no ha tingut força per a produir l'afirmació. El dubte no pot produir res viable, per això l'època del dubte, la nostra època, és inconsistent, d'institucions efímeres; d'elles cap arrela ni pot arrelar perquè s'edifiquen sobre una terra movedissa. Baix l'imperi social del dubte, el caràcter dels homes se torna versàtil, impedeix la serietat i la constància de la vida, perquè el dubte no té principis; no té principis ni té fi, no té una finalitat o objecte, sempre es queda enlaire, en situació inestable, en desequilibri; per això en èpoques de dubte surten tants desequilibrats, homes que diuen *sí* i *no*, contra els quals escriví ja el gran apòstol Sant Pau en la segona carta als de Corint. El dubte és la foscor, les tenebres de l'enteniment; la llum intellectual és inconciliable amb el dubte; per això l'afirmació catòlica és llum i el dubte del segle és foscor, i com la llum alegra, els qui vivim baix l'autoritat i norma de la Fe catòlica disfrutem de l'alegria de la llum, del consol de la vida, usant una frase de la Sagrada Litúrgia; i els mundans que volen viure amb el dubte, troben l'amargor de la vida, el gran buit del dubte, el nihilisme, no poden disfrutar de les grans realitats catòliques que veiem a la llum de la Fe. Nosaltres som fills del dia [1] i no de la nit.

La gran afirmació humana, el *Sí*, usant la mateixa frase de Sant Pau, la realització de totes les aspiracions humanes, el complement de la Humanitat se troba en Jesucrist.

1. I Tessalònics, V, 5.

Les dues grans malalties que pateix l'esperit modern que provenen del dubte, són l'escepticisme i el pessimisme, i elles han de constituir, per als idòlatres, del dubte, l'argument *ad absurdum* en contra de son fosc ideal. Ni l'escepticisme ni el pessimisme són dos sistemes de vida, sinó dos camins que porten a la mort, d'amargura, de tristesa i de desesperació. Doncs el pessimisme modern, que no sols té els seus filosops i artistes, sinó que sura en l'atmosfera social, i se'l té com un refinament de la civilització i es manifesta en els costums de la vida, en les publicacions de la literatura, i fins en els actes governamentals, aquest pessimisme és un vehementíssim argument contra l'excel·lència del dubte que produeix tals efectes destructius de la naturalesa humana.

L'escepticisme i el pessimisme, i fins l'anarquisme nihilista, que és la fórmula pràctica dels dos, no són altra cosa que crits dolorosos i desesperats de membres del cos social que jauen en la violenta posició del dubte, i no podent aguantar tal posició, se llencen a la major de les negacions, a la destrucció universal. Sabut és que a Europa entre els pessimistes i anarquistes, hi ha savis i hi ha prínceps, prova de que aquesta malaltia no prové de misèria material, sinó de misèria espiritual.

II

Necessitem l'eterna afirmació de Jesús, Mestre suprem

De manera que, rectament considerades les coses, l'escepticisme, el pessimisme i son fruit i pràctica fórmula, l'anarquisme, són altres tantes veus que ixen de la naturalesa humana proclamant sa pròpia insuficiència, la repetició desesperada d'aquelles invectives dels vells profetes d'Israel i dels escriptors gentílics quan demanaven al Cel i a la terra que produïssin el Just, el Salvador, el Guia de l'humà llinatge; són la demostració pràctica del gran dogma de la Religió cristiana,

de la necessitat que té la naturalesa humana de la gràcia divina. Tot lo discutible és movedís, i sols la Fe fa indiscutibles les coses fonamentals de la vida humana. La Fe o la ignorància. Una societat ignorant és més sòlida que no pas una d'illustrada sense Fe, perquè la illustració cerca naturalment les arrels de les coses, de les institucions, dels principis fonamentals de la naturalesa humana; i si no les troba en Déu, en el terreny de la Fe, aquelles institucions, aquells principis no tenen resistència ni s'aguanten; per això Sant Pau deia als de Corint: «Esteu ferms per la Fe.»

Així Nós, al dirigir-nos als nostres estimats diocesans, reconeixem també que si estan ferms és per la Fe, que si en nostres muntanyes i plans, en nostres ciutats i viles, hi ha gran multitud d'homes, quasi totes les famílies, que van fent amb pau i alegria el camí de la vida, suportant les calamitats amb noblesa, vencent els obstacles amb facilitat, és perquè porten en son cor la Fe vivífica, de la qual viu el just fent-se agradable a Déu Creador del nostre llinatge. Però com la civilització i la religió escurcen les distàncies i porten la unitat de vida entre tots els membres de la gran família humana, és clar que també en la nostra estimada i piadosa Diòcesi hi ha homes esmussats del raïm agre que menjaren els Pares, de les fallides tendències de separar la Humanitat de Déu, trencant el llaç que junta la Humanitat amb la Divinitat, que és Jesús, per medi de sa Fe i de sa Gràcia, contra el qual conspiraren homes poderosos de la centúria passada i de principis d'aquesta, havent fins arribat a abolir l'Era cristiana.

A aquests, doncs, seguint la indicació del Sant Pare, del Cap de tot el món cristià, en sa darrera Encíclica, a aquests Nos dirigim portats de l'amor que naturalment professem a tots els homes, encara que, com diu el Papa, ja no tenen quasi més que el nom de cristians, per a convidar-los a la vida de l'amor que deriva com de font abundosa de la sagrada Persona de Jesucrist. La vida sense la Fe és trista, perquè li falta finalitat i direcció; l'home sense Déu és com un gos sense amo, que va perdut i macilent i segueix als qui troba pels carrers

fins que l'esquiven; així l'home sense Déu segueix als desconeguts que l'afalaguen fins que es convenç que no li poden donar lo que li falta, la pau i el consol de l'esperit. Com Sant Pau als de l'Areòpag d'Atenes, a aquests homes, que viuen entre nosaltres i són germans nostres per la sang i pel baptisme, se'ls pot dir que tributen culte a Aquest mateix a qui diuen que no coneixen, cerquen a l'Invisible i Perfectíssim, al qui complementa i dignifica i consola a la naturalesa humana, Aquell a qui tots necessitem i sense el qual no podem passar; i Aquest se féu visible i palpable i parlà als homes, essent la mateixa paraula de Déu, el Verb etern, principi de Llum i de Vida, fet Home en les entranyes puríssimes de Maria, la Verge de Natzaret. I es féu home perquè, tenint-lo tan a prop, cadascú dintre de si mateix, puix que en Ell vivim, ens movem i existim,[1] poguéssim tractar-lo i familiaritzar-nos amb Ell, com amb un individu de la nostra família, puix que ara en la realitat pertany a la família humana i és dels nostres, dels fills d'Adam.

Afortunadament, en aquesta Diòcesi, de grans tradicions piadoses i conreada espiritualment per homes apostòlics, la ignorància de Jesús és encara ben rara; aquí no és fàcil que passi lo que refereixen d'un gran centre industrial d'Anglaterra on parlant de Jesucrist a un obrer contestà ingènuament: «No el conec, mai só treballat a la seva fàbrica.» Però de totes maneres aquí mateix hi ha moltes ànimes a les quals arriba poc la llum de Jesucrist, i és deure nostre, estimats cooperadors, difondre la claredat de la seva divina Persona a tots els esperits, perquè Jesús és tal que és impossible conèixer-lo i no estimar-lo.

Sant Jeroni, l'erudit amic de les antigues notícies eclesiàstiques, afirma que en la cara de Jesús resplendia la divinitat i s'imposava a tothom; i els fets referits per l'Evangeli sembla que confirmen la idea d'aquell sant doctor. Tothom el seguia,

1. Fets, XVIII, 28.

tothom esperava la seva paraula de consolació, més que no pas la terra seca espera la vinguda de la pluja; i sa paraula s'estenia per aquelles multituds i quedava gravada en el seu cor; i com una centella de foc va encenent un canyar, així la paraula de Jesucrist encengué als pobles en l'amor de Déu invisible i infinit.

Els més admirables atributs de Déu se feren visibles i palpables en la Persona adorable de son Enviat. Si s'estengué la seva doctrina és perquè és doctrina de misericòrdia, i la misericòrdia és com l'oli, que va estenent-se i penetrant, i per això Jesús és Crist o Ungit, perquè sa paraula sobirana, divina, s'endinsa en l'home, el penetra, l'ungeix, li dóna un nou ser, el regenera, li comunica una semblança d'Ell mateix i, de consegüent, el divinitza.

Ell és, per excel·lència, el Mestre de la Humanitat. Les grans qüestions divines i humanes les resol d'una manera diferent dels altres homes, dels mestres humans. No gasta procediments científics, no usa tecnicismes, no pren ni té cap aire de filosop, no és literat, ni mai ha freqüentat l'escola, ni Ell ha posat escola; però sí que sa escola és tot el món i vol que s'hi comprenguin tots els homes. Els filosops antics havien discorregut amb gran profunditat, discutit amb subtilesa, amb una especulació admirable arribaren a les arrels del pensament humà, però no s'imposaren a la Humanitat.

Amb Plató, amb Aristòtil, amb Kant, tot autor hi discuteix; els principis de Jesucrist són indiscutibles. Ningú gosa discutir amb Jesucrist, se l'admet o se'l rebutja; però amb Ell ningú s'hi vol amidar. Se posaria en ridícul qui ho volgués fer; evidentment Ell és Infinit; i comparar-se, amidar-se amb l'Infinit és ridícul. Potser Kant en algun sentit s'hauria pogut amidar amb Aristòtil; si algú per savi que fos, encara que posseís la més admirable intuïció, volia comparar-se amb Jesucrist, el món pensaria que el tal havia perdut el judici. Entre tots els homes que ha produït la terra Jesús és l'únic, perquè és el Fill Unigènit de Déu, Aquell a qui esperaven la Profecia i la Filosofia: el Mestre indiscutible. Cap comparació d'home a

home. Els qui escriuen història filosòfica o literària comparen i estableixen parallel entre Plató i Aristòtil, entre Aristòtil i Kant, entre Dant Alighieri i Goethe, entre Homer i la primitiva poesia medieval; però a Jesús no se'l fica en tals històries. Ell cap solament en la Història de la Humanitat assenyalant el punt màxim d'elevació d'aquesta, el cim que toca al cel, L'home juntant-se amb Déu, l'Home-Déu. És un home, però no sabríem en quina categoria humana collocar-lo: no és un filosop, ni un legislador, ni un artista, ni un sociòleg; és únic en sa categoria perquè és Déu. A dreta llei ni se'l pot comparar amb els fundadors de religions que hi ha hagut en el món, perquè Ell no fundà la Religió, i Ell que es declarà Déu mai se manifestà fundador de Religió, ni els seus deixebles el predicaren tal. Al revés, tots els esforços de l'eloqüència de Sant Pau, lo mateix a Judea que a Grècia, tots sos allegats per a demostrar el dret que tenia a predicar la bona nova, se dirigien a provar que l'Evangeli no era una nova religió, sinó una declaració i ratificació de l'eterna religió natural desfigurada pels gentils i la realització i compliment de la revelació hebraica. Jesús no és el fundador de la Religió, sinó l'objecte d'ella.

III

Jesús no sols afirma com a Mestre, sinó com objecte de la Religió

Per això abans que tot Jesús ha d'ésser adorat. No és prou que sia proclamat Mestre. Quan vivia i estava visiblement en el món, fins els seus enemics l'anomenaven Mestre; l'home sense Fe pot també així anomenar-lo; son magisteri passat i actual és un fet físic, subjecte als sentits, i, de conseqüent, s'imposa fins a l'home animal. El mateix Judes quan el besà per a designar-lo als qui l'anaven a prendre en l'hort de les Oli-

ves li digué: «Mestre, salut.»[1] Però aquest Mestre és diferent de tots els altres, perquè aquests eduquen, perfeccionen les potències, les facultats humanes; cada un té la seva especialitat i cultiva una aptitud diferent de l'home; hi ha homes privilegiats que han adquirit potències, habilitats múltiples; però la influència dels mestres s'exerceix sempre sobre les potències humanes, no arriba més endins, al ser de l'home. Jesús, el Mestre diví, obra no sobre les potències de l'ànima, sinó sobre la seva essència.[2] Per això transforma l'home, el fa un ser diferent que abans, li dóna una vida distinta; i aquest fet d'ordre moral és evident, i el llenguatge humà format pel bon sentit dels pobles civilitzats l'ha reconegut, li ha assenyalat una categoria real, no purament ideològica, en el món moral, i l'ha registrat amb el nom de *conversió*. Per això la celestial disciplina de Jesús és regeneradora, engendra de nou a l'home. Això és lo que no sabia entendre Nicodemus [3] quan, admirat, li preguntava a Jesús com un home vell podia tornar a nàixer; i això que costa d'entendre quan no es té la perspicàcia de la Fe, aquest transformisme prodigiós, és molt més demostrable per l'experiència que no pas el transformisme de les espècies animals, que és avui la moda científica d'un gran nombre. Aquest transformisme, la conversió de la forma animal o mundana en la forma cristiana, obrada en un mateix individu, no per llargues generacions seleccionant-se, sinó en poc espai de temps, no és rar de veure's en la vida social, i el gran poeta alemany, tan reprovable en molts punts, ne reproduí una admirable pintura en la persona de Maria d'Alexandria, o sia de Maria Egipcíaca.

Per això repetim que Jesús, abans que tot, ha d'ésser adorat. La disciplina cristiana comença per l'amor. La ciència de salvació és una ciència del cor. La manera com s'aprèn no pot explicar-se, però sí la manera de disposar-se per a quedar re-

1. Mateu, XXVI, 49.
2. Div. Thom., 1-2, quaest. 110, art. 4.
3. Joan, III, 4.

estit de la Llum de la Paraula sobirana. Com no ve dels homes, no s'adquireix per procediments humans, sinó mediant sinceritat i la simplicitat del cor. Quan nosaltres despullem nostre esperit de les mundanes impureses, del baf de les nostres concupiscències, la revelació de la ciència celestial, la manifestació de la Sabiduria divina, l'adquisició de la Llum sobirana i transformadora és fàcil a l'ànima de l'home. Estima a Jesús i trobaràs tot lo que necessita la teva ànima, perquè Ell diu: «Si m'estimeu a Mi, sereu estimats pel Pare celestial».[1] I, en efecte, amb l'amor de Jesús tot el bé entra en l'ànima, la puresa, l'energia, la perspicàcia, el consol i, sobretot, la docilitat. La docilitat, en son verdader i etimològic sentit (*docere*), significa la facilitat d'aprendre, l'acceptació sense violència de la voluntat d'un altre. La Fe és la docilitat a la paraula de Jesús,[2] a la paraula de la Iglésia, que és sa representació en la terra; però aquesta docilitat suavíssima, dolça i illuminadora prové de l'amor, del respecte, de la confiança, de l'alt concepte de sa Persona, que ingènuament imposa una submissió agradable. Per això la Fe en Jesucrist, la docilitat a sa paraula no lliga l'enteniment; el deslliga i l'alça d'arran de terra, on domina la boira tenebrosa, i el transporta a les regions serenes i lluminoses; no el lliga, l'uneix a la Veritat.

L'aliança de l'home amb la Veritat primera, que és Déu, li dóna una gran soliditat d'esperit; per això aquella filosofia del *sí* i del *no* no ha arrelat mai en els països catòlics, almenys com a doctrina teòrica, si bé desgraciadament ha inficionat tota la vida intellectual i social. A un home que fa tots els capers mai l'ha respectat l'opinió sensata. *Est est, non non,* diu l'Evangeli,[3] és a dir: «Sí o no.» No obstant, el nostre segle ha vist molt honrada una doctrina, ja té antecedents en segles anteriors, que no fa distinció entre el *sí* i el *no* declarant-los conciliables, i sobre aquest fals principi ha consti-

1. Joan, XIV, 21.
2. Joan, VI, 45.
3. Mateu, V, 37.

tuït una escola filosòfica. Ara no tractem de filosofia; però aquesta doctrina enervadora de l'esperit s'és estesa i sura en l'atmosfera social. Sembla que hagin desaparegut els contrastos. Lo moral i lo immoral, la pietat i la impietat, lo verdader i lo fals, tot sembla que sia u; i, no obstant, nosaltres devem treballar perquè prevalgui la Veritat, la Bondat i la Bellesa. La duplicitat d'esperit[1] fa a l'home inconstant i sense direcció fixa; el qui fa cara a tots no mereix confiança, quan l'home admet indistintament idees contràries i els dóna igual valor, diem que aquell home no té criteri.

IV

Institucions fonamentals i lleis vitals afirmades per Jesús contra la versatilitat moderna

És clar que deu haver-hi un criteri humà, universal, constant, que serveixi de llaç d'unió espiritual a tot el llinatge, de base moral a la societat universal dels homes per a arribar a la fraternitat entre tots ells, que és lo que es proposa la civilització que capitaneja Jesús Senyor nostre. Deu haver-hi, i de fet hi ha, institucions fonamentals, emanades del Criador, que constitueixen l'organisme essencial de la societat humana: l'autoritat, la propietat, el matrimoni. Hi ha d'haver un criteri sobre l'organisme social; si no, és impossible la unitat moral dels homes; aquelles institucions podran variar en ses condicions externes, però en si mateixes, en sa essència, són necessàries per a la vida civilitzada, i, no obstant, el segle XIX ha oït i ou doctrines que les anihilen. Treta la finalitat que a la vida humana donà Jesucrist, la veneració a sa doctrina divina, si no existeix la gran afirmació de la Fe, que declara sagrades les essències d'aquelles tres institucions, entregades

1. Jaume, I, 18.

a les disputes dels homes quedaran somogudes i debilitades, entrant en descomposició l'organisme social. Per això dèiem que la vida social en un poble civilitzat i ilustrat exigeix la Fe, la gran afirmació, la convicció de que aquelles tres institucions fonamentals de la societat humana tenen ses arrels en la mateixa Potència creadora.

Per això tot el món ha respectat la paraula de Lleó XIII quan en ses encícliques ha tractat de l'autoritat, de la propietat i del matrimoni. Fins els pobles i els prínceps que viuen separats de la seva autoritat, han acatat la paraula pontifícia. S'ha reproduït l'escena de quan Jesucrist predicava per la Judea que els pobles l'oïen ensenyar *sicut potestatem habens*;[1] ningú ha protestat contra l'ensenyança, contra la potestat del Summe Sacerdot del Cristianisme de legislar en tal matèria; tothom, fins els separats de la Iglésia catòlica, han reconegut que aquells principis, que aquelles institucions queien baix la jurisdicció pontifícia, és a dir, divina. L'instint social ha comprès la necessitat d'aquella sanció sobrenatural, perquè el Papa no és un doctor ni un sociòleg, sinó el representant de Jesucrist en la terra. Per això és indubtable que el segle XIX, en lo que pertoca a l'ordre de les idees, als homes de talent i als homes de govern, fou menys cristià en sos principis que a sa fi. És cert que els pobles estan més esvalotats, però també és cert que han sentit l'atracció de Jesucrist, de son Cor amorós. I havem d'esperar que el moviment de regrés a Jesucrist que es manifesta en els homes electes de la societat civil anirà en augment i es generalitzarà en el poble. La moda moderna de la impietat, com totes les modes, començà en les classes literates i aristocràtiques, i després ha arribat i s'és estès pel poble.

Lleó XIII en sa última Encíclica afirma que els homes, després que han conegut a Crist, si se separen d'Ell, són pitjor que els qui mai han conegut a Déu, i fins li són més ene-

1. Mateu, VII, 29.

mics. Així ens ho demostra l'experiència social de nostres dies. Quan la civilització ja és vella i revella en l'humà llinatge; quan, com el Sol, ha anat fent son curs d'Orient cap a Occident i ha escalfat amb sos raigs benèfics tants i tants pobles d'Asia, d'Africa i d'Europa; quan nosaltres, els homes del segle XIX, ens gloriem d'éssser hereus de grans tresors literaris, filosòfics, científics, legislatius i socials; quan passem una gran part de la vida treballant per a enriquir-nos amb dits tresors; quan ens considerem posseir un grau molt alt en la vida de la civilització; ens trobem en que, segons molts dels moderns, estem enganyats, perquè encara s'han de discutir les bases i fonaments de la societat i s'ha de resoldre sobre el particular, i el punt no està prou discutit, puix la religió, l'autoritat, la propietat i el matrimoni no són tals bases socials, ni beneficis pels homes, sinó mentides, injustícies i destorbs. Que cal fer nova la societat abatent a ferro i a foc lo existent, perquè amb ses injustícies clama venjança d'una gran part de la Humanitat. I encara que els qui ho diuen en aquesta forma bàrbara no sien molts en comparació amb lo restant del llinatge, no obstant, en l'ordre de les idees, amb el llenguatge refinat de la civilització, en els costums públics dels grans centres de població, en la pràctica de la vida és indubtable que el respecte a la Religió, a l'autoritat, als béns del pròxim, a la santedat del matrimoni, ha minvat d'una manera horrible.

«Els pares menjaren raïm agre, i els fills estan esmussats.»

Totes les grans institucions i principis exigeixen sacrificis, abnegació i repressió de les pròpies concupiscències. Per a acceptar-les i practicar-les, de conseqüent, l'home necessita força, virtut o energia. Sabut és que virtut i energia, segons la sabiduria grega i cristiana, significa lo mateix; i quan han vingut les predicacions del *sí* i del *no*, l'exempció d'una llei racional que dirigeixi el procediment del nostre esperit, la conseqüència pràctica és la indiferència, la licitud de promiscuar el bé i el mal, l'esborrar la mateixa diferència entre el bé i el mal, la coexistència del *sí* i del *no*, de què es queixava

Sant Pau, i, de conseqüent, la versatilitat dels homes, i la inconstància de l'ordre social, puix que es funda en una base racional contradictòria. Jesucrist Senyor nostre expressà la incompatibilitat del *sí* i del *no* amb formes populars, senzilles i a tothom evidents, com solament ho sap fer la Sabiduria divina, qui com el sol ha d'illuminar, no sols als instruïts, sinó també als illetrats. Això és un do que no ha tingut ningú més que Ell, que té la predestinació eterna d'ésser el mestre de tots els homes i de tots els segles. «Ningú pot servir a dos senyors que manen lo contrari;[1] no hi ha aliança possibe entre la llum i les tenebres».[2] L'afirmació de la Veritat és llum, la negació és tenebres; el dubte a lo més és un indecís crepuscle que no pot durar, ha d'acabar en nit o en dia. ¿Estem en un crepuscle? La indecisió no pot durar. La Humanitat ja ha dit *Sí* quan d'ella ha germinat Jesucrist, que vingué de Déu a refonamentar la Humanitat: el món moral se funda en el *sí*, els diferents estats de la vida humana, els contractes particulars, els pactes internacionals, les regles jurídiques que governen els pobles, la confiança en la conseqüència del pròxim, les obligacions de família, tot és una afirmació. Al principi, Déu separà en el món físic la llum de les tenebres: en la plenitud dels temps, Jesucrist separà la llum de les tenebres en el món moral; però una època de dubte significa barreja de llum i de tenebres, confusió, de conseqüent, falta d'organització social, perquè el dubte no és susceptible d'organització, ni principi d'edificació; ningú edifica sinó en ferm, i la vida humana, que és una gran realitat, no pot fundar-se en una incertitud.

Per això l'apòstol Sant Pau amb llum divina escriví que Jesucrist era el *sí* i l'*amén*, és a dir, la base, el complement, la consumació de la Humanitat en l'ordre moral. — ¿Pot arribar a més alt que a ésser deïficada? — Això no vol dir que la

1. Lluc, XVI, 13.
2. II Corintis, VI, 14.

Humanitat quedi estancada; no hi queda ni hi pot quedar, i mai ningú ha manifestat el moviment continu de la civilització, del curs de la Humanitat a la terra com els teòlegs escolàstics amb la fórmula insuperable que donen del temps, de la vida terrenal, al dir que és *nunc fluens*, un *ara*, que sense interrupció se va desplegant; però aquest desplegament, com totes les coses que existeixen, ha de tenir una llei que és Jesucrist, en virtut dels principis de la qual la Humanitat ha d'anar fent son camí sobre la terra. Les lleis de les coses deriven de ses pròpies essències i estan en elles contingudes; les coses són una reproducció del primer i típic ser de l'espècie individualitzat i concretat en pròpia vida. Jesús [1] és l'exemplar amb qui deuen conformar-se tots els homes, i en Ell està contingguda la llei, la fórmula de la vida humana, perquè Ell és Font de vida, puix és el Verb de Déu, per qui fou fet l'home, i a sa manera el contenia dintre de si perquè en Ell tot lo que després ha sigut criat era vida, segons l'admirable explicació de la vida divina i humana que dóna l'evangelista Sant Joan. Aquesta és l'eterna predestinació de Jesucrist; ésser el primer entre els homes, als qui Ell, Fill Unigènit de Déu, féu fills per adopció, identificant-se de tal manera amb el llinatge d'Adam, que amb ell vol tenir unitat de vida, fins al punt de que el ritme vital de la Humanitat sobrenaturalitzada no solament és un ressò de la Vida divina del Verb etern, sinó el mateix idèntic ritme, perquè la Sagrada Teologia ens ensenya que tots els homes units amb Jesucrist, amb els llaços de la Fe i la Caritat, són un sol cos vivent, i, de conseqüent, la llei de la vida és idèntica entre el cap i els membres.

Tots els bons cors aspiren a que en el món regnin les lleis divines, la Veritat i l'Amor, que elles sien les qui regeixin a la Humanitat. Mes aquestes lleis el món modern no les entén, i conceptua que són com línies exteriors de l'arquitectura humana, proporcions de masses i de materials, distribució dels

1. Romans, VIII, 29.

cossos de l'edifici social; i la Veritat i l'Amor que han de regir al món perquè en ell regni la Justícia i la Pau, són lleis de vida, no regles polítiques, ni ordenances ciutadanes, ni un codi econòmic que reguli la distribució de la Substància material; són una cosa molt interna de la Humanitat, són una cosa que no va de fora a dins, sinó que de dins va a fora, lo qual expressà divinament Jesucrist[1] quan digué: «El regne de Déu està dintre de vosaltres.»

Aquests moderns estan en verdader retrocés, tornen a la societat rudimentària dels antics temps, als principis legislatius de Moisès, a la reglamentació externa, volent fabricar la societat humana; i obliden el gran principi de Jesucrist, l'essència de la nova Llei que portà a la terra i no volgué deixar gravada en taules de pedra o de bronze, sinó en les taules del cor de l'home. Ni volgué escriure cap codi perquè els Evangelis no són cap codi, sinó memòries divinament fidedignes de sos fets i de sa doctrina, i les compilacions canòniques són lleis executives d'aquells principis que Ell sembrà en la consciència humana. Se fià més dels homes que no pas els mateixos homes, que lliguen amb vincles externs i lleis de força.

V

La norma de Jesús ha d'ésser primer individual i familiar per a arribar a ser social

Per això, caríssims, amb motiu de començar una nova centúria, recordant l'adagi popular: «Any nou, vida nova», en un temps en què els homes se preocupen massa del curs de la vida social, de sos incidents, conflictes, prosperitats i possibles desastres, en què tothom discorre o almenys parla per a arreglar l'Espanya, i se preocupen massa poc de si mateixos, vo-

1. Lluc, XVII, 21.

lem cridar la vostra atenció alçant la nostra veu pastoral per a recordar-vos que el major bé que un cristià, que un ciutadà pot fer a la societat a què pertany, és fer-se un membre digne d'ella. Vos exhortem, i voldríem poder-ho fer amb l'eficàcia de les paraules d'un Sant Pau, a treballar en la perfecció social sobre dos elements essencials de la mateixa, vosaltres i les vostres famílies.

Així assegurareu la vostra salvació, la vostra sort eterna, que depèn de vostra vida actual, de la justícia del vostre cor. Ni els àngels són purs en la presència del Jutge Sobirà; i nosaltres vivim en un món d'impuresa i necessitem vigilar i pregar per a deslliurar-nos de les seductores concupiscències, sirenes encantadores que en el món modern se vesteixen i endeguen amb tota l'elegància i riquesa imaginable per a disfressar la turpitud i enormitat de si mateixes. La finura de la civilització fa més temibles als enemics de l'ànima, i més fàcilment se cau en la perdició. El dimoni, armat de la civilització, disfressat a la moderna, valent-se de la riquesa i de l'elegància, s'insinua molt fàcilment en el cor dels homes i hi regna com a senyor. Sant Pau[1] advertia als seus fidels de que es disfressava d'àngel de llum. Aquells fidels, pròxims encara als dies de la vida i passió del Redemptor, vivien una vida mística, i el dimoni se disfressava, per a temptar-los, d'apòstol o de profeta; els nostres fidels, fora d'un petit nombre consagrats totalment a Déu, constituint ja una immensa societat escampada per totes les cinc parts de la terra, viuen per la mateixa força de les coses en tracte i comunicació contínua amb el món, i, de consegüent, l'enemic del llinatge humà per ells se vesteix a la moda corrent. De maneres diferents tempta al sacerdot o religiós, al comerciant o industrial, al polític o home de carrera, al ric que al pobre.

La societat cristiana, l'actual civilització, trets els elements d'injustícia i de corrupció que mai se podran eliminar en-

1. II Corintis, XI, 14.

terament d'ella, encara que, no obstant d'això, havem de treballar contínuament per a expellir-los del cos social; la societat cristiana, diem, s'anà formant per espai de segles, treballant principalment l'Esperit de Déu en fer homes i famílies cristianes. I les coses han de restaurar-se amb la virtut dels mateixos principis amb què foren fetes.

Aquest moviment de perfecció social de què us parlàvem que va de dins a fora, aquestes lleis divines que han de formar l'estructura de la Humanitat, la llei de la Veritat i la llei de l'Amor, al considerar-les en les èpoques que ens han precedit, se veu evidentment com han sigut una aparició en l'ordre públic i social de lo que hi havia dins dels cors dels homes i en l'interior de les famílies. La santa Mare Iglésia féu l'Europa i les altres parts del món civilitzades. Amb sa calor divina, amb la pietat cristiana, educà als homes, extirpà els vicis de l'antiga civilització gentílica i de la barbàrie dels pobles septentrionals que invadiren el migdia, ilustrà son enteniment, ordenà els afectes del seu cor; Jesucrist fou (i és) l'exemplar que els proposava per a conformar-s'hi, i amb el transcurs dels segles aparegueren en la vida social les virtuts que, d'individuals i domèstiques, se convertiren en públiques, i els pobles en sa vida política se mostraren pobles cristians, regint-se per les lleis de la Veritat i de l'Amor, perquè aquestes lleis imperaven en el cor dels ciutadans.

Nostre país, que tingué una vida pública tan admirablement harmònica, és un evident exemple de lo que acabem d'escriure.

No fou la llei, sinó la gràcia, la que donà ser i forma als pobles cristians en els bons temps de sa història, en l'època de la vida corporativa i social i d'equilibri entre tots els elements polítics; perquè tots els qui teniu alguna instrucció històrica sabeu que aleshores governava més que la llei el costum, i el costum ix de la pràctica de la vida; i el motor de la vida cristiana, el principi directiu i efectiu d'ella és sobrenatural, és l'Esperit Sant.

Per això vos exhortem, caríssims germans i fills, a esperar més en la gràcia de Déu que no pas en les lleis dels homes, i ja que no estigui a la nostra mà el canviar aquestes quan no sien cristianes, treballem contínuament en l'edificació de costums públics en conformitat amb els principis de l'Evangeli, que si les lleis de la Veritat i de l'Amor imperen en la vida dels ciutadans, un dia imperaran en el vida de la ciutat.

VI

Jesús és la Veritat i l'Amor, el «Sí» i l'«Amén» de tot

La Veritat i l'Amor són de procedència divina; Déu se comunica als homes per medi de son Verb etern, i per això Jesucrist és el llaç que uneix Déu amb els homes, el Mediador essencial i imprescindible, amb qui devem estar en continu contacte. Sant Pau[1] ens exhorta a que ens vestim de Jesucrist. La Fe i la Gràcia són els vestits de l'ànima cristiana, són la Veritat i l'Amor que per medi de Jesucrist s'han fet assequibles a tot el llinatge humà. Ell sol té el poder de comunicar-se amb tothom; la veu de l'Esperit diví se fa oir per tot el món; una veu d'home no s'imposa, la de Déu és entesa en totes les llengües, i els qui l'escolten i l'admeten en son cor queden revestits de llum i d'amor. El cristianisme no és altra cosa, quant a les operacions que exercita en l'home, que llum i amor; i per medi d'aquestes sempre Déu s'ha comunicat als homes, perquè tot lo que procedeix del Pare és Veritat i Caritat, i aquestes són les úniques riqueses espirituals. Per això les demanem a Déu; i el Sant Pare, a l'ordenar la celebració d'una festa a la mitjanit que està entre el segle XIX i el segle XX, ens exhorta a fer una pregària de llum i d'amor, manant-nos cantar l'himne *Veni Creador Spiritus.*

1. Romans, XIII, 14.

Però l'Esperit de Déu ens ve per Jesucrist; Ell és qui l'introdueix en el món, Ell prometé [1] que un cop fóra al Cel l'enviaria a la terra. La Veritat precedeix a l'Amor; per això el món ha d'admetre a Jesucrist, que és la Veritat de Déu, si vol gaudir de l'amor de Déu, que és l'Esperit Sant. L'home per a viure necessita de llum i de calor, però abans de tot necessita viure, i la vida radical del cristià és la Fe. El just viu de la Fe,[2] i el qui creu, posseeix el principi de la vida eterna. La vida és una gran realitat, és una afirmació, així com la mort és una negació. Per això Jesucrist, la seva Fe, és vida, perquè és el *Sí* i l'*Amén* de què parla Sant Pau, l'eterna afirmació de la Veritat divina; i aquest *Sí* de la Fe cristiana l'ha de repetir l'home qui vol viure vida espiritual. I els segles que van succeint-se, per a ésser cristians, han d'adherir-se al Mestre de la Veritat, a Jesús, Déu i Home verdader, i acceptar les seves ensenyances, la santa Fe catòlica, que és la seva paraula sobirana tramesa als fidels pel ministeri infallible de la Iglésia, assistida de l'Esperit Sant, qui la preserva d'errors i l'encamina secretament per les vies de la Veritat segons les promeses del diví Redemptor. I els segles continuaran oint al Verb de Déu, a sa Paraula sobirana, que en la plenitud del temps vingué a la terra i a mitjanit inundà de llum el firmament dels homes; i la Paraula creadora i omnipotent que dóna un nou ser als homes, revestint-los de Llum i d'Amor, i és la virtut i l'ornament del cel i de la terra, ressonarà de centúria en centúria fins a la fi dels segles, i a l'eterna revelació cristiana feta per Jesús, tots els segles respondran *Amén*, i als dinou segles que han dit *Amén* a la Paraula del Senyor s'hi afegiran els esdevenidors, fins que arribi el dia de l'Eternitat, en què se celebrarà la victòria de l'Anyell immaculat, davant del qual se postraran els àngels i els homes i cantaran tots plegats aquell admirable *Amén* que oí Sant Joan en sa Revelació o Apocalipsi.[3]

1. Joan, XVI, 7.
2. Gàlates, III, 11.
3. Apocalipsi, VIII, 12.

Qué Déu Senyor nostre, caríssims germans i fills, vos concedeixi la santa felicitat cristiana en les pròximes Pasqües de la Nativitat del Senyor i en el principi d'any i de segle, essent això solament principi de la Benaurança perdurable que, tot donant-vos la Nostra Benedicció, vos desitgem en nom del Pare †, del Fill † i de l'Esperit Sant †. Amén.

Vic, 13 de desembre de 1900.

LA POTÈNCIA DE LA CREU *

SUMARI

I. La Quaresma, institució perenne de mortificació i de recolliment.
II. El verdader problema de la vida.
III. Jesús resol aquest problema per la Creu; el món pel plaer.
IV. La bancarrota de la ciència i el triomf de la Creu en la direcció de l'esperit.
V. El fracàs de les forces mundanes porta a la degradació.
VI. La Creu és el sosteniment de la Humanitat i el centre de la civilització.
VII. Exhortació a seguir la sabiduria de la Creu.

NÓS, EL DR. D. JOSEP TORRAS I BAGES, PER LA GRACIA DE DEU I DE LA SANTA SEDE APOSTÒLICA BISBE DE VIC

Al venerable Capítol de la Seu, als Arxiprestos, als Pàrrocos i demés Clero, tant secular com regular, a les Religioses i a

* La primera Quaresma del segle XX (1901) suggereix al Prelat la idea d'un culte més intens a la santa Creu, mitjançant la mortificació de la carn i el recolliment de l'esperit, que ja constitueixen els clàssics exercicis de pietat del temps quaresmal. El final de la centúria passada i els inicis de la que comença són estimulants ben poderosos a la reflexió per a l'home modern, fàcilment lleuger i distret. I el zelós Pastor no els deixa perdre, per a inculcar la perfecció de la vida cristiana.

tots els fidels del Nostre Bisbat, pau i salut en Nostre Senyor Jesucrist.

Ego si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad meipsum.
«Quan seré enarbolat sobre la terra, tot ho atrauré cap a mi.»

(JOAN, XII, 32.)

I

LA QUARESMA, INSTITUCIÓ PERENNE DE MORTIFICACIÓ I DE RECOLLIMENT

La Quaresma és una gran institució de la Sabiduria cristiana. Van passant els segles i ella persevera. Hi ha molta diferència dels nostres temps als temps de Jesucrist Senyor nostre i del Precursor Joan Baptista, els quals començaren a publicar la Llei de gràcia amb la predicació de la penitència; hi ha molta diferència del país de la ribera del Jordà al país de l'Ebre, del Sena o del Tàmesis; però per diferència que hi hagi d'aquell temps i d'aquell país, al nostre segle XX i a l'Europa moderna, la penitència i la Quaresma del Redemptor i del Precursor, i dels seus deixebles, és la mateixa penitència i la mateixa Quaresma: se funda en idèntics principis, encara que les nostres observances i mortificacions sien en gran manera més suaus que les que practicaven aquells antics deixebles de la Veritat.

L'objecte de la Quaresma és facilitar que en l'home domini la Veritat, una preparació de la salvadora Veritat. La sensualitat i la vanitat s'apoderen fàcilment de nosaltres, i ens enganyen portant-nos per camins falsos; per lo qual ja el Profeta[1] increpava als fills dels homes dient-los: «¿I fins a quan amareu la vanitat i cercareu la mentida?»

1. Psalm IV, 3.

La sensualitat ofega l'esperit, i la vanitat el treu de vereda portant-lo per agradables i mentideres fantasies; totes dues relaxen a l'home, l'aflueixen, el deixen menys home, menys apte per a les grans empreses.

La Religió cristiana proposa als homes una gran empresa; Jesús, son diví Mestre, vingué al món per a facilitar-la i per a ajudar-los a obtenir-la: el regne dels cels, veus aquí, caríssims germans i fills, la conquesta que ens proposa. Tot l'Evangeli no té altre objecte que aquest, i la disciplina ensenyada pel Messies als homes se dirigeix a donar-los energia de vida, força de voluntat, fixesa de principis, caràcter reflexiu i submissió, respecte, amor i oració envers l'Omnipotent Senyor de totes les coses, mediant tot lo qual ens havem de fer dignes de la felicitat eterna.

I dins del pla de vida donat pel Redemptor als qui volen seguir el camí de la salvació, la Quaresma representa un paper molt important. La Iglésia l'ha revestida de certes solemnitats externes, els sants l'han practicada amb un rigorisme admirable, els homes evangèlics pertot arreu del món, des de la trona de les més populoses ciutats com des de la parròquia rural de la muntanya, han clamat per sa observança i han predicat sos dos elements essencials: la mortificació de la carn i el recolliment de l'esperit.

Per desgràcia, l'observança quadragesimal ha minvat terriblement; el poble cristià ha sofert la influència de l'augment de la riquesa, de la multiplicació dels goigs materials i el desvaneixement que porta la falta de vida recollida. En altres pobles potser el perill d'aquest desvaneixement no és tan gran; però entre nosaltres els meridionals perilla que la falta de la concentració cristiana no porti una gran superficialitat en els caràcters que es tradueix en la lleugeresa i inconstància de la vida. La fe cristiana i la gràcia divina, de la qual aquella és el primer pas, són igualment necessàries a tots els homes per a salvar-se; però externament, en l'ordre de la vida pública, els nostres pobles d'imaginació més viva i de passions més ardents senten a faltar més aquella influència sobrenatu-

ral, i així s'explica el fet de que en aquestes nacions catòliques hagi coincidit el fet de la decadència de la professió de vida catòlica amb la decadència de la vida política i de la influència internacional en el moviment públic de la civilització universal.

Però ara Nós no volem tractar d'aquest assumpte; prediquem la santa Quaresma als fidels cristians, i el nostre objecte és solament fer-los veure la influència eficaç i favorable que exerceix sobre nosaltres la contemplació del gran misteri de la Redempció humana, la gràcia de la Creu, principi generador de la Quaresma cristiana.

I en aquest punt convé fixar-se en que la Sabiduria divina, que ha instituït la Quaresma com una observança convenient als homes, està corroborada per la Sabiduria purament humana. En el món sempre hi ha hagut homes qui s'han preocupat del bé, d'elevar els costums, de rectificar les idees, d'ennoblir els sentiments, de fortificar la voluntat; i aquests savis pertot arreu han ponderat l'eficàcia que per a millorar als homes té l'exercici de la mortificació de la carn i del recolliment de l'esperit, i és molt sabut que els antics filosops de tot arreu del món ens han deixat lliçons admirables ensenyant-nos de reprimir els sentits i de cercar en la inquietud i en la soledat de l'esperit la serenitat i encert del nostre enteniment.

II

El verdader problema de la vida

Però ¡pobra sabiduria humana!: atacada d'una mena d'esterilitat, els seus nobles esforços no produeixen efecte més que sobre un petit círcol, i no es generalitzen estenent-se per la humanitat; careixen de força edificativa, se queden en la regió de la intelligència i no arriben a formar costums, ni a fer prevaler en la vida la prudència, la justícia, la fortalesa i la temperança.

Ella és incapaç de fer cara a la procacitat mundana; la fermentació de les passions desfrenades, la força brutal dels vicis, l'efervescència de la imaginació encesa per totes les concupiscències, no sols sedueixen als homes, sinó que se'ls imposen, i la seva intelligència queda disminuïda i la seva voluntat flaca; i lo mateix el mundà antic que el mundà modern s'agenolla davant de les seves passions, transformades en simbòlics ídols, rendint-los el tribut de tota la seva vida, oferint-los l'encens de sos sentiments, de ses simpaties, de son cor. La passió, el vici, la concupiscència, tant de la carn com de l'esperit, és més forta que l'home i el venç; per això l'home s'agenolla a sos peus i la proclama son déu. Els llibres sapiencials de les Sagrades Escriptures ens descriuen amb exactitud meravellosa la gènesi de la idolatria en el cor dels homes; i com en el món no hi ha res nou, i la Humanitat en el curs dels segles va repetint-se a si mateixa, aquella germinació espontània de la idolatria la veiem avui reproduïda en poetes, en artistes, en filosops i fins en la pràctica de la vida social; i els imponents espectacles de la naturalesa, el gros terrabastall intern de les grans passions, la força volcànica de les concupiscències, les parcials revelacions de la Bellesa, la llum llampeguejant entre tenebres de l'enteniment de l'home pervertit, ara veiem també com engendren, disminuïda la fe en nostre gran Legislador Jesús, una literatura, un art, una vida pràctica, regint-se no segons l'eterna Llei divina, sinó per la llei del pecat, que ha arribat a ésser la llei d'una gran part dels homes.

I ara, caríssims germans i fills, anem a parlar un llenguatge que potser vos sembli que no és propi d'una ensenyança pastoral, sinó d'un escrit científic; però és necessari aclarir les idees, i a la confusió mundana contraposar-hi la illuminació de la Veritat, encara que sia necessari pujar a les altures de la filosofia. ¿I per ventura els Doctors i Sants Pares de la Iglésia no han tractat de filosofia divina a la doctrina evangèlica?

Tota la qüestió humana, totes les lluites socials, lo mateix les controvèrsies dels socialistes i comunistes que les predicacions dels homes apostòlics, totes tiren a un mateix objecte: a resoldre el problema de la vida. I aquest problema consisteix en determinar el sistema de vida que els homes han de seguir aquí a la terra. Qui és el boig i qui és el savi: si l'home que posa son cor en el món i en sa substància material i en el plaer de la satisfacció de les passions del cos i de l'ànima, o el qui el posa en la contemplació de la Veritat, font de la vida i de salvació; l'etern problema dels homes que els antics plantejaven en la forma d'en què consistia la felicitat o benaurança.

Lo present, lo temporal, lo que afalaga als sentits i diverteix a la imaginació, és lo que sedueix a la major part dels homes, sense preocupar-se de la Veritat o de la mentida de tals coses. La gent actual se preocupa poc de la Veritat; son ídol és el goig; és escèptica, i com Pilats, al parlar-li Jesús [1] de la Veritat, pregunta a tall de mofa: «¿I què és la Veritat?»

Però per l'home reflexiu i fins pel lleuger, quan la contrarietat de la vida el fa entrar en reflexió, lo mudable i transitori, lo sensible, lo que entreté la imaginació, no té prou substància per a son consol, coneix sa variabilitat, inconsistència i falta de substància; coneix que és cosa de moment, alegria que passa, i cerca lo que no passa, lo permanent i indestructible, que dura més que no pas la vida; allò consola solament en certes circumstàncies, a uns consola i a altres no consola, és relatiu, i l'home cerca lo absolut i sempitern, que no està exposat a contingències, que serveix per tothom, per totes les èpoques, per totes les condicions i classes socials, per totes les civilitzacions, per tots els temps, per tota l'eternitat.

En aqueixa situació havem de posar la nostra ànima, elevar-la sobre lo contingent i variable perquè ella no sia variable, posar-la sobre tot lo temporal i criat, fer-la senyora del

1. Joan, XVIII, 38.

món, havem de treballar per a la realització del somni dels utopistes del segle XIX, que dins de la religió cristiana no és utopia, sinó veritat molt pràctica i aspiració summa de tots els creients que entenen i volen realitzar la doctrina evangèlica: fer a l'home sobirà, posseïdor de drets absoluts i imprescriptibles. La virtut és signe infallible de sobirania; virtut i servilisme són dos conceptes contradictoris; el virtuós és senyor, el viciós és esclau; el virtuós s'imposa, domina, governa, és un conquistador que fa seves les coses a títol de victòria; per si mateix se guanya la sobirania, per això la té completa; i l'antic Profeta, albirant aquesta noble situació dels homes, els digué: «Vosaltres sou déus».[1]

Perquè la sobirania de la virtut és una sobirania que ve de Déu; en aquelles invisibles batalles amb què es guanya, nosaltres sols i aïllats som impotents, necessitem un reforç, un auxili per a dominar els interns conflictes de les passions, fins els conflictes externs i mundans. Perquè l'home venç al món quan de veres s'ha vençut a si mateix, i quan un home queda vençut en les lluites i conflictes mundans, quan cau vençut moralment en les lluites externes és perquè abans havia sigut vençut en el camp de batalla dels esperits. Amb aquest motiu recordem una frase feliç que es féu famosa quan després de la guerra del Marroc un polític català de bona memòria digué en una qüestió política a l'insigne militar qui havia obtingut aquella victòria, quan aquest era President del Consell de Ministres: «Vencedor de l'Àfrica, vençte a tu mateix.»

Un esperit invencible fa un home invencible. Per això tot el nostre objecte, caríssims germans i fills, és fortificar l'esperit del nostre poble, essent en això un eco humil i torpe de Nostre Senyor Jesucrist, qui en tota sa vida, passió i mort se proposà alçar l'esperit dels homes per medi de la predicació i de la pràctica de la Creu, el fruit de lo qual digué Ell

1. Psalm LXXXI, 6.

que era elevar als homes. En efecte, aquelles seves sacratíssimes paraules: «Quan hauré sigut alçat sobre la terra, tot ho atrauré envers mi»,[1] són la llei de la història dels esperits, són la regla de la vida humana, són el precepte de la dignitat humana, l'ensenyança del sacrifici per Jesucrist, llavors de tota la virtut, santedat i moral fecunditat de la nostra divina Religió.

III

Jesús resol aquest problema per la Creu; el món, pel plaer

La virtut de saber-se sacrificar a si mateix en benefici dels altres homes és filla legítima de Jesucrist, que Ell ensenyà amb sa paraula celestial i practicà donant-nos exemple a tots, quan voluntàriament volgué morir clavat a la Creu pel nostre amor. Allà en el Calvari, des de dalt de la Creu, obrí càtedra per a ensenyar el sacrifici, i des d'aleshores, constantment, fins en les èpoques de més perdició, el món ha proporcionat a Jesucrist deixebles admirables en la pràctica del sacrifici.

La Creu és el símbol de la ciència del sacrifici, de manera que en el llenguatge humà, no sols en el llenguatge místic, sinó també en el parlar comú, la creu de la vida significa el sacrifici, la mortificació necessària, el suportar la tribulació que forma com un patrimoni de sofriments útils.

Els homes reflexius consideren la creu com una necessitat dolorosa, però convenient. Mes els mundans són enemics de la Creu de Crist, no la poden veure; enervats, amb gran defalliment de voluntat, oprimits per les pròpies concupiscències, l'elevació de la Creu els desespera, no hi poden arribar, i per això la supèrbia els subleva i els encega. Senten la necessitat

1. Joan, XII, 32.

de la redempció i rebutgen la Creu redemptora; se troben esclaus i avorreixen a l'Únic qui els pot trencar les cadenes. La concupiscència treu fora de si a l'home; quan s'apodera d'ell el deixa alienat, no és de si mateix, no està en possessió de si mateix, és de la luxúria, és de l'avarícia... Se trastornen ses facultats mentals, tots sos déus són els plaers, les grandeses, les riqueses; fora de la satisfacció de les seves passions, per ell no hi ha res més en el món. La Veritat ja no és la reina d'aquell esperit; escarneix a la Veritat, la tracta d'estúpida. Per ell el món és un teatre en el qual el drama de la vida no té altre objecte que obtenir el predomini sobre els altres i la satisfacció de tots els demés apetits; és cert que d'això no en té prou, que son cor té aspiracions que no queden satisfetes en el món; i per això es fa un cel a la seva manera, es crea una religió, un olimp en altures boiroses, una religió en la qual ell mateix no creu perquè ell se l'ha feta, però que li serveix d'entreteniment, de cataplasma per a calmar la pruïja insadollable de l'esperit humà qui cerca a l'Infinit, a Déu. I veus aquí al mundà enterament fora de la realitat. Fora de la realitat donant un valor absolut a lo present i visible, a la satisfacció de les passions, dels sentits, dels apetits que mai podran arribar a satisfer-lo, a donar-li la pau del cor i el consol de l'ànima. Fora de la realitat, a la regió idolàtrica on se refugia quan el món dels sentits se li rebella, a la vida de món, a l'art, a la literatura, a la ciència, a la filosofia qui han expellit de si al Déu viu, quedant com simulacres sens ànima, en aquella situació en què pintava el Psalmista [1] als antics pobles del seu temps qui adoraven déus fabricats per les seves mans, qui tenien ulls i no hi veien, orelles i no oïen, peus i no caminaven, i mans i no palpaven, restant, de consegüent, inútils les pregàries que els dirigien, els himnes que els cantaven, tot el culte que els dedicaven; culte reproduït en el món modern, qui té la pretensió que aquella forma de vida civilitzada és

1. Psalm CXIII, 7.

la flor de la civilització, la quinta essència de la vida humana i la seva summa dignitat.

Aquells de vosaltres, caríssims germans i fills, qui seguiu la direcció que porta el modern esperit mundà, sabeu ben bé que lo que vos acabem de dir no és una fantasma de la nostra imaginació, sinó una gran realitat; que el culte de l'esperit, el tribut del cor, de l'enteniment i dels sentiments humans no es dirigeix a Déu, sinó envers una regió ideal que no té substància, ni realitat, perquè no existeix fora del Ser adorable de qui deriven totes les coses, Pare de nostre diví Redemptor Jesús.

IV

La bancarrota de la ciència i el triomf de la Creu en la direcció de l'esperit

I és necessari estudiar i discutir la direcció del sentiment d'adoració en els cors moderns. Desgraciadament, no es dirigeix a la Creu; i, no obstant, la Creu ha d'ésser el coronament i fi de tota la civilització humana, és a dir, de la ilustració, de la noblesa de vida, del benestar social, i en ella solament ens havem de gloriar els deixebles de Jesucrist, i per medi d'ella solament és possible obtenir la salvació.[1]

La Creu és el tot del Cristianisme; sens ella no hi ha redempció, ni virtut, ni pau del cor, ni fe, ni esperança, ni caritat. La llum cristiana s'apaga sense la Creu: per això en aquest començament de segle els pobles han posat el signe de la Creu a dalt de les més altes muntanyes, perquè es veiés de lluny com una llum que serveixi de guia als qui naveguem pel mar tempestuós d'aquest món; i per això també el món, enemic de Jesucrist, treballa per a abatre la Creu i fins voldria abolir-la.

1. Gàlates, VI, 14.

Des d'antic la Creu ha sigut apreciada de diferent manera, i l'apòstol Sant Pau ens en dóna un admirable compendi d'aquestes apreciacions en ses Cartes als Romans i primera als de Corint, quan ens parla de la bancarrota moral de la Sabiduria grega i de la victòria de la Creu de Jesucrist. En nostres dies ha corregut per la premsa de tot el món civilitzat la mateixa idea de Sant Pau expressada per un eminent escriptor francès, qui sens dubte no pensava a l'escriure-la en la Carta del gran Apòstol. Al parlar l'escriptor francès de la bancarrota de la ciència, tenia inconscientment, implícitament, present en son esperit la Creu de Crist, signe de la fe cristiana, que il·luminava son enteniment, i així veié clarament les deficiències de la ciència.

No cregueu, caríssims germans i fills, que siguem enemics de la ciència, al revés, l'amem; des de la nostra més tendra joventut havem viscut en amistat amb homes eminents qui l'han professada, sentim sa noble atracció i, com a fills de la santa Iglésia catòlica, desitgem son increment seguint les ensenyances i preceptes del Concili Vaticà [1] celebrat en nostres dies, que excita al progrés científic amb eficacíssimes paraules.

Però la ciència humana és pretensiosa, i com us havem dit en aquesta Carta de Quaresma que l'objecte d'aquest sant temps era destruir la vanitat mundana i exalçar la Creu cristiana, creiem convenient fer veure com en la Creu s'hi enclou tota la sabiduria, manifestant al mateix temps les grans falles de la ciència humana, per lo que toca al perfeccionament moral dels homes.

¡La follia de la Creu! Veus aquí l'admirable victòria del Cristianisme i la demostració evident de la divinitat de la nostra Religió. La Creu, signe de sofriment i d'humiliació, fou davant dels grecs, dels antics gentils, una manifestació d'imbecil·litat, i per això l'escarnien, com ens recorda Sant

1. Const. dog. *De Fide Catholica,* cap. IV.

Pau, titllant a la Creu de Crist de follia. Lo mateix fan els gentils moderns, molts homes d'Europa i d'Amèrica, qui ja no guarden més que un vernís exterior de Cristianisme. No saben comprendre la mortificació, el sacrifici, la repressió de les pròpies concupiscències; rebutgen la Creu com a bandera de la civilització humana i adopten la bandera del plaer. Malaurat el qui creu en el plaer, qui serà l'home més infeliç del món; si vols ésser feliç, si vols trobar el consol i la pau, comença per a sacrificar-te, l'ídol del plaer és destructiu de la naturalesa humana.

Però fins del sacrifici del Calvari, de la redempció humana per medi de la Creu, dels misteris de la nostra Religió, que podem dir que queden compendiats en la Creu, els moderns gentils, com els antics grecs de qui tractà Sant Pau, ne parlen com d'una follia.

L'eloqüentíssim Sant Joan Crisòstom accepta la qüestió en aquest mateix terreny,[1] confessa plenament que els grecs tenien una illustració literària superior als predicadors de l'Evangeli, a Pere, pescador; a Pau, embalador; a Mateu, canvista, i a tots els altres, senzills menestrals de la Judea. Encara més, el gran arquebisbe de Constantinoble diu una cosa que també trobem de vegades ara en la controvèrsia, no sempre portada amb prou talent. Refereix que un cop oí una disputa entre un grec i un cristià sobre quina eloqüència era major, la de Plató o la de Sant Pau, sostenint el primer que Plató guanyava en eloqüència a Sant Pau, i al revés el cristià. I diu el gran arquebisbe constantinopolità que tots dos argumenmentaven al contrari de lo que devien argumentar per a sostenir cadascun el seu principi, que era la superioritat del cristianisme o de l'hellenisme respectivament. La superioritat la demostra la victòria, el qui guanya és el més fort; i si Sant Pau i sos deixebles amb poques lletres venceren a la sabiduria

1. Homiliae in Epist. prim. ad Cor.

grega, queda demostrada la superioritat de la gràcia sobre la ciència; així en nostres dies, després d'haver oït les veus de savis moderns de diferents nacions, confessant la bancarrota de la ciència, nosaltres podem proclamar sa impotència, en contrast amb la potència de la gràcia cristiana.

Parlem nosaltres de la impotència de la ciència mundana en quant al govern i direcció de l'esperit dels homes; ¿qui no reconeixerà la potència de la ciència moderna en els prodigis que cada dia realitza foradant muntanyes, posant en comunicació un mar amb altre mar, fent parlar els homes d'un a altre cap de la terra com si s'estessin al costat, descobrint i posant en evidència un món d'animals invisibles, analitzant l'organisme humà fins als seus més simples elements, fent acostar a la terra els astres més llunyans, interpretant els escrits dels pobles de més antiga i quasi desconeguda civilització?

Diem nosaltres sa impotència, seguint a Sant Pau, a Sant Joan Crisòstom i, de conseqüent, a la Iglésia, en contrast amb la potència de la gràcia en quant a influir en l'esperit dels homes, perquè la ciència, obra de Déu, és bona, és profitosa als homes, segons els sants abans anomenats i la mateixa Iglésia; però sovint peca de creure's ésser més de lo que és, no vol tenir en compte per res a Déu; i la temptació primera als nostres pares el dimoni la presentà en nom de la ciència, estimulant la supèrbia d'Adam i Eva, i dient-los: «Sabreu tant com el mateix Déu, sereu com déus.»

La superioritat de la gràcia sobre la ciència és evident, caríssims germans i fills; Sant Crisòstom ho explica d'una manera admirable, juntant-se en sa paraula la gràcia cristiana amb l'elegància grega. Ell parla amb consideració de la ciència, de la sabiduria externa com ell l'anomena, perquè son mestre no és l'Esperit Sant, sinó Plató i els altres savis qui la professaren i l'ensenyaren als seus deixebles; però amb totes ses teories i especulacions, sillogismes i experiments, amb les biblioteques dels seus llibres, ¿què feren en comparació amb

els apòstols? Els ignorants de Galilea venceren als savis de la Grècia.[1]

És molt diferent el magisteri de la ciència humana del de la gràcia divina. És aquesta una ciència íntima que es comunica d'una manera misteriosa, una conferència d'ella donada per son únic mestre, qui és l'Esperit Sant, val més que no pas la més rica biblioteca; Déu i l'ànima s'entenen. En aquells secrets ningú pot penetrar-hi i la paraula divina quan penetra en el cor és com una espasa de doble tall que tot ho travessa i arriba a la juntura de l'ànima i del cos i compenetra a tot l'home,[2] infonent-li la llei de la justícia de la vida, que per això altres vegades Nós vos havem dit que la llei de la gràcia no és un lligam extern, un vincle de força, sinó un llaç d'amor que radica en lo més intern de l'ànima.

Per això els predicadors han fet lo que no han pogut els conquistadors, les armes han sigut impotents i ha triomfat la paraula de la gràcia. Els grans capitans amb sos exèrcits innombrables han sigut com els núvols de llagostes; baix les ordres de Déu serveixen per a castigar la supèrbia i la malícia humana, però a un decret de l'Altíssim desapareixen com aquells insignificants insectes; i els sembradors de la llavor evangèlica van continuant la feina que els deixà encarregada el diví Redemptor dels homes.

V

El fracàs de les forces mundanes porta a la degradació

Aquell contrast de la ciència i de la força humanes amb la insignificança externa, amb la follia de la Creu de Jesucrist, convé meditar-la profundament en aquests temps moderns,

1. Chrysost., Homil. V, in I Cor.: «Non posse ex humana consequentia philosophos a piscatoribus superari.»
2. Hebreus, IV, 12.

com la meditaren profundament i ne parlaren amb paraules inspirades de Déu Sant Pau i Sant Crisòstom. És l'apologia més excelsa de la divinitat del Cristianisme, és el major fortificant dels esperits creients, és el medi de major eficàcia per a desprendre's de les terrenals concupiscències, per a exalçar el sacrifici cristià, per a demostrar què és lo absolut i què és lo relatiu i contingent en les coses humanes, per a revelar als ulls dels homes lo que hi ha de diví en lo humà, per a ensenyar-nos el camí de la vida, que és Jesús, nostre adorable Redemptor. La victòria sobre la ciència i sobre la força humana obtinguda per la Creu fins desproveïda de la magnificència que naturalment donen la ciència i la força, prova la virtut divina de la Creu. D'aquí és que la Iglésia ama la ciència i la força, com ama totes les excel·lències humanes perquè ama a l'home, però quan per circumstàncies de la història se veu deixada d'elles, per això no perd l'ànim, ni el valor, i així és que, com no fa gaire ha succeït, veus autoritzades entre els catòlics d'Alemanya confessaren en el cultiu de la ciència una superioritat dels protestants sobre els catòlics en aquell país, al revés de lo que passa en altres, deguda a la protecció de l'Estat i a la major riquesa que les escoles protestants disfruten en l'imperi teutònic; i aquesta confessió dels catòlics és un argument de la divinitat de la seva doctrina, puix, malgrat tot, representen ells la major força moral del gran Imperi.

I el món modern està ple de fets en què resplendeix aquest contrast entre la força i la ciència mundanes i la follia de la Creu de Jesucrist: se va repetint en el món, d'època en època, de civilització en civilització, de raça en raça la història de Nabucodonosor. El colós amb peus de fang, la supèrbia humana manifestada per la ciència i per la força mundanes, senyora del món, dominadora de la terra, que cau esmicolada per una pedreta que mans humanes no han trencat i que cau de la muntanya. Rieu-vos, caríssims cristians, quan sentiu parlar de la flaquesa de la Iglésia i recordeu-vos, per a augmentar

vostra fe, de les paraules de Sant Pau:[1] «Quan me trobo més flac és quan me sento més fort.» Una pedreta esmicola la supèrbia humana; per a ensopegar i caure n'hi ha prou amb un petit obstacle. La ciència s'enreda a si mateixa; diu la Sagrada Escriptura que els savis queden collits amb la pròpia astúcia:[2] dels principis econòmics moderns, que sense tenir en compte la naturalesa humana treballaven no pensant en res més que en l'acumulació de la riquesa, han eixit els socialistes, qui són una amenaça contra la prosperitat industrial; de la ciència que es proclama a si mateixa omnipotent, és a dir, atea, ha eixit la ciència nihilista, gran coneixedora dels secrets de la química; l'art que es proclama lliure, arriba a caure en un art brut i informe com si no fos racional.

El pitjor mal que pot venir als homes és estar deixats de la mà de Déu; Déu, ens ensenya el sagrat Concili de Trent,[3] que no deixa si Ell no és deixat; però desgraciadament una gran part de la societat moderna ha deixat a Déu. Nabucodonosor, el tirànic rei oriental de qui ens parla el profeta Daniel, és el símbol dels homes quan deixen a Déu, la supèrbia se'ls puja al cap i per això tenen el cap pesat; i semblant molt forts perquè abunden de riqueses i de poder i de ciència, no obstant, tenen una tal flaquesa interna que sense adonar-se'n se troben a terra. Les Sagrades Escriptures contenen la filosofia de tota la història i de totes les societats. Aquell posar-se a viure com a bèstia del superb rei de la gran Babilònia fins que reconegué que l'Altíssim tenia domini sobre la humanitat, és un fet general que quedà simbolitzat en el cas de Nabucodonosor; en aquella constitució social l'ateisme produïa sos efectes de convertir en bèstia principalment en el cap de l'Estat, perquè dominava una forma tirànica; en les nostres societats lliures i democràtiques, l'ateisme, el deixar de reco-

1. II Corintis, XII, 10.
2. Job, V, 13.
3. Sess. VI. cap. XI.

èixer la potestat de l'Altíssim en el regne dels homes, usant a mateixa frase del llibre de Daniel,[1] produeix els seus efectes, estialitza la massa social.

I no cregueu, caríssims germans i fills, que Nós parlem quí un llenguatge massa dur i que exagerem les coses, perquè evident és a tothom que sia un xic lletrat que la darrera tapa de l'activitat científica en el segle XIX, l'empresa intentala per la ciència, per la filosofia i per l'art que no reconeixen l domini de Déu, ha sigut dirigida a convèncer els homes de a identitat essencial amb les bèsties, distingint-se solament 'animal home dels altres animals per un major perfeccionanent del mateix ser. Ja veieu, doncs, com lo mateix en l'antiga Babilònia que en l'Europa moderna va molt poca distància le les resplendors i magnificències de l'ateisme ilustrat i arístic a les misèries de la repugnant bestialitat, de la supèrbia la confusió, i quant bé ho encertava l'apòstol Sant Pau quan scrivia que aquesta ciència mundana era ignomínia i ignorància davant de Déu.

VI

La Creu és el sostenyment de la Humanitat i el centre de la civilització

Les exterioritats enganyen. Tot lo mundà ama el revestirse de formes pompàtiques, s'estima més semblar que no pas ésser; la major part dels homes no fan cas més que de les exterioritats. La ciència de Déu, la gràcia, obra d'una manera posada, no es revela en magnificències, no ama l'ostentació, ni es manifesta per grans terrabastalls; és callada, no té aparences, però és subtil i penetrant i d'una força irresistible i d'una fecunditat admirable. No escriu llibres de filantropia,

1. Cap. XXI.

ni fa saraus per a socórrer als pobres, ni dóna espectacles per a arreplegar auxilis pels necessitats; però cuida als malalts, empara als vells i desvalguts i cerca menjar i vestit pels necessitats que no en tenen. No escarneix a ningú per ignorant, però ha instruït a més ignorants que no pas tots plegats els qui es titulen amics de les llums. No crida ¡Visca la llibertat!, però l'ha introduïda en les nacions, qui amb sos excessos sovint no saben guardar-la, i la defensa declarant que és pecat la tirania i que es deu respecte a la naturalesa humana. No somou els fonaments de la societat predicant l'anivellació de les fortunes, però sempre ha treballat a la quieta procurant l'elevació de les classes populars, i induint als rics a humiliar-se i a suplir amb sos béns les necessitats dels pobres.

És cert que Déu permet les heretgies, les revolucions i les persecucions pel major bé de la Humanitat sobrenaturalitzada, o sia de la Iglésia, però sempre en definitiva els principis cristians, la sabiduria evangèlica, és la qui separa el gra de la palla, la qui dóna el to convenient al ritme de la vida social aprofitant tots els elements, vinguin d'allà on vulguin, que sien profitosos a la Humanitat. En les nostres cases de pagès, per a guardar la palla que es necessita per l'any, guarneixen els pallers, posen al voltant d'una perxa tota la palla convenient i l'ordenen, i aleshores no s'escampa, se conserva i resisteix les ventades més fortes i dura tot el temps que es necessita; la Humanitat és palla, diu l'antiquíssim i eloqüentíssim Job,[1] lleugera, movedissa, inconsistent, tot vent l'escampa; i el diví Redemptor plantà enmig del món la seva sacratíssima Creu perquè servís de perxa a la Humanitat, que degudament ordenada al seu voltant, resisteix els inevitables temporals, se manté fixa, no s'escampa, l'un home ajuda a l'altre home, l'un poble a l'altre poble i tots plegats formen la universal humanitat, l'herència del Fill de Déu.

Observeu, caríssims germans i fills, com malgrat la lleugeresa de vida que aparta a molts homes de la Veritat eterna,

1. XIII, 25.

› obstant, tots els pobles així que es van civilitzant entren la gran comunitat de nacions que en diem la Cristiandat; segle XIX, que acaba de finar, ha vist augmentar, amb tot i ; revolucions i les sectes que tant s'han multiplicat, la il-stre comunitat de les nacions cristianes, la vida internacio-l dels pobles, almenys en lo que pertany a la pràctica de la ligió; i la jerarquia catòlica degudament establerta en els tats de la Federació Nord-americana, en l'Índia oriental, en Japó, a la Xina i a l'Austràlia, prova com tots els pobles la terra senten la benèfica atracció de la Creu, i el resta-ment públic de l'antic culte a Anglaterra i la proesa dels tòlics d'Alemanya, prova com aquelles societats que s'havien parat més o menys de la gran unitat catòlica, de la universal munió cristiana, tornen altra vegada a cercar el calor i la la, que únicament se disfruten atansant-se i unint-se amb gran vincle de tota la Humanitat, determinat i establert r la mateixa autoritat divina del Redemptor Jesús.

La Creu va prenent possessió de les societats humanes així e es van civilitzant i perfeccionant, l'heretgia és transitòria a fe és perpètua en els pobles civilitzats; com el sol va fo-nt les grans congestes de neu, així el sol de Justícia i de sericòrdia, Jesucrist, desfà les heretgies; desféu el terrible rianisme més imponent que la Reforma protestant i va des-nt aquesta, unint-se ses aigües al riu caudalós de la Iglésia tòlica romana destinada per Déu a fertilitzar perpètuament a la terra.

L'apòstol Sant Pau,[1] iluminat per la llum divina, definí fe catòlica dient que era un obsequi racional que prestàvem Déu; si la Humanitat baixa, la Fe perilla, perquè, essent uella menys racional, no estarà en aptitud de pagar el noble but a l'altíssim Senyor de cels i terra; si la Humanitat puja, la verdadera civilització augmenta, si els homes progressen la Veritat, en la Justícia, en la Caritat, si els pobles se des-

1. Romans, XII, 1.

fan de ses impureses i es revesteixen de dignitat, aleshores alegreu-vos, amats creients, que el tribut racional de la Fe serà generosament pagat, perquè la criatura, lliure del jou de l'error i del vici, pagarà noblement el tribut de l'esperit a son Criador i a son Redemptor.

VII

Exhortació a seguir la sabiduria de la Creu

I ara, caríssims germans i fills, al final d'aquesta Carta volem dirigir-nos a cada un de vosaltres en particular, d'una manera confidencial i íntima, parlant-vos, com l'apòstol Sant Pau als de Corint, de la Sabiduria del misteri. D'aquella sabiduria interna que transforma als homes, que davalla de Déu, de què és mestre el mateix Esperit Sant, que compenetra a tot l'home, ignorada del món, dolcíssima a tots aquells qui la posseeixen. D'aquella sabiduria que fa als homes savis i humils, que proporciona una vida agradable i casta i que s'estén d'home a home com un sentiment aglutinant, fent de la societat com una família per medi de la divina caritat de Crist.

Si voleu participar d'aquesta Sabiduria, acosteu-vos a la Creu i crucifiqueu-vos amb Jesucrist. Crucifiquem les nostres passions i vicis i no ens ha de fer por el turment. Jesús tot ho dulcifica. La història cristiana està plena d'enamorats de la Creu, de la felicitat de la Creu. Sant Pau se crucificà a si propi, i ell mateix, que ens diu que s'havia crucificat, també ens conta que vessava de felicitat;[1] i la vida de tots els sants no és més que una reproducció d'aquest fet de la vida de Sant Pau. La constància i la igualtat d'ànim, tant en les contradiccions com en les prosperitats, la serenitat en els conflictes, la castedat, malgrat els estímuls sensuals, la discreció

1. II Corintis, VII, 4.

un temperament d'exaltació imaginativa i sentimental, la nilitat enmig de les grandeses, totes aquestes virtuts i al- s que podrien adduir-se com distintives de la vida cristia- quan se porta en sa plenitud i usant dels medis que la ésia proporciona a la flaquesa humana, són una prova de : al fons de la vida cristiana, com base d'ella, com el do encial i radical en què es funda aquesta divina comunica- entre l'esperit de l'home i l'Esperit de Déu s'hi troba test consol intern que el diví Redemptor llegà als seus dei- les dient-los que els deixava la pau. I el Mestre que així metia la pau als seus deixebles és el mateix qui diu:[1] «Qui seguir-me, que prengui la creu.» Lo qual prova que entre creu i la pau no hi ha contradicció; que la creu és principi felicitat.

Aquest principi de felicitat mai el món l'havia endevinat, mai l'endevinarà, ni sabrà conciliar-se amb la creu; per) el món sempre ha fet i sempre farà guerra a la creu. Per ntendre aquesta doctrina se necessita aquella sabiduria erna, que omple de llum i suavitat a l'ànima, pròpia dels nils, inconciliable amb la supèrbia i que es lliga neces- lament amb la puresa de la vida. Per això la Creu és in- cible i ella serà perpètuament vencedora. Des de que fou rborada en el Calvari posà arrels a la terra, i tots els porals de les revolucions, i tota la perfídia dels heretges t el furor dels mundans agitats per passions encegadores l'arrencaran d'ella. Els homes honestos, justos i reflexius pre cercaran l'ombra de la Creu. Hi haurà tempestats que mparan les ovelles; heretgies, cismes, passions que pertor- an la Iglésia, però passat el temporal les ovelles cercaran a vegada al Pastor, i Jesús serà perpètuament l'amic, el a, el mestre de la Humanitat escollida, de les ànimes nobles , fugint de l'egoisme, se refugien en sa llei d'amor.

La ciència mundana, els savis qui volen separar als homes l'ombra de la Creu, predicaran perpètuament noves doc-

. Mateu, XVI, 24.

trines, els uns disputaran als altres el mèrit de l'originalitat, parlaran a les orelles, parlaran a les passions, però no parlaran a l'esperit dels homes; els prometran riqueses, els mostraran delícies, afalagaran la seva vanitat, els amotinaran contra la Creu, però el camí de la Creu que seguí Jesucrist serà sempre el símbol del camí de la vida humana, dulcificat pel riu de misericòrdia que eixí de son Cor traspassat a la Creu per la llança del soldat. Adorem, caríssims germans i fills, l'adorable signe de la nostra Redempció, la santa Creu, ella ens deslliurarà dels nostres enemics; i desitjant que en aquesta primera Quaresma del segle sia d'una manera més solemne venerada, vos exhortem a tots a l'oració, a les pràctiques de la penitència, o sia al dejuni, a l'apartament de les diversions profanes i a l'assistència a les sagrades iglésies, juntant aquests actes amb l'exercici de la caritat i misericòrdia envers els nostres germans necessitats; i perquè l'auxili de la gràcia mogui les vostres ànimes envers aquest camí de santificació, el camí ral de la santa Creu, com l'anomena el venerable Autor de la *Imitació de Crist*, perquè és el camí segur, el camí necessari per a arribar a la Glòria, vos donem a tots la Nostra Benedicció en nom del Pare †, en nom del Fill † i en nom de l'Esperit Sant †. Amén.

Vic, 10 de febrer de 1901.

LA MÚSICA, EDUCADORA DEL SENTIMENT *

SUMARI

I. Relacions entre la Música i les coses divines.
II. La Música, educadora del sentiment en tota situació social.
III. La Música Sagrada, instrument d'educació en mans de la Iglésia.
IV. La música dins de l'harmonia de la vida.
V. La Música i la moralitat.
VI. Santa Cecília.

NÓS, EL BISBE DE VIC, ALS NOSTRES ESTIMATS FILLS, INDIVIDUS DE LES ASSOCIACIONS CORALS I MUSICALS DE LA DIÒCESI

Verbum Christi habitet in vobis abundanter, in omni sapientia, docentes, et commonentes vosmet-

* Amb aquesta pastoral el Prelat paga el deute que té contret amb les associacions corals i musicals del bisbat, pels obsequis que arreu li van tributar en la Visita pastoral. En to distint, tal com ho reclamen les circumstàncies, és aquest escrit, un ressò de les conferències del Círcol Artístic de Sant Lluc (vegeu el volum II d'aquestes *Obres Completes*).

ipsos, psalmis, hymnis, et canticis spiritualibus, in gratia cantantes in cordibus vestris Deo.

«La paraula de Crist resideixi entre vosaltres amb abundància, ensenyant-vos i animant-vos els uns als altres amb psalms, himnes i càntics espirituals, cantant de tot cor i amb gràcia les alabances a Déu.»

(COLOSSESOS, III, 16.)

I

RELACIONS ENTRE LA MÚSICA I LES COSES DIVINES

Al visitar, caríssims fills, les diferents comarques de la nostra Diòcesi, haveu acudit vosaltres, els qui constituïu corporacions corals, i Nos haveu obsequiat amb les vostres cançons, i en distints punts, volent solemnitzar la nostra visita, assistíreu al temple per a cantar les divines alabances. Per això des de temps ha desitjàvem correspondre a la vostra atenció; i així com vosaltres, en virtut d'una inclinació natural del vostre esperit, haveu manifestat a l'acostar-vos al Bisbe la misteriosa i fonda simpatia que l'Art de la Música sent per la Religió, Nós al dirigir-vos la present Carta volem demostrar a les vostres ànimes, qui senten l'atracció dels nobles sentiments, com la Religió ama a la Música considerant-la expressió i símbol, imatge i figura i com un ressò de la vida superior i excelsa que obté la Humanitat purificada i divinitzada en Crist, en les sublims regions de l'eterna Glòria.

L'apòstol Sant Pau [1] ens ensenya que mentre som en aquest món és impossible comprendre ni penetrar la felicitat, el goig

1. I Corintis, II, 9.

i les delícies del cel. El nostre enteniment no arriba a tant; però la Fe, alçant un xic la punta del vel del gran misteri, ens diu que en l'altre món quedarem revestits de la divinitat, i aleshores, realçada la nostra naturalesa, serà capaç d'una participació de la Vida divina. Mes la revelació cristiana, la Bondat eterna, al voler donar algun coneixement pràctic de lo que sia la felicitat de la glòria que Déu té preparada pels qui el serveixen i amen, ha descendit de les altures de la filosofia i de la teologia, ha volgut parlar un llenguatge intelligible a tots els fills d'Adam, i a certes ànimes escollides, qui viuen ja en aquesta vida en la regió de la puresa i de l'amor, volent que tastessin les celestials delícies de la Sabiduria divina s'ha valgut aleshores de la Música. Així ho sabem del gloriós Sant Francesc i d'altres sants, a qui Déu, per a dar-los a entendre lo que sia l'eterna Glòria, els féu oir músiques meravelloses i sobrenaturals, que eren com un tast de lo que és la música dels concerts celestials, que l'oït de l'home en aquest món és impossible que percebi.

L'Art ha tingut una intuïció vivíssima d'aquesta relació misteriosa que hi ha entre la música i les delícies de l'eterna Glòria, i per a donar una idea, sempre insuficientíssima, de lo que sia la Vida celestial (que és la vida humana típica, definitiva i perfecta, que és la plenitud humana amb l'elevació i satisfacció noble de totes nostres potències i sentiments), s'ha servit com de medi d'expressió d'aquella vida excelsa, com de símbol d'ella, de la representació de la Música; i així veiem que en les cúpules i voltes de les iglésies, imatge material de les voltes del cel, en les composicions pictòriques en què s'hi vol representar la glorificació d'algun Sant, o l'etern regne de la felicitat, sempre el pintor hi posa l'escena de cors d'àngels, d'àngels qui sonen instruments musicals, amb lo qual se demostra que, malgrat la distància infinita que hi ha de les coses humanes a les coses divines, la música és l'expressió més adequada de la perfecció i harmonia d'aquestes.

I l'endevinar l'íntima relació entre la música i les coses divines no és una cosa moderna, sinó molt vella. En la Llei

antiga, en el temple de Jerusalem, amb el cant i amb la música eren exalçades les justícies i les misericòrdies eternes; i el rei David (pastor, poeta i músic, profètica representació de Nostre Senyor Jesucrist, admirable tipus de l'home qui eleva a Déu el seu esperit, que li suplica i li prega, és a dir, tipus perfet de l'oració humana), les elevacions de son esperit, les alabances, les pregàries, les confessions de la pròpia misèria, les esperances de misericòrdia i de salvació, els crits de sobrenatural alegria, els gemecs de profunda aflicció i els alarits de sofriments inaguantables, David, diem, els dirigia a Déu al so dolcíssim de son arpa.

La Iglésia catòlica ha seguit aquest mateix procediment, i el cant sagrat acompanya totes les religioses cerimònies, i molts dels grans Pontífexs a qui la Història reconeix insignes benefactors de l'esperit humà, des de Sant Gregori Magne fins al regnant papa Lleó XIII, han tractat i fomentat la música com han tractat i fomentat la teologia, per quant els càntics, els psalms, els himnes sagrats, difonen le veritat divina que penetra en el cor dels homes amb summa suavitat mediant el cant que usa la santa Mare Iglésia. El gran Sant Agustí ell mateix conta en les seves *Confessions* que mentre anava fent el trànsit de l'error i del vici a la veritat i a la virtut, de l'heretgia a la Fe, al sentir en els sagrats temples el cant dels psalms els seus ulls s'omplien de llàgrimes i el seu cor de piadosíssims afectes, perquè aquella intel·ligència summa del qui havia d'ésser el gran Doctor de la Iglésia, quedava il·luminada per les veritats de la Religió cristiana, que penetren més quan són introduïbles en l'esperit amb el to musical. D'aquí és que en totes les iglésies s'usa el cant per a les cerimònies del culte diví. No sols en les Catedrals, on, segons l'esperit de la Iglésia, contínuament hauria de ressonar l'eco harmoniós de les alabances divines, sinó que en totes les iglésies parroquials, en tots els temples catòlics, fins en les ermites més solitàries, l'oració pública se dirigeix a Déu acompanyada del cant. I així ha sigut des dels principis del Cristianisme, puix és molt sabut que allà en l'interior de les Cata-

cumbes, sota terra i a la nit, on per a evitar les persecucions havien de congregar-se nostres pares en la Fe, aquells creients enfervoritzaven son esperit, consolaven son cor i fortificaven la seva voluntat amb els sagrats càntics, que per això l'apòstol Sant Pau alenava l'esperit d'aquells primitius cristians, no solament amb l'eloqüència de sa paraula meravellosa i inspirada, sinó que també aconsellava'ls que, per a desvanèixer la tristesa de la vida, per a consolar-se i alegrar-se en el Senyor, cantessin els psalms i càntics admirables que l'Esperit Sant ha ensenyat als homes, qui els usen ara en el segle XX com els usaren en el segle I, i els usaran fins a la fi dels segles, puix son Autor és l'Esperit Sant, a qui mai podrà vèncer el fals consol de la sabiduria mundana. Per això el mateix filosop i crític positivista[1] afirma que la poesia hebraica, és a dir, de la Sagrada Escriptura, està molt per sobre de tota la poesia humana.

I ara, caríssims fills, volem fer-vos una observació per posar en evidència la connexió íntima, la relació intrínseca que hi ha entre la Música i la Religió. Existeix en la nostra sagrada Litúrgia i s'usa en el culte diví una fórmula que conté d'una manera abstracta els principis de la nostra creença, que és una pura enumeració dels principis cristians, és a dir, el Símbol de la nostra Fe, o, com usualment diem, el *Credo*. Mai la summa dels principis d'una escola, l'enumeració o la sèrie de les veritats d'una ciència determinada han pogut ésser convertides en una obra artística, i, no obstant, la Summa dels principis de la Sagrada Teologia, la simple enumeració dels dogmes cristians, el Credo catòlic constitueix una obra mestra musical en mans d'un artista de talent qui escriu baix l'encesa calor de la inspiració cristiana. I això prové de que la relació que existeix entre la Música i la Religió no és externa, de forma, de motius accidentals, sinó de substància i d'essència, que per això eternament la Música i la Religió aniran unides,

1. Taine.

i ni la malícia herètica, ni la supèrbia de la filosofia, que voldria usurpar el lloc de la Religió, ni la lleugeresa de les passions humanes, que voldria desfer-se de tot principi ordenador, ni cap moda ni usança mundana, trencaran el llaç que hi ha entre la Música i la Religió, que us constitueix a vosaltres, caríssims fills, i a tots els qui cristianament conreen el vostre art, en instruments de difusió de la influència divina en els homes.

Vos havem dit que l'amistat entre la Religió cristiana i la Música començava ja a les Catacumbes, i ara és ocasió d'estendre més l'elogi del vostre art, que ve a constituir com un símbol de tota la sagrada Religió que Jesús, Fill de Déu, vingué a ensenyar als homes. En efecte, en aquelles iglésies subterrànies on es reunien els primitius cristians per a celebrar els sants misteris i oir la paraula de vida eterna que els predicaven els Apòstols o els seus immediats deixebles, hi representava la Persona de Nostre Senyor Jesucrist i la divina missió que vingué a exercitar entre els homes amb el símbol o figura d'Orfeu, que l'art i la poesia antiga pintaven com un tocador d'arpa qui amb la melodia de la seva música amansia les fères fent-les perdre sos instints salvatges.

Jesús, caríssims fills nostres, és verdaderament com l'Orfeu de la Humanitat, i sa doctrina celestial és una música divina. Les passions humanes mai desapareixeran de la terra, i de consegüent, les lluites, les contrarietats, la vehemència i exaltació de sentiments, els instints agudíssims, la fàcil inflamació de les imaginacions, porten un desordre, una falta d'harmonia entre els homes; i Jesús Senyor nostre vingué al món per a ésser com el Mestre qui porta el compàs del ritme de la vida humana, a fi que es produeixi en la terra com una harmonia entre els homes que sia un ressò de l'harmonia divina, desig que expressà amb paraules vehementíssimes l'adorable Salvador[1] demanant al Pare celestial, abans de sortir d'aquest món, la universal harmonia humana.

1. Joan, XI, 11.

II

La Música, educadora del sentiment en tota situació social

Fundant-nos en aquestes divines congruències, havem titulat la present Carta *La Música, educadora del sentiment,* puix si bé és cert que pel cristià el principi fonamental de l'educació de les seves passions és el sant temor de Déu, no obstant, la Iglésia també es val de medis secundaris adequats a la naturalesa humana i que exerceixen sobre d'ella gran influència per a obtenir la purificació i recta direcció dels nostres afectes. L'home no és una pura intel·ligència, ni un esperit independent, sinó que, compost d'ànima i de cos, té passions, i si sobre la intel·ligència exerceixen gran influència els principis, sobre les passions obren amb molta eficàcia els sentiments, i per això la música, que és l'art de moure els afectes, governa també les passions, i aquest és el motiu pel qual els antics cristians simbolitzaven l'acció moralitzadora de la religió, l'objecte de l'Evangeli, que és obtenir l'equilibri humà i l'harmonia entre els homes, en la música que amansia fins les feres.

I Religió i Música, abans d'amansir, comencen per atreure. Llegim d'alguns missioners qui han anat a terres de salvatges, que per a acostar-se'ls sonaven instruments, és a dir, es valien de la virtut atractiva de la música; i ¿què és també sinó la virtut atractiva de Jesucrist la qui omple la Iglésia catòlica de tants i quasi innombrables pobles civilitzats?

Les passions humanes, caríssims fills, senten diferents i molt oposades atraccions, i segons la que segueixen els homes, o bé s'enlairen a la dignitat d'una vida pura, serena i noble, o s'enfonsen en l'abisme del vici, de la desesperació i de la ignomínia; les passions són com el vehicle amb què fem el viatge de la vida, o, més exactament, les passions són l'impuls, la força que dóna moviment al vehicle; i com la música obra amb gran força sobre les passions humanes, d'aquí la importància que ella té en l'educació dels nostres sentiments. Ella es lliga

amb tots els nostres afectes. David amb el so de la seva arpa serenava l'esperit de Saül, qui sentia les tempestats del furor i de la desesperació; en la milícia s'usa la música com un auxiliar de l'esperit guerrer; és comú cercar distracció, quan estem preocupats, en una audició musical; la música lliga amb totes les situacions de la vida humana, ja alegres, ja tristes; lliga fins amb la mort quan és cristiana, no amb la mort impia, que significa corrupció i condemnació; però amb la mort del qui entra a l'eternitat per la verdadera porta, que és Crist, hi lliga perfectament, constituint aleshores la mort amb música una situació harmònica, com la del Beat Josep Oriol, qui a l'hora de la mort demanà al Mestre de capella del Palau de Barcelona que amb l'escolania li anessin a acompanyar aquelles darreres hores de la seva santa vida, cantant-li l'*Stabat Mater*, com així realment se practicà.

Convenceu-vos, doncs, caríssims fills, de la dignitat de la vostra Art i de la missió que les vostres corporacions corals tenen en la nostra societat. La Sagrada Bíblia, en l'Antic Testament,[1] al fer l'elogi dels homes insignes qui havien format el poble d'Israel, els savis, els guerrers, els legisladors, els sacerdots, posa en la llista dels grans edificadors del poble als qui inventaren tons musicals per a cantar els himnes de l'Escriptura. I, en efecte, sempre la llei de Déu, la llei social, la llei patriòtica s'ha difós pel poble mediant la música. Moisès feia cantar al poble la llei divina. Els profetes alenaven l'esperança dels homes amb ses pronòstigues divines de la vinguda del Salvador al so de ses arpes, i David,[2] l'etern músic i poeta de l'esperit humà, en aquell transport profètic en què exclama: «¡Alça't, oh glòria meva; alça't, mon psalteri i cítara!», diuen alguns Sants Pares de la Iglésia[3] que tingué la interna visió de Jesucrist Senyor nostre, que segons la carn havia de

1. Eclesiàstic, XLIV, 5.
2. LVI, 9.
3. V. A. Lapide.

scendir de David per a ésser l'etern psalteri i l'eterna cíta-
de la consolació humana.

L'home, caríssims fills, és sempre essencialment el mateix,
m la humanitat és sempre essencialment la mateixa. La
are canta bressant al seu infant perquè coneix que li plau; i
an l'home ha arribat ja a la plenitud de la seva edat, cerca
nbé en el cant el solaç de son cor en les amargures de la
la. Els pobles primitius se formaren educant-se amb l'auxi-
de la música; en ses èpoques guerreres amb la música exal-
ven son valor, com en els temps de pacífica civilització, d'es-
endor social, d'abundància i de comoditats per a la vida
esent, l'instint racional ha fet comprendre que per a con-
arestar la influència material que porta el sensualisme dels
stums i al vici, per a elevar l'esperit, la música era conve-
ent, puix despertant els gustos superiors dels homes, delec-
nt l'esperit, aquestes nobles delícies apartarien al jovent,
bretot, de les ignominioses delícies que corrompen i des-
acien a tots els qui es deixen dominar per elles.

III

La Música Sagrada, instrument d'educació en mans de la Iglésia

Aquesta universal aplicació de la música a totes les èpo-
ies i a totes les circumstàncies de la vida humana ningú l'ha
senyada tan bé com la Iglésia catòlica qui, guiada sempre
r l'Esperit Sant, té un coneixement exquisit de la natura-
sa de l'home. El catòlic identifica sa vida amb Déu, és reli-
ós en totes les hores de la seva existència, no prescindeix mai
la gràcia celestial; i ses comunicacions amb la Divinitat,
ie tenen un caràcter públic i solemne, s'efectuen sempre
ompanyant les altes idees de l'enteniment i els ardents afec-
s del cor i tota l'elevació de l'esperit, amb la suavitat i la
hemència del to musical. Així és que quan la Iglésia no està

cohibida per circumstàncies adverses, en els temples majors on s'hi representa la totalitat de la vida humana, o almenys en els grans monestirs, de dia i de nit s'hi canta. El cant nocturn i diürn, el del matí i el de la tarda, totes les hores del dia se consagren al Senyor del temps i de l'eternitat en demostració de que d'Ell és tota la vida humana. I encara que això és sols propi dels clergues i dels monjos, qui per deure de son estat estan consagrats al culte i servei de Déu, no obstant, ells representen a tot el poble cristià, porten la seva veu, són el membre social qui compleix aquesta funció divina, ja que els altres membres, els restants homes, han de dedicar el temps i el treball a les necessitats de la vida material, i al moviment del món, que mai para. I malgrat això, no obstant, la música acompanya tots els actes principals de la vida de tot home dins de la Iglésia catòlica. Els actes alegres i els actes tristos, les festes d'entusiasme i les solemnitats d'expiació i de penitència, tota la vida queda dignificada pel cant sagrat, i amb el cant se despedeix la Iglésia del cos dels seus fills morts, quan els deixa soterrats i canta sobre d'ells la darrera absolta, i entona el càntic d'esperança i de resurrecció.

Aquestes observacions i explicacions que anem fent, carissims fills, per a demostrar l'íntima connexió i amistat entre la Religió i la Música, i la intervenció d'aquesta en tots els actes de la vida cristiana vos convenceran de l'exactitud del títol que havem posat a aquesta Carta, puix que per tots els fills de la santa Mare Iglésia, la direcció que aquesta dóna a la vida humana és encertada perquè deriva com de sa font i principi de l'Esperit Sant que Jesucrist prometé que constantment l'assistiria. I la Iglésia exerceix sa missió de dirigir la vida humana per medi de l'educació, i per la difusió d'aquesta usa de la música com d'un instrument de gran eficàcia. És cert que son fi és portar als homes a la vida eterna, al repòs celestial, a la participació de la vida divina, però per a obtenir-ho ha d'educar a l'home, és a dir, donar forma perfecta a sos sentiments, a sos costums, a son caràcter. Els deures cristians van connexos amb els sentiments naturals de l'home. L'obligació del

culte diví és una manifestació del sentiment de lo sobrenatural que sent tot cor d'home i que molt fàcilment s'adultera, convertint-se en supersticions vulgars i en falòrnies filosòfiques. El deure entre pares i fills és ensenyat per la mateixa naturalesa, igualment que l'amor entre els esposos i la subordinació als superiors i la mútua consideració que es deuen entre si tots els homes. Hi ha una perfecta correspondència entre la nostra vida natural i la vida sobrenatural que rebem de la influència interna que ens proporciona la Iglésia. En l'ordre sobrenatural naixem amb el Baptisme, creixem amb la Confirmació, ens alimentem amb l'Eucaristia, i ens purifiquem i curem per la Penitència i l'Extremunció; i per l'Ordre i el Matrimoni els homes són constituïts en situació de continuar dignament la vida humana i cristiana sobre la terra. La Iglésia, doncs, exerceix la seva missió educadora sobre tots els actes de la vida humana, i la música és son auxiliar constant en aquesta obra moralitzadora.

Mes al parlar Nós així, caríssims fills, no cregueu pas que la Iglésia tingui un esperit exclusivista i que no reconegui més música que la música religiosa. Ella, com Mare, vetlla per advertir-li les desviacions; però lo mateix en la música que en les demés belles arts, deixa llibertat en son discret conreu, com ho demostra que el lloc on s'exercita la Summa Autoritat eclesiàstica, Roma, ha sigut el lloc on el regne de l'Art ha sigut més esplèndid i més considerat. Els Papes s'han tractat com amics amb els prínceps de l'Art.

IV

La Música dins de l'harmonia de la vida

Però les excel·lències de la música que havem manifestat, sa connexió amb la Religió, i la manera íntima com congenia amb la naturalesa humana, no significa que la Música, caríssims fills, sia tot l'objecte vostre en aquesta vida temporal; i

parlem expressament d'aquesta matèria, perquè per lo mateix que la música és en gran manera agradable, com tot lo plaent té una força d'invasió que moltes vegades s'apodera de tot l'home, i li absorbeix l'energia que deuria dedicar al treball i als demés deures que imposa el propi estat i condició. Tots vosaltres teniu el vostre ofici o professió, tots teniu deures de família que complir, i la situació social en què vos ha posat la Providència divina qui governa la vida humana vos dóna també obligacions de les que no és lícit prescindir; i, per tant, haveu de portar dignament el jou de la vida, la creu del propi estat, com diem en llenguatge cristià, i complint així vostra missió sobre la terra vos fareu mereixedors de l'eterna recompensa. Feu de manera, vos diré amb un antic Pare de la Iglésia,[1] que l'harmonia de la música no trenqui l'harmonia de la vostra vida humana. La Llei de Jesucrist és una pauta de la vida, i de seguir-se amb fidelitat ne resulta una harmonia superior, una correspondència d'enteniment, voluntat i afectes, de relacions socials, de cos i ànima, de la naturalesa i de la gràcia, de Déu i dels homes, del temps i de l'eternitat, que ve a ésser com el preludi i simfonia de l'eterna harmonia de la Glòria.

Tot el món hauria d'ésser com un immens cor on muntanyes, boscos, rius, estrelles, vents, tempestats, mar, cel i terra, nois i verges, joves i vells, regions i regnes, illes i continents, cada cosa parlant amb sa pròpia veu i llenguatge, corresponent al Summe Artista, qui ha harmonitzat tot lo existent, fessin l'himne de la creació dirigint-se a la Font de la vida, Déu etern, principi i fi de totes les coses. Pertorbada l'harmonia universal pel pecat, el diví Orfeu, Jesucrist Senyor nostre, vingué al món per a restaurar-la amb la restauració dels sentiments humans, donant Ell la regla i mida del deure, la pauta de l'harmonia de la vida, que consisteix en el compliment de les obligacions que deriven de la naturalesa humana i de la

1. Sant Ambròs.

situació que cadascú té en aquest món. Qui és músic de professió que dediqui a son art el treball de la vida, ell té aquest objecte en la societat; qui té un altre ofici que ami aquest ofici i prengui la música o cant com una noble expansió, d'utilitat pròpia i utilitat pel pròxim.

La música ha d'ésser per vosaltres, caríssims fills, qui formeu les societats corals, com l'amaniment de la vida.

La sàvia Providència del Senyor ha posat en el món no sols els medis imprescindibles per a satisfer les necessitats materials de la vida, sinó que, a més, amb gran magnificència i generositat ha dat a la terra la virtut de produir fruits, que sens ésser necessaris delecten el gust i desperten l'apetit que serveix pel sosteniment de les forces corporals. El nostre Angèlic Mestre Sant Tomàs ensenya que l'home en aquest món abans d'arribar al repòs etern de la Glòria mentre va fent el fatigós camí de la vida, necessita també fer ses reposades, i que el repòs de l'home consisteix en el goig o solaç; i així com en l'ordre material de la vida ha posat els fruits i altres llamineries inventades per l'enginy humà, que delecten el paladar, obren l'apetit i donen un cert benestar al cos, axí també ha ensenyat als homes la música que, delectant l'esperit, ajuda a l'home i li suavitza el fastigueig i la contrarietat d'aquest desterro terrenal.

V

La Música i la moralitat

Vos dèiem, caríssims, que Jesucrist havia vingut al món per a restaurar l'harmonia universal entre els homes, o sia l'observança de la pauta i llei que el Criador els havia donat i que havia quedat pertorbada pel pecat original, que, estenent-se com taca d'oli per tot el llinatge, altera l'equilibri humà desfrenant les passions que es subleven contra la raó i la fe, norma directiva de la vida humana. Doncs bé, en aquesta obra

restauradora de Jesucrist, en aquesta educació de les passions, en aquesta harmonia de la vida, haveu vist que la música hi té una part important i que la Sabiduria de la Iglésia l'ha escollida com un auxiliar poderós en la seva missió d'educar en la perfecció de la vida al llinatge humà.

Hi ha una secreta relació, diu Sant Tomàs, entre els diferents tons musicals i els distints sentiments o afectes de l'home, i d'aquí prové l'ús de la música i la seva adequació a les diverses situacions de la vida humana, i l'eficàcia que posseeix per a evocar i exaltar els diferents afectes humans. Això explica que la música, com totes les obres humanes, és capaç de moralitat, és a dir, d'influir en els costums: que per això instintivament l'han usada tots els pobles de la terra. La música distreu i serena l'esperit apassionat, i per això el profeta Eliseu, desitjant calmar la ira suscitada en son esperit pels falsos profetes, demana a un psalmista, a fi que amb sa música li deixi l'ànima de bon tremp. El mateix Sant Francesc, en el cas que vos havem citat, en què Déu li deixà oír una música sobrenatural, fou en una ocasió en què el gloriós Sant estava trist, decaigut d'esperit i malalt i desitjava recrear-se amb la música, i el Senyor condescendí al desig de son amic donant-li una sublim audició. Hi ha música efeminada, sensual i enervadora. Vosaltres, afortunadament, representeu, caríssims fills, una protesta contra ella, i inspirant-vos en l'amor de les coses del cel i de les coses de la *terra*, amb vostres concerts procureu alçar l'esperit i portar-lo a la pura regió dels nobles i dignes sentiments. Hi ha música que fortifica l'ànima, i per això aquelles monges de París en l'època del Terror anaven cantant el Credo i altres himnes sagrats quan les portaren a la guillotina per a llevar-los el cap.

Tota contemplació de la bellesa és una comunicació, encara que sia remota, d'un dels atributs de la Divinitat; i en certes contemplacions d'ordre natural, com succeeix amb la mateixa contemplació de la naturalesa física, del mar, del cel estrellat, d'un país magnífic, etc., se reben impressions saludables a l'ànima, l'esperit respira un aire sa, les nostres facultats

erciten en el medi ambient per què foren criades, perquè
ɜns dotà Déu d'intel·ligència, de sentiment i de voluntat per
vida del cos, puix que aquest ha d'ajudar solament perquè
elles altes facultats, en virtut de les quals la criatura ra-
ıal és imatge de son Criador, puguin atènyer la contempla-
de la Bellesa de les coses del món, que no és altra cosa que
Bellesa de l'Omnipotent, que es reflecteix en les coses ma-
als.

[per medi de la música se difon també per les ànimes la
le impressió de la bellesa, i així s'explica que el gran Pare
ɔctor de la Iglésia Sant Agustí, home genial i d'esperit finís-
per a penetrar els misteris, escrivís un tractat sobre la
ɜica perquè considerava la bellesa musical, la bellesa de
rmonia quan és digna, com una excitació a l'amor noble,
.tracció que Déu exerceix sobre la criatura racional és per
li de l'amor, segons està consignat en les Sagrades Escrip-
ɜs,[1] *me'ls atrauré amb els llaços de l'amor*. I com el cant és
orma pròpia de l'amor, no solament serveix per a portar
me a Déu, qui és l'Amor substancial de qui deriven tots
altres amors, sinó que, per medi del cant manifestatiu de
ıor, l'home també es dirigeix a Déu. Així de la il·lustre
la romana, Santa Paula, ens refereix son mestre espiritual
.t Jeroni que, pel gust de cantar els psalms en llengua
raica, prengué l'immens treball d'aprendre aquest idioma,
què en els càntics divins cantats amb el to oriental trobava
pressió de l'amor més vehement, més genuïna i més viva,
ɹn ella, despresa de tot amor terrenal, desplegà les ales de
esperit per a volar envers l'Amor etern i puríssim.

Que els vostres cants sien sempre, caríssims fills, excita-
s dels nobles sentiments, que per això en aquesta Carta,
ıe de l'afecte que us professem, havem volgut parlar-vos de
ıoblesa del vostre art que es lliga amb tota la vida huma-
i majorment en aquelles conjuntures en què la vida huma-

. Osees, XI, 4.

na es lliga amb la vida divina, i demostrar-vos amb l'exemple de la Iglésia catòlica com la música és un auxiliar poderós per a l'educació dels sentiments humans. La fórmula més concreta i expressiva de la vida cristiana ens la dóna el Sant Evangeli quan diu que tota la Llei se redueix a amar a Déu i a amar als homes; la vida, doncs, segons nostre Mestre diví, ha d'ésser un perenne exercici d'amor. El cant és indubtable que posseeix una eficàcia especial sobre la vida afectiva i disposa per a l'amor. Però l'amor, mentre estem en aquest món, és corruptible per raó de l'estat decadent de la nostra naturalesa; a vosaltres, qui formeu les corporacions corals, vos toca la noble missió d'afavorir els dolços, purs i dignes afectes. L'eloqüent Sant Basili,[1] deixeble de l'Evangeli i de la cultura grega, conta que Pitàgores se trobà un dia amb uns joves borratxos qui tornaven d'una orgia; el filosop aleshores manà al flautista qui anava al davant conduint-los, que canviés de to i toqués amb el to dòric, el més grave, noble i solemne de la música grega, i els joves, de sobte, llençaren les corones que portaven al cap, segons costum dels calaveres d'aquell temps, i es retiraren confosos. El canvi de to del flautista els féu també a ells mudar de to. I com avui dia, desgraciadament, hi ha homes qui encara que han rebut el baptisme cristià, no obstant, sembla que professen més consideració als costums i lleis dels gentils que als preceptes i principis de la Iglésia, volem citar altre cas, altre símbol de l'eficàcia del cant sobre les accions humanes, és a dir, de la moralitat de la música; símbol molt conegut de tots els amants de la literatura gentílica i que serveix de corroborant a la doctrina de la Iglésia, quan mana apartar-se de tot cant que no sia conforme a les lleis de la puresa i de la rectitud dels sentiments humans: el prudent Ulisses, durant sa navegació, havia de passar per un estret poblat de sirenes, i tement que aquestes amb sos cants seductors no enganyessin als mariners, fent-los naufragar en els abismes, els tapà amb

1. *Homilia al Jovent: Les Auteurs grecs*, etc., París, Hachette, 1863.

cera les orelles, a fi que no poguessin oir aquelles veus enciseres. No és altra cosa que el significat d'aquest símbol de la sabiduria grega l'ensenyança de la Sabiduria cristiana quan ordena abstenir-se de tota música que provoqui el desfrè de les males passions, per a evitar el naufragi del vici.

VI

Santa Cecília

Sosteniu-vos, doncs, sempre dignament, caríssims fills en el vostre punt; que la música d'aquesta terra signifiqui i expressi sentiments alts i dignes, que contribueixi a donar a la massa social un sentit espiritual, un gust noble, a despertar-li l'instint superior que sols se satisfà amb les expansions pures i lluminoses pròpies de la nostra naturalesa racional i del caràcter cristià estampat en les nostres ànimes per la sang generosa del Redemptor. Per això volem acabar aquesta Carta fent-vos, caríssims fills, una senzilla recomanació. La Iglésia sembla que considera a la verge i màrtir Santa Cecília, patrona dels qui es dediquen a l'Art musical, i, en efecte, la interessant figura de la jove patrícia romana s'alça ja des dels primitius temps del Cristianisme dessobre l'esfera comuna de la vida humana i se'ns presenta, *cantantibus organis*, elevant al cel els seus himnes de glorificació a l'etern i celestial Espòs de les ànimes pures. Preneu-la, doncs, vosaltres per Patrona, i en les poblacions on bonament sia possible dediqueu-li una funció religiosa, obsequieu amb vostres cants a la virginal noia cristiana qui cantà sos puríssims amors i per son Amor morí. Així ella pregarà per la casta felicitat de la vostra vida, per la noblesa dels vostres sentiments, perquè sapigueu exercitar-vos en les virtuts mereixent l'eterna recompensa de la Glòria. I perquè així sia i en prova de la predilecció que us tenim, vos donem la Nostra Benedicció en nom del Pare †, del Fill † i de l'Esperit Sant †. Amén.

Vic, 25 d'agost, festa del Puríssim Cor de Maria, de 1901.

LA SABIDURIA DELS HUMILS *

SUMARI

I. Descuit actual del Catecisme perquè la supèrbia el mira com humil.

II. La Sabiduria dels Humils és la base de la civilització universal, i l'única ciència capaç d'universalitzar-se.

III. La Doctrina de Fe és la llum de la vida; la Doctrina d'Obres, la força de l'esperit; la Doctrina d'Esperança, la consolació del cor.

IV. El Catecisme, així com és llei de tota la Humanitat, ho ha d'ésser de tots els homes: creure i obrar.

V. Com obra aquesta sabiduria en els humils. Acció del catequista, de la raó i de l'Esperit Sant.

VI. El catequista ha d'acomodar la seva ensenyança a les persones i situacions diferents.

VII. Obligació general de catequitzar. Particulars recomanacions als Sacerdots, als Pares, als Amos, als grans Industrials, als Mestres.

* Pastoral de Quaresma, inspirada en un dels grans principis de vida cristiana: l'ensenyament del Catecisme, del qual el Prelat, en la santa Visita, havia hagut de constatar el descuit i la negligència per part dels pares i mestres. Maragall digué d'aquest document: «Ya el lema conmovió todo nuestro sentido, y la conmoción fue haciéndose dulcemente penetrante y fecunda con la lectura. Éste es el sermón de la humildad digna y sincera.»

NÓS, EL DR, D. JOSEP TORRAS I BAGES, PER LA GRÀCIA DE DÉU I DE LA SANTA SEDE APOSTÒLICA BISBE DE VIC

venerable Capítol de la Seu, als Arxiprestos, als Pàrrocos i demés Clero, tant secular com regular, a les Religioses i a tots els fidels del Nostre Bisbat, pau i salut en Nostre Senyor Jesucrist.

Abscondisti haec a sapientibus et prudentibus et revelasti ea parvulis.
«Escondires aquestes coses als savis i prudents, i les has descobert als pàrvuls.»

(MATEU, XI, 25.)

I

DESCUIT ACTUAL DEL CATECISME PERQUÈ LA SUPÈRBIA EL MIRA COM HUMIL

Practicant la Santa Pastoral Visita, al passar-la a una es-
a de nois d'una de les poblacions del Bisbat, el mestre, qui
un excellent cristià, se queixà del treball extraordinari que
lonava l'ensenyar-los la Doctrina cristiana, perquè els nois
'anar a l'escola no sabien res absolutament del Catecisme,
les primeres oracions que en temps més cristians les ma-
ensenyaven a les criatures així que començaven a parlar.
nsenyança d'aquests principis de la Religió als petits infants
l'escola donava al digne professor un treball extraordina-
incompatible amb les altres obligacions que imposa el càr-
de mestre de primera ensenyança. I Nós quedàrem con-
ıçuts de que, avui dia, la major part dels pares de família

deixen de complir aquesta obligació essencial i inherent a la paternitat, omissió de la qual tindran que donar compte en el tribunal de Déu, i rebran ja moltes vegades en aquesta vida el càstig merescut per la seva negligència, puix els fills qui no han sigut degudamen instruïts en la llei del Senyor, solen ésser l'assot dels pares, i causa d'amargures en els darrers anys de la seva vida.

És la negligència o descuit en l'ensenyança de la Doctrina cristiana el pecat més grave que pot cometre un pare envers els seus fills, i un principal envers els dependents o criats que té a la seva casa, com ho declara ben obertament l'apòstol Sant Pau [1] amb aquelles paraules: «Si algú descuida els seus criats o dependents, nega la fe, i és pitjor que no pas un infidel.» De manera que, en l'ordre de la gràcia i de la salvació, el cap de casa descuidat en l'ensenyança de la Doctrina cristiana és tan impossible que se salvi, com si hagués apostatat de la fe catòlica, i és pitjor que no pas els qui no són cristians.

I encara que aquests conceptes tal vegada, caríssims germans i fills, vos semblin exagerats, l'autoritat de Sant Pau i les seves tan explícites ensenyances ens han de fer entrar en reflexió, perquè aquelles augustíssimes paraules dictades per l'Esperit Sant no han sigut derogades, i tenen tanta força avui com la tenien en vida del Sant Apòstol, i la conservaran fins a la fi dels segles.

El nostre temps és temps de supèrbia i, de conseqüent, de falta de reflexió i de molta lleugeresa; només fa cas de les coses grosses, del soroll, de la vanitat, de la coloraina, de lo que fereix els sentits; i per això les coses de l'esperit no les sap entendre, perquè l'home animal no entén lo espiritual,[2] i per a entendre la ciència de salvació se necessita un talent que solament posseeixen els humils, una revelació celestial que mai tindran els qui estan inflats de supèrbia i vanitat, segons decla-

1. I Timoteu, V, 8.
2. I Corintis, II, 14.

ra el mateix Jesucrist en el Sagrat Evangeli:[1] «Jo us glorifico, oh Pare celestial, Senyor del Cel i de la terra, perquè haveu tingut amagades aquestes coses als savis i prudents del segle, i les haveu revelades als petits i humils.»

I que el vici dominant i capital del nostre temps és la supèrbia, se demostra observant com el món se contradiu a si mateix; puix predica que vol ésser popular i amic del pobre i del treballador, i, no obstant, avorreix i s'avergonyeix de lo popular, de lo senzill, i tothom se'n vol anar per les altures i fer el savi, i d'aquí és que no fa cas del gran miracle de Déu, de la ciència que illumina a tot el món, fins als enemics de Jesucrist, la doctrina de l'Evangeli, és a dir, la Veritat posada a la mida de totes les intelligències pel gran Benefactor i Redemptor de la Humanitat, qui es constituí Pedagog de tots els homes, el Verb etern encarnat en la Persona del Fill de Maria, qui distribueix el Pa de la Veritat fins als homes de menor intelligència; i per això el món superb s'avergonyeix de la doctrina de l'Evangeli, perquè és la ciència dels qui no són científics, no obstant de que posseeixen la més alta sabiduria, la que deriva directament de la Font de la Veritat, la ciència de la salvació, ensenyada per Jesucrist Senyor nostre.

Els mundans irreflexius miren amb indiferència, i com si es tractés d'una trivialitat, el Catecisme de la Doctrina cristiana, que és el llibre de text de la vida humana, puix se conté en ell tot lo que devem creure i devem practicar; i contra aquesta indiferència dels mundans, que fins arriba a tocar a la mateixa gent que fan professió de vida piadosa, és precís alçar la veu i dir amb el Profeta: «Ja és hora de despertar-vos», puix l'estat de la societat cristiana, de la dignitat humana, els temors de que la civilització s'enfonsi com un edifici sense fonament, posen en evidència que realment falten els fonaments de la vida, que no són altra cosa que els principis i preceptes continguts en el Catecisme de la Doctrina cristiana,

1. Mateu, XI, 25.

compendi i resum de l'Evangeli, que en un petit volum comprèn més alta i lluminosa ciència de la que hi ha en els grossos llibres dels més savis filosops del món.

La Iglésia[1] és la columna i fonament de la Veritat sobre la terra; fins les veritats que encara conserven els heretges i lliure pensadors deriven d'ella, i si guarden dits homes alguna dignitat de vida que els deslliura de caure en l'estat salvatge, és perquè la Iglésia és com el sol, que fins als qui estan a l'ombra i no disfruten de la calor vivificant d'aquell astre, no obstant, participen de la llum que d'ell deriva.

Doncs bé: la Iglésia professa el principi de que per a salvar-se és necessari saber i practicar la Doctrina cristiana, i com Nós estem en la creença de que avui dia hi ha una gran ignorància d'ella, temem la perdició de moltes ànimes, puix essent Jesús l'única porta per a entrar a la Glòria, essent Jesús l'únic Mediador entre Déu i els homes, acostant-se únicament l'home a Déu mediant l'atracció que Jesús exerceix sobre les ànimes, és clar que si els homes no coneixen a Jesús no podran sentir son influx celestial; i la manera pràctica, eficaç i real de conèixer a Jesús és el Catecisme de la Doctrina cristiana, on s'hi troba la substància de l'Evangeli, és a dir, la llum que illumina els ulls de l'esperit per a conèixer a Déu en la Sagrada Persona del Fill de Maria.

Per això Nós dediquem la present Carta Pastoral, en la segona Quaresma del segle XX, a explicar les excellències i la necessitat del Catecisme de la Doctrina cristiana, i l'obligació estretíssima d'ensenyar-la o de fer-la ensenyar que tenen els rectors, els pares de família i caps de casa, i els mestres de nois i noies, així com també l'obligació general de que, essent el poble cristià un poble sacerdotal, en el qual tothom participa de la dignitat apostòlica, tots, d'una manera més o menys estreta, devem publicar i ensenyar l'Evangeli, o sia el Catecisme, lo qual no és altra cosa que l'elevació a l'ordre sobrenatu-

1. I Timoteu, III, 15.

ral del principi de dret natural de que tothom, en quant li sia possible, deu procurar ensenyar la veritat a son pròxim. Els homes no poden prescindir els uns dels altres.

II

La Sabiduria dels humils és la base de la civilització universal, i l'única ciència capaç d'universalitzar-se

I no ens ha d'espantar, caríssims germans i fills, la gran heretgia moderna que sura en la present atmosfera mundana, de prescindir de tot lo sobrenatural i diví, de fundar la vida en l'ordre purament natural i fins exclusivament material, perquè aquest error no és modern, sinó molt vell, puix aquesta forma, malament anomenada positivista, abans l'oí l'antiga Grècia que la moderna Europa, per boca d'un dels seus filosops, qui afirmava que el nostre enteniment no devia aplicarse a lo diví i etern, perquè a l'home li basta lo humà, i al mortal lo mortal; i, no obstant, aquesta falsa i superficial filosofia fou vençuda i anihilada pel pare de tota la filosofia moderna, Aristòtil, a l'afirmar que de l'home mai podrà arrencarse la inclinació, l'aspiració a lo diví i etern. Així la nostra divina filosofia, més que la d'Aristòtil, vencerà la superficial filosofia moderna, que es retirà del corrent de la civilització intellectual que intenta pertorbar amb la seva infeliç intrusió; i el Catecisme de la Doctrina cristiana, és a dir, el text de la ciència divina i sobrenatural, continuarà essent la llum dels esperits i la base de la civilització humana perquè del nostre cor mai ningú ne podrà extirpar, segons la sentència del gran filosop citat i l'experiència de tots els segles, les eternes i sobrenaturals aspiracions que donen elevació, honestedat i dignitat a la vida humana sobre la terra, i que la gràcia cristiana junta amb la mateixa vida divina. La Maçoneria, naturalista per essència, és l'única autora de la guerra contra el Catecisme, i ella vol desterrar-lo de les escoles i treure'l del fona-

ment de la vida humana; però la secta desapareixerà com han desaparegut les seves antecessores, que en els passats segles afligiren la Iglésia, i la Doctrina cristiana continuarà essent la base de vida de la gent civilitzada.

En efecte: la sabiduria dels humils, la ciència del Catecisme, ha d'ésser la base de la civilització universal, cosmopolita, perquè aquesta civilització per sa naturalesa ha d'ésser una, ha de tenir una unitat essencial, com tot el nostre llinatge té una unitat essencial; ha d'ésser no sols cosmopolita, sinó també de totes les èpoques, és a dir, superior a les influències de lloc i de temps, com una atmosfera estesa per tota la terra capaç d'ésser respirada per tothom, vivificant l'esperit de tota classe i condició de persones. Ha d'ésser una sabiduria directiva de la vida; una ciència humana, és a dir, del pur home, no del llatí o del germànic, o de l'indi, no del ric, ni del pobre, ni del savi o de l'ignorant, sinó de l'home com tal home en sa relació amb Déu i amb el pròxim. Aquesta base d'unitat d'esperit entre tots els homes és una condició necessària de la civilització universal, i així és que l'esperit dels homes, per a ésser capaç d'aquesta sublim unificació, ha de purificar-se i caracteritzar-se despullant-se de tot element estrany, llençant les incrustacions que el deformin i quedant tal com eixí de les mans del Criador, és a dir, criatura racional de Déu i lligada per l'amor amb Déu i amb tots els homes, amb consciència d'això, element apte, pedra per a la immensa construcció moral de la Humanitat civilitzada, és a dir, ordenada, una, lliure, enllaçant harmònicament entre si totes les famílies del llinatge d'Adam. I per això és necessari complir aquell cànon de l'Evangeli, regla per a entrar en el regne del Cel, la humilitat d'esperit, que fa que l'home digui Pare al Déu de cel i terra, i germans a tots els homes, i a la bona voluntat, que és germana bessona de la humilitat i a la qual únicament prometé en la terra la pau el Salvador dels homes.

D'aquí ve que aquesta Sabiduria que anomenem dels humils és l'única capaç d'universalitzar-se, és la ciència de la salvació eterna i la invariable regla directiva de la nostra vida

moral sobre la terra, ensenyada per Jesucrist, diví inventor de la sabiduria dels humils, i que el Catecisme divulga per tots els pobles cristians, preparant la unitat d'esperit per la qual sospirava el Redemptor, i encara avui sospira la Humanitat.

Els savis del món, els qui es tenen per savis i parlen com oracles, i es fan mestres de la vida humana, són incapaços de comprendre la doctrina celestial, la desprecien, la tracten com si fos una rondalla i es mofen dels qui la segueixen; però ja és cosa molt vella, i en l'Antic Testament ja trobem que passava lo mateix, i als màrtirs del principi del Cristianisme els acusaven d'imbecil·litat, com ara de vegades pels carrers i places de les grans ciutats ens motegen i en sos diaris ens tracten de gent que no tenim intel·ligència, ni coneixements, ni llum de raó, poca cosa més que bèsties. Però res d'això, caríssims germans i fills, ens ha de venir de nou, perquè Jesucrist ja ho profetitzà, perquè Sant Pau, amb una eloqüència meravellosa, ja ho predicà, ensenyant que aquesta sabiduria del món era fàtua perquè no cura de res, ni il·lumina, ni consola, ni fortifica, ni dirigeix com la sabiduria dels humils, que el món, és a dir, el regne de les concupiscències, no entendrà mai perquè els vapors d'elles, espessíssims, priven del raig de llum divina que escampa en totes direccions la santa ensenyança de l'Evangeli, i que el Catecisme popularitza pertot arreu per ministeri de la Santa Iglésia catòlica.

¡Oh ciència de Jesucrist, sabiduria dels humils! ¡Tu ets la confusió de la ciència que infla, tu ets la llum del món, el consol de l'esperit, la força de la vida, l'ensenyança universal que anivella totes les intel·ligències lletrades i sense lletres, elevant-les a la sublimitat del coneixement diví que Jesucrist ensenya des de la seva càtedra universal i sempiterna!

III

La Doctrina de Fe és la llum de la vida; la Doctrina d'Obres, la força de l'esperit; la Doctrina d'Esperança, la consolidació del cor

Perquè el Catecisme de la Doctrina Cristiana és el llibre de text de la Humanitat en tots els segles, el llibre de la vida, i la centúria que comencem necessita tant d'ell com els segles passats i els venidors. Jesucrist és d'ahir, i d'avui, i de tots els segles, com ja predicava l'apòstol Sant Pau;[1] i la seva doctrina sempre té idèntica actualitat, perquè els homes sempre som els mateixos, i les lleis de la consciència de l'home no varien; i com Déu també és sempre el mateix, perquè és etern, d'aquí que l'home, per a trobar a Déu, sempre ha de fer un invariable camí, el camí de la Veritat i de la Justícia, segons l'expressió del profeta David.[2]

¿Qui ens ensenyarà la Veritat? ¿Els homes parlaires qui mai acaben les raons, i delecten les orelles amb paraules triades, i sedueixen els cors despertant en ells passions falagueres i traïdores que mai podran satisfer? No; el mestre de la Veritat no és l'home, perquè tot home és mentider, diu l'antic Profeta,[3] i la Veritat sols pot ensenyar-la la mateixa Veritat, el Verb etern, Jesús, Fill de Déu; per això diu Ell en el sagrat Evangeli:[4] «Jo só la Veritat, jo só el Camí, jo só la Vida»; i en altre lloc:[5] «Jo só la Llum, qui em segueix a Mi, no caminarà a les fosques.»

Lo que havem de creure i lo que havem de practicar, és lo que se'ns ensenya en el Catecisme de la Doctrina cristiana, o en altres paraules, en ell se'ns ensenya la Veritat i la Justícia, tals com les ensenyà Jesucrist.

1. Hebreus, XIII, 8.
2. Psalm CXVIII, 142.
3. Psalm CXV, 11.
4. Joan, XIV, 6.
5. Joan, VIII, 12.

Lo que havem de creure se conté en la Doctrina de fe; i recordeu, caríssims germans i fills, aquella sentència de Sant Pau:[1] «Sense la fe és impossible agradar a Déu»; i aquella altra del mateix Jesucrist en l'Evangeli: [2] «El qui no cregui, és a dir, el qui rebutgi la fe ensenyada pel Salvador i proposada per sa Iglésia, es condemnarà.»

La vida cristiana és un camí que porta a l'altre món, d'on ningú n'ha tornat; però Jesucrist n'ha vingut, i per això Ell únicament pot ensenyar-nos el misteri de l'eternitat, essent la Llum que illumina entre les tenebres de la vida present.

Si s'apaga aquesta Llum l'home queda a les fosques, i per a illuminar-nos, el Catecisme de la Doctrina cristiana ens ensenya els misteris de Déu, U en Substància i Tri en Persones; l'Encarnació de la segona Persona, o sia del Fill, en les virginals entranyes de Maria per obra i gràcia de l'Esperit Sant; son Naixement, sa predicació i sa mort, per a redimir al llinatge humà de l'esclavitud del pecat en què caigué després de la prevaricació de nostres primers pares; sa resurrecció i sa glorificació, causa i exemplar de nostra resurrecció i de nostra glòria; la fundació de la Iglésia i la institució dels Sagraments, mediant els quals es difon a tots els homes que dignament els reben la gràcia del Redemptor; aquesta gràcia dóna a l'home la dignitat de fill adoptiu de Déu i el dret a l'herència de la Glòria.

I aquí convé notar la conveniència de que els qui ensenyen la Doctrina cristiana a persones de discreció, apliquen els principis de la nostra santa fe sobre la dignitat de l'home, criat i redimit per Déu, contra els errors dels heretges moderns, qui, volent d'una part elevar l'home sobre el mateix Déu, al propi temps ensenyen que l'home descendeix de la mona o altre animal per l'estil; i mentre proclamen que l'home no deu subjectar-se a ningú i que és sobirà, no saben deslliurar-lo de

1. Hebreus, XI, 6.
2. Marc, XVI, 16.

l'esclavitud de les passions i vicis que solen dominar a aquells mateixos mestres de perdició. I així per l'estil, la meditació profunda de les veritats del Catecisme ensenyarà als eclesiàstics i altres persones qui es dediquen a explicar-lo, que la ciència de salvació portada al món per Jesucrist, és útil en tots els segles i pròpia per a destruir tots els errors, essent el Catecisme gravat profundament dins del cor, el millor preservatiu contra les seduccions de la mentida.

Per això no n'hi ha prou amb que l'Esperit Sant hagi infós en la criatura, al rebre el Baptisme, com la llavor de la fe sobrenatural i divina, sinó que cal que al desenrotllo de la intel·ligència i de les altres facultats correspongui el desenrotllo de la fe, i puix que la fe i la raó han de quedar unides en el cristià, a l'ús de la raó ha d'acompanyar l'ús de la fe, que per això en les famílies verdaderament religioses els pares en els seus tendres fillets, juntament amb les idees de la vida material, procuren excitar-los les idees sobrenaturals i divines, ensenyant-los, així que comencen a parlar, els principis de la sagrada creença. ¡Quanta eficàcia tenen en el cor de l'home, caríssims germans i fills, les oracions que s'aprenen en la infància! Durant tota la vida estan desades en l'esperit, a l'hora convenient surten, i en el trànsit de la mort compareixen amb tota la seva vivesa i donen a l'home una reproducció d'aquell feliç estat d'innocència, d'espontaneïtat de la veritat i de lluminosa serenitat que tenen els infants que fa que sien comparats als àngels, estat que constitueix una corroboració de la sentència divina de Jesús, de que per a entrar en el regne del Cel ens havem de fer pàrvuls.

Tornar a la innocència és una gran delícia, és la major de les delícies, i tot home de talent l'ha experimentada, encara que no sia més que per poca estona, com un èxtasi passatger i com una revelació íntima. Desfer-se dels convencionalismes mundans; fer-se superior als gustos grollers i animals; traslladar-se fora de tota vanitat; despreciar tot lo relatiu, com diuen certs moderns, o bé lo temporal, que és lo mateix, com deien els antics; obtenir la llibertat de l'esperit i contemplar

de cara la Veritat absoluta, que és Déu, encara que sia baix el vel del misteri, veu's aquí la summa de la felicitat i de la Glòria a què aspirem tots els fills d'Adam en virtut de la constitució essencial de la nostra naturalesa humana.

Tal vegada predicar això en el segle XX, enmig del moviment continu de la nostra generació, a algú li sembli una quimera d'imaginació, un estat humà irrealitzable, o, a lo més, sols possible en un anacoreta o un monjo. I, no obstant, l'Evangeli el predicà Jesucrist com una doctrina de pau i consol per a tots els segles; i així Sant Ignasi, apòstol dels temps moderns, quan traça el camí de l'Esperit, ensenya lo que havem de fer a acostar-nos a aquell estat d'innocència i trobar amb pau al Senyor, i tots coneixem molts cristians qui, vivint enmig del món, conserven aquesta superioritat d'esperit que prové de la innocència, primitiva o restaurada, de la vida. I per a tota restauració espiritual i moral de l'home és de necessitat el Catecisme.

La mateixa doctrina d'obres convé que estigui estampada dins de la nostra ànima en termes concrets i determinats, no d'una manera discutible, sinó que s'oigui dins de la consciència la pròpia veu del Legislador qui impera. Desgraciat d'aquell qui funda els deures de la vida en la movedissa base d'una opinió, que aquesta davant de la força brutal de les passions i de l'egoisme quedarà desvanescuda i de res servirà. La llei de la vida ha d'ésser sobirana i irresistible. Els aficionats a l'estudi de la filosofia qui llegeixin la present Carta, ja recordaran que un famós filosop alemany, amb tot i ésser protestant, escriví que la Llei moral estampada en l'esperit de l'home té per distintiu l'ésser imperativa i categòrica; i aquesta sentència del filosop semiracionalista se lliga perfectament amb la doctrina dels nostres ascètics i mestres espirituals, quan ensenyen que l'home qui vol sortir vencedor en les lluites de les passions, convé que no discuteixi amb el dimoni, sinó que tanqui de cop, perquè si entra en discussió amb les excitacions passionals, promogudes sovint per l'enemic de la naturalesa humana, l'home quedarà vençut, puix el

dimoni és un dialèctic que en l'art d'usar les fallàcies no té superior, i l'home apassionat és un pobre home.

D'aquí que l'Esperit Sant, així com diem en la doctrina de fe que empelta aquesta virtut sobrenatural en la força natural de la raó, al legislar les obres i accions humanes, al senyalar la direcció de la nostra vida, empelta la Llei del Senyor que ha de regir la vida del cristià, en la base de la Llei natural gravada en el cor de tota criatura humana; i així com la raó i la fe lligades l'una amb l'altra se fortifiquen mútuament, així també la Llei natural i la Llei cristiana, aquesta pura extensió i explicació de l'altra, juntades pel qui és Autor de totes dues, formen una regla de vida que fortifica la voluntat de l'home, fins al punt de que cada cristià pot dir amb molta veritat aquelles paraules de l'apòstol Sant Pau:[1] «Tot ho puc en Aquell qui em conforta.»

Donem gràcies a Déu, caríssims germans i fills, de que hagi vingut en auxili de la nostra misèria, perquè encara que és cert que la Llei natural parla d'una manera imperativa en el cor de l'home, no obstant, com aquesta Llei la llegim a la claror de la nostra pròpia intelligència, intermitent, flaca i molt subjecta a engany, sovint és insuficient fins pels casos de més evidència moral; que per això el Senyor manà a Moisès que l'escrivís sobre unes taules de pedra, a fi que, si s'esborrava del cor dels fills d'Israel, la poguessin llegir escrita sobre la pedra. Així la Llei cristiana, així la fe, mentre ella dura, fa inesborrables els preceptes de la Justícia divina; i la Llei natural i tota la Llei cristiana llegides a la llum de la fe, constant, verídica, que no pot ésser contrarestada per l'enganyós fulgor de la passió humana, els dictats de la Llei, repetim, llegits a la llum de la fe, mai podran quedar falsificats, perquè la llum de la fe és una derivació directa de la Llum eterna que mai podran apagar el vent de les passions, promovedor de les tempestats del cor. La fe és Déu qui parla, i a Déu, mentre s'hi creu, ¿quina consciència el resisteix?

1. Filipesos, IV, 13.

Però, a més d'aquesta força que dóna a la Llei de les nostres accions la virtut sobrenatural de la fe, per medi de la Doctrina d'esperança aprenem la manera d'acudir a Déu demanant-li l'auxili convenient amb la seguretat d'obtenir-lo. L'oració que surt del cor dels homes i puja fins al cel, és com el vapor que ix de la terra, que hi torna a caure des dels núvols convertit en benèfica pluja; així l'oració torna al cor dels suplicants en forma de gràcies divines que omplen els buits de la nostra naturalesa pecadora, i fortifiquen la voluntat humana, per a anar fent el camí de la vida i pujar les costes difícils que en ella s'hi troben. L'oració rectament dirigida i que ix d'un cor amic de Déu és d'un efecte infallible per a obtenir la gràcia necessària al compliment de la Llei de salvació. El Doctor Angèlic aplica a aquesta matèria un text d'Aristòtil, que diu que lo que un pot fer valent-se dels amics, ja es pot dir que ell ho pot fer; així l'home, amic de Déu per la gràcia, malgrat la seva misèria, pot complir no sols la Llei natural, sinó tots els preceptes imposats per la Llei cristiana, que són poca cosa més, diu el mateix Angèlic, de lo que mana la Llei natural.

Veu's aquí, caríssims germans i fills, un motiu de solaç per a l'ànima cristiana, qui es conserva fidel a Déu: saber que, ajudat de la gràcia, tindrà prou forces per a arribar al terme de la vida, per a obtenir la corona de la victòria o sia per a complir la santa Llei del Senyor, àrdua per a la nostra naturalesa decaiguda.

IV

El Catecisme, així com és llei de tota la Humanitat, ho ha d'ésser de tots els homes: creure i obrar

Perquè la vida cristiana té una amplitud admirable, és com un horitzó sense límits: sos límits per alt són Déu, qui és immens i infinit, i pels costats tots els homes; les fronteres

de la nostra vida arriben fins a Déu, i s'estenen a tota la Humanitat. La immensitat del deure indica la infinitat de la nostra eterna destinació. La Llei evangèlica que professem ha engrandit a l'home i l'ha posat en relació amb tot el món visible i invisible, i la multiplicitat de les relacions que lliguen la vida de l'home amb la Divinitat i amb tota la Humanitat, queden determinades i regulades per la regla de vida que l'Esperit Sant ensenya a la Iglésia Catòlica, mediant l'Evangeli de Nostre Senyor Jesucrist i tot el tresor de les Sagrades Escriptures.

Adorem a Déu Omnipotent, sapientíssim i misericordiós, qui, amb la Doctrina d'obres, ens comunica una Llei admirable: Llei de tota la Humanitat, la Llei del regne de Déu sobre la terra, que s'estén a totes les nacions del món. Tots els regnes dels homes resulten petits al costat del regne de Jesucrist sobre la terra. Les monarquies antigues d'Alexandre o d'August, o la moderna de Napoleó Bonaparte, són qualificades d'admirables i grandioses, i, no obstant, són un no-res al costat del regne de Déu, compost de gent de tots els pobles de la terra. Aquelles monarquies humanes conservaven lleis distintes en els diferents pobles, i si haguessin volgut posar a aquests sota d'una mateixa llei, haurien sigut justament qualificades de tiràniques; en el regne de Déu, la Llei és la mateixa per a tota la Humanitat, i és, no obstant, una Llei de perfecta llibertat.[1]

Déu ha legislat tot lo humà, les nostres relacions amb Ell, amb el nostre pròxim, amb les coses materials, i ho ha fet amb una curta Llei de deu articles, que tots els cristians, tant els qui tenen lletres com els qui no en tenen, aprenen a l'arribar a l'ús de la raó.

La simplicitat és el distintiu de les coses divines; i la Iglésia la té també per sistema, i regeix l'esperit i la consciència humana mediant el Catecisme que aprenen tota classe i con-

1. Jaume, I, 25.

dicions d'homes. És un llibret universal i humà per excel·lència, perquè conté una doctrina divina. S'han volgut escriure catecismes democràtics, que de segur que el poble no entén. El fer-se entendre de tothom és un do propi de l'Esperit Sant, i Ell sol és el qui sap vulgaritzar la ciència; per això el Catecisme, que conté la ciència de salvació, és posseït per homes i dones, ciutadans i pagesos, perquè dit llibret enclou una llum intel·lectual que deriva de l'Esperit Sant.

No hi ha res tan pràctic com la ciència de salvació; per això les Sagrades Escriptures i la Doctrina de la Santa Iglésia ensenyen que la fe i les obres estan entre si tan lligades, que les obres no són altra cosa que el complement i la realització de la fe, l'activitat, la vida d'aquesta, de tal manera, que la fe sense les obres és morta, i no serveix per a obtenir la nostra salvació eterna.

I convé que ens fixem molt, caríssims germans i fills, en aquest punt de la Doctrina de Jesucrist. La sinceritat de la professió cristiana abraça les dues coses: la fe i les obres; i en cert sentit podem dir que no són més que una cosa sola. Tem a Déu i observa sos manaments, que això fa tot l'home.[1] En efecte, pel cristià les obres han de ser obres de fe, han de constituir una professió externa dels principis de la seva creença, segons aquella divina sentència: «Cregueu a les obres i no a les paraules.» La nostra professió, sincerament cristiana, se demostra de la manera més eloqüent pel context de la nostra vida pràctica, per totes les nostres idees, conceptes, accions, sentiments i costums.

I aquí convé que els encarregats d'explicar la Doctrina cristiana facin notar un error avui molt corrent, i que no és altra cosa que una manifestació de la gran heretgia contemporània, és a dir, del naturalisme.

Perquè les obres humanes mereixin la recompensa divina de la Glòria eterna, és necessari que elles, les obres humanes,

1. Eclesiastès, XII, 13.

tinguin un caràcter diví, una direcció envers Déu. Si les nostres obres no es dirigeixen a Déu, no arribaran a Ell; si no les fem per a Déu, no treballem per a Ell, i, de conseqüent, no podem esperar que Ell ens pagui el salari a l'acabar la jornada de la vida. Aquell qui treballa pel món ha d'esperar la paga del món; aquell qui treballa pels homes ha d'esperar la paga dels homes, i el món i els homes són molt mal pagadors. Oireu també amb freqüència fer grans alabances d'homes sense fe i que se'ls presenta com grans virtuosos; fa de mal judicar la virtut dels homes, i sols el Fill de Déu és l'encarregat de judicar-la; però de lo que podem estar certs és de que tota virtut que no es dirigeixi a Déu, Veritat i Bondat infinita, no és virtut perfecta, i que tot home qui ha conegut a Jesucrist i ha renegat d'Ell és impossible que estigui de bona fe: Jesús és porta, i sols per aquesta és possible entrar en el regne de la Glòria.

La felicitat eterna és un estat d'amor, és disfrutar d'un amor infinit, és viure sense contradicció en una situació d'amor, i aquell qui no té amor ¿com serà capaç de disfrutar d'ell? Doncs tampoc el qui no dirigeixi l'activitat de la seva vida, les seves obres virtuoses a Déu, podrà reposar en Déu. Qui no ama a Déu, no pot disfrutar de Déu.

I encara Nós volem fer-vos, caríssims germans i fills, una altra consideració, per a demostrar-vos la necessitat de que les nostres obres sien filles de la fe, que les nostres virtuts tinguin un caràcter sobrenatural, perquè sien verament salvadores i corresponguin a l'objecte que es proposa el Diví Redemptor en la direcció de les nostres ànimes. Jesús, Déu verdader i Home com nosaltres, coneixia que la nostra naturalesa viciada pel pecat original tenia una gran facilitat de recaure, fins després de regenerada per la gràcia de la seva Redempció; i la veritat del fet és, que força restauradora de la naturalesa moral de l'home no en té més que el principi sobrenatural cristià. Sols la mà amorosa de Déu pot aixecar a l'home quan ha caigut, sols en virtut d'un principi sobrenatural pot restaurar-se la naturalesa moral de l'home un cop pervertida, segons demostra l'experiència; i per això Jesucrist establí un sagra-

ment, el de la Penitència, per a curar les consciències malaltes, per a restaurar als homes qui s'haguessin desordenat; per a totes i cada una de les crisis de la vida humana establí un sagrament, juntament així la vida natural i la vida sobrenatural, i demostrant evidentment la necessitat de la gràcia per a obtenir l'eterna salvació.

L'observació i l'examen de les nostres consciències ens demostra, que quan ens trobem envestits per les bèsties salvatges de les nostres pròpies passions, si ens fiem de nosaltres mateixos, el principi racional queda vençut, puix les passions desfrenades no es rendeixen sinó a l'autoritat de Déu. El *Déu ho mana* (*imperet tibi Deus*),[1] rendeix i aplaca la més desfeta revolució interior de la consciència humana, com el *Déu ho vol* aixecà un dia tot el poble d'Europa; perquè solament Déu és Omnipotent, i té la virtut de dominar. Pròpiament no hi ha altre Senyor que Déu: per això en els conflictes de consciència, en els naufragis morals de la vida, no tenim altre remei que agafar-nos com a taula de salvació, amb els principis de la fe i amb els remeis de la gràcia. I com la fe no és una cosa vaga i indeterminada, sinó que ha d'ésser molt determinada i concreta perquè sia una fe salvadora; d'aquí és que convé, des de la infància i joventut, gravar en el cor els principis de les nostres creences, i els preceptes o manaments de la nostra conducta, i acostumar-nos a l'ús dels sagraments, si volem que reïxi la vida cristiana entremig dels perills i tempestats del món i de les nostres pròpies passions.

V

Com obra aquesta sabiduria en els humils. Acció del catequista, de la raó i de l'Esperit Sant

Alguns pensem que les sublimitats de la Religió no estan a la mida de la intel·ligència popular, i tindrien raó si la Reli-

1. Judes, IX.

gió fos proposada en forma d'una filosofia; i per això en l'antiguitat, abans que vingués a la terra el Mestre diví, si bé és cert que alguns filosops posseïen unes quantes veritats, mes el poble estava dominat per la superstició; i encara avui dia en els llocs on ha minvat la creença cristiana veiem el mateix fet: a força d'estudi certes persones instruïdes obtenen algun coneixement de la veritat, però el gran nombre queda encallat en la superstició i en l'error. Precisament ensenya Sant Tomàs que l'objecte de la fe és generalitzar i facilitar el coneixement de la Veritat, és posar la Veritat a la mida de tothom, i aquest és el gran miracle que féu al principi l'Esperit Sant en la Iglésia de Déu, i que en certa manera se reprodueix en tots els temps, com ja pronosticaren els antics profetes [1] quan, com en un quadre, presentaven un temps a venir en què tothom, homes i dones, xics i grans, quedarien revestits d'un esperit superior i sobrenatural, i illuminats per la ciència de la vida.

La ciència de la vida és una ciència vivent, íntima, que radica en l'esperit del cristià; el llibre d'aquesta ciència cada u el porta dins del cor, i més aviat que no pas un llibre és un mestre que en totes les circumstàncies de la vida declara amb veu alta i sobirana el camí que hem de seguir. És l'Esperit Sant [2] qui té son temple en nostre cor i allí ens deixa oir sos divins oracles. Però l'Esperit Sant parla a l'home d'una manera humana; si ens parlava com parlen entre si els esperits no l'entendríem, hi ha d'haver un element material que entri pels sentits: «la fe per l'orella», deia l'apòstol Sant Pau,[3] i, no obstant, ell mateix afirmava que la fe provenia de l'Esperit Sant. Aquesta és la llei perpètua de la redempció cristiana, aquest és el camí de la santificació humana: que l'home i Déu vagin a l'una; el catequista parla a l'orella, estampa ses lliçons en la memòria del deixeble, i l'Esperit Sant a son temps farà que

1. Joel, II, 28.
2. Hebreus, X, 14 i segs.
3. Romans, X, 17.

aquelles lliçons parlin a l'ànima, aquelles lliçons se convertiran en veus vivents i predicadores de la Veritat.

La naturalesa i la gràcia, la raó i la fe corren en bona harmonia en l'ànima del cristià. Entre la vida natural i la vida sobrenatural hi ha una conjunció perfecta. L'infant des de que naix té les arrels de la raó, des de que és batejat té les arrels de la fe, però ni l'una ni l'altra poden encara manifestar-se; l'Esperit Sant empelta la fe sobrenatural i divina en la raó humana, i aquesta unió de vida intel·lectual, l'aliança de la raó i de la fe, dóna a la intel·ligència humana un poder i eficàcia triomfal.[1] En els herois, qui tenen una destinació transcendental, els dóna força per a fer pobles: Moisès és l'autor del poble hebraic; Santa Pau, de la Grècia cristiana; Carlemany, del Sacre Imperi medieval; O'Connell ha ressuscitat la Irlanda.

Però la nostra Carta Pastoral té un objecte més humil, encara que també més útil; la força triomfal de l'home de fe, les victòries de la fe les havem de cercar en la vida individual, en la conducta personal de cada u. Cada home és un món petit, i en ell han de prevaler la Veritat i la virtut protegides per la llum i la calor del Sol de justícia, Jesús Senyor nostre, Autor de la fe. Les fórmules de la Veritat i de la Virtut han de quedar escrites, fortament estampades en la memòria de l'infant; en son lloc i temps l'Esperit Sant animarà aquelles fórmules i les farà parlar a la consciència. Els mateixos deixebles de Jesús, qui després foren els mestres de tot el món, els Sants Apòstols, durant molt temps no entengueren les lliçons del diví Mestre. Aquest mateix els deia que encara no l'entenien, però que després ja entendrien lo que aleshores els deia. I, en efecte, els Sagrats Evangelistes[2] refereixen que els Apòstols, un cop rebuda de dalt la llum divina, comprenien lo que els havia dit abans el Mestre i que ells conservaven exactament en la

1. I Joan, V, 4.
2. Lluc, XXIV, 32.

memòria. La memòria és l'arxiu de l'esperit; i si els nois i noies qui aprenen el Catecisme no tenen encara prou capacitat per a entendre els grans principis de la fe i de la vida cristiana, quan els arribarà la llum natural i sobrenatural suficient per a entendre aquells documents que conserven en la memòria, la seva intel·ligència quedarà il·luminada i sabran regir la vida en conformitat amb aquelles ensenyances.

¡Quant trist és veure avui dia en el món tanta ignorància de la Doctrina cristiana! En les circumstàncies més solemnes de la vida, en aquelles ocasions en què és més evident la unió entre l'ordre natural i el sobrenatural, en què l'home, mediant la Religió, se posa en comunicació amb Déu, el sacerdot troba buit, desgraciadament l'esperit de molts fidels. Començant ja quan els nois fan la primera Comunió, molt sovint succeeix que s'acosten a la Sagrada Taula sense tenir el coneixement degut del Catecisme, i, no obstant, se'ls permet per por d'un pitjor; al contraure matrimoni, és a dir, quan l'home i la dona van a constituir una nova família, molts són els qui tenen una vergonyosa ignorància de la Llei de la vida humana, és a dir, de la doctrina de salvació, i lo que és conseqüència de tot lo dit, que moltes vegades l'home arriba a l'hora de la mort, a la frontera de l'eternitat i ignora les veritats de la fe que són les úniques que il·luminen el pas tenebrós i temible d'aquesta vida a la Vida immortal, i sense el coneixement de les quals d'una manera més o menys explícita, és impossible obtenir la Glòria eterna. Lo menys que Déu pot exigir per a adquirir-la és desitjar-la, i ¿com la desitjarà aquell qui no la conegui? Per a arribar-hi se deu seguir el camí que hi porta, i ¿com seguirà el camí que condueix al port de salvació aquell qui ignora la direcció que deu donar al seu esperit, als seus sentiments, a la seva conducta?

Per això nosaltres creiem que serveix molt més a la glòria divina, i que contribueix molt més a la salvació humana la persona qui es consagra a l'ensenyança del Catecisme, que no pas la qui es dedica a les grans controvèrsies apologètiques; i sens dubte ratifica la nostra creença el fet tan sabut de Sant Igna-

si de Loiola, qui tenia manat als seus deixebles qui assistien al sagrat Concili de Trent amb caràcter de teòlegs, els famosos Pares Salmerón i Laínez, que abans d'assistir a les conferències teològiques o sessions del Concili, volia que anessin a ensenyar la Doctrina cristiana als nois de la ciutat.

¿Per ventura Jesús Senyor nostre no és el primer i principal catequista? Ell se desdenyà d'escriure llibres, ni li hauria estat bé que els hagués escrit; però així com Ell, Déu etern, féu l'home al principi, al voler restaurar l'esperit de l'home malmès pel pecat, volgué Ell mateix treballar-lo, perquè l'home restaurat sortís igualment de les seves mans divines. L'apologista de la Religió fa llibres, el catequista fa homes, és a dir, cristians, infonent en la intel·ligència, estampant en la memòria, excitant en el cor, els grans principis, les eternes lleis, els sentiments sublims de la Religió, que han de servir a l'home per a fer-se digne de la salvació eterna.

VI

El catequista ha d'acomodar la seva ensenyança a les persones i situacions diferents

És evident que la instrucció en el Catecisme ha de fer-se gradual i de distintes maneres, segons la condició de les persones qui han de ser instruïdes: d'una manera s'ha de parlar als petits infants, d'altra manera als joves i als homes fets. Perquè s'ha de tenir entès que, durant tota la vida, aquest petit llibre ha d'ésser el llibre de text del cristià. El famós Mons. Dupanloup, bisbe que fou d'Orleans i gran polemista del segle XIX, escriví un senzill Catecisme per a l'ús dels homes de món, i conta, parlant de quant imprescindible és el Catecisme per a tota classe de persones, que un dels homes polítics de França més importants d'aquella època li havia dit: «Si, per ventura, m'haveu de fer l'oració fúnebre quan jo mori, ja podeu dir en ella que cada dia llegeixo dues planes del Cate-

cisme.» Nós havem conegut homes respectables, pares de família, qui tenien el mateix profitós costum; però, en general, la gent mundana s'avergonyeix del Catecisme, i li sembla cosa infantil. Un eminent predicador francès devia fer una sèrie de sermons en una Catedral, i considerà profitós explicar en ells les principals parts del Catecisme, i així ho manifestà a l'auditori, però aquest aleshores disminuí molt. Veient això el predicador, fent-s'ho venir bé, participà als oients que d'aquell dia endavant faria l'apologia dels principals principis de la Religió, i combatria els errors més oposats a ella, i el nombre d'oients augmentà considerablement; no obstant de que no féu altra cosa que continuar les explicacions catequístiques que havia començat. Els semblaria humiliant anar a oir l'explicació de la Doctrina cristiana, i amb la mateixa Doctrina, però anunciada amb termes més alts, quedaven contents i enganyats. I malgrat aquesta vanitosa preocupació, el Catecisme enclou la substància de tota la Sagrada Teologia, que és la reina de les ciències, i la més sublim i alta de totes les especulacions humanes; és el pa de la intel·ligència i de l'esperit que ha d'ésser repartit a tot el llinatge humà, però segons les necessitats i la capacitat de cada u. Les Cartes dels Sants Apòstols, en particular de Sant Pau, contenen diverses indicacions de l'ordre i graduació que s'ha de seguir en el distribuir les ensenyances catequístiques; i el mèrit del catequista està en saber proporcionar la Doctrina a les circumstàncies i condicions dels deixebles. Tothom necessita la divina substància de la Veritat revelada, per a poder viure espiritualment; però uns, com infants, han de prendre l'aliment de l'esperit com si fos una llet, usant el llenguatge apostòlic, altres ja són capaços d'aliment sòlid.

Però la disposició de l'home per a rebre la Veritat divina, no depèn tant de la major o menor rudesa de l'enteniment com de l'estat de l'esperit, i així trobem persones sense lletres, que tenen de les coses divines una intel·ligència molt més alta, que no pas altres persones més lletrades.

D'aquí és que convé que la Doctrina cristiana s'ensenyi i expliqui d'una manera diferent de com s'ensenyen les ciències d'arts humanes, perquè la ciència de la salvació pertany a un ordre enterament distint d'aquelles. En primer lloc, deu ésser tractada amb gran respecte, i la seva ensenyança convé sempre fer-la com qui fa una cosa sagrada, i compleix una missió divina; perquè, en realitat, sia sacerdot, sia secular, sia un mestre d'escola, sia un pare de família, tothom, a l'ensenyar la Doctrina cristiana, practica un ministeri evangèlic, és un ministre de Jesucrist i compleix el precepte del Senyor quan digué als seus deixebles: «Aneu i prediqueu a tots els pobles i ensenyeu-los en nom del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant.»[1]

Encara que Déu pròpiament és el Senyor de les ciències, perquè totes procedeixen d'Ell, i tota llum científica i intellectual prové d'aquella Llum verdadera que il·lumina a tot home que ve en aquest món; no obstant, les ciències humanes han nascut de la naturalesa humana, i la ciència divina, la ciència de la salvació, ha vingut per revelació de l'Esperit Sant, per lo qual, així com l'aprendre una ciència o art és cosa de la intel·ligència, és una operació purament intellectual, la ciència de salvació se dirigeix a totes les potències humanes, i com un bàlsam s'ha d'estendre per tot l'home, a fi que tot ell, son pensament, ses paraules, ses obres, sos sentiments, exhalin la bona olor de Crist.

L'ensenyança del Catecisme és una obra sobrenatural, és una de les formes de la propagació de la fe; i així com veiem que els Sants Apòstols donaven més o menys participació de la Doctrina de Jesús segons la disposició espiritual dels deixebles, lo mateix haveu de practicar vosaltres, caríssims cooperadors, segons les condicions de les persones, i les circumstàncies en què es troben de matrimoni, greu malaltia, etc. Per-

1. Mateu, XXVIII, 19.

què hi ha vegades que a un home gran, fins en l'ordre de l'aliment corporal, se'l peix com a un infant; a certs malalts, per a fer-los viure, se'ls donen glops de llet, i si se'ls dava un aliment sòlid els mataria: així també a molts malalts de l'esperit se'ls ha de péixer la doctrina celestial, els principis elementals de la Revelació divina, lo que els teòlegs diuen de necessitat de medi, i quan tinguin més robust el sentit sobrenatural de la fe, o hagin sortit de les circumstàncies excepcionals en què es trobaven, aleshores tindran més aptitud per a rebre l'alta doctrina revelada.

Coneguérem a un home distingit, qui tenia un grau molt alt en un dels rams facultatius de la milícia, i ens contava que en sa joventut havia estat apartat de la pràctica de la Religió, és a dir, de la pràctica vida catòlica, i sentia un viu agraïment envers un missioner, qui, durant una llarga estància en una colònia, l'havia portat a la vida piadosa. I deia que admirava la discreció del sacerdot perquè li anava recordant els grans principis religiosos, que ja tenia oblidats, per petites parts; que ell, el militar, reconeixia que en aquelles hores una ració molt abundant de matèria espiritual l'hauria embafat, i amb el procediment de sobrietat que usava aquell bon sacerdot, sempre quedava amb ganes de tornar-hi, i amb aquelles discretes converses catequístiques l'home tornà a la fe pràctica del Sant Baptisme.

És cert que el gran Sant Pau[1] ens diu a tots els sacerdots, que oportuna i importunament havem d'exercir nostra missió catequística; però això no exclou l'oportunitat de la prudència, i sols significa l'expressió del Sant Apòstol, l'activitat i diligència d'esperit, el zel sempre viu que ha d'adornar a l'ànima sacerdotal, qui deu aprofitar totes les conjuntures per a introduir en el cor dels homes el coneixement i l'amor de Jesús Senyor nostre.

1. II Timoteu, II, 2.

VII

Obligació general de catequitzar. Particulars recomanacions als Sacerdots, als Pares, als Amos, als grans Industrials, als Mestres

I aquest zel no és propi solament de l'estat sacerdotal, sinó que ha d'ésser comú a tot cristià. El deixeble de Jesucrist no pot ésser indiferent a la glòria de Déu i a la salvació de les ànimes, que és precisament de lo que tracta el Catecisme, i així és que una certa obligació d'ordre moral d'ensenyar o fer ensenyar la doctrina de salvació, s'estén a tot el poble cristià.

Sant Pere anomena a aquest poble, poble real i sacerdotal; i, en efecte, al batejar i confirmar a nois i noies els ungim el cap amb els Sants Olis, com són ungits en sa ordenació els sacerdots; i, de consegüent, tot home, tot cristià, en virtut dels dits Sagraments, obté una dignitat sacerdotal, participa del Sacerdoci diví, i ha de complir els oficis que aquest imposa, no solament de prendre part en les oracions i sacrificis del culte de Déu, sinó també de propagar la Doctrina de Jesucrist entre els homes, i d'estendre el regne de Déu sobre la terra

Però aquesta obligació, continuada principalment en l'ensenyança del Catecisme, d'una manera particular correspon a aquelles persones que en la societat cristiana tenen una certa autoritat, i exerceixen oficis d'educadors i superiors: és a dir, els sacerdots, els pares de família, els amos i els mestres d'escola.

Convé que els sacerdots tinguin una clara consciència de l'obligació de catequitzar que importa el seu estat, i que entre tots els deures que deuen complir envers la societat cristiana, sobre el cos místic de Jesucrist, usant la pròpia i bellíssima expressió teològica i bíblica, el catequitzar és el primer i més interessant d'ells, puix té per objecte la formació de cristians, la preparació dels esperits, a fi de posar-los en disposició de poder practicar la vida que ens ensenyà el diví Redemptor Jesús. La Iglésia cristiana no solament és un temple on s'oferei-

xen al Senyor oracions i sacrificis, sinó que, a més, és també una escola on s'ha d'aprendre la Ciència i la Llei d'eterna salvació. En nostres dies aquesta segona part està molt en oblit; però, no obstant, el permanent i etern esperit del cristianisme sempre protestarà d'aquesta mutilació de la vida cristiana, o almenys del raquitisme a què avui es troba reduïda en moltes parts, ensenyant-se sols el Catecisme públicament en la iglésia als nois i noies que encara no han fet, o que acaben de fer la primera Comunió; quan pertot arreu, homes i dones de totes les edats s'haurien de gloriar d'exposar senzillament, i en conformitat amb el text del Catecisme, els grans principis de la Religió, com encara venturosament se fa en alguns indrets d'aquesta Diòcesi, com una eloqüent i viva tradició dels temps apostòlics,[1] en els quals, com llegim en les Sagrades Escriptures, tots els fidels prenien part en ses públiques reunions del temple, en l'exposició i explicació de nostres sagrats dogmes i lleis, com a mestres o com a deixebles, lo qual és d'origen tan alt i celestial que ja fou pronosticat pel profeta Joel[2] quan digué que vindria un temps en què tots, fills i filles de la Iglésia, profetarien; puix que en un cert sentit, essent la Religió cristiana el compliment de totes les profecies, la ciència de la Religió és la ciència de la profecia, que porta i uneix amb el mateix Déu l'esperit dels homes. És l'única vulgarització possible de la ciència; i en aquests temps que pretenen ésser democràtics i no saben ésser-ho, convé molt explicar al poble aquesta pública i universal participació de la ciència divina, que practica la nostra Santa Mare Iglésia.

Vos exhortem, caríssims cooperadors, a meditar davant de Déu la manera de poder posar en pràctica, en forma adequada a les presents circumstàncies, aquest sistema de pública i interessant ensenyança del Catecisme, que despertaria a molts esperits adormits, i tornaria l'activitat a moltes ànimes para-

1. Fets, II, 16.
2. Lloc citat.

litzades en la vida sobrenatural. ¿No sabem en molts punts l'excellent resultat que han produït els catecismes de perseverança de joves i donzelles?

A més, els reverends Rectors tinguin present les apremiants disposicions del Sagrat Concili de Trent sobre l'ensenyança del Catecisme, i la regla vigent en aquesta Diòcesi, de que almenys en els dies de festa, no sols en les iglésies parroquials, sinó també en totes les Capelles públiques rurals en què s'hi celebra la Santa Missa, deu ensenyar-s'hi o explicar-s'hi la Doctrina cristiana.

Però no és solament en les públiques iglésies on deu haver-hi càtedra de Catecisme, on deu estudiar-s'hi la ciència de salvació, sinó que també cada casa cristiana ha d'ésser una escola on s'aprengui la Llei de vida eterna. No en va l'apòstol Sant Pau [1] anomena iglésies domèstiques a les cases cristianes, perquè el cap de casa ha d'exercir en elles funcions pròpies de l'ordre espiritual. Solament una aberració, produïda pel materialisme que domina en la vida moderna, pot fer prescindir als pares de família i caps de casa, de la part més augusta de la seva autoritat, de l'autoritat espiritual que tenen obligació d'exercitar en bé i profit dels seus fills i dependents. No és un pur llaç carnal, sinó un llaç carnal i espiritual juntament, el que lliga i dóna unitat a una casa o família; i quan l'element espiritual de la família se desvaneix, quan aquesta queda reduïda a una unió nascuda de la carn i de la sang, ja no mereix el nom de família, ja no forma la institució veneranda i històrica que anomenem *Casa,* sinó que és un escamot, com els escamots de bestiar, que es desfà quan s'acaben els instints animals que la Providència ha ordenat, per a la conservació i multiplicació de la vida animal sobre la terra.

Reflexioneu, doncs, oh pares de família i caps de casa, sobre la dignitat del vostre ofici; i recordeu que les circumstàncies del temps i el canvi de les èpoques poden haver variat les

1. Romans, XVI, 5.

formes exteriors de les coses que per sa naturalesa són permanents, mes no la substància d'elles; i que si en els temps antics, ja no sols en els pobles cristians, sinó també en tots els pobles qui han tingut una certa puresa de vida social, els caps de casa i els pares de família han exercit un ministeri espiritual entre els seus, aquest també deveu exercitar-lo vosaltres baix pena de prevaricació en la dignitat de què vos ha investit la Providència, i de la qual rebreu el càstig en el tribunal de Jesucrist, jutge de vius i de morts. El primer deure vostre envers aquells qui la Providència ha posat a la vostra direcció és la seva formació espiritual; d'ella sou responsables, i constitueix la vostra obligació més estreta i de major transcendència. A un pare de família no se li demanarà compte de si a sos fills els deixa una fortuna més o menys grossa, mentre en la part aquesta material hagi tingut la diligència regular entre els bons pares de família; però sí que se'l castigarà si no els ha procurat el patrimoni de l'ànima, la fe i la virtut amb les quals té obligació d'enriquir l'ànima dels seus fills i dependents.

Per això el Catecisme del nostre Bisbat estampa aquelles nobles i significatives paraules: «Els pares són els primers apòstols dels fills, i deuen des de la infància instruir-los a que busquin, abans de totes les coses, el Regne de Déu i sa Justícia, començant per ensenyar-los a persignar-se i ensenyar-se; el Crec en un Déu; els Articles de la Fe; el Parenostre; l'Avemaria; la Salve Regina; els Manaments de la Llei de Déu; els Manaments de la Iglésia, i els Sagraments.»

I diu el mateix Catecisme, al preguntar sobre l'obligació dels superiors i amos, que aquests deuen mirar a sos inferiors i criats com a fills; lo qual porta per conseqüència que deuen també atendre a la seva educació espiritual.

Així se portaven els pares de família i els amos, és a dir, tots els caps de casa, en el temps dels nostres pares. Tenien el concepte cristià de la vida i en conformitat amb ell, sabent i creient la sentència evangèlica de que l'home no viu solament de pa, proporcionaven l'aliment de l'ànima als seus súbdits; complint envers ells el deure de la instrucció religiosa, com

la principal obligació de son càrrec i de la dignitat de caps de casa. Aquest deure que procedeix de la Llei natural, existeix avui com existia ahir, i com existirà demà; pot variar la manera com s'ha de complir; la multiplicitat dels negocis, les exigències del treball, la falta de temps podran excusar al pare de famílies, a l'amo que té dependents que viuen en sa casa, de complir per si mateix i personalment la sagrada obligació d'instruir-los en la vida de l'esperit, podent-ho fer per ministeri d'altra persona idònia; però sobre d'ell carrega l'obligació, no sols de proporcionar-los aquest pa de l'ànima, sinó també de prestar públic homenatge de consideració a la doctrina divina que ens ha d'obrir les portes del cel.

I posats en aquest punt de la present Carta, la nostra consciència de Prelat de la Iglésia Catòlica ens suggereix l'obligació estretíssima que tenim de dirigir la nostra paraula als propietaris o capitalistes, qui tenen en la nostra Diòcesi grans explotacions industrials, i recordar-los quant obligats estan a procurar l'educació espiritual i social dels nois i joves, de l'un i de l'altre sexe, que els ajuden a l'acumulació d'una fortuna, i als treballs dels quals ells han de correspondre enriquint el seu esperit i ennoblint la seva vida, i dignificant els seus costums, i exercitant envers sos obrers joves i vells les obres de misericòrdia espiritual i corporal, meditant la Doctrina catòlica de que els rics són en el món per a beneficiar als pobres, constituïts per la Providència en el noble ofici d'auxiliars seus en la satisfacció discreta de les necessitats humanes, tant de l'ànima com del cos, essent la principal d'elles l'educació cristiana. La feina industrial, el treball de màquina mata l'esperit, i, de conseqüent, embruteix a l'home; el pagès, el carreter, el mariner, tots els qui estan en comunicació amb la naturalesa senten la influència eficacíssima d'aquesta, que parla amb gran eloqüència al nostre esperit; però la persona qui passa el dia al davant d'una màquina i dins d'una fàbrica, incomunicat amb la naturalesa, sofreix una verdadera disminució en ses facultats humanes, i els caps i directors de les grans explotacions industrials deuen pensar seriosament en avivar en

aquells enteniments i en aquells cors dels nostres germans obrers, els eterns principis i els nobles sentiments que Jesucrist, Mestre de la Humanitat, portà al món per a la salvació dels homes.

També volem dirigir la Nostra paraula als mestres i a les mestresses d'escola del nostre Bisbat, als quals considerem i estimem com a cooperadors nostres en el ministeri d'illuminar al món. Tot mestre és un educador, i l'educador cristià mai s'ha d'oblidar de dirigir l'enteniment envers aquella Llum que il·lumina a tot home qui ve en aquest món, orientant la vida dels seus tendres deixebles envers el més gran dels ideals, superior a tot ideal humà, envers la norma de l'home perfet continguda en les sagrades pàgines de l'Evangeli, i explicada i adequada a les condicions de totes les èpoques humanes per la Iglésia Catòlica, regida i governada per l'Esperit Sant. Considereu, caríssims mestres i mestresses, la dignitat de què vos investeix la Iglésia, donant-vos una participació en el ministeri de la propagació evangèlica, en el compliment d'aquell precepte de Jesucrist: «Ensenyeu a tothom en nom del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant.» Sia el text de vostres ensenyances el Catecisme de la Diòcesi, i adeqüeu les parts d'ell a l'estat intel·lectual i moral dels vostres deixebles, i sobretot recordeu-vos de lo que diem en altre lloc d'aquesta Carta, sobre la necessitat de fer que sàpiguen de cor les parts més interessants del Catecisme els nois i noies, perquè la Llei de la vida ha de quedar estampada perennement en la memòria, ha de portar-se dintre com un codi escrit en el cor; i si la intel·ligència infantil no és suficient per a la comprensió de la ciència de la salvació eterna, temps a venir, quan els vostres deixebles seran ja homes i dones, ells trobaran en si mateixos, com formant part de son propi ser natural, aquella doctrina que els il·luminarà en els grans problemes de la vida, i els guiarà en el camí del món, evitant-los de caure en els temibles precipicis de l'error i del vici.

Entre totes les ensenyances que doneu als vostres deixebles, tingui sempre la primacia l'ensenyança de la Doctrina

cristiana. Necessaris són a l'home el coneixement de la Gramàtica, de l'Aritmètica, de la Geografia, etc.; però aquesta necessitat és relativa, segons les circumstàncies i les condicions de la vida de cada u; mes la necessitat de la Doctrina cristiana és absoluta i transcendental, està lligada indissolublement al fi de l'home com a tal home, lo mateix si és rei que si és jornaler; és aquell *unum necessarium*[1] de què parla Nostre Senyor Jesucrist en l'Evangeli, i sense el qual és impossible arribar a l'eterna vida, ni obtenir en aquest món aquell tresor d'íntima consolació, que és la Religió divina, única consoladora dels cors.

I no volem acabar aquesta Carta, caríssims cooperadors nostres, rectors, sacerdots, pares de família, amos i mestres i mestresses d'escola, sense convidar-vos a portar als vostres súbdits i deixebles, encara que sien atrassats d'intel·ligència, a la contemplació del gran panorama de la perfecció evangèlica, que està també contingut en el Catecisme de la Doctrina cristiana, en les Benaventurances, que són com un compendi del Sermó de la Muntanya predicat per Jesucrist Senyor nostre, on el Mestre diví posà en evidència i en contrast la doctrina del món, grollera i tirànica, amb la doctrina de la vida eterna, pura i dolcíssima, demostrant l'excel·lència espiritual de la pobresa, del sofriment, de la humilitat, que dignament practicades exalten a l'home i l'acosten a Déu, revestint-lo d'una mena de divinitat, com ha succeït amb tants milions de Sants que venera la Iglésia catòlica i posa a la nostra consideració i exemple, a fi que si no tenim prou esperit com ells tingueren, per a resoldre'ns a la pràctica dels consells de l'Evangeli, almenys sapiguem vèncer l'egoisme de la nostra naturalesa decaiguda, per a practicar dignament els preceptes necessaris a la nostra eterna salvació.

La categoria de la santedat és la més excelsa de les categories humanes, i per això és assequible a tots els estats i con-

1. Lluc, X, 42.

dicions d'homes. Sempre i per a tothom, fins pels incrèduls qui no són malvats, el sant és superior al savi, a l'heroi o home de valor, al geni industrial o financer, al talent polític; com el sol és rei entre les estrelles, el sant és rei entre els homes, qui racionalment li reconeixen una superioritat que únicament se concedeix a la virtut heroica. I dins de la Iglésia catòlica, pels mèrits i la gràcia de Jesucrist, de la santedat en són capaços homes i dones fins els més humils, i escrit està que els humils seran exaltats, essent la humilitat, la pobresa d'esperit, el sacrifici, la base de la santedat; de manera que el ric, que el qui està en major elevació social, que el savi, que el qui viu enmig de grans conveniències, ha de tenir l'esperit senzill, desprès, pur, com si no tingués riqueses, dignitats, ciències, conveniències, puix que sols així pot quedar revestit de la resplendor divina que en diem la Santedat.

Alcem tots els ulls, caríssims germans i fills, a la Sion celestial, la ciutat de la perfecta bellesa, i sia sempre ella un excitant de la nostra peresosa voluntat en l'exercici de la virtut, en la pràctica de la fe catòlica que el Catecisme ens ensenya amb tota sa admirable gradació. L'amor a la Veritat, a la Justícia i a la Caritat és la noble passió de les ànimes verdaderament cristianes, i el Catecisme és el codi popular i universal d'aquella passió purificant i dolcíssima, que emana de la sagrada Persona de Jesucrist i constitueix sa irresistible atracció.

En la Sagrada Litúrgia, quan el sacerdot parla oficialment amb Déu en la Santa Missa, demana al Senyor per a tots els fidels una comunicació, una participació (*partem aliquam donare digneris*) amb els apòstols i màrtirs. Nós desitgem a tots vosaltres, caríssims germans i fills, una participació en la dignitat apostòlica, la missió principal de la qual consisteix en el zel i pràctica de la propagació de la Veritat, i de la Justícia, i de la Caritat cristiana, és a dir, en catequitzar, paraula ja usada per Sant Pau,[1] a fi que després d'aquesta vida de bata-

1. Gàlates, VI, 6.

lles espirituals, mereixem formar, al costat dels Sants Apòstols, fonament de tot el Cristianisme, la Cort gloriosa i feliç de l'Omnipotent.

I com a manifestació de l'amor espiritual que a tots vosaltres professem, vos donem la Nostra Benedicció en el nom del Pare †, del Fill † i de l'Esperit Sant †. Amén.

Vic, 30 de gener de 1902.

L'EQUILIBRI EN LA JERARQUIA INDUSTRIAL *

SUMARI

I. Caràcter dels conflictes socials de nostres dies.
II. El socialisme és un atemptat contra la naturalesa.
III. Defensa del dret de propietat: argument filosòfic, estètic i dinàmic.
IV. Connexió de la propietat i el matrimoni: el socialisme els destrueix tots dos; la naturalesa els mira com bases de la societat.
V. Jesucrist introdueix un nou element rebutjat també pel socialisme: la caritat.
VI. Jerarquia natural i organitzada per a les relacions entre el capital i el treball.
VII. Influència de la potestat civil i dels principis religiosos en aquest conflicte.

* Pastoral motivada per les lluites socials i obreristes. És objecte de seriosa meditació, per part dels esperits reflexius, i per tal que arribi a certs sectors i es difongui fora de Catalunya se'n fa una grossa tirada en castellà, editada per la Tipografia Catòlica, de Barcelona, en la qual intervé el Dr. Fèlix Sardà i Salvany.

NÓS, EL DR. JOSEP TORRAS I BAGES, PER LA GRÀCIA DE DÉU I DE LA SANTA SEDE APOSTÒLICA BISBE DE VIC

Als amos i obrers industrials de la nostra jurisdicció, pau i salut en Nostre Senyor Jesucrist.

> *Multa quidem membra, unum autem corpus. Non potest autem oculus dicere manui: opera tua non indigeo, aut iterum caput pedibus: non estis mihi necessarii. Sed multo magis quae videntur membra corporis infirmiora esse, necessariora sunt.*
>
> «Certament hi ha molts membres, però només un cos. I no pot l'ull dir a la mà: no necessito les teves obres, o dir el cap als peus: no em sou necessaris. Sinó molt al contrari, els membres qui semblen més humils són els més útils.»
>
> (I CORINTIS, XII, 20-22.)

I

CARÀCTER DELS CONFLICTES SOCIALS DE NOSTRES DIES

Caríssims: Les ciutats, les viles i totes les comarques industrials de la nostra terra es troben sovint somogudes, i tota la vida social pertorbada, a efecte de les qüestions entre amos i obrers; i la veritat del fet és, que la pertorbació, i de vegades fins les mateixes morts i greus ferides que s'en segueixen, no solament toquen els qui són part en aquest plet, sinó també a tots els ciutadans. La societat és un cos, i no hi ha malaltia

d'un membre que més o menys no alteri la salut de tot el conjunt. I així deu ésser, perquè, segons el pensament cristià, la indiferència d'home a home és un delicte, i tots hem de treballar per a la salut de tot el cos. I pensant seriosament en aquest conflicte, i meditant davant de Déu en aquesta discòrdia social, havem cregut, caríssims fills, que teníem obligació de parlar-vos, procurant que la llum de la veritat cristiana temperi les tenebres de confusió, que esteses per la societat, fan que els homes es batin els uns amb els altres a les fosques, i, de conseqüent, sense resultat, a semblança de lluita de bèsties feres atiada pels instints, i sense que la llum de la raó, que Déu ens ha donat per a discernir la veritat i la justícia, sia consultada. I pretendre que les discòrdies humanes han d'acabar-se a la força, és a dir, sobreposant-se el més fort al menys fort, és un principi contrari a la civilització, a la Humanitat i a la Religió; és confondre l'home amb les bèsties; és renunciar a la part més noble de la nostra naturalesa, la raó, que, confortada i illuminada per la Veritat cristiana, ha de ser la qui doni solució i sentència a les disputes que naturalment sobrevenen entre els homes.

Hi ha una secta que ensenya per boca dels seus doctors, i predica per la llengua eloqüent dels seus propagandistes la discòrdia social, l'ús de la força, la guerra de classes per a arribar a la felicitat de la classe obrera, i obtenir la justícia en la distribució de la substància material, que tots els homes necessitem per a sostenir la nostra vida aquí en la terra. I nosaltres anem a provar que l'ús de la força, ja sia la força material que tenen les classes obreres, ja sia la força material i intellectual que tenen les classes capitalistes i les directores, acaba en l'esclavitud, perquè allà on hi ha lluita de classes, i la lluita ha d'acabar-se amb la guerra, hi ha d'haver vençuts i vencedors, i el vençut, per la llei natural de les coses, queda a la disposició del vencedor, és a dir, esclau d'ell. I no cal dir, que una vegada obtinguda la victòria vindrà després el regnat de la justícia, perquè l'experiència de la Humanitat ensenya que l'equitat, que la concòrdia, que la justícia distributiva da-

valla, no de les passions enceses ni dels instints desfrenats, sinó de la serena raó, del bon temperament del cor, dels alts principis de llum divina, que sempre la Humanitat ha pres com el sol que il·lumina i dóna sanitat als esperits.

És clar que Déu, qui governa al llinatge humà, deixant-li, no obstant, lliure l'exercici de la seva vida, perquè pugui dignificar-se a si mateix seguint la lluminosa norma de la Llei, permet els conflictes de passions, la passatgera dominació del mal i l'opressió de la virtut, puix d'una boca divina eixiren aquelles paraules:[1] «És necessari que vingui l'escàndol, però ai d'aquell home pel qual ve l'escàndol.» La pròpia perfecció de l'home, l'elevació de son caràcter, el meritori exercici de la seva voluntat, per medi de lo qual ha de conquistar-se una categoria divina, exigeix un període de lluita; i la lluita humana sobre la terra és una condició per a arribar al bé. Tot progrés s'obté no gratis, sinó mitjançant un esforç: el venciment d'una dificultat i el domini d'un obstacle.

Per això Sant Pau escriví[2] que convenia que hi hagués heretgies, i no dubtem que les heretgies modernes que els sembradors de discòrdies estenen entre els homes, escampant odis i rancors que produeixen desgràcies en les famílies, desmoralització en els costums, decadència en les arts, i constitueixen un perill per a la civilització i semblen el crepuscle vespertí d'un futur estat salvatge; no dubtem, repetim, de que aquestes pertorbacions en definitiva han de fer donar un pas més enllà a la civilització cristiana, que és la forma humana per excel·lència, i que sempre preval després d'una pertorbació social; perquè el mal sobre la terra té la missió de desfer, però el fer és propi de Déu, etern Criador, no solament del món material, sinó encara més del món espiritual i humà.

En aquestes nostres comarques, els matins boirosos, els dies que comencen amb una broma baixa més espessa, solen tenir tardes de sol esplèndid i de temperatura confortant.

1. Lluc, XVII, 1.
2. I Corintis, XI, 19.

En les pertorbacions socials, en les revolucions el mal és evident i desgracia a molts; però ni el mateix mal és estèril baix l'acció omnipotent del qui dirigeix el curs de la Humanitat: ve un dia en què la barreja d'elements s'aclareix. En l'ordre de les idees les doctrines més tèrboles i impures, subjectades al gresol de la Veritat eterna, analitzades, examinades i judicades amb un criteri cristià, el bé i el mal, lo real i lo quimèric queden destriats, i l'or de la Veritat i de la Justícia, sempre escàs, se separa de l'escòria provinent de la impura massa, enriquint amb una nova perfecció a l'humà llinatge.

Tots els coneixedors de la història recordaran els temps de l'heretgia arriana: aquelles confusions dels heretges, oposades a la doctrina dels doctors catòlics, les enceses controvèrsies filosòfiques i teològiques entre ells disputant sobre la Divinitat i la Humanitat del Redemptor Jesús, els conflictes polítics i les guerres que portà; i, no obstant, d'aquelles disputes i guerres que duraren segles, en resultaren per a sempre més esclarides les relacions entre la naturalesa divina i la naturalesa humana de Jesús, i l'Home-Déu circuït d'una adorable aurèola de glòria. Així ara ha aparegut l'heretgia comunista i socialista, reproducció d'un vell error de filosofia social que tingué molt ressò aquí en la nostra Catalunya en el segle XIII, ara més extensa i fundant-se (més que no pas en una viciosa interpretació de l'Evangeli com aleshores) en una utòpica, és a dir, irrealitzable concepció de reforma que ells diuen de la societat, però que no és reforma de la societat, sinó de la naturalesa, i, de conseqüent, bàrbara i impossible, perquè la naturalesa no és reformable, puix el mateix Jesús no la volgué reformar, sinó perfeccionar, i tot projecte de reforma de la naturalesa és un atemptat contra ella, que per això els tals heretges socials formen part d'aquells a qui els antics gentils incloïen en el concepte que expressaven en aquelles famoses paraules *humani generis hostes*, enemics del llinatge humà; i aquesta heretgia comunista i socialista i la fermentació social que d'ella resulta, les controvèrsies que origina, i les lluites sanguinoses que d'ella se'n segueixen, tenim la seguretat que un

dia o altre portaran una més clara i equitativa definició de les respectives relacions entre amos i obrers, de manera que el capital i el treball trobaran cada un la categoria que els correspon, dintre de la norma de la justícia que ha de regularitzar la vida dels homes sobre la terra.

Sant Ambròs té un concepte lluminós, que ens serveix de norma i guia en els pensaments i reflexions que anem aquí escrivint sobre la qüestió obrera. La justícia, explica el gran arquebisbe de Milà, consisteix en conservar a cada cosa sa naturalesa. I amos i obrers, filosops i polítics, o sociòlegs com diuen ara, no es poden apartar del cànon que dictà el dit famós Pare de la Iglésia, perquè tot progrés humà té per base i condició indispensable l'estudi i la interpretació de la naturalesa, fet baix la illuminació dels eterns principis que portà al món Jesucrist, i que constitueixen la filosofia evangèlica, elevació sobrenatural de la sabiduria humana.

Un diputat, en el Parlament de Madrid, ha dit en aquests dies que no creia que la Iglésia, que els medis piadosos curessin el conflicte entre el capital i el treball; i això sería cert si la Iglésia curés a la manera dels curanderos, posant un pegat per la part de fora en una malaltia molt interna, que radica en lo més íntim de l'home; però la divina institució de Jesucrist és més sàvia, i té sempre en compte la naturalesa humana, i estudia amb deteniment els mals que l'afligeixen, i va a lo substancial, a lo essencial, i coneix que el present mal social és un desequilibri d'esperits, una desproporció d'humors que ocasiona una febre violenta a tot el cos; i per això se dirigeix a la intelligència i al cor, i fa alçar la vista a la norma evangèlica on s'hi troba l'exemplar de la vida humana; i com tot mal de la societat té son germen en el mal dels individus, mira de curar a aquests, d'equilibrar-los; i com l'equilibri humà és l'equitat, el dia en què els homes tinguin aquest equilibri, l'equitat regnarà en la societat.

Però els desequilibris humans, els desequilibris socials, se reprodueixen, i això és un principi pràctic de nostra Santa Mare Iglésia, i, de consegüent, se necessiten medis permanents

per a restablir l'equilibri perdut, una força moral ordenadora de les nostres facultats, una potència que exerceixi influx sobre els esperits i tingui virtut per a disposar-los a la mútua intel·ligència i concòrdia; i com el Cristianisme té una força creadora de produir organismes socials, tendrums que lliguen i uneixen amb suavitat de vida els diferents membres del cos social, evitant tot impediment de circulació de vida, d'aquí és que rebutjar l'auxili de la Iglésia és una ceguera que naix de la supèrbia, i que si els homes d'imaginació i de paraules poden tenir-la, l'experiència demostra que no la tenen ni els amos ni els obrers, qui posseeixen el natural instint del qui sofreix, de cercar el remei allà on verdaderament se troba, i ni amos ni obrers, fins els qui desgraciadament no tenen creences, rebutgen el favor que pot fer-los la Iglésia.

II

El socialisme és un atemptat contra la naturalesa

Totes les condicions i classes honestes que hi ha a la societat són dignes de respecte, a totes devem pagar l'homenatge de la nostra consideració, perquè la diversitat d'elles no prové d'un conveni, ni d'un acte de despotisme, no són obra ni de la voluntat ni de la força, no són lliures ni imposades, són espontànies; han nascut de les circumstàncies, de les necessitats que importa la vida comuna entre els homes, de la diversitat de les seves aptituds, dels seus caràcters, de les seves inclinacions, de les seves passions, de les seves virtuts, dels seus vicis: en una paraula, són obra de la naturalesa, d'una llei superior a la Humanitat, no de l'home; no han sigut fetes amb un motllo inventat per un filosop o un polític, a la manera que els filosops i homes d'acció del socialisme han inventat un motllo per a donar forma a la societat dels homes, com si els homes fóssim matèria sense intel·ligència, sense activitat pròpia, sense autonomia, i haguéssim de renunciar a la llei íntima

del nostre ser per a subjectar-nos als desvaris d'imaginacions somniadores, d'esperits superbs qui es creuen més savis que tot lo restant de la Humanitat; els quals parlant contínuament de la igualtat entre els homes, no obstant treballen per a diferenciar-se dels altres, per a distingir-se dels demés. I mentre proclamen la tirania de les lleis fonamentals i orgàniques de la societat, que han trobat de la mateixa naturalesa humana en totes les parts de la terra i en totes les èpoques de la història, que ningú pot senyalar com l'obra tirànica d'un dèspota, o com la imposició d'una classe vencedora que ha esclavitzat a les altres; ells volen imposar-se a la societat, dictar lleis a la Humanitat, creient-se aquests petits herois de la secta superiors als homes prodigiosos, qui en les edats passades organitzaren grans imperis o repúbliques, respectant sempre amb major o menor grau les lleis essencials de la societat. Ells, els qui pretenen la reforma social, no s'acontenten amb tan poca cosa, volen anar més enllà, volen apartar-se del camí seguit fins ara pels homes, aspiren a una major originalitat, i ja sabeu, caríssims, que l'excés de l'originalitat, que l'originalitat desfrenada, divorciada de la realitat natural, davant del sentit comú dels homes sempre ha sigut tinguda per un ram de bogeria.

El canviar el dret és característic de tots els dèspotes; ja se'n queixaven els antics profetes d'Israel;[1] però aquells dèspotes canviaven el dret en son favor i en favor dels seus, però sense canviar l'essència de les coses; feien una aplicació viciosa i pecaminosa dels principis, però els conservaven; enderrocaven lo existent, i amb les runes bastien un nou edifici social, però en la nova construcció servaven els eterns principis d'equilibri, com un docte arquitecte, com tots els arquitectes que hi ha hagut fins ara al món, qui han variat els estils artís-

1. Isaïes, XXIV, 5.

tics, les modes en la proporció de les parts, el gust de l'ornamentació, el sistema de distribuir interiorment l'edifici, consultant els gustos, les necessitats, els costums de cada generació i de cada país, però a cap d'ells li ha acudit la idea de variar els principis d'equilibri, de ponderació i de resistència, és a dir, a cap d'ells li ha acudit la idea de voler modificar les lleis que regulen la manera d'ésser de la naturalesa material; però els nous arquitectes socials, els doctors comunistes i socialistes tenen més pretensions, tracten a la Humanitat pitjor que a la matèria bruta, insulten a la societat tractant-la de criminal i injusta, i això, no referint-se a una època o a un país, on per circumstàncies especials la potestat política i social hagi recaigut en una persona o en una classe determinada que hagi abusat de la situació de les coses; sinó que sos anatemes i malediccions recauen sobre tota la Humanitat, de tots els segles i de tots els països de la terra. Perquè l'observació de tots els pobles qui han existit, comprova que per diferents que hagin sigut sempre entre ells, des de l'estat primitiu, que usant un terme teològic podríem dir estat de naturalesa, fins a l'arribar a l'estat de civilització refinada, a l'exageració d'aquelles condicions que donen benestar espiritual i material als pobles, tots els pobles han seguit sempre un mateix camí, tots han usat aquells medis que els jurisconsults romans justament anomenaren dret de la naturalesa, afirmant amb molta certesa *quae ipsa natura docuit*, és a dir, que la mateixa naturalesa ha sigut mestra dels homes en ensenyar-los les línies generals, fonamentals i determinatives de l'edifici social. Però els nous doctors no volen aprendre dels homes. Com prescindeixen de l'element espiritual i racional que tots tenim, com són enemics del llinatge humà, no volen escoltar les lliçons de l'experiència humana, que a tot arreu s'anomena tradició, i ni solament saben interpretar degudament els instints de la nostra naturalesa racional.

III

DEFENSA DEL DRET DE PROPIETAT: ARGUMENT FILOSÒFIC, ESTÈTIC I DINÀMIC

La propietat naix de l'instint de l'home, i és sancionada per la raó del mateix home; per a poblar el paradís socialista se necessitaria un llinatge d'homes diferents dels qui descendìm d'Adam i Eva. Els homes, per necessària conseqüència de l'actual constitució de sa naturalesa, cauen, tant si volen com no, en l'anatema dels socialistes. Si la propietat és un robo, tothom és lladre, fins els mateixos qui tal doctrina prediquen. La propietat és una conseqüència de l'autonomia de l'home, de la noble personalitat humana, que a diferència de les bèsties té el govern de si mateix en el règim de sa vida individual, en l'elecció de son estat i en la constitució de sa casa o família, baix la lluminosa direcció de la Llei eterna. Cada cosa constitueix un petit regne, i el cap d'ella és un sobirà; i a aquesta modesta, però noble sobirania, hi poden aspirar i arriben a obtenir-la tots els fills d'Adam, qui viuen en països en els quals domina la civilització cristiana. La tirania semblava que per sempre havia sigut desterrada d'Europa, però després de tant d'entusiasme i de tantes exageracions envers la llibertat humana, el socialisme amenaça la llibertat de l'home, i en formes falagueres i enganyoses proposa un sistema que redueix als homes a l'ofici d'instruments de la gran màquina social, de la qual se reserven el maneig i direcció els qui prediquen la tal doctrina.

Nós pensem que els vinents, un cop desapareguda la febre que s'ha apoderat del món, i que el posa en desvari, s'han de riure molt de la present constellació socialista. En tots els rams que pot estudiar la intelligència humana hi ha principis fonamentals que prenen caràcter d'axiomes, que el contrariarlos significa falta de criteri en el qui els contraria. Els homes sensats disputen quan es tracta de deduir conseqüències de dits principis, i aleshores vénen divergències de sistemes i

d'escoles; però en els principis tots convenen, i consideren víctimes d'una aberració mental i aquells qui els rebutgen. Els principis socials, els fonaments de la vida civilitzada entre els homes, sempre s'ha considerat que eren l'autoritat, la propietat i la família; i sobre d'ells en abstracte, és a dir, en quant a l'essència de les tres institucions, tothom els ha fet reverència i sempre se les ha considerades com l'ossada del cos social; les disputes recauen en la manera d'existir, en la forma concreta, determinada i viva que han de tenir en la vida social. Sobre això els homes han disputat, disputen i disputaran fins a la fi dels segles; però negar l'autoritat, la propietat i la família, pretendre esborrar-les, ha sigut obra, en les diferents èpoques en què aquesta doctrina ha obtingut algun predomini, d'homes temàtics, de gent capficada, d'imaginacions artístiques divorciades de la realitat, o d'homes criminals qui han temptat d'arribar al poder mediant l'afalagament de les classes populars, per les quals són incapaços de fer el més petit sacrifici.

Luter a Alemanya afalagà al poble senzill i el sublevà contra els senyors; mes un cop s'hagué fet seus a aquests i obtingué la dictadura moral que envejava, aleshores destrossa bàrbaram ent als seus antics partidaris, i la guerra anomenada *dels Paisans* és un exemple instructiu de lo que pot esperar-se de certs esperits que es presenten com redemptors del poble, posseïts, no obstant, d'un desfrenat egoisme. L'Evangeli ja diu:[1] «Cregueu a les obres»; i l'experiència humana afegeix: «No cregueu als qui prometen massa.»

L'instint de posseir, generador quan se regula per les lleis de la justícia del dret de propietat, tothom el defensa en si mateix i el respecta en els altres; com per instint l'home defensa la llibertat d'expendre lo que lícitament ha adquirit. Socialista amb sinceritat, amant pràctic de la igualtat econòmica entre els homes, no hi ha ningú que ho sia. Vosaltres ma-

1. Joan, X, 38.

teixos, obrers, fins els qui us penseu que ho sou en la realitat, en la vida pràctica no ho sou. Voluntàriament, alegrement, sovint fins amb excés contribuïu a acumular riqueses, de vegades fins capitals enormes en mans d'una persona. Pagueu més de lo que podeu per a veure treballar un torero famós, o per a veure representar a un actor de mèrit. Toreros, actors, artistes, novel·listes, etc., acumulen capitals exorbitants i ningú es queixa, i tothom hi contribueix, i ningú clama contra aquesta concentració de fortuna feta cantant, torejant o divertint al públic.

L'anivellació dels guanys, que mai hi serà, perquè no és possible, portaria en si l'anivellació de tots els homes, desapareixerien els diferents matisos de la vida humana, lo qual arribaria a fer-la fatigosa i insuportable. El món material, la mole terrenal és d'esplèndida bellesa, i essent una unitat insuperable, té al mateix temps tals gradacions i contrasts, que sa contemplació constitueix un dels plaers de la vida present. Tothom surt a fora, a la muntanya, a pagès, pel goig intens i purificant que resulta de la contemplació de la naturalesa. La naturalesa humana, la societat dels homes és un món racional i espiritual, un món moral d'una bellesa tan superior a la bellesa material, quant l'esperit i tota la persona humana és superior al restant de cossos orgànics i inorgànics que constitueixen la universal creació mundana. Prova de que el món dels homes, la societat, conté en si una gran bellesa, és que la poesia, la pintura, l'escultura, fins la música, i en general totes les belles arts, la prenen per tema; i el públic se delecta en la contemplació estètica de la Humanitat, de les relacions dels homes entre si, dels sentiments naturals, de les afeccions de família, de pàtria, de religió, en els llaços de fidelitat entre superiors i inferiors, de les relacions entre rics i pobres. Sense el matís i el contrast, la vida humana, repetim, seria fastigosa i insuportable. La bellesa, s'és dit molt i amb molta raó, és la esplendor de la Veritat; i si l'organització social fos falsa, injusta i antinatural, fóra impossible que en ella s'hi trobés bellesa.

Aquest argument estètic en favor de l'organització que naturalment ha pres el nostre llinatge, té una verdadera força lògica, perquè tothom sap la identificació originària entre la Veritat i la Bellesa, i com és impossible que la falsedat i la maldat despedeixin les resplendors que proporcionen a l'home el goig estètic.

A més de l'argument estètic podem aplicar també a la present qüestió l'argument dinàmic. Els caps del socialisme en la seva imaginació disposen la societat a la manera d'una gran màquina composta de tots els seus individus, com un immens exèrcit, reservant-se ells, com se suposa, la direcció de les maniobres; però tota màquina, tot organisme, tota potència, necessita una força motriu. En la naturalesa humana, en la societat tal com fins avui ha estat constituïda, existeix dipositada com un germen d'extraordinària potència en el cor de l'home aquesta força motriu: l'instint de posseir. Moguts per ell, els homes han travessat els mars, s'han expatriat, han sacrificat les seves afeccions, s'han imposat privacions, perden les nits rumiant, passen els dies treballant, i tot el moviment industrial, mercantil i agrícola té per primer principi generador l'instint de posseir. El socialisme atrofia aquest instint, i un cop anul·lat, l'activitat del treball, tant mental com corporal, perd la pruïja que l'estimula, i la vida social queda parada. En certs rams de la vida, en la vida de l'esperit, en la regió de les belles arts, en la filosofia, i sobretot en la vida religiosa, existeix la força de l'ideal que atreu, delecta i enlaira, activant en gran manera la potència de l'esperit. Però aquests homes sempre són i han d'ésser els menys en la societat; el major nombre dels homes sempre restarà sense tenir més estímul que l'instint d'adquirir, lo qual la Religió rectifica i ennobleix, aliant-lo amb la idea del deure, i sense fer-li perdre la fecunditat, suavitza son ferotge egoisme amb la divina infusió de la caritat envers el pròxim.

La mateixa Iglésia, que és, en lo que ateny a la jerarquia de sos ministres, una societat seleccionada; que professa, a més, el principi de que tot lo que posseeix és de tothom, del clero

i dels fidels, per a la satisfacció de ses verdaderes necessitats; que té sempre fixa la vista en un ideal sobrehumà i predica el menyspreu de la riquesa; no obstant, com diu en son admirable sentit pràctic Sant Tomàs, la Jerusalem divina, mentre està en la present Babilònia terrenal, no pot eximir-se totalment de les lleis d'aquesta, encara que sien imperfectes: i així veiem que la Iglésia, en son organisme canònic, en la constitució de beneficis i distribucions pels qui exerceixen ministeris envers el comú dels fidels, ha tingut que doblegar-se a la imperfecció humana, i establir una ombra i semblança de propietat per a estimular l'activitat de sos ministres.

El socialisme significa esquarterar la naturalesa humana, puix de la realització de son sistema resultaria l'amputació d'un instint poderosíssim d'ella; l'instint de posseir té una finalitat, com tot lo que existeix té un objecte, que en aquest cas és el promoure l'activitat humana, i per això sense ell, si fos possible extirpar-lo, la indústria, el comerç, l'agricultura i totes les altres arts humanes quedarien extingides.

Tal vegada algú digui que el socialisme no vol tal extirpació de l'instint; però tot atrofiament d'instint importa la seva anullació; i el principi *la propietat és un robo*, proclamat solemnement, almenys de boca, en el Congrés de Madrid, significa d'una manera implícita, però necessària, l'atròfia de l'instint de posseir. No es pot desitjar lo que no és lícit posseir, i un instint que no es pot exercitar es debilita i s'anulla.

IV

CONNEXIÓ DE LA PROPIETAT I EL MATRIMONI: EL SOCIALISME ELS DESTRUEIX TOTS DOS; LA NATURALESA ELS MIRA COM BASES DE LA SOCIETAT

Els filosops del socialisme reconeixen, i explícitament confessen, que l'abolició de la propietat importa igualment l'abolició del matrimoni. El matrimoni és una aliança permanent

entre l'home i la dona, una unió perpètua amb el fi de constituir una família; i la criança i l'educació dels fills exigeix una seguretat i una continuïtat que suposen una base; l'existència d'un capital o d'una propietat, encara que sia mínima, per a respondre de les necessitats econòmiques d'aqueixa petita societat que en diem família, d'aquest diminut estat que anomenem la casa.

Per això els escriptors socialistes tracten al matrimoni com enemic de son sistema, i tenen raó; perquè la continuació de la família, la transmissió de la sang, del nom, de l'educació de pares a fills, la mena d'immortalitat que dóna a l'home la reproducció per medi del legítim matrimoni, engendra naturalment el desig de la propietat permanent i transmissible; i ells, els socialistes, tiren a desfer el matrimoni, a reduir el llinatge humà a la categoria de les bèsties, que no tenen ni propietat, ni matrimoni, perquè sa existència és purament material, sense pensaments, sense afeccions i sense aspiracions a una vida transcendental.

D'aquí es deriva clarament que religió, matrimoni i propietat són incompatibles amb el socialisme, per lo qual la Iglésia el condemna, i cal dir amb veu molt alta, perquè el poble cristià no quedi enganyat, perquè fins molts que són gent de lletres no quedin illusionats, que és impossible ésser socialista i cristià, que el cristianisme i el socialisme són com la llum i les tenebres, com l'aigua i el foc, que l'un mata a l'altra; perquè el Cristianisme és la mateixa naturalesa humana racional i creient, i el comunisme i el socialisme són la mutilació d'ella, n'abstreuen la vida racional i religiosa, deixant reduïda la Humanitat a una vida material divorciada de la civilització tradicional, que des dels més antics temps els pobles s'han anat trametent, amb les diferències que naturalment importa la diversitat d'èpoques i de països. I parlem aquest llenguatge tan explícit perquè el nostre ministeri és el de dir la veritat al món, malgrat totes les modes, totes les preocupacions i totes les prevencions; i avui veiem, sens dubte a causa de la frivolitat dominant, que hi ha un diletantisme especulatiu que per-

met a poca costa, fins a gent rica i que no tenen ganes de fer vot de pobresa, afectar les idees socialistes, i prenen l'exposició i la defensa d'aquests sistemes com una mena d'esport que proporciona a son esperit refinat un goig i la satisfacció de sentir-se aplaudits.

I aquí, caríssims, és ocasió de fer-vos observar com el sistema socialista contraria i destrueix altre instint propi de la naturalesa humana, o més ben dit, com l'esquartera i descompon, com li pren sa característica racional i noble per a deixar-la a la categoria grossera pròpia de les bèsties; com de les relacions entre l'home i la dona ne vol treure les afeccions del cor, els sentiments de l'esperit, la unió de l'ànima, deixant-les reduïdes a un fet orgànic transitori, que transformaria la Humanitat en un de tants ramats com existeixen de les espècies animals.

És clar que la societat humana mai consentirà tanta vilesa; ni és possible que certes aberracions arribin a dominar al nostre llinatge; però encara que això sia impossible, és necessari no deixar créixer la mala herba de l'heretgia, i devem treballar perquè no s'estengui per la societat, a la qual certament és impossible que arribi a imposar-hi les seves lleis, però no que produeixi en ella discòrdies i lluites i pertorbacions, que ocasionin un retrocés en la vida de la Humanitat civilitzada.

És hora de que tots els homes honestos i amics de la civilització se juntin, i, deixant les discòrdies que els divideixen en altres qüestions, s'uneixin en la defensa del dret natural i social.

L'observació social convenç profundament del lligam íntim que uneix el matrimoni amb la propietat, i per això amb molta lògica el fanatisme socialista reclama l'abolició del matrimoni. Observeu vosaltres com tot jove qui es dirigeix a l'estat matrimonial, s'hi prepara amb l'estalvi, i procura fer el seu petit capital indispensable per a fundar una nova casa. Tota nova família suposa una nova propietat, en una forma més o menys rudimentària; per a exercitar la seva autoritat el cap de casa necessita tenir els seus dominis, un lloc en el qual

exerceixi son govern; la vida de família és un ric panorama de poesia humana, i ennobleix i dulcifica els sentiments i els costums. L'home viu dins d'aquest petit món de la família; i aquesta, ben organitzada i regida, és un refugi de tanta virtut que proporciona serenitat i consol enmig de les lluites més difícils de la vida, i és la base social més excellent. La perfecció en la manera d'ésser de la família exigeix una certa propietat, o almenys una participació d'ella. L'esclau, és a dir, el qui no té ni pot tenir propietat, contraurà matrimoni, però la família que d'ell derivi resultarà cohibida i imperfectíssima i raquítica. Per això el Sant Pare, en l'encíclica *Rerum novarum,* clama perquè els obrers guanyin un jornal suficient per a si i les necessitats de sa família, i que els permeti satisfer la natural aspiració de millorar de fortuna, i d'arribar un dia a la possessió d'una modesta propietat.

La propietat i el matrimoni són, de conseqüent, dos elements primaris per a la perfecció social i pel benestar dels homes. Això fins implícitament ho reconeixen els socialistes, puix malgrat els seus sistemes, que sempre en definitiva porten a l'anullació de la propietat i de la família, no obstant escometen contra els rics i propietaris com a una classe que obté la felicitat a expenses dels altres; i procedint amb mala lògica voldrien fer desaparèixer lo que ells reconeixen com a base de benestar de la vida, quan lo que procedeix és estendre la condició de benestar i de dignitat, o sia la propietat, al major nombre possible d'homes. L'enveja irracional davant del benestar dels altres inspira rancúnia i desigs de destruir-lo; la reflexió serena inspira ganes de poder participar d'aquell benestar sense faltar a les lleis de la justícia. Per això el Sant Pare clama perquè les lleis dels Estats s'inspirin en aquesta idea, i tinguin una direcció que afavoreixi l'equitativa repartició de la propietat i del capital entre els ciutadans, puix el benestar general a què deuen dirigir-se les lleis s'obté, més que no pas amb l'acumulació de grans riqueses en poques mans, en la repartició d'elles entre un major nombre. L'equilibri, o sia la ponderació de forces, és una llei imprescindible:

i l'equilibri social ha d'ésser l'objecte que s'han de proposar tots els qui tinguin alguna influència en la direcció dels negocis públics; però l'equilibri suposa posicions distintes, contraposició de forces, masses diferents, correspondència de parts: unitat de fi i superioritat de direcció. Això és impossible, és diametralment oposat al sistema socialista; i, al contrari, se compleix i realitza en el sistema social inspirat per la mateixa naturalesa humana, instintiva i racional, que no és obra d'homes, sinó d'Aquell qui ha criat als homes dipositant en ses consciències el germen del desenrotllament social. El sistema socialista separa en els homes l'instint i la raó, i constitueix l'instint mutilat, que aleshores ja no és instint humà, sinó bestial, com llei de direcció de la vida; i per això resulta de dit sistema una vida desequilibrada, inconsistent, impossible, que no s'aguanta, perquè cap mole sense equilibri s'aguanta, i atribueix a l'Estat un absolutisme de dret, una tirania que convertiria en esclaus als ciutadans; i els individus i les famílies que naturalment cerquen en el Poder públic la seguretat de sa llibertat i de son dret, trobarien, en el cas impossible d'una organització socialista, una espantosa esclavitud. La llibertat és incompatible amb el socialisme, perquè la llibertat consisteix en que les coses i els homes, sense impediment extern, puguin regir-se en conformitat a la llei de sa naturalesa, als principis intrínsecs de sa manera d'ésser; i com la situació de la societat en el sistema socialista resultaria una posició violenta, per això necessita donar al Govern un poder monstruós, a fi que pugui sostenir contra les lleis de la naturalesa la societat humana; i si ara els ciutadans se queixen de que el Govern se'ls fica en quasi tot lo de la vida, ¿què succeiria aleshores, convertit en principi director, en amo absolut, en àrbitre dels interessos, de les afeccions i de l'activitat individual de cada u?

Ara nosaltres justament parlem de vida social perquè en realitat la societat té vida, moviment autònom i espontani en conformitat amb les lleis naturals de sa existència, i promogut per mòbils intrínsecs a l'home, no per una teoria d'un ideò-

leg, o per una votació d'uns ciutadans, ni per decrets publicats a la *Gaceta*. Vida vol dir moviment propi i autonòmic baix el domini de l'Omnipotent: el moviment que resulta d'un impuls extern, d'una força extrínseca no és vida, tot lo més és simulació de vida, és un moviment que es pararà quan es cansi el director de la maquinària; com el moviment socialista es pararà quan els maquinistes o les màquines diran prou, perquè tot lo violent cansa; així com no pararà mai el natural moviment social, sinó que durarà tant com la societat, com el moviment vital de l'home dura fins que ell se mor.

V

Jesucrist introdueix un nou element rebutjat també pel socialisme: la caritat

Però encara que les lleis naturals de la vida social són superiors a la voluntat de l'home, i no són invent de cap home, ni imposició de cap classe, sinó resultat espontani de la naturalesa humana; no obstant, en l'aplicació d'elles, en la direcció pràctica de les mateixes ha de tenir-se sempre en consideració el bé del poble. Les lleis, segons la doctrina catòlica, tenen per objecte el bé comú; no el bé d'aquest o d'aquell altre, no el bé dels capitalistes o dels obrers, sinó el bé de tots, de tot el cos social, perquè qui fa bé al tot, fa bé a les parts; i l'equitat exigeix que el repartiment del bé social sia en proporció a totes les classes, i que tots participin harmònicament de lo que el Criador ha donat per a satisfer les necessitats de tot el llinatge humà. Mes el diví Legislador de la societat cristiana, sense contrariar les lleis naturals, establí un principi d'amorosa preferència envers els petits i humils, envers els necessitats i desvalguts, i excità als homes, com a una obra de religió perfecta,[1] al servei d'aquells a qui les circumstàncies de la vida

1. Jaume, I, 27.

mundana han portat a una situació més penosa. I per això el Sant Pare, en l'encíclica ja citada, no sols exhorta a que els governs procurin exercir una benèfica providència envers els obrers, sinó que aplaudeix a aquells rics que s'interessen envers ells, fan causa comuna amb els mateixos, i es constitueixen sos protectors i advocats. Mes el criteri de la Iglésia, en la governació dels homes, és perfectament autonòmic, perquè imita el govern diví, i vol que la providència governativa no destrueixi la iniciativa humana, sinó que l'empari, la protegeixi i solament usi de sa força coactiva quan la malícia trenqui les lleis naturals i eternes, que formen part de la personalitat humana, o són condició indispensable de la vida social; o bé quan les circumstàncies adverses portin als homes a una situació en la qual no puguin valer-se per si mateixos, i necessitin l'auxili del poder públic.

L'*home* fou objecte de la predilecció de Jesucrist, i serà sempre objecte de les preferències de la Iglésia. Tot lo que sia realçar la vàlua de l'home, posar més i més en net sa nobilíssima i excelsa categoria en la jerarquia universal dels sers, constituir-lo en una situació sencera i corresponent a la dignitat de fill de Déu per adopció com li reconeix l'Evangeli, serà sempre la missió i l'obligació de que s'han de considerar revestits tots els bons catòlics. Tots som iguals davant de Déu; i per això el Sant Pare escriu ben clarament en l'encíclica referida que igualment són ciutadans els proletaris que els rics, puix tots són membres vius del mateix cos social; i és eterna doctrina de la Iglésia que les desigualtats que resulten entre els homes, que la major excel·lència, que la superioritat en saber, en riquesa, en força que tenen alguns respecte dels altres, no existeix amb un fi egoista, sinó per a servir i ajudar als qui estan privats d'aquell saber, d'aquella riquesa i d'aquella força.

Aquí convé altra vegada fer notar com són incompatibles les doctrines socialistes amb les doctrines cristianes. Segons la nostra sagrada Religió, la caritat és la substància de la nostra Llei, de tal manera que tota ella s'enclou en la caritat.

Aquesta caritat, diuen els doctors, és bessona, és a dir, és una amb dues branques, que són l'amor a Déu i l'amor als demés homes. Els socialistes rebutgen la caritat i la consideren deshonrosa i despreciable; els cristians proclamem que de tots els actes humans meritoris, el més eminents són els que es practiquen per un mòbil de caritat, o sia d'amor. Els socialistes ensenyen que la caritat deshonra, i sostenint que la propietat és iniqua, han d'afirmar que l'atemptat contra ella, o sia el robo, és un acte de justícia natural; el Cristianisme predica que el robar és un delicte, i exalça tant la caritat, que la considera acció divina. En les nostres iglésies fem caritat a Déu i als seus sants per a subvenir a son culte solemne; donem caritat als sacerdots per a proporcionar-los la subsistència en contemplació a que ells dediquen la vida al servei espiritual de Déu i del pròxim, i fem caritat als pobres perquè els considerem fills predilectes de l'Altíssim, i l'obra de donar-los lo que necessiten la considerem d'una molt major excel·lència que el vendre, que el guanyar, que el canviar, que el mercadejar les substàncies que serveixen per a la present vida terrenal.

Però fins aquells qui, desgraciadament, tenen del tot despullat son enteniment i son cor de les idees i dels sentiments cristians, i, que per tant, no poden comprendre la divina doctrina de la caritat, haurien de reflexionar que el donar el qui té riqueses al qui no en té, és fet d'igual categoria que el donar una participació de son saber o de sos serveis personals els savis i els forts als ignorants i als dèbils, qui no es basten a si mateixos. Fins és més natural, perquè la riquesa no és tan personal ni pròpia com el saber i la salut de cada u, i, no obstant, ningú considera deshonrós acceptar una participació dels qui posseeixen tals avantatges.

Però estem, caríssims, en una època, el mal principal de la qual consisteix en que les idees dels homes són en gran part falses i molt plenes de confusió, i nostre principal objecte en la present Carta és fixar els principis, senyalar els errors i de-

terminar el bé que pràcticament s'ha de cercar en les presents qüestions entre el capital i el treball.

VI

JERARQUIA NATURAL I ORGANITZADA PER A LES RELACIONS ENTRE EL CAPITAL I EL TREBALL

I per això volem ara fixar-nos en les relacions entre el capital i el treball, que és el gran plet d'avui dia en els països industrials, el principi d'on surten les discòrdies socials que de vegades fins ocasionen desgràcies i morts, i encenen rancúnies entre aquells que la naturalesa ha fet conciutadans, i germans la gràcia cristiana. En la fecunditat de la indústria, en la riquesa que d'ella resulta, és indubtable que hi han de tenir part el capital i el treball, sia aquest d'intel·ligència, sia de força; tots els factors han de participar del producte. Això és molt clar; però la proporció en què han de disfrutar de la riquesa els qui contribueixen a produir-la, ja és una qüestió difícil de resoldre. Encara més, és impossible de resoldre en virtut d'un principi, per medi d'una regla general o per una disposició legislativa. Tal vegada sia d'aquelles coses que diu la Sagrada Escriptura que Déu ha deixat a les disputes dels homes. Usant el llenguatge que empleem en la present Carta, podem dir que aquesta qüestió és qüestió d'equilibri; i, de conseqüent, en cada cas ha de tenir una resolució proporcionada a les circumstàncies. La primera condició, doncs, ha d'ésser que aquells qui contribueixin per diferents conceptes en una indústria tinguin ganes de guardar l'equilibri degut, és a dir, bona voluntat, que sàpiguen ponderar les forces de manera que la indústria se sostingui dignament i tingui vida robusta. Som de parer que les qüestions de treball que sobrevinguin us les haveu de resoldre vosaltres mateixos. La indústria importa una mena de societat o companyia, i, de conseqüent, han de mediar pactes entre els qui la formen. D'aquí

que lo primer i més necessari sia que els obrers afirmin la seva personalitat, a fi que puguin sostenir son interès legítim; i és convenient que les corporacions obreres no solament tinguin discreta direcció, sinó també medis de fortuna per a obtenir una ponderació de forces amb el capital i pactar amb ell dignament.

I amb bona voluntat i discreció, els amos i els obrers se sabran entendre. La solució de les dificultats que sobrevenen entre els qui contribueixen a la indústria no la donarà la ciència, no la dictarà cap llei, ni la resoldran els periòdics. Vosaltres, en aquest ram, sou més savis que tots ells plegats. Si teniu bona voluntat tindreu bon sentit, i ens sembla que us podem dir lo que Sant Pau deia als primers cristians quan en les qüestions que entre ells sobrevenien acudien per a sa resolució als jutges gentils: «¿Per ventura no hi ha entre vosaltres homes aptes per a resoldre els conflictes?»

Estem en una època industrial, el treball ha obtingut una dignitat conforme a l'esperit de l'Evangeli, les antigues profecies que es referien a la societat cristiana, i que pronosticaven la destrucció del jou que els forts sempre tenen inclinació a posar als flacs, se compliran, i havem d'esperar que la nostra santa Religió, amb el bàlsam de la gràcia divina, suavitzarà l'aspresa entre els diferents graus de la jerarquia industrial. Lo que és una verdadera ilłusió és creure's que en la indústria, que en l'organització del treball, no és necessària la forma jeràrquica. La jerarquia és una llei fonamental de la creació: existeix al cel i a la terra; entre els sers racionals i els irracionals; i mentre el món serà món, per la força natural de les coses, en totes les societats humanes existirà la jerarquia. Però la jerarquia entre els homes és corresponent a la dignitat de la nostra naturalesa. Els graus superiors i els graus inferiors d'ella estan subjectes a variació, perquè l'elevació diversa dels distints homes no és un efecte de lleis necessàries, sinó conseqüència de l'esforç dels individus; el pujar més que els altres indica sempre certes condicions, que quan falten, produeixen la caiguda dels qui s'havien elevat, i això enlloc se

veu més clarament que en el món industrial. Tots els qui tenim alguns anys havem vist senzills obrers alçar-se a la categoria de grans capitalistes; i al revés, a molts fills de grans capitalistes caure altra vegada a la pobresa. Aquesta observació sols la fem per a demostrar que no hi ha castes privilegiades, i que si són defectuoses les relacions entre amos i obrers, aquests defectes poden ésser corregits: i havem d'esperar que el temps, amb l'experiència del treball i el bon sentit dels homes, portarà una època d'harmonia dintre la jerarquia industrial.

Entre vosaltres, amos i obrers, assistits dels homes de bona voluntat, i revestint-vos de l'esperit de l'Evangeli, vos heu de saber entendre. Després de les èpoques de confusió vénen les èpoques d'organització. Vosaltres constituïu un organisme interessant dins de la societat humana, amos i obrers sou parts d'un mateix tot, i seguint la doctrina de l'Evangeli vos heu de considerar com una mateixa família. Amb discreció, prudència i caritat, vosaltres establireu costums, sereu els legisladors del vostre propi estat, organitzareu la jerarquia industrial, i les vostres pràctiques concordades entre els diferents graus de la dita jerarquia, els vostres costums del treball, els vostres *Usatges* seran el codi de la societat manufacturera. La història ens demostra aquest procediment en les edats passades. El treball, afortunadament, ha obtingut una categoria jurídica, lo mateix que el capital; i no té res d'estrany, puix entre el capital i el treball hi ha una íntima relació de naturalesa. El capital és el treball acumulat. Essent, doncs, una categoria jurídica el treball i també el capital, és lo més convenient establir una concòrdia de drets entre aquests dos elements de la producció. I si nosaltres veiem en el nostre propi país, en una època rude, primitiva, de poca ilustració, de passions guerreres a causa de la contínua lluita en què aleshores devien viure, que els homes se saben entendre i organitzar en conformitat a les condicions i idees d'aquell temps, i constituir un poble mitjançant els *Usatges* que havien introduït les necessitats de la vida i la intervenció d'homes discrets; ¿no

sabreu vosaltres, caríssims, amb bona voluntat, amb l'auxili d'homes pràctics i discrets, introduir usos i costums industrials, establir relacions equitatives entre els diferents membres de l'organisme, i formular la jerarquia del treball, molt més noble que la jerarquia de la guerra?

D'altra banda, la gran idea de Sant Ambròs, de que la justícia consisteix en conservar a cada cosa sa naturalesa, té aquí una perfecta aplicació. La indústria per si mateixa consisteix en una associació, ha d'ésser una corporació, és a dir, un cos organitzat, no dos elements en pugna, capital i treball, sinó un organisme vivent a influx d'una mateixa vida que ha de circular per tots els membres del cos. És clar que la mateixa naturalesa porta per necessitat la diversitat dels membres de l'organisme industrial, però aquests serveixen l'un per l'altre, i és molt antiga i molt sàvia aquella comparança o paràbola del motí que promogueren els membres del cos humà, envejosos l'un de l'altre, que, declarant-se en vaga, deixaven al cos inútil, sense moviment i pròxim a la mort. Els membres del cos tenen els uns oficis molt més nobles que els altres, però tots són necessaris i tots junts componen el ser vivent. Les paraules de Sant Pau que posem per tema d'aquesta Carta, són una lliçó eloqüentíssima i divína.

La naturalesa de les coses, lo que en podríem dir la indústria espontània, la que nasqué de les necessitats humanes en els temps primitius amb l'únic objecte de satisfer aquestes necessitats, sense la pruïja vivíssima de la cobdícia, se desenrotlla amb aquesta forma orgànica. La gran indústria moderna, necessària a la multiplicació humana, no pot destruir les formes naturals de les coses; l'organisme ha tingut de créixer, però no pot contrariar la llei de la naturalesa, essencial a la vida. És clar que els canvis d'edat, tota transformació dels cossos, importa una crisi dels mateixos, però aquesta es venç amb l'ajuda de la mateixa naturalesa i amb l'auxili de la prudència humana; i la regularització de relacions entre els membres orgànics, la conservació de l'harmonia de vida entre ells, en una paraula, la mútua intel·ligència entre tots els homes

de la indústria baix la direcció de l'equitat, i a la llum dels principis cristians, i amb la suau calor de la gràcia divina, un dia quedarà assentada. L'enteniment de l'home té més força que no pas el vapor. Les institucions, les corporacions i fins els pobles tenen una època de força salvatge, tumultuosa, de predomini de les passions, d'imperi del més fort, després les coses s'enraonen, com diem en nostre comú llenguatge; sense pretensions legislatives els homes troben la llei en la mateixa entranya de la cosa, com aquí la trobaran en la mateixa naturalesa de la indústria els qui la tracten, els qui l'exerceixen i, de consegüent, la coneixen. Ningú té més aptitud que vosaltres en aquesta matèria. Cap llei d'organització militar, cap reglament d'evangelització popular, ni cap sistema d'equitat industrial que tinguin verdadera vida sortiran de l'eloqüència dels parlaments: cada planta naix en son propi terreny; i les conveniències militars, espirituals o industrials les trobaran els homes de l'Exèrcit, de la Iglésia i de la Indústria amb la mútua comunicació i acord entre els diferents graus de les respectives jerarquies, sense que això signifiqui que no es degui escoltar el bon consell de tots els homes prudents, encara que no sien del propi estat. L'autoritat eclesiàstica és d'institució divina, i es guia per principis que té per dogma de fe que són certs, i, no obstant, mana la comunicació de tots els individus de la Iglésia, fins els simples fidels, que tots es relacionin, que els diferents graus de la jerarquia mútuament se consultin, i que s'escolti a tothom: i aquesta és la forma perfecta de la vida humana.

L'Europa civilitzada, en l'ordre de la vida industrial, presenta símptomes d'aquesta tendència; i si les meravelles del treball modern no han de sofrir un retrocés i acabar en un espantós cataclisme, a les passions i a les predicacions mogudes per l'heretgia, se sobreposarà el bon sentit, el sentit comú dels homes; i l'esperit d'equitat i la fecunditat de la gràcia cristiana resoldran el conflicte present i harmonitzaran la vida de l'organisme industrial amb el degut equilibri de tots els membres que el formen.

I com tot organisme ha de tenir pertorbacions en sa pròpia vida interna, i l'organisme industrial hi està més exposat que no pas els altres que componen la societat humana, per raó de la vehemència amb què excita l'instint de posseir, amb la conseqüent facilitat de que l'un invadeixi el dret de l'altre, d'aquí es deriva ser cosa de molta importància determinar qui són els cridats a restablir l'harmonia perduda i la normalitat de la vida industrial, sempre i quan per qualsevol circumstància quedi pertorbada. El Sant Pare manifesta que sembla ésser lo més natural que aquests plets i qüestions, que fàcilment sobrevenen en la vida industrial, sien judicats i resolts per homes mateixos de la indústria, mentre no tinguin part directa i personal en la qüestió, i intervenint en la resolució representants de les diferents classes industrials.

Aquest principi d'ésser judicats per homes de la mateixa llei és molt antic en la història humana, i havem de creure que, malgrat totes les innovacions, anirà continuant, puix se funda molt en la naturalesa de les coses. Les qüestions eclesiàstiques són judicades per eclesiàstics, les qüestions militars per militars, i és de creure que, constituïda la gran indústria en un dels rams importants de l'activitat humana, les qüestions industrials seran també tractades i resoltes pels mateixos homes de la indústria, fent, no obstant, de manera que no sia mai possible l'esperit de parcialitat en favor d'algú dels graus de la jerarquia, sinó que, al revés, l'equitat estigui per tothom degudament assegurada.

L'ordre industrial no el portarà ni cap parlament, ni cap tribunal, ni la mateixa Iglésia docent, que és d'institució divina. Vosaltres, caríssims, sou els instruments vius i intelligents de la naturalesa, i vosaltres sou els qui haveu de constituir aquest ordre, revestint-vos de l'esperit de l'Evangeli, i de la llei de justícia i caritat. Els antics historiadors de la França caracteritzaven els fets gloriosos dels homes d'aquell país amb la famosa frase: *Gesta Dei per francos*, l'acció de Déu exercida per medi dels francs. Les èpoques són diferents, però Déu i els homes, que són els verdaders factors de la història,

són els mateixos sempre. Una Sabiduria superior és la que presideix a les maniobres humanes, la qui guia i governa la construcció dels organismes socials. Cap societat humana és obra d'un home o d'un comitè d'homes, per gran talent, per fortuna poderosa que posseeixin; és obra de Déu, servint-se com d'instruments dels homes. La massa material, grollera, és ordenada pels homes, perquè cada cosa és ordenada per un agent superior a ella; la massa humana, en sos diferents ordres, les diverses jerarquies, els distints organismes socials han d'ésser, de conseqüent, constituïts per un agent superior, l'Esperit de Déu; i si aquest sobrenatural Arquitecte és formalment rebutjat, si se'l treu de la societat, mai quedarà edificada la casa, degudament ordenades les comunitats humanes; per això vos dèiem abans en aquesta mateixa Carta que els antics gentils, conduïda sa intelligència per un bon instint racional, als enemics del principi sobrenatural i religiós els qualificaven d'enemics del llinatge humà.

VII

Influència de la potestat civil i dels privilegis religiosos en aquest conflicte

Al parlar-vos aquest llenguatge, caríssims, no és pas que Nós vulguem prescindir de l'autoritat pública, civil o eclesiàstica en les qüestions que es refereixen a l'ordre industrial, puix és clar que, existint l'autoritat pel bé comú, ella deu intervenir en certs assumptes que traspassen la competència del principi directiu que existeix en cada un dels organismes socials, i fins naturals de la Humanitat. Així passa, per exemple, en la família: aquesta té la seva autoritat de dret natural i diví, de manera que si el poder públic volia anullar-la, cauria en una abominable tirania; i, no obstant, per desgràcia, l'autoritat de vegades ha d'intervenir en ella, o per l'abús que fa

de son poder el cap de casa, o perquè aquest és insuficient per a mantenir l'ordre dins de sos dominis.

Amb molta més raó, doncs, l'autoritat pública deurà intervenir en certes qüestions que fàcilment s'originen en la vida industrial, quan aquesta no es basti a si mateixa; però és indubtable que el millor moviment d'un organisme, el més natural, el sistema curatiu més excellent és el que procedeix d'un principi intrínsec, o sia de la mateixa naturalesa de la cosa. Tota acció que prové de l'exterior perilla de caure en tirania: per això el sistema social més excellent és el que reconeix l'autonomia dels distints organismes que constitueixen la societat pública, baix la salvaguarda i protecció de la suprema autoritat política, que intervingui en les contravencions d'ordre dels organismes subordinats.

Això, de consegüent, vol dir que, existint dintre de la jerarquia industrial membres més dèbils, en defensa d'ells l'autoritat pública deurà exercir la seva protecció: les dones, els nois i noies, i els obrers, que no havent encara constituït sa personalitat, podrien fàcilment ésser víctimes de l'abús.

I per això Nós, com un eco de la veu del Pare comú de tota la Cristiandat, dirigim la nostra pastoral exhortació a tots els homes de bon cor de la nostra jurisdicció, perquè per les entranyes de caritat del nostre amable Redemptor, qui donà, com a mostra d'ésser un Enviat diví, l'obra més preexcellent que practicava, que era evangelitzar als pobres, se constitueixin protectors dels flacs, i els ajudin a obtenir la consideració que es mereix la debilitat de son estat.

El treball dels nois i noies, de les dones, el repòs dominical, i altres qüestions per l'estil, és clar que exigeixen l'auxili de la potestat legislativa i del poder públic, a fi que la cobdícia no pertorbi l'equitat i la caritat, i sempre la dignitat humana resulti tractada amb la deferència deguda. La cobdícia és l'arrel de tots els mals, i per això volem acabar la present Carta exhortant-vos a que sempre en la vostra vida, amos i obrers, recordeu els grans principis cristians que dignifiquen la vida i asseguren la nostra divinització en el regne etern de

la Glòria que prometé l'adorable Redemptor Jesús, a tots els qui seguissin i practiquessin les seves ensenyances. Pròpiament no hi ha més que un Senyor i Amo, que és Déu, i davant d'Ell i en son tribunal de justícia eterna, tots som obrers d'una qualitat superior, de les virtuts que vingué a ensenyarnos son Fill Unigènit, Jesús. Ja aquest celestial Predicador de l'Evangeli, quan volgué donar-nos una lliçó de les accions que serien castigades en el judici definitiu de nostra vida, posà manifestament tots els actes contraris a l'equitat, a la benignitat, a la caritat envers el nostre pròxim, o sia, els altres homes.

D'altra banda, Ell procurà en les seves predicacions alçar sempre l'esperit del seus deixebles, que som nosaltres, tots els cristians, a una regió superior, a una altra excel·lència de la vida, a una sublim satisfacció de l'esperit. Avui la gent moderna parla molt de vida intel·lectual, i desprecia als qui no posseeixen tal vida. La vida que ens ensenyà Jesucrist és intel·lectual i amb un caràcter universal, és a dir, per a tots els homes de bona voluntat, encara que no sàpiguen de lletra. El consol i la satisfacció de les més altes potències humanes és l'objecte de la seva celestial doctrina; i l'objecte del nostre ministeri, instituït per Ell, no és tampoc altre que el servir la divina consolació a totes les ànimes assedegades i famolenques. Ell se predicà a si mateix amb divina eloqüència el Pa propi de la Humanitat; i l'experiència demostra la veritat de les seves adorables paraules, perquè solament Ell deixa satisfets als homes. Ell és l'etern Predicador de totes les generacions, de totes les races i de totes les èpoques. Els falsos profetes, els qui prediquen als pobles altres doctrines de felicitat, són com les fulles dels arbres que cada any se muden, s'assequen i el vent se les emporta i cauen a terra per a femar-les. Així succeirà amb les doctrines dels comunistes i socialistes enemics de les divines ensenyances de Jesucrist. Les seves doctrines, coincidint amb els prodigiosos augments de la indústria, han produït una verdadera fermentació en la societat humana, aquestes doctrines cauran com fulla seca a terra, perquè els falta la saba de vida que es deriva de l'arbre

sempre verd,[1] a l'ombra del qual reposa la Humanitat civilitzada, Jesús Senyor nostre; però femaran la terra, fecunditzant-la perquè en ella amb més frondositat creixi l'arbre de la Humanitat cristiana, la soca del qual és l'amabilíssim Jesús, essent ses branques tots els homes[2] agermanats i units amb els vincles de la justícia, de l'equitat i de la caritat, desapareixent l'opressió dels pobres i apareixent l'exaltació dels humils.[3] A aquest ideal de la vida, la societat cristiana, ja des del començament, s'hi ha dirigit; després lo espiritual s'encarna, pren cos i viu també vida terrenal. Els escollits del poble cristià, els perfectes o sants, sempre en sa vida externa i mundana han pres dit principi per regla de sa conducta i s'han constituït servidors dels humils i pobres, als quals han considerat com els seus senyors, creient en la paraula de Jesucrist:[4] «Lo que fareu per un d'ells, ho fareu per Mi.» Tot lo que sia, doncs, afavorir als obrers, ajudar-los a millorar la seva situació, dintre dels termes de la justícia i de la discreció, és fer una obra de pietat cristiana; per això us exhortem, oh amos, a ésser sempre benignes amb els vostres dependents i treballadors, recordant-vos que davant de Déu, amos i obrers, tots sou igualment obrers, obrers de la virtut cristiana. Tot lo que sia inspirar consideració a l'amo és contribuir a un principi de justícia natural, observat per tots els pobles de la terra i sols negat per aberracions transitòries; principi de justícia natural consagrat per Jesucrist, qui reconegué la jerarquia social, i Ell, essent Déu i Senyor de tots els homes, s'hi subjectà humilment per exemple de tots. Hi ha un ordre superior de dignitat davant de Déu, una jerarquia que no existeix en les contingències humanes. En aquesta superior jerarquia cada u obté el grau que s'ha merescut amb l'altesa de la seva vida lliurement exercitada

1. Lluc, XXIII, 31.
2. Joan, XV, 5.
3. Lluc, I, 52.
4. Mateu, XXV, 40.

baix l'influx de la gràcia: en la vida temporal poques vegades se corresponen el mèrit i el grau de la jerarquia. En la vida eterna Déu és el grau màxim de la dignitat i de la glòria, i els homes li seran més o menys a prop, segons el mèrit de les seves accions, o sia, segons la pràctica virtuosa de la seva vida. Perquè el Senyor vos ajudi a tots a obtenir la dignitat de la vida eterna, vos donem la Nostra Benedicció en el nom del Pare †, del Fill † i del Sant Esperit †. Amén.

Vic, 21 de març, Divendres de Dolors, de 1902.

LA CIUTAT PONTIFICAL *

SUMARI

I. La visita a la Ciutat Pontifical.
II. Organització jeràrquica de la Iglésia.
III. Llei de l'examen que regeix en tots els graus d'ella.
IV. Roma, símbol de l'harmonia divina i humana en la vida catòlica.
V. El centre d'aquesta harmonia i vida és el Papa.
VI. Roma és el Papa.
VII. Protesta contra la usurpació de Roma i caritat amb el Vicari de Jesucrist.

NÓS, EL DR. D. JOSEP TORRAS I BAGES, PER LA GRÀCIA DE DÉU I DE LA SANTA SEDE APOSTÒLICA BISBE DE VIC

Al Clero i fidels de la nostra Diòcesi, pau i salut en Nostre Senyor Jesucrist.

* Document inspirat en la tan sincera devoció de l'autor al Pontificat. És escrit de retorn de la primera Visita *ad Limina*, i el Prelat, ajustant-se a una regla de conducta de cada volta que visita la Ciutat Eterna, hi dóna compte als seus fills espirituals de les tan pregones emocions que en ella rep.

Veni Ierosolymam videre Petrum, et mansi apud eum diebus quindecim.

«Só anat a Jerusalem per veure a Pere, i m'he estat amb ell quinze dies.»

(GÀLATES, I, 18.)

I

LA VISITA A LA CIUTAT PONTIFICAL

Acabem de practicar un dels actes de més transcendència de la Nostra vida pastoral: la Visita *ad Limina*, o sia al sepulcre dels apòstols Sant Pere i Sant Pau i a la Sagrada Persona del Vicari de Jesucrist. I l'havem practicada en circumstàncies extraordinàries i solemnes. El vint-i-cinquè aniversari de l'elevació de Nostre Santíssim Pare el Papa Lleó XIII, commovent l'esperit de la Iglésia universal, portant a Roma peregrinacions de tots els punts de la terra, excità també a diferents germans nostres en l'episcopat d'Espanya, posant-se a son cap l'eminentíssim senyor Cardenal Bisbe de Barcelona, per a efectuar una peregrinació a la Ciutat Eterna. A ella, acompanyats d'un bon nombre de nostres feligresos, ens unírem; i portats per la força de la fe i de la caritat, més que no pas per la força de vapor de les locomotores, arribàrem a la Ciutat Pontifícia i allà poguérem postrar-nos davant del sepulcre de Sant Pere i als peus del seu successor, el papa Lleó XIII, amb els transports de religiós entusiasme, que es comunica de l'un a l'altre en la piadosa multitud d'una peregrinació, i sentir l'efecte de tan sagrada Visita. L'entusiasme, la vibració del sentiment i el lluminós incendi de la imaginació són coses passatgeres en la nostra vida espiritual; però l'efecte de la fe, la confirmació, la ratificació de la nostra fe en la Santa Iglésia Catòlica i en el Pontificat romà ha d'ésser

el resultat permanent de la visita al sepulcre dels Sants Apòstols i a la Càtedra de Sant Pere, i això s'ha de trametre del cap als membres, del Bisbe als fidels cristians de la seva Diòcesi.

Veu's aquí, caríssims germans i fills, el motiu de la present Carta: ratificar la fe en el Pontificat romà, augmentar la devoció al Papa, avivant el desig de restituir a sa sagrada Càtedra la dignitat i la independència que son origen diví reclama i que exigeix la llibertat de la consciència cristiana.

II

Organització jeràrquica de la Iglésia

La vida exterior de la Iglésia és una manifestació de la seva vida interna, íntima i divina. Composta la Iglésia de distints membres, essent un cos místic el cap del qual és Jesucrist, la unitat de sa vida prové de la fe i la caritat; però per defora la Iglésia visible, el cos de tots els fidels catòlics té units entre si, lligats els uns amb els altres, sos membres, per una gradació jeràrquica que dóna unitat al cos pel qual circula la força de vida des de Jesucrist, son cap invisible, font de vida verdadera, fins als membres més insignificants. Les parròquies, els bisbats, la Iglésia universal, veu's aquí, caríssims germans i fills, els círcols concèntrics de la vida divina en els quals Jesús Senyor nostre, el Verb de Déu fet home, ha vinculat la vida sobrenatural en el món, vida que és el precedent necessari de la vida de la immortalitat en el Regne etern de la Glòria.

Les parròquies, les iglésies particulars que anomenem Diòcesis, i la Iglésia Romana, cap, mestra i doctora de totes les iglésies de la terra, estan lligades entre si pel vincle de l'amor, que és l'Esperit de Vida, i els bisbes de tota la terra, tenint a son cap al Bisbe de Roma, successor de Sant Pere i Vicari de Jesucrist, tenen la summa direcció espiritual de tota la

Humanitat cristiana. Però el diví Fundador organitzà son Cos místic, la santa Iglésia catòlica o universal, amb la jeràrquica dependència; i així com en el Cel tota la vida deriva del Verb etern, qui la comunica a tots els àngels i sants, així en la terra el centre d'unió és el Romà Pontífex, i separat d'ell no es participa, no s'és part o membre del Cos místic de Jesucrist i, per tant, tampoc se participa de la vida sobrenatural de la gràcia, necessària per a la salvació.

La unió de la Iglésia és, per tant, el bé més excellent que aquesta pot posseir, i per a obtenir aquesta unió el diví Fundador Jesús dirigí, en una hora solemne de sa vida terrenal, aquella oració tendríssima a l'Etern Pare: «Que tots sien una sola cosa, com nosaltres som una sola cosa.» I com la unió és difícil, dada la condició de la naturalesa humana decaiguda pel pecat, Jesucrist establí per a defensa d'ella la jeràrquica dependència.

Dintre cada un de nosaltres la unió és difícil, i sovint sentim guerra intestina en nostre cor i és necessària l'autoritat de la intelligència, illuminada per la fe, per a mantenir la pau en nostre esperit. Hi ha, de consegüent, en cada un de nosaltres un ordre jeràrquic, i totes les forces de la nostra naturalesa han d'obeir a la direcció de l'enteniment. I això precisament és lo que dóna al llinatge humà el caràcter de racional.

L'home ja d'antic s'és dit que era un món petit, i la Iglésia no és altra cosa que el món sobrenaturalitzat, i d'aquí és que, mirant amb profunditat la naturalesa de les coses, entre l'home, el món i la Iglésia hi ha tals identitats i concomitàncies que descobreixen que tots són obra d'una mateixa mà i que l'un està subordinat a l'altre, i que Home, Món i Iglésia tenen una mateixa direcció, idèntic objecte i que es dirigeixen a un mateix fi; veritat expressada per l'Esperit Sant [1] amb aquelles paraules: «Totes les coses les ha obrades Déu per a si mateix.»

1. Proverbis, XVI, 4.

III

Llei de l'examen que regeix en tots els graus d'ella

Una mateixa llei d'ordenació regeix a l'home particular que a la societat sobrenatural i universal anomenada Iglésia; a la consciència individual i a la consciència pública: la llei de l'examen.

Qui vulgui portar una vida ordenada, tenir un règim de vida harmònic, evitar el desordre de les passions i la depravació dels sentiments, posseir costums rectes i superioritat d'esperit és necessari que faci sovint examen de consciència, que no es perdi a si mateix de vista, que es cridi a comptes a si mateix.

El nom de Bisbe significa inspector, investigador, i son ofici és enterar-se, examinar, formar concepte de l'estat espiritual i moral de les ànimes sobre les quals l'Esperit Sant l'ha constituït per a encaminar-les a l'eterna salvació. Per això visita les parròquies que constitueixen la seva Iglésia particular, examina els temples i altars, les sagrades imatges, els llibres del moviment espiritual, l'administració dels sagraments, els cementiris on reposen els cossos dels difunts, les escoles on aprenen nois i noies, i parla i tracta amb la seva gent dels grans principis de l'Evangeli. Aquest examen, aquesta visita d'inspecció, la Santa Pastoral Visita, per a posar-nos en contacte i comunicació íntima amb els fills espirituals que la Providència del Senyor ens ha encomanat per a ajudar-los a arribar a la vida eterna, per a conservar l'ordre degut en la vida religiosa dels pobles, gràcies a Déu acabàrem de practicar-la el dia 9 del passat mes de maig.

L'alegria de conèixer-vos, caríssims germans i fills, fou un dels goigs més íntims de la nostra ànima. A tota persona la satisfà conèixer als grans homes, als savis famosos, als sants qui destinen i gasten tota sa vida al bé del pròxim; però aquesta satisfacció mai arriba a la que produeix el coneixe-

ment i tracte dels propis fills. La Sabiduria eterna diu[1] que té ses delícies en estar-se entre els fills dels homes; i el deixeble de la divina Sabiduria troba també son solaç en comunicar als homes la llum de la Veritat que ordena la vida, o sia la regla evangèlica, norma amb la qual vol el diví Redemptor Jesús que totes les generacions humanes se conformin.

La Santa Pastoral Visita consisteix en examinar, en veure si els pobles se conformen amb la norma evangèlica de la vida humana; i amb el cor ple de la Filosofia evangèlica i amb la paraula divina en la boca, el Prelat deu recórrer els pobles que formen la seva Iglésia, i un cop s'ha format concepte de l'estat de la porció de cristians que té confiada, un cop la té examinada i coneguda deu donar ell també son examen, fer detallada relació de l'estat de la seva Diòcesi al Pastor universal de la Humanitat, a aquell a qui Jesucrist encarregà que pasturés als anyells i a les ovelles, als pobles i als prelats dels pobles, constituint-lo son Vicari sobre la terra, el Bisbe de Roma, cap, mestre i pare de tots els bisbes de la terra, Pastor dels pastors, amb jurisdicció universal sobre les cinc parts del món.

Però la Llei de l'examen continua encara. El Sant Pare és només que un Vicari, Vicari de Jesucrist, qui és el Cap verdader de tota la Humanitat; però Jesucrist és Cap invisible, i per això Ell, compadit del nostre llinatge, ens senyalà un cap visible, segur, infallible, sobre el qual volgué edificar tota la Iglésia, fent del Romà Pontífex el fonament i base de la Religió sobre la terra. Els enemics del Pontificat han volgut titllar-lo com si fos un tirà de les consciències, quan cabalment és la garantia de la nostra llibertat.

¡Pobra consciència humana sense la llibertat que li dóna l'ombra protectora del Pontificat romà! La potestat política sempre ha tingut i sempre tindrà tendències tiràniques, perquè és el poder dels homes qui desconeixen la moderació i

1. Proverbis, VIII, 31.

amen el domini. La història de l'ambició humana desenrotlla principalment son drama en la història de la política. Tots els moviments polítics, si bé per sota hi ha l'acció divina que es val de les passions humanes pel desenrotllo del gran drama del món, tots els moviments polítics, diem, són moguts per la concupiscència del poder, i la set dels poderosos és morbosa, insadollable i monstruosa. Els qui fàcilment s'enamoren de les novetats i es fastiguegen de lo vell, els esperits superficials qui es mouen al vent de qualsevol doctrina, anys enrera tronaven contra l'absolutisme dels monarques passats; ara no hi ha home desapassionat qui no confessi la voracitat monstruosa de certes repúbliques, la set de dominar als homes, d'esclavitzar-los, d'agarrotar-los en cos i ànima a sa voluntat i a son criteri de certes escoles i sectes. El poder polític quan no està penetrat, ungit i informat dels principis cristians cau en el despotisme, perquè no reconeix superior, perquè es té per summe, i sobre ell no hi vol reconèixer cap poder i, per tant, se té per déu, i com a tal, legislador absolut, independent i irresponsable. No admet la Llei de l'examen. El poder del Romà Pontífex és una potestat vicària. Ell se proclama, la Iglésia universal l'intitula Vicari de Jesucrist i, per tant, és un poder derivat, subordinat i responsable. Els poderosos qui no creuen en Déu, ells se fan déus a si mateixos; el qui té el poder de Déu a la terra, el Papa, se firma servidor dels servidors de Déu, confessa planament que no té més poders que els qui es deriven de l'encàrrec de Jesucrist, que no és més que un simple administrador, que haurà de rendir comptes, que està subjecte a la Llei de l'examen.

Per això Nós, amb alegria i consol, havem anat a donar comptes de la nostra administració pastoral al Sant Pare i amb goig ens havem subjectat a son examen, practicant lo que disposen les lleis de la Santa Mare Iglésia; per això els pastors d'ànimes de la nostra jurisdicció, els pàrrocos de la nostra Diòcesi, i els de totes les Diòcesis, reben la Visita i examen de sa administració amb serenitat d'afecte, amb solaç verdader, perquè els cristians professen la doctrina de que

el poder és per a sostenir i no per a abatre, per a consolar i no per a atribolar, i perquè fins en les nostres misèries i flaqueses, en les deficiències de la nostra administració, imperfecta com obra humana, tenim la seguretat de que tots, lo mateix el qui ha de donar comptes que el qui els ha de prendre, tots estem absolutament subjectes a un mateix Jutge i Senyor, que un dia ha d'examinar les consciències de tots els homes amb la candela a la mà per a il·luminar tots els racons de l'ànima, lo mateix la del súbdit que la del prelat, estant escrit [1] que els qui exerceixen poder seran més minuciosament examinats i més estretament judicats, lo qual constitueix una garantia de justícia i de misericòrdia i de mútua consideració.

Veu's aquí per què la jeràrquica dependència en la Iglésia catòlica no és dura, sinó suau, circulant per tots els graus de la jerarquia, com fluid vital, el sentiment de l'amor.

IV

Roma, símbol de l'harmonia divina i humana en la vida catòlica

Més que el deure imposat pels cànons de la Iglésia fou la caritat apostòlica la qui ens portà a Roma a besar els peus del Pontífex, a visitar el sepulcre dels Sants Apòstols i a portar la detallada relació de l'Estat de la Diòcesi al Cap i Pastor de tota la Iglésia catòlica. Vos dèiem ara fa poc el goig íntim que es reporta de conèixer els propis fills, la delícia de tractar-los i de viure entremig d'ells; i ara devem també dir-vos el gust inefable que causa trobar-se amb el propi pare, veure'l, besar-li la mà, oir la seva paraula, contemplar la seva cara, que, revellida pels anys, és encara més venerable. La naturalesa i la gràcia se corresponen, i en la filiació i en la pater-

1. Saviesa, VI, 7.

nitat espiritual i sobrenatural, amb una puresa inefable, amb una casta dolçor s'hi desenrotllen els sentiments tendres de respecte, de consol, de veneració, de confiança mútua, d'identificació d'existències que es manifesten en la paternitat i en la filiació segons la naturalesa. La Religió verdadera, la santa Fe catòlica, no és un conjunt de principis, un círcol de veritats, un sistema d'idees, un programa de vida intellectual que prescindeix dels afectes, que anihila els sentits, que ofega la naturalesa i prescindeix de lo present; és una summa realitat, és pensament i afecte, idea i sentiment, raciocini i imaginació, intelligència i sentits, ànima i cos; però sempre servint de llum directora l'enteniment informat per la fe, sempre encaminant la direcció de la vida humana envers l'ideal real i diví, l'Etern Senyor de totes les coses, el Ser absolut i infinit, envers la inefable substància en la qual el Pare, el Fill i l'Esperit Sant viuen aquella riquíssima i immortal vida d'immutable felicitat, per a fer-nos participar de la qual s'encarnà el Verb etern, Jesucrist Senyor nostre, ensenyant-nos amb divines paraules el camí que per arribar-hi havíem de seguir. I aquesta gran harmonia divina i humana de la vida catòlica té son complement, sa manifestació més clara a Roma. En la capital del món cristià resplendeix als ulls de tota la Humanitat d'una manera visible, palpable, indiscutible, irresistible, una glòria incommensurable, una aliança incomprensible i evident, una concentració d'excellències que semblen incompatibles, una conjunció d'elements que en lo restant de les coses humanes viuen en guerra i en la Roma pontifical se junten, s'agermanen, formen un focus d'harmonia i de llum que ve a ésser el sol de la vida, una pràctica ensenyança de la Llei perenne de la Humanitat, una revelació del gran misteri de les relacions entre l'esperit i la matèria, entre la terrible exactitud de la justícia divina i la flaquedat de la nostra misèria pecadora, entre la majestat de l'autoritat espiritual més alta que no pas el cim de la muntanya més enlairada de la terra i la més insignificant criatura humana. Roma no és l'obra dels homes, sinó de Déu. Els emperadors i els màrtirs, les deesses gentils i les

verges cristianes, els tribuns i els apòstols, el Coliseu i el Vaticà, els magnífics arcs imperials i les tenebroses catacumbes, les vives basíliques i els cadàvers de termes i palaus, les lleis romanes i els cànons apostòlics, les ombres vivents d'August, de Marc Aureli i de Trajà, la llum immortal de Brabante, Miquel Àngel i Rafael, l'eco sempre viu de la paraula dels Pares de la Iglésia, l'afluència de gent de totes les parts del món, els collegis estrangers de totes les nacions civilitzades i fins de nacions que estan sols en el crepuscle de la civilització, tot això purificat lo que deu purificar-se; els sediments de diverses civilitzacions com ingredients d'un conjunt d'humanes excel·lències, combinat pel summe i immortal Arquitecte de la creació, constitueix la capital del regne de Déu en la terra, sede que resplendeix de glòria als ulls dels creients i dels incrèduls, que irradia per tot el món la magnífica llum cristiana i deixa en ignominiosa ombra a l'únic element irreductible, el reietó constitucional d'Itàlia, en aquell gresol on s'han fos i fet lliga tots els mèrits humans, cristians i gentílics, baix la summa direcció del poder apostòlic, i a l'influx del foc de l'Esperit Sant, per a profit de la universal Humanitat.

V

El centre d'aquesta harmonia i vida és el Papa

Aquesta és la Roma en la qual Jesucrist és romà segons canta el summe poeta de la Teologia cristiana,[1] aquest el lloc escollit i preparat per la Providència per a fer-ne el centre del món i la capital del regne de Déu en la terra; i aquesta capital la té usurpada un petit monarca, i els seus poliçons vigilen, cohibeixen i impedeixen als ciutadans de Roma, que són els cristians de tots els pobles, quan acudeixen a Roma, ciutat

1. Dant, *Purgatori*, 32.

cosmopolita, on resideix el Rei de la Humanitat, Jesucrist, en la persona de son Vicari el Romà Pontífex. Déu no pot ésser súbdit dels homes.

Anàrem a Roma, a aquesta capital del Regne de Déu en la terra, per a visitar la sagrada Persona del Vicari de Nostre Senyor Jesucrist i presentar-li l'homenatge de la nostra obediència i submissió i donar-li compte de l'administració de la nostra Diòcesi i sofrir l'examen paternal de nostre comportament en la missió divina que tenim confiada, per a presentar-li a més els respectes i felicitacions i el generós òbol que vosaltres, caríssims germans i fills, li dedicàreu amb motiu del vint-i-cinquè aniversari de l'elevació de Lleó XIII a la Sede Apostòlica.

I com el gran Apòstol de la gentilitat, Sant Pau, malgrat la nostra misèria, podem dir: «He anat a Roma per visitar a Pere i me só estat amb ell quinze dies.» L'apòstol Sant Pau visità al príncep dels apòstols Sant Pere per a fer-li acte de submissió, per a parlar de la doctrina divina, per a entendre's en l'assumpte de la propagació de l'Evangeli. Aquesta necessitat de que els ministres de Jesucrist, els bisbes de la Iglésia catòlica, se vegin amb el Cap de tota ella, el Romà Pontífex, és de caràcter permanent. La Iglésia és un cos que té diferents membres, i tot cos rep la unitat del cap que el determina i concreta. L'episcopat constitueix la Iglésia docent, és l'òrgan en el món de la Sabiduria eterna, el vincle d'unió entre tots els esperits, els bisbes són com els nervis i tendrums que uneixen entre si a tots els membres de la Iglésia universal; en el cor immens de la Humanitat creient que canta *Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabaoth, pleni sunt coeli et terra maiestatis gloriae tuae*, han de mantenir l'harmonia del cant, és a dir, la unitat de la professió de la fe catòlica, i al Mestre director del sublim cant de la creença humana, Déu li ha conferit un do necessari, inapreciable, el benefici major que podia fer als homes, li ha promès la seva assistència per a no errar, per a encertar en la determinació de la doctrina de salvació, la infallibilitat doctrinal, que assegura a tota la

Humanitat la unitat de pensament en lo fundamental, en lo necessari, en lo essencial de la vida social, i als homes particulars una direcció certa de sa consciència per a arribar amb seguretat al port de la vida eterna.

Que ningú es cregui segur si no té posada la vista en el Successor de Sant Pere; la garantia d'encert no està en els grans volums de teologia de les biblioteques, en les sàvies exegesis bíbliques, en les altes especulacions filosòfiques, en les sublims intuïcions artístiques. En els camps més immensos, en els horitzons més dilatats, en les altures més sublims és on perilla més de que se'n vagi el cap i de caure en els abismes. Ja l'antiga faula ens ensenya a l'astròleg qui cau al pou encantat mirant i estudiant les estrelles del cel. Jesucrist, Mestre dels homes, no volgué deixar l'esperit humà errant i perdut en l'immens món de les idees, dels principis i de les doctrines, deixà un guia segur quan digué a Sant Pere: «Jo pregaré per tu perquè la teva fe mai defalleixi, i tu aleshores confirma en la fe als teus germans».[1]

La confirmació de la fe a Roma és un fet evident, i per això la Iglésia excita als cristians a visitar la Ciutat Eterna.

Quan un reflexiona en la llei canònica que obliga a tots els bisbes a visitar almenys per representació cada tants anys la Sede Apostòlica i recomana en gran manera que es faci personalment la Visita al sepulcre dels Sants Apòstols, al pensar en les dificultats extraordinàries, en les molèsties, en els perills, que tan llarg viatge en aquells antics temps havia d'ocasionar als bisbes, homes gairebé sempre entrats en edat, quan la Iglésia és sempre suavíssima en sos preceptes i enemiga de gravar als homes, se comprèn que necessàriament la visita a Roma ha de portar grans utilitats a l'home cristià i principalment a l'eclesiàstic.

1. Lluc, XXII, 32.

VI

Roma és el Papa

Roma és el Papa. La Persona del Vicari de Jesucrist és l'ànima de la Ciutat Eterna, és eterna perquè en ella viu el Sant Pare; si aquest desaparegués, Roma quedaria reduïda al no-res, fóra una de tantes ciutats com hi ha en el món; però no fóra el cap del món, el centre de la vida cristiana, el far lluminós de la civilització, la concentració sublim de la Sabiduria divina i humana, de la ciència, de la literatura, de l'art. Roma és la capital del Regne de Déu en la terra, i per això a l'anar a Roma, veient al Papa solament dues vegades, ens apliquem, no obstant, el text de Sant Pau i diem: «He anat a Roma a veure el Papa i me só estat quinze dies amb ell.» Perquè estant-se a Roma s'està amb el Papa, perquè el Papa es troba, se sent, enraona en les ruines, en les basíliques, en les catacumbes, en els edificis públics, en les fonts que ragen en les places i carrers, en els establiments d'ensenyança, parla per boca de les estàtues gentíliques i cristianes, per les pintures de les galeries i dels museus, per les persones dels cardenals i bisbes, pels religiosos i religioses, fins per les llopes del Capitoli, perquè tot queda dominat i segellat per les apostòliques figures de Sant Pere i Sant Pau, fundadors de l'eterna dinastia dels Pontífexs. Perquè els potentíssims emperadors, els legisladors de l'antic món civilitzat no tingueren més que un caràcter de precursors i una missió preparatòria de l'època cristiana dels pacífics emperadors universals, dels legisladors de la consciència humana, la jurisdicció dels quals s'estén per tota la universal Humanitat: els Pontífexs.

I per això a Roma s'està amb el Papa, baix la seva influència, baix la seva suggestió, respirant les emanacions de la seva suprema i sobrenatural magistratura, perquè allà l'arquitectura, l'escultura, la pintura, la teologia, la filosofia, totes les ciències divines i humanes, tot el ritme de la vida és eco, és ensenyança del Papa, ell és el Mestre universal i la seva pa-

raula és repetida en totes direccions i en totes formes, tot diu el mateix, tot expressa lo mateix i totes les coses romanes diuen una sola cosa: que el Papa és el Rei de Roma perquè ell l'ha creada a sa imatge i semblança, com Miquel Àngel i Rafael han creat els edificis, les estàtues i les pintures que conceberen en sos enteniments prodigiosos i executaren amb ses mans potentíssimes.

Per això l'esperit Pontifical és creador de Roma i vivent a Roma, i parla per la boca de tots els seus monuments i institucions; els dies que estiguérem a Roma estiguérem amb el Papa, en comunicació íntima d'esperit amb ell, son esperit confortava nostre esperit, l'illuminava, li comunicava sa calor, que deriva de l'Esperit Sant, se complia en Nós aquella divina promesa, aquell precepte imposat per Jesucrist a Sant Pere: «Confirma en la fe als teus germans.»

El món modern, des dels dies de Pius IX, de santa memòria, està en constant peregrinació al sepulcre dels sants Apòstols i a la càtedra pontifícia, mai el món havia sigut tan catòlic ni tan romà com ara; mai els membres i el Cap visible del Cos místic de Jesucrist havien estat en una comunicació tan viva, tan freqüent, tan afectuosa. Si les sectes s'han multiplicat, si la fermentació impia i socialista és poderosa, si molts homes somnien en la construcció d'una societat distinta de la societat cristiana, si imaginen l'edificació d'un gran cos social, humà, diferent del Cos místic de Jesucrist i titllen a aquest de decadent, insuficient, d'antiquat, el món pot contemplar i contempla com els edificadors de la nova societat fins ara no han edificat, sinó esmicolat, la societat civilitzada, com són impotents per a crear l'amor que junta, vivifica i fortifica, com avergonyits d'aquesta impotència i esterilitat han volgut esborrar el nom i el concepte nobilíssims de l'amor substituint-lo amb un nom i concepte de gran vulgaritat, l'altruisme, nom que no és humà, i, per tant, no és catòlic, que no pot significar aquell sentiment, font de tots els sentiments elevats, calor vital de la societat humana i de la societat divina, origen, base i substància de la vida humana i essència de la

Llei cristiana: l'amor. I les escenes d'amor entre el cap i els membres de la Iglésia, i els corrents d'afectuosíssima simpatia entre el Cap visible de la societat cristiana, el Papa, i els seus membres, fins els més llunyans, de l'altra banda dels mars i de les muntanyes, de totes les races i de totes les llengües, aquests corrents íntims d'afecte que corren pels esperits, se manifesten als ulls de tothom i s'exterioritzen de tal manera que és impossible dissimular-los.

Perquè puix que la matèria, criatura de Déu, ha sigut ordenada i dirigida al servei de l'esperit, el gran avenç material del món contribueix a la major grandesa, a la major eficàcia, facilita el regne terrenal de l'Esperit Omnipotent i Infinit, el Pare de la misericòrdia i de la justícia, el Fill unigènit del qual, Jesucrist, té son Vicari en la ciutat de Roma; i els ferrocarrils i els telègrafs i la navegació i la impremta, i la comunicació més ràpida i fàcil per tot el món facilita l'exercici del Primat d'amor, del Magisteri infallible de la Veritat que el Pontífex de Roma compleix en favor de tot el llinatge humà.

VII

Protesta contra la usurpació de Roma i caritat amb el Vicari de Jesucrist

I ara a l'acabar, caríssims germans i fills, volem fer-vos dues recomanacions, que, a nostre parer, avui dia són obligacions estrictíssimes dels catòlics, i manifestació espontània del sentiment que naturalment s'engendra en el cor cristià quan ha contemplat la Ciutat pontifical del món, l'eterna Roma, quan ha pregat, meditat i plorat de devoció en ses basíliques, en els sepulcres dels apòstols i màrtirs, quan son esperit s'ha illuminat amb la immortal claror que irradia la vida de la Iglésia. Vos recomanem, en primer lloc, la protesta permanent contra la situació actual del Vicari de Jesucrist, Mestre i Director espiritual de tots els pobles de la terra, que

no pot ésser súbdit de cap potestat humana, ni subjecte a cap príncep terrenal, perquè sa situació actual és contrària a la dignitat del poble cristià, puix no assegura ni garanteix la llibertat de consciència dels innombrables deixebles de Jesucrist que de tot arreu del món reben la pauta de sa vida espiritual, del Bisbe de Roma. Roma és una ciutat excepcional, única, perquè el món no ha de tenir més que un cap espiritual, perquè el nostre llinatge aspira a la unitat d'esperit, i Roma no és ni serà mai la capital d'Itàlia, sinó la capital del món cristià, de la qual són ciutadans tots els qui professen la Llei de Jesucrist, de manera que l'opressió de Roma és la nostra opressió, la usurpació de la ciutat santa és la tirania sobre les nostres consciències.

L'actual escàndol de Roma, un Estat polític particular que es declara amo i senyor de la ciutat apostòlica i de son antic territori, un rei que es manifesta rei del Papa, qui és l'àrbitre de les nostres consciències, seria el nostre rei i nosaltres no volem tal rei, que ni la naturalesa, ni la justícia, ni cap dels grans principis humans li han donat tal poder i jurisdicció. Roma és del Papa i en sa sagrada Persona és de tots els catòlics del món que reivindiquen aquella ciutat com la residència lliure, providencial i adequada del qui és el Director espiritual del llinatge humà, fidel a la doctrina de Jesucrist.

Volem també recomanar-vos, caríssims germans i fills, la generositat i la caritat pel diner de Sant Pere. Roma és la capital del món cristià. Sos temples i basíliques, sos monuments i sos museus, ses institucions admirables no pertanyen solament als fills i naturals d'aquella ciutat, són de tots els fills de la Santa Iglésia Catòlica, sia qualsevol la nació a què pertanyin; i per això recordareu tots els pelegrins que en dits llocs de la Ciutat Eterna éreu rebuts com a fills i naturals i no com a estrangers i desconeguts. Roma és la casa pairal de tots els verdaders deixebles de Jesucrist i, per tant, interès nostre és, fins toca a la nostra honra, que la nostra casa pairal conservi en les presents i tristíssimes circumstàncies l'esplendor de grandesa i de glòria en el culte diví, en les ciències,

en les arts i en tota la vida exterior. El Papa no té més recursos que els que li proporcionen els seus fills, els catòlics de tot el món, no per a sostenir-se ell, que poquíssim gasta en son nodriment, sinó per a sostenir amb la corresponent dignitat l'admirable conjunt de grandeses, excel·lències i riqueses que constitueixen la Sede Apostòlica, i la fan ciutat única en la terra, digne centre de tot el món moral. Nosaltres exhortem a la caritat envers els membres del cos místic de Jesucrist, envers els pobres, els malalts, els orfes, les viudes, els hospitals i altres cases benèfiques; ¿com no exhortarem a la caritat envers el Cap del cos místic de Jesucrist, son Vicari en la terra, el Romà Pontífex, d'on aflueix la vida espiritual a tots els membres del cos?

La caritat i la devoció envers el Sant Pare són el distintiu dels catòlics més sòlids, la característica dels verdaders cristians. Les imatges sagrades de Jesucrist que venerem en nostres devots santuaris són objecte de nostra predilecció; adornem sos altars i temples, celebrem en son obsequi i culte funcions esplèndides, els visitem amb gran pietat.

Doncs el Sant Pare és una imatge de Jesucrist molt més venerable, perquè no solament representa sa figura, sinó sa Persona, sa autoritat i és l'òrgan oficial de sa acció salvadora sobre els homes redimits amb sa sang preciosíssima. Siguem generosos, caríssims germans i fills, envers el Vicari de Jesucrist, i aquest celestial Senyor ens recompensarà amb ses gràcies sobiranes.

Mai com ara el món havia sentit tant la necessitat d'aglutinants socials, perquè mai la discòrdia social, la guerra de classes havia sigut tan viva i cruel, i tothom sent que es va obrant una dissolució, una disgregació dels organismes humans que mantenen la cohesió de la societat. Doncs Nós vos assegurem que no hi ha aglutinants més poderosos que el Pontificat, lo qual per disposició amorosa de la Providència, per decret positiu de Crist fou constituït el nucli de la Humanitat. A ell se pot aplicar la imatge bíblica de l'olivera voltada dels seus rebrots. Al voltant de la mística olivera del Ponti-

ficat romà, plantada enmig del món, al centre d'Itàlia, hi veiem regnes, imperis, repúbliques i federacions de pobles lliures; tota classe d'homes, polítics, comerciants, industrials, literats, artistes, rics i pobres. És el *glutinum* més excellent que han conegut els segles. Han variat, varien i variaran les formes polítiques, la composició social, les relacions de classes, les mateixes formes de la propietat, els costums públics, els gustos dels homes, i vindran, com ja hi ha hagut en el passat, matisos distints de civilització; però tot lo que vulgui reeixir, assegurar sa permanència, adquirir garantia de duració, possessionar-se de l'esperit humà en una forma no transitòria i tumultuosa, sinó pacífica i constant, ha d'assentar-se sobre aquesta *Pedra*, determinada i batejada per Jesucrist Senyor nostre quan digué a Sant Pere: «Tu ets Pere i sobre aquesta Pedra jo edificaré la meva Iglésia.» La Iglésia és el món sobrenaturalitzat.

A aquest *glutinum* diví de la Humanitat, a Sant Pere, en la persona de son successor el Pontífex Romà, estiguem sempre units si volem participar de la virtut divina, perquè el Sant Pare no solament uneix als homes entre si, sinó que els uneix també amb Déu. Ningú arribarà al Pare, deia Jesucrist, sinó per medi de Mi, i el Papa sustenta en la terra la Persona de Jesucrist; per ell, per sa ensenyança i ministeri havem d'arribar a la salvació. Per això vos exhortem a tots, caríssims germans i fills, a la submissió, a la unió d'enteniment i de voluntat amb el Sant Pare; qui l'escolta, qui l'obeeix, escolta i obeeix al mateix Jesucrist, segons ens ensenyà el Mestre diví. Qui passa per aquesta porta entrarà en el Regne etern, i ja en aquest món obtindrà el repòs de l'esperit i el consol del cor.

Demanant al Pare de les misericòrdies i Déu de tota consolació que vos concedeixi aquesta gràcia, vos donem la Nostra Benedicció en el nom del Pare †, del Fill † i de l'Esperit Sant †. Amén.

Vic, 7 de novembre de 1902.

DE LA NOSTRA FILIACIÓ *
(Contra el principi maçònic)

SUMARI

I. Afany perpetu de l'home en cercar-se un llinatge.
II. Obstinació de la Maçoneria en fugir de la filiació divina.
III. Tendència natural de l'home a Déu com a son Pare.
IV. La veu dels cataclismes del món i de les crisis del cor.
V. Tirania maçònica en extirpar aquest sentiment natural.
VI. Petitesa dels fills del món i grandesa dels fills de Déu.
VII. Elevació del sentiment filial per Jesucrist fins a ser fills de Déu per adopció.
VIII. La filiació adoptiva de Déu ens fa com déus.
IX. La filiació del món ens fa com bèsties. No prevaldrà.
X. La nostra herència com fills de Déu és la pefecció.

Charissimi, nunc filii Dei sumus, e nondum apparuit quid erimus.
«Caríssims, ara ja som fills de Déu, i encara no apareix lo que algun dia serem.»

(I JOAN, III, 2.)

* Pastoral de Quaresma, en la qual s'ataca el principi maçònic, que tanta via fa de propagar-se, d'independitzar l'home de Déu. Seguint l'orientació pontifícia de desemmascarar la secta tenebrosa, l'autor, que ha escrit l'opuscle. *¿Què és la Maçoneria?*, publica ara aquesta pastoral.

I

AFANY PERPETU DE L'HOME EN CERCAR-SE UN LLINATGE

En l'atmosfera social del nostre temps hi ha una gran barreja de veritats i d'errors, de sentiments generosos i de torpíssims instints desfrenats. Com la civilització s'ha multiplicat, la vida ha obtingut nous elements i la fermentació humana ha augmentat la seva efervescència. El domini que l'home ha guanyat sobre la naturalesa, destruint muntanyes, governant els rius i lligant entre si els mars, ha multiplicat les nostres pretensions; fent quasi desaparèixer les distàncies i el temps ha inflat les nostres ambicions, i l'home modern, no content amb aquella presidència i direcció i subjecció de la terra que li assignen les divines Escriptures,[1] s'ha cregut convertit en un petit déu del món, com l'anomena amb just to de mofeta un gran poeta alemany.

Perquè, en efecte, quan creixen les grandeses de l'home, creixen també les seves misèries, així com a major intensitat de llum correspon una ombra més intensa; la llei del contrast és una llei general de la creació, és l'equilibri i la bellesa de la seva vida, i fora del Ser Infinit i Perfectíssim que té la plenitud de la vida, pertot arreu el contrast és necessària llei d'equilibri, de fecunditat i d'harmonia en els sers limitats, en la criatura.

Aplicant el llenguatge de les nostres relacions particulars a les relacions generals humanes, podem dir que l'home modern s'ha fet una posició, i quan se té alguna posició és quan comencen les pretensions i ridiculeses. El pobre mai és ridícul: la seva simplicitat de vida el manté en el bon seny; per això les Sagrades Escriptures, per això els grans sants criden sempre contra els perills de la riquesa i ponderen l'excel·lència de la pobresa, que ha sigut glorificada, no solament per l'ascètica

1. Gènesi, I, 18.

cristiana, sinó també pels grans artistes, que admiraran totes les edats en les parets de les iglésies franciscanes i en les rimes escrites pel Dant Alighieri.

¡Com grillen les pretensions i les quimeres en el cor de l'home que està bé! ¡Com se desfrenen els seus naturals apetits amb l'abundància i facilitat de la seva satisfacció! ¡Quants refinaments i quantes extravagàncies se manifesten aleshores, signe de la immensitat de la humana aspiració!

És un fet general en l'home particular que, principalment quan ja és ric, li entra un desig de llinatge, cerca una filiació, aspira a enllaçar la seva existència amb una altra existència, sembla que no ha de menester als altres i no sap prescindir d'ells, i té un viu anhel d'allargar la seva existència per la part d'abans cercant antecessors i per a després cercant successors; vol, en una paraula, fer part d'un llinatge, i això no solament passa en les societats en què predomina el caràcter aristocràtic, sinó fins també, d'una manera molt viva, en les societats que fan gala de democràtiques.

I aquest fet de l'home particular és un ressò d'una llei general de la Humanitat. Tots els pobles, totes les races, totes les civilitzacions han investigat, han discorregut i estudiat el seu origen, el principi del llinatge humà d'on prové; i els homes qui, desgraciadament, no tenen fe, els esperits volàtils qui no semblen lligats a cap afecció humana, no es fan superiors a aqueixa aspiració i senten dintre de son cor aqueixa curiositat que és en ells un element que mai s'evapora, una aspiració envers el Pare, impresa en el centre dels nostres sentiments per la mateixa mà de la naturalesa.

La nostra època positivista no es deslliura d'aquesta noble i necessària preocupació, i, malgrat l'individualisme regnant, l'epicurisme dominant i l'escepticisme que s'ha apoderat de tants esperits, la investigació del principi o origen del llinatge és més viva que mai, prova de que el senyal deixat per la mà del Criador en el centre de les nostres afeccions, en nostre cor, no s'és esborrat; el sentiment filial del llinatge té aberracions monstruoses, bestials, no en sentit metafòric, sinó pro-

pi i directe, puix sabut és que ha sigut aplaudit com un avenç de ciència el somni de que l'home venia de la bèstia. Ni en els temps gentílics els homes en aquest punt havien estat tan desencaminats, perquè aleshores l'error naixia simplement de la ignorància humana, i ara naix de la supèrbia humana, qui no vol acceptar les lliçons de la Sabiduria divina i s'aparta d'ella, i, rebel, no vol reconèixer a Déu per Pare.

No obstant, podem dir que sempre en el món hi ha hagut com dos partits, el partit de Déu i el partit de la bèstia, una part d'homes que, responent a estímuls nobilíssims de la seva naturalesa, han cercat la seva filiació en Déu i han seguit un camí que divinitza a l'home, i altra part d'homes que, obeint a instints poderosíssims, però grollers, s'han cregut germans de la bèstia, procedents d'un mateix origen, i en el discurs de la vida han volgut seguir camins d'exacte paral·lelisme amb els altres animals i abaixar la naturalesa humana oposant-se a l'elevació de la vida. I no és que aquesta part d'homes estiguessin exempts de la passió de l'orgull; al revés, víctimes d'ell, han sigut castigats amb la ignomínia.

En les Sagrades Escriptures hi trobem eloqüentíssims testimonis d'aquest abaixament dels homes en èpoques esplèndides i orgulloses, d'elegant civilització, de riquesa, de luxe i de grans plaers. Els extrems se toquen: l'orgull porta la ignomínia i la relaxació, i, volent enlairar-se, s'estimba en l'abisme de totes les misèries. Allà en aquelles monarquies orientals que han dat nom a la fastuositat, Nabucodonosor no en té prou amb sos palaus de luxe màgic, amb son imperi immens, amb son poder despòtic; vol ésser Déu, i, cercant d'ésser Déu, s'és convertit en bèstia, i viu com bèstia, com llegim en les magnífiques profecies de Daniel.[1] Sant Pau,[2] testimoni de vista de la grandesa romana, coneixedor penetrant d'aquella societat a sa manera admirable i no avorrint-la, sinó al revés estimant-la

1. Caps. III i IV.
2. Romans.

i confessant amb gran eloqüència la seva disposició prodigiosa per a abraçar la revelació de Jesucrist, posant-la sobre tots els pobles de la terra en la docilitat en oir la divina veu de l'Evangeli i en practicar els preceptes de sa doctrina; no obstant, parlant de la supèrbia intellectual dels seus savis, de les pretensions de son orgull de no voler-se subjectar a Déu, ni prestar-li el tribut d'adoració que es mereix per la seva superioritat, explica les ignomínies de la seva dissolució de costums, les aberracions irracionals dels seus vicis i com amb la vana pompa de sos discursos, fugint de servir al Criador, se donaren a servir a la criatura, fent-se esclaus d'allò que deurien ésser senyors, adorant, glorificant i alabant en lloc del Ser omnipotent i infinit, únic digne d'ésser adorat i glorificat, a l'ínfima i miserable criatura.

No estan lluny d'aquesta situació d'esperit, caríssims germans i fills, molts homes de la nostra generació; i l'exemple de l'esplèndid Nabucodonosor, convertit en bèstia, i dels romans que vivien una civilització refinada, portant al mateix temps una vida de costums ignominiosos i tributant ritus i cerimònies ridícules a divinitats fantàstiques, avui dia tenen la seva correspondència i reproducció en la nostra societat, responent a una mateixa Llei divina i humana, d'existència permanent en el món, en virtut de la qual correspon sempre al despreci de Déu la ignomínia de l'home, a la supèrbia que no vol subjectar-se a l'Omnipotent la vilesa de la subjecció a lo material i corruptible. La història de tots els grans pobles antics és sempre aquesta: quan han volgut posar-se en lloc de Déu, quan han volgut divinitzar-se, s'han enfonsat en l'abisme de totes les ignomínies. L'home, que no vol conèixer a Déu, tampoc se coneix a si mateix i es pren per bèstia.

II

Obstinació de la Maçoneria en fugir de la filiació divina

La secta maçònica no vol reconèixer en l'home el caràcter de fill de Déu, o sia a Déu com a pare dels homes, de manera que és la més radical de totes les heretgies que hi ha hagut en la societat cristiana, puix vol trencar tota relació de l'home amb Déu. Les sectes anteriors falsificaven aquestes relacions, però no solament no les negaven, sinó que, al revés, allegaven que les volien fortificar. I no volent la Maçoneria reconèixer en els homes la filiació divina, els impedeix tot acte solemne de la vida que impliqui relació amb Déu. Els sagraments instituïts per Jesucrist els supleix per cerimònies sense sentit: el baptisme, el matrimoni, la mort, l'educació del jovent, el culte públic del Senyor, són objecte de la persecució de la secta. Per això vos exhortem, caríssims germans i fills, a oposar-vos a les seves invasions, a les seves pretensions de desterrar el nom de Déu de la vida humana.

Vos dèiem que totes les qüestions que avui divideixen als homes i són causa de pertorbació pública i d'inquietud dels esperits, totes deriven d'aquesta qüestió: de la filiació, de la procedència de l'home, de les seves relacions amb Déu. Si és Pare dels homes ningú té dret a desterrar-lo de la societat; si és son principi i son fi, si els ha donat una regla de vida, ¿què és el maçó per a oposar-se a la llei de la Humanitat, extirpant de la vida d'aquesta l'element més essencial i íntim?

El maçó vol canonitzar la impietat, i de fet, quan pot disposar del govern a son gust, legalitza la impietat pública i la imposa als ciutadans com l'ideal de la vida. Aquest fet no s'havia vist mai en el món. En tota legislació, tant de cristians com de gentils, tant de catòlics com d'heretges, la impietat era avorrida, se la considerava una aberració humana, una monstruositat rara, un esguerro de la naturalesa, conseqüència de la malícia humana i una perversió de l'esperit; fins se dispu-

tava de si era possible i si els casos que esdevenien eren sols ficcions filles de certes passions, que per a satisfer-se plenament necessiten excusar-se amb aquella ficció. Tothom reconeixia la filiació divina de l'home; i si els homes se disputaven, mai era per a negar a Déu la paternitat dels homes: de manera que la primera secta parricida ha sigut la secta maçònica.

En virtut d'aquest sentit comú universal, la família humana ha posat sempre al Pare celestial en el lloc de preeminència en tots els actes més solemnes de la vida, considerant que aquesta deu desenrotllar-se aquí a la terra baix la protecció paternal. La seva benedicció és invocada en el naixement, en el matrimoni, en la mort i en totes les solemnitats públiques. En tota família honesta el pare no pot faltar en tots els actes més importants de la mateixa, i com la Humanitat és una família honesta, malgrat ses flaqueses, no consentirà una situació permanent de la societat pública en què Déu sia desterrat d'ella. Tal vegada el maçó vos dirà, caríssims germans i fills, que ell no nega a Déu, que tots els ciutadans poden creure lo que bé els sembli; però si el maçó creu en Déu, si es confessa fill de Déu, i si el reconeix per Pare de la Humanitat, comet una gran insolència quan el fa retirar de la vida pública, ni l'admet als actes solemnes que celebren els homes, i el considera un perill per a l'educació de la joventut, un element de tirania si intervé en la formació de les lleis, i sa influència nociva en la societat.

Però, per desgràcia, el maçó mai vos confessarà clarament que es tingui per fill de Déu, ni que esperi ésser hereu de la seva Glòria. Si fos fill de Déu no fóra enemic de Déu, no li repugnaria el seu nom ni el voldria apartar dels homes i desterrar-lo de la societat.

El maçó trenca la seva filiació divina, esborra la relació que el lligava amb el Pare celestial, és el fill rebel qui odia a son Pare; i la neutralitat que afecta, la indiferència envers Déu és suposada i aparent, com ho demostra l'experiència, puix quan se li presenta ocasió se converteix en perseguidor

dels fidels deixebles de Jesucrist, de tots aquells qui es confessen fills de Déu i volen glorificar el seu sant nom.

I el maçó, al renunciar la filiació divina, s'ha fet fill de la bèstia apocalíptica que el Vident de Patmos [1] ens descriu devorant als fills de la Iglésia. Entre la bèstia i l'esperit maligne hi ha una íntima relació; per això l'art cristià simbolitza al dimoni en la figura d'una bèstia, i encara que, per a exercir ses seduccions, sol revestir-se, no sols d'elegància i de gràcia mundana, sinó també transformar-se en àngel de llum,[2] a fi d'insinuar-se més fàcilment en certs esperits generosos; no obstant, tota sa intenció es dirigeix a bestialitzar els homes, a fer-los decaure de sa dignitat, a rebaixar sa vida i a separar-los de Déu, fent-los perdre la qualitat de fills de l'Altíssim.

Convé fixar-se molt, caríssims germans i fills, en aquests principis, convé reflexionar sobre aquestes veritats i assentar molt sòlidament en el nostre esperit els principis essencials de la vida. D'ells deriven el camí de salvació per l'home particular i fins l'organització de la societat pública. Els principis són el tot, són la font. Tot ser, al rebre la vida, rep juntament la llei de la vida; una ha d'ésser la nostra norma si la nostra procedència és divina, i una altra si la nostra procedència és bestial; uns camins haurem de seguir si el nostre fi és el Cel i la vida d'unió amb Déu, un altre molt diferent si la nostra vida ha d'acabar confonent-se amb la pols de la terra.

Avui és un fet evident que en tot el món la Maçoneria treballa per a fer perdre a la societat la forma cristiana. A la forma cristiana, que és la forma pròpia de la nostra naturalesa sobrenaturalitzada per Jesucrist i la ratificació i purificació de l'antiga tradició humana, la secta contraposa la seva forma de vida purament animal; vol esborrar el «Pare nostre qui estau en lo Cel». Aquesta lliçó que Jesucrist donà a la Humanitat, aquesta aspiració summa que sempre ha sigut viva en el cor de tots els homes i a la qual tragué la vaguetat, concre-

1. Apocalipsi, XII i XIII.
2. II Corintis, XI, 14.

tà i formulà el diví Autor de la societat cristiana, és tot el tema contra el qual debat la Maçonería, i tota la raó d'ésser d'aquesta secta és destruir aquest principi: que Déu sia el Pare del llinatge humà. Fins ara aquest principi era la llei social de la Humanitat, la font del dret natural, la base del dret internacional, un axioma social i el germen de tot sistema legislatiu. Implícit o explícit, tothom l'admetia i tothom li rendia vassallatge. Fins per a perseguir la Iglésia era invocat; i en el nom de Déu se feien totes les coses, i això molt justament, perquè Ell és el Criador i Pare universal, i ha d'ésser qui infalliblement judicarà a tothom.

Aquesta reducció a la unitat de tots els homes i de totes les coses humanes, aquesta reducció a la unitat de la vida sobre la terra, és l'únic fonament de la civilització internacional i del dret natural; l'única manera d'entendre's entre si els homes de diferents països, races, llengües i creences. Si traieu el «Pare nostre qui estau en lo Cel», la Humanitat no té cap llaç d'unió i es disgrega i desfà com una garba que se li trenca el lligam; el sentiment humà desapareix, perquè el sentiment humà és el sentiment fraternal, l'afecte que naix de la idèntica procedència dels homes, de la derivació d'una mateixa font, de constituir una mateixa família i, de conseqüent, de reconèixer un mateix Pare. Allí on no hi ha pare no hi ha família; on no hi ha pare no hi pot haver germans, ni, de conseqüent, sentiments fraternals. La principal necessitat espiritual del nostre temps és fortificar en el cor dels cristians el sentiment de la paternitat divina, sense lo qual el melancòlic pessimisme, la sensualitat i el desequilibri intellectual s'apoderen dels homes, i desapareix la fraternitat d'entre els fills d'Adam. La influència maçònica treballa per a extirpar aquesta doctrina de la filiació divina dels homes, i es pot dir que aquest és l'objecte essencial de la secta.

III

Tendència natural de l'home a Déu, com a son Pare

Per això havem cregut, caríssims, que us devíem parlar de la nostra filiació, i que en aquesta Carta era convenient dirigir-nos a la vostra consciència i parlar-vos amb intimitat, no acudint a la ciència, a la sàvia investigació, als estudis acadèmics, a les interminables discussions dels erudits, sinó en conversa familiar, usant del bon sentit humà, racional, recte, pur, eco de la Veritat eterna, que és la Llei del món, l'instrument més fàcil, insinuant i encertat de la comunicació dels esperits, l'accent de la pròpia consciència, que és el món intern i misteriós de la reflexió, del qual digué aquell gran extraviat de la Veritat, qui cercava pertot arreu al Pare i no el trobava, Sant Agustí, que el cercava fora i no el trobava, i després l'havia trobat dintre de si mateix en la interna reflexió de la pròpia ànima.

El principi de la discussió els homes del segle passat el portaren fins a l'exageració; de la discussió naix la llum, deien; i reconeixent que és sens dubte la discussió un fort estimulant de l'enteniment, no obstant també s'ha de reconèixer, i l'experiència ho demostra, que ella també escampa molt fum de confusions, i que de son excés prové sovint una lleugeresa d'enteniment i un fluix de paraules, una distracció mental, una falta de reflexió i de recolliment que disminueix la soliditat del caràcter dels homes i la quietud del seu enteniment, tot lo qual produeix com son propi consegüent un criteri menys sensat.

Per això, caríssims, vos cridem a la reflexió, al bon sentit, a parar l'orella a la veu de la naturalesa i a la veu divina, que ha parlat de la nostra filiació d'una manera viva i insinuant i que omple de consol a la nostra ànima i és sincer solaç de l'home qui cerca al Pare per a reposar baix la seva protecció i satisfer els íntims sentiments de l'ànima, que per natural impuls de la nostra naturalesa broten en aquesta direcció. L'hu-

mà llinatge posseeix naturalment el sentiment filial i podem dir que viu en tots els cors, però no sempre pren l'oportuna direcció, ni troba el verdader Pare, a qui deu consagrar-se aquest sentiment que la naturalesa ha estampat en l'esperit humà, el qual per espai de segles i de segles, amb amorosa frisança, cercava a qui podia anomenar pare, fins que Jesucrist, Home en qui reposava la plenitud de la Divinitat, féu alçar el cap al nostre llinatge envers el Cel i li ensenyà aquelles paraules que tots els cristians pronunciem amb reverència: «Pare nostre qui estau en lo Cel.»[1]

Però, desgraciadament, en aquests temps al món hi ha molts homes qui no coneixen al Pare celestial, qui no saben si tenen Pare, qui senten certament en son cor el sentiment filial, però no el volen o no el saben atribuir o dirigir a Déu. Segueixen mil direccions diferents per a trobar el pare del llinatge, saben que han de tenir pare, el cerquen amb frenesí, i, mentre no el troben, són uns infeliços. Són pitjors que orfes, perquè l'orfe sap que ha tingut pare i el pare viu en sa memòria o en sa imaginació; en l'orfe el sentiment filial que té al cor ja troba son objecte, ja s'exercita, i l'amor al pare, absent o difunt, és d'una tendríssima dolçor. Són pitjors que el bord, qui no coneix ni pot conèixer a son pare; però que ell, no obstant, sap que en té, que és fill d'un home i pertany a un llinatge amb el qual està unit amb el vincle estretíssim d'unitat de naturalesa. Qui no té pare està desemparat, li falta la més satisfactòria de totes les expansions, i en l'hora del desconsol no sap amb qui consolar-se. Quan l'home viu vida interior, en el recolliment de la reflexió, en nostres converses internes, sovint vehementíssimes i de gran secret que no volem que ningú escolti, en aquells assumptes que havem de tenir amagats i no podem consultar amb ningú del món, en les deliberacions de gran interès, en els conflictes íntims que tenen son camp de batalla en nostre cor, en tota la part de la nostra

1. Mateu, VI, 9.

vida que es desenrotlla en els dominis de la consciència, en aquella vida racional, sentimental i deliberativa, que és com el germen i base de la nostra vida exterior, necessitem la presència del Pare del nostre cor; qui ens parla, qui ens renya, qui ens consola, qui ens aconsella, qui ens amenaça, qui ens alenta, amb qui tenim verdaderes converses, la veu del qual coneix perfectament tota criatura racional, puix precisament aqueixa íntima comunicació constitueix el més alt exercici de la vida racional, perquè nostra comunicació lluminosa, afectuosa i reposada amb Déu, és la més eminentment humana, perquè l'home mai és més dignament home que quan tracta amb Déu.

Tots els homes instintivament cerquem una protecció, esperem i demanem una protecció; en els grans perills, quan quedem espantats de la nostra gran flaquesa i convençuts de la nostra gran impotència, quan ens veiem aixafats per les circumstàncies adverses, sentim en nostre interior que viu una potència protectora nostra, s'alça en nostre cor com una evaporació d'afectes de confiança, d'esperança i de refugi en el Pare celestial. És la veu de la nostra naturalesa racional que fa harmonia amb la veu de la naturalesa universal; tots els sers tenen una expressió, tots a sa manera parlen, i lo mateix els sers animats que els inanimats, tant les criatures racionals com les irracionals, totes les forces de la naturalesa, tant espiritual com física, àngels, dimonis, homes, bèsties, plantes i pedres, la sabiduria i la ignorància, la santedat i el crim, l'ordre natural i el sobrenatural, la gràcia i el pecat, els monstres horribles i les criatures bellíssimes, el cel i l'infern, la veritat i l'error, tot és llum o ombra; i tant la llum com l'ombra prediquen l'existència del Sol de justícia, Font de vida i de calor, Déu Senyor nostre principi de tota l'existència, en la qual contemplem sempre o la llum de Déu o l'ombra de Déu, espantosa, aterradora, immensa com el mateix Déu, que per això els antics Profetes [1] el contemplaren caminant sobre els

1. Psalm XXXV, 7. Proverbis, III, 20.

abismes, i tots els pobles han contemplat a Déu sobre els abismes, perquè en realitat son tron de glòria està sobre tots els abismes. I els homes desequilibrats, desordenats, en els quals domina la confusió de les passions, han sentit l'atracció de l'abisme i cerquen la immensitat tenebrosa fugint de la Llum immensa que no poden suportar, i en lloc de l'Infinit lluminós i real, s'enfonsen en l'error sens fi, en la passió insadollable, en el nihilisme que no té límits, com Déu, de qui és la contrarietat.

Per això el nihilista està molt a prop del catòlic, com la llum està a prop de l'ombra; per això el nihilista, l'ateu, ha d'avorrir al catòlic per necessitat, encara que no vulgui, l'ha de perseguir fatalment per una força necessària que radica en l'essència de son ser d'ateu, ha de cercar sa destrucció amb bombes, dinamita o revòlver, com l'ombra i la llum, que mai podran convenir-se, com Déu i Satanàs, que són inconciliables.

I l'experiència del món demostra aquesta guerra essencial, impossible d'acabar-se en un tractat de pau, perquè per això seria necessari que la malícia deixés d'ésser malícia. Déu se concilia amb la flaquesa, però no amb la malícia; la flaquesa és molt humana perquè flacs som tots els fills d'Adam, i precisament Déu ama als flacs, cerca als flacs i s'acomoda a sa flaquesa perquè és Pare; i fins podem dir que els seus predilectes són els flacs. Per això l'experiència de la història ensenya que la Iglésia s'acomoda a totes les flaqueses, perquè son ministeri és curar-les, a totes les malalties, perquè pels malalts de l'ànima ella existeix, i tota sa fecunditat se dirigeix, tot son ministeri se dedica a fortificar la humana fragilitat.

Però la malícia és aquell pecat contra l'Esperit Sant, que no es perdona ni en aquest món ni en l'altre,[1] és a dir, no es perdona sense un voler de Déu, perquè no és flaquesa, sinó mala voluntat, és l'odi a Déu que avui sentim predicar en la civilitzada Europa, i la veiem practicar en el règim polític d'al-

1. Mateu, XII, 31.

guna nació, i és el mòbil que governa a la poderosa secta de la Maçoneria, que, disfressant-se de filantròpica, oprimeix la llibertat dels ciutadans honestos, i per odi a Déu afavoreix la impietat i la desmoralització, i esclavitza la fe i la virtut, perseguint als pacífics homes i dones qui segueixen la llei de la vida claustral o religiosa.

I la força d'aquesta malícia, el cap superb de la malícia humana, la *dura cervix* de l'Escriptura o la duresa de cor que no s'ablana amb els remeis de la misericòrdia, s'ha de rompre a cops de la Justícia divina. Els grans cataclismes, les revolucions socials, el capgirament de classes, l'anihilació de pobles que veiem en el curs de la història, tenen per objecte fer renàixer el sentiment filial, l'afecte suavíssim i fecund al Pare celestial en el cor dels homes, que la supèrbia eixuga.

IV

La veu dels cataclismes del món i de les crisis del cor

Aquell antic impiu gentil que digué que els déus els havia fet el terror, a sa manera, i encara que amb mala intenció, digué una veritat; el sentiment religiós importa la creença en una superioritat; sempre que tenim por és perquè estem convençuts de la nostra impotència i de que existeix una força superior a nosaltres, si lluitem amb la qual quedarem vençuts: és, de conseqüent, aquella força sobrehumana i ha de procedir d'un ser superior a nosaltres que ens pot avassallar i rendir. Per això el sentiment de la Divinitat mai se'ns presenta a l'esperit en forma més fulgurant que en els grans desastres, en les manifestacions extraordinàries de la força, perquè la força és un atribut, una manifestació de Déu. Per això quan Déu s'ha volgut manifestar als homes, quan ha volgut parlar a la Humanitat en la promulgació del Decàleg a dalt del Sinaí, en la promulgació de la Llei de gràcia dalt del Calvari, les grans forces de la naturalesa han fet eco a la paraula divina, i els

escriptors bíblics,[1] per la boca dels quals parlava l'Esperit Sant, a la veu de la naturalesa, al tro, al terratrèmol, al torb desfrenat, els anomenen la veu de Déu. Perquè en realitat són la veu del Senyor, són manifestacions d'un senyoriu que mai obtindrà l'home, ni amb tot l'avenç de les ciències físiques i naturals, ni amb totes les aplicacions d'aquella força mundana que el Criador deixà com a servidora a l'home. Quan a Sodoma, a Pompeia o a la Martinica passen desastres horribles, en aquelles destruccions i calamitats, l'home creient hi veu l'execució d'una sentència divina, l'explosió d'una força física que és l'eco de l'explosió d'una força moral. Aquells fenòmens que afecten a criatures racionals, són disposicions d'un poder intellectual, i en els pobles castigats, aleshores, els homes rectes, sensats, independents de vici o passió desfrenada alcen ses mans al cel i imploren al Pare de les misericòrdies i Déu de tota consolació, és a dir, sorgeix en sos cors el sentiment filial.

El qual quan s'asseca en el cor d'un home, aquest perd de si, queda menys home, perquè els sentiments naturals són la delícia de la vida humana; no és l'home una pura intelligència, no és l'home tan sols un tros de carn; i els sentiments són una força mixta de la doble naturalesa humana, espiritual i material, són la manifestació més típica, més pròpia del ser compost d'ànima i de cos, la més completa; i per això, perquè cada ser troba el goig en lo més adequat a sa naturalesa, per això les grans delícies humanes provenen del sentiment. I com el Pare celestial ha volgut en la direcció de la nostra vida posar també al deure l'estimulant del goig, ha infòs en l'esperit de l'home el sentiment filial envers Ell, i a la pràctica de les nostres obligacions, al compliment de la seva Llei hi ha juntat un goig, una delícia inefable, un consol dolcíssim superior a totes les grolleres delícies mundanes. «Més que no pas amb els més rics tresors, me só delectat seguint el camí dels teus preceptes», deia al Senyor un dels més elevats esperits humans

1. Psalm XVII, 14.

qui hi ha hagut sobre la terra, David,[1] rei i profeta, el gran i diví poeta de totes les generacions humanes. I és perquè l'home, mentre observa els preceptes de la Llei, està baix l'obediència del Pare i disfruta de la noble i suavíssima calor del sentiment filial, està al sol, i quan ix de la divina influència, quan se separa del camí dels preceptes se queda a l'ombra.

El Mestre de la Humanitat, Jesús Senyor nostre, amb una forma de molt relleu, eloqüent i popular, ens ensenya aquesta doctrina en la paràbola del Fill pròdig:[2] l'home, enganyat per les passions, s'aparta de Déu i es dóna al món; no vol servir al Senyor i es fa esclau dels vicis, com el fill pròdig rebutja la taula del Pare i s'alimenta de menjar de porcs, i encara pateix fam. Però la naturalesa tira sempre a recobrar la pròpia dignitat; passada la ceguera de la passió, sent fàstic de la vilesa dels vicis, l'esperit no queda satisfet, sinó al revés, la reminiscència de la casa paterna, del bon tracte del Pare, li fa reviure el sentiment filial. En el món no hi troba consol, les opinions dels homes no l'il·luminen, no el satisfan, ni li fortifiquen l'enteniment, el fan dubtar de tot i el deixen a les fosques.

Sant Agustí s'havia trobat en una consemblant situació; fou mundà abans d'ésser cristià, i pinta amb una gran veritat el pas d'un estat d'ànim a l'altre, i diu:[3] «Si a un qualsevol qui va errant pel món, i ignora son llinatge, i passa misèria, i es troba amb treballs i afligit, algú li digués: Ets fill d'un senador, ton pare disfruta l'herència d'un magnífic patrimoni, jo et vull tornar a ton pare, ¿quina alegria tindria, si el qui li ha dit tal cosa fos un home verídic? Ve, doncs, l'apòstol de Crist, no fallaç, sinó que parla sempre amb veritat, i ens diu: «¿Per què us desespereu? ¿Per què us afligiu i teniu el cor trencat pel sofriment d'esperit? ¿Per què seguint les vostres concupiscències voleu quedar desfets i fosos en la misèria d'a-

1. Psalm CXVIII. 14.
2. Lluc, XVII.
3. Enarrat. in Ps. LXXXIV, 9.

quests plaers? Teniu Pare, teniu pàtria, teniu patrimoni. ¿Qui és aquest Pare? Caríssims, sou fills de Déu.»

V

Tirania maçònica en extirpar aquest sentiment natural

El principi maçònic que vol extirpar de l'home social el caràcter religiós, desterrar la Religió de la seva vida, és una amputació de la naturalesa humana, és esquarterar la Humanitat. El qui exerceix de gerent de la Maçoneria en la veïna República maçònica, M. Combes, després de tiranitzar la Religió ha tingut de confessar un d'aquests dies, davant dels seus companys de secta, que no és possible prescindir de la Religió, com son antecessor de cent anys enrera, el sanguinari Robespierre, després d'haver guillotinat a sacerdots, frares i altres pacífics ciutadans tingué, no obstant, la sinceritat de confessar, valent-se de la ridícula retòrica revolucionària, l'existència de Déu oferint-li un culte (exercint ell de Summe sacerdot), encara que estrambòtic, significatiu de lo que ell volia destruir escampant la sang innocent de mils i mils de ciutadans: és a dir, que Déu existeix i que l'home li deu la solemnitat del culte públic.

Lo que digué Jesús a Saulus perseguidor, quan se li aparegué d'una manera meravellosa i misteriosa a l'anar a Damasc per a perseguir cristians: *Durum est tibi contra stimulum calcitrare,* això també pot dir-se als maçons moderns, perseguidors de cristians, armats de les lleis que ells se fabriquen per a extirpar el nom de Jesucrist de la societat i esborrar la relació íntima, natural, afectuosa, universal entre els homes i Déu, relació que radica en el cor humà i que lliga les unes generacions amb les altres generacions, els uns pobles amb els altres pobles, les unes classes socials amb les altres classes socials, i impossibilita la formació de castes en el món i la institució de l'esclavitud dels dèbils en favor dels poderosos, que

és la natural conseqüència d'un estat social del mig del qual se treu la idea, la creença i el culte de Déu, desapareixent, per tant, de la societat el sentiment de la fraternitat universal, la creença en el Pare del llinatge que ama igualment a tots sos fills i que per tots igualment ha criat no solament el cel, és a dir, la substància de la vida futura, sinó que també la terra, és a dir, la substància de la vida present.

Durum est tibi contra stimulum calcitrare, devem també dir a la moderna maçoneria. Voler extirpar la creença en Déu del cor dels pobles, és tirar guitzes contra l'agulló, contra un estímul vivíssim i permanent i que és tan impossible de destruir com la racionalitat humana. La religiositat de l'home pot ésser entorpida, com la seva racionalitat s'entorpeix amb la borratxera, però la borratxera passa i subsisteix perennement l'esperit religiós enmig de la Humanitat. Les lleis maçòniques tiranitzant als pobles dificulten o impedeixen que a la infància en les escoles se la instrueixi en la Religió, que en els hospitals i cases benèfiques els pobres i malalts sien assistits per persones revestides de la caritat cristiana que exhalen l'olor de Jesucrist, extirpen els membres socials, és a dir, les congregacions religioses, destinats a mantenir viu en el món l'afecte i veneració al Pare celestial i la humana fraternitat entre tot el nostre llinatge, i trenquen el llaç religiós del matrimoni, fent-lo purament civil i destruint el vincle diví que lliga a la família; però les lleis maçòniques no podran variar la nostra naturalesa, i si bé és cert que contribueixen a la perdició de moltes ànimes, l'eterna relació entre Déu i els homes, aquell òscul sublim que se donaren cel i terra engendrant a Jesús Fill de Déu, acostant i juntant la Divinitat i la Humanitat, reforçant la nostra filiació i elevant-la a un caràcter sobrenatural, aquesta relació de pare a fill entre Déu i l'home subsistirà sempre i surarà en totes les formes socials, perquè dita filiació no és qüestió de forma, ni filla de moda filosòfica o literària, sinó que radica en les mateixes entranyes de la Humanitat, i ha sigut reforçada i ratificada pel diví Redemptor.

La mania maçònica de confinar la Religió fora de la societat, com si fos una indecència, és una mania diabòlica, filla de la ràbia i de l'enveja satànica contra els fills de Déu a la terra, els homes, i que el maligne esperit sempre ha inspirat als seus ministres i instruments per medi dels quals procura avivar en nostre cor l'amor de lo present i transitori i l'oblit de lo futur i etern. La legió satànica ara és secta, és a dir, cos organitzat i dirigit, exèrcit ben armat i amb correspondència en tot el món.

Estan els dos exèrcits de Jesús i de Satanàs, la Iglésia i la Maçoneria, l'un enfront de l'altre, i convé, caríssims germans i fills, tenir-ho molt present, perquè això no és una lluita històrica, sinó dels nostres dies, i nosaltres formem part d'ella i havem de tenir interès en caracteritzar-los bé, perquè no sien enganyats els qui professen la fe de Jesucrist amb les afalagadores i falses promeses dels fills del diable, que és el pare de la mentida. El nostre primer deure pastoral és prevenir-nos contra les falses doctrines, contra la impietat, contra els principis perversos que desencaminen als homes del port de salvació portant-los a l'avenc d'eterna perdició, que és la separació de Déu. L'objecte essencial de la Maçoneria és separar a l'home de Déu, i avui això ho executa quan se pot apoderar del govern d'una nació per medi de les lleis, com ho demostra l'experiència de lo que està passant a França.

La Maçoneria se funda, com tota secta, en un vici de la naturalesa humana; la supèrbia i la sensualitat són els seus fonaments; sobre d'ells construeix son edifici, sa ciutadella mundana, càtedra i exèrcit al mateix temps, des d'on amb el sofisma i la violència vol fer-se senyora de la Humanitat, disfressant-se de mil maneres, segons les circumstàncies, per a facilitar l'engany. La Maçoneria és l'esperit del món sistematitzat i mobilitzat.

El món sempre ha sigut un enemic de les ànimes, i ho demostra no solament el dogma teològic, sinó l'experiència humana. Els desenganyats del món no són solament els cristians, sinó molt savis qui no foren deixebles de Jesucrist. Fugi-

ren del món com d'un enemic fins perseguidors de la Iglésia, com Dioclecià, i és perquè amb el tracte del món conegueren la seva malícia. Per a curar el món Jesucrist el volgué sobrenaturalitzar fent als homes fills de Déu; però, per desgràcia, molts, avergonyint-se de la qualitat de fills de Déu, se proclamen pompàticament, com si això fos una dignitat heroica, fills del segle.

VI

Petitesa dels fills del món i grandesa dels fills de Déu

Els fills del segle són homes fracassats, s'han encongit dins d'un círcol estret, tenen cors deficients i intel·ligències incompletes. Són com els habitants de certes comarques situades a l'interior de les regions muntanyoses, qui, vivint en un horitzó limitat, sense comunicació o amb molt rara comunicació amb els altres homes, amb poc coneixement d'altres països, educats amb la freqüència d'uns mateixos objectes, fora d'aquells límits no hi saben viure, s'entristeixen, s'enyoren i fins moren. Els fills del segle se creuen sers superiors i no són més que esperits poc desenrotllats, les altes idees de llum intensa, els grans sentiments d'atractiva calor no penetren en son enteniment ni en son cor. Per això les grans empreses humanitàries i de transformació social no són obra dels fills del segle, sinó dels fills de l'eternitat. Per això el diví Mestre Jesús qualificà i caracteritzà als fills del segle dient que eren morts que s'ocupaven en enterrar a sos morts.[1]

No disfruten de l'amplitud de la verdadera vida, viuen al dia, les seves exigències se satisfan fàcilment, són exigències d'infant, que prompte se complauen i de seguida reapareixen, perquè són naturaleses flaques, de poc aguant; per això veu-

1. Mateu, VIII, 22.

reu que un home poderós ne fa lo que en vol; quan l'esperit del segle domina en un país, una paraula vehement, apta en moure les passions, l'agita amb gran facilitat; un home de guerra o un polític de força se n'apodera sense quasi esforç. Lo que passà en la gran Revolució francesa, manifestació típica de l'esperit del segle, lo que allí féu Napoleó Bonapart, prova la poca cosa que són els homes quan estan informats d'aquell esperit. Són homes buits, careixen de principis substancials, són tan lleugers que qualsevol ventada se'ls emporta, canyes que el vent somou,[1] segons l'expressió evangèlica. Són com edificis fonamentats en l'arena, com arbres plantats en terra movedissa.

La soliditat de l'home depèn de l'element en què arrela, si arrela en els principis eterns té una mena d'eternitat, posseeix formalitat de caràcter, consistència d'esperit, ordre de vida i de costums. Si es funda en els principis movedissos i inconsistents del món, si son esperit s'alimenta de la inconstància i varietat mundana, ell també és inconsistent i variable, no posseeix fixesa de caràcter, fins podem dir que no té caràcter, ja que el caràcter pròpiament és la manifestació de la personalitat. La falta de caràcter naix de la debilitat, de la falta de vida pròpia. Els crítics contemporanis, al reflexionar sobre les diferents manifestacions de la vida moderna, les arts, la filosofia, els costums públics en general, se queixen de que els falta caràcter, fins tots ens queixem al parlar de la vida pública, de l'administració i govern polític, o de la direcció dels negocis públics, de que falten homes de caràcter. Hi ha poc caràcter, perquè hi ha poca vida. Els homes moderns posseeixen gran varietat d'idees, vibren a tots els sentiments, són magatzems proveïts de tot, però són poc homes. L'home és un tipus que s'esborra molt fàcilment. El pecat original és un corc que mai para en sa obra destructora, i tots els esforços humans no poden matar aquell invisible principi destructor de nostra na-

1. Mateu, XVII, 7.

turalesa. La riquesa pot augmentar, multiplicar-se la civilització, créixer les comoditats; però dintre d'aqueixes perfeccions hi viu el principi destructor. Per això al contemplar la història veiem una successió de pobles i de civilitzacions que passen i desapareixen, com un immens panorama que va fent el seu curs; però a un punt d'aquesta interminable processó apareix un Home qui es proposa restaurar el tipus esborrat de l'home, acostant-lo a son exemplar original, establir una comunicació perenne entre l'home i son Criador, infondre-li l'esperit d'aquest i convertir-lo en fill seu per adopció.

El principi del pecat original, la llei d'herència com diuen els moderns, que els pares comuniquen als seus fills, ha sigut molt exagerat en nostres dies i l'han convertit en un verdader fatalisme. En el *Pandemonium* de les idees modernes s'hi troben els principis més oposats, des de l'autonomia individual més absoluta, fins a la llei de races, és a dir, a la degeneració hereditària, a la depressió de facultats, a la inferioritat irremeiable, base de l'antiga esclavitud, puix aquesta institució jurídica de l'esclavitud la fundaven els filosops d'aquell temps en una inferioritat natural de facultats. La teologia catòlica, la Sabiduria revelada ensenya una veritat molt lluminosa quan explica que la degeneració hereditària, o sia l'herència del pecat, és peculiar de la naturalesa, però no de la persona. Si l'herència de pecat, si la transmissió de la culpa, se fes no a la naturalesa, sinó a la persona, la conseqüència natural és l'esclavitud, perquè el pecat fa esclaus, i això ho han reconegut els filosops gentils i cristians, Aristòtil i Sant Pau; i fins totes les legislacions civils al pecador, al criminal, el fan esclau, el tanquen, el priven de la llibertat, i és perquè la intuïció natural de la societat ha comprès que el criminal està en una mena d'esclavitud, per a deslliurar-se de la qual necessita un règim especial de vida.

La regeneració cristiana suposa la lepra hereditària, que l'home està desconcertat i que la seva naturalesa és pertorbada; però al mateix temps també suposa que l'home és capaç d'una restauració i més encara que restauració, d'una elevació,

d'una aproximació a l'exemplar excels d'on procedeix. I tota l'obra del Redemptor diví aquí a la terra, pagat el deute a la justícia eterna, podem dir que consistí en fer reaparèixer la perfecció típica de l'home, i prenent per base les relíquies de la perfecció primitiva, que restaven després de la ruïna del pecat, el sentiment filial envers el Pare omnipotent que mai quedà esborrat del cor dels descendents d'Adam, féu Jesús d'aqueixa ombra de filiació, d'aquesta relació de Criador a criatura racional un vincle d'amor estretíssim, de comunicació de naturalesa, d'elevació d'existència, quan el Verb etern, revestint-se de la nostra carn, fent-se germà nostre per comunitat de naturalesa, enriquint a aquesta de divines influències, elevà a l'home a la dignitat de fill de Déu per adopció, mereixent-li amb son inefable sacrifici, i transferint-li, un dret a l'eterna herència de la Glòria.

VII

Elevació del sentiment filial per Jesucrist fins a ser fills de Déu per adopció

L'executòria d'aquesta nostra genealogia divina està escrita en la Sagrada Bíblia, els notaris que l'autoritzen són els Evangelistes i Apòstols, escriptors qui tota la Humanitat passada, present i futura ha tingut i tindrà per testimonis de major excepció en el coneixement de les coses divines i humanes, en la determinació de relacions entre la criatura racional i son Criador. Tots els escriptors heterodoxos, naturalistes i filosops, qui en el segle passat han cercat de fer la filiació del nostre llinatge, no arriben a ésser els mestres d'un segle, sinó d'un fragment de segle, i dintre d'aquest, solament d'una secció d'homes; els Apòstols i Evangelistes són els mestres eterns de la Humanitat.

L'encís que exerceix la paraula apostòlica ja és un signe de sa procedència divina. L'evangelista Sant Joan,[1] a l'explicar la nostra genealogia i al consignar la nostra adopció de fills de Déu, no entra en la nostra intelligència mediant la intervenció d'arguments subtils, ni de l'allegació de fets convincents, i, no obstant, ens deixa illuminats amb una llum misteriosa, d'origen celestial; ens trobem instruïts en aqueixa doctrina, no pel ministeri de la carn i de la sang sinó per una comunicació divina que deixa absortes totes les nostres facultats, canviant tot el nostre ser, divinitzat el nostre esperit, al qual obre una via lluminosa que el porta fins al mateix Etern i Invisible Pare de Nostre Senyor Jesucrist.[2] Quan el Verb de Déu, el Fill Unigènit del Pare, se féu carn i habità entre nosaltres, i manifestà als homes la seva glòria ple de gràcia i de veritat, quan la Verge Maria engendrà en les seves entranyes puríssimes al Fill consubstancial del Pare, que es féu aleshores Fill d'Adam, entre Déu i els homes s'establí una relació de consanguinitat, Déu emparentà amb l'home, i aquell Déu, la visió del qual matava per la seva immensitat, que als qui la contemplaven feia cegos per sa llum irresistible, i a aquells amb qui conversava deixava tartamuts, aquell Déu qui amb el pes de sa immensitat aixafava la humana flaquesa, al voler proporcionar-se a l'home prenent forma humana, fer-se com un de nosaltres, escurçà la distància entre Déu i l'home, acostà l'home a Déu infonent-li una participació de sa naturalesa sobirana, i els qui havia pres per germans segons la carn, volgué que fossin també germans seus segons l'esperit, fent-los fills de Déu per adopció.

Aquest misteri de la fe té una mena d'evidència en la història humana. Abans de l'Encarnació, les relacions existents i visibles entre Déu i els homes eren molt distintes de lo que

1. Joan, I.
2. Pauli ad Heb., IV, 12; «Vivus est enim Sermo Dei, et efficax, et penetrabilior omni gladio ancipiti.»

han sigut després de l'Encarnació. Déu s'és fet de la família humana.

En la contemplació de la història veiem amb claredat la diferent categoria de l'home cristià i de l'home no cristià en sa relació amb Déu, amb el Ser Omnipotent qui governa el món. El sentiment que expressa la relació entre l'home i Déu en els pobles no cristians, és sentiment de terror: entre ells la idea de Déu és aterradora; d'aquí nasqueren els sacrificis humans, d'aquí prové l'horror supersticiós que domina a tants d'homes moderns que es creuen lliure pensadors; senten el terror del misteri diví i queden oprimits per l'omnipotència del Déu ignot. El sentiment que expressa la relació entre Déu i l'home en els pobles cristians és de benvolença; fins quan els homes, dins del cristianisme, se reconeixen culpables i es pensen estar en desgràcia de Déu perquè l'han ofès, l'afecte predominant no és l'horror, sinó el penediment i l'esperança. I és perquè en el primer cas, fora del cristianisme, l'home viu en la condició d'esclau, i quan l'home és cristià té consciència de sa condició de fill de Déu, i, per tant, espera en la seva misericòrdia, fins quan se reconeix mereixedor de càstig.

La familiaritat dels homes amb Déu, la vida d'intimitat, és pròpia del cristianisme, i la Iglésia catòlica és com la casa del gran Pare de famílies on troben acolliment tots els pobles de la terra, regenerats pel Baptisme i la Fe de Jesucrist, i on tots els homes, alçant la seva veu a Déu, li diuen: Pare nostre qui estau en lo Cel. L'home més pobre i desgraciat, però que té una fe viva en Jesucrist, sent profundament la noblesa de son llinatge espiritual, de sa dignitat de fill de Déu; contra la tirania humana ensenya l'experiència històrica que no hi ha més remei que l'energia cristiana. Entre un dèspota i un cristià verdader, la victòria moral és sempre pel cristià, lo mateix si el dèspota és un emperador romà o germànic, que si és un president de la República francesa. La consciència de la dignitat humana l'ha suscitada Jesucrist al fer-nos fills de Déu per adopció; la dignitat de la consciència és base de la dignitat de la vida i condició infallible de superioritat humana. ¿Qui-

na dignitat més gran pot haver-hi sobre la terra que la de fill de Déu?

VIII

La filiació adoptiva de Déu ens fa com déus

La condició de fill importa una participació en l'herència del pare; en els béns, en la riquesa, en el patrimoni que posseeix. Si sou fills, diu Sant Pau,[1] també sereu hereus. I el patrimoni i la riquesa de Déu és sa pròpia perfecció, sa infinita perfecció, d'on li prové sa inefable felicitat. Així és que nosaltres, constituïts fills de Déu per l'adopció que ens meresqué Jesucrist, som una mena de déus; per medi de la fe participem de la ciència dels secrets de Déu, qui sols la comunica als seus amics. La fe és verdaderament una ciència secreta, oculta i impenetrable a qui no la comunica son Autor. El secret de la fe mai el descobrirà la ciència humana, la fórmula de la seva propagació no la trobaran mai els savis; i la manera de divulgar-la, la seva difusió se fa diferentment de la difusió de totes les altres ciències. És una participació de la ciència divina. D'aquí ve que la fe sols por tenir-la qui s'acosta molt a Déu, perquè és un secret, i els secrets se diuen a l'orella, a distància no s'ouen. Per això és un contrasentit lo d'aquells qui volen entendre la fe cristiana estant lluny de Jesucrist, la fe és la paraula de Jesucrist. En l'estrèpit de les discussions, en les arengues de superba eloqüència, per la seducció de les exquisides formes literàries no es propaga la fe. La ciència, l'eloqüència i la sàvia discussió defensen la fe; però rares vegades la propaguen. És una llavor divina que sembren els humils de la terra. Els primers sembradors d'ella foren dotze pescadors, els qui després d'ells la sembraren per tot el món civi-

1. Romans, VIII, 17.

litzat, els qui ara la sembren i els qui la sembraran fins a la fi dels segles, són gent humil que el món mira com a sers inferiors, preocupats, bons per poca cosa; els savis els prenen per ignorants, els pompàtics els tenen per ridículs, els mundans més benèvols no els entenen i els deixen estar. Són els emissaris de Jesucrist, adherits a Ell, i el qui s'adhereix a Déu és un mateix esperit amb Ell.

La fe no és altra cosa que l'adhesió a Déu. Qui s'adhereix a Déu participa de la llum de la seva inefable sabiduria en l'enteniment, i de l'eficaç i suavíssima calor de l'amor en la seva voluntat; per això vos dèiem que, al fer-nos fills de Déu, entràvem també en la seva herència, a participar de la seva perfecció, que és llum de ciència en nostres intelligències i foc d'amor en les nostres voluntats. Per aquesta operació sobrenatural d'introduir la fe en els esperits, Déu se val d'instruments despreciables als ulls dels homes, perquè així se veu més clarament que la fe no és cosa d'homes, sinó de Déu; la fe és un secret de família, de la immensa família cristiana, els cristians en lo de l'ordre sobrenatural, en lo que ateny a l'interès trascendental de la vida sols ells amb ells s'entenen; en les coses comunes i ordinàries, en lo que es refereix a aquesta vida transitòria se saben entendre amb tothom. La vida cristiana és una vida superior i divina, de la qual sols són capaços els fills de Déu; per a participar d'aquesta vida se necessita una aptitud d'esperit que deriva de l'Esperit infinit, perquè la fe és una funció divina realitzada per una criatura humana i exigeix un motor sobrenatural; per tal que podem dirigir-nos a Déu i dir-li pare, se necessita que l'Esperit de Déu habiti en nostre cor. L'apòstol Sant Pau [1] encara fa més pregon aquest crit filial de l'home quan, dirigint-se a Déu, clama: «¡Oh Pare!» Perquè expressament ensenya que aquest crit, aquesta exclamació que surt de la nostra boca és proferida per l'Esperit del Fill que el Pare ha enviat al nostre cor.

1. Gàlates, IV, 6.

De conseqüent, aquesta filiació de l'home és enterament divina, és sobrenatural, és una gràcia de Déu, un efecte de la seva misericòrdia que es compadí de la nostra misèria quan, a consqüència del pecat, estàvem desemparats, i Ell envià son Fill consubstancial i etern a la terra perquè, fent-se home i germà nostre, ens unís amb el llaç tendríssim i excels de la filiació amb el mateix Déu, comunicant-nos una participació de la seva naturalesa divina, restablint l'home en sa dignitat primitiva i exalçant-lo encara més. Som fills de Déu, i el nostre Pare està en el Cel, però ja des d'ara participem de la seva herència.

Aquesta nova generació dels homes és admirable; l'antic Profeta,[1] quan ne tingué la visió futura, se quedà espantat i exclamà: «¿Qui comptarà la generació del qui ha de venir?» Perquè, en efecte, és una generació que no es pot comptar, és aquella descendència promesa a Abraham, a Isaac i a Jacob, més nombrosa que les arenes de la platja i que les gotes d'aigua del mar. Perquè a grecs i barbres, a lliures i esclaus, a savis i a ignorants, a homes i dones, a joves i a vells, a tots, segons el text de Sant Joan, ha fet dignes del mateix honor: els ha dat la potestat d'ésser fets fills de Déu. Però la mateixa expressió de l'Evangelista prova l'especialitat d'aquesta generació. El germen d'ella, la potestat d'ésser fills de Déu, ens ve de Déu, sols la tenen els qui creuen en el seu nom, però l'home s'ha d'esforçar perquè son esperit obtingui el meravellós desenrotllament que es necessita per a ésser fill de Déu. És una operació juntament divina i humana. En aquesta generació inefable i sobrenatural el principi actiu és l'Esperit de Déu, però l'esperit de l'home hi ha de correspondre, i en aquesta correspondència està el mèrit de l'home; l'home no serà mai fill de Déu per adopció sense la intervenció de l'Esperit de Déu, però ell hi ha de correspondre; l'adopció divina consisteix en una conjunció entre l'Esperit de Déu i l'esperit de

1. Isaïes, LIII, 8.

l'home, com en l'adopció legal instituïda en les lleis civils és necessària una conjunció entre l'adoptant i l'adoptat.

Tot engendrament és laboriós i ple d'angúnies. Quan des de que l'home naix, mitjançant el sant Baptisme, és regenerat, i des de la infància amb una educació cristiana va conformant-se son esperit amb la norma sobrenatural de Jesucrist, Fill de Déu per naturalesa, el desenrotllament no és difícil, encara que sempre sia fatigós; però quan l'home, encara que hagi rebut el caràcter sobrenatural del Baptisme, no ha cultivat son esperit i ha deixat esborrar d'ell la imatge divina que la naturalesa i la gràcia li havien estampat, aleshores la regeneració és dolorosa, violenta i amb tota la pietat divina que ajuda internament a l'home, no obstant, aquest ha de fer un esforç sostingut per a reeixir en l'empresa. L'esperit gegantesc de Sant Agustí hi passà lluites formidables, humiliants i heroiques; en la mar esvalotada de son cor hi esclataren grosses tempestats abans d'alcançar la inefable delícia de la filiació divina, que li donà la felicitat de la vida i la llum potentíssima del geni cristià.

IX

La filiació del món ens fa com bèsties. No prevaldrà

A tota altura costa de pujar-hi; i la filiació divina és el cim de les aspiracions humanes, així collectives, o sia dels pobles, com individuals, o sia de cada home en particular. Els pobles en ses èpoques de força cerquen un origen diví i es tenen per predestinats a fer prevaler en la Humanitat un principi sobrehumà, des de Cir fins a l'actual Cèsar germànic. Quan un poble ha caigut en decadència i s'és aflaquit, aleshores vegeta, els grans principis li fan nosa, el sol de la Divinitat fa vergonya als seus ulls esmorteïts, i s'aficiona a la idolatria.

Lo mateix passa a l'home particular quan ha perdut la consciència personal de sa dignitat divina. En lloc de pujar, baixa, no es troba en forces per a anar costa amunt, envers el cim, i es deixa caure avall; la virtut que acosta a Déu és una energia íntima, sobirana, dominadora de totes les altres forces humanes, per això les ànimes flaques qui es deixen portar de les fàcils inclinacions a baixar, aquells a qui domina la flaquesa de la supèrbia i no volen reconèixer la superioritat de Déu se decanten a baixar, a cercar lo inferior, i en lloc d'enllaçar amb Déu l'existència de l'home, l'enllacen amb la bèstia. Certament que no ha reeixit la temptativa d'alguns homes científics qui volien fer creure que l'home descendia de la bèstia, que l'home era una bèstia perfeccionada; la Humanitat ha rebutjat una tal pretensió i abominació científica, la consciència humana, el sentit comú dels homes i les demostracions dels verdaders savis no han admès una tal aberració, i la Humanitat segueix creient, com sempre ha cregut, que els homes formen llinatge a part, que homes i bèsties no són parents, ni descendeixen d'uns mateixos pares, perquè l'home i la bèstia són de distinta naturalesa.

Mes, no obstant, la Sabiduria apostòlica [1] ensenya, i l'experiència humana demostra amb gran abundància de casos, per desgràcia, que existeix l'home animal amb instints i inclinacions, amb gustos i costums de bèstia. I l'home animal no arriba a comprendre les coses de l'esperit. Com al cego li és impossible judicar de colors, així a l'home animal, separat d'intelligència i de cor de Déu, que ha trencat els llaços que amb Ell l'unien, que a l'amor i temor filial ha substituït l'odi de l'esclau rebel, li és impossible entendre les coses de l'ordre sobrenatural i diví.

Ja Jesucrist pronosticà als seus deixebles que vindria hora, o hores de tenebres, en què el món els perseguiria i els mataria pensant-se que feia una obra bona. És aquesta doctrina di-

1. I Corintis, II, 14.

vina una manifestació d'aquells estats en què hi ha homes que creuen que Déu els és enemic, que se'n recelen, que vigilen a Jesucrist en la persona dels seus ministres i deixebles com si fos un traïdor que es vol apoderar del món. Tenen la ridícula por del rei Herodes, quan tement que l'Infant de Betlem se li apoderés del tron féu degollar als innocents. Solen ésser envejosos i pusil·lànimes i, per tant, cruels si arriben a dominar. No tenen la imaginació sana, l'odi a Déu se'ls converteix en malaltia i els trastorna el judici, i veuen les coses al revés de lo que són, veuen l'antítesi entre els principis cristians i els principis mundans, i temen que Jesucrist els subjectarà a la força contra la voluntat d'ells, quan precisament les conquistes de Jesucrist són racionals i d'amor. Els falta el sentit de la fe, i per això no veuen ni entenen lo sobrenatural i díví; tot ho materialitzen; per ells no existeix lo gran; sols ells se tenen per grans, perquè no es veuen més que a si mateixos, no s'aprecien més que a si mateixos, se'ls estreny el círcol de la intel·ligència i de son afecte, se redueixen als instints animals, l'home per ells no és més que una bèstia perfeccionada. Els sagrats llibres de l'Antic Testament ja ens pinten aquesta degradació humana, aquest cercar acostar-se a les bèsties, el naixement de la idolatria; i Sant Pau amb major evidència ens descriu, com no volent els *il·lustrats*, els *intel·lectuals* de son temps reconèixer el domini de Déu, se subjectaven a la matèria, a la bèstia.

¡Com duren aquests dos partits de Déu i de la bèstia! ¡Com se troben en totes les civilitzacions, ja en les més antigues que coneixem fins als nostres dies! Des de l'Egipte, en aquella disgregació que fa Moisès per ordre de Déu del poble hebraic i del poble egipci, en què Israel no pot oferir víctimes en terra d'Egipte a son Déu, perquè els animals destinats al sacrifici eren déus pels egipcis, fins als nostres dies, en què s'impugna i persegueix als homes i dones qui sacrifiquen a Déu els seus instints animals per a amplificar els instints racionals, perquè els instints animals s'han convertit en els déus dels sectaris contemporanis nostres.

I d'aquest principi de la filiació humana ne depèn enterament la forma o organisme social, perquè en virtut d'un principi natural el germen de les coses conté la substància i essència d'aquestes: la viva i elegant raça hel·lènica i la forta raça romana se creien descendents i emparentades amb els déus, i per això tingueren una certa elevació de vida; cercaven, encara que a les fosques, lo diví. Els nostres sectaris, sostenint que han sortit de la matèria i que descendeixen de la bèstia, no tenen ni poden tenir cap elevació, en lloc de pujar baixen, i en sos plans de reforma social en comptes de cercar lo diví desterren a Déu del món, a la llei de llibertat ensenyada pel Cristianisme i pròpia del llinatge racional, substitueixen la necessitat i l'esclavitud, ni matrimoni ni patrimoni, diuen, i així com la tradició humana, ratificada i sobrenaturalitzada per Jesucrist, en totes les èpoques, i malgrat les diferències accidentals, considerava per a la societat com un progrés o major perfecció elevar-se a l'ideal diví; els moderns sectaris pretenen desfer la societat, subjectar els homes a les lleis de la bèstia i consegüents amb si mateixos, ells, fills de la bèstia, a la turba resultant de la dissolució social, llevant-li tota la vida espiritual, la porten al punt de sa procedència, a lo que per ells és el germen humà, és a dir, a la bèstia.

I per a arribar a aquesta conclusió a què fàcilment arriba l'home més ignorant i d'instints animals, qualsevol salvatge, els moderns hi han gastat grans cabals d'estudi i de ciència, reproduint-se el fet de la ciència fàtua dels savis a qui la supèrbia torna imbècils i priva del sentit comú humà de que ja Sant Pau se queixava en els temps clàssics de Grècia i de Roma.

Però aquesta aspiració d'animalitzar els homes és inútil; tota criatura racional té dins de son cor, no sols el sentiment de sa dignitat personal, sinó que fins se creu destinada a una gran herència, se té per una mena de rei; les mateixes pretensions socialistes i anarquistes en l'ordre subjectiu, en sa base personal, són filles d'aquesta aspiració. Qui no vol subjectar-se és perquè es creu rei, qui ambiciona una gran felicitat és per-

què es creu en aptitud per a obtenir-la. Aquesta inclinació pot ser que d'una manera transitòria, com un incident en la història humana, quedi ofuscada i prevalgui per algun temps la vida animal. Sempre i en totes les èpoques hi haurà també homes que no s'alçaran gaire d'aquest nivell, però dins de l'home hi haurà perpètuament com una burxa i un estímul ideal i sentimental que el faran aspirar a l'infinit, a un eixamplament d'existència, a una dilatació d'intel·ligència i d'amor.

Aquesta situació d'esperit és com la de qui espera una herència, però que no sap d'on li ha de venir. Se pot aplicar a aquesta aspiració humana, universal i que naix de la nostra pròpia naturalesa, aquella comparació de Jesucrist,[1] quan parlant amb Nicodemus del gran misteri de la filiació humana, pressentit per aquell virtuós i instruït israelita, li deia el Messies que ell, Nicodemus, se trobava com qui sent un vent, però que ni sap d'on ve ni quina direcció té. Realment el diví Mestre ens donà la fórmula gràfica de la gran aspiració humana: tothom aspira a la grandesa, tothom vol fer-se déu, tothom sent aquest vent que bufa sobre la Humanitat des de son origen; la major part d'escoles i de sectes, de sistemes filosòfics i socials no tenen altra raó d'ésser que explicar d'on ve i a on va aquest vent que ha de dirigir la nau de la Humanitat cap a sos destins verdaders; dites escoles, sectes i sistemes es contradiuen les unes a les altres, es reprodueixen com els núvols en l'atmosfera, a l'influx de la vanitat s'alcen com vapors i boires de les passions i concupiscències; però eternament Jesucrist serà el Sol de la Humanitat, sempre el mateix, il·luminant i escalfant als pobres fills d'Adam, ensenyant-los son origen, sa filiació divina i sa destinació eterna en conformitat a son origen.

Tots aquests vents que somouen a la nostra societat, produint-li sovint tempestats que acaben vessant-se la sang humana, com els antics sacrificis dels salvatges qui amb sang d'ho-

1. Joan, III, 8.

mes volien satisfer les venjances divines en les calamitats que sofrien, són aquell vent que els homes no saben d'on ve ni a on va i que se'ls emporta i els arremolina com fulles seques, quan perden la soliditat de l'esperit, i, desprenent-se de la qualitat de fills de Déu, de sers nobles, espirituals, destinats a l'eternitat, lligats els uns amb els altres amb el vincle diví de l'amor fraternal, se converteixen en terrenals, en grans d'arena movedissa deslligats i lleugers. La dignitat de la raça humana, sentida profundament per l'home modern en virtut de les explicacions del Cristianisme sobre el valor de l'home, enlaira encara més les aspiracions, i amb el terrible contrast que aquestes sofreixen quan cauen sobre el nihilisme de la bèstia, encenen les passions i les fan explotar com bombes contra l'organització de la societat que ells no comprenen, perquè no volen creure que els homes tenen un principi i un fi diví, i que tots per igual són cridats a una mateixa herència. Senten l'estímul i es consideren justament amb capacitat per a una gran herència, i la veuen impossible perquè no creuen aquella paraula:[1] «Caríssims, ja ara som fills de Déu, i encara no es manifesta lo que serem. Sabem, sí, que quan Jesucrist se'ns manifestarà clarament, serem semblants a Ell, perquè el veurem tal com és; i tothom qui té aquesta esperança en Ell, se santifica, com Ell també és Sant.»

Qui es creu semblant a Jesucrist, Fill de Déu, eixampla el círcol de les seves aspiracions i les immortalitza, i es té també per fill de Déu i amb participació a la mateixa herència de Jesucrist; i aquella sentència de la divina revelació: si sou fills, també sou hereus, li sembla un axioma de la raó natural, i té la seguretat de que està destinat a tal herència, puix aquella promesa divina consona admirablement amb l'instint, amb l'aspiració de la naturalesa humana.

1. Joan, III, 11.

X

La nostra herència com fills de Déu és la perfecció

Doncs nosaltres, qui tenim fe, caríssims germans i fills, treballem per a fer efectiva aquella potestat que se'ns ha donat d'ésser fets fills de Déu, amb capacitat d'adquirir una herència corresponent a dita dignitat. A això es dirigeix la vida del cristià. No importa que entre els homes hi hagi diferents professions, estats i condicions; en lo fonamental, en lo essencial, en lo que forma la substància de la vida hi ha una gran unitat que deriva de la comunitat d'origen i de fi, i de la unitat de medi. Un és el camí que havem de seguir tots els homes per a arribar al port de salvació, i consisteix en obrar amb tota dignitat i noblesa com correspon a fills de Déu i cridats hereus del patrimoni de la Glòria. Hi ha un refrà que diu que cada u és fill de les seves obres, lo qual és una manifestació de la sabiduria popular cristiana. Davant de la summa perfecció divina no hi ha classes ni llinatges; l'home ajudat de la gràcia s'ha de fer fill de Déu, acostant-se amb l'esforç de la voluntat a la puresa, a la justícia, a la caritat divina. La nostra herència, l'única que satisfà a l'esperit racional és la perfecció, perquè la perfecció és el gran tresor de Déu; i del Redemptor Jesús havem rebut la potestat de perfeccionar-nos mitjançant la pràctica de la virtut.

Feliç aquell qui és perfet. Les amargures, els sofriments i les ignomínies són sempre flaqueses, i encara que mentre estem en aquest món no podem deixar d'ésser flacs, no obstant, el qui participa de la virtut de Jesucrist és valerós, fort i resistent. De carn delicada com nosaltres eren els màrtirs, i no obstant, venceren amb sa resistència el despotisme dels perseguidors; les mateixes nostres necessitats sentien els anacoretes i en ells la vida de l'esperit, la força de l'esperit arribà quasi a sufocar els instints animals propis de la naturalesa humana; enteniment fallaç com nosaltres tenien els doctors de

la Iglésia que visqueren en èpoques d'heretgies i d'errors, en una atmosfera social enverinada per la mentida, i, no obstant, en ses intel·ligències regnà sempre la puríssima llum de la veritat que ha de governar la vida de l'home. És perquè ja començaven a participar de l'herència de Jesucrist, tenien l'esperit de fills de Déu, i la força d'aquest esperit supleix les deficiències i reprimeix els excessos i consola les amargures de la nostra vida terrenal. Tenien els ulls posats en la pàtria celestial i estaven en el món com passatgers i pelegrins. Estaven convençuts d'aquella veritat dels antics poetes grecs de que l'home era de descendència divina, que Sant Pau [1] retragué en sa admirable arenga als savis de l'Areòpag d'Atenes, i procuraven portar-se amb la dignitat que pertocava a son llinatge.

Perquè la verdadera característica del llinatge diví, dels homes fets per l'adopció de Jesucrist fills de Déu, és l'elevació d'esperit. No és l'enginy mercantil, ni la penetració filosòfica, ni el gust artístic, ni el talent polític; aquests dons són de la naturalesa, i la Providència qui governa al món els ha distribuït entre els pobles de la manera que ha determinat la seva sabiduria. La característica dels fills de Déu, per lo mateix que es tracta d'una generació immensa, perquè l'adopció de Jesucrist s'estén a tot el llinatge humà, és més fonda i més universal: no té per objecte fer actius comerciants, ni filosops eminents, ni artistes inspirats, ni potents polítics; son objecte és fer del pobre fill de la terra un fill del cel, convertir l'home animal en espiritual, fer-lo semblant a Déu perquè pugui disfrutar d'una felicitat consemblant a la divina.

És clar que aleshores el comerç, la filosofia, l'art i la política, que són coses humanes, amb la divinització de l'home elles també es divinitzen; i tota la civilització i el conjunt mundà queda elevat a una superior distinció, puix que totes les coses se governen per una llei superior i es dirigeixen a un fi sobrenatural, superior a totes les mires de l'home, sempre curt

1. Fets, XVII, 28.

de vista per lo que toca a la immensa esfera de la intel·ligència, i de cor egoista en les grans expansions del sentiment. Una distinció superior caracteritza als fills de Déu, una noblesa particular contrària a l'egoisme, cranc devorador dels fills d'Adam, fa resplendir sempre entre tots els homes a aquells qui estan investits de la qualitat de fills de Déu.

Per això els Sants sobresurten entre tots els homes, i el món pertot arreu i en tots els segles posa la santedat per damunt de totes les humanes categories. La fe eixampla l'esfera de la intel·ligència, li dóna fixesa, és com un estel que mai enfosqueixen les boires de la passió; la pobra raó natural moltes vegades se pertorba amb una tempestat del cor; la fe és una llum invariable en totes les circumstàncies de la vida. La Caritat divina, l'amor sobrenatural, té una rectitud d'instint que mai s'equivoca, mai ama lo que no és digne d'ésser amat, i ama tot, absolutament tot lo que és digne d'ésser amat, i amb una sabiduria sobrehumana gradua l'afecte que ha de posar en cada cosa. Aquesta admirable distribució de l'afecte assegura l'ordre, la puresa, la racionalitat de la nostra vida de relació amb Déu, amb el pròxim i amb les coses que el Criador ens ha concedit. Qui segueix aquesta llei d'amor ja ha arribat a la possessió de la llibertat; per això deia Sant Agustí: «Ama a Déu i fes lo que vulguis.» La llibertat és patrimoni dels fills de Déu, i d'aquí ve que la llibertat d'esperit és la nota característica de tots els Sants.

L'home animal és incapaç de la llibertat, perquè la llibertat és una excel·lència divina, una prerrogativa de classe i de llinatge pròpia dels fills de Déu. Qui es bestialitza perd la llibertat, qui es divinitza l'assegura. On hi ha l'esperit de Déu, allí hi ha la llibertat. I encara aquí a la terra, mentre estem fent la peregrinació, la llibertat del nostre esperit és limitada, perquè la submissió del cos mai és enterament perfecta. És perquè fins pel mateix cristià, mentre està en la vida present, malgrat començar ja a disfrutar dels avantatges de fill de Déu, tenint ja una anticipació de l'herència que Jesús ens guanyà amb la seva sang, no arriba encara a la plenitud de la vida so-

brenatural. Jesús no se'ns manifesta encara clarament, mes el dia en què el veurem tal com és, segons ens ensenya Sant Joan, nosaltres serem semblants a Ell; serem ja arribats a la major edat, a l'edat de Crist, i entrarem en la possessió de la seva herència: per la unió de la nostra vida amb la seva vida tindrem amb Ell una mateixa felicitat i serem copossessors de l'eterna Glòria.

La moderna ciència, en gran part heterodoxa, al proclamar tan categòricament el fet de l'herència com una llei, ha comentat admirablement i ha ratificat la sentència de Sant Pau quan diu: «Si sou fills, també sereu hereus», ratificant també la doctrina catòlica quan ensenya que Déu té reservada la Glòria eterna a tots aquells qui en aquest món s'hauran investit de la dignitat de fills de Déu, mitjançant l'adopció de Jesucrist. L'herència, diu molt bé la ciència moderna, és una llei; i, per tant, qui no és fill no és hereu, qui no és fill de Déu, qui no participa de la seva naturalesa, qui no eleva son enteniment per la fe i son cor per la caritat a l'ordre sobrenatural mitjançant la gràcia que ens proporcionà Jesucrist, està fora de la Llei, no és fill i, de conseqüent, no pot ésser hereu. Per això vos dèiem, caríssims germans i fills, que en aquest ordre sobrenatural de la salvació hi havia també com una família, que la Iglésia catòlica és com la casa pairal de tota la Humanitat, puix que tots els homes poden, si volen, ésser fets fills de Déu per adopció. Donem nosaltres gràcies al Senyor de que ens hagi portat dins d'aquesta casa pairal de la Humanitat redimida, la Santa Iglésia catòlica, i treballem en fer-hi entrar als nostres germans qui són fora de camí cercant al Pare, al Consolador, al Salvador, i enlluernats per les seductores formes materials, posen son cor en les mateixes, quan són incapaces de satisfer el nostre noble esperit d'una naturalesa superior a elles.

La llei de l'origen governa tota la vida d'un ser. L'home fill de Déu no reposa sinó en Déu, les coses materials, les fallàcies mundanes, poden servir-li de distracció, poden entretenir-lo, però no donar repòs i solaç permanent al seu esperit racional.

«Só criat, deia el sublim doctor Sant Agustí, en relació amb Vós.» La Iglésia no té altra missió que la d'ensenyar-nos a cercar el Senyor i obtenir-nos la dignitat de fills de Déu, de manera que Ell sia nostre Senyor i nostre Pare.

Aprofitem, doncs, caríssims germans i fills, el pròxim temps de la Santa Quaresma per a avivar la nostra vida espiritual, i treballem en la pràctica de la pietat i de la virtut perquè reïxi i es perfeccioni en nosaltres el caràcter de fills de Déu; adherim-nos fidelment i íntimament a Jesucrist, tinguem un mateix esperit amb Ell, i aleshores disfrutarem de tots els avantatges de fills de Déu per adopció; aquí a la terra participarem de la seva gràcia per a mantenir la dignitat de la vida i tindrem dret segur a l'herència de la Glòria. Practiquem tots l'oració, el recolliment de vida i la penitència, i mitjançant aquestes virtuts serem convertits d'homes animals en homes espirituals, de fills d'Adam en fills de Déu. I a fi que el Senyor a tots vos concedeixi la seva gràcia sobirana que facilita el treball de la virtut i transforma l'home, vos donem a tots la nostra Pastoral benedicció en nom del Pare †, del Fill † i de l'Esperit Sant †. Amén.

Vic, 10 de febrer, festa de la gloriosa verge Santa Escolàstica, Patrona de la present Ciutat, de 1903.

ÍNDEX

ARTICLES, PRÒLEGS I DEDICATÒRIES 7

L'Àngel de les escoles 7
Un mal nom 13
El nou patró 17
La Tebaida catalana 20
Nota bibliogràfica 27
Doctrina sobre la dirección al ideal de la ciencia . . 28
Visites reials a Poblet 57
Salve Regina 65
El rosario del pobre 68
A P... 71
Nova era 74
El roser de tot el món 76
Pel dia dels morts 76
Abstinencias y ayunos 78
Les festes i la família 81
Per Nadal cada ovella a son corral 83
Les tres creus. 85
L'avorriment del pecat 90
La piedad dominicana 91
Desagravi solemne 100
Via Crucis 101
Al P. Jacinto Cormier 103
Camí d'amor 104

La edificación social 105
El convit diví 110
La Acción Social Popular y el amor universal . . . 111
La potència de la Creu 121
Les visites als monuments 122
La intimidad del Rosario 124
Dulcísima conversación 127
El Padre Coll: su genealogía y descendencia . . . 128
El sant diumenge de Pasqua 130
Eficàcia pacificadora de la Creu 134
Herois cristians 135
Censura aprovatòria de *Luter,* de Joaquim Rubió i Ors 136
En la «Corona poètica» que l'Associació de Filles de Maria de Catalunya dedica a la Verge Immaculada en les festes cinquantenàries de la seva proclamació dogmàtica 141
Pròleg al llibre «Lleó XIII» Poesies. Traducció catalana 142
Petit pròleg a la biografia del Dr. Andreu Duran, canonge ardiaca de Vic 143
Pròleg al llibre «Himnari litúrgic» 144
Pròleg al llibre «El Sant Evangeli de Nostre Senyor Jesucrist i els Fets dels Apòstols» 145
A Sor Maria Eulària Anzizu, menoreta del monestir de Pedralbes 151
Al senyor don Jaume Raventós 156
Dedicatòries diverses 157
Flor de missa nova 159
En l'àlbum de l'ermita mariana del Far, penjada en un cimal inaccessible del Cabrerès 160
En l'àlbum del Sant Crist d'Igualada 160

MES DEL SAGRAT COR DE JESÚS 163

A l'Excm. i Illm. Sr. Dr. D. Benet Vilamitjana, arquebisbe de Tarragona 163

Carta de l'Excm. Dr. Vilamitjana 164
Mes del Sagrat Cor de Jesús 167
Taula en què s'hi posen les meditacions més convenients per a fer una novena en honor del Sagrat Cor de Jesús 275
Acte de desagravi al Sagrat Cor de Jesús 276
El primer divendres de mes 277
Mètode per oir la missa en honor del Sagrat Cor de Jesús 278
Apèndix 281

PRECES TOMÍSTICAS 284

Heroicas virtudes de Santo Tomás 285
Carta exhortatoria de Santo Tomás a un discípulo suyo, proponiéndole la forma conveniente de adquirir las ciencias divinas y humanas 295
Epistola exhortatoria Divi Thomae ad quemdam in qua proponit idoneum modum salubriter acquirendi scientiam sive divinam sive humanam . . . 296
Novena en honor de Santo Tomás de Aquino, celestial Patrón de las Escuelas Católicas 297
La milicia angélica 311
Rhythmus ad sacram eucharistiam 322
Sententiae morales S. Thomae Doctoris angelici, collectae a P. Cornelio a Lapide Societatis Iesu theologo 323

MES EN HONOR DEL PATRIARCA SANT JOSEP, PATRÓ DE LA IGLÉSIA 325

NOVENA DEL GLORIÓS SANT JOAN BAPTISTA, PRECURSOR DE CRIST 398

Goigs del gloriós profeta i màrtir Sant Joan Baptista 411

OCTAVARI EN HONOR DE SANTA MARIA DE RIPOLL . . . 414

ESTACIÓ AL SANTÍSSIM SAGRAMENT 425

VISITA ESPIRITUAL A NOSTRA SENYORA DE MONTSERRAT, PATRONA DE CATALUNYA 428

FÓRMULA DE CONSAGRACIÓ DELS JOVES I DONZELLES A LA VERGE MARIA EN EL DARRER MES DE MARIA DEL SEGLE XIX 432

PER DESPRÉS DEL «MEMORARE» 433

DE LA CIUTAT DE DÉU I L'EVANGELI DE LA PAU . . . 437

I. Fundació de la Ciutat de Déu 438
II. Els Prínceps que la governen. Sa missió és edificar el Cos Místic de Jesucrist 443
III. La vida de la Ciutat de Déu és la Fe i l'Amor 447
IV. La llum de la Ciutat de Déu és la Fe; el mestre és Jesucrist 450
V. La Llibertat i l'Autoritat en la Ciutat de Déu 454
VI. La felicitat de la Ciutat de Déu quant diferent de les utopies mundanes 458
VII. Llei Constitucional de la Ciutat de Déu: la Fe i l'Amor 463
VIII. Unitat orgànica i viva de la Humanitat universal en la Ciutat de Déu 468
IX. Aquest ideal no és utòpic, sinó el més humà. Com s'encarna en la vida real 473
X. La Llei Social de la Ciutat de Déu és la Caritat derivada del Cor de Jesucrist 477
XI. L'educació de la Ciutat de Déu és la pietat . 482
XII. Edificació perpètua de la Ciutat de Déu i sos edificadors. Salutacions a cada classe en particular 486

EL SÍMBOL DE LA LLUM 495

I. Salutació: Elogi de l'activitat espiritual . . 496
II. La llum és aspiració de l'home per ser imatge de la divinitat 497
III. La Trinitat és la Llum que tot ho il·lumina . . 501
IV. Participació d'aquesta Llum que tenim els homes per la santedat 504

LA DARRERA QUARESMA DEL SEGLE 509

I. La Quaresma, temps de lluita 510
II. Armes per a aquesta lluita 512
III. Primera arma: la Fe 514
IV. Segona arma: l'Oració 518
V. L'oració en la família 521
VI. Tercera arma: la Penitència 523
VII. La penitència com satisfacció individual . . 526
VIII. La penitència com expiació social 529
IX. La Quaresma del segle XIX 532
X. El «Via Crucis» com acte de fe, d'oració i de penitència pels pecats del segle XIX 534

L'ESPÒS DE SANG 540

I. Motius d'escriure aquesta Carta 541
II. Argument: Matrimoni entre Déu i la Humanitat 542
III. Soledat que sent la Humanitat 544
IV. Déu sol·licita a la Humanitat per a unir-la amb ell 546
V. Aquesta unió es fa en Jesucrist 548
VI. Jesucrist, Espòs de Sang 551
VII. Amor i fidelitat 554

EL DARRER MES DE MARIA DEL SEGLE XIX 558

I. Lo que és el mes de Maria 559
II. Lo que ha d'ésser el darrer mes de Maria del segle 562

EL SANTÍSSIM MISTERI 566

I. Els monuments de la tradició en la vida dels pobles 567
II. Obscuritat lluminosa dels misteris 569
III. El Santíssim Misteri, compendi de la fe, símbol de la vida, imatge de la Glòria 572
IV. Exhortació a correspondre a aquest privilegi amb la fe 576

L'ETERNA AFIRMACIÓ 579

I. El nostre segle està esmussat amb el dubte i el pessimisme 580
II. Necessitem l'eterna afirmació de Jesús, Mestre suprem 583
III. Jesús no sols afirma com a Mestre, sinó com objecte de la Religió 587
IV. Institucions fonamentals i lleis vitals afirmades per Jesús contra la versatilitat moderna . . 590
V. La norma de Jesús ha d'ésser primer individual i familiar per a arribar a ser social . . 595
VI. Jesús és la Veritat i l'Amor, el «Sí» i l'«Amén», de tot 598

LA POTÈNCIA DE LA CREU 601

I. La Quaresma, institució perenne de mortificació i de recolliment 602
II. El verdader problema de la vida 604

III. Jesús resol aquest problema per la Creu; el món, pel plaer 608
IV. La bancarrota de la ciència i el triomf de la Creu en la direcció de l'esperit 610
V. El fracàs de les forces mundanes porta a la degradació 614
VI. La Creu és el sosteniment de la Humanitat i el centre de la civilització 617

VII. Exhortació a seguir la sabiduria de la Creu . . 620

LA MÚSICA, EDUCADORA DEL SENTIMENT 623

I. Relacions entre la Música i les coses divines . . 624
II. La Música, educadora del sentiment en tota situació social 629
III. La Música Sagrada, instrument d'educació en mans de la Iglésia 631
IV. La Música dins de l'harmonia de la vida . . 633
V. La Música i la moralitat 635
VI. Santa Cecília 639

LA SABIDURIA DELS HUMILS 640

I. Descuit actual del Catecisme perquè la supèrbia el mira com humil 641
II. La Sabiduria dels humils és la base de la civilització universal, i l'única ciència capaç d'universalitzar-se 645
III. La Doctrina de Fe és la llum de la vida; la Doctrina d'Obres, la força de l'esperit; la Doctrina d'Esperança, la consolidació del cor . . . 648
IV. El Catecisme, així com és llei de tota la Humanitat, ho ha d'ésser de tots els homes: creure i obrar 653

V. Com obra aquesta sabiduria en els humils. Acció del catequista, de la raó i de l'Esperit Sant 657
VI. El catequista ha d'acomodar la seva ensenyança a les persones i situacions diferents . . 661
VII. Obligació general de catequitzar. Particulars recomanacions als Sacerdots, als Pares, als Amos, als grans Industrials, als Mestres 665

L'EQUILIBRI EN LA JERARQUIA INDUSTRIAL 674
I. Caràcter dels conflictes socials dels nostres dies 675
II. El socialisme és un atemptat contra la naturalesa 680
III. Defensa del dret de propietat: argument filosòfic, estètic i dinàmic 683
IV. Connexió de la propietat i el matrimoni: el socialisme els destrueix tots dos: la naturalesa els mira com bases de la societat 687
V. Jesucrist introdueix un nou element rebutjat també pel socialisme: la caritat 692
VI. Jerarquia natural i organitzada per a les relacions entre el capital i el treball 695
VII. Influència de la potestat civil i dels privilegis religiosos en aquest conflicte 701

LA CIUTAT PONTIFICAL 706
I. La visita a la Ciutat Pontifical 707
II. Organització jeràrquica de la Iglésia . . . 708
III. Llei de l'examen que regeix en tots els graus d'ella 710
IV. Roma, símbol de l'harmonia divina i humana en la vida catòlica 713
V. El centre d'aquesta harmonia i vida és el Papa 715

VI. Roma és el Papa 718
VII. Protesta contra la usurpació de Roma i caritat amb el Vicari de Jesucrist 720

DE LA NOSTRA FILIACIÓ 724

I. Afany perpetu de l'home en cercar-se un llinatge 725
II. Obstinació de la Maçoneria en fugir de la filiació divina 729
III. Tendència natural de l'home a Déu, com a son Pare 733
IV. La veu dels cataclismes del món i de les crisis del cor 737
V. Tirania maçònica en extirpar aquest sentiment natural 740
VI. Petitesa dels fills del món i grandesa dels fills de Déu 743
VII. Elevació del sentiment filial per Jesucrist fins a ser fills de Déu per adopció 746
VIII. La filiació adoptiva de Déu ens fa com déus . . 749
IX. La filiació del món ens fa com bèsties. No prevaldrà 752
X. La nostra herència com fills de Déu és la perfecció 758

25. FRANCESC DE B. MOLL, **Textos i estudis medievals**. 1982. 356 pp.
26. CARLES GERHARD, **Comissari de la Generalitat a Montserrat (1936-1939)**. 1982. 890 pp.
27. **Contribució a la història de l'Església catalana.** Homenatge a mossèn Joan Bonet i Baltà. 1983. 412 pp.
28. L. MONREAL/J. BARRACHINA, **El castell de Llinars del Vallès**. 1983. 336 pp., 52 làmines.
29. MONTSERRAT BADIA I CARDÚS, **Estudi lingüístic de la metàfora en Màrius Torres**. 1983. 594 pp.
30. **Actes del Tercer Col·loqui d'Estudis Catalans a Nord-Amèrica.** (Toronto, 1982). 1983. 336 pp.
31. **Actes del Sisè Col·loqui internacional de Llengua i Literatura Catalanes.** Roma, 28 setembre-2 octubre 1982. 1983. 528 pp.
32. **Miscel·lània Fort i Cogul (Història monàstica catalana i Història del Camp de Tarragona).** 1984. 322 pp.
33. **Història i antropologia a la memòria d'Àngel Palerm.** 1984. 528 pp., 12 làmines.
34. JOAN BONET I BALTÀ, **L'Església catalana de la Il·lustració a la Renaixença**. 1984. 776 pp., 43 làmines.
35. JORDI RUBIÓ I BALAGUER, **Història de la literatura catalana, I.** 1984.
36. JOSEP TORRAS I BAGES, **Obres completes**, vol. I. 1984. 720 pàgines.
37. JORDI RUBIÓ I BALAGUER, **Ramon Llull i el lul·lisme.** 1985. 464 pp.
38. ALBERT BALCELLS. **Rafael Campalans, Socialisme català.** 1985. 448 pp.
39. JOSEP TORRAS I BAGES. **Obres completes,** vol. II. 1986. 720 pp.
40. JORDI RUBIÓ I BALAGUER. **Història de la literatura catalana, II.** 1985. 268 pp.
41. CONXITA MIR. **Lleida (1890-1936): Caciquisme polític i lluita electoral.** 1985. 780 pp., quadres estadístics, mapes i 37 il·lustracions.
42. JORDI RUBIÓ I BALAGUER. **Vida española en la época gótica**. 1985. 296 pp., 52 làmines.
43. **Actes del IV Col·loqui d'estudis catalans a Nord-Amèrica.** 1985. 360 pp.
44. **Estudis de literatura catalana en honor de Josep Romeu i Figueras,** Vol. I. 1986. 464 pp.
45. **Estudis de literatura catalana en honor de Josep Romeu i Figueras,** Vol. II. 1986. 420 pp.
46. Centre d'Estudis Comarcal del Baix Llobregat. **Guerrilles al Baix Llobregat. Els «carrasquets» del segle XVIII, i els carlins i els republicans del segle XIX**. 1986.
47. LLORENÇ FERRER I ALÓS. **Pagesos, rabassaires i industrials a la Catalunya central (segles XVIII-XIX)**. 1986.
48. **Actes del VIIè. Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes**. Tarragona-Salou, 1-5 octubre 1985. 1986.
49. JOSEP M. SOLÉ I SABATÉ - JOAN VILLARROYA I FONT. **Catalunya sota les bombes (1936-1939)**. 1986.
50. JOSEP TORRAS I BAGES. **Obres completes**, vol. III. 1987.
51. JORDI RUBIÓ I BALAGUER. **Història de la literatura catalana**, III, 1986. 520 pp.
52. PHILIP D. RASICO. **Els menorquins de la Florida**. 1987.
53. JAUME CODINA. **Els pagesos de Provençana (984-1807)**, vol. I. 1987.
54. IGNASI TERRADAS I SABORIT. **El cavaller de Vidrà**. 1987.